

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LEHNSBARON
HANS BERNER SCHILDEN HOLSTEN'S
S L Æ G T E B O G

UDARBEJDET AF
HANS BERNER SCHILDEN HOLSTEN
OG
ALBERT FABRITIUS

II
FØRSTE BIND
1. HEFTE

KØBENHAVN MCMLII

GEORGE JOACHIM QUADE
OG
CAROLINE AMALIA BARONESSE SELBY

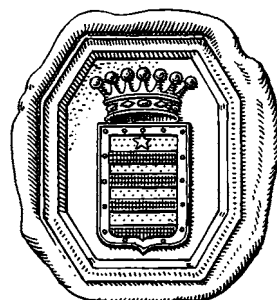

GEORGE JOACHIM QUAADE

fødtes 30. August 1813 i Helsingør, hvor hans Fader, PETER FRIDERICH QUAADE (1779—1850) havde ægtet CHRISTIANE GUSTAVE DE TUXEN, (1792—1866), Datter af Inspektør ved Øresundstolden, Admiralitetskommisær LOUIS DE TUXEN.

Faderen, der stammede fra Pommerby, Gelting Sogn i Angel, hvor Forældrene var Landmænd, blev Student i Kiel. Han uddannede sig

til Ingeniørofficer og avancerede, indtil han 1842 som Generalmajor blev Chef for Ingeniørkorpset. Baade indenfor Hæren og paa andre Omraader var han en dygtig og foretagsom Mand, hvis Virksomhed ogsaa havde Betydning paa forskellige civile Omraader, bl. a. ved Havneanlæg, Brobygning og ved Forberedelserne til de første Jernbaneanlæg i Riget. Moderen tilhørte den paa dygtige og virksomme Personligheder rige Familie Tuxen¹².

GEORGE QUAADES Barndom og Ungdom rummede ikke bemærkelsesværdige Oplevelser. Han opdroges og vænnedes til Nøjsomhed i de fattige Aar efter Statsbankerotten i et økonomisk ikke særlig velstillet, men solidt og arbejdsomt, konservativt Embedsmandshjem. Han

gik 1824—30 i den lærde Skole i Helsingør, hvor han viste en eksemplarisk Opførsel og i det Hele klarede sig pænt. 1831 blev han Student, privat dimitteret af cand. theol. G. HELTBERG, og tog 1836 juridisk Eksamen med Laudabilis, den samme Karakter, han havde opnaaet ved den saakaldte anden Eksamen¹³.

Derefter arbejdede han en kort Tid som Kopist i den københavnske Landsover- samt Hof- og Statsrets Justitskontor, men gik over i »Departementet for udenrigske Sager«, hvor han 1838 ansattes som Kancellist. Det formenes, at dette Valg bl. a. var foranlediget ved Paavirkning af Familiens Ven, daværende Oberstløjtnant, senere General og Krigsminister C. F. HANSEN. Herved bestemtes hans Løbebane; hans Livsgerning blev i dansk udenrigspolitisk Tjeneste. Efter alt at dømme prægedes hans Arbejde fra første Færd af de Egenskaber, der stedse kom til at udmærke hans Karrière: Arbejdsvilje, Flid og pertentlig Nøjagtighed i stort som i smaat. Ogsaa andre Egenskaber, der fik Betydning for ham som Diplomat, lagde han tidligt for Dagen. Han tilegnede sig et distingueret Ydre, lærte at optræde med Takt og Diskretion, var faamælt og forsigtig tilbageholdende saavel i Samtaler, som naar han ytrede sig skriftligt. Han udviklede sin Evne til, først i underordnede Stillinger og siden, eftersom større Sager blev ham betroet, at redigere enhver Betænkning eller andet diplomatisk Skriftstykke klart og præcist og med en fin Sans for Sprogets Nuancer. Der var aldrig højere Flugt over, hvad han skrev, men den Stilens Jævnhed, der prægede hans Udarbejdelser, bragte ham til at undgaa den smagløse Fraseologi, som ofte træffes i diplomatiske Indberetninger og andre lignende Akter. Gennemlæsning af Quaades Depecher eller Betænkninger viser tydeligt, i hvilken Grad han bestræbte sig for aldrig at sige mere, end han kunde staa ved. Hvad enten det drejer sig om Modersmaalet Dansk, det ham i Barndommen vel lige saa nærliggende Tysk eller det Fransk, han tilegnede sig til Fuldkommenhed, lærte han uden Snirkler eller overflødige Ord klart og tydeligt at udtrykke, hvad han havde at sige. Modstykket til disse medfødte eller under Opdragelsen udviklede Egenskaber var megen Tørhed, der kunde udarte til Pedanteri; Quaades Personlighed var stedse præget af en vis Ufriskhed. Han gjorde ikke Indtryk af nogen Sinde at have været ung.

I Arbejdet med udenrigspolitiske Sager fandt Quaade hurtigt et Virkefelt, der baade tiltalte ham og svarede til hans Evner. Hans Udvikling kan ikke i Enkeltheder følges, den var øjensynlig jævn og paalidelig, stilfærdig og maalbevidst som hele hans Væsen. Han synes ikke at have deltaget meget i Selskabslivet eller i studentikost Kammeratskab; med nogle faa jævnaldrende knyttede han dog Forbindelse, saaledes med hans Kollega i Udenrigsministeriet, senere Gehejmelegationsraad, ADOLPH SKRIKE (1811—91), den senere Statsraadssekretær CHR. FR. L. LIEBE (1815—83) og den noget yngre Embedsmand i Finansstyrelsen, senere Direktør for Handelsbanken, MARTIN LEVY (1827—99), med hvem han Livet igennem bevarede Venskab¹⁴. Med Kolleger og andre stod han vistnok altid paa en god Fod. Han tilegnede sig efterhaanden mange vigtige Kundskaber og benyttede dem paa en forstandig Maade, og som det krævedes i hans mere og mere betydningsfulde Embedsgerning.

Quaade fandt sig udmærket til Rette i den Livsgerning, han havde valgt; han synes ikke paa noget Tidspunkt at have tænkt paa at forlade den, men kun ved sit daglige Arbejde at dygtiggøre sig til et naturligt Avancement. Dette kom ogsaa af sig selv, idet hans solide Præstationer bragte passende Forfremmelser. Den 15. December 1847 blev han sendt som interimistisk Legationssekretær til Berlin og oplevede her de store Begivenheder i Begyndelsen af 1848. Det Indtryk, de maatte gøre paa en dansk Diplomat, fik dog ikke Udtryk i Depecher eller bevarede Breve fra hans Haand, men at han i Berlin gjorde særdeles god Fyldest, har man Vidnesbyrd om i et Brev, som Danmarks ekstraordinære Afsending, HOL-

GER CHRISTIAN REEDTZ, sendte Udenrigsministeren Grev A. V. MOLTKE, da Quaade i Juli 1848 vendte tilbage til København¹⁵. Reedtz skrev:

»Det er mig umuligt efter Deres Excellences Ordre at lade Kammerjunkeren Qvade reise hjem uden at bevidne Dem min varmeste og inderligst fulte Tak for det Offer, De har bragt ved at medgive mig ham. — Hans Paalidelighed, Tienstiver, Besindighed og Dygtighed ere Deres Excellence tilfulde bekiendte, men jeg kan desuagtet ikke negte mig den Glæde at bringe dem det mest fortiente Vidnesbyrd. Uden ham vilde det have været mig umuligt at udrette noget Godt, ifald jeg overhovedet har havt det Held ikke ganske at forfeile det mig anbetroede Hverv, og i de mangfoldige Feil, hvori jeg ikke har kunnet undgaae at gjøre mig skyldig, har han ingen Deel.

Da jeg i eet og alt har viist ham den fuldstændigste Fortrolighed, vil han kunne meddele Deres Excellence en Mængde vigtige Oplysninger om de herværende Forhold, og jeg tør haabe, at De i saa Henseende ogsaa vil skienke ham den Tillid, han saa ofte har havt den Lykke at nyde fra Deres Side.«

Straks efter sin Hjemkomst udnævntes han 18. August 1848 til Ekspeditionssekretær i Départementet for udenlandske Sager, hvis Navn ved kgl. Resolution af samme Dato blev ændret til »Udenrigsministerium«. 1. April 1856 forandredes Ministeriets Kontorinddeling, og Quaade ansattes samme Dag som Chef for det nyoprettede 2. Departement. Dette skulde behandle alle Sager vedrørende Frankrig, England, Rusland, Portugal, Spanien, Grækenland, Tyrkiet, de italienske Stater og Amerika, dog Handels- og Konsulatsvæsenet undtaget. Her forblev Quaade, indtil han 31. Marts 1860 gik ud som Gesandt; han fik saaledes i disse fire Aar i Ministeriet intet særligt at gøre med Preussen-Tyskland, hvor han senere kom til at virke.

Om Quaades Arbejde i Udenrigsministeriets Kontorer i disse Aar foreligger der ikke meget bemærkelsesværdigt. Under Krimkrigen (1853—56), da Danmark bevarede sin Neutralitet, men var en interesseret Iagttagere, blev han Vidne til mange betydningsfulde internationale Forhandlinger, og straks efter kom han til at arbejde med en vigtig Sag af særlig Beskaffenhed¹⁶. Det var de langvarige Forhandlinger, der efter mange Aars Gnidninger mellem Danmark og mange Stater førtes om en Afskaffelse af Øresunds- og Belttolden; den skete ved Traktaten af 14. Marts 1857, efter at en international Konference i længere Tid havde holdt Møder i København. Flere danske Administrationsgrene maatte efter Sagens Natur deltage i disse Forhandlinger. Som internationalt Anliggende sorterede Sagen i første Linje under Udenrigsministeriet, men dernæst maatte baade Finansministeriet, Generaltolddirektoratet og Øresunds Toldkammer, der væsentlig arbejdede i Helsingør, Quaades Fødeby, stadig være med i Forhandlingerne. Meget Materiale til Brug ved Drøftelserne var samlet i de foregaaende Aar, men stadig nye Betænkninger maatte tilvejebringes under Konferencen, hvis Formand var C. A. BLUHME, der havde været Premier- og Finansminister og derefter var blevet Direktør for Øresunds Toldkammer. Quaade blev øjensynlig meget anvendt ved sit Ministeriums Deltagelse. Han gjorde et overmaade flittigt Arbejde og lærte utvivlsomt meget om toldpolitiske og finansielle Forhold, ligesom af de ofte brydsomme Forhandlinger, der maatte føres med højst forskelligartede Repræsentanter for de ikke mindre end femten fremmede Magter, der deltog i Konferencen. Men hvad der maaske fik størst Betydning for ham, var den Anledning, han ved denne Sag havde til Samarbejde med ældre højtstillede danske Embedsmænd, for en stor Del Mænd af fremragende Evner og Dygtighed og med stor baade saglig og politisk Indflydelse. Behageligt var det for Quaade efter hans almindelige konservative Indstilling, at disse Mænd for største Delen repræsenterede Synspunkter, der ikke faldt sammen med de nationalliberale Doktriner, som i denne Periode gjorde sig stærkere og stærkere gældende i dansk Politik. Det var Mænd som Premierministeren fra 1854—56

P. G. BANG, Udenrigsministeren fra 1855—57 L. N. SCHEELE, Rigsgrev WILHELM C. E. SPONNECK, der længe havde været Finansminister og siden blev Generaltolddirektør, C. C. G. ANDRÆ, der var Finansminister fra 1854—58, samt den førnævnte C. A. BLUHME, der ledede Konferencen. Ganske særlig Forbindelsen med Bluhme, der iøvrigt vistnok stammede fra tidligere Tid, var vigtig for Quaade. P. VEDEL fremhæver i sine efterladte Optegnelser udtrykkelig, at Quaade »var meget paaskønnet af Bluhme«, og de to Mænds indbyrdes gode Forhold fik, som vi skal se, senere Udtryk, da Bluhme bevægede Quaade til at indtræde i den Regering, han den 11. Juli 1864 dannede til Afløsning af Ministeriet Monrad. Som det rigtigt er sagt, kender vort konstitutionelle Liv »næppe mere myndige og mere selvbevidste

1861

offentlige Mænd end de fire: Scheele, Andræ, Sponneck og Bluhme. Men heller ikke vil det være let at træffe en større faglig Dygtighed overfor det foreliggende Spørgsmaal, end her var samlet¹⁷. Quaade er utvivlsomt, mens han bistod disse Mænd med sin forhaands almindelige sympatiske Betragtning af deres politiske Grundsynspunkter, blevet stærkt paavirket af deres saglige og nøgterne Vurdering af, hvad det var muligt for Danmark at opnaa ved Afløsning af et Forhold, der gennem Aarhundreder havde givet Anledning til Besværligheder, Strid og Irritation. Danmark maatte ved Afløsningen af Sundtolden erkende sin Svaghed og det Tryk, som forlængst forandrede Magtforhold lagde paa vor Handlefrihed. Det blev en Lære for Quaade for det, han senere paa et helt andet Omraade skulde komme ud i.

Det fremgaar af de Udtalelser, der faldt ved Quaades Forfremmelser, at han havde arbejdet solidt og godt, erhvervet sig Kendskab til alle Sider af Ministeriets Virksomhed og været paaskønnet af sine Overordnede. Han havde faaet de Titler og Dekorationer, der dengang var almindelige for en Mand i hans Stilling; 1840 blev han Hofjunker, 1842 Kammerjunker og i 1852 Kammerherre. 1849 blev han Ridder af Dannebrog og 1850 modtog han Dannebrogordenens Hæderstegn og 1865 blev han Kommandør af Dannebrog.

14. November 1851 havde Quaade giftet sig med

4/4

CAROLINE AMALIA Baronesse SELBY,

født 18. Oktober 1824 i Bruxelles, Datter af den danske Diplomat, Gehejmekonferensraad CHARLES BORRE BARON SELBY (1778—1849) og Hustru CHRISTIANE GEORGINE LOUISE FALBE (1786—1843). Selbys Fader, der var af engelsk Afstamning, var oprindelig Forretningsmand, men blev senere Godsejer; han var meget rig og besjælet af en Ærgerrighed, der bragte ham Adelskab i Danmark. Sønnen var i sine sidste Aar, efter at være udtraadt af Diplomatiets, en meget velstaaende Godsejer. Familierne Quaade og Selby var Bekendte bl. a. fra Ophold i Helsingør, og en Søn af Selby havde senere boet hos Familien Quaade i København. Han var en kort Tid i Diplomatiets, og den ikke velstaaende Quaade arvede, efter Familietraditionen, hans Uniform¹⁸. Da Quaade og den unge forældreløse Pige indgik Ægteskab, var det antagelig paa Grund af en gensidig Tilbøjelighed, selvom det ikke er udelukket, hvad Vedel

fremhæver, at Quaade var tilfreds med at kunne fremme sine Aspirationer ved at gifte sig ind i en rig og anset Adelsfamilie. Vedel mente ikke, at Fru Quaade var i Besiddelse af nogen Begavelse, men Ægteskabet, i hvilket der fødtes en Søn og to Døtre, synes at være blevet saare lykkeligt. Det afsluttedes imidlertid tidligt, idet Fru Quaade døde 5. Oktober 1862 efter Fødslen af den yngste Datter.

Til Quaades sidste Arbejdsaar i Udenrigsministeriet og hans Overgang til den Tjeneste som dansk Diplomat i Udlandet, der blev Grundlaget for hans senere Livsgerning, knytter sig de særlige Forhold, der opstod ved P. VEDELS Indtræden i Udenrigsministeriet fra 1. Oktober 1858 at regne¹⁹.

Da den nationalliberale Leder, C. C. HALL, under sit første Ministerium (1858—59) den 10. Juli 1858 overtog Udenrigsministerportefeullen, var det ham klart, at han, der stod ganske fremmed overfor de diplomatiske Forretninger, vilde have vanskeligt ved at lede den danske Udenrigspolitik i nationalliberal Aand, naar hele Udenrigsministeriets konservativt og helstøbt indstillede Personale var mildest talt lidet velsindet overfor denne Politik. Derfor bragtes den juridiske Universitetsprofessor, Peter Vedel, paa hvem de ledende Nationalliberale forlængst havde fæstet deres Opmærksomhed, til efter en kortvarig Orienteringsrejse i Udlandet at indtræde i Udenrigsministeriet som Halls særlige Tillidsmand. Dette vakte en forstaaelig Uvilje hos Personalet, der dels af politiske Grunde, dels af Karrière- og Prestigehensyn følte sig brøstholdne ved, at en Mand udefra, der betragtedes som de Nationalliberales haandgangne Mand, sattes ind i Ministeriet.

1861 eller 1862

Til en Begyndelse blev Vedel, der ved sin Indtræden udnævntes til Gehejmelegationsraad, formelt lige-stillet med Quaade, idet han blev Chef for 1. Departement, ligesom Quaade var det for 2. Departement. Men under Vedels Departement kom straks til at ligge alle de vigtigste Sager, bl. a. Forholdet til Preussen, Østrig og Det tyske Forbund samt Sverige og Norge, og hurtigt udviklede Forholdet sig tydeligt for alle i Ministeriet derhen, at Vedel de facto, ingenlunde alene paa Grund af sit nære Forhold til Ministeren, men formedelst sin fremragende Dygtighed, fik Hovedindflydelsen paa alle Ministeriets betydende Forretninger; det var kun en formel Tilrettelægning af et forlængst faktisk bestaaende Forhold, da der 1. April 1862 skete en Sammensmeltning af begge de to fra 1856 bestaaende Departementer, og Vedel gjordes til Chef for dem begge. Det vedblev han at være, indtil han 10. April 1864 udnævntes til Direktør for det samlede Udenrigsministerium, den Stilling han beholdt til sin Afgang 1899.

Vedel var ti Aar yngre end Quaade og endnu yngre end de fleste andre af Udenrigsministeriets Embedsmænd. Den Uvilje, hvormed hans nye Kolleger modtog ham som et formentlig ukvalificeret Redskab for de Nationalliberale, førte til, at de fleste i de første Aar bekæmpede ham aabenlyst eller skjult. Dette gjorde især den mest begavede af Ministeriets Embedsmænd, den meget ærgerrige, urolige og paagaende Islænding, Dr. GRIMUR THOMSEN. Han ønskede af Hjertet at faa Vedel fjernet, idet han selv havde Aspirationer om Førstestillingen i Mini-

steriet. Han saa en Mulighed for at realisere sit og andre af Kollegernes Ønsker, da den ene af Udenrigsministeriets nationalliberale Professorer, Hall, Konseilspræsident og Udenrigsminister, den 2. December 1859 blev afløst af C. E. ROTWITT, der til Udenrigsminister i sit Kabinet valgte Baron BLIXEN-FINECKE, med hvem Grimur Thomsen forlængst havde intim Forbindelse, og hvis nærmeste Raadgiver han nu blev. Blixen-Finecke forsøgte efter Grimur Thomsens Raad at gennemføre forskellige Personalforandringer, og Lejligheden skulde ogsaa benyttes til at bringe Vedel af Vejen. Man tænkte paa at sende ham som Gesandt til Madrid og Lissabon eller at faa ham ind i Højesteret. Forholdet mellem Vedel og Blixen var ikke godt;

de havde skarpe Sammenstød og kom til at nære en livsvarig, dyb Uvilje mod hinanden. For eneste Gang i hele sin Embedstid, der kom til at vare Aarhundredet ud, udtalte Vedel Formodning om, at en personlig Mod-sætning til Udenrigsministeren kunde nøde ham til Af-gang. Krisen drev imidlertid over, idet Rotwitt døde allerede den 8. Februar 1860, og et nyt Ministerium Hall traadte til den 24. Februar for at blive siddende indtil 31. December 1863 med Hall som Konseilspræsident og Udenrigsminister. Dermed var der for stedse skabt et urokkeligt Grundlag for Vedels ledende Stilling i Udenrigsministeriet; snart overbeviste han ogsaa selv sine Modstandere om, at han var den ubetinget rette Mand. Hans paa en Gang bestemte og konciliante Væsen, hans fuldkomne Loyalitet i Behandlingen af Sager og Personer, bragte efterhaanden den personlige Misstemning til at svinde, i alt Fald efter at Grimur Thomsen i 1866 havde taget sin Afsked.

Vedel har dels samtidig, dels langt senere nedskrevet fortrolige Meddelelser om sin Indtræden i Udenrigsministeriet, om sit Forhold til Kollegerne og om de Vanskeligheder, han mødte i de første Aar, Vanskeligheder, som han, bortset fra Krisen under det kort-

varige Rotwitt-Blixen-Fineckeske Ministerium, ikke tillagde særlig stor Betydning. Disse fortrolige Optegnelser giver værdifulde Bidrag til Forstaaelsen af Datidens Forhold og Personer, men det ligger i Sagens Natur, at man med fornøden Reservation maa optage disse subjektive Udtalelser og Karakteristiker, der i Modsætning til, hvad Vedel skrev i officielle Akter og Breve, ofte blev formet i saare uforbeholdne, stundom næsten burschikose Udtryk. I alt væsentligt bekræftes Vedels Oplysninger og Domme dog af, hvad der nu ad anden Vej kan konstateres, og hvad han siger om Quaade har særlig Værdi, fordi ingen havde saa nær en Forbindelse med ham som Vedel gennem Aarene, og ingen, saa vidt vides, har udtalt sig saa udførligt om ham.

Vedel fortæller, at Udnævnelserne var kommet saavel ham selv som alle Udenrigsministeriets Embedsmænd meget overraskende, og af Grimur Thomsen og andre var blevet opfattet som Resultat af Intriger fra hans Side. Dette var grundløst, alene fordi Vedel længe havde vægret sig ved at gaa ind i Udenrigsministeriet og slet ikke havde ventet paa een Gang at faa den overordnede Stilling, som de nationalliberale Ministre havde haft Interesse i at tildele ham. Straks da han, lige hjemkommen fra en Rejse, erfarede sin Udnævnelse, der paa det Tidspunkt kom ham ganske uventet, og havde gjort Hall et Besøg, gik han op i Udenrigsministe-

riet og hilste paa Quaade, der modtog ham »temmeligt forlegent«. Den Skildring, Vedel i denne Forbindelse gav af Quaade, var ikke smigrende, og naar den sammenholdes med, hvad Vedel, da han i over 25 Aar havde samarbejdet med Quaade, efter dennes Død skrev om ham i Biografisk Leksikon²⁰, ses det tydeligt, hvor megen Respekt han i Aarenes Løb havde faaet for Quaades Dygtighed, selv om han i den trykte Biografi ikke kommer ind paa de Mangler ved Quaades Personlighed, som siden hans Ungdom ingenlunde var forsvundet, men med Alderen havde givet sig stærkere Udtryk. Vedels nøje Kendskab til Quaades Personlighed og Arbejde og hans Afvejen af det værdifulde og det mindre værdifulde hos Quaade gør det naturligt og rimeligt her at gengive det væsentlige af Vedels Karakteristik.

Quaade var, skriver Vedel, »uden Sammenligning den brugbareste i Ministeriet«, hvis Embedsmænd han, efter alt hvad der foreligger, med god Grund, ansaa for at være af ringe Kvalitet. »Quaade havde været Bluhmes betroede Medarbejder, men rigtignok kun til at udføre Bluhmes Tanke; selv var han hele sit Liv igennem altfor ængstelig og skeptisk til at have en egen Tanke eller i alt Fald til at lade den udtræde i Handling. Han var meget arbejdsom og skrev med Lethed og Correcthed Fransk og Tysk; Engelsk var paa hans Tid mindre nødvendigt. Han havde en fin Følelse for Nuantering i Sproget og forstod at indsvøbe og mildne Tanken saaledes, at den gled uformærket ned, men rigtignok tabte den al Saft og Kraft — det var en Stil uden Personlighed. Det var han i det hele ikke. Han var ringe begavet, men sejt — sejt i sit Arbejde, i sin Ambition og i sine ofte bornerte Anskuelser. Ligesom han var lille i fysisk Henseende, saaledes var han det ogsaa i aandelig. Han var yderst ængstelig og havde i Grunden ikke nogen Overbevisning, men kunde derfor føje sig efter alle Omstændigheder og paavirkes meget stærkt af sine Omgivelser. Hans Ambition havde drevet ham over i den diplomatiske Carrière og ind i en aristokratisk Familie, hvor han ikke hørte hjemme, og som bar ham op i social Henseende, men sænkede ham i intellektuel«.

Den Familieforbindelse, Vedel sigter til, var Quaades ovennævnte Indgifte i Familien Selby. Hans første Ægteskab blev indgaaet 1851 og varede til 1862, hvorefter Quaade 1863 ægtede sin første Hustrus Tvillingsøster, der overlevede ham. Vi skal siden nærmere omtale Quaades huslige Forhold, som Vedel mente havde en uheldig Indvirkning paa Quaade, da han »levede sit Liv med disse Hustruer«, der »ikke virkede oplivende paa ham«, saaledes at han »som ældre blev gnaven og despotisk«. Dertil kom, fremhævede Vedel, »at han ingen aandelige Ressourcer havde i sig selv«, og »med Alderen blev endnu mere kedelig«. »Saaledes kan en oprindelig skikkelig Natur fordærves ved Forholdene«, var Vedels Opfattelse. »Thi i Grunden var Quaade godmodig, ordholdende, hengiven og alle sine Dage var han taus og diskret og meget mistænksom, men ikke ond eller intrigant. Dertil var han velopdragen, havde megen Takt og besad et distingueret Ydre, der godt kunde bibringe Forestilling om en større Begavelse og større Viden, end det dækkede«.

Ligesom de øvrige i Ministeriet saa Quaade med Uvilje paa Vedels Opdukken, og naturligvis maatte det være ham pinligt, ved den Position, Vedel hurtigt erhvervede sig, at se sine egne Udsigter til at opnaa den mere fremtrædende Stilling i Ministeriet, som de øvrige

Kammerherreinde Caroline Quaade
f. Baronesse Selby

Embedsmænds ringe Betydning vel kunde muliggøre, forsvinde. Det lader sig ikke udrede, hvorledes Quaade i Enkeltheder stillede sig til Forsøgene paa at faa Vedel fjernet, særlig i den Blixenske Periode. Vedel fortæller, at det var Hensigten, »at Quaade skulde udnævnes til Direktør, altsaa overordnes mig, men det var Quaade for klog eller for ængstelig til at ville modtage, skønt der var nogle Tegn paa, at han blev mere villig til at modtage denne Stilling, naar, som der var Tale om, jeg kom bort fra Ministeriet«. Vedel mente ogsaa at vide, at Quaade stærkt gjorde gældende, at hvis Vedel, hvad der maatte betragtes som meget sandsynligt, nægtede at gaa ud som Gesandt eller ind i Højesteret, derved kom ud af Udenrigsministeriet, vilde det gaa med ham paa tilsvarende Maade, som det i sin Tid under Ministeriet Ørsted var gaaet med HALL, MONRAD og ANDRÆ: Afskedigelsen vilde bane Vejen for Vedel til at blive Rigsdagsmand og Udenrigsminister.

Hvordan nu end dette har været, saa har Quaade indset, at der nu ikke længere var nogen Chance for ham til, som han nok ellers efter sin Natur og sine Tilbøjeligheder havde haft mest Lyst til, i Ministeriets hjemlige Tjeneste at opnaa et saa stort Avancement, at det kunde tilfredsstille ham. Endnu før Ministeriet Rotwitt var brudt sammen, havde Quaade taget sit Parti og sendte efter en forudgaaende mundtlig Henvendelse den 3. Februar 1860 Baron Blixen-Finecke et Brev, hvori han udtalte Ønsket om at komme i Betragtning ved Besættelsen af en af de just den Gang ledige Ministerposter i Madrid-Lissabon eller Bruxelles-Haag. I dette Brev skriver han, forøvrigt meget karakteristisk baade for hans Retsindighed og Forsigtighed, at han ved at søge en af disse Poster »ikke tror at træde nogen af de yngre Embedsmænds Ret for nær eller komme i Strid med det af mig selv anbefalede Princip for Avancement til Carrièrens Overgangsposter«. Videre udtaler han, og heri finder man vel indirekte en Hentydning til hans Betænkkelighed ved de personelle Forhold i Ministeriet, at han anser det for sin Pligt at gentage sin tidligere Forsikring om, »at mit Ønske om en Post i Udlandet paa ingen Maade er fremkaldt ved Utilfredshed med min nuværende Stilling, men at intet skulde være mig kjærere end fremdeles at forblive i Ministeriets umiddelbare Tjeneste, dersom jeg derved kunde forene de Hensyn, jeg skylder min Familie og dennes til min Skjæbne knyttede Fremtid«. Som det vil erindres, havde Quaade paa dette Tidspunkt to Børn, og hans økonomiske Forhold var, i alt Fald efter hans egen Opfattelse, meget beskedne.

Vedel kom til at koncipere den Indstilling, efter hvilken Quaades Ønske skulde opfyldes, og dette skete den 28. Februar 1860, kun faa Dage efter Blixen-Fineckes Afgang. I Indstillingen fremhæves, at Posten som dansk Gesandt i Haag og Bruxelles »uden at henhøre til Deres Majestæts diplomatiske Mission af første Rang var baade i og for sig og navnlig paa Grund af Tidsforholdene af en ikke ringe Betydenhed«. »Den er en af de faa Overgangsposter i Deres Majestæts diplomatiske Tjeneste, i hvilken en med de fornødne Egenskaber udrustet Mand kan erhverve sig det nødvendige Kjendskab til Livet ved et fremmed Hof, før han i en vigtigere Post skal benytte denne Kundskab. Men derhos er det tillige, saalænge de ved den holstenske Forfatningssag fremkaldte Forhandlinger ved Forbundsdagen endnu ikke ere tilendebragte, af Vigtighed, ved Hoffet i Haag at sikre Danmark en Understøttelse, der i alt Fald kan tjene til at bevise, hvorledes et upartisk Medlem af Forbundet dømmer om denne Sag, og Brüssel har stedse været et Midtpunkt for det europæiske Diplomati saavel paa Grund af sin Beliggenhed som ved den betydningsfulde Stilling som Hans Majestæt Kong Leopold allerede ofte har været kaldet til at indtage i opstaaede diplomatiske Forviklinger.«

Under disse Omstændigheder var det, skrev Hall, ham »doppelt kjært, at Departementchef under Udenrigsministeriet Kammerherre Quaade har udtalt til mig det Ønske at bringes i allerunderdanigst Forslag til denne Post. Denne nidkjære og dygtige Embedsmand har i

22 Aar tjent under Udenrigsministeriet, med sjælden Utrættelighed og Duelighed har han arbejdet i farefulde Tider og deltaget i vigtige for Statens Vel betydningsfulde Underhandlinger, og allerede oftere har Deres Majestæt behaget at give ham Beviser paa Allerhøieste Naade. Det er derfor med den fuldkomneste Forvisning om at Deres Majestæts Interesser i Kammerherre Quaade altid ville finde en ligesaa virksom som indsigtfuld Repræsentant, at jeg allerunderdanigst tillader mig at bringe ham i Forslag til den ledige Post ved Hofferne i Haag og Brüssel.«

Den 31. Marts 1860 kom Udnævnelserne, og der sørgedes for, at Quaade fik en af ham ønsket Forbedring af den normerede Gage. Den 9. Juni ankom han til Haag, den 6. Juli var han i Bruxelles. Der var ikke straks Anledning til megen Virksomhed bl. a. paa Grund af Ferietiden, og der kom kun fra denne Post til at foreligge en enkelt udførlig politisk Indberetning fra hans Haand. Det var et Referat af en længere Samtale, han den 9. August havde ført med Kong Leopold I af Belgien om den dansk-tyske Strid; det var den danske Regerings Ønske, at den kloge belgiske Konge skulde være vel orienteret om denne Sag og opfatte den med Velvilje for Danmark, bl. a. ud fra Synspunkter, som svarede til alle til Tyskland grænsende Smaastaters Fællesinteresser. Paa Grund af sine nære Forbindelser, saavel med Berliner Hoffet som med den engelske Kongefamilie — Kong Leopold var som Coburger i nær Berøring med Dronning Victoria og hendes Mand, hans Brodersøn, Prinsgemalen Albert — kunde det være vigtigt, at han lejlighedsvis gjorde sin Indflydelse gældende til Støtte for danske Synspunkter.

Men allerede faa Maaneder efter blev der i København taget anden Bestemmelse om Quaades Fremtid.

I Berlin havde siden 1854 som dansk Gesandt siddet Baron LUDWIG ULRICH HANS VON BROCKDORFF, der tilhørte det slesvig-holstenske Ridderskab og i væsentlige Henseender delte dettes Synspunkter; han var derfor lidet skikket til under den stadig mere og mere tilspidsede Konflikt om Hertugdømmerne i Berlin at repræsentere den danske Regerings Interesser, saaledes som Ministeriet Hall hævdede dem. Den 25. August 1860 blev Baron Brockdorff forflyttet til Madrid-Lissabon, men allerede forinden havde der været Overvejelser om, hvem der skulde være hans Efterfølger i Berlin. Der udspandt sig i den Anledning en Brevveksling mellem Vedel og Quaade, der baade viser, at Vedel gerne vilde have Quaade anbragt paa den vigtige Post, og at Quaade selv var interesseret i at komme til Berlin. Der var dog ogsaa Tale om et Par andre Mænd indenfor Karrièren, nemlig Baron ULYSSES DIRCKINCK-HOLMFELD og Oberst C. E. JOHAN v. BÜLOW, der begge bl. a. var kvalificerede ved at have været danske Udsendinge i Tyskland, nemlig hos Hansestæderne og ved et Par mindre nordtyske Hoffer, Mecklenburg og Hannover. Brevvekslingen mellem Vedel og Quaade er ikke helt fuldstændig bevaret, men af de bevarede Breve gengives her det væsentlige, idet de har Interesse ved at vise, hvor venskabeligt Forholdet mellem Vedel og Quaade allerede paa dette Tidspunkt var, samt at Vedel øjensynlig med stor Bestemthed gik ind for Quaades Udnævnelse. Quaades Breve er ogsaa betegnende for hans Maade at behandle slige Spørgsmaal paa.

Den 30. August 1860 skrev Vedel til Quaade:

Kjære Quaade.

Grunden til, at jeg saalænge ikke har skrevet Dem til, har ærligen talt været, at jeg ønskede at kunne melde Dem, at De var bestemt designeret til Berlin. Uagtet jeg endnu ikke seer mig istand dertil, vil jeg dog ikke længere vente med at skrive, om ikke Andet saa fordi jeg antager, at De længes efter at høre, hvorfor den Sag endnu ikke er afgjort.

De 2 Candidater vare hidtil De og Dirckinck og, da jeg ønsker at tale aldeles aabent og derfor ogsaa fuldstændigt privat, vil jeg sige, at der gjordes i Ministerraadet den Bemærkning, at D's brusque Manerer kun gjorde ham mulig i Berlin (og De vil erindre, at det i Resolutionen hedder, at han ved første Leilighed skulde ansættes paany), medens De kunde bruges ethvert Sted, ja at endog en mindre heldig Form muligvis netop i Berlin var den i Virkeligheden mindst uheldige for Tiden. Imidlertid vare dog disse Bemærkninger saalidet som Hensynet til en Besparelse af 3000 r. overbevisende for Ministeren, der fremdeles troede at maatte foretrække Dem. Men nu har Bille (Adm.)* skrevet til Hall og bedt om, at Afgjørelsen maatte udsættes, indtil J. Bülow, der nu troer at være helbredet, kommer tilbage hertil, da han særdeles meget ønsker ikke at vende tilbage til Hamborg. . . .

Deres hengivne og forbundne

P. Vedel.

Hertil svarede Quaade:

Brüssel 4/10 60.

Kjære Vedel.

Tak for Deres Brev af 30te Aug. som jeg saameget mere skjønner paa, at De har sendt mig, som jeg veed, hvor lidt Tid De har til den Slags Breve.

Jeg er ogsaa Dem meget erkjendtlig for, hvad De siger mig med Hensyn til Berlin. At jeg har været og endnu er noget spændt paa den Sags Udfald er jo naturligt; imidlertid troer jeg, De veed, jeg har en Deel Livsphilosophie; jeg ynder ikke Skuffelser, og har derfor ikke mange og aldrig store Forventninger eller Ønsker; og dette gjælder ved nærværende Leilighed fremfor ellers, fordi jeg selv har meget vanskeligt ved at sige, om det vilde være til mit virkelige Bedste at faa^e hiin vanskelige Post. Vel er der ingen, som jeg mere kunde ønske at opnaa, men paa den anden Side er der heller ingen, hvorpaa man lettere kan brække sin Hals, eller hvad der er endnu værre, lettere kan gjøre Fortræd. Jeg haaber derfor, jeg skal kunne trøste mig, hvis jeg ikke kommer til Berlin, navnlig hvis virkelig J[ohan] B[ülow] er saa vel, at han kan paatage sig den. En Ting er der imidlertid, som vil blive meget slem for mig og mod hvilken ingen Philosophie vil kunne hjælpe; og det er, at jeg, saavidt det er muligt at skjønne efter en Maanedes Prøve, ikke vil kunne leve af, hvad jeg har; og til Vinter blive dog mine Udgifter langt større end de hidtil have været. Hermed vil jeg imidlertid ikke kjede Dem for Øieblikket. Alting til sin Tid, og jeg bliver vel nød til senere at komme tilbage paa dette Emne, i hvor ubehageligt det end er

Den anden Ting jeg beder Dem om, er, da De nu engang har skrevet mig til om Berlin, at De vil meddele mig Sagens Udfald, saa snart den er afgjort. Jeg er nemlig i Forhandling om et Huus, da jeg ikke kan blive, hvor jeg nu er; og da bemeldte Huus formodentlig bliver dyrt, hvortil kommer, at jeg maa binde mig for længere Tid, saa vil De indse, det er af største Vigtighed for mig, at enhver Uvished med Hensyn til Fremtiden, i hvor ringe den end virkelig nu er for mig, forkortes saameget som muligt . . .

Deres hengivne

G. Quaade.

Brüssel den 8/10 60.

Kjære Vedel.

. . . Hvad De siger mig om Berlin, interesserer mig naturligviis ogsaa meget; men De maa ikke tro, at dette er Tilfældet, fordi jeg ønsker hiin Post. Jeg vil altid høist nødig gribe ind i min egen Skjæbne, men naar jeg skulde følge min Tilbøjelighed, saa vilde jeg, det troer jeg idetmindste ganske sikkert, naar jeg selv skulde vælge, helst blive her. Dels er Berlinerposten meget vanskelig og det for enhver, som man end vilde sende derhen, og dels erfarer jeg selv med hver Dag mere og mere, hvad der mangler mig for at udfylde den fyldestgørende. Jeg vil i denne Henseende blot nævne Sprogene. Jeg har jo kunnet ret ordentlig hjælpe mig dermed i Kbhvn, og til, hvad jeg her har at udrette, kan jeg vel ogsaa slaac mig igiennem; men skjøndt jeg maaskee, i Virkeligheden besidder ligesaamange og ligesaagode Sprogkundskaber, som de fleste af mine Colleger, saa har jeg dog ikke endnu den Færdighed i at udtrykke mig enten paa Fransk eller paa Tydsk, som vil udfordres til at føre en Discussion heelt igjennem i et af disse Sprog i en saa vigtig og indviklet Sag som den Holsteenske; og i Berlin skal jeg, for at røgte mit Kald ordentlig, besidde den Færdighed baade i det Tydske og i det Franske Sprog. Naar jeg var fuldkommen Herre over det Franske, saa skulde Tingen aldeles ikke genere mig; thi da vilde jeg altid tale Fransk med Preusserne, og

* o: antagelig Kontreadmiral STEEN ANDERSEN BILLE (1797—1883), Svoger til JOHAN BÜLOW.

saa er jeg vis paa, at jeg, da Sagen er retfærdig, og jeg desuden kjender den temmelig nøie, ikke skulde komme tilkort; men det er jeg endnu ikke, og jeg skal derfor være meget fornøiet med at blive, hvor jeg er. Naar jeg har været her i nogen Tid, saa vil det, som mangler mig for at være til sand Nytte, efterhaanden komme af sig selv; og hvem veed, om det ikke, naar Alt kommer til Alt, i ethvert Tilfælde, selv om Bülow endnu er syg, vilde være bedre, at han kom til Berlin, end at jeg sendtes derhen. For mig er det jo langt fra smigrende at vide mig lagt paa Vægtskaalen med en syg Mand og dog at være funden for let; men deels kan han jo komme sig, og deels vil jeg efterhaanden ogsaa for mit Vedkommende gaa frem i det, som nu mangler mig, og saaledes for det Tilfælde, at han ikke skulde komme sig, altid kunne bruges senere, og det langt bedre end Tilfældet nu vilde være. Jeg vil oprigtig talt tilstaa Dem, dersom jeg for en Maanedstid siden var bleven udnævnt til Berlin, saa vilde jeg i Tillid til det gamle Mundheld, at den vor Herre giver et Embede, den giver han ogsaa Forstand til at udføre det, trøstigt og med godt Mod have fulgt hiint Kald som en anden Tilskikkelse og, efter Omstændighederne som en meget god Tilskikkelse: jeg vilde have sagt, ja naar Regjeringen finder mig god nok dertil, saa maa jeg vel sagtens være det; men dette kan jeg nu ikke længer sige, efterat jeg veed, at man ikke anseer mig absolut skikket til Posten, og at man kun vil bruge mig som au pis aller og som den, der ved Hjælp af en idetmindste tilsyneladende upaaklagelig Helbredstilstand har været istand til at opveie en syg Mand. See her har De nu, dog ikkun i største Fortrolighed, det vil sige for Dem og, om De vil, for Ministeren, hvad jeg tænker om Berliner Sagen. Jeg veed jo, saa godt som Nogen, med hvormange Vanskeligheder, Afgjørelsen af den Slags Sager altid er forbunden, og at jeg tilfulde ogsaa erkjender dette i nærværende Tilfælde, derom vil De ikke tvivle; jeg haaber derfor, at De vil have læst, hvad jeg her har skrevet i samme Aand, hvori det fra min Side ialfald er tænkt, nemlig i den meest objective: ved at komme til Berlin vilde min oeconomiske Forfatning blive god eller ialfald fri for al Bekymring, medens den her altid er vanskelig om end holdbar, men jeg er i dette Øieblik ikke saa brugbar enten i Berlin eller paa en anden vigtig Post, som jeg vil kunne blive det ved at blive her i nogen Tid endnu; og De kan derfor være rolig for, at af de tre Candidater, om hvilke der hidtil har været Spørgsmaal, er jeg den, som med meest Rolighed skal finde sig i at gaac tomhændet ud af Kampen.

Der er endnu en Ting, som jeg maa nævne for Dem. Da jeg kom hertil, havde jeg taget et Huus paa tre Maaneder. Jeg kunde have beholdt dette Huus indtil Midten af Juli næste Aar for den temmelig billige Leie af 300 frcs. maanedlig; men dels var det ikke et heelt Huus, derimod et saakaldt appartement garni, og det ansees ikke passende, at en Missionschef boer i appartement garni; selv Legationssecretaire og Attacheer, naar de ere gifte, have deres eget Huus; og deels frygtede jeg for at binde mig indtil Juli næste Aar. Jeg har altsaa allerede for nogen Tid siden opgivet Huset, og seet mig om efter et andet; men skjøndt jeg skal forlade min nærværende Bolig den 17de d. M. saa har jeg dog endnu intet andet Huus kunnet finde til en passende Priis og iøvrigt passende Vilkaar, og dersom jeg ikke vil ligge paa Gaden, bliver jeg derfor nødt til i disse Dage at bestemme mig for et Huus, der ikke alene bliver mig saa kostbart, at jeg maa gribe til, hvad jeg har tilovers af mine Equiperingspenge for at betale Huusleien, men som jeg desuden maa binde mig til for et heelt Aar. Med Hensyn til Huusleilighed ere Forholdene her for i Aar ganske excepti- nelle; vel er Alting her bleven meget dyrere i den senere Tid; men Intet er saa vanskeligt eller kostbart som at faae Tag over Hovedet; og Grunden hertil er den, at de Engelske Familier, som tidligere gik til Italien og andre Steder paa Fastlandet, de gaae i Aar til Brüssel, deels fordi overhovedet Ingen gaar til Italien nu for Tiden, og deels fordi Brüssel er saa nær ved England i Tilfælde af en Krig paa Fastlandet. Jeg vil derfor paa ingen Maade sige, at Uvisheden med Hensyn til min nærmeste Fremtid har været til Hinder for, at jeg har sikret mig Huusly i Vinter; men saameget er ialfald vist, at jeg befinder mig mellem de to Alternativer, at maatte enten tage et Huus, hvorfor jeg skal give 500 frcs. maanedlig, hvis jeg tager det paa 7 Maaneder, eller 5000 aarlig, hvis jeg tager det paa et Aar, eller muligen at komme til at ligge paa Gaden, eller, hvad der i mit Tilfælde er ligesaa galt, paa et dyrt Hotel; og da Husets Eier naturligviis leier det bort, saasnart en Anden vil have det, er det klart, at jeg ikke veed, hvad Øieblik jeg maa bestemme mig, og det er derfor meget muligt, at jeg imorgen eller maaskee endnu i denne Aften, nødsages til at binde mig her for et heelt Aar. Er nu det skeet, saa seer De, at der endnu er et Motiv for mig til ikke just at ønske en Forflyttelse.

Nu vil jeg imidlertid ikke længer opholde Dem med mine Sager. Jeg troer, jeg har været vidtløftig nok, maaskee for vidtløftig, men jeg stoler paa, De vil optage Alt in optima caritate. . .

Idet jeg beder Dem erindre mig hos Ministeren forbliver jeg Deres

hengivne

G. Quaade.

d. 22. Septbr. 1860.

Kjære Quaade.

Først med Hensyn til Berlin, som ligger os begge paa Hjertet, om end Dem noget mere directe end mig, saa er der endnu Intet skeet, da Bülow endnu ventes. Dirckinck er her nu, og jeg vil mellem os sagt ikke skjule, at han har gjort et godt Indtryk paa Ministeren, fordi han jo virkelig er et begavet Menneske, men jeg vilde dog ansee det for *meget* usandsynligt, at han skulde naae sit Maal, medmindre af ubegribelige Aarsager Kongen bestemt ønskede ham — denne Forudsætning synes urimelig, men jeg er ikke vis paa Noget i Verden, vist er det, at Bl[ixen Finecke]s Uvenner ikke betragtes som Høiestes do. — Om Bülow hører man slet Intet, og jeg er derfor beredt paa at høre, at hans Sundhed er ved det Gamle. Altsaa haaber jeg, trods jeg intet Nyt kan melde om Sagen, at jeg dog tilsidst skal kunne gratulere Dem til Berlin. Under alle Omstændigheder skal De faae Efterretning, saasnart Bestemmelse er taget, fra mig med Telegrafan. — ...

Deres hengivne

P. Vedel.

Tirsdag Middag [1860].

Kjære Quaade.

Ministeren har idag talt med Bülow, og hvor ondt det end gjør mig for den stakkels brave Bülow, der har sat sit Haab til sin Reise og til ved sin Hjemkomst at naae Forflyttelse, saa glæder det mig dog for Dem, at jeg troer, at Deres Ansættelse i Berlin nu kan betragtes som vis. — Det vil sige (jeg er bleven klog af Erfaring) jeg tør ansee det vist, at der vil nedlægges Forestilling derom fra Ministeren, og jeg har ingen positiv Grund til at troe, at der skal vise sig nogen Modstand. Mere tør jo ikke siges, men Mere kunde heller ikke under nogen Omstændighed ventes, og jeg haaber derfor nu snart at kunne gratulere Dem. ...

Deres

P. Vedel.

d. 13. Oct. 60.

Kjære Kammerherre.

De har modtaget min Telegrafdepeche og vil deraf i Forbindelse med mit sidste Brev have erfaret, at Bülow ikke længere er MedConcurrent til Berlin. Ministeren vil en af Dagene tale foreløbigt med Kongen, og Forestilling bliver derefter nedlagt. Jeg kan godt forstaae de Tvivl og den Uro, som Deres sidste Brev antyder, men jeg troer, at De snart vil overvinde dem, i alt Fald ved den Bevidsthed, som De godt kan tilstaae for mig, som veed, at den er fuldt berettiget, at De er den bedste, vi kunne faae paa den vanskelige Post. Ingen kan udrette Umuligheder, men naar Kongen vælger den bedste, han har, og naar denne gjør det Bedste, han kan, saa kunne begge være beroligede. Meningen var, at Forandringen skulde foregaae til 1. Nov.

Deres

P. Vedel.

Lørdag d. 20 Oct. [1860].

Kjære Quaade.

Som De allerede vil have seet af mit Telegram af idag, har Kongen nu underskrevet Deres Udnævnelse, og jeg griber strax Pennen for at bringe Dem min oprigtige og varme Lykønskning. De har nu opnaaet en Stilling, som de Allerfærreste i Deres Alder opnaae, De beklæder nu en Plads, der hører til vore vigtigste, og der aabner sig for Dem den rigeste Leilighed til med al Deres Dygtighed og gode Villie at virke for vore Anliggender. Tillad mig egoistisk at erindre om min egen Glæde over at komme til paany at arbeide sammen med Dem paa en mere alvorlig Maade, end Tilfældet kunde være med Brüsselerpladsen, og at udtrykke mit paa Erfaring grundede Haab om, at De i Deres nye Stilling vil vise mig den Tillid og Velvillie, der vil for os begge lette vort Hverv saa betydeligt.

Ministeren er for nogle Dage reist paa Landet, og jeg kan derfor ikke før mod Slutningen af Ugen expedere de officielle Papirer til Dem, men De vil jo strax kunne gjøre Deres Forberedelser.

Det er fra 1. Nov., at Deres Udnævnelse regnes, og jeg tænker, at De ikke mindre end Ministeren ønsker snarest muligt at tiltræde Posten. De har tidligere meddeelt mig, at De vilde komme hertil først, og jeg glæder mig over personligen at tale med Dem, saavel i Alm[indelighed] som ogsaa for at gjøre Dem

bekjendt med vore Forhandlinger, der i den sidste Tid foruden London og Berlin ogsaa have omfattet Petersborg.

Jeg skal gjøre mit Mulige for Equiperingspengenes hurtige Udredelse, men destoværre sidde vi allerede i Gjæld op over Ørene, saa at 4000 rd. ikke ere Spøgesager for os. Men som sagt, jeg skal gjøre mit Bedste og gaaer idag til [Finansminister C. E.] FENGER derom...

See, hermed er det meest Presserende afgjort, saameget mere som jeg jo snart seer Dem. Endnu har jeg kun den behagelige Bøn til Dem at bringe Deres Frue min Lykønskning til, hvad jeg troede at kunne bemærke at være hendes Ønske, dengang jeg tog Afskeed med hende ved hendes Afreise.

Deres oprigtigt hengivne

P. Vedel.

Brüssel 21/10 60.

Kiære Vedel,

Tak for Deres tel. Depeche af igaar, der bringer mig ud af al Uvished, tidligere end jeg ventede det. Er min Rappelskrivelse ikke alt paa Veien, naar De modtager dette, beder jeg Dem i denne Henseende at være mig lige saa god, som De har været mig i alle andre. Jo tidligere jeg faar den, destofør slipper jeg nemlig for det dyre Hotelliv.

Imidlertid vil dette altsammen give sig af sig selv. Væsentligst skriver jeg Dem heller ikke til idag for at bede Dem herom.

Mit Øjemed med disse Linier er fornemmelig at sige Dem, hvor erkjendtlig jeg er Dem for alt Deres Venskab imod mig i denne Sag saavel som at bede Dem foreløbig ogsaa at takke Ministeren paa mine Vegne. Jeg er i høieste Grad erkjendtlig ikke alene for det gode Avancement, men især for den fordelagtige Mening som dette Avancement forudsætter, at min Chef nærer om mig.

Deres hengivne

G. Quaade.

I den af Vedel konciperede Indstilling til Kongen af 18. Oktober om Udnævnelsen af en Gesandt til Berlin »ved dette under de nuværende Omstændigheder dobbelt vigtige, men ogsaa dobbelt vanskelige Hof«, bragtes Quaade i Forslag med Fremhævelse af de Betragtninger, som havde været ledende for Udenrigsministeren; som Fortsættelse af den ovenfor citerede Bedømmelse af Quaade, da han foresloges til den Post, han kun saa kort kom til at beklæde, er den Karakteristik, som Vedel formulerede, af væsentlig Interesse.

Quaade havde, udtaltes det i Forestillingen, »saa længe arbejdet i Udenrigsministeriets indre Tjeneste, og i sin Stilling deltaget saa virksomt i de sidste 12 Aars politiske udenrigske Forhandlinger, at Gesandtskabsposten i Berlin næppe kunde betros til Nogen, der bedre end han kjender alt, hvad der fra første Begyndelse er foregaaet i den dansk-tyske Sag. Selv om det maatte ventes, at det Berlinske Kabinet vilde følge sin hidtil fulgte Fremgangsmaade at skyde enhver Forhandling om denne Sag over til Forbundsforsamlingen i Frankfurt, vil det dog altid være fra Berlin, at de ledende Inspirationer og Direktiver ville udgaa. Det vilde derfor være af yderste Vigtighed, at den danske Repræsentant ved det preussiske Hof er i Stand til at observere Stemningen og forskaffe sig Oplysninger om, hvad der holdes skjult«. »Ogsaa i denne Henseende«, hed det i Halls Indstilling, »er Kammerherre Quaade efter min fulde Overbevisning særdeles skikket til at iagttage, hvad der foregaaer, at combinere, hvad han erfarer og med Omhu at udskille det Falske fra det Sande, og i saa Henseende vil det være ham af særdeles Vigtighed, at han i den lange Tid, i hvilken han har været i Udenrigsministeriets Tjeneste, har erhvervet et udstrakt personligt Kjendskab til de forskjellige Staters Diplomater. Jo mindre det endelig kan haabes, at den nuværende Regjering i Berlin vil møde Deres Majestæts Repræsentant med særdeles Imødekommenhed og Velvillie, desto vigtigere er det, at denne ved sit Væsen og sin Character er istand til at bevare en Holdning,

som uden at opgive noget af den fornødne Fasthed og Værdighed tillige er rolig og forsonlig«. Hall »troede, at Kammerherre Quaade i fuldt Maal var i Besiddelse af disse vigtige Egenskaber«

Den 19. Oktober bifaldt Frederik VII Indstillingen. Snart efter tog Quaade Afsked i Bruxelles og Haag og kom, efter Besøg i København, den 4. December til Berlin, hvor han to Dage efter havde sin første Samtale med den preussiske Udenrigsminister, Baron von Schleinitz. Hermed indlededes en vanskelig og utaknemmelig Gerning, der i over tyve Aar skulde beslaglægge alle Quaades Kræfter.

I denne Levnedsskildring skal selvfølgelig ikke gives en sammenfattende, endsige detailleret Skildring af den vigtige Side af Danmarks Udenrigspolitik, med hvilken Quaade kom til at sysselsætte sig fra Oktober 1860 til Marts 1884, i den længste Tid som Gesandt i Berlin, i en kort Periode, fra Januar 1864 til 1865, i København, først som Udenrigsminister ad interim og derefter som Minister uden Portefeuille. Det brydsomme Arbejde, det blev hans Lod at udføre, var et Midtpunkt i Danmarks Historie i hin Tid; det er ofte skildret, senest i N. Neergaards Værk »Under Junigrundloven«, der behandler Tiden indtil 1866, og derefter i mine Arbejder om det nordslesvigske Spørgsmaal. Quaades Indsats er efterhaanden bleven fuldt belyst; offentliggjort er, in extenso eller i Referat, Hundreder af hans egne Rapporter og Ordre til ham om de store eller smaa Sager, hvorom han skulde forhandle. I Rigsarkivet er bevaret Originalerne til den regelmæssige Korrespondance mellem ham og Udenrigsministeriet. Der ligger saavel de officielle Skrivelser som de talrige private Breve mellem ham, de skiftende Udenrigsministre og Peter Vedel, med Redegørelser for, hvad der ikke af den ene eller den anden Grund fandt Plads i den officielle Korrespondance, men dog fortroligt maatte drøftes. Kun medens den kraftfulde og selvstændigt dømmende Grev C. E. Frijs-Frijsenborg, fra 6. November 1865 til 28. Maj 1870, var Konseilspræsident og Udenrigsminister havde den private Korrespondance mellem Gesandten og Ministeren væsentlig Betydning. For hele Perioden er den vigtigste Kilde til vor Forstaaelse af Quaades Virksomhed hans regelmæssige og uforbeholdne Brevskifte med Vedel, som næsten fuldstændigt er bevaret, dels i Vedels Brevsamling, dels i Quaades efterladte Papirer, der i de sidste Aar af hans Familie er overgivet til Rigsarkivet. Hertil kommer saa, indeholdt i den sidstnævnte Samling eller spredt i vort Berliner Gesandtskabs Arkiv, der nu ogsaa er indordnet i Rigsarkivets udenrigspolitiske Afdeling, en Mængde Udkast til disse Skrivelser, samt andre Optegnelser af Quaade, der fuldstændiggør Billedet af hans Virksomhed. Om ingen anden dansk Gesandts Virksomhed i hin Tid foreligger der et saa righoldigt Materiale, og dette er særlig vigtigt, fordi Forholdet til Tyskland har afgørende Betydning.

Det gælder først og fremmest Quaades Arbejde med de centrale politiske Problemer; fra 1860—64 Kampen om Ændringen af Hertugdømmernes Forhold til Danmark, dernæst efter Freden i Wien indtil Ophævelsen af Pragfredens Art. V, der blev bekendt i 1879, Danmarks Bestræbelser for paany at knytte den løsrevne Del af Slesvig til Kongeriget.

Selv om mange Enkeltheder i hine Aars diplomatiske Historie endnu trænger til Udredning, saa har dog det sidste Halvhundredaars Historieforskning været saa omfattende og dybtgaaende, at Billedet af Quaades Indsats i disse livsvigtige nationale Problemer og dermed ogsaa hans Personlighed fremtræder klart. I alt hvad der er skrevet eller i Fremtiden vil blive skrevet om disse Spørgsmaal, nævnes Quaades Navn atter og atter.

Den første Periode af Quaades Virksomhed falder fra hans Ankomst til Berlin i Oktober 1860, indtil han ved Aarsskiftet 1863—64 kaldtes til Danmark for at overtage Udenrigsministerposten i Ministeriet Monrad.

I København havde Quaade i Udenrigsministeriet, ikke blot saa længe Hall var Minister,

men i hele sin Embedstid et fast Holdepunkt i Peter Vedel, hvorimod han i Berlin fik at arbejde med højst forskelligartede Udenrigsministre.

Baron ALEXANDER VON SCHLEINITZ (1817—85), som var den første preussiske Udenrigsminister, med hvem Quaade maatte forhandle, havde tiltraadt sin Stilling i 1858, da Prins Wilhelm af Preussen under sin Broder Friedrich Wilhelm III's Sygdom var blevet Regent. Allerede i Oktober 1861 afløstes han af Grev ALBRECHT VON BERNSTORFF, men kun for et Aarstid. Brydningerne indenfor den preussiske Regering var efter Wilhelm I's Tronbestigelse blevet saa alvorlige, at Kongen efter lange Overvejelser besluttede sig til at tilkalde OTTO VON BISMARCK. Den 23. September 1862, samme Dag som Landdagens Deputeretkammer ved Nægtelse af de fornødne Midler til den Hærreform, som Kong Wilhelm krævede, havde bragt den længe forberedte Krise til Udbrud, udnævntes Bismarck til Statsminister; den 8. Oktober fik han den Stilling som Ministerpræsident og Udenrigsminister, som han bevarede under hele Quaades Berlinertid; fra 1866 tillige som Forbundskansler i det nordtyske Forbund og fra 21. Marts 1871 som Fyrste og Rigskansler i det nye tyske Rige. Det var den Periode, der rummede Preussens Fremmarsch gennem store politiske og militære Sejre til den mægtige Stormagtsstilling.

Medens Forhandlingerne med von Schleinitz og Albrecht von Bernstorff ikke voldte Quaade særlige Vanskeligheder ved de to Ministres Personligheder, blev Forholdet i Bismarcks Tid besværligere. Det gjaldt dog ikke i det første Aarstid fra September 1862 til Udgangen af 1863, da Bismarck baade var yngre, roligere af Helbred og endnu ikke havde fæstnet sin Magtstilling saaledes, som Tilfældet blev, da Preussen efter den sejrige Krig med Danmark for Alvor indtraadte i den europæiske Stormagtspolitik. Men under Quaades andet Berlinerophold fik han, lige som alle andre Landes Gesandter, Stormagternes ikke undtaget, at mærke alle de Besværligheder, der beroede paa Bismarcks særprægede, ingenlunde altid ligevægtige Natur. Vi skal i Omtalen af Quaades Embedsvirksomhed efter 1865 vende tilbage hertil.

Ved Ankomsten til Berlin i Oktober 1862 var den dansk-tyske Strid om Hertugdømmerne, der siden Christian VIII's Dage havde været standende, under stærk Udvikling. Den dansk-tyske Treaarskrig 1848—50 havde ikke bragt en Ende paa Mellemværendet, lige saa lidt som Forhandlingerne mellem de danske Regeringer, Det tyske Forbund og de to tyske Stormagter havde bragt noget Resultat. Det i Februar 1860 tiltraadte 2. Ministerium Hall, der i sin Sammensætning var helt nationalliberalt og havde en fast Støtte i det danske Folk, bragte hurtigt den ejderdanske Politik til fuld Udvikling, ikke mindst efter at ORLA LEHMANN i September 1861 blev optaget i Ministeriet. Gennemførelsen af den danske Helstatspolitik, som Quaade i det væsentlige ansaa for den rigtigste, blev lidt efter lidt opgivet. Ministeriet Hall søgte, under Hensyntagen til den almindelige europæiske Situation, langsomt at arbejde sig frem mod en Udskillelse af det rent tyske Holsten-Lauenborg og en Tilknytning til Danmark af det kun delvis danske Slesvig i Overensstemmelse med de dansk-nationale Krav, der krævede Ejdergrænsen. Overfor denne Politik, hvis Pennefører i de diplomatiske Forhandlinger blev P. Vedel, fremvoksende en mere og mere forbitret tysk Modstand; den fik Udtryk i den almindelige nationaltyske Opposition i Hertugdømmerne med dets Flertal i disses Stænderforsamlinger og bagved stod Folkestemningen i Tyskland, til hvilken ikke blot den tyske Forbundsdag i Frankfurt a/M, men ogsaa de to Stormagter, Preussen og Østrig, tog Hensyn. De diplomatiske Forhandlinger, under hvilke Quaade kom til at repræsentere Danmark, blev et fortvivlet Spil, ved hvilket en lille Stat skulde søge at klare sig overfor overmægtige Modstandere, uden at faa nogen paalidelig Støtte fra de mere eller mindre

interesserede fremmede Magter. Det blev Quaades Sag, uden Hensyn til egne Synspunkter, efter de Ordre, han modtog fra København, at være sin Regerings Talerør i Berlin og indberette alt, hvad han kunde oplyse til Vejledning for Hall og Vedel.

Utvivlsomt vilde en dansk Diplomat af større Format, der bedre end Quaade havde haft Evne og Vilje til at deltage i Selskabslivet og selv føre et stort Hus, hvor han kunde samle mange betydende Personligheder, have haft større Mulighed for at gøre sig gældende i Berlin baade overfor de preussiske Statsmænd og indenfor den store Kreds af Ambassadører og

Regentenstrasse 20 i Berlin

Gesandter, der i Aarenes Løb blev hans Kolleger. Men paa den anden Side viser saavel Quaades officielle Rapporter og private Korrespondancer, som hvad der iøvrigt foreligger, at han i hele sin Berlinertid stod paa en meget god Fod med sine Omgivelser. Jeg erindrer ikke i det store nu kendte udenlandske diplomatiske Materiale fra hin Tid at have set nogen overlegen eller uvillig Ytring om ham; kun en enkelt Gang kunde man godmodig raillere over den Ængstelse og Uro, han i kritiske Situationer kunde bære til Skue, som en Afspejling af de kummerlige Vilkaar, hvorunder det lille Danmark havde at kæmpe overfor den Bismarckske Politik²¹. Der foreligger intet om, at der nogen Sinde blev vist Quaade Mangel paa Velvilje eller Tillid, end-sige at han paa stødende Maade blev overset paa Grund af den mindre Betydning, der tillagdes den Stat, han repræsenterede eller formedelst hans personlige Optræden eller Egenskaber. At der ved en enkelt Lejlighed, 1867—68, under de frugtesløse For-

handlinger om en Udførelse af Paragraf 5, som senere skal blive omtalt, af Bismarck vistes ham en demonstrativ Tilsidesættelse, skyldtes rent politiske Hensyn. Derimod er der mange Vidnesbyrd om, at Quaades Kolleger i Diplomatiets havde Forstaaelse af hans altid vanskelige Stilling; de vurderede den stilfærdige Mands Paalidelighed, Diskretion og Takt, de viste ham Tillid og gav ham beredvilligt, som det atter og atter fremgaar af hans Rapporter og Breve, naar han henvendte sig til dem, eller naar der iøvrigt var Anledning dertil, fortrolige Raad. Helt afgørende er det dog, at saaledes som Magtforholdene udviklede sig, og Tysklands Politik fastlagdes i den Bismarckske Periode, vilde ingen anden dansk Gesandt, hvor fremragende han end havde været, have kunnet øve større Indflydelse eller givet den danske Regering væsentlig bedre Oplysning og Vejledning end Quaade formaaede.

Det ligger nær at spørge, om det dog vilde have været muligt for de skiftende danske Regeringer i hine Aartier, blandt de Mænd, der stod til Disposition, at finde en anden Mand, der bedre vilde have kunnet udfylde den vigtige Post. Efter en nøje Prøvelse maa Svaret blive benægtende. Der var nok mere betydelige Personligheder, skønt ingenlunde mange, blandt hine Tidens danske Diplomater, men dels passede ingen af dem i Berlin, dels er der ikke den fjerneste Grund til at antage, at de paa noget Tidspunkt vilde have kunnet betyde

mere for en for Danmark gunstigere Løsning af de dansk-tyske Stridsspørgsmaal. Den betydeligste af hin Tids Diplomater i dansk Tjeneste var Holsteneren BERNHARD VON BÜLOW (1815—79), der omtrent samtidig med Quaade var indtraadt i Udenrigsministeriet og siden 1851 havde beklædt den vigtige Post som Gesandt ved Forbundsdagen i Frankfurt a/M. Han var en meget dygtig Mand, var nøje orienteret om det dansk-tyske Spørgsmaal og havde loyalt hævdet de danske Interesser, men han var en bestemt Modstander af den national-liberale Udenrigspolitik, hvis Resultat han forudsaa vilde blive skæbnesvangert for Danmark. Dette var den væsentlige Grund til, at han i Efteraaret 1862 udtraadte af dansk Tjeneste. I 1873 mødte Quaade ham igen paa tjenstlig Vej, men da var han Statssekretær i det nye tyske Riges Udenrigsministerium i Berlin, hvortil Bismarck havde kaldet ham.

Naar det saaledes var udelukket, at Bülow kunde være foretrukket for Quaade, gjaldt noget tilsvarende om de to andre dygtige Holstenerere, Brødrene Lensgreve WULFF SCHEEL-PLESSEN, der 1852—72 var dansk Gesandt i Stockholm og Baron OTTO PLESSEN, der fra 1849—66 sad som Gesandt i St. Petersborg. Begge var de loyale, men ikke Mænd, der kunde bruges i Berlin; de hørte ikke hjemme i Halls politiske System og var, særlig efter 1864, dog ganske med Urette, mistænkeliggjorte som tysk orienterede; hertil kom endda, at deres Broder var Baron CARL SCHEEL-PLESSEN, der mellem Krigene havde været Leder af det slesvig-holstenske Ridderskabs Opposition mod den danske Regering og efter 1866 blev Bismarcks særlige Tillidsmand og den første preussiske Overpræsident i Provinsen Schleswig-Holstein. Ved Siden af disse Mænd kunde der tænkes paa Grev LÉON MOLTKE-HVITFELDT (1829—96), der samtidig med at Quaade gik til Berlin, kom til Paris, hvor han var dansk Gesandt til sin Død. Han var altsaa en Del yngre end Quaade, vel i Besiddelse af alskens diplomatisk Dygtighed, men efter hele sin Natur indstillet paa det, han blev, Repræsentant i Frankrig og ikke i nogen Henseende egnet til at anvende sine Evner i Forhandlinger med tyske Statsmænd, overfor hvem han stod fremmed og uvillig.

Der er saaledes ingen Tvivl om, at den Vurdering, som Vedel formulerede og Hall underskrev, før Quaade sendtes til Berlin, var rigtig. Hans Sendelse var efter Forholdene den eneste mulige.

Det kan straks siges, at ganske det samme var Tilfældet, da Quaade efter Nederlaget 1864 paany sendtes til Berlin. Ingen dansk Diplomat kunde den Gang, alle Forhold i Betragtning taget, have udrettet mere end Quaade. Det viste sig, at han, som man i 1860 havde forudset, udfyldte sin Plads paa en fuldt forsvarlig Maade. Det er forstaaeligt, at man paa Baggrund af den for Danmark saa sørgelige Udvikling af Forholdet til Tyskland under hele Quaades Embedstid i den danske Offentlighed fæstede sig ved lidet fremtrædende Egenskaber

Bendlerstrasse 37 i Berlin

hos den Mand, der beklædte den vigtigste Gesandtskabspost, og var tilbøjelig til at mene, at det skyldtes svigtende Evner hos ham, at man ikke opnaaede større Indrømmelser i det slesvigske Spørgsmaal. Nu, da vi kender baade den almindelige storpolitiske Udvikling og ved, hvilke Faktorer der bestemte Preussen-Tysklands og dets Statsmænds Optræden overfor Danmark, er det muligt med Sikkerhed at fastslaa, at der ikke kan tillægges Quaade nogen Skyld. Peter Vedel, der i hele Perioden Dag for Dag fulgte Quaades Virksomhed, kunde vurdere hans vanskelige Arbejdsvilkaar og hans Optræden, var ganske klar over Gesandts Mangler og Begrænsning og gav i sine Optegnelser Udtryk derfor. Men han fik Respekt for Quaades Arbejde og for hans Personlighed ganske uanset, at denne ingenlunde svarede til, hvad han personlig satte mest Pris paa hos en Diplomat. De, der nu med næsten fuldkomment Kendskab til Kilderne til Datidens Historie kan bedømme Quaades Indsats, kommer til ganske samme Resultat.

Fra det Øjeblik Quaade i 1860 kom til Udlandet, indkom der ikke blot til Stadighed omhyggeligt skrevne officielle Rapporter fra ham om alt af Betydning, han iagttog eller havde at forhandle om, men der begyndte mellem ham og Vedel en regelmæssig Brevveksling, der uden Afbrydelser fortsattes til Quaades Embedsvirksomhed ophørte. Den Skepsis overfor Quaades Evner, som fandtes hos Vedel, gav sig ikke det mindste Udtryk i Brevvekslingen, lige saa lidt som Forstaaelsen af, at Quaade ikke havde været glad ved Vedels Indtræden i Ministeriet. Deres ofte meget fortrolige Breve er fra første Dag, saaledes som den ovenfor gengivne Korrespondance fra 1860 viser, præget af venskabelige Følelser og indbyrdes Tillid; i hele den lange Aarrække forhandlede de to Mænd stedse aabent og med fuld Loyalitet.

De private Breve mellem Quaade og Vedel supplerer den officielle Korrespondance. Ikke blot med Quaade, men med alle de betydende danske Gesandter kom Vedel til at føre en tilsvarende Brevveksling, men med ingen udvekslede han saa udførligt Tanker og Synspunkter som med Quaade. De store, næsten fuldstændig bevarede Brevrækker giver Indtryk deraf. Det gjaldt ikke blot i de første Aar under Halls Ministerium, men ogsaa efter 1865, da først C. A. BLUHME siden Grev C. E. FRIJS-FRIJSENBORG og derefter Baron O. D. ROSENØRN-LEHN var Udenrigsminister, blot med en kort Afbrydelse, da Grev F. G. J. MOLTKE Bregentved i 1873 var hans Afløser. Med Grev Frijs forhandlede Quaade paa en noget tilsvarende Maade som med Bluhme; mellem ham og Rosenørn var Brevene langt mindre indholdsrige, simpelt hen fordi Ministeren var en lidet betydelig Personlighed, og P. Vedel i hans Dage var den virkelige Leder af Udenrigsministeriet.

Helhedsindtrykket af Quaades Indberetninger fra Berlin i den første Treaarsperiode er, at han var betænkelig ved den Hallske Politik. Det var ikke Bagklogskab fra hans Side, at han, da han i sine sidste Aar tilrettelagde Materiale til en Skildring af hine Aars Udenrigspolitik, gav Udtryk herfor. Han udførte nøjagtigt, hvad der blev ham paalagt i de »Hallske Ordre«, der alle var konciperede af Vedel, og han indberettede med den største Omhu, hvad der kunde oplyse om Stillingen og vejlede Regeringen. Han rejste aldrig væsentlig Protest, men det fremgaar tydeligt af de bevarede Aktstykker og Breve, at han frygtede Følgerne af den Hallske ejderdanske Politik, der førte til Holstens Udskillelse ved Martskundgørelsen i 1863 og til Forelæggelse af den Forfatning, der den 13. November 1863 vedtoges af Rigsdagen som Fællesforfatning for Danmark og Slesvig. Han forudsaa, at denne Politik kunde føre til en farlig Krise. Han gav sin Regering den bedst mulige Underretning om de tyske Magters Stilling og om, hvilken Reaktion der kunde befrygtes. Ligeledes søgte han, efter Samtaler med sine diplomatiske Kolleger i Berlin at gøre Rede for de interesserede Stormagters Hold-

ning. »Det er muligt«, som P. Vedel senere (i sin ovennævnte Biografi af Quaade i Biografisk Lexikon 1899), udtrykte sig, »at en Mand med mere Initiativ og mindre bunden ved Traditionen vilde have egnet sig bedre til at forhandle med Bismarck, men intet er mere uberettiget, end at kaste nogen Skyld paa Quaade for ved sine Indberetninger at have bidraget til den skæbnesvangre Krise i Efteraaret 1863. Det er muligt, at han til Tider har taget feil af Bismarcks virkelige Hensigter, men i saa Tilfælde gik det ham hverken bedre eller værre end hans Kolleger, og i alt Fald bibragte hans Rapporter ikke Regeringen urigtige Forestillinger, thi de vare ganske objektive og gjengave samvittighedsfuldt Bismarcks Udtalelser og, hvad der iøvrigt forelaa til Oplysning af Situationen, overladende til Regeringen selv at drage sine Konklusioner«. Da der i de skæbnesvangre Uger i November—December 1863 under de forvirrede Forhandlinger — som det fremgaar af Brevvekslingen mellem Quaade og Vedel — opstod Tvivl om, hvorvidt Quaade paa et enkelt vigtigt Punkt havde misforstaaet Bismarck eller givet en urigtig Besked, og han selv var bekymret i den Anledning, undersøgte Vedel Sagen paa det nøjeste og beroligede Quaade; hvis der, som det var formodet af de engelske Diplomater i Berlin og København, forelaa en Modsætning mellem Bismarcks Udtalelser og Quaades Indberetninger, beroede det enten paa, at Bismarck ikke havde sagt Sandhed eller havde skiftet Standpunkt.

Med dyb Bekymring modtog Quaade Budskabet om FREDERIK VII's Sygdom og Død, selv om han næppe havde næret nogen Sympati for den folkekære Konge, hvis Forhold i de fleste Henseender maatte stride mod hans Opfattelse af, hvad der var passende for en Monark.

Med Spænding fulgte han de Begivenheder, der fulgte efter CHRISTIAN IX's Tronbestigelse og hans Underskrift paa Novemberforfatningen den 18. November. Det blev hans Opgave i de følgende Uger at føre de Forhandlinger med Bismarck, under hvilke denne snedigt beregnende tilrettelagde sin for Danmark skæbnesvangre Politik. Quaade blev samtidig fra København bl. a. fra Vedel holdt à jour med de alvorlige indre Brydninger, der i Slutningen af December førte til Ministeriet Halls Demission. Men til sidst blev han under denne dobbelte for Danmark ydre og indre Krise endnu mere direkte end hidtil bragt ind i Begivenhederne. Der kom et Intermezzo i hans Gesandtskabsvirksomhed, idet han i Januar 1864 indtraadte i det Monradske Ministerium, hvor han forblev som Udenrigsminister indtil 11. Juli 1864, da han som Minister uden Portefeuille gik over i Ministeriet Bluhme for at bistaa dette ved Fredsforhandlingerne og de dertil knyttede Afgørelser.

I denne Udenrigsministerstilling og som første danske Delegerede sammen med A. F. KRIEGER og London Gesandten TORBEN BILLE ved Konferencen i London i Foraaret 1864 gennemlevede Quaade det alvorligste Afsnit af sin Tilværelse. Det var naturligt, at han, efterhaanden som de stærke Indtryk deraf bundfældede sig, følte Trang til at nedskrive en Redegørelse for, hvad han havde oplevet i hin bevægede Periode. I Aarenes Løb syslede han med Forarbejder til en Skildring af Ministeriet Monrads Virksomhed. Arbejdet blev imidlertid ikke fuldført; den pertentlige Omhu for at gøre alt korrekt og sandfærdigt, som prægede alt, hvad Quaade foretog sig, hindrede ham i at bringe denne Skildring, der laa ham meget paa Sinde, til Afslutning. Det gik ham herved ganske som P. Vedel, der, trods stadigt Arbejde med sin Livsgernings Historie, aldrig fik nedskrevet en samlet Skildring af det betydningsfuldeste Afsnit, Tiden fra Frederik VII's Død til Ministeriet Monrads Afgang. I sine sidste Leveaar, efter at han i 1884 havde taget sin Afsked, renskrev Quaade en Del af disse Udkast og efterlod sig en Redegørelse for de Bevæggrunde, der havde bragt ham til at indtræde i Ministeriet Monrad.

Adskilligt af, hvad Quaade meddeler om den udenrigspolitiske Situation, vil nu efter Neergaards Fremstilling og efter meget andet, hvad der siden er fremkommet, have mindre Interesse, men i den Skildring, her skal gives af Quaades Personlighed, bør hans Redegørelse dog ikke savnes, thi den giver et Indtryk af ikke blot hans Opfattelse af hine vigtige Begivenheder, men ogsaa af den Maade, hvorpaa han behandlede de Spørgsmaal, som han Livet igennem havde at arbejde med og skrive om.

I den sidste Uge af December 1863 var Quaade underrettet om, at Ministeriet Hall var ved at demissionere, at forskellige Politikere forgæves havde gjort Forsøg paa at danne et

nyt Ministerium. Sent om Aftenen den 29. December modtog han et Telegram om, at Kong Christian IX ønskede at se ham i København snarest muligt. Da Telegrammet, der ikke synes at være bevaret, var underskrevet af Monrad, laa som Quaade senere berettede, den Slutning nær, at der var Tale om at foreslaa ham til Udenrigsminister i det Ministerium, som Monrad var i Begreb med at danne. »Intet kunde i dette Øjeblik være mig mindre velkomment«, skrev Quaade siden der om.

Dagligstue i Bendlerstrasse 37, Berlin

Forhandlingerne om det nye Ministeriums Sammensætning var meget besværlige, og ikke mindst voldte det Vanskeligheder at finde en Mand, der kunde afløse Hall paa den vigtige Post som Udenrigsminister i det Øjeblik, da den længe ventede Krise var akut. De tyske Forbundstropper havde 1. December besat Holsten, Truslen om preussisk-østrigsk Angreb paa Slesvig og hele Danmark var overhængende, Stormagternes Udsendinge i København havde øvet Pression for at bringe Novemberforfatningen ud af Verden, og Haabet om Bistand fra Sverige-Norge var ved at svinde. Vel overtog Monrad den 31. December, da Ministeriet dannedes, foruden Konseilspræsidiat, foreløbig Udenrigsministerposten, men uden Tanke om at ville bevare den. Der var meget delte Meninger om, hvem man saa skulde vælge. P. Vedel, der absolut ikke vilde modtage en Kaldelse, var paa Tale, dernæst bl. a. Krieger, som ikke synes at have været helt uvillig og endelig Quaade. Dennes kritiske Holdning overfor den Hall'ske Politik i Forbindelse med hans lidet repræsentative og lidet kraftige Personlighed fremkaldte Modstand hos de Nationalliberale. Derimod mente den engelske Gesandt, Sir AUGUSTUS PAGET, samt CHRISTIAN IX og hans nærmeste Raadgivere, at Quaade var den bedst mulige. Vedel havde den samme Mening og fandt, at den Mand, der paa nærmeste Hold i Berlin havde iagttaget Bismarcks Politik, burde overtage Udenrigsministerposten.

Om sine Betragtninger og Oplevelser, da han den 31. December om Morgenen rejste til

København over Kiel—Korsør, har Quaade senere nedskrevet følgende, der stemmer godt med, hvad der paa anden Maade kan dokumenteres.

»Der hører overordentlig Meget til, selv i rolige, fredelige Tider, at styre et Lands ydre Anliggender, — meget Meer end man i Almindelighed troer og særlig i Danmark i lang Tid har troet; hvorledes skulde altsaa jeg kunne tænke mig istand til at udjevne eller overvinde de Vanskeligheder, som i Løbet af de senere Aar havde optaarnet sig om det danske Monarkies Forhold til dets Nabo mod Syd, og som nu ved Kong Frederik VII desværre ligesaa uventede som pludselige Død vare blevne i høieste Grad forøgede? Medens ved denne skjæbnesvangre

Begivenhed Spørgsmaalet om Arvefølgen i det samlede danske Monarkie med langt større Fare end tidligere atter var bleven reist i Tydskland, vare Holsteen og Lauenborg besatte af tyske Forbundstropper, og at Tydsklands forestaaende Angreb paa Danmark vilde blive ført videre og ikke blive indskrænket til Holsteen, maatte saameget mere ansees for sandsynligt, som den preussiske Udenrigsminister allerede for en Maaned siden havde erklæret, at han ikke vilde kunne formaae Kongen af Preussen

Frøken Elisabeth Quaades Dagligstue i Bendlerstrasse 37, Berlin

til at holde Tr[aktaten] af 8. Mai 1852 om det danske Monarkies Integritet et eneste Øieblik udover den Tid, da Forf. af 18. Nov. 1863 var traadt i Kraft i Slesvig. Efter min Mening kunde altsaa en Krig med Preussen og Østerrig samt formodentlig det tyske Forbund kun undgaaes ved at fornævnte Forfatning ikke fik Anvendelse paa Slesvig, men en Betingelse som denne var jeg mig fuldt bevidst, at jeg ikke var istand til at opfylde, og det var derfor, da jeg om Morgenen den 31. Dec. begav mig fra Berlin til Kjøbenhavn, min Beslutning, ikke at modtage et Tilbud som det ovennævnte, hvis det gjordes mig, og jeg meente ogsaa saameget meer at kunne holde fast ved denne Beslutning, som jeg i længere Tid havde liidt af en farlig Øiensygdom, der allerede havde berøvet mig Brugen af det ene Øie og alvorligt truede det andet.

Imidlertid mødte jeg næste Morgen i Korsør Biskop MONRAD, som havde ledsaget Kongen hertil paa Reisen til Armeen i Slesvig, og den Samtale, jeg derefter havde med ham, idet jeg i hans Selskab fortsatte min Reise til Kjøbenhavn, var den første Anledning til, at jeg senere ikke lod Grunden til hiin Beslutning være afgjørende for mig.

Da Biskoppen bekræftede min Formening om Hensigten med min Kaldelse, vægrede jeg mig først bestemt ved at indtræde i det nye Ministerium, idet jeg dels paaberaabte mig min Øiensygdom og dels min Magtesløshed med Hensyn til Gjennemførelsen i de indre

danske Forhold af, hvad jeg ansaae for nødvendigt for at afværge et krigerisk Sammenstød med de to tyske Stormagter saavel som, efter al Sandsynlighed, ogsaa med det tyske Forbund. Denne Mangel hos mig var vel maaskee af mindre Betydning i Forholdet til de neutrale Magter, eftersom disse allerede i deres egen velforstaaede Interesse maatte finde tilstrækkelig Opfordring til at anvende al deres Indflydelse for at forhindre en Krig, hvis senere Udvikling og endelige Resultat kunde blive af største Betydning for deres egen Magtstilling. Men overfor de tyske Magter stillede Forholdet sig heelt anderledes. Her fordredes nemlig Handlinger, og forsaavidt disse ikke kunde udføres strax og altsaa maatte erstattes ved Tilsagn, var det absolut nødvendigt, at Organet for Tilsagnene, den danske Udenrigsminister, indtog en Stilling i sit Hjem, som gav fuld Sikkerhed for, at han var istand til at bevirke Opfyldelsen af de givne Tilsagn.

Alt, hvad jeg saaledes anførte, for blev imidlertid uden Virkning. Conseilpræsidenten fremhævede derimod med stor Styrke, at, efterat jeg nu var bleven kaldet til Kjøbenhavn, og det var bleven bekjendt, at dette var skeet forat tilbyde mig Udenrigsministerens Portefeuille, kunde jeg ikke undslaae mig for at overtage det mig saaledes tiltænkte Hverv uden herved at røbe en Mistillid til det nye Ministerium, som maatte skade og svække dets Stilling i Udlandet, hvor jeg, som han sagde, nu engang havde været saa heldig at vinde et godt Navn. Det saaledes erhvervede Gode var det nu min Pligt ikke at lade ubenyttet, men at sætte ind til Gavn for Fædrenelandet, istedetfor ved min Passivitet muligen at give Anledning til Tvivl om den danske Regjerings Evne eller gode Villie.

I mine Øine havde min Vægring ved at slutte mig til det nye Ministerium ganske vist ikke den Betydning, som Biskop Monrad tillagde den. Men jeg kunde dog ikke være blind for, at den af Mange blandt Danmarks Modstandere kunde bruges til skadelige, om end urigtige Fortolkninger, især paa Grund af at flere af det nye Ministeriums Medlemmer, ligesom selve Conseilpræsidenten, havde været Medlemmer af det forrige Ministerium, imod hvis Politik de tyske Magters Action var rettet, medens de øvrige, hvor fordeelagtigt de end vare bekjendte i Hjemmet, dog vare ukjendte i Udlandet. Det var altsaa af umiskjendelig Vigtighed, at Intet skeete, som kunde benyttes til at støtte en i Udlandet, og især i det tyske Udland, opstaaende eller muligen fremkaldt Forestilling om, at den nye danske Regjering agtede at fortsætte hiin Politik. Navnlig var dette af Vigtighed i Begyndelsen af Regjeringens nu forestaaende Virksomhed.

Ved Siden heraf var det hellerikke uden Indflydelse paa mig, at under min Samtale med Biskop Monrad det Spørgsmaal meer og meer trængte sig frem hos mig, om jeg kunde forsvare at nægte Kongen min Tjeneste i Landets nuværende farefulde Stilling og i et Øieblik, da de Mange, som vare bedre skikkede end jeg til at yde samme Tjeneste, men hvis politiske Meninger jeg deelte, paa Grund af tvingende Omstændigheder holdt sig tilbage; og endelig blev min Beslutning ikke lidet paavirket ved følgende Betragtning.

Mit personlige Kjendskab til Biskop Monrad var dengang kun ringe; men hans offentlige Virksomhed lige fra Trediverne og Fyrgetyverne var mig naturligviis bekjendt, og ifølge den Forestilling, jeg saaledes troede at kunne gjøre mig om hans Vægt og Indflydelse hos de i Danmark herskende Partier, og især om den Stilling, han indtog i det saakaldte nationale Parti, havde det, allerede da jeg modtog den første Efterretning om, at han havde paataget sig Dannelsen af et Ministerium, været min Mening, at han, næst efter Hall, hvis Ministeriums Reintegration forekom mig ligesaa umulig som Indsættelsen, under det nye Dynastie, af et Heelstatsministerium, var den Mand i Danmark, som bedst vilde være istand til at gennemføre de store indre Forandringer, som det saa pludselig indtraadte nye truende Forhold til

Udlandet gjorde nødvendige. Denne min Mening om Biskop Monrad, som jeg ogsaa havde grundet paa, at han forhen, mindre end Andre af det indflydelsesrige Parti, hvortil jeg henregnede ham, havde viist sig bunden ved den af den danske Regjering i de senere Aar fulgte Politik, afkræftedes ikke ved den Samtale, jeg nu havde med ham. Jeg fandt tvertimod, i hans egne directe Udtalelser, Bekræftelse paa, at han foruden at have en fast begrundet Stilling blandt Partierne i Danmark, ogsaa opfattede den politiske Situation rigtigt og havde Villien til at handle i Overensstemmelse dermed.

Han viiste sig vel i det Hele noget paavirket af den første slesvigske Krigs efter Omstændighederne heldige Gang, og ligesom han ifølge denne sin Stemning ikke forekom mig fuldt modtagelig for Situationens Alvor, saaledes fandt han hellerikke endnu Ophævelsen af Forfatningen af 18. Nov. eller dens Suspension for Slesvigs Vedkommende absolut nødvendig; men da jeg forlod Berlin, var det den almindelige Mening, at de tyske Magters væbnede Angreb ikke vilde kunne finde Sted før Midten af Februar. Der kunde altsaa regnes paa et Tidsrum af 6 Uger til diplomatisk Forhandling med de Neutrale og til samtidig Virken ved disse saavel i Berlin og Vien, som i Kjøbenhavn, og da jeg saaledes kunde vente, at Biskop Monrad endnu itide vilde kunne bringes til at vige for de politiske Nødvendigheder, som, ifølge den politiske Indsigt jeg havde forefundet hos ham, snart maatte aabenbare sig for ham, antog jeg, at den Mangel paa Indflydelse i Hjemmet, som under de forhaandenværende Omstændigheder vilde vanskeliggjøre min Virksomhed som Udenrigsminister, kunde blive erstattet ved de Egenskaber, det fornemste og ledende Medlem af det nye Ministerium forenede i sin Person.

Som Følge heraf troede jeg ikke at burde fastholde mine Betæneligheder ved at følge, hvad jeg ansaae for at være Kongens Ønske, og jeg gav derfor Conseilpræsidenten Udsigt til, at jeg vilde indtræde som Udenrigsminister ad interim i det af ham dannede Ministerium, dersom mine Øines Tilstand og den politiske Situation, efter i begge Henseender foretagen nærmere Undersøgelse i Kjøbenhavn, ikke lagde Hindringer i Veien derfor, og hvis en til Embedsmand i Hertugdømmerne uddannet Person fandtes villig til at overtage Ministeriet for Slesvig.

Om dette mit Tilsagn telegrapherede Conseilpræsidenten fra Ringsted til Kongen med mit Samtykke, efterat jeg havde tilføiet, at jeg, ifald det ikke blev mig muligt at yde min Tjeneste som Minister, selvfølgelig stillede mig til hans Raadighed paa enhver anden Maade, hvis han selv definitivt overtog det nu af ham provisorisk forestaaede Udenrigsministerium.

Mine paa den øvrige Deel af Reisen fortsatte og efter Ankomsten til Kjøbenhavn gjentagne Samtaler med Conseilpræsidenten bekræftede yderligere min Forestilling om hans rigtige Opfattelse af Situationen saavel som om hans Indflydelse og Evne til at gjøre denne Opfattelse gjældende. Den saaledes hos mig vakte Stemning for, med Tilsidesættelse af alle personlige Hensyn, om muligt at retfærdiggjøre den Tillid, Kongen viiste mig, fik snart forøget Næring ved hoslagte Aftenen efter min Ankomst til Kjøbenhavn modtagne Telegram, hvorved Kongen udtalte sin Erkjendtlighed for den Udsigt, jeg havde givet til, at jeg vilde følge hans Opfordring*.

Ved denne Udtalelse og den deri liggende Tilkjendegivelse af, hvormeget Kongen ønskede min Tjeneste, maatte jeg ganske naturligt føle mig meer end tidligere bunden ved det Tilsagn, jeg havde givet Biskop Monrad. Thi vel havde dette været betinget, men det havde dog,

* Telegrammet, der var afsendt fra Slesvig 1. Januar om Aftenen Kl. 6,55 havde følgende Ordlyd:²²

Conseilpræsidenten har givet mig grundet Haab til at De nok har fulgt min indtrængende Opfordring. Jeg kan ikke undlade strax at udtale for Dem min Glæde og Erkjendtlighed herfor

Christian R.

som jeg saae vakt en Forventning hos Kongen, som det faldt mig svært at skuffe, og dette kunde ikke Andet end have Indflydelse paa den Vægt, jeg tillagde de af mig stillede Betingelser.

Den første Virkning heraf var, at jeg, efter den følgende Dag at have raadført mig med en bekjendt Øienlæge, ikke lod det høist ugunstige Resultat**, hvortil Undersøgelsen af min Øiensygdhed havde ført, være afgjørende overfor vedlagte Billet***, som jeg forefandt, ved min Hjemkomst, og hvorved den engelske Gesandt i Kjøbenhavn, Sir AUGUSTUS PAGET, meddeelte mig, at hans Regjering meget ønskede, at jeg overtog Udenrigsministeriet, selv om det kun var for nogle Maaneder. Naar den engelske Regjering saaledes begrænsede sit Ønske, kunde jeg antage, at den vidste sig i Besiddelse af, og ogsaa var sindet at anvende, tilstrækkelige Midler til, med betimeligt Resultat, at paavirke de tydske Magter i gunstig Retning, og da derhos den nævnte Regjering var den, som, blandt samtlige venskabelig-sindede Regjeringer, bestandig og ligefra Begyndelsen af den dansk-tydske Strid, med meest Omhu havde søgt at bringe denne Strid til en fredelig Løsning, maatte jeg nødvendigviis tillægge en derfra kommende Opfordring stor Betydning og give den en ikke mindre Indflydelse paa mine Beslutninger; og det saamegetmeer som lignende Opfordringer strax derefter rettedes til mig, ikke alene af de ordinaire franske og russiske Gesandter, Herr DOTÉZAC og Baron NICOLAY, men ogsaa af de russiske og engelske extraordinaire Afsendinge, Herr v. EWERS og Lord WODEHOUSE; thi skjøndt disse Opfordringer, forsaavidt de gjordes mig fra fransk og russisk Side, ikke betegnedes som grundede paa udtrykkelige og særlige Instructioner fra vedkommende Regjeringer, vare de dog saa indtrængende, at jeg maatte ansee dem som fremgaaede af et meer end reent personligt Initiativ.

Saaledes troede jeg ikke længer at burde tillægge min Øiensygdhed afgjørende Betydning, og da der var grundet Udsigt til, at Ministeriet for Slesvig vilde blive overtaget af en dertil velskikket Mand, stod altsaa nu kun den nærmere Undersøgelse af den politiske Situation tilbage for mig.

Ved denne Undersøgelse var det min Opgave at komme til en nogenlunde begrundet Mening, først om det rimelige Udfald af de neutrale Magters Bestræbelser for at afværge et Fredsbrud, og dernæst om der var Grund til at vente, at disse Bestræbelser, hvis de ikke førte til Maalet, vilde gaae over til materiel Understøttelse af Danmarks Modstand mod de tydske Magters væbnede Angreb.

I Henseende saavel til det ene som til det andet af disse Spørgsmaal var Resultatet af min Undersøgelse ikke synderlig gunstigere, end den Kundskab, jeg medbragte fra Berlin, allerede havde ladet mig vente.

** Hans Excellence Udenrigsminister Quaade lider af en meget alvorlig Øiensygdhed paa det *venstre Øie*, (Nethinde-løsning), der for en stor Deel har berøvet, og fremdeles vil berøve ham Synet paa dette Øie. Begge Øine ere i en temlig betydelig Grad kortsynede og da en kortsynet Bygning af Øinene overhovedet maa betragtes som prædisponerende Moment til den ovennævnte Sygdhed, saa vil der, efter min Mening, for Fremtiden være al mulig Grund for Hs. Excellence til, saa vidt muligt, at skaane sine Øine.

Edmund Hansen.
Dr. med.

Kjøbenhavn, 28. Marts 1864.

Mon cher M. Quaade,

Copenhague, 2 janvier 1863 [c. 1864]. à midi.

*** Je suis venu vous voir désirant instamment vous faire part du contenu d'un télégramme que j'ai reçu ce matin. Ne vous trouvant pas à la maison et désirant ne pas perdre un moment du temps qui est si précieux à présent je vous écris deux mots. Mon gouvvt. est on ne peut plus désireux de vous voir à la tête du Ministère des affaires étrangères ne fût-ce que pour quelques mois, et me charge de vous engager vivement à accepter ce portefeuille. Je sais que des raisons de santé vous font hésiter dans ce moment mais votre nom seul peut donner une direction heureuse aux affaires, et l'Europe en tirerait le meilleur augure pour la paix, Je tâcherai encore de vous trouver tout à l'heure et je ne puis pas trop vous dire combien Lord Wodehouse et moi nous tenons à pouvoir annoncer aujourd'hui même à notre gouvernement que vous avez accepté le Poste que l'on vous destiné. —

Mille amitiés

A. Paget.

Siden den første slesvigske Krig havde store politiske Tildragelser, saasom i Særdeleshed Krimkrigen, den italienske Krig, Oprettelsen af det italienske Kongedømme og endelig den sidste polske Opstand, sat dybe Mærker i de europæiske Hovedmagters indbyrdes Forhold.

Den Misstemning, som Krimkrigen havde vakt mellem Rusland paa den ene og Frankrig og England paa den anden Side, var vel, især i Forhold til Frankrig, bleven mildnet i Tidens Løb, men den var kommen til fornyet Styrke ved de tvende Vestmagters Indblanding i det polske Anliggende, og til samme Tid var Forholdet mellem England og Frankrig bleven løsnet ved, at Cabinettet i London, efter først at have gjort fælleds Sag med Cabinettet i Paris i hiint Anliggende, senere trak sig tilbage derfra. Hertil kom Englands Vægning ved at antage Kaiser Napoleons Congressforslag.

Under disse Omstændigheder optraadte de nævnte Magter i den Krise, som nu havde viist sig i det dansk-tydske Mellemværende, ikke med den Solidaritet, som var fornøden for at sikkre deres Forestillinger den tilsigtede Virkning. De gjorde vel, ligesom Sverrig-Norge, deres Indflydelse stærkt gjældende hos de tvende Parter for at afværge et Fredsbrud, men kun hver for sig, altsaa ikke saaledes, at det blev klart, at de alle vare fuldt bestemte paa at hindre en voldelig Løsning af hiint Mellemværende. Som Følge heraf var der saa meget mindre nogen rimelig Udsigt til, at de Neutrales Bestræbelser skulde kunne lykkes, som det var indlysende, at de tydske Magter ikke uden at svække deres egen Stilling kunde lade den for deres Planer og Foretagender gunstige Aarstid gaae ubenyttet hen.

Det var saaledes meer end tvivlsomt for mig, om det vilde lykkes at tilveiebringe en diplomatisk Forhandling, eller endog blot et Grundlag for en saadan, medens Freden endnu bestod uforstyrret.

Det Svar, jeg fandt paa Spørgsmaalet, om hvorvidt Danmark i fornødent Fald kunde vente at erholde materiel Understøttelse af de Neutrale, var i det Hele hellerikke tilfredsstillende.

Saavel den russiske som den franske Regjering havde, hver for sit Vedkommende, udtrykkelig advaret mod en saadan Forventning; og bortset herfra havde den danske Regjering ogsaa af andre Grunde allerede forlængst maattet opgive alt Haab om meer end venskabelig diplomatisk Mellemkomst fra Frankrigs som fra Ruslands Side. Medens Cabinettet i Petersborg kun viiste liden Interesse for Ordningen af det danske Monarkies indre Forfatningsforhold, ja endog snarest heldede til den Anskuelse, at Personalunionen vilde være den bedste Løsning af den dansk-tydske Strid, og medens derhos — hvad der især maatte være afgjørende — Rusland var bundet til Preussen som Følge af dette Lands Holdning under den polske Opstand, tillagde Kaiser Napoleon III Nationalitetsprincippet en folkeretlig Betydning, som det før hans Tid ikke havde havt, og forsaavidt stod han altsaa i den dansk-tydske Strid Danmarks Modstandre meget nær, ligesom han ogsaa halvveis havde fornægtet den af ham selv afsluttede Tr[aktat] af 8. Mai 1852. Hertil kom, at han, maaskee belært ved de Erfaringer han havde gjort med Italien, nu overfor Tydskland fulgte Frankrigs fra gammel Tid overleverede Politik og støttede de tydske Mellemsstater mod Preussen og Østerrig.

Noget anderledes forholdt det sig, hvad Sverrig-Norge og England angaaer.

Forsvarstractat mellem de tvende førstnævnte Lande og Danmark, som laae færdig til Underskrift, da Kong Frederik VII afgik ved Døden, kom vel ikke til endelig Afslutning, men Grunden hertil var ikke dette Dødsfald i og for sig, derimod den herved pludselig og fuldstændig forandrede Situation, hvortil Tractatens Indhold nu aldeles ikke passede. Denne Situation udkrævede et paa et ganske andet Grundlag hvilende Forbund, og den svensk-norske Regjering var hellerikke uvillig til senere, naar gjensidig Interesse og Omstændig-

heder talte derfor, at afslutte et saadant; men indtil da meente den at tjene den danske Regjering bedst ved ikke at skille sig fra de andre neutrale Magter, saalænge der endnu var nogen Udsigt til et gunstigt Udfald af deres Bestræbelser for at bevare Freden. Ved Siden heraf raadede Cabinettet i Stockholm til ikke at erklære den hidtil mellem Danmark og Sverrig-Norge førte Forhandling om et Forsvarsforbund for afbrudt, eftersom en fortsat Tale herom altid kunde have sin Nytte.

Det maatte jo ganske vist erkjendes, at Sverrig-Norge alene ikke var istand til at yde tilstrækkelig Bistand mod al den Magt, Tydskland eller Preussen og Østerrig kunde lægge i deres Angreb paa Danmark; men medens det ikke var umuligt, at et af Sverrig-Norge taget Initiativ til at komme Danmark til Hjælp med Vaabenmagt vilde virke ved det blotte Exempel, manglede der hellerikke ganske Udsigt til, at dog een af de store neutrale Magter kunde bestemme sig til at yde Danmark materiel Understøttelse, og naar dette skeete, vilde der ikke længer være nogen Grund for Sverrig-Norge til at holde sig tilbage.

Den engelske Regjering, under hvis Mægling Fredstractaten af 2. Juli 1850 mellem Danmark og Preussen paa det tydske Forbunds Vegne var bleven afsluttet, havde, siden den dansk-tydske Strid som Følge af Fælledsforfatningen af 2. Oct. 1855 atter var bleven reist, fulgt denne Strid, som forhen antydet, med uafbrudt Deeltagelse og ved Forestillinger og Raad, som den danske Regjering næsten altid havde fulgt, indvirket saaledes paa Stridens Udvikling, at denne dens Virksomhed snarere maatte opfattes som en formelig Indblanding, end som simpel diplomatisk Mellekomst. Følgen heraf var, at det ikke alene i Danmark, men ogsaa i Udlandet, var en temmelig udbredt Mening, at England, om fornødent, vilde yde Danmark materiel Understøttelse i den nævnte Strid, og denne Formening havde ogsaa, navnlig i den sidste Tid, fundet Støtte i fremragende engelske Statsmænds udtrykkelige Udtalelser.

Saaledes havde den engelske Premierminister, Lord PALMERSTON, i Juli 1863, efterat det tydske Forbund havde taget Beslutning om Execution i Holsteen, afgivet den Erklæring i det britiske Parlament, at hvis Danmark angrebes med Vaaben, vilde det ikke staae ene i Kampen; og senere i December s. A., havde den engelske Udenrigsminister, Lord RUSSELL, paa den preussiske Regjerings Spørgsmaal, om England og de øvrige (ikke tydske) Magter, som havde undertegnet Tr[actaten] af 8. Mai 1852, ifald Tydskland førte Krig med Danmark for Slesvigs Skyld, vilde forholde sig neutrale, imod at Kongen af Preussen til Gjengjæld vedblev at holde hiin Tractat, svaret, at ligesom den engelske Regjering umuligt kunde billige, at det tydske Forbund benyttede Executionen i Holsteen til ganske at berøve Kongen af Danmark dette Hertugdømme, saaledes kunde den endnu mindre forpligte sig til Neutralitet for det Tilfælde, at Forbundstroppeerne udstrakte deres Operationer til Slesvig.

Hvorvidt der imidlertid med nogenlunde Sikkerhed kunde bygges paa den Udsigt Danmark saaledes unægtelig havde til materiel Understøttelse mod Tydsklands truende Angreb, det maatte for en ikke ringe Deel beroe paa den Stilling, de to tydske Stormagter og det øvrige Tydskland nu indtog i det dansk-tydske Mellemværende.

Paa denne Stilling havde, som tidligere antydet, Kong Frederik VII Død den meest skjæbnesvangre Indflydelse. Saalænge Frederik III Mandstamme endnu var ilive, maatte Kongen af Danmark overalt og af Alle anerkjendes som retmæssig Landsherre i Slesvig og Holsteen, og det separatistiske Parti i Hertugdømmerne med dets Tilhængere i Tydskland kunde altsaa, under ellers rimelige Forudsætninger, ikke opnaae Andet ved Angrebet paa Danmark, end en meer eller mindre i slesvigholsteensk Retning gaaende Ordning af det danske Monarkies Forfatningsforhold; men herfor kunde de saameget mindre antages at ville

sætte al deres Kraft ind, som det desværre ikke fuldstændig ordnede Arvefølgespørgsmaal gav dem Haab om at opnaae langt Mere, naar de afventede det tidligere eller senere kommende danske Thronskifte.

Saaledes var der før Frederik VII Død egentlig ingen Grund til at vente en Krig. Men ved dette Dødsfald forandredes Situationen fuldstændigt; thi nu blev det muligt strax at reise Arvefølgespørgsmaalet, hvorved ikke alene de egentlige Slesvigholstenere, men ogsaa de tyske Statsmænd udenfor Preussen og Østerrig, som i et Slesvigholsteen eller i Dannelsen af en ny tysk Mellemstat saae et virksomt Middel til Udjevning af fornævnte tvende Magters Overvægt i det tyske Forbund, erholdt Udsigt til med Eet at naae Maalet for alle deres Bestræbelser; og den Fare, hvormed det danske Monarkie allerede herved truedes, forøgedes endmere ved, at den revolutionaire Bevægelse, som havde hjemsøgt Tydskland i 1848, nu paa det første Budskab om Frederik VII Død atter brød frem med samme Styrke som tidligere, saa at der, for de tyske Regjeringer, var Grund til at frygte en Gjentakelse af hiint Aars Omvæltninger, hvilket selvfølgelig ikke alene lammede de enkelte mod Danmark mindre ildesindede blandt hine Regjeringer, men ogsaa gav de ligefrem ildesindede et brugeligt Paaskud til at afvige fra, hvad den strenge Ret fordrede.

Af alle tyske Stater var heller ingen uden maaskee Preussen eller Østerrig istand til at nedslaae denne Bevægelse; men da disse tvende Magter vare fødte Medbeilere til Overherredømmet i Tydskland, var det en uomgjængelig Betingelse derfor, at de handlede i Forening, og det kan da formeentlig ikke forundre, at de fandt det vanskeligere at enes om et Foretagende, som for lang Tid maatte berøve dem al Popularietet i Tydskland, end at slutte sig til de øvrige Medlemmer af Forbundet, for saaledes, ved tilsyneladende at følge Bevægelsen, muligens at forblive Herrer over den.

De tvende tyske Stormagters Forhold til det dansk-tyske Mellemværende var dog endnu væsentlig forskelligt fra de andre tyske Staters.

De fleste af disse bestrede Kong Christian IX Arveret saavel til Slesvig som til Holsteen, og overeensstemmende hermed fordrede de nu, da den tidligere besluttede Forbundsexecution vilde indeholde Anerkjendelsen af den nye danske Konge som Landsherre i Holsteen, dette Hertugdømmes Sequestration sat istedet for Executionen.

Denne Plan modsatte imidlertid Preussen og Østerrig sig, og de udvirkede ogsaa en Forbundsbeslutning for, at det havde sit Forblivende ved Executionen, men kun med ringe Majoritet og derhos med det af dem selv foreslaaede Forbehold, at Kong Christian IX Arveret foreløbig skulde holdes uafgjort.

Udførelsen af denne Beslutning vilde, selv tiltrods for det anførte Forbehold, i Virkeligheden kun være Gjenoprettelsen af Tilstanden før Transactionerne af 1851—52. Men det var indlysende, at de tyske Magter ikke vilde finde Opfyldelsen af deres Fordringer sikkert herved, og ligesaa indlysende var altsaa Faren for, at Angrebet vilde blive udstrakt til Slesvig.

Der var derhos al Grund til at vente at dette Angreb vilde blive ført med en saadan Kraft at det var tvivlsomt om de venskabeligsindede Magter, forsaavidt de maatte ville yde Dan-

1871
Kammerherreinde Caroline Quaade f. Baronesse Selby
og Søsterdatteren Baronesse Marie Wedell
Wedellsborg 1848—1876

mark materiel Understøttelse, vilde være istand til at bringe denne i rette Tid, eller forinden Stridsspørgsmaalets Løsning endnu var bleven foregrebet ved krigeriske Begivenheder.

Under disse Omstændigheder havde jeg maaskee ikke burdet overtage det mig tiltænkte ansvarsfulde Hverv; men Resultatet af min Undersøgelse var dog ikke ugunstigere end den Mening, jeg allerede forud derfor havde dannet mig om Situationen, og i det Hele forekom denne Sidste mig hellerikke dengang saa trøstesløs, som den, naar man nu seer tilbage derpaa, viser sig at have været. Den var vel langt ugunstigere i mine end i Andres Øine, idet jeg allerede da ansaae det for umuligt at føre den dansk-tydske Strid til en Løsning, der svarede til de af den store Mængde i Danmark nærrede Forhaabninger; men dette havde jeg da heller aldrig og under ingen Omstændigheder anseet for muligt; derimod kunde jeg endnu ikke tænke mig, at Striden skulde ende med Monarkiets Opløsning. Dette var vel Maalet for den nationale Strømning i Tydskland, hvor ogsaa Mange fandt et godt Udgangspunkt for den tydske Eenheds Realisation i en Krig med Danmark. Men Tractaten af 8. Mai 1852 var bindende for hele Europa; selv Preussen og Østerrig erkjendte den endnu som bestaaende for dem, og det var aabenbart ogsaa af største Vigtighed for de ikke-tydske Stormagter, saavel som for Sverrig-Norges politiske Stilling, at tvende Lande, med Slesvig og Holsteens Beliggenhed, ypperlige Havne og andre naturlige Fortrin, ikke kom i Hænderne paa en Stormagt, hvad Tydskland var, selv med Forbundsforfatningen. Jeg kunde altsaa haabe, at hine ikke tydske Magter, tiltrods for den noget forskjellige Stilling, de endnu indtog i Forhold til det dansk-tydske Mellemværende, dog efterhaanden alle skulde slutte sig til den Erkjendelse som allerede i Begyndelsen af forrige Aarhundrede havde været afgjørende ved Ordningen af de politiske Forhold i Norden, og indsee, at den eneste med deres egen velforstaaede Interesse forenelige Løsning af hiint Mellemværende i Overensstemmelse med det i ovennævnte Tractat nedlagte Princip, bestod i Opretholdelsen af det danske Monarkie, eller i Bevarelsen af Kongen af Danmarks Herredømme i Slesvig og Holsteen. Jeg var vel paa ingen Maade blind for de store Vanskeligheder, som fra forskjellige Sider stillede sig i Veien for denne Opgave; men hvad Danmarks værste eller mægtigste Modstandere, Preussen og Østerrig, angik, kunde jeg dog endnu dengang ansee Vanskelighederne for overvindelige. Medens det aabenbart var imod Preussens Interesse, at der dannedes en ny tydsk Mellemostat af en Betydning som den et selvstændigt Slesvig-Holsteen vilde have, kunde en saadan Nydannelse ligesaa lidt være til virkelig politisk Fordeel for Østerrig, som det kunde forliges med dette Lands politiske Principper, at det danske Monarkie opløstes, især naar den egentlige og væsentlige Grund hertil var Modsætningen mellem Befolkningens tvende Nationaliteter. Der kan vel nu, bagefter, spørges, om ikke Fyrst Bismarck, allerede før Angrebet paa Danmark skeete, havde undfanget Planer, som svarede til hans senere politiske Triumfer, og da navnlig ogsaa Planen om at gjøre Hertugdømmerne til en preussisk Provinds; men herpaa kan der sikkert med god Grund svares, at det paa hiin Tid endnu var langt fra, at den nævnte Statsmands ualmindelige politiske Egenskaber havde aabenbaret sig, saa at det altsaa maa have været fuldkommen tilladt ikke da at tage Planer som de omhandlede med i Beregning. Men sæt ogsaa, at man havde gennemskuet disse Planer, kunde man da, med den Forestilling man paa den ene Side maatte have om, hvad der var tjenligt for Østerrigs Stilling i Tydskland og i Europa, og paa den anden Side havde om Østerrigs Magt, tænke sig det rimeligt, at de vilde lykkes. Forresten var der paa samme Tid, nemlig i Begyndelsen af Januar 1864, ingen Anledning til at troe, at den mulig forestaaende Krig vilde blive ført ud over den jydske Grændse.

Men skjøndt jeg saaledes ikke i de ydre Forhold fandt nogen afgjørende Hindring for, at jeg overtog Posten som Udenrigsminister, kunde jeg dog, i Betragtning af de i Danmark

herskende indre Tilstande, ikke træffe endelig Beslutning i saa Henseende uden fuldstændigere og mere positivt begrundet Kundskab, end den jeg nu besad, om hvorledes Conseilpræsidenten stillede sig eller kunde ventes senere at ville stille sig til Forfatningen af 18. November.

Imidlertid var jeg tilstede ved de Samtaler, i hvilke Biskop Monrad i Begyndelsen af Jan. 1864, medens han endnu fungerede som Udenrigsminister, gjorde Englands og Ruslands overordentlige Afsendinge, Lord Wodehouse og Herr v. Ewers, Rede for den Politik den nye danske Regjering vilde følge overfor Tydskland.

I Overeenstemmelse med den af Congressen i Paris i 1856 vedtagne Protocol om internationale Stridigheders Afgjørelse ved en tredie Magts Mellekomst, vilde samtlige de Magter, som havde undertegnet Tr[actaten] af 8. Mai 1852 blive indbudte til Forhandling om Ordningen af det dansk-tydske Mellemværende. Basis for denne Underhandling kunde ganske vist umuligt være nogen anden end den den 1. Jan[uar] 1864 bestaaende Tilstand. Thi medens paa den ene Side Ophævelsen ved et Magtsprog af Forf. af 18. November vilde være et Statscoup, som ingen dansk Minister var istand til at gennemføre, vilde paa den anden Side Foranstaltninger til samme Forfatnings Ophævelse ad lovlig Vei, hvortil der f. Ex. udfordredes Rigsraadsvalg i Slesvig, være en Udfordring til de tydske Magter. Men til samme Tid var det fuldkommen klart for den danske Regjering, at den vilde komme i aabenbar Strid med sit eget Ønske om en fredelig Forhandling og mindelig Forstaaelse, dersom den lod den omhandlede Forfatning og det derved anordnede Rigsraad træde i Virksomhed, saalænge der endnu var ringeste Udsigt til, at hiin Forhandling vilde føre til Maalet.

Jeg kunde vel ikke finde, at dette Regjeringsprogram gik saa vidt, som jeg ønskede. Det stod ganske vist fast, at Ophævelsen af Forf. af 18. Nov. ved et Magtsprog var en absolut Umulighed; men jeg meente at den samme Foranstaltning ad lovlig Vei maatte kunne stilles i Udsigt til Afværgelse af et Fredsbrud; og det var klart, at jo tidligere et bindende Tilsagn herom gaves, destomeer vilde det tjene til at styrke de neutrale Magters Bestræbelser forat afholde Modstanderne fra at gribe til ultima ratio. Men de tvende ovennævnte Afsendinge udtalte begge deres Tilfredshed med Programmet, efterat have erholdt Kundskab om, at man fra dansk Side Intet vilde have imod, at det tydske Forbund tog Deel i den paatænkte Forhandling; og da jeg derhos, som ovenfor bemærket, havde Grund til at antage, at de tydske Magter ikke vilde blive færdige med deres Krigsforberedelser før Midten af Februar, saa at det maaskee endnu vilde kunne lykkes at fjerne Hindringerne for en videre gaaende Indrømmelse, opgav jeg sluttelig min sidste Betænkelighed ved at følge, hvad jeg ansaae for Kongens Ønske, og modtog altsaa umiddelbart efter H. M. Tilbagekomst til Kjøbenhavn Udnævnelser som Udenrigsminister ad interim. Denne Form for min Udnævnelse var alene grundet paa, at jeg havde forbeholdt mig min Stilling som Gesandt i Udlandet.

Den 8. Januar forelaa Quaades Udnævnelse til Udenrigsminister ad interim. De følgende Maaneder fik han at udrette en lige saa opslidende som haabløs Gerning. Med Monrad havde han helt igennem, trods lejlighedsvis Meningsforskelligheder, et godt Samarbejde, og i sin efterladte Skildring af Begivenhederne i 1864²³ kunde Monrad endog udtale, at han havde staaet paa en fortrolig Fod med Quaade. Vedel, der energisk og omsigtsfuldt som sædvanlig, varetog alt dagligt, blev selvfølgelig den bedst mulige Støtte for Udenrigsministeren.

Den 1. Februar kom Krigen, da Tyskerne overskred Ejderen, og medens de derefter trængte frem gennem den jyske Halvø, og Danmark maatte opgive den ene Position efter den anden, prøvede de danske Diplomater gennem Stormagterne enhver Mulighed for at faa en rimelig Fred. Den 18. Marts erklærede Danmark sig villig til at deltage i en gennem

lang Tid diskuteret Konference i London, og til Delegerede ved denne valgtes foruden Quaade, den nationalliberale A. F. KRIEGER samt den danske Gesandt i London, TORBEN BILLE. I Begyndelsen af April rejste Quaade og Krieger til London og Monrad vikarierede for ham fra 3. April til 6. Juli som Udenrigsminister, medens naturligvis hele Arbejdet hvilede paa Vedel.

Om muligt endnu mere vanskelige end de foregaaende Forhandlinger blev Drøftelserne i London, hvor Konferencen først begyndte sine Møder den 25. April, en Uge efter at Tyskerne ved Stormen paa Dybbøl havde skabt sig en fordelagtig Stilling.²⁴

Under Forhandlingerne holdt Quaade sig daglig brevlig og telegrafisk i Forbindelse med Vedel og Monrad. Hele denne Korrespondance og en parallelt løbende mellem Vedel og Krieger er bevaret og afspejler alle Faser af de ofte pinefulde Forhandlinger mellem de danske Delegerede og de i London tilstedeværende mange fremmede Diplomater, ganske særlig de engelske, franske og russiske. Dette bevarede Aktmateriale og de fortrolige Breve, der lader os følge Quaades Virksomhed fra Dag til Dag, viser ogsaa den Modsætning, der naturligt gjorde sig gældende mellem de danske Delegerede indbyrdes, særlig mellem Quaade og Krieger. Quaade stod som Repræsentant for principielle Helstatssynspunkter, der væsentlig faldt sammen med Christian IX's, og hans Standpunkt var desuden præget af voksende Mistillid til, at Danmark kunde klare sig ud af de militære og diplomatiske Vanskeligheder og faa effektiv Hjælp fra nogen Side. Han bevarede sin nøgterne Realitetssans. Først og fremmest gjaldt det for ham om at bevare hele Monarkiet udelt, medens Formen for Forbindelsen mellem Hertugdømmerne og Kongeriget under den ulyksalige Vending, Forholdene havde taget, eventuelt maatte træde i anden Række. Han var vel ingen Tilhænger af den Personalunion mellem Kongeriget og Hertugdømmerne, som Christian IX og hans nærmeststaaende kunde tænke sig at gaa med til, men han afviste ikke bestemt Tanken derom. Overfor ham stod Krieger, der som Repræsentant for den ejderdanske Politik før Novemberforfatningens Vedtagelse i Rigsraadet havde erklæret: »dristigt vovet, halvt er vundet«, og stadig, trods alle Skuffelser, havde en altfor stor Tillid til Mulighederne for ved Stormagternes Indskriden at gennemføre, i alt Fald det væsentlige af de ejderdanske Ønsker. Samarbejdet mellem de to højst forskellige Mænd var venskabeligt og loyalt, men Modsætningerne kunde ikke overdækkes; medens Quaade i sine Breve udtrykker sig særdeles forsigtigt, viser Kriegers Ytringer, ogsaa i hans udførlige Dagbogsoptegnelser, at han til Stadighed er kritisk indstillet overfor Quaade; stundom harcellerer han sig over sin Kollegas overdrevne Forsigtighed og ængstelige Optræden. Betegnende er, at Krieger engang før Konferencen i en Dagbogsoptegnelse 19. Januar 1864 bemærker, at »Quaade har den Skarp-sindighed, som Frygten giver«.

Londonkonferencens Forløb og Stranding er vel kendt og skal her ikke refereres. Quaade vilde gøre store Opofrelser for, at Konferencen ikke skulde opløses, uden at et positivt Resultat var opnaaet. Han blev overbevist om, at en fortsat Krig var haabløs, og at Hjælp fra nogen af Stormagterne særlig efter et Regeringsskifte i England ikke kunde ventes. Men i hvor vel han, da Spørgsmaalet om en Deling af Slesvig blev brændende, maaske havde kunnet tænke sig nødtvungent at gøre noget større Indrømmelser med Hensyn til Delingen end de to andre Delegerede, saa var han til sidst i det væsentlige enig med dem om den Afvisning af de tyske Forslag, som blev Resultatet af Statsraadsmøderne i København den 16. og 20. Juni, da det vedtoges at fastholde Dannevirke-Sli-Linien som den yderste Indrømmelse. Den 25. Juni sprængtes Konferencen, og faa Dage efter vendte Krieger og Quaade tilbage til København. Den 29. Juni erobrede Preusserne Als, og 11. Juli, faa Dage efter at Quaade paany havde

overtaget Udenrigsministerforretningerne, afløstes Ministeriet Monrad af Ministeriet C. A. Bluhme, hvorved Quaade frattraadte Udenrigsministerstillingen.

Quaade medvirkede til, at Bluhme trods sin høje Alder lod sig bevæge til at overtage Konseilspræsidiets og Udenrigsministeriets i det nye Kabinet. Den Samstemning der stedse, og ogsaa under det sidste Aars Begivenheder, havde raadet mellem ham og Bluhme, gjorde det naturligt, at Quaade gav efter for den nye Konseilspræsidents Ønske og genindtraadte i Ministeriet som Minister uden Portefeuille. Han blev saaledes Vedels nærmeste Hjælper ved Afviklingen af det nationalliberale Fallitbo. Før Maanedens Udgang maatte han sammen med en anden dansk Delegeret, Oberst H. KAUFFMANN, rejse til Wien for at afslutte Vaabenstilstanden, og 25. August begyndte de samme to Mænd de Forhandlinger, der 30. Oktober 1864 førte til Fredstraktaten i Wien, der skilte Hertugdømmerne og i disse Hundredetusinder dansktalende og dansksindede Mænd og Kvinder fra Danmark. For gæves gjorde Quaade sit yderste for at mildne de haarde Vilkaar, som Sejrherrene, hvis mægtigste Mand var Bismarck, bød de Overvundne.

Den aarelange Krise havde taget haardt paa Quaade, og foruden det aandelige Pres af et overvældende stort og opslidende Arbejde tyngedes han af den stadig mere alvorlige Øjensygdom, hvorunder han i mange Aar havde lidt. Den 28. Marts, lige før Rejsen til London, havde hans Øjnlæge, Dr. Edmund Hansen, afgivet en Erklæring om Lidelsen, der var en Nethindeløsning paa venstre Øje, der for en stor Del ødelagde Synet. Men begge Øjne var i temmelig betydelig Grad kortsynede og »da en kortsynet Bygning af Øinene overhovedet maatte betragtes som prædisponerende Moment til Nethindeløsningen«, havde Lægen allerede dengang fremhævet, at der var al mulig Grund for Quaade til at skaane sine Øjne. Det er under disse Forhold forbløffende at se, hvor meget skriftligt Quaade alligevel kunde yde, baade i Konferencetiden og siden. Han synes kun i ringe Grad at have anvendt sin Underordnedes Bistand; han dikterede næppe, men ikke blot konciperede selv alt væsentligt, men renskrev ogsaa mange af de politiske Udfærdigelser og hele sin store Privatkorrespondance med Vedel og de forskellige Ministre. Først i hans sidste Leveaar blev den regelmæssige og klare Skrift kendelig paavirket af Synssvækkelsen.

Quaade var aandeligt som legemligt lidet robust, ømfindtlig samvittighedsfuld og dertil uglad af Sind. Han havde ikke væsentlige Ressourcer i aandelige Interesser ud over sin

Embedsgerning. Man kunde tænke sig, at han hurtigt var blevet helt knækket under 1864-Aarets meget krævende Arbejde, der paa intet Tidspunkt ved lykkelige Resultater, forøgede den Opmuntring, der laa i Bevidstheden om, altid at have gjort sin Pligt. Men det viste sig, at der i Quaade boede en mærkelig Sejghed, og selv om han nu og da kunde beklage sig, dog altid paa en meget stilfærdig og lidet fordringsfuld Maade, over sin Arbejdsbyrde, naaede han Dag for Dag altid til Vejs Ende med sit Arbejde. Han var en utrættelig Slider. Hvad han havde udrettet i Aaret efter November 1863, sikrede ham fortjent Anerkendelse fra hans Medarbejdere og af Kong Christian IX. Vedel følte sig ganske tryk ved Samarbejdet. Det tjener begge de to af Væsen og Temperament højst forskellige Mænd til stor Ære, at deres Samvirke stedse var saa godt og deres indbyrdes Respekt altid urokket.

Stillingen som Minister uden Portefeuille i Ministeriet Bluhme maatte efter Sagens Natur være midlertidig, og det var en Selvfølge, at Quaade paany maatte anbringes i en anselig Diplomastilling. Da Freden var sluttet, og de regelmæssige diplomatiske Forbindelser med Preussen og Østrig skulde genoptages, laa det lige for, at Quaade maatte vende tilbage til sin gamle Post i Berlin. Regeringen kendte nu til fulde Quaades Fortrin og Begrænsning. Han var ingenlunde skaaret over den store Læst, men bortset fra Vedel kendte ingen som han alle Enkeltheder i de vanskelige dansk-tysk-slesvigske Forhold ud og ind, og trods al Forskel i Karakter og Optræden var der ikke faa vigtige Berøringspunkter mellem Quaade og Vedel, der jo var og vedblev at være den faste Leder af Danmarks Udenrigspolitik. Vedel var vel præget af den nationalliberale Tankegang og de dertil knyttede Idealer, men ogsaa han var saare kritisk og realitetsbunden. Forholdet til Preussen skulde trods alt, hvad der var sket, hurtigst muligt paany bringes i venskabelige Former. Det besejrede Danmark var for stedse Nabo til en Magt, der øjensynlig var ved at blive til en Stormagt med afgørende Indflydelse. Den danske Regering og Vedel var paa det rene med, at nogen mere rolig, taktfuld og omtænksum Repræsentant end Quaade kunde man ikke sende til Preussen. Han vilde paa denne udsatte Post aldrig gøre en Dumhed, og ved enhver Lejlighed udrette det bedst mulige; omhyggeligt vilde han følge sin Regerings Anvisning, men han havde ogsaa i de forløbne Aar vist, at han ikke var bange for under kritiske Forhold at tage et Ansvar eller handle efter Konduite.

Fra 16. Januar 1865 udnævntes han paany til Gesandt i Preussen; 18. Februar 1868 blev han tillige Gesandt ved Det nordtyske Forbund og 11. April 1871 Gesandt ved det nye tyske Rige.

Da Quaade for anden Gang kom som Gesandt til Berlin, kom han til at blive der, indtil han i Marts 1884 trak sig tilbage til et velfortjent Otium. Vistnok kun een Gang i denne lange Periode var det paa Tale, at han skulde ombytte sin ansvarsfulde, men lidet tilfredsstillende Post med en anden. Det var allerede i 1866, da Grev FRIJS i et Brev af 25. Januar tilbød ham Forflyttelse til St. Petersborg eller til London, hvor der i en nær Fremtid skulde foregaa Gesandtskabsskifter²⁴. »Da Staten i disse tunge Aar har lagt saa væsentlig Beslag paa Deres Kræfter og benyttet disse i de vanskeligste og uhyggeligste Tilfælde«, skrev Grev Frijs, idet han gav Udtryk for sin Anerkendelse af Quaades samvittighedsfulde og uselviske Virksomhed, »saa er det en Selvfølge, at der bør tages, og ialfald saalænge jeg staaer ved Styret, vil blive taget et væsentligt Hensyn til Deres Ønsker, — men jeg kan paa den anden Side heller ikke nægte, at det efter min Opfattelse vil blive vanskeligst at erstatte Dem i Berlin, der efter mit Skjøn i lang Tid vil blive vor vigtigste Post. — Om Statens Tarv saaledes ogsaa maatte gjøre Deres Forbliven dersteds ønskelig, saa kan man dog ikke læsse hele Byrden eller Hovedbyrden paa Ens Skuldre, og jeg vil derfor, for saavidt som jeg til den Tid maatte

have Indflydelse paa Forholdene, aldeles rette mig efter, hvad De til den Tid maatte bestemme og ønske«.

Quaade maa i sit Svar, der ikke er fundet, have takket Grev Frijs for hans Velvilje og Anerkendelse, men han foretrak at forblive i Berlin, hvor han under Trykket af sine tiltagende Synsvanskeligheder vilde have lettere ved at finde sig til Rette, end om han skulde begynde en ny Virksomhed ved et andet Stormagtshof, hvor han først skulde leve sig ind i Forholdene. I 1867 modtog Quaade som fornyet Anerkendelse af sin Regering Storkorset af Dannebrog.

Altsaa fortsatte Quaade som Danmarks Repræsentant i Preussen under Forhold, der paa intet Tidspunkt var gunstige, men efter vort Nederlag og under Preussen-Tysklands voldsomt stigende Magtudfoldelse ikke gav bedre Vilkaar for, at Danmarks væsentligste Ønsker i Forholdet til den mægtige Nabo kunde blive opfyldt.

I hele Perioden virkede Quaade med til at sikre, at der ikke kom en Gentagelse af det krigerske Sammenstød i 1864, at Freden bevaredes. Quaade gjorde sig paa intet Tidspunkt Illusioner om, at Danmark kunde have nogen som helst Indflydelse paa en Ændring af de Magtforhold, der skabtes, først ved de tyske Stormagters Sejr over Danmark 1864, dernæst ved Preussens Sejr over Østrig 1866, siden ved Udfaldet af den fransk-tyske Krig 1870—71 og endelig ved den Indflydelse, det nye tyske Rige under Bismarcks Ledelse fik i det følgende Aarti. Udviklingen af den europæiske Stormagtspolitik efter Wilhelm II's Tronbestigelse og Bismarcks Fald kom Quaade ikke til at opleve. Derimod er det muligt, at Quaade, da han for anden Gang gik til Berlin, nærrede et vist Haab, om ved direkte Forhandlinger med Preussen at kunne genvinde for Danmark i alt Fald noget af det, der var tabt, naar man blot gav Tid og tog Omstændighederne i Agt, anvendte Paapasselighed og Takt. Dette vilde han viselig gøre.

Overfor de mange Forviklinger i den storeuropæiske Politik, de Intriger, Formodninger og Rygter, som Begivenhederne gav Anledning til, stillede Quaade sig stedse omhyggeligt og forsigtigt refererende; han hengav sig aldrig til dristige Slutninger, endsige til at give sin Regering Raad om at inklade sig paa vovelige Foretagender. Naar Kolleger, som særlig CHRISTIAN FALBE i Wien, optraadte uforsigtigt, advarede Quaade stedse; han var nøgtern og koldblodig.

Han indtog saaledes en forsigtig Holdning i Foraaret 1866, da Ministeriet Frijs paa Tilskyndelse af den franske Regering fandt sig foranlediget til, i Betragtning af den optrækkende Konflikt mellem Preussen og Østrig, hemmeligt at tilbyde Bismarck en betinget og begrænset Alliance for om muligt derved at faa tilbagegivet den danske Del af Slesvig.

Man besluttede at lade Henvendelsen derom ske ikke ad normal Vej gennem Quaade, men ved Gesandten i St. Petersborg, Baron OTTO PLESSEN., der fik Ordre til under Paa-skud af en Rejse i Privatanliggender via Berlin at begive sig til København. Baade paa Hen- og Tilbage-rejsen aflagde han Besøg hos Bismarck. Quaade blev selvfølgelig straks underrettet om alt og besørgede Breve mellem Udenrigsministeriet og Plessen. Til en Begyndelse blev han noget piqueret over, at Regeringen ikke benyttede ham, men i Breve baade fra Grev Frijs og Vedel modtog han aabne og varme Forsikringer om, at den valgte Fremgangsmaade ikke i mindste Maade skyldtes Mistillid til ham; Aarsagen var alene, at man ikke paa nogen Maade vilde kompromittere ham eller vanskeliggøre hans Forbliven i Berlin, om Forsøget mislykkedes. Quaade overtredes ganske om det berettigede heri og al Misstemning forsvandt. Det vakte iøvrigt ikke i mindste Maade hans Forundring, at Bismarck ikke reflekterede paa det danske Tilbud.

Quaade havde lige saa lidt som Regeringen i København noget at gøre med de fransk-

østrigsk-preussiske Forhandlinger, der efter Slaget ved Königgrätz 1866 førte til Indføjelsen i Pragfredens Art. V af det Forbehold, hvorefter de nordlige Distrikter af Slesvig, naar Befolkningen ved en fri Afstemning udtalte Ønsket herom, skulde tilbagegives til Danmark. Men derimod blev Bestræbelserne for at faa Løftet i Art. V gennemført i de følgende tretten Aar et Hovedpunkt i al Quaades Virken.

Han nærede aldrig stor Tillid til, at denne Opgave kunde løses paa en for Danmark og de danske Nordslesvigere fuldt tilfredsstillende Maade. Han gjorde imidlertid paa ethvert Tidspunkt sit yderste for at udnytte alle Muligheder. Han indsamlede omhyggelig alle Oplysninger, der kunde vejlede hans Regering om, hvorvidt der under de skiftende Konjunkturer i Preussen eller i Europa var mindste Mulighed for at bevæge Magthaverne i Preussen til at vise Imødekommenhed. Han var ømfindtlig forsigtig i sin Vurdering af Forholdene og skyede ingen Umage for at paavirke tyske politiske Personligheder eller udenlandske Diplomater, saa at de kunde forstaa, at Opfyldelsen af Tilsagnet i Art. V maatte ligge i Preussen-Tysklands Interesse ved paa en Gang for alle at fjerne enhver Misstemning mellem Danmark og Tyskland og sikre Preussen en fuldkommen fredelig Holdning hos dens nordlige Nabo. Overfor de Forhaabninger om en Revanche efter Nederlaget, og om mulig Tilbageerhvervelse af slesvigsk Land ved et preussisk Nederlag ved en europæisk Krig, der stedse næredes af vide Kredse i det danske Folk og nu og da af Regeringsmedlemmer, stillede Quaade sig altid skeptisk og i Reglen helt afvisende.

Naturligvis benægtede han ikke Muligheden af, at nye Konstellationer engang i Fremtiden kunde hidføre Preussen-Tysklands Fald fra dets nuværende Magtstilling og derved Opfyldelsen af de danske nationale Forhaabninger, som det Bismarckske Tyskland ikke af sig selv vilde gaa med til. Men han var stedse, i fuld Overensstemmelse med Vedel og de danske Udenrigsministre saavel som med Danmarks Konge, klar over, at en dansk Regering aldrig burde udsætte Landets Fred, ja dets Eksistens for Fare ved direkte eller indirekte at komme ind i et europæisk Kampspil. Dette havde særlig Betydning i Sommeren 1870. Da var Quaade ved Udbrudet af den tysk-franske Krig i fuld Overensstemmelse med den Neutralitetspolitik, som det lykkedes Ministeriet Holstein-Holsteinborg, trods en vis Dissens blandt dettes Medlemmer og paa Trods af en stærk Folkestemning, at gennemføre, særlig ved Vedels, Grev HOLSTEINS og Grev FRIJS' Virksomhed, med bestemt Støtte af CHRISTIAN IX. Med Tilfredshed saa Quaade under Samtaler med Bismarck og andre tyske Statsmænd, at de trods nogen Mistillid, akcepterede og respekterede Danmarks Neutralitetserklæring. Som dengang var Quaade i de følgende Aar Tilhænger af den forsigtigst mulige danske Udenrigspolitik. Ligesom Vedel mente han, at opdukkende Planer om en formel Neutralisering af Danmark til Sikring af dets Integritet, burde tages under Overvejelse, men Tillid til Gennemførelsen af en saadan anerkendt Neutralitet havde han ikke og mente, at Danmark i ethvert Tilfælde kun kunde indlade sig paa en saadan Ordning, hvis der samtidig opnaaedes en rimelig Opfyldelse af Art. V, saa Danmarks Grænser forinden blev nationalt tilfredsstillende.

Efter at Spørgsmaalet om Art. V i et Aarstid efter Freden i Prag forgæves havde været ventileret, og Bismarcks Udtalelser straks kun havde givet Grund til ringe Forhaabning, iværksattes efter Henvendelse fra Preussen i Efteraaret 1867 direkte Forhandlinger mellem Preussen og Danmark om Vilkaarene for en eventuel Afstaaelse af dansksindede Befolkningsdele i Nordslesvig. Det blev Quaade, der fra dansk Side kom til at føre disse Forhandlinger.

Ved den Lejlighed tilføjedes der, som tidligere antydet, Quaade den utvivlsomt udelukkende politisk motiverede Krænkelse, at Bismarck til preussisk Forhandler valgte en underordnet og ikke særlig vel estimeret Embedsmand, nemlig Dr. LOTHAR BUCHER, som i ingen

Henseende indtog en Stilling svarende til Quaades. Det kunde efter almindelig international diplomatisk Sædvane ikke anses for passende. Som Grev Frijs udtrykte det, »svarede dette Valg ikke til Spørgsmaalets Alvor eller til den danske Underhandlers diplomatiske Stilling«. Vistnok i et privat, ikke bevaret, Brev til Grev Frijs, spurgte Quaade »i den første Krænkelse, om man ikke skulde nægte at forhandle med en saa underordnet Person«, men Grev Frijs ansaa det dog for »nyttigst og værdigst ikke at vise nogen Misfornøjelse over en Mangel paa Hensyn, som, naar alt kom til alt, dog vilde falde tilbage paa Preussen selv«. Den 3. Oktober 1867 svarede Grev Frijs telegrafisk, at Quaade ingen Vanskeligheder skulde gøre. Ogsaa Quaades Kolleger i Berlin fandt Valget af Bucher meget stødende og forklarede det ved, at Bismarck for helt at holde Sagen i sin Haand, vilde bruge en af sine specielle »Kreatureer«. Dette var et træffende Udtryk, thi den Mand, Bismarck udvalgte, Lothar Bucher (1817—92), var en preussisk Jurist, tidligere Demokrat, der under Reaktionen i Preussen efter 1849 længe havde opholdt sig som Flygtning i Udlandet, men havde omvendt sig og nu var blevet et af Bismarcks betroede Redskaber. Iøvrigt optraadte Bucher under Forhandlingerne med Quaade, saavidt man kan se, meget korrekt.

Forhandlingerne om Vilkaarene for en mulig Afstaaelse af Nordslesvig til Danmark begyndte 7. Oktober 1867 og slæbte sig frem gennem Vinteren, men førte ikke til noget Resultat. Preussen vilde af det af dansksindede beboede slesvigske Land kun afstaa, hvad der laa Nord for en Linje fra Genner bugten vestover, altsaa omtrent Haderslev Amt og krævede desuden vidtgaaende Garantier for det tyske Mindretal bl. a. i Haderslev By. Herpaa kunde man fra dansk Side ikke inklade sig: det vilde betyde, at man definitivt gav Afkald paa den danske Befolkning Syd for denne Linje, altsaa bl. a. Als, Sundeved og Landet vesterpaa, samt paa den endnu dengang overvejende dansksindede By, Flensborg; Garantikravet aabnede derhos Mulighed for stadig Indblanden i Danmarks indre Forhold. Der var paa dansk Side i Hovedsagen fuld Enighed, ogsaa med Quaade, om, at man paa disse Vilkaar ikke kunde tage en definitiv Afgørelse af det dansk-tyske nationale Mellemværende. Med en Instruktion til Quaade af Grev Frijs af 9. Marts 1868, som blev meddelt Bucher d. 15. Marts, standsede alle formelle og direkte Forhandlinger om Sagen. Den preussiske Regering besvarede ikke denne Skrivelse, og den danske Regering rykkede aldrig for noget Svar; den foretrak som et mindre Onde, ogsaa i fuld Overensstemmelse med Quaades Synspunkter, at lade Sagen staa hen fremfor, som man maatte vente, at modtage et negativt Svar fra Bismarck.

Under disse besværlige Forhandlinger optraadte Quaade korrekt og til sin Regerings fulde Tilfredshed. Det negative Resultat smertede ham, og pinligt berørt blev han, hvergang Forhaabninger, der senere nu og da syntes at kunne næres om, at Bismarck vilde vise Danmark Imødekommenhed, stadig slog Fejl. Nu da vi kender næsten alle officielle og uofficielle Skriftstykker vedrørende det nordslesvigske Spørgsmaal, kan det siges, at hverken den danske Regering eller Quaade lod noget uforsøgt, der i mindste Maade kunde tænkes at bringe Bis-

marck eller Kong Wilhelm til at ændre Stilling. Det var utvivlsomt i Aarene før 1870, da det nordslesvigske Forbehold nu engang, meget imod Bismarcks Vilje, af Hensyn til Napoleon III's Ønske, var kommet ind i Prag-Freden, hans Ønske at tilvejebringe en Ordning med Danmark, men vel og mærke ikke ved en Landafstaaelse, der kunde tilfredsstille de Krav, man fra dansk Side stillede om en Afgørelse, som gengav Danmark den væsentlige Del af den Befolkning, der i Sprog og Sindelag var dansk. Det man fra dansk Side ønskede var, stort set, en Grænse fra Flensborg vestover til Syd for Tønder, altsaa indbefattende ogsaa Als og Sundeved samt om muligt ogsaa Flensborg; hvad den sidstnævnte By angaar, maatte Kravet naturligvis modificeres efterhaanden som Byens Vækst skabte et Flertal af tysksindede Borgere.

Forhaabninger hos Medlemmer af den danske Regering og i store Dele af det danske Folk om, at Preussens Sejr 1870—71 skulde bevæge Tyskland til større Imødekommenhed, viste sig at være grundløse. Det, det derefter især gjaldt om, var at hindre en ensidig negativ Afgørelse fra Bismarcks Side. Jævnligt opdukkende Rygter om, at han paatænkte at bringe Sagen til Afslutning ved Ophævelse af Art. V, syntes i nogle Aar at være lige saa grundløse som Forlydender ved den ene som den anden Lejlighed om, at Bismarck skulde være stemt for at genoptage de i 1868 standsede Forhandlinger til velvillig Afslutning. Hverken Quaade eller hans mere indflydelsesrige og bedre informerede Kolleger blandt Ambassadører eller Gesandter i Berlin fik nogensinde Klarhed over Bismarcks Tanker og Forehavender. Da kom Afslutningen ganske uventet i Februar 1879. Efter forgæves Forsøg paa at faa Østrig med til en Ophævelse af Art. V, som Bismarck havde gjort allerede 1874, benyttede han sig af den storpolitiske Situation i Foraaret 1878 til at bringe den østrig-ungarske Statskansler og Udenrigsminister, Grev ANDRÁSSY til at gaa med til en Konvention mellem Østrig og Preussen, der underskrevs den 13. April 1878, hvorved det nordslesvigske Forbehold i Art. V sattes ud af Kraft. Forhandlingerne om denne Overenskomst holdtes strengt hemmelige, men i Efteraaret 1878 indtraf Begivenheder, der bragte Bismarck til at stille Krav om, at Traktaten nu skulde offentliggøres. Dels var det den almindelige europæiske Situation, under hvilken det var Bismarck magtpaaliggende offentligt at konstatere det gode Forhold til Østrig, dels fandt han det vigtigt at demonstrere, at han ikke tog mindste Hensyn til de overfor Danmark og det danske Kongehus velvillige Stemninger, der herskede ved Stormagts-hofferne i London og St. Petersborg, hvor Konge- og Kejserfamilier var blevet knyttet til det danske Kongehus ved Ægteskaberne med de to danske Prinsesser, ALEXANDRA og DAGMAR. En særlig Tilsætning fik Bismarcks Stemninger og Ønsker ved den Forlovelse, der i Efteraaret 1878 havde fundet Sted mellem Christian IX's yngste Datter, Prinsesse THYRA og Hertug ERNST AUGUST AF CUMBERLAND, som efter sin Faders, Kong Georg V af Hannovers Død i Sommeren 1878 demonstrativt fastholdt sin Ret til Kongeriget Hannover, der efter Krigen 1866 var indlemmet i Preussen. Den dansk-welfiske Forbindelse, der fuldbyrdedes i December 1878 ved Bryllup i København, irriterede Bismarck paa det voldsomste, og han ønskede at benytte Anledningen til at konstatere, at Preussen nu var stærkt nok til ikke at bryde sig om welfisk-dansk-russisk-engelske Ønsker eller Machinationer, som han ved enhver Lejlighed med den største Mistillid og Irritation eftersporede og forfulgte.

Efter Aftale med Østrig offentliggjordes Overenskomsten om Udslettelsen af Art. V den 1. Februar 1879, men saaledes at den blev fremdateret til 11. Oktober 1878, særlig fordi Grev Andrassy ikke ønskede at faa afsløret, at Østrig var gaaet med til Aprilkonventionen umiddelbart før Stormagtkongressen i Berlin efter Afslutningen af den russisk-tyrkiske Krig, paa hvilken Kongres Bismarck havde støttet de østrigske Interesser.

Hvor svage de Forhaabninger end havde været, som man i Danmark havde kunnet gøre sig om en rimelig Opfyldelse af Art. V, saa ramte den pludselige Ophævelse af Traktatbestemmelsen det danske Folk meget haardt. Ikke mindst gjaldt det Quaade, der saa, at hans uafbrudte Bestræbelser paa dette afgørende vigtige Omraade havde været fuldstændig unyttige. Hans afsluttende Virksomhed i denne Sag var, at han i Marts 1879, efter sin Regerings Ordre, til Statssekretæren i det tyske Udenrigsministerium, hans gamle Kollega i dansk Tjeneste, BERNHARD VON BÜLOW, maatte fremsætte højst forsigtige Forestillinger, som blev haardt og koldt afviste. Dermed maatte Arbejdet for en positiv Løsning af Spørgsmaalet om det danske Nordslesvigs Tilbagegivelse til Danmark indtil videre fuldstændig opgives, Det kunde ikke mere hverken direkte eller indirekte berøres, ikke blot i den Tid, Quaade endnu virkede i Berlin, men i en endnu længere Periode. Først efter Afslutningen af den første Verdenskrig i 1918 genoptoges Sagen og førte til den nationalt retfærdige Løsning, for hvilken de danske Regeringer og Quaade mellem 1864 og 1879 havde arbejdet.

Ikke blot det pludselige og brutale Hug, hvormed Bismarck havde gjort en Ende paa enhver Tale om en nationalt retfærdig Løsning af det nordslesvigske Spørgsmaal, ramte Quaade haardt, men pinligt maatte han ogsaa føle den Bitterhed, der i vide danske Kredse efter Ophævelsen af Art. V fremkaldte Angreb paa den danske Regering og dens Repræsentant i Berlin for ikke at have vist fornøden Agtpaagivenhed eller Energi ved Behandlingen af det nationale Livsspørgsmaal. Hertil kom tilsvarende Angreb, fordi det danske Udenrigsstyre ikke havde rejst Indvending overfor det cumberlandske Ægteskab, som man forment var Aarsagen til den tysk-østrigske Konventions Afslutning. Først i 1921, da efter Verdenskrigen de østrigske og tyske Gehejmarkiver aabnedes, kunde det af mig konstateres, at Oktobertraktaten af

1878 var afsluttet allerede i April samme Aar, længe før der havde været alvorlig Tale om Forlovelsen mellem Prinsesse Thyra og den af Bismarck hadede welfiske Tronkræver. Men heller ikke kunde der tillægges Quaade blot den allermindste Skyld, fordi Forlovelsen og Ægteskabet i December 1878 ikke var blevet forhindret. Quaade havde intet som helst Kendskab haft til, hvad der var i Gære; det var Kong Christian IX, der uden ordentlig Raadførsel med sin Regering havde sanktioneret Forbindelsen. Quaade var, ligesom det danske Udenrigsministerium, blevet stillet overfor et fait accompli og havde lige saa lidt haft mindste Indflydelse paa forskellige, maaske mindre velbetænkte Arrangementer ved Formælingsfestlighederne i København i December Maaned, som, væsentlig ganske med Urette, havde vakt Bismarcks Vrede og foranlediget Offentliggørelsen af den fremdaterede Traktat.

Saaledes havde det uafbrudte og slidsomme Arbejde for Opfyldelsen af Art. V fra først

Holstenshuus
Vase af Berliner Porcelæn (Berliner Marke-K. P. M. Højde 60,5 cm).
Billede af Kejser Wilhelm I.s Palæ. Gave fra Kejsersinde Augusta
af Tyskland til Gehejmeraadinde Caroline Quaade ved dennes Af-
rejse fra Berlin, som Erindring om hendes Ophold der.

til sidst kun bragt Quaade Tyng og Skuffelser. Men ikke meget anderledes gik det med en Mængde andre Forhandlinger, som han under sit andet Gesandtskab i Berlin havde maattet føre med den preussiske Regering for at raade Bod paa den stadige haardere Tvangs- og Undertrykkelsespolitik, som de preussiske Myndigheder bragte i Anvendelse for at knække de danske Nordslesvigeres Modstand mod den maalbevidste Germanisering. Uafbrudt havde Quaade i Aarenes Løb efter Ordre fra København, efter Underhaandshenvendelser fra enkelte betrængte Danske i Nordslesvig eller deres Talsmænd i den preussiske Landdag eller de tyske Rigsdage, søgt at hjælpe sine Landsmænd overfor den tyske Administrations Haardhed. Det drejede sig i Særdeleshed om Behandlingen af danske Nordslesviger, der havde bevaret deres danske Undersaatsforhold trods Ophold i deres Fødestavn, men enten uretmæssigt udskreves til tysk Militærtjeneste, eventuelt udvistes af Slesvig eller paa anden Maade betyngedes eller forfulgtes. Uendelig besværlige og i de fleste Tilfælde frugtesløse var Quaades altid redbonne Bestræbelser. Utak blev ofte hans Løn, idet negative Resultater af Besværinger, fuldkommen med Urette, lagdes ham, henholdsvis den danske Regering til Last, og tilskreves manglende Vilje eller Evne til at varetage Nordslesvigeres Interesser.

En særlig Side af denne Virksomhed, der naturligvis ofte greb over paa det rent politiske Omraade, var den Forbindelse, Quaade i disse Aar opretholdt med de Repræsentanter for de danske Nordslesviger, der som Medlemmer af den preussiske Landdag, Rigsdagene i først det nordtyske Forbund eller fra 1871 i det tyske Rige, først HANS KRÜGER, AHLMANN og JUNGGRÜN, senere GUSTAV JOHANSEN og HANS LASSEN. Forbindelsen mellem den danske Gesandt i Berlin og disse Mænd var i sig selv en vanskelig og delikat Sag, den foregik mest saa stille og ubemærket som muligt, paa samme Vis som Forbindelsen med visse tyske Publicister, saasom EDGAR BAUER, der anvendtes til at paavirke tyske Blade til at gøre danske og nordslesvigske Synspunkter gældende. Det ses ikke, at Quaade paa noget Punkt gjorde sig skyldig i Forsømmelser eller tilkendegav manglende Interesse og god Vilje, men atter her vakte de smaa Resultater, der kunde opnaas, og den Forsigtighed, hvormed Gesandten i fuld Overensstemmelse med sin Regerings Ordre maatte optræde, en ganske vist ikke uforstaaelig, men ufortjent Mistillid og Uvilje hos de Danske, der ikke kunde faa opfyldt deres Ønsker og ikke saa Resultater af den danske Regerings eller Gesandts Indskriden. For Quaade drejede det sig ofte om at hindre, at de nordslesvigske Repræsentanter i Berlin ikke ved deres Optræden krydsede den bedre underrettede danske Regerings Politik eller ved Udtalelser eller Forslag i Landdag eller Rigsdag kom i Vejen for, hvad man fra København gennem Quaade søgte at gennemføre. Særlig den temperamentsfulde Hans Krügers mange Breve røber Mistillid til Quaades Vilje og Evne til at støtte Nordslesvigerne i deres Kamp. Atter her møder vi Anker over Quaades Forsigtighed eller Svaghed, der i Realiteten vistnok stedse var uberettiget, men maaske ikke vilde være blevet fremsat i saa stort Omfang, om de kraftige nordslesvigske Bonderepræsentanter i Berlin havde mødt en dansk Gesandt, der ved sit Væsen og hele sin Personlighed havde kunnet gøre sig stærkere gældende og tiltvunget sig større Autoritet. Endnu efter Quaades Død i Slutningen af Aarhundredet kunde man i Kredse, der var levende og aktivt interesserede i Arbejdet for Bevarelsen af Danskheden i Nordslesvig, møde den Betragtning, at det skyldtes manglende Evner eller Interesse, naar den danske Gesandt i Berlin ikke havde kunnet udrette noget. Der fortæltes, selv af forstandige og iøvrigt kyndige Folk, Eksempler, der skulde tjene til Bevis. Først efter den første Verdenskrig, da jeg fik Adgang til alle danske, hidtil omhyggeligt gemte Arkivalier og politiske Privatbreve, særlig P. Vedels, kunde det fastslaaes, hvor uberettiget denne Dadel mod Quaade —

saavel som mod P. Vedel og de danske Regeringer — havde været. Det svage Danmark havde trods al Umage ikke kunnet gennemføre det umulige mod det Bismarckske Preussen*.

Under Quaades sidste Ophold blev Berlin tysk Righovedstad og et af de vigtigste Midtpunkter for den europæiske Storpolitik. Alle Vegne fra sendtes som Ambassadører eller som Gesandter de mest betydende Personer til det voksende Corps diplomatique. Det var en Selvfølge, at de smaa Magters Sendemænd maatte træde i Skyggen for Ambassadører fra de Stormagter, med hvilke Bismarck efter 1864 drev sit høje Spil. Saalænge Striden om Hertugdømmerne havde været et Brændpunkt i tysk Politik og for de tyske Regeringer og den offentlige Mening i Tyskland, havde der for tyske Statsmænd knyttet sig særlig Interesse til Forholdet til Danmark og dermed ogsaa til den danske Gesandt. Men efter Wien-Freden og Sejren over Østrig i 1866 var denne Interesse formindsket, og selvom det slesvigske Spørgsmaal fortsat, men nu alene i Form af Problemet om de nordslesvigske Distrikters eventuelle Tilbagegivelse til Danmark, nu og da, særlig paa Grund af Hensynet til Rusland, paakaldte Bismarcks Opmærksomhed, var Danmark dog en Quantité négligeable. Megen Interesse havde man ikke for en dansk Gesandt. Der opstod i Tidens Løb, paa Grund af Bismarcks ejendommelige koleriske Væsen og formedelst hans Optagethed af »den store Politik« og Rigets indre Styrelse, det Forhold, at Bismarck som Forbunds- og siden Rigskansler og den øverste Leder af Tysklands Udenrigspolitik normalt selv kun modtog Ambassadørerne, der forøvrigt ogsaa ofte i lange Perioder, ikke blot naar Bismarck var syg eller fraværende, men naar det ikke passede ham at modtage nogen, havde meget svært ved at faa Foretræde. Efter 1871 blev det for en Ikke-Stormagtsgesandt ikke let at faa en direkte politisk Drøftelse med Bismarck, bortset fra særlige Lejligheder, ved Fyrstebesøg, ved Undertegnelse af en Traktat eller lignende. Quaade var ikke Mand for at overskride den Skillelinje, der ikke blot politisk, men til en vis Grad socialt blev draget, og som kun ganske enkelte Diplomater med meget betydelige personlige Egenskaber kunde forcere.

Han blev i Reglen henvist til at føre sine Forhandlinger med de skiftende Statssekretærer, der ledede de daglige Forretninger i Udenrigsministeriet. Disse Mænd indtog en Stilling, der vel formelt, men ikke reelt kan sammenlignes med den Stilling, som Lederen af det danske Udenrigsministeriums daglige Forretninger, P. Vedel, indtog. Allerede da Quaade kom til Berlin, raadede Vedel i Udenrigsministeriet i næsten alle Forhold, bortset fra de store politiske Afgørelser, der naturligvis blev truffet i Statsraadet. Det var Tilfældet saavel i HALLS og MONRADS Tid som siden, da Grev FRIJS, Grev HOLSTEIN-HOLSTEINBERG og Baron O. D. ROSENØRN-LEHN var Udenrigsministre. Helt anderledes var Forholdet i Preussen-Tyskland. Der laa Magten, i stort som i smaat, stedse helt og fast i Bismarcks egen Haand.

Fra December 1862, altsaa kort efter Bismarcks Tiltræden, blev KARL HERMANN VON THILE (1812—89) Understatssekretær i det preussiske Udenrigsministerium, og da han indtil 1873 bevarede denne Stilling, fra Januar 1870 som Statssekretær, blev det med ham, Quaade kom til at føre de daglige Forhandlinger. Derefter mødte han en af sine gamle Kolleger, BERNHARD VON BÜLOW, der 1873 afløste Thile som Statssekretær i det tyske Riges Udenrigs-

* Om Quaades almindelige Optræden overfor Danske, der søgte Gesandtskabet, foreligger, mig bekendt, kun et enkelt Vidnesbyrd. Georg Brandes fortæller i sit Levned (II (1907), S. 276—78, sml. S. 377) om Sammentræf med Quaade i Berlin. Han beretter, da han i 1873 søgte Gesandten for at faa en Legitimation som Adgang til det kgl. Bibliotek, blev han behandlet »med overdreven Høflighed,« men da han senere 1877—78 i et noget lignende Ærinde vilde have Gesandten i Tale, fik han en Behandling, der syntes ham at vidne om, »at (Quaade) stadig svingede mellem altfor stor Høflighed og den yderste Grovhed«. Den i og for sig ganske ligegyldige Episode lader sig ikke nærmere vurdere, men Grovhed, ogsaa mod formentlig lavere stillede Personer, svarer ikke til, hvad der ellers vides om Quaades Optræden.

departement, hvor han virkede indtil sin Død den 20. Oktober 1879 som Bismarcks nærmeste Medhjælper. Til baade Thile og Bülow, de betydeligste af de tyske Diplomater, med hvem Quaade kom til at samarbejde, havde han et behageligt Forhold, men atter og atter fik han dog i Aarenes Løb at føle, at, hvor megen personlig Elskværdighed og Imødekommenhed de end gerne vilde vise ham, saa laa alle de Afgørelser, en dansk Gesandt havde at udvirke, ikke hos dem, men hos den stærke og hensynsløse Mand, der stod i Spidsen for Preussen-Tysklands Styre.

Den Tyngde, der hvilede over Quaades Tilværelse i Berlin, forøgedes kendeligt ved Begivenhederne i 1879, da Udslettelsen af Forbeholdet i Pragfredens Art. V nødte ham til at erkende, at ethvert, selv det svageste Haab om, at det i hans Embedstid skulde lykkes at faa det danske Nordslesvig genforenet med Danmark, maatte opgives. Han fortsatte ufortrødent sin daglige Gerning og virkede, ledet af sin sædvanlige nøgterne og realistiske Opfattelse af Forholdene til, at det danske Kongepar i November 1879, ikke uden stor Selvovervindelse, aflagde et Besøg i Berlin. Han gjorde ogsaa, hvad han kunde for, at den Bidskhed, Bismarck nærede overfor Hertugen af Cumberland, ikke foranledigede Vanskeligheder ved dennes Gennemrejser gennem Tyskland, naar han og hans Hustru fra Wien eller Gmunden vilde besøge Svigerforældrene i København. Naturligvis fortsatte han, efter en dansk Gesandts ringe Evne, sine Bestræbelser for at støtte betrængte danske Nordslesvigere.

Quaades Tilværelse i Berlin var alene præget af det Arbejde, hvis triste Baggrund var det frugtesløse i alle hans Regerings og hans egne væsentlige Bestræbelser. Alt vidner om, at hans Dage helt udfyldtes ved samvittighedsfuldt og omhyggeligt Arbejde i Gesandtskabskontorerne, og det spores ikke, at han forfriskedes ved andet. Der er bevaret nogle faa Miniaturmalerier, han har malet, og de viser ham som en ret god Amatør; de stammer dog vel fra hans yngre Dage, da hans Syn endnu ikke havde lidt Skade. Der kendes intet til, at han havde andre særlige Interesser end de politiske. Det var ikke med ham og hans Familie som med andre Diplomater, at de var med i stor Selskabelighed og ved Siden af den direkte Embedsgerning optoges af Samkvem med Kolleger, med fremtrædende Politikere eller andre Kulturbærere i det Land, hvor de var akkrediterede, og at de havde Omgang med Landsmænd, der var fastboende eller paa Gennemrejse kom i deres Nærhed.

Der var saare mange danske Gesandter, der levede i en saadan for Diplomater almindelig Selskabelighed. Men Quaade var i paafaldende Grad en Undtagelse. Det hævdedes, at han i de 24 Aar, han var i Berlin, aldrig holdt et stort Selskab; maaske er det dog vel en Overdrivelse, men sikkert synes det, at Quaade og hans Families selskabelige Omgang var indskrænket til det mindst mulige; i Quaades Korrespondancer findes ikke Vidnesbyrd om det modsatte. Der omtales vistnok ikke Deltagelse i anden Selskabelighed end den strengt officielle, som f. Eks. de obligatoriske Modtagelser ved Hoffet eller andetsteds; det ser ud til, skønt det synes besynderligt, at Quaade, skønt han vitterlig stod paa en meget venskabelig Fod med sine Kolleger, overhovedet ikke plejede Selskabelighed med disse og slet ikke »førte Hus«. Der var vel flere væsentlige Aarsager hertil. Hans stilfærdige, beskedne og ængstelige Natur holdt ham tilbage, og dernæst raadede han, i Modsætning til flere af hans danske Kolleger, for ikke at tale om mange af de fremmede Diplomater, over meget begrænsede Pengemidler. Det Hjem, han var udgaaet fra, havde ikke været velstaaende. Familien Selby, hvorfra hans Hustruer kom, havde vel tidligere været meget rig og ogsaa bevaret en Del Formue, der bl. a. 1843 var anvendt til »Det friherrelige Selbyske Forlods« med en Kapital svarende til 148.000 Rdl. rede Sølv, men det synes, at intet af Forlodsmidlerne og kun meget lidt af det øvrige kom Familien Quaade til Gode. De danske Diplomatgager var stedse ringe,

og det var dengang som siden i Reglen en Forudsætning, at danske Gesandter maatte have betydelig Privatformue, en Aarsag til det særdeles uheldige Forhold, at Valget af brugbare Kræfter næsten op til vore Dage har været indskrænket til Adelige eller til Sønner af det meget velstaaende Bourgeois. Der er atter og atter i Quaades Korrespondancer med Udenrigsministeriet og Vedel, saaledes som vi i det foregaaende har set Prøve paa, Tale om, hvor vanskeligt han har ved at klare sig med sine Midler, og ved enhver Lejlighed søgte Vedel og de skiftende Ministre at skaffe ham ekstraordinære Tilskud. Karakteristisk nok fremhæver Quaade paa sine gamle Dage i et Brev til en Slægtning, hvor utaaleligt det er, at Embedsmændenes Pengeforhold, i Modsætning til i Enevældens Dage, under den demokratiske Forfatning skal være afhængig af Rigsdagsbeslutninger. Tilmed var Quaade, som det hævdes af hans Familie, af Naturen som af Opdragelse yderst sparsommelig, ja paaholdende. Naar hans Indtægter var smaa, laa den Udvej at gøre Gæld eller leve over Evne selvfølgelig Quaades hele samvittighedsfulde Natur ganske fjernt. Det er efter alt dette forstaaeligt, at Quaade var ude af Stand til i Berlin at repræsentere blot nogenlunde i Stil med, hvad hans Kolleger kunde gøre.

Hertil kom, at Quaades Husliv ikke var oplivende. Vi erindrer Vedels Bemærkninger derom, og de var vistnok træffende. Et Aar efter sin første Hustrus Død ægtede Quaade den 16. Oktober 1863 dennes Tvillingsøster, Baronesse CAROLINE SELBY, der kom til at overleve ham, men ikke fødte ham Børn. Ogsaa om hende hævdede Vedel, der havde god Lejlighed til at lære hende at kende, at hun var meget lidt begavet. Hun levede med Quaade under hele det sidste Berliner Ophold, men vakte ikke Sympati. Hun havde, lige saa lidt som hendes afdøde Søster, Interesser, der kunde oplive Quaade; han var dog alligevel meget nøje knyttet til sit Hjem, men blev dør, som Vedel fremhævede, med Aarene endnu mere tavs og indsluttet, end han allerede var af Naturen. Alt dette tilsammen virkede til, at Quaades Tilværelse fik et ufriskt, ja vel noget kummerligt Præg, og hvor stærkt end alle, der kom i nærmere Berøring med ham, fik Indtryk af hans gode Egenskaber og dygtige Embedsførelse, kunde det ikke undgaas, at der kom noget smaatskaaret over hans Tilværelse som over hans Person. Den lille pertentlige Mand med de store blaa Brillen, det forbeholdne, forsigtige, tørre Væsen bar mere Præg af en stiv, kedsommelig, melankolsk Stuelærd end en Diplomat.

Efter Begivenhederne 1879 var det naturligt, at Opholdet i Berlin kom til at trykke Quaade mere og mere, saa han ønskede at forlade den utaknemmelige Post. Regeringen i København ønskede ingenlunde hans Afgang; den havde heller ingen Mand, som den mente, var særlig velskikket til at overtage den vanskeligste af alle vore Diplomattstillinger. Men naturligvis maatte Vedel og Baron Rosenørn-Lehn stille sig forstaaende, da Quaade anmodede om Afsked, og efter forskellig Korrespondance om Tidspunktet underskrev Kongen den 7. Marts 1884 Ministeriets Indstilling om, at Quaade skulde entlediges fra Gesandtskabsposten i Berlin fra 1. April samme Aar at regne. Christian IX, der altid var velsindet overfor Quaade, bemyndigede Udenrigsministeren til at tilkendegive ham »sin Tilfredshed med hans lange, tro, samvittighedsfulde og nidkjære Virksomhed i Statens Tjeneste«, og samtidig udnævntes Quaade til Gehejmekonferensraad.

Derefter tog Quaade Ophold i København, hvor hans Søn, CHRISTIAN QUADE, tidligere var traadt i Udenrigsministeriets Tjeneste. Han levede i København i fem Aar endnu mere stilfærdigt og tilbagetrukkent end i Berlin og foretog kun enkelte Smaarejser til Slægtninge i Landet. Kun meget faa af hans Ungdomsvenner var endnu i Live, og efter de bevarede, lidet indholdsrige Breve at dømme, holdt han kun faa andre Forbindelser ved lige. I Udenrigsministeriet kom han vist nok ikke tit. Hans Syn svigtede stadig mere, men som tidligere

berørt sysselsatte han sig med at nedskrive Erindringer om de alvorlige Begivenheder, hvori han havde taget Del. Det blev, bortset fra den ovenfor gengivne renskrevne Redegørelse for Indtrædelsen i Ministeriet Monrad, kun til spredte Nedskrifter, Udkast og Notitser, men alt var præget af hans uforanderlige Vilje til at give ærlig og klar Besked. Uvenlige eller nedsettende Domme om Personer, han havde mødt i sit lange Liv, findes vistnok slet ikke, paa den anden Side ej heller træffende eller inciterende Karakteristiker.

Efter længe tiltagende Sygdom døde Quaade i København den 7. April 1889 og fandt sit Hvilested paa Garnisons Kirkegaard, sammesteds som hans Forældre.

Gehejmerraad Quaade var ingen fremragende Personlighed, men en Mand, der fra den første Ungdom stedse stræbte at anvende sine Evner og Kræfter til at gøre sin Pligt til det yderste. Det blev hans Lod at virke med en stor national Sag, der formedelst en lang historisk Udvikling og Omstændigheder, der indtraf just i hans Levetid, og paa hvilke han ikke havde den mindste Indflydelse, var dømt til Nederlag. Men paa den Post, hvor Quaade blev sat for at arbejde med det livsvigtige dansk-tyske Spørgsmaal, forsømte han intet; han gjorde ingen Fejl, men god Fyldest. I al sin Begrænsning var han en samvittighedsfuld og trofast Tjener for sit Land og fortjener et godt Eftermæle.

Aage Friis.

Gehejmekonferensraad George Joachim Quaades
Storkors skjold paa Frederiksborg

LIDT OM BEDSTEFORÆLDRENE'S HJEM I BERLIN OG BEDSTEMODER'S HJEM I STORE KONGENSGADE 66

Af Lehnbaron H. BERNER SCHILDEN HOLSTEN.

Angaaende Bedsteforældrenes Bopæle i Berlin kan jeg citere, hvad Moder har skrevet til mig i Februar 1945:

»I Berlin boede vi først nogle Dage paa Hotel, saa i Victoria Strasse, hvor Moder døde den 5te Octb. 1862 & Ese blev født den Dag & Onkel Preben [Bille Brahe, f. 14. November 1842] kom til hendes Daab, med Ammen, saa en lille Tid i Leipziger Strasse, saa Regentenstrasse 20, saa Bendlerstrasse 37.«

I Vinteren 1884 var Fader og Moder paa Besøg hos Bedstefader og Bedstemoder, og jeg, der dengang var 2½ Aar gammel, var med sammen med min kære og trofaste Barnepige,

Store Kongensgade 66

1945

Bedstemoders Dagligstue i Store Kongensgade 66

Caroline Larsen, kaldet Caline, der senere var paa Faarevejle hos Onkel Wentzel og Tante Babbe Neergaard, hvor hun passede deres Sønner Peter og Jacob, hvorefter hun blev hos Familien til sin Død og er begravet i Familien Neergaards Gravsted paa Skrøbelev Kirkegaard.

I Moders Dagbog staar der ret udførlige Beskrivelser af Opholdet i Berlin, og jeg vil her meddele nogle Enkeltheder derfra til Oplys-

ning om Forholdene dengang og om en Del af de Venner, Moder har haft i sin Ungdom.

Vi rejste fra Holstenshuus Søndag den 17. Februar 1884 Kl. 9 $\frac{1}{2}$ over Hamborg og var i Berlin næste Morgen Kl. 6. Straks samme Dag kom Moders tidligere Lærerinde, Frøken du Russel, paa Besøg, og hende har Moder truffet mange Gange under Opholdet i Berlin. Fader og Moder var flere Gange i Teatret og en Dag med Tante Ese, Caline og mig i Zoologisk Have. De deltog naturligvis meget i den Berlinske Selskabelighed og var ogsaa til nogle Baller, bl. a. hos den østrigske Ambassadør Grev Széchényis, og to Gange paa Slottet, hvor Fader blev præsenteret for Kejseren og Kronprinsen, og Moder talte længe med Prins Friderich Karl. Moder traf mange af sin Ungdoms Venner, som jeg saa ofte har hørt hende tale om, bl. a. Grev Alfred Dohna og Grevinde Aennie Dohna, f. Wallenberg, som var en af hendes bedste Veninder i Berlin. Da Moder og jeg i 1901 var i Berlin, besøgte vi Dohnas i Potsdam, og Vivi og jeg besøgte dem ogsaa, da vi lige efter vort Bryllup var i Berlin. Endvidere Frøken Ella Rauch, Frøken Elly Prillwitz, Baronesse Olga Gablenz, senere Fru Lan-

Bedstemoders Dagligstue i Store Kongensgade 66

ca. 1906

ge, hvis Datter Frøken Frieda Lange, besøgte Moder i 1936. Desuden forskellige Medlemmer af Familierne Hohenlohe og Ratibor, som havde været Moders meget nære Omgangsvener, og som hun i gamle Dage besøgte paa deres Godser Rauden og Slawentzitz i Schlesien. Med mange af de nævnte Mennesker har Moder bevaret Forbindelsen gennem Korrespondance, saa længe de levede. Blandt de Mennesker, som jeg husker fra Bedstemoders Omtale af

Bedstemoders Dagligstue i Store Kongensgade 66

ca. 1906

dem, har Moder besøgt den schweitziske Ministers Hustru, Fru Roth, og der nævnes en Middag hos den brasilianske Minister, Baron Jauru's.

Paa Moders Fødselsdag den 10. Marts var der Middagsselskab paa ca. 14 ialt, bl. a. med Dohnas, Frøken Prillwitz og Prinserne Franz og Carl Ratibor. Menuen bestod af 10 Retter Mad, nemlig: Suppe, smaa Postejer med Østers, Oksekjød, Krebseret med Blomkaal, Bedecotellettes sauce subise, Capun, Savarin, Ost & Brød, Is, Dessert. Dette lyder jo meget voldsomt for Nutiden; men da Dagbogen omtaler mange tilsvarende Menuer, har saa mange Retter været Skik og Brug. Hos Krauses i Berlin den 22. Februar havde Forældrene faaet 13—14 Retter Mad, og endogsaa i Faaborg serveredes der — Kl. 4½ — hos Borgmester Aagaards 8 Retter Mad den 13. Januar 1884 ved en Middag, hvor mine Forældre bl. a. var sammen med Bille Brahes fra Hvedholm og Chievitzes. Pastor Chievitz har døbt mig og er forøvrigt Farfar til Professor Ole Chievitz.

Dagen efter Fødselsdagen staar der i Dagbogen: »Saa var jeg med Moder hos Kaiserinden, som var meget naadig«. Moder mener at kunne huske, at Kejserinde Augusta ved denne Audiens gav Bedstemoder den store Vase af Berliner Porcelæn med Billede af Kejser Wilhelm I's Palæ, som Bedstemoder har testamenteret til mig, og som nu staar paa Holstenshuus.

For den 12. Marts skriver Moder: »Kl. ¾ paa 3 forlode vi Bendler Strasse 37 for aldrig mere *saaledes* at betræde det kjære gamle Hus!« Vi rejste hjem over Korsør, og i Ullerslev var Onkel Axel og Tante Soffi Reedtz Thott og i Odense Grandpapa og Grandmama for at hilse paa de hjemkomne.

Da mine Bedsteforældre i 1884 flyttede til København, boede de først i Ny Kongensgade 15, 1. Sal. I Vejviseren for 1886 anføres de som boende i Store Kongensgade 66 paa 1. Sal. Der døde Bedstefader i 1889 og Bedstemoder i 1906. Det var en dejlig rummelig Lejlighed, der bl. a. havde tre gode Værelser til Gaden, hvoraf det største var Bedstefaders Dagligstue, og dette benyttede Bedstemoder senere til Soveværelse. Fra dette Hjem har jeg mange gode og fornøjelige Minder, ganske særlig fra min Skoletid, da jeg uhyre ofte kom der hos

Tante Eses Stue i Store Kongensgade 66

Bedstemoder og Tante Ese, og talløse er de Aftener, som jeg har tilbragt med dem omkring det runde Bord i Dagligstuen, og de Eftermiddage, da jeg har siddet hos Tante Ese i den hyggelige Krog i hendes Stue ved Siden af Dagligstuen. Det havde en meget stor Betydning for mig at have Tilhold hos disse meget nære Slægtninge, først og fremmest i den Tid, da jeg led meget af Hjemve efter at være kommet i Skole i August 1893 kort efter, at jeg

var fyldt 12 Aar. Bedstemoder var altid god og kærlig imod mig og var glad, naar hun kunde gøre mig en Glæde eller skaffe mig en Fornøjelse. Naar Moder var i Byen, boede hun hos Bedstemoder, og Fader boede der ogsaa undertiden, og saa havde jeg endnu mere Anledning til at komme der, og mange Gange har vi været i Teatret efter en Middag i Store Kongensgade, blandt andet ogsaa naar Forældrene var i Byen til Bedstemoders Fødselsdag den 18. Oktober, paa hvilken Dag ogsaa Tante Eses Fødselsdag fejredes paa Grund af, at hendes rigtige Fødselsdag, den 5. Oktober, var hendes Moders Dødsdag.

Da jeg i hele min Skoletid boede hos Kommandør Bardenfleths i Søofficersskolens Chefsbolig, som laa ganske nær ved Store Kongensgade, havde jeg nemt ved at besøge Bedstemoder i Nr. 66 og ogsaa min Morbroder, Onkel Dan og hans Kone, Tante Maja, der dengang boede i samme Gade Nr. 97. Fra Bedsteforældrenes Sølvbryllup vil jeg fra Moders Dagbog anføre, at Fader og Moder med Jørgen og mig og vor franske Bonne den 15. Oktober 1888 rejste til København, og der staar: »Staffan og Sophie Cederschiöld her«. Onkel Staffan var Bedstefaders Søstersøn, og han og Tante Sophie var altsaa kommet fra Stockholm for at være med ved Familiefesten. Videre staar der i Dagbogen: »16. Tirsdag Faders og Moders Sølvbryllup. Dejligt Vejr. Presenter Visitter, . . . Middag ½ Staffan tilbords Preben [Bille Brahe Selby] p. d. a. S. en rigtig rar Dag. 17. Onsdag Kjøbenhavn Hos Fotografen med Drengene. Senere i

Tante Eses Dagligstue i Bredgade 68

Tante Eses Stue i Store Kongensgade 66

1901

Zoologisk Have & Butikker med Adam. Aften m Dan [min Morbroder] & Staffans i Theatret. .«. Den Dag var jeg for første Gang i Teatret — sammen med Fader og Tante Ese og saa »Pigernes Jens« paa Casino. Mine Forældre forærede Sølvrudeparret de Malerier af Jørgen og mig, som nu ifølge Tante Eses Testamente hænger paa Langesø. De er malede af Maleren Wentorf, og jeg husker, at Familiens gode Ven, Frøken Anna Bülow, læste Eventyr

for mig, for at jeg skulde sidde stille, mens jeg blev malet.

I 1904 staar der i Dagbogen for den 18. Oktober: »Moders 80 aarige Fdag Henrivende Vejr. Gaver. saa lidt p. Gaden. Masser af Blomster 45 Visitter Middag paa Phønix 52 Personer, Preben [Bille Brahe Selby] til Bords, Hendrik [Bille Brahe Selby] p. d. a. S. lidt Dans efter.«

Om Sommeren var Bedsteforældrene og Tante Ese paa lange Besøg hos deres Slægtninge paa Fyen, naturligvis først og fremmest paa Holstenshuus, men ogsaa længe ad Gangen paa Hvedholm hos Bedstemoders Søstersøn, Onkel Preben Bille Brahe Selby og hans Hustru, Tante Antoinette. De var ogsaa paa Brahesborg, hvis Ejer, Onkel Carl Adolph Treschow, var Søn af Bedstefaders kødelige Kusine født Rothe, og hos Bedstemoders Søsterdatter, Kammerherreinde Marie Fønss født Wedell paa Hindsgaul, efter hvis Død i 1876 de er vedblevet at komme der, for i Moders Dagbog staar der, at de rejste til Hindsgaul den 4. September 1884 efter den 28. August at være kommet til Holstenshuus fra Hvedholm. De har følt sig særlig knyttede til Hindsgaul, for i 1872 blev Moder derfra i Midelfart Kirke konfirmeret af Pastor Leth.

Hjemmet i Store Kongensgade, som jeg har kendt det, prægedes ikke blot af Bedstemoder, men ogsaa af Tante Ese. Der er

Tante Eses Dagligstue i Bredgade 68

Moder	Fader	Poul	Tante	Huslærer	Jørgen
Tante Ese	Bedste-	Quaade	Maja	Hr. Chr.	
Ebbe	moder	Quaade	Henriksen		

Den store Plæne paa Holstenshuus 1895

meget faa Mennesker, der gennem hele mit Liv har staaet mig saa nær som Tante Ese; vi havde mange Interesser fælles, og vi forstod hinanden saa godt, og jeg var altid sikker paa at finde lydhør Forstaaelse for alt, hvad jeg ønskede at drøfte med hende. Tante Ese havde en meget stor Bekendtskabskreds og deltog i det månedene Selskabsliv. I den første Del af hendes Ophold i København var hun fast knyttet til Tante Regitze Estrups Modtagelser Søndag Eftermiddag, hvor hun skænkede The for de talrige Gæster, der kom i det Estrupske Hjem i Toldbodvej 34, og jeg husker, at

hun sagde, at hun ikke senere vilde paatage sig en lignende Gerning hos andre. En af hendes særlig gode Venner var Tante Jessie Ahlefeldt, der var hendes Slægtning gennem Familien Selby, og hun var stadig paa lange Besøg paa Egeskov. Ogsaa Holcks paa Holckenhavn og deres tre Børn stod hun meget nær, og hendes Svigerindes Søster, Ernesta Holm. Hun kom en Del sammen med Familien Bille Brahe fra Svanholm, særlig den senere Fru Marie Bache og Professorinde Johanne Bühring, hvis Fader var hendes Moders kødelige Fætter, og med Baronesserne Bathi og Annette Løvenskiold. Desuden med Frøken Marna Münter, der senere som Grevinde Ehrensvärd var svensk Ministerfrue i Paris, og med Mary de Gohr, der senere som Grevinde Ahlefeldt var dansk Ministerfrue i London. Blandt hendes meget gode Venner var ogsaa Overhofmesterinde Frøken Grevenkop Castenskiold og dennes Svigerinde, Kammerherreinde Lothi Grevenkop Castenskiold født Baronesse Wernhardt, som hun besøgte paa Hørby. Som udgaaet fra et Diplomathjem var det naturligt for hende at knytte For-

Tante	Tanté	Professor	Ada	Onkel	Fader	1900
Elise	Ese	Otto	Moder	Reedtz	Christian	
Sehested	Bache	Thott	Schestedt	Juul		
Juul						

Paa Eiffeltaarnet i Paris

bindelse med Diplomatkredse, og jeg husker hendes Bekendtskab med den engelske Gesandt Howards Familie og med de to russiske Søstre Madame Iswolsky og Fyrstinde Koudachef, hvis Fader, Grev Toll, har været russisk Minister i København, og som begge senere blev russiske Ministerfruer i Danmark.

Tante Ese var Medlem af Tennisklubben paa Kastelvolden, hvor hun traf mange af Diplomatene, og hun var ivrig Teatergænger og havde i flere Aar en abonneret Plads i en Loge i Dagmarteatret. Hun var meget interesseret i scenisk Kunst og ogsaa i gammel Malerkunst paa de Mu-

seer, som hun besøgte paa sine Rejser. Hun har overværet baade Passionsspillene i Oberammergau og Wagner Festspillene i Bayreuth.

Hun satte Pris paa at rejse i Udlandet, hvor hun ofte besøgte sin bedste Veninde fra Ungdomsaarene i Berlin, Baronesse Elsbeth Falkenhausen født Friedenthal paa Bielau ved Neisse i Schlesien. Desuden besøgte hun vore Slægtninge, Spoelberchs i Belgien, og i Haag Ida Michiels født van Brienen, med hvem hun var paa en Rejse til Rom, som hun var meget betaget af. I 1900 var hun med mine Forældre og mig til Verdensudstillingen i Paris, hvor vi traf Onkel Christian og Tante Elise Sehestedt Juul og Ada Reedtz Thott og desuden Professor Otto Bache, som Forældrene kendte fra, da Professoren to Aar før havde malet Moder, og fra dengang i 80-erne, da han malede dem paa Frijsenborg paa det store Maleri af Parforcejagten. Vi var sammen med disse fire Bekendte paa det rullende Fortov og paa Toppen af Eifeltaarnet. Fra Paris rejste vi til Laurensart i Belgien, hvor vi besøgte Louis og Fanchette Spoelberch, med hvem vi gjorde en længere Automobiltur til Grottes de Han og Château royal des Ardennes.

Christian Rantzau	Grand- mama	Tante Ese	Bedste moder Jørgen	Tante Soffi Sehestedt Juul	Fader Onkel Christian Quaade	Moder	Tante Maja Quaade
----------------------	----------------	--------------	---------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	-------	-------------------------

I Galleristuen paa Holstenshuus 1897

Laurensart. Familien Spoelberchs Slot i Belgien

1900

Efter Bedstemoders Død i 1906 flyttede Tante Ese til en lille hyggelig Lejlighed i Bredgade 68 over Gaarden, hvor hun med de gamle kendte Møbler indrettede sig et godt og bekvemt Hjem, hvor hun boede sammen med Familiens gode Ven, Jomfru Sophie Petersen, der først døde flere Aar efter Tante Ese. Blandt Tante Eses nære Venner i denne Periode maa nævnes Kammerherreinde Fritze Bille og hendes Døtre Siegfriede og Emerentze, der boede i hendes umiddelbare Nærhed i Bredgade 70. Ligesom Tante Ese var mageløs flink og forstaaende overfor mig, var hun det ogsaa overfor mine Børn, som hun tog sig meget af, naar de var sammen paa Holstenshuus, og det var navnlig Godske, der stod hendes Hjerte særlig nær.

I Julen 1925 var Tante Ese som sædvanlig paa Holstenshuus, hvor hun laa syg nogle Dage, uden at nogen tænkte paa, at det var noget alvorligt; men efter hendes Hjemkomst til København døde hun i sin Lejlighed den 11. Januar 1926 og blev den 15. begravet i sine Forældres Gravsted paa Garnisons Kirkegaard, nøjagtig 8 Dage efter at hendes Svigerinde, Tante Maja, den 8. Januar var blevet begravet — ogsaa paa Garnisons Kirkegaard.

Fader, Moder og Tante Ese foran Triumfbuen i Paris

1900

Malet
af Carl
Bloch

August
1888

Christian Quaade

OM GEHEJMERAADINDE QUAADES HJEM

Af Sekretær i Finansministeriet POUL QUAADE.

Da Bedstefader i 1884 havde taget sin Afsked, slog han sig ned i København i Store Kongensgade Nr. 66, ovenover Lorentz Petersens Vinhandel, hvor baade han selv, og morsomt nok ogsaa hans Forældre havde handlet gennem mange Aar. Ovenover, paa Kvisten i to smaa Værelser havde Fader til Huse, saalænge han var ugift, og paa II Sal boede da-værende Adjutant hos Kronprinsen, Kaptajn af Livgarden OTTO BULL.

Hvor megen Omgang Bedsteforældrene paa det Tidspunkt havde, ved jeg intet om, da det jo ligger længe før min Tid, men meget stor har den næppe været. Det er jo Diplomatlivets store Tragedie, at afskedigede Embedsmænd, der vender hjem, praktisk talt ingen nærstaaende Venner har. De gamle Venskaber fra Ungdommen er gledet ud, fordi man sjældent har vedligeholdt Forbindelsen, og Omgangen fra Udlandet kan man ikke tage med sig. At de om Sommeren var paa Besøg hos Familien paa Holstenshuus, Hvedholm, Egeskov o. s. v. er jo en anden Sag.

Da Bedstefader i 1889 var død, beholdt Bedstemoder Lejligheden, som hun beboede sammen med Tante ESE, og blev paa det bedste betjent af Jomfru PETERSEN — Tulle P. —, der gennem de mange Aar, hun har været i Familien, har været højt skattet af os alle for sin alt opofrende Troskab. Hun døde først i 1936. Husstanden bestod desuden af Marie Kokkepige, et elskværdigt Menneske, der lavede udmærket Mad — saaledes var hendes Duesauce en virkelig Lækkerbidsken — og en Tjener, der hyppigt skiftede. Han boede der ikke, men kom om Eftermiddagen og gik om Aftenen. Personlig mindes jeg kun NIELSEN, der var

Christian Quaade

vist 1878

Bud i Landmandsbanken, men i min første Barndom skal der have været en Tjener, der hed WEST. Han var saa tilfreds med Pladsen, at han for egen Regning lod sætte blanke Knapper i sin Overfrakke og fortalte alle, der vilde høre derpaa, at han tjente hos en afdød Excellence.

Bedstemoders Omgang i Aarene efter Bedstefaders Død har næppe været mere udstrakt end i hans levende Live. Bortset fra den russiske Generalkonsul, Admiral DE GOHR og hans Frue — de var Slægtninge til en Slægtning til hende — omgikkes hun slet ikke Diplomatiets. Dels forbød hendes Midler hende at holde Selskaber i større Stil, og dels umuliggjorde den Maade, hvorpaa hun havde disponeret over Lejligheden, at se et større Antal Gæster paa een Gang. Den oprindelige Spisestue — en meget stor Stue — havde hun nemlig taget til Sovekammer, og det var kun med Kniberi, man kunde spise mere end en halv Snes Mennesker. Hvorfor denne Forandring var foretaget, ved jeg ikke.

Lejligheden selv var meget hyggelig, dog mest ved Aftenstid, naar Lyset var tændt. Om Dagen virkede Opholdsstuerne lidt vel mørke, fordi Lejligheden laa paa den »forkerte« Side af Gaden. Med sine mange Værelser var den ganske vist beregnet paa utrættelige Tjenestefolk, men saadan var man nu vænnet til at have det den Gang. At Værelsernes Udsmykning med Klunkemøbler og Etagéer med Nips ikke brød med 80'ernes ædleste Traditioner, siger sig selv, men paa den anden Side kan selv den mest haardkogte Kritik ikke frakende Perioden baade Lunhed og Hygge. Paa Bedstemoders Toiletbord stod en Æske, i og for sig en ganske almindelig Chokoladeæske, men den havde sin Historie, idet Oldemoder SELBY, f. FALBE, nogle Dage inden Slaget ved Leipzig i 1813 havde faaet den forærende af Feldtmarskalk Blüchers Stabschef, General Scharnhorst, som selv faldt i ovennævnte Slag. Desværre havde Æsken lidt saa meget af Tidens Tand, at Tante ESE brændte »den ækle gamle Æske« efter Bedstemoders Død, saa den ikke eksisterer mere; men jeg synes alligevel, den er interessant nok til at faa en hæderlig Omtale.

Som sagt, stor Selskabelighed førte Bedstemoder ikke, men smaa hyggelige Selskaber tror jeg nok, hun lejlighedsvis gjorde. Sige noget bestemt om, hvem der kom, kan jeg dog ikke. Selv var jeg for grøn til at være med, og Faders daarlige Ben forhindrede ham i at optræde som Vært andre Steder end i sit eget Hjem. Noget andet er, at mine Forældre og jeg regelmæssig spiste i Nr. 66 en Gang om Ugen, men da var vi saa godt som altid alene, en sjælden Gang mindes jeg, at Bedstemoders Kusine, gamle Tante HANNINA FALBE var med, men det var ikke ofte. Hun var et meget godhjertet og gemytligt gammelt Menneske, som vi alle satte stor Pris paa. Hun døde først i 97 Aars Alde-

Christian Quaade

1881

ren, og i alt Fald endnu, da hun var 93, var hun ganske aandsfrisk, og det var en stor Fornøjelse, naar hun talte om sin Barndom i Athen, hvor Faderen, der oprindeligt var Søofficer, gjorde Tjeneste som Generalkonsul, og hvor en Søn af Marskalk NEY friede til hendes ene Søster (den senere Fru ROTHE) og en Søn af den General MONTHOLON, der fulgte Napoleon paa St. Helena, friede til hendes anden Søster (den senere Fru TREPKA).

Af andre Omgangsfæller kan nævnes Overhofmesterinden, Grevinde BILLE BRAHE, hvis Mand i første Ægteskab havde været gift med hendes tredie ældste Søster, Gehejmeraadinde IDA BILLE, Stiftamtmand, Baron J. C. BILLE BRAHE og hans Børn, der dog mest hørte til Tante Eses Omgang — de to Kategorier holdtes skarpt adskilt — samt Hofdame Frk. GEORGINE OXHOLM, med hvem Bedstemoder en Gang, til Faders Forfærdelse, havde diskuteret Albertis snarlige Hensætten i Tugthuset; det skete, medens han var den altformaaende Justitsminister. Fader sagde altid, det var Synd, hun ikke oplevede den uhyggelige Septemberdag i 1908, hvor ALBERTI meldte sig paa Domhuset for Bedrageri. Det havde dog været en Triumf for hende. Jeg kan dog huske, Fader sige privat til JØRGEN, som var til Stede, at han personlig ikke var i Tvivl om, at hun havde Ret, men det gik paa ingen Maade an, at hun kolporterede den Slags Ting; Folk maatte jo tro, det kom fra ham.

Da Bedstefaders bedste Ven, Handelsbankdirektør MARTIN LEVY's Datter, HARRIET, holdt Bryllup med Kaptajn OSCAR RANTZAU, førtes Bedstemoder op ad Kirkegulvet af Oberst TORTSEN af Ingeniørregimentet, og kort efter inviterede hun ham til Middag. Jeg nævner det udtrykkeligt, fordi det forekommer mig at være et Bevis paa, at hun egentlig var gæstfri — hendes Faders Hus i Haag var i den Henseende berømt — og at enhver, der ikke kunde forventes at stille altfor store Fordringer, var velkommen i hendes Hus.

Hvem der ogsaa kom hos hende, og som jeg mange Gange har været sammen med der, var min Morfar og Mormor, Admiral HOLMS, og deres Datter ERNESTA, der dog vel nærmest var Tante Eses Ven. Ogsaa Husbeboerne, Kaptajn Bulls, hvis Frue, Datter af General KAUFFMANN, var en god Bekendt af Bedstemoder fra Hindsgaul, stod hende ret nær, saa nær, at hun, da Kaptajn Bull kort efter Bedstefaders Død udnævntes til tjenestegørende Kammerherre hos Kronprinsen og i den Anledning skulde have anden Uniform, forærede ham Bedstefaders Kaarde, hvad jeg forresten synes, hun kunde have ladet være med. Den burde være i Familien. Uden at have drukket Blod har den dog oplevet en Del.

Blandt Omgangen maa dog i første Omgang nævnes Bedstemoders Bekendt fra Ungdomsaarene, Kammerherreinde BERNER, som viste Bedstemoder en enestaaende Gæstfrihed. Flere Gange om Ugen Vinteren igennem blev hun inviteret til Middag paa Marmorpladsen, hvor Kammerherreinden — Tante Lenchen — boede, og sammen med Comtesse CHRISTINE PETERS-

Kammerjunkeren Maja Quaade
f. Holm

Kammerjunker Christian Quaade
med Sønnen Poul

1895

Kammerjunkerinde Maja Quaade f. Holm
med Sønnen Poul

DORFF og en tilfældig valgt Fjerdemand spillede der Whist. Disse hyppige Indbydelser hang nok i nogen Grad sammen med Kammerherreinde Berners daarlige Hukommelse, for hun glemte, at hun havde inviteret kort i Forvejen, men Bedstemoder var altid glad ved at komme der, og jeg husker, at der en Jul kom et nydeligt Sølvblyant fra Comtesse PETERSDORFF som en Anerkendelse af »Gehejmeraadindens Venlighed med altid at føre Spilleregnskabet«.

De Lejligheder, der gjorde størst Indtryk paa mig, var nu alligevel Bedstemoders og Tante Eses Fødselsdag d. 18. Oktober. De fejrede den altid sammen, fordi Tante Eses rigtige Fødselsdag var hendes Moders Dødsdag. Paa den Maade faldt Dagen i Regelen i Oktoberferien. Saa kom JØRGEN og EBBE med til Byen, og vi blev, sammen med HANS, der jo boede i København, inviteret i Theater om Aftenen og zoologisk Have om Dagen. De Tider var Indbegrebet af Hygge. Navnlig var Bedstemoders 80 Aars Fødselsdag en meget stor Fest. Vistnok paa Initiativ af HENDRIK BILLE BRAHE SELBY blev der foranstaltet et stort Sammenskudsgilde paa Hotel Phønix, hvor alle hendes Venner indenfor Landets Grænser troppede op for at fejre hende. Jeg tror, Festen glædede hende meget, og for Ebbe og mig var det en virkelig Fornøjelse at være med. Den blandt Gæsterne, der særlig imponerede os med sit vældige hvide Skæg og kloge Ansigt, var den gamle Excellence, Lehnsbaron REEDTZ THOTT, gift med Fødselsdagsbarnets nære Slægting, ELISABETH BÜLOW, Datter af Gesandten i London, General JOHAN BÜLOW.

Yderligere kan det nævnes, at da Bedstefaders Søstersøn, Kammerherre STAFFAN CEDER-SCHIÖLD udnævntes til svensk-norsk Generalkonsul i København og slog sig ned i Kronprinsessegade med Kone og Børn og Bedstefaders gamle Søster, Tante CORRE, der først døde i Januar 1900 næsten 84½ Aar gammel, hørte de ogsaa til Bedstemoders hyppige Gæster.

I gamle Selbys »Farvel til mine Børn«, hvis Begyndelsesfase ligger ca. fem Aar før hans Død, og som med sine bestandige Tilføjelser efterhaanden har naaet en Udstrækning, mod hvilken Illiaden blegner og bliver til meget lidt, findes der en Passus, hvor han henstiller til

sin Datter Caroline »at styre sit heftige Sind«. Hun syntes imidlertid ikke at have taget denne Opfordring altfor højtideligt, for hun var hele Livet af et yderst heftigt Temperament. Paa den anden Side gik hendes Vrede meget hurtigt over, og hun bar aldrig Nag til nogen; det er ogsaa betegnende, at hendes Tjenestefolk blev hos hende i Aarevis. Hun var ogsaa et ærligt og retsindigt Menneske og det mest tjenstvillige, man kan tænke sig. Endelig maa hendes store Nøjsomhed nævnes. Hendes Opdragelse har utvivlsomt været særdeles sparsk — hendes Fader var en meget streng Mand — og den af Lægen ordinerede daglige halve Flaske Rødvin, der stod hende i 65 Øre Helflasken turde være et tydeligt Bevis paa, at Overdaadighed i alt Fald ikke hørte til hendes Laster. For selv den Gang var det billigt.

Hendes Opdragelse var helt igennem foregaaet paa Fransk, hvorfor hun baade talte og skrev dette Sprog aldeles ypperligt; derimod var hendes danske Stavemaade under enhver Kritik, men det maa siges, at hun selv var den første til at more sig over alle de Uhyrligheder, man fra Tid til anden gjorde hende opmærksom paa, som da hun i sin Tak for et Stykke Raavildt, hun havde faaet fra Holstenshuus, skrev, at »I bliver altid Eder selv Liig«.

Denne Sans for Humor og Evne til at spøge med sig selv har formodentlig i nogen Grad hængt sammen med hendes fortrinlige Helbred, for naar man føler sig rask, er man ogsaa mere gemytlig indstillet, og i Modsætning til sine Søsken maa hun have været kærnesund. Det kan saaledes nævnes, at hun aldrig havde sat sine Ben hos en Tandlæge, en Omstændighed, hun selv mente ikke var uden Indflydelse paa, at alle hendes Tænder var i Behold.

Da Bedstemoder var 78 Aar gammel, fik hun et alvorligt Tilfælde af Aarebetændelse. Hun laa meget længe i Sengen — tre Maaneder, tror jeg — og var paa et Tidspunkt opgivet af Professor PAULLI. Det forhindrede hende dog ikke i den paafølgende Vinter at deltage i alle Hovedstadens store Selskaber.

I November 1905 rejste hun til Sølvbrylluppet paa Holstenshuus, og det kan ikke nægtes, at Fader var en lille Smule misundelig over, at Stifmoderen i en Alder af 81 Aar kunde tillade sig en Rejse, som han saa uendelig gerne vilde have gjort, men maatte opgive af Helbredshensyn, skønt han kun var 57 Aar gammel.

I Januar døde Kong Christian IX, og Familien fra Holstenshuus kom naturligvis hertil i Anledning af Bisættelsen. Jeg husker det, som det var i Gaar, da vi — jeg tror Mor, Tante Leuse, Tante Ese, Jørgen, Ebbe og jeg — fra Udenrigsministeriets Vinduer betragtede Ligtoget paa dets Vej over Kongens Nytorv til Hovedbanegaarden. Om Aftenen spiste vi hos Bedstemoder, der øjensynlig følte sig meget syg. Vi troede imidlertid, det ikke var særlig alvorligt, for hun var yderst pirrelig og urimelig, og saa tror man jo altid, at Folk kommer sig, men det var aabenbart Alvor, for i Løbet af de kommende Maaneder, hvor hun forøvrigt havde den Glæde at se sit ældste Barnebarns barn, Sophie Magdalene, svækkedes hun mere og mere for endelig at dø i Juni Maaned, mær-

Familien Quade

ca. 1897

Karen Estrid Quaade
født Hilarius = Kalkau

Sekretær, cand. jur. Poul Quaade

keligt nok omtrent samtidig med Kammerherreinde Berner, hvis Mand ogsaa var død samtidig med hendes Mand.

Trods Egenskaber, som lejlighedsvis kunde virke irriterende, f. Eks. hendes Hidsighed, som jeg før har omtalt, Paastaaelighed og et vist Snæversyn, som dog maaske mere laa i Tiden end i hende personlig, var hun et i Bund og Grund hæderligt og rettænkende Menneske med en udpræget Retfærdighedstrang — saaledes skulde alle Børnebørnenes Jule- og Fødselsdagsgaver altid have samme Værdi i Handel og Vandel — og det var vist fuldkommen rigtigt, hvad Faders gode Ven fra Skoleaarene i Roskilde, Greve FERDINAND REVENTLOW, en Gang sagde til mig: »Man kan sige om din Bedstemoder, hvad man vil, men hvis nogen blot antydede nogetsomhelst nedsættende om hendes Stifbørn, var hun strax Fyr og Flamme«.

Med Bedstemoder uddøde den danske Linie af den engelske Familie Selby.

Poul Quaade.

Claus Henrik Quaade

Ulla Quaade

Gehejmekonferensraad GEORGE JOACHIM QUADE døde som forannævnt 7. April 1889 om Formiddagen Kl. 9½ i sit Hjem Store Kongensgade 66 i København. Bisættelsen fandt Sted i Garnisons Kirke Fredag den 12. April Kl. 1, ved hvilken Lejlighed Salmerne »Lær mig o Skov at visne glad —« og »Tænk naar engang den Taage er forsvunden —« blev sunget. Han blev nedsat i det Gravsted paa Garnisons Kirkegaard, hvor hans første Hustru var blevet begravet i 1863 — efter Hjemførelsen fra Berlin — og hvor senere hans anden Hustru og Datteren Elisabeth Quaade kom til at hvile.

G. J. Quaades andet Ægteskab var barnløst. I første Ægteskab havde han med CAROLINE AMALIE Baronesse SELBY tre Børn:

1. CHRISTIAN FRITZ CHARLES PETER QUADE, * København 25. December 1852, døbt Garnisons Kirke 15. April 1853²⁶, † sst. 2. Juli 1913, begravet Garnisons Kirkegaard 8. Juli²⁷.

Departementssekretær i Udenrigsministeriet, Kammerherre. (R*) (B. L. 3.) (Gr. Fr. 5.) (P. Chr. 2.) (Pr. Kr. 2) (R. St. A. 2.) (S. Kr. 2.) (Sp. C. III. 2.) (Sp. I. K. 2*) (S. N. 3.) (T. O. 3.).

~ København, Holmens Kirke, 25. Oktober 1890²⁸ med REGINE LAURA MAJA ERNESTA HOLM (F: Kontreadmiral HANS LAURITZ MAGDALUS HOLM og MAREN ELISABETH BIØRN), * paa Høfdingsgaard ved Præstø 27. August 1858, døbt Mern Kirke 26. September²⁹, † København 2. Januar 1926, begravet Garnisons Kirkegaard 8. Januar³⁰. — 1 Søn:

A. POUL QUADE, * København 20. August 1891, døbt Slotskirken.

Sekretær i Finansministeriet, cand. jur.

~ i Frederiksberg Kirke 10. Maj 1924 med KAREN ESTRID HILARIUS = KALKAU (F: Oberstløjtnant HARALD AXEL HILARIUS = KALKAU og VILHELMINE MAGDALENE VERDIER), * København 1. Marts 1894, døbt Garnisons Kirke. [Gentofte] — 2 Børn:

- a. CLAUS HENRIK QUADE, * paa Frederiksberg 11. Juli 1925, døbt Frederiksberg Kirke 30. August.
- b. ULLA QUADE, * paa Frederiksberg 5. Juni 1928, døbt Frederiksberg Kirke 8. Juli.

2. LOUISE ELLA AUGUSTA FANNY CAROLINE QUADE, * København 10. Marts 1856, døbt Garnisons Kirke 4. Maj.

~ Voldum Kirke 6. November 1880 med Kammerherre, Hofjægermester ADAM CHRISTOPHER Lehnbaron BERNER SCHILDEN HOLSTEN til Baroniet Holstenshuus og det von Schilden jyske Fideikommis (F: Kammerherre, Ritmester GUSTAV ALEXANDER Baron BERNER SCHILDEN HOLSTEN og SOPHIE MAGDALENE Baronesse HOLSTEN til Baroniet Holstenshuus og Det von Schilden jyske Fideikommis), * paa Langesø 18. Juni 1855, døbt Vigerslev Kirke 20. Juli, † paa Clausholm 25. Maj 1927, bisat sst. 31. Maj, Ligbrænding i Aarhus, Urnen nedsat i Clausholm Have 4. Juli 1928.

Se ²/₁ og ²/₂.

3. ELISABETH MARGRETHE QUADE, * Berlin 5. Oktober 1862, døbt St. Mathäi Kirche 18. Oktober³¹, † København 11. Januar 1926, begravet Garnisons Kirkegaard 15. Januar³². — Ugift.

Caroline de Selby
Prag fecit 18⁷/₃₁

Amalia de Selby
Prag fecit 18⁷/₃₁

Hos Hr. E. Berner

sign. G. Raedel 1839

Hos Baronesse G.
 Schaffalitzky
 de Muckadell

Akvarel sign. A. H. [Albinia
 Hagemann] 1846

Hos Stiftamtmand
 Berner

Amalia Baronesse Selby

Caroline Baronesse Selby

Akvareller af Albinia Hagemann
Holstenschuus

Amalia Baronesse Selby

Caroline Baronesse Selby

Malede af Georg E. Hansen
Holstenschuus

Louise Quaade

Christian Quaade

Akvareller, signerede C. Paulsen 1862
Hos Sekretær P. Quaade

Louise og Elisabeth Quaade

Efteraar 1864
Elisabeth, Louise og Christian Quaade

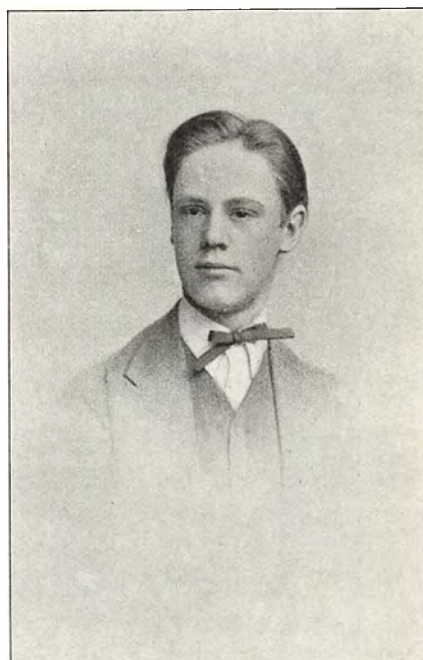
Elisabeth Quaade 1869

Louise Quaade 1860

Christian Quaade

Christian Quaade 1869

1891

1896

Malet af Ludovica Thornam
Gehejmerrådinde Caroline Quaade

Frøken Wilhelmine Tillisch	Fru Bertha Barner f. Lowzow	Comtesse Julie Knuth	Fru Haffner f. Treschow Gehejmerrådinde Ida Bille f. Bille Brahe	Fru Frølich f. Treschow Frøken Fernanda Bille	Frøken Vilhelmine Bardenfleth
----------------------------------	-----------------------------------	----------------------------	--	---	-------------------------------------

Billedet antages at være optaget omkring Aar 1863
Oplyst af Priorinde paa Vemmetofte, Frøken Vilhelmine Bardenfleth

1882

1886

Elisabeth Quade

DIVERSE BREVE

KONG CHRISTIAN IX TIL KAMMERHERRE QUAADE

1.

Imorges meddeelte jeg Conseilpræsidenten, at da jeg var bedt til Fadder hos Prindsen af Vales[!] lille Søn, hvortil jeg under nuværende Forhold umulig kan tænke paa at indfinde mig til, havde bestemt min Broder Hans til at representere mig ved den nævnte Leilighed. Til at ledsage ham forekommer mig, at Legationssecretair GYLDENKRONE vilde være yderst passende, og ønsker jeg at kjende Deres Mening herom, inden jeg giver ham Ordre til at begive sig med min Broder paa Reisen, som maa afgaae imorgen, da Daaben er bestemt til den 10de d. M.

d. 1/3. 64.

Velvilligst
Christian R.

2.

Kiære Quaade.

Fredensborg d. 27de Novbr. 1864

Det har altid været mit Ønske, at naar J. BÜLOW skulde afgaae fra sin tidligere Post i Wien, da nok maatte sættes paa Pension, men tillige stilles til Disposition, saaledes at han atter kunde anvendes til en eller anden diplomatisk Post. Nu har jeg i denne Tid, hvor jeg har havt usigelig sørgelige Ting at afgjøre angaaende Reductioner i Armeen og Marinen, modtaget ligeledes en Indstilling fra Udenrigsministeriet om DIRKINKS og BÜLØWS Afskedigelse. Jeg tilstaaer, at jeg antog Indstillingen formuleret paa den ovenomtalte Maade og sanctionerede den uden ret at læse dens Indhold, nu erfarer jeg imidlertid, at stakkels Bülow, som jeg interesserer mig meget for, skal være meget ulykkelig, og beder Dem derfor, at Sagen forandres derhen, »at Bülow stilles til Disposition«.

Deres hengivne
Christian R.

3.

Kjære Quaade.

Fredensborg 21de Decbr. 1866.

Vedlagt oversender jeg Dem herved en Taksigelses Skrivelse til Kongen af Preussen for den forekommende Modtagelse, som blev min Søn, Kronprindsen, til Deel under hans Ophold i Berlin, samt for den os tildeelte Ordensdecoration af den Sorte Ørn. Gid at dette Besøg maae bidrage til en snarlig Afgjørelse af det Nordslesvigske Afstaaelses-Spørgsmaal i *vores Favør*. Forresten kan man jo ikke nægte, at saa vel Kongen som den hele øvrige k. Familie især Kronprindsens og ogsaa andre Folk have viist særdeles megen Opmærksomhed for min Søn. Jeg takker ogsaa Dem meget for den Nytte, som De har ydet ham under hans Ophold dersteds. At vor kjære uforglemmelige BLÜHME nu efter langvarige Lidelser er afgaaet ved Døden, vil sikkert ogsaa have smertet Dem dybt, som i saa mange Aar har staaet ham nær og vidste at skatte ham. Jeg beder at tilbagekalde mig i Deres Hustrus venlige Erindring og forbliver

Deres velvilligste og hengivne
Christian R.

4.

Ved Modtagelsen af Deres Depeche i Aftes var jeg allerede tilsengs og sov fortræffelig derefter, da jeg anseer den for høist glædelig. At De gode Quaade havde gjort Dem den Uleilighed at skrive mig desforuden saa sildig paa Aftenen med Deres syge Øie, beder jeg Dem endelig om, en anden Gang ikke at gjøre, men kun at sende Depechen alene.

Søndag Formiddag.

Deres velvilligste
Christian R.

Originalerne tilhører Sekretær Poul Quaade.

DRONNING LOUISE TIL KAMMERHERRE QUADE.

Fred. bg. 6. Dec. 1864

Efter et Brev fra Baron OTTO PLESSEN, seer jeg til min Forundring, at han endnu er i Baden og uden paa mindste Maade at antyde om en Forandring i hans Ophold. Da jeg nu anseer det for [af] mere end en Grund at være rigtig og vigtig, at han var paa sin Post i Petersborg, og BLUHME i Deres Ex: Fraværelse *lovede mig*, at saa snart Fyrst Got: var tilbage og Omstændighederne tog en Charakter, hvor vi maatte vende vore Øjne *specielt* hen paa vor eneste naturlige Støtte, det var Rusland, skulde han tilbage, og i den Aand skrev han til Pl., der venter kun paa Ordre, og senere ønskede han at aflægge sin Gratulation af og besvare mange private Spørgsmaal, jeg maatte have Lyst at forelægge ham, hvorpaa Bluhme fraaadede hans Besøg hertil. Alt dette er imod min Forstand, da det nu er paa høi Tid, at han er paa sin Post. Min Svg. Wilhelm f. Wien skriver mig desangaaende, som Øieblikket at kræve Russ. Bistand i Tryk paa *Preussen* enten for *Nord Slesw.* eller for en Tilbagevenden til Person: Union, naar det *ikke kan faae* Anexion og *har erklæret Chr. IX* fuldstændig *berettiget* i Hertugdøm. Lad os endelig *øieblikkelig* søge at *benytte denne forhastede* Yttring af *Preussen*, men lad Ple. strax gaa paa sin Post og derhen over *Kjøbenh.*, det er vist *meget klog*, ja saa klog, at jeg ikke kan følge med, at BLUHME og DAVID tilsyneladende coquetterer med det foragtede Partie og raader min og mangens Taalmodighed at være stærk quand même, men for *Guds Skyld* lad os ikke derved tabe det kostbare Øieblik, den smule Tid til at arbeide i Udlandet og samt[id]ig paa at gjenvinde, hvad vi kan. Aide toi, Dieu t'aidera heder det, men tage fat maa man og *jo før jo bedre*. Denne Maade hæver os ikke for Udlandet, om den og er saa klog som mulig, og jeg vil intet sige, naar blot Cabinetterne seer en forstandig Fremgangsmaade med det offentlige.

I Wien burde *nu* ingen *Bille* være, ingen ung Mand, der hører ved Familie og Navn til det *unge* Danmark, om han er nok saa fast i *forandred* Mening, saa vil hans *private* Corespondance bestandig drage ham tilbage à ses moutons. Jeg beder om Undskyldning for min Uhøflighed, som Deres Exc: Fætter burde jeg tie, men Danmarks Vel og Interesse! er mig fremfor al Høflighed og Form, og jeg skaaner ikke min Egen, naar *det* staar paa Spillet. Seer De, vi bør benytte Omst: Ærgelse over *Pr.* og *Øst.* vil søge at forhindre Anexionen, derfor bør vi have en Mand, som *Sick* der i *dette* Øjeblik, der ikke taber en mulig Opnaelse af *Pers: Un:* af Sigte, men ikke en National Dansk, der *kun* vil lade sig vinde til Incorporation af *Nord. Sl.* uden at ændse *P. U.*

Nu har jeg talt ærlig til Deres Exc. og beder Dem rigtig at forstaae min Mening, som ikke gaaer ud paa en Indblanding i Deres Affairer, men som en Pligt jeg har at udtale mine Tanker, naar jeg har Danmarks Vel for Øiet, og jeg beder Dem tilligemed ikke at tabe Deres Tid paa et Svar til mig, men tro mig

med Høiagtelse

hengivne

Louise.

Originalen tilhører Sekretær Poul Quaaed.

BREVE FRA GEORGE QUADE TIL SØSTERSØNNEN STAFFAN CEDERSCHIÖLD

1.

Kbhvn. 25/1 64 [læs 65].

»... Geheimraad BLUHME har siden Nytaar været sengeliggende, hvorfor jeg har maattet fungere som Udenrigsminister for ham, og sandsynligvis kommer jeg snart til at rejse tilbage til Berlin, hvilket giver mig endeel at bestille. Jeg er forresten i det Hele tilfreds med denne Bestemmelse...«

2.

Berlin 3/7 67.

»... Det er en god Ting i denne Verden at vente. Imidlertid vil jeg ikke raade Dig til udelukkende at fæste dit Sind til een Ting. Skulde der byde sig noget Andet, hvor Du troer at kunne gjøre Fyldest, og som desuden lover et ordentligt Udkomme, saa skal Du ikke vrage det. Det er godt nok at være Diplomat, men det er ikke alt Guld, som glimrer, og det er sommetider drøit nok at være fjern fra Hjemmet, især naar man seer, at man ikke kan gjøre synderlig Gavn...«

Kammerherre George Joachim Quaade

Kammerherreinde Caroline Quaade
født Baronesse Selby

3.

Berlin 20/9 69

»... Vi tænke nu stærkt paa snart at gjøre vor aarlige Reise til Kbhvn., men her spiller ogsaa Boligen en Rolle, thi da det nu er forbi med at boe hos WEDELLS, maae vi søge andensteds hen, og dette er meget vanskeligt, man man er nødt til at see lidt paa Bekostningen...«

4.

Berlin 24/1 74

»... Her er alt ved det gamle. Efterhaanden begynde Selskaberne, og for mig er dette ikke just af det morsomste men det hører nu engang til, og det hjælper jo, at vi have LOUISE at føre ud i Verden. For hende er det nyt, og det passer for hendes Alder, saa det er naturligt, at det bidrager til at gjøre hende Tiden behagelig.

Vi ere Gud skee Lov alle vel. Tante CAROLINE har vel undertiden været lidt mindre vel tilpas, men hun har dog temmelig længe været fri for sit gamle Tilfælde, og vi kunne altsaa haabe, at det, om det end ikke skulde være ganske forbi, dog har aftaget i Styrke og efterhaanden skal ophøre...«

5.

Berlin 24/1 75

»... Her ere vi meget optagne i denne Tid af Dands og anden Lystighed. For mig er det mindre lystigt, da der gaaer megen Tid tilspilde derved, ikke at tale om den megen Nattevaagen og ofte ikke meget sunde Spisning. Men det er jo kun en Overgang, saa man kan trøste sig med, at det om en Maanedstid bliver bedre...«

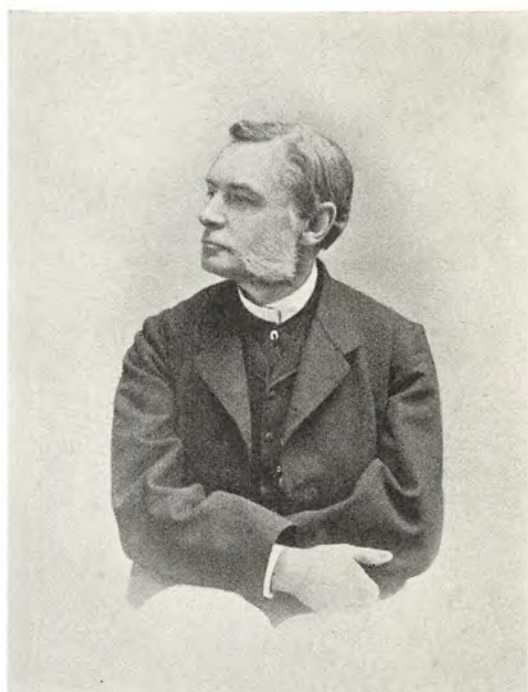
6.

Berlin 25/1 79

»... Her begynder det nu for mig med Selskaberne. Det er en kjedsommelig Tid, som intet Udbytte giver i nogensomhelst Retning, og jeg kan kun længes efter at faae den overstaet...«

Gehejmerrådinde Caroline Quaade 1887
født Baronesse Selby

Kammerherre George Joachim Quaade

7.

Berlin 25/1 80

»... Her er alt ved det Gamle, vi ere, Gud skee Lov, alle vel, men vi befinde os midt i den fortrædelige Selskabstid, med hvis Komme al Ro ophører for mig, saa at jeg har meget vanskeligt ved ikke at bestemme mig til at søge min Afsked for saaledes at blive fri for det Hele...«

8.

Berlin 4/9 80

»... Du vil kunne tænke dig — især efter at have erfaret LOUISES Forlovelse — at jeg har havt endeel Skriverier i denne Tid... Louises Forlovede er for Øieblikket her hos os...«

9.

Berlin 8/1 80 [læs 81]

»... Fra LOUISE have vi havt Brev idag; hun er vel og fornøiet og befinder sig for Tiden paa Langesø hos hendes Svigerforældre...«

10.

Berlin 24/1 1881

»... Her begynde vi nu med de kjedelige Selskaber, men hvad der hjælper derpaa er, at vi kunne haabe om en 5, 6 Uger at see LOUISE her, og saa kommer ogsaa den bedre Aarstid...«

11.

Berlin 13/7 81

»... Her i Berlin have vi i over en Maaned havt fuldstændig Sommer og næsten formeget af det Gode... Jeg har ikke bemærket, hvorledes det staaer til i Danmark med Temperaturen, men den pleier at holde Skridt med den herværende, og det lover godt for den danske Rigsdag. Jeg under denne hæderværdige Forsamling gjerne den størst mulige Hede, maaskee vil den kjøle den indvendige Hede noget og saaledes løse op for de stive Nakker...«

Kammerherre George Joachim Quaade med Christian Quaade

12.

»Kjære Staffan.

Hvedholm 30/8 81

Tak for dine gode Ønsker til denne ikke just meget muntre Dag. Imidlertid troer jeg dog, at man kan sige, at der i den Tid, som er forløbet, siden vi ankom her, har været en stadig om end langsom og altsaa endnu ikke stor Bedring i LOUISES Tilstand.

13.

Berlin 7/1 82

»... Fra Fyen ere Efterretningerne nu, Gud skee Lov, gode. Det vilde jo have været en stor Fornøjelse for alle Vedkommende, om Du havde kunnet komme derned til Daaben; men det er en lang Reise fra Stockholm, og skjøndt Veien fra Berlin er mindre lang, har dog ogsaa jeg maattet finde mig i at blive derfra...«

14.

Berlin 25/1 82

»... Her have vi nu længe tilbragt en meget stille og for saavidt for mig behagelig Tid. Men nu er det desværre forbi. Imorgen begynde Hoffesterne, og derefter forestaaer der saa nogle besværlige Maaneder, under hvilke jeg for mit Vedkommende kun vil længes efter at faae Ende derpaa...«

Kammerherreinde Caroline Quaade med Louise og Elisabeth Quaade

15.

Berlin 6/9 82

» . . . Vi ere, Gud skee Lov, alle vel her og have gode Efterretninger saavel fra CHRISTIAN som fra LOUISE, der nu med sin Mand og lille HANS HEINRICH er paa Clausholm i Jylland hos Svigerforældrene. Vi traf sammen med dem efter vor Afreise fra Hindsgavl den 2ⁿ f. M. paa Middelfart Station og fulgtes da med dem til Frederits, hvor vi skiltes ad. Vor Reise gik derpaa til Hamborg, og lykkeligviis løb den godt af. Men ved Nedstigningen fra Jernbanecoupéen i Hamborg havde Tante CAROLINE, paa Grund af, at det nederste Trin paa Coupéen var uforsvarlig langt fra Jorden, det Uheld, at Benene gik fra hende, og hun faldt med Hænderne fulde af Pakker næsegrus ned mellem Jernbaneskinneerne, saa at jeg et Øieblik var bange for, at hun havde slaet sig fordærvet. Hun slap imidlertid godt derfra og føler nu kun lidt Stivhed og Ømhed i Lemmerne som Følge af Rystelsen og Faldet. . . .«

16.

Berlin 25/1 83

» . . . Her er det nu ifølge gamle Prinds CARL af Preussens Død bleven meget stille. Det passer mig ret godt, men det er kjedeligt for LOUISE og hendes Mand, som vi vente hertil i Vinter. Imidlertid tænker jeg, de udsætte deres Rejse en 14 Dage, og saa vil man vel være levet lidt op igjen her, saa at Louise kan gjense sine herværende Bekjendte i ikke altfor stor Stilhed. . . .«

17.

Berlin 30/1 84

»... Men jeg har havt kjedelige og fortrædelige Forretninger i Masse, blandede med lige saa kjedelige Selskaber, saa jeg har været nervøs og ilde tilpas, ikke just legemligt, men aandeligt, og det anstrænger, især naar man bliver gammel. Imidlertid haaber jeg nu, at dette alt er forbi, saa at jeg i Ro kan begynde at tænke paa den forestaaende Flytning. Du veed, jeg forlader Berlin til Foraaret, hvormed jeg hver Dag bliver mere tilfreds. Jeg vilde blot ønske Opbruddet var overstaaet. . . . Her vente vi i næste Maaned LOUISE og hendes Mand, samt den lille Dreng. Dette sidste er dog ikke ganske sikkert. De ere bange for det forskjellige Klimat og vanligen her grasserende Børnesygdomme. . . .«

18.

Hindsgavl 9/9 84

»... Naturligviis have I alle maattet have godt af Opholdet paa Landet, især for Børn er jo intet mere velgjørende og styrkende end frisk Luft, men gamle Folk kunne ogsaa have godt deraf, skjøndt det for disse altid er en Mangel, naar de maae savne den regelmæssige Beskjæftigelse, som man kun finder i sit eget Hjem; og derfor nægter jeg ikke, at jeg længes meget efter at begive mig paa Reisen til Kbhvn. Vi have det ganske vist fortrinlig saavel her som paa de andre Steder, hvor vi have tilbragt Sommeren, og vi maae være meget erkjentlige for al den Omzorg, der fra alle Sider vises for at gjøre os Opholdet behageligt, men tilsidst føler man dog Trang til at faae Foden under eget Bord, og for mig bliver det af Vigtighed endelig engang at begynde paa det nye Liv, jeg skal føre, efter at være bleven min egen Herre. Tante CAROLINE og ELISABETH finde sig imidlertid bedre end jeg i dette Slaraffenliv, og jeg under dem det gjerne. . . . Elisabeth følger ikke med til Kbhvn.; hun forlader os i Odense for derfra at begive sig et Par Miil ind i Landet til en Cousine, Grevinde AHLEFELDT, født BILLE-BRAHE, og derfra er det muligt, at hun senere hen ledsager LOUISE, naar denne med sin Mand og lille HANS HEINRICH reiser til Jylland til sine Svigerforældre. . . .«

19.

Kbhvn. 25/12 84

»... Her ere vi vel, men Du vil have hørt, at LOUISE desværre samme Dag, som hun for at undgaa Sygdom paa Fyen, kom op til Jylland, befandt sig ilde og derefter vel nu gaaer en længere og ikke god Tid imøde. Hun lider af gastrisk Feber, og den skal jo være let og kun i ringe Grad, ligesom ogsaa alt, hvad vi hører om Sygdommens Gang, er fuldkommen beroligende; men det er en langvarig Sygdom, som ialfald udfordrer den største Forsigtighed. . . .«

20.

Kbhvn. 26/1 85

»... Ligesom vi glæde os til, at vore Venner i Stockholm, ifølge de Efterretninger vi have derfra, kunne tilbringe hiin Dag sunde og friske, saaledes ere vi nu ogsaa i den sidste Tid blevene beroligede ved, hvad vi have hørt fra Clausholm om den slemme Sygdom, som foraarsagede os saamegen Uro ved Aarskiftet. LOUISE har været oppe i en 8 Dage, vel ikke hele Dagen, men dog hver Dag længer end den foregaaende Dag, og nu reiser ELISABETH idag til Clausholm, hvor den paa Grund af Sygdommen hidtil udsatte Juul skal høitideligholdes paa Fredag den 30te. . . .«

21.

Hindsgavl 4/9 86

»... Vi have Gud skee Lov stadig gode Efterretninger fra Holstenshuus. Søvnens er god, og der er ingen Feber; vi kunne saaledes haabe, at alt fremdeles vil gaae efter Ønske. . . . Nu tænke vi om nogle Dage at reise hjem til Kbhvn. Vi have havt det meget behageligt paa Landet, her som andensteds, men jeg er dog glad ved Udsigten til snart at være hjemme i mit Eget. . . .«

Louise, Christian og Elisabeth Quaade

22.

Holstenshuus 2/1 87

»... Jeg vilde ønske, at Stockholm ikke var saa langt borte, saa at vi kunde sees engang imellem, og især Børnene fra begge Sider kunde lære hinanden at kjende i deres Ungdom. Lille HÆINE kunde passe godt mellem HUGO og PÆHR, og lille JØRGÈN trives godt, saa han vilde efterhaanden ogsaa komme med...«

23.

Kbhvn. 26/1 87

»... Vi ere vel her, men for mig er Vinteren ikke nogen god eller behagelig Aarstid. Jeg ynder hverken Kulde eller Mørke, og de nu begyndte mange stive Selskaber, som aldrig have tiltalt mig, blive mig i min Alder til mere Besvær end nogensinde tidligere...»

Her er man for Tiden ganske optagen af Politiken, især af den indre, og da navnlig af de nye Valg til Folketinget iovermorgen. En ringe Forandring til det Bedre ville de maaske medføre, men den vil udentvivl blive saa ubetydelig, at ingen virkelig Nytte vil følge deraf. Naar de Mange engang have Magten, slippe [de] den ikke, førend de see en anden større Magt stillet overfor dem og saaledes indsee Nødvendigheden af at bøie sig for den. Her maae vi blot haabe, at denne større Magt bliver en indre og ikke en udenfra kommende. Den rigtig gode Regjeringsform er endnu ikke opfunden...«

24.

Kbhvn. 26/1 88

»... Fuldstændig forstaaer jeg ikke, hvad der i denne senere Tid har tildraget sig i Sverrig i Henseende til Landets indre Politik, men har jeg forstaaet de offentlige Blades seneste Efterretninger rigtigt, saa kan jeg jo nu antage, at Du er Rigsdagsmand med definitivt stadfæstet Valg.

Jeg ved ikke, om jeg skal gratulere hertil. Jeg er nu engang ikke nogen Ynder af de nye Statsforfatninger og forstaaer saaledes bedst, at man ikke vil have Noget med dem at gjøre, men jeg erkjender, at vi maae tage Tilstandene, som de nu engang ere, og at det altsaa ikke gaaer an at holde sig borte derfra, men at Enhver maa træde til, som mener at kunne bidrage Noget til paa en skikkelig Maade at komme igjennem den bestaaende Krise. Jeg vil altsaa dog gratulere, men jeg gjør det i det Haab, at det maa lykkes

fornuftige Folk endelig at bringe Nationerne ud af de Tilstande, hvorunder de nu befinder sig, og i hvilke deres Skjæbne i Nutid og Fremtid skal afgjøres af de Mange...«

25.

»Kjære Staffan,

Holstenshuus 31/8 88

Jeg er bleven meget gammel og har desuden længe havt stor Vanskelighed ved at skrive. Derfor maa jeg tøve lidt med at takke for alle de Lykønskninger, jeg har modtaget fra Stockholm, men jeg vil dog gjøre en Undtagelse med Din Lykønskning, eftersom jeg ikke vil opsætte at sige Dig, hvor meget vi alle her glæder os til at see Dig og Sophie. Vi have god Plads til Eder og Din paatænkte Ankomsttid svarer ogsaa for saa vidt til vor Afreise til [= fra?] Fyen, som denne bestandig har været fastsat til den 15de, men det er jo Skade, at I ikke komme tidligere, og at I ikke tage alle Børnene med...«

26.

Kbhvn. 29/10 88

»... Her er ogsaa alt vel, det vil sige, jeg er, som jeg var, da I reiste, og der staaer altsaa endnu endeel tilbage at opnaae for mig, førend jeg kan siges at befinde mig i min gamle Tilstand, men maaskee var denne Tilstand for god i Forhold til min Alder, og saa maa jeg, hvis Manglerne ikke kunne afhjælpes, finde mig i dem. Invalider kunne jo ogsaa leve. Fra Holstenshuus have vi gode Efterretninger, de ere alle raske, men der forestaaer dem til næste Aar meget Besvær med det usunde Huus, som underkastes omfattende Udbedringer, der vil nøde dem til, saalænge det staaer paa, at flytte andenstedshen...«

27.

Kbhvn. 26/1 89

»... Ved samme Leilighed vil jeg tillige atter udtale min Erkjendtlighed for den store Glæde, Du og Sophie skaffede os her for tre Maaneder siden. Den stille Fest, vi dengang fejrede, fik ved Eders Nærværelse et Præg, som den ellers ikke vilde have havt.

Jeg har siden den Tid endnu stadig maattet trækkes med det Ildebefindende, som den fremrykkede Alder havde bragt mig, men nu synes det dog som om den bedste Læge, nemlig Tiden, efterhaanden og maaskee snart vil føre Ondet til en saa god og taalelig Afslutning, som jeg med 75 Aar paa Ryggen har Føie til at vente. Min Doctor har i Dag ikke alene tilladt, men endog ønsket, at jeg i næste Uge, skulde gaae til et Middagsselskab, som jeg ellers selv var rede til af Forsigtighed at give Afkald paa.

Nu er det Bestemmelsen at vore fyenske Børn og Børnebørn i Slutningen af næste Uge begiver sig til Clausholm i Jylland. Det er endeel længer herfra end Holstenshuus, men tilsøs kan man forkorte Reisen betydeligt. LOUISE er her i disse Dage...«

Originaler hos Generalmajor Hugo Cederschiöld, Stockholm. Generalen er Søn af den, til hvem Brevene er adresserede.

NOTER TIL BREVENÉ

- Side 68, Brev Nr. 3. Kammerherreinde QUAADÉs ældste Søster Baronesse ELLA WEDELL-WEDELLSBORG, født Baronesse SELBY, var død 12. April 1867, og hendes Mand 17. August 1869. Ægteparret boede i den Selby'ske Gaard, St. Annæ Plads Nr. 5.
- Side 70, Brev Nr. 12. Baronesse Berner Schilden Holstens ældste Søn var født 18. Juli 1881.
- Side 70, Brev Nr. 13. Dattersønnen Hans Berner Schilden Holsten blev døbt 6. November 1881.
- Side 72, Brev Nr. 21. Den næstældste Søn fødtes 30. August 1886.
- Side 74, Brev Nr. 26. Holstenshuus Hovedbygning blev underkastet en grundig Restaurering i 1889.

Det kan anføres, at Brevskriverens Fødselsdag var 30. August og Adressatens den 28. Januar.

DIVERSE BILAG

Nekrolog over GEORGE JOACHIM QUAADE

I de sidste fire Aar — eller saa — har man stadig her i Kjøbenhavn kunnet se en ældre Herre promenerer til Fods eller til Vogns gennem Hovedstadens Rute — umiskjendelig en fin Mand, hvis Ydre straks lod formode, at han havde taget Del i mere end almindelige Begivenheder. Maaden, hvorpaa han holdt og førte sig, ledede naturlig Tanken hen paa en diplomatisk Karriere i gammel Stil, noget vist Tilseebent og saa vel Venligt som Tilbageholdende, et klogt Blik, om end ikke noget overlegent Udtryk, under alle Omstændigheder Præget af et Liv i Arbejde, under Tynge af Ansvar, med flere Sorger og Skuffelser end Glæder — alt dette samlede sig stiltfærdigt, uden Spræl, men dog skikket til at vække Opmærksomhed over for den lille Notabilitet, vor fordums Minister i Berlin, Geheimekonferensraad, Kammerherre G. J. Quaade.

Han vil nu ikke tiere spasere paa Hovedstadens Gader og ikke længer tildrage sig nogen Opmærksomhed som svundne Tiders Type og Repræsentant for en Række historiske og nationale Erindringer, som en af dem, der vare Hoved-Deltagere i vort store, sørgelige Drama før, under og efter 1864. Igaar døde han i en Alder af 75 Aar, tynget af mangen Smerte, alt længe forinden gleden ud af vort Livs Handlings-Saga, nu kun en hæderlig og hædret Pensionist, men alle Dage en god Søn af sit Fædreland, ikke mindst i dets tunge Tider og vanskeligste Vilkaar.

Han var født i Helsingør, blev Student og juridisk Kandidat, kom ind i Udenrigs-Departementet og avancerede — mens han samtidig blev først Hofjunker, saa Kammerjunker, endelig Kammerherre — til Departementschef i Aaret 1856. Fra det gamle Regimes Tid flyttede han altsaa over Begivenhederne i 1848 ind i den nye Æra, medbringende en solid Udvikling ved Siden af en mer end almindelig personlig Flid og Dygtighed. Disse Egenskaber førte ham i 1860, da han en kort Stund havde været Minister-Resident i Bryssel og Haag, til den af vore diplomatiske Poster, som allerede den Gang havde størst Betydning — skjønt den nuværende Fyrst Bismarck endnu ikke havde faaet Roret i sin Haand — nemlig Pladsen som Gesandt i Berlin.

Han tjente i denne Egenskab under Lederne i Kjøbenhavn, C. C. HALL som Udenrigsminister og P. VEDEL som Ministerens høire Haand. Uden al Tvivl tjente Quaade fuldstændig loyalt, og personlig stod han vistnok i det bedste Forhold til Hall; men at han forøvrigt delte vore andre praktiske Diplomators Betænkelse ved vor Politik, saaledes som denne udvikledes i 1862 og 1863, er des mere sandsynligt, fordi han som bosat i Berlin vel maatte være nærmest til at veire, hvad det betød, at Bismarck imidlertid var bleven ledende Minister.

Under alle Omstændigheder fulgte han Hall, og i lige Maade fulgte han Monrad, da denne ved Aarskiftet 1863—64 paatog sig at regjere videre, ikke i nogen væsenlig anden Retning end den Hall'ske. Quaade blev Udenrigsminister under Monrad som Konseilspræsident, en langt fra misundelsesværdig Stilling, mest fordi hele denne Regjering stod over for en uløselig Opgave; derhos fordi den havde saa ringe Støtte i Opinionen, som savnede Tillid — til Monrad, uden at denne kunde hente fornøden Støtte fra de ikke-nationalliberale Kredse; endelig fordi man alligevel holdt Monrad for i den Grad at være Leder, at hans Kollegers Værd blev undervurderet.

I det kritiske Moment traadte disse Forhold lige saa tydelig som beklagelig frem. Konferencen i London skulde holdes, og vi sendte Quaade dertil som vor dygtigste Diplomat, bedst kjendt med og bedst kjendt af samtlige de Personligheder, mellem hvilke det her gjaldt om at bevæge sig. Men vor erfarne Udenrigsminister fik ikke Lov til at reise alene: han skulde som Ledsager have A. F. KRIEGER, og dette vilde Monrad absolut — eller han følte sig tvungen dertil for at tilfredsstille den i Kjøbenhavn endnu raadende national-liberale Opinion; thi Quaade regnede man, høist ubillig, hverken for, hvad hans Dygtighed og Kyndighed, eller for hvad hans pletfrie Loyalitet var værd. Og trygt tør man sige, at Quaade i London — lige som for Resten Hall her hjemme — da der var Tale om at fortsætte eller sprænge London-Konferencen, ingenlunde tilskyndede Monrad til de Skridt, han i mangelfuld Værdsættelse af Forhold og Begivenheder foretog sig, og som førte til Krigens Fornyelse, Tabet af Als og Freden i Wien som uundgaaelig Konsekvens.

Quaade gik af, da Bluhme traadte til, var dog en Stund »Minister uden Portefeuille«, men overtog saa paany (i 1865) Posten som Gesandt i Berlin. Det var et stort Offer, naar Hensyn skal tages til Stil-

lingens store Ubehag i hine Tider. Det var ikke blot en fejlslagen Politik, som hvis Mand Quaade nu igjen maatte hilse paa Hoffet og de andre Myndigheder i Berlin, men det var en slagen og krænket Nations Repræsentant — og der var Blod paa begge Sider. Det vil maaske med Tiden kunne konstateres, at man her i Danmark først var fuldt og ærlig villig til at modtage Tysklands Haand, men sikkert skal det tillige vidnes, at fra tysk Side vilde man ikke i samme Grad have god Forstaaelse, hvad enten det var, fordi man krævede Danmark ydmyget endnu mere, eller Grunden laa i den Stærkes Erkjendelse af, at Danmarks Skuffelser og Lidelser hverken lode sig glemme eller bære — uden et Høisind, en Taalmod og en Tro paa Fremtiden, som man i Wilhelmsstrasse ikke kunde og ei heller brød sig om at forstaa hos det forurettede og blødende lille Folk.

Quaades Position var pinlig, og han kunde ikke andet end føle det paa mange Maader, selv om han personlig kunde vinde fortjent Agtelse. Det hindrede dog ikke, at han utrættelig arbejdede for Danmarks og Danskes Sag. Som Diplomat lagde han al Kraft ind paa at fremme Opfyldelsen af Art. V i Prag-Freden af 1866. Vi lade det staa hen, hvor vidt han netop som Diplomat viste størst Dygtighed ved at dele de danske Forhaabninger til hin Art. V, men *hvis* han feilede i saa Henseende, skal det i hvert Fald vidnes, at saadan feilede flere, om ikke bedre Landsmænd, og Ingen kunde i højere Grad, end han gjorde det, sætte sit Hjerte ind paa hine Forhaabninger; faa følte dybere end Quaade den formelle Afslutning paa de edelige Forpligtelser, hvori der nu viste sig aldrig at have været Realitet, som en sand, varig Hjertesorg. Selvfølgelig maatte han tillige finde sig i, at hans Færd i Berlin nu lige som tidligere værdsattes langt under Fortjeneste, men det har for længe siden været godkendt fra alle Sider, at naar Quaade Intet vandt, var det, fordi der Intet var at vinde for nogen Dansk paa denne Plads, hvilken han dog udfyldte som den bedste.

Med varmt Sind og stor Hjælpsomhed stod han desuden Danske bi, navnlig danske Slesvigere, der mangan Gang maatte henvende sig til vort Gesandtskab i Berlin for at faa Bistand mod de nye Embedsmænd. Atter her tør det menes, at hvad han udrettede for dem, var alt, hvad nogen Dansk kunde have udrettet under de foreliggende Forhold.

I en Alder af omtrent 70 Aar trak han sig tilbage fra det Embede som dansk Minister i Berlin, hvilket han saa længe, saa hæderlig, skjønt ikke heldig havde beklædt. Havde han efterhaanden vundet større og større personlig Anseelse mellem sine Kolleger ved Spree, erkjendtes hans Dygtighed og Fortjenester vel ogsaa her hjemme i stigende Grad. Han skal mindes og takkes i sin Grav som en oprigtig, trofast og i onde Dage ikke mindst udholdende Søn af Danmark. Var han end ingen stor Aand, og skaffede han os ikke Lykke ved sin Virksomhed, maa det dog erkjendes, at vi ingen bedre Mand havde, og at *han* var uden Skyld i vore Sorger, dem han redelig og nidkær stræbte baade at mindske og at lindre.

Nationaltidende 8. April 1889

ANMELDELSE AF GEHEJMEKONFERENSRAADINDE QUAADES DØD

At vor kære gamle Moder Gehejmekonferensraadinde Quaade, f. Baronesse Selby D. D. er afgaaet ved Døden meddeles herved sørgeligst.

Kjøbenhavn, den 13de Juni 1906.

De efterladte.

Anmeldelsen sker kun paa denne Maade.

Berlingske Tidende 15. Juni 1906, Nr. 138.

GRAVSTEDET PAA GARNISONS KIRKEGAARD

Paa G. J. Quaades Gravsted paa Garnisons Kirkegaard i København findes 4 ens hvide Sandstens-tavler med følgende Inskriptioner indhugget:

1.	2.	3.	4.
<p>Elisabeth Margrethe Quaade Født i Berlin den 5te Okt. 1862 Død i København den 11te Jan. 1926.</p>	<p>Caroline Amalia Quaade født Baronesse Selby Den 18de Oct. 1824 Død i Berlin den 5te Oct. 1862 Luc. 7. 11. 17.</p>	<p>Geheimekonferensraad George Joachim Quaade Storkors af Dannebrog Dannebrogsmænd Fød den 30. August 1813 Død den 7. April 1889</p>	<p>Caroline Quaade Født Baronesse Selby den 18de Oct. 1824 Død i Kjøbenhavn den 13de Juni 1906.</p>

DIVERSE ATTESTER

1.

At Georg Joachim Quaade er af mig i St. Mariæ Kirke bleven confirmeret i sin Daabs Pagt Aar:
1828, Søndagen efter Michelsdag

bevidnes

Helsingør, d. 7. October 1828

Segl med Familien
Fischers Vaaben.

Fischer
Slotspræst ved Cronborg
og Sognepræst ved St. Mariæ
Menighed i Helsingør.

Originalen tilhører Sekretær Poul Quaade.

2.

Acte
de baptême.

EGLISE PROTESTANTE A BRUXELLES
EXTRAIT DU REGISTRE AUX BAPTÊMES.

1824. le 19 Novembre a été baptisée CAROLINE AMÉLIE née à Bruxelles le 18. Octobre 1824 (soeur jumelle cadette de la précédente (CAROLINE)) fille légitime de S. Exc. M. le Baron CHARLES DE SELBY, Commandeur de l'ordre de Dannebrog, Chambellan de S. M. le Roi de Danemarck, Son Envoyé extraordinaire près la cour royale des Pays-Bas & de S. Exc. Madame CHRISTIANNE GEORGINE LOUISE Baronne DE SELBY, née FALBE.

Parrain: S. A. R. Monseigneur le Prince CHRÉTIEN FRÉDÉRIC DE DANEMARC, représenté par S. Exc. M. LE BARON DE SELBY, père de l'Enfant.

Marraine: S. A. R. Madame la Princesse CAROLINE AMÉLIE DE DANEMARC, née Princesse D. SLESWIG-HOLSTEIN-SONDERBURG-AUGUSTENBURG, représentée par Madame ELÉNOR CHRISTINE IDA FRÉDÉRIQUE Baronne DE SELBY, Dame du Chapitre royal de Valløe, baptisée par M. le Pasteur DELPRAT, Chapelain de S. M.

Pour Extrait conforme délivré à
Bruxelles, le 26 Novembre 1824.
par le Pasteur Président du
Consistoire
I. H. Merle d'Aubigné. P.

Vu pour légalisation de la Signature ci-dessus de Mr. J. H. Merle d'Aubigné, Pasteur de l'Eglise Protestante à Bruxelles.

Bruxelles le 27. Novembre 1824.

Le Ministère des Affaires Etrangères
W. J. De Reede

At vedstaaende er Hr. Ex. Stats Minister Grev Reedes Underskrift bevidnes paa Embeds Vegne.

Kongelige Danske Gesandtskab i Brüssel.
d. 29de November 1824
Selby

Segl med dansk Rigsvaaben og Omskrift: Regis Daniae legatio in regno Belgico.

Originalen tilhører Sekretær Poul Quaade. — I Daabsgave forærede Prinseparret de to smaa Piger 2 Sølvbægre (se Baron Charles Joseph Selby's Descendens, 1935, S. 192). Arveprinsesse Caroline, der stod Fadder og gav Navn til Baronesse Caroline Selby, skænkede hende et Guldarmbaand.

3.

ÉGLISE ÉVANGÉLIQUE PROTESTANTE DU MUSÉE À BRUXELLES

Certificat de Baptême.

Le Consistoire de l'Eglise évangélique protestante du Musée, à Bruxelles, certifie que

CAROLINE DE SELBY

née à Bruxelles, le 18 octobre 1824 fille de S. Exc. M. le baron CHARLES DE SELBY, Chambellan de S. M. le Roi de Danemark et de S. Exc. Mme CHRISTIANNE GEORGINE LOUISE Baronne DE SELBY née FALBE a été baptisée en cette Eglise le 19 novembre 1824.

Marraine: S. E. Mme la Princesse royale de Danemark, représ. par Mme la Baronne D'ESTORFF, Dame du Palais de S. M. la Reine des Pays-Bas.

Parrain: S. A. S. le prince FRÉDÉRIC-GUILLAUME de HESSE-PHILIPSTHAL, représ. par S. E. le Général-major Comte DE RHÈDE.

Bruxelles, le 11 décembre 1945.

Pour extrait conforme au Registre des Baptêmes.

Pour le Consistoire:
sign: Ladame.

[rondt Stempel]
Église évangélique du musée
Bruxelles

4.

KÜHPOCKEN IMPFUNGS SCHEIN

Ich endes unterzeichneter Doctor der Medizin bescheinige hierdurch, dass ich den beiden am 18. October v. J. gebohrnen mithin 4 ½ Monath alten Zwillings Töchtern des Königl. Dänischen Gesandten am Königl. Niederländischen Hofe CHARLES BARON DE SELBY, nämlich CAROLINE und CAROLINE AMALIE die Kühpocken am 5ten März d. J. 1825, zum zweitenmahl eingimpft. Bei einen fast täglich und namentlich zwischen den 7ten und 9ten Tag nach der Impfung wiederholhten Nachsehen habe ich alle jene Kennzeichen, welche von den ächten Kühblättern zeugen, vorgefunden, die Pocken waren nähmlich voll und unbeschädigt, mit einer klaren Materie gefüllt, in der Mitte etwas eingedruckt und mit einem rothen Rand umgeben. Die Zwillings Schwestern Caroline de Selby und Caroline Amalie de Selby haben also die ächten Kühpocken ordentlich überstanden, wodurch sie gegen die Kinderblätter in Zukunft geschütz.

Welches ich auf Ehre und Gewissen bezeuge

Brussel am 20. September 1827.

P. A. Planken

Original tilhører Sekretær Poul Quaade.

5.

Taufmeldung.

Meine mir am 5' October 62. geb: Tochter ist am 18. 10. in der St: Mathäikirche getauft und hatt die Namen ELISABETH MARGARETHE erhalten.

Berlin 25. 10. 62.

[Stempel:]

von Quaade
Danischer [!] Gesandter
Victoriastraße Nr. 15.

33. P. R. 26/10

Denne og en Confirmations Attest opbevares paa Langesø i en Lædermappe, der har tilhørt Frøken Elisabeth Quaade.

6.

Confirmations-Schein [Original]

ELISABETH MARGARETHE VON QUADE geboren am 5. October 1862 zu Berlin ist nach vorausgegangenem Unterricht in der christlichen Lehre und nach abgelegtem Bekenntnisse des evangelischen Glaubens auf das Gelübde, diesem Glauben die Treue zu halten, am 26. September 1879 in der evangelischen St: Lucas Kirche zu Berlin eingesegnet worden und hat darauf das heilige Abendmahl empfangen.

Off. St. Joh. 2, 10.: Sei getreu bis an den Tod, so will Ich dir die Krone des Lebens geben.

[rundt Stempel:]

St: Lucas-Kirche
in Berlin.

Berlin den 28. September 1879

Tauscher, Pastor
an St: Lucas

Desuden en Afskrift, hvis Rigtighed er bevidnet af: Quaade, Geheimeconferentsraad.

Som det fremgaar af Daabsindførslen for George Joachim Quaade (se S. 82) var hans Faddere foruden Forældrene selv Barnets Morfader Admiralitetskommissær, Inspektør ved Øresunds Toldkammer LOUIS DE TUXEN (16/11) og dennes senere anden Hustru og Svigerinde GUSTAVA MARIA (MÄRTA) BOIJE AF GENNÄS, født KLINGFELDT, endvidere Faderens Velynder, den svenske Kammerherre M. WEDDERKOP, Kaptajnløjtnant, senere norsk Viceadmiral JOACHIM NICOLAI MÜLLER, der 16. Januar 1814 ægtede P. F. Quaades Svigerinde LOUISE CHARLOTTE DE TUXEN, Generalmajor HANS ULRICH MORITZ SCHEEL, der var Kommandant paa Kronborg, Kaptajnløjtnant, senere Kontreadmiral og Deputeret i Admiralitetet CARL ADOLPH ROTHE, der var gift med Fru Quaades anden Søster BENEDICTE ULFSPARRE DE TUXEN, Kaptajnløjtnant, senere Kaptajn, Postmester i Nyborg og General-

krigskommissær WILHELM LUCAS MØLLER, samt Kaptajn i Artilleriet, senere Generalmajor ADAM TOBIAS VON LÜTZOW.

Ved Baronesse Caroline Amalie Selbys Daab i Bruxelles i 1824 var der kun to Faddere, nemlig Prins CHRISTIAN FREDERIK (den senere Kong CHRISTIAN VIII) og hans Gemalinde Prinsesse CAROLINE AMALIE, efter hvem Barnet blev opkaldt. De fornemme Faddere repræsenteredes af henholdsvis Barnets Fader Baron CHARLES BORRE SELBY og dets ældste Søster Baronesse ELEONORA (ELLA) IDA CHRISTINE FREDERIKKE SELBY, senere Baronesse WEDDELL-WEDDELLSBORG.

G. J. QUAADES ÆGTEPAGT MED C. A. BARONESSE SELBY

Da vi Undertegnede Caroline Amalie Baronesse de Selby og Kammerjunker Georg Joachim Quaade, Expeditionssekretær i Udenrigsministeriet, ere sindede at indtræde i Ægteskab med Samtykke af min, Baronesse de Selbys Curator Premierlieutenant i den Kgl. Livgarde til Hest, Kammerjunker Baron Weddell-Weddellsborg saa have vi indbyrdes fastsat følgende.

I Overensstemmelse med det under 4. Februar 1843 allernaadigst confirmerede Erectionsbrev for det friherrelige Selbyske Forlods, til hvilket jeg, Baronesse de Selby, efter Erectionsbrevets § 40. B. VI er successionsberettiget, skal intet ægteskabeligt Fæledsskab finde Sted mellem os med Hensyn til bemeldte Fideicommisses Anliggende og Revenuer, naar samme maatte tilfalde mig, Baronesse de Selby, og bliver iøvrigt i dette Tilfælde de efternævnte Bestemmelser i Erectionsbrevet i alle Henseender at efterkomme.

- § 27. Naar en af mine Døttre selv maatte komme i Besiddelse af det friherrelige Forlods, skal hun være berettiget til i levende Live at aftræde samme til den af sine mandlige Descendenter, som efter § 24 & § 26 er den nærmest berettigede, og da at betinge sig høieste Livgeding efter § 16 fra Aftrædelsen til sin Død uden Hensyn til Ægteskab. Derimod skal det ikke være hende tilladt umiddelbart eller middelbart at tillægge eller anwise sin Ægtefælle Noget til Byrde for Besidderen eller til Forringelse af hans Indtægt.
- § 28. 1. Membrum. Besidderen udøver personlig den hele udeelte Raadighed over Indkomsterne af Fideicommisset og administrerer dette selv eller ved Fuldmægtig. Hendes Ægtefælle har ikke Adgang eller Ret til uden hendes udtrykkelige og gjenkaldelige Samtykke at befatte sig dermed. Det forbydes desaaarsag enhver af mine i ugift Stand værende Døttre ved Ægteskabscontract eller paa anden Maade at indrømme deres Ægtefælle nogen herimod stridende Rettighed, derimod paalægges det enhver af dem før Ægteskab indgaaes ved formelig Contract at reservere sig den ved nærværende § hjemlede Ret, og derunder Valg af Laugværge samt Frihed for paa nogen Maade at hindres eller indskrenkes i Udøvelsen af den Raadighed, der alene tilkommer hende, saalænge den ikke efter offentlig Foranstaltning paa lovlig Maade maatte vorde hende berøvet.
- § 29. Naar det friherrelige Forlods er tilfaldet nogen af mine Døttre, skal hun være berettiget til at bestemme, til hvem i Tilfælde af hendes dødelige Afgang Bestyrelsen af Fideicommissets Anliggender bliver at betroe, indtil den Søn, hvem Besiddelsen tilfalder, er bleven myndig efter Lov eller Bevilling.
- § 30. Dersom en Søn af nogen af mine Døttre bliver Besidder af det friherrelige Forlods, efter forventende allerhøieste Bevilling for sig og sin nedstigende Linie at antage Familienavnet Selby saa og at føre det friherrelige Selbyske Vaaben enten alene eller i Forbindelse med sin Families Navn og Vaaben. Er han Udlænding, bør han ligeledes uden Henstand ansøge om Indfødsret i Kongeriget Danmark, da den som skal føre dansk adelig Titel og Vaaben bør være dansk Borger. Efterkommes ikke disse Bestemmelser inden 6 Maaneder fra Tiltrædelsen, skal Besidderen i Mangel af en efter dansk Lovgivning gyldig Undskyldning have Successionsretten forbrudt for sig og sit Afkom, og denne tilfalde den derefter nærmest berettigede.

Ligesom jeg Baronesse Selby herved yderligere erhverver mig de Rettigheder, som Erectionsbrevets Bestemmelser, navnlig dets fornævnte § 28 hjemle mig, saaledes forpligter jeg, Quaade, mig herved til,

naar min Forlovede skulde erholde Besiddelsen af det nævnte Fideicommis, ufravigeligen at holde mig disse Erectionsbrevets Forskrifter efterrettelige. Heraf følger, at dersom jeg, Quaade, skulde overleve min Forlovede Baronesse de Selby, er jeg for min Person under ovennævnte Forudsætning uberettiget til nogen Andeel i de af det friherrelige Selbyske Forlods faldende Indtægter.

Denne gjensidige Reservation og Erklæring, der ratificeres af min Baronesse Selbys Curator Kammerjunker Wedell-Wedellsborg bliver til Thinge at læse.

Til Bekræftelse under vore Hænder og Segl.

Kjøbenhavn den 8. Nov. 1851.

E. A. Selby

L. S.

Quaade

L. S.

Som Curator

F. Wedell.

L. S.

Til Vitterlighed.

Tramp. A. Rosted [?]

Paaskr. om Tinglysning i Lands-Over samt Hof og Stadsretten 24. November 1851.

Original tilhører Sekretær Poul Quaade.

UDDRAG AF FOLKETÆLLINGEN 1860

St. Annæ Øster Kvarter, Blancogade 180 e, Løbenr. 16.

GEORG JOACHIM QUADE	45	} gift	Helsingør	Kammerherre, Chef for Udenrigsministeriets 2. Departement[!]	Luthers
CAROLINE AMALIE QUADE født SELBYE	32		Brüssel		ditto
CHRISTIAN FRITZ CHARLES PETER og	4	}	København	deres	ditto
LOUISE ELLA FANNY CAROLINE QUADE	3			Børn	ditto
METTE OLSDATTER	30	ugift	Soderup, Fyen	Barnepige	ditto
KAREN HANSDATTER	30	ugift	Tudse, Holbæk Amt	Kokkepige	ditto

UDDRAG AF FOLKETÆLLINGEN 1890

St. Annæ Øster Kvarter Matr. 247—278 b 2 Gade Nr. 66 i Store Kongensgade
i Marmorkirkens Rode.

I. Sal

CAROLINE QUADE født Baronesse SELBY	K. 65	E.	Bryssel	Husmoder	Geheimkonferentsraadinde, Kammerherreinde
ELISABETH MARGRETHE QUADE	K. 27	U.	Berlin	Barn	
SOPHIE PETRINE PETERSEN	K. 27	U.	Kjøbenhavn	Tyende	
IDA LOUISE AMALIE RUNDSTRØM	K. 25	U.	Gjentofte	do	
Kvisten					
CHRISTIAN FRITZ CHARLES PETER QUADE	M. 37	U.	Kjøbenhavn	Barn	Kammerjunker og Expedi- tionssekretær i Udenrigs- ministeriet.

KILDER

1. Helsingør St. Mariæ Sogns Kirkebog 1814—38:
F. d. 30. August 1813. GEORG [Navnet JOACHIM er ikke anført], hjemmedøbt den 1813. I Kirken d. 30te August 1814. Forældre: PED: FRIDERICH v. QUAADÉ, Ingenieur Capit. Frue XANA GUSTAVE QUAADÉ, fød TUXEN. Faddere: Forældrene, Frue BOJE, fød KLINGFELDT, Adm. Com. de TUXEN, Søe Capit. Lieut. MØLLER, Gen. . . . SCHEEL, Sv. Kammerherre v. WEDDERKOP, Kommand. Kapitain og Ridder ROTHE, Capt: Lieutenant og Ridder MØLLER, Art. Capit. og Ridder v. LÜTZAU.
2. Garnisons Kirkes Begravelsesprotokol 1889—91:
1889 [død] d. 7. [April] [begravet] d. 12. [April] GEORG JOACHIM QUAADÉ, gift, Geheimeraad, Store Kongensgade 66, 75 ½ Aar.
Berlingske Tidende 10. April 1889, Nr. 85:
At Geheimeconferentsraad Quaade er afgaaet ved Døden stille og roligt Dags Formiddag Kl. 9 ½ bekjendtgjøres herved sørgeligst paa egne og Børns Vegne.
Kjøbenhavn, den 7de April 1889
CAROLINE QUAADÉ
født Baronesse SELBY
Begravelsen finder Sted fra Garnisons Kirke Fredag den 12te April Kl. 1.
3.
4. Gravsten paa Garnisons Kirkegaard, se S. 77.
5. Garnisons Kirkes Vielsesprotokol 1848—54:
Ungkarl Herr GEORG JOACHIM QUAADÉ af Helsingør, Kammerjunker, Expeditionsskretær i Udenrigsministeriet, 38 Aar gammel (Beviis for Indsats i Livsforsikringsanst. af 31. Octbr.)
Frøken CAROLINE AMALIE SELBY af Brüssel, 27 Aar gammel, Garnisons Kirkeplads 109.
[Forlovere:] F. STAMPE, Gehejme Legationsraad
F. WEDELL, Garnisonsplads 109.
[viet:] d. 14. [November 1851] Huuscopulation, Kongebrev af 7de Novbr. d. A. Vielsen forrettet af Herr Pastor BRUUN.
6. Baronesse Caroline Amalie Selbys Daabsattest, se S. 78.
7. Garnisons Kirkes Begravelsesprotokol:
1863, Nr. 118 [Død:] d. 5te October 1862 i Berlin af Lungelammelse. [Begravet:] d. 28de [Juli 1863] CAROLINE AMALIE QUAADÉ, født SELBY. Gift. Kammerherre Quaades Hustru. 37 Aar. Ejendomsgravsted Litr. N. Do [= Garnisons Assistent's Kirkegaard].
Berlingske Tidende 10. Oktober 1862, Nr. 238:
At min inderlig elskede Kone CAROLINE AMALIA, født SELBY den 5te d. M. efter at være nedkommen med en Datter, pludselig hjemkaldtes til et bedre Liv meddeles herved alle Deeltagende, paa egne og Børns Vegne.
Berlin, den 6te October 1862
G. QUAADÉ
Kammerherre og kgl. Gesandt
i Berlin.
8.
9. Gravsten paa Garnisons Kirkegaard, se S. 77.
10. Gesandten Quaade førte i sit Signet en halv opspringende Løve bag en tretindet Mur. Paa Hjelmens et Palissadeværk. Farverne er ikke angivet. — Om nogen fast Vaabenføring er her imidlertid ikke Tale, idet Quaade paa sit Storkorssskjold (se Afbildn. S. 44) anvendte sin Moders — Familien de Tuxens — Vaaben.
Fru Quaade førte ikke det friherrelige Selbyske Vaaben, men Familien Selbys Skjold, syv Gange tværdelt af Guld og sort. I øverste Felt forsynet med et femodded blaåt Sporehjul, der oprindeligt angiver Signetets Indehaver som tredje Søn (engelsk Heraldik). Anvendelsen er altsaa her meningsløs. Over Skjoldet en friherrelig Krone.
11. Carl Anton Frederik Qvade: Den danske Quade-Quaade-Qvadeslægt og lidt om Slægtens Oprindelse i Tyskland, Slagelse 1928.
H. Berner Schilden Holsten og Albert Fabritius: Baron Charles Joseph Selby's Descendens, Kbh. 1935.
Hovedkilden til foranstaaende summariske Skildring af Gehejmeraad G. J. Quaades Personlighed og Gerning er for det første hans efterladte Privatpapirer i Rigsarkivet (R. A.) afleverede dertil fra Familien ved Hr. Sekretær Poul Quaade. Dertil kommer de fra det nu i R. A. henlagte Udenrigsministeriets Arkiv stammende Personalakter, Q.'s Rapporter og øvrige Korrespondancer med Udenrigsministeriet under hans Embedstid, samt de andre Papirer stammende fra hans Gesandtskaber, der til Dels findes i Gesandtskabsarkiverne (R. A.). Videre Korrespondancerne mellem Q. og P. Vedel, hvoraf Brevene til Q. findes blandt hans Privatpapirer, medens Brevene til Vedel findes i dennes Privatarkiv, alle i R. A. I Q.'s Personalakter og Privatarkiv findes alle de benyttede Oplysninger om hans Karriere, Dekorationer etc.
En væsentlig Del af Akterne og Brevene fra Q.'s Gesandtskaber og fra hans Udenrigsministertid fra Efteraaret 1860 til Efteraaret 1864 er benyttet i N. Neergaard: Under Junigrundloven II, (1909—1916). For Perioden fra 1. Januar 1865 indtil Udgangen af 1879 er det væsentlige diplomatiske Materiale til Belysning af Q.'s Virksomhed meddelt i den af Aage Friis udgivne Dokumentsamling: Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—79, I—V, (1921 ff.) og benyttet ved sammes Fremstilling: Den danske Regering og Nordslesvigs Genforening med Danmark I—II. (1921 ff.). Disse to Værker vil, naar de i Løbet af den nærmere Tid er helt udgivne, behandle Q.'s Gesandtskabsvirksomhed i Berlin indtil Udgangen af 1879.
Q.'s Redegørelse for sin Indtrædelse i Ministeriet Monrad, der i Renskrift findes blandt Q.'s Privatpapirer, er meddelt af Aage Friis i Personalhistorisk Tidsskrift 7. Rk., 6. Bd. S. 51—66 (Juli 1921).
Yderligere Bidrag til Belysning af Q.'s Personlig-

- hed og Virksomhed findes i Aage Friis: Danmark ved Krigsudbrudet Juli—August 1870 (1923) samt i sammes to Afhandlinger »Ophævelsen af Pragfredens Art. V.« og »Ministeriet Estrup og Ophævelsen af Pragfredens Art. V.«, (henholdsvis i Tilskueren 1921 og i Festskrift til Kr. Erslev 1927)-Disse Arbejder vil omarbejdede indgaa i den ovennævnte samlede Fremstilling.
- Af særlig Betydning for Vurderingen af Q. er P. Vedels nu i R. A. opbevarede efterladte, til dels utrykte Optegnelser.
- Af den Litteratur, hvori Omtale findes af Q., kan iøvrigt nævnes A. F. Kriegers Dagbøger 1848—80, I—VIII (1920—44; de i Registeret nævnte Steder). »D. G. Monrad i 1864« udgivet ved Aage Friis (1914). Artikler ved Q.'s Død i Berlingske Tidende 8. April 1889, Dagbladet 9. April s. A., Illustreret Tidende 14. April s. A.
- I Dansk biografisk Leksikon, udgivet af C. F. Bricka XIII Bd. skrev P. Vedel 1899 Artiklen om Q.; i 2. Udg. af dette Værk, udgivet af P. Engelstoft og Svend Dahl XIX (1941) er Artiklen omarbejdet og udvidet af Aage Friis. — Hr. Sekretær Poul Quaade, G. J. Q.'s Sønsøn, har i Sommeren 1943 til Brug for den følgende Fremstilling nedskrevet forskellige Overleveringer i Familien om Q.'s Forhold, Karakter og Væsen.
12. Dansk biografisk Leksikon (1940) XIX, S. 1—6 og deri anførte Kilder.
 13. Om Skolegangen i Helsingør findes Oplysninger i Helsingør lærde Skoles Discipelprotokol (Landsarkivet i København). — Om Q.'s Eksaminer findes Oplysninger i Universitetsarkivet (R. A.).
 14. Om Q.'s Venskabsforbindelser se hans Privatbreve i R. A. samt Familiemeddelelser.
 15. Originalen ejes af Hr. Sekretær Poul Quaade.
 16. Marcus Rubins Afhandling om Sundtoldens Afløsning i Historisk Tidsskrift 7. Rk. VI, S. 172 ff. — I Akterne i R. A. ses atter og atter Q.'s Haandskrift.
 17. Historisk Tidsskrift anf. St. S. 230.
 18. Meddelelse af Hr. Sekretær Poul Quaade.
 19. Se herom bl. a. P. Vedels utrykte Optegnelser (R. A.), samt Aage Friis: Gehejmerraad Peter Vedel og hans Hjem, (Politikens Kronik, November-December 1942), saavel som Artiklen om P. Vedel i Biografisk Leksikon (1943) XV, S. 200 ff.
 20. I 1. Udgave (1899) af Dansk biografisk Leksikon XIII, S. 313—315.
 21. Franske Diplomaters utrykte Indberetninger fra Berlin Februar-Marts 1879. (Det franske Udenrigsministeriums Arkiv, Paris.)
 22. Originalen tilhører Hr. Sekretær Poul Quaade.
 23. D. G. Monrads Deltagelse i Begivenhederne 1864. Ved Aage Friis (1914), S. 238.
 24. Om Forhandlingerne paa Konferencen i London se N. Neergaards grundlæggende Fremstilling i Under Junigrundloven II, S. 1205 ff. med deri anførte Kilder, videre trykte og utrykte Korrespondancer mellem Q. og Vedel, mellem Krieger og Vedel, Q. og Monrad i R. A., samt A. F. Kriegers Dagbøger. III. Bd.
 25. Q.'s Privatarkiv i R. A.
 26. Garnisons Kirkes Daabsprotokol 1851—60: [født] d. 25de December 1852 CHRISTIAN FRITZ CHARLES PETER QUADE [døbt] d. 15de [April 1853] i Kirken. [Forældre] Herr GEORG JOACHIM QUADE, Kammerherre, Expeditionssecretair i Udenrigsministeriet, R. af D. St. Anneplads 170 B. Fru CAROLINE AMALIE født SELBY. 28 Aar. [Faddere] Herr Generalieutn., Krigsminister HANSEN, Herr Grosserer QUADE, Geheimelegationsraad SKRIKE, Kammerjunker, Baron WEDELL-WEDELLSBORG, Generalinde QUADE, Frøken C. SELBY.
 27. Kjøbenhavns Begravelsesvæsens Protokol 1913. 2283. Tirsdagen den 8. Juli Kl. 1½ begravdes Departements-Sekretær, Kammerherre CHRISTIAN FRITZ CHARLES PETER QUADE, født 25/12 1852 Kbhvn. 60 Aar gl. Bopæl St. Kongensgade 85, død d. 2/7. Gift. Af Mycopathia (Gangræna extr. infer.) fra Garnisons Kap. Frederiks [Sogn] til Garnisons Kirkeg.
 28. Holmens Kirkes Vielsesprotokol 1888—92: CHRISTIAN FRITZ CHARLES PETER QUADE 37¾ Aar. Ungkarl, Kammerjunker, Expeditionssecretær i Udenrigsministeriet, Store Kongensgade 66, født 25/12 1852, døbt 15/4 53 i Garnisons Kirke. Frøken REGINE LAURA MAJA ERNESTA HOLM, 32 Aar. Østerbrogade 31, født 27/8 1858, døbt 29/8 s. A. i Mehrn K., Præstø Amt. [Forlovere] Hofjægermester BERNER SCHILDEN HOLSTEN, Holstenshus, Commandeur H. L. M. HOLM, Østerbrogade 31 [viet] d. 25de October 1890. I Kirken af Hr. HOHLENBERG. [Anmærkn.] Kgl. Bevilling 21/10 1890, Finants Minist. Attest 20/10 90.
 29. Mern Kirkebog 1837—64: [født] den 27. Aug. [1858] REGINE LAURA MAJA ERNESTA HOLM [døbt] I Kirken den 26. Sept. [Forældre] Lieutenant i Marinen HANS LAURITZ MAGDALUS HOLM og Frue MAREN ELISABETH HOLM, født BJØRN, 26 Aar. Høvdingsgaard. [Faddere] Baaret af Frue Godseierinde BILDSTED, Høvdingsgaard. Faddere Godseier BILDSTED, Proprietær C. BILDSTED, Secretair, Kontorchef L. BRUUN, S. FABRITIUS-TENG-NAGEL.
 30. Københavns Begravelsesvæsens Protokol 1926. 8084 Fredagen den 8-1 Kl. 1¼ begravdes Enke efter Kammerherre REGINE LAURA MAJA ERNESTA QUADE, f. HOLM. Fødselsdag og Aar. 22/8 [!] 58. Fødested Høvdingsgaard pr. Præstø. 67 Aar. Bopæl Hertuluf Trollesgade 22, død d. 2/1, Enkestand. Dødssted St. Josefs Hosp. af Pneumonia catarrhalis duplex fra [Garnisons] Kapel. Holmens [Sogn] til Garnisons Kirkeg.
 31. se Side 79.
 32. Københavns Begravelsesvæsens Protokol 1926: 8365 Fredagen den 15-1 Kl. 2 begravdes Frk. ELISABETH MARGRETHE QUADE. Fødselsdag og Aar 5/10 62. Fødested Berlin. 63 Aar. Bopæl Bredgade 68 B. død d. 11/1. Ugift. Af Bronchopneumonia Mb. Cordis fra [Garnisons] Kapel Garnisons [Sogn] til Garnisons Kirkeg.

Ved sin Tilbagekaldelse fra Berlin blev G. J. Quaade dekoreret med Storkorset af den preussiske røde Ørns Orden, hvilken sjældne Udmærkelse vidner om den Bevaagenhed, han nød ved Hoffet.

NOTER TIL BILLEDERNE

Note til Billedet af Vasen fra Berlin.

Gehejmerrådinde Quaade skriver i sit Testamente: Vasen med tilhørende Søjle, der er foræret mig af Kejsersinde Augusta, skjænker jeg til Baron Hans Berner-Schilden-Holsten.

Seglene er fra Ægtepagt, dateret 8. November 1851, der tilhører Sekretær P. Quaade.

Billederne af Gehejmerrådinde Quaades Dagligstue maa være optaget efter 6. November 1905, da der paa to af dem ses Fotografier fra Sølvbrylluppet paa Holstenshuus paa denne Dag.

Side 53 Maleriet af Kammerjunker Christian Quaade var en Gave fra Lehnsgreve Preben Bille Brahe Selby og hans Hustru til Sølvbrylluppet den 16. Oktober 1888.

Side 64 Maleriet af Gehejmerrådinde Quaade blev af Malerinden Frøken Ludovica Thornam foræret Baron Hans Berner Schilden Holsten til hans Konfirmation den 29. Marts 1896.

Side 74 Underskriften er fra et Brev til S. Cederschiöld af 31. August 1866.

Side 81 Underskriften er fra Ægtepagten.

Elisabeth Quaade ca. 1885
og Hans Berner Schilden Holsten

PETER FRIEDRICH QUAADE
OG
CHRISTIANA GUSTAVA DE TUXEN

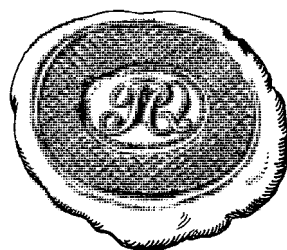

Fotografi

Sign.: August Heinrich Schiøt Hos Sekretær Poul Quaade

PETER FRIEDRICH QUAADE

fødtes paa Mejerigaarden Pommerby i Gelting Sogn i Angel 16. Januar 1779 som fjerde Barn af Pensionær (d. v. s. Mejeriforpagter) AUGUST DIEDRICH QUAADE og MAGDALENA MARGARETHA MORTHORST. Han blev døbt 20. Januar i Gelting Kirke og holdtes over Daaben af Demoiselle MARGARETHA ELISABETH BEHLING, medens de

øvrige Faddere var PETER TRAMSEN fra Bienebek og Sekretær JACOB FRIDERICH GODBERSEN. Hans Kaldenavn var Peter.

Ifølge den Biografi, som af Quaade blev indleveret til Ordenskapitlet, da han i 1826 blev Ridder af Dannebrog, og hvortil Koncepten endnu findes bevaret i hans svenske Efterslægt¹², medens Originalen er gaaet til Grunde ved Slotsbranden i 1884, blev han opdraget hjemme i Forældrenes Hus til sit 13. Aar, d.v.s. at han indtil Slutningen af 1784 har boet paa Pommerby, derefter paa Hesselbjerg, ligeledes i Gelting Sogn, i et Par Aar og fra 1787 eller 1788 paa Godset Dollrott i Rabenkirche Sogn.¹³ Dette ejedes dengang af svensk Kammerherre og dansk Landraad MAGNUS VON WEDDERKOP¹⁴, som fattede Interesse for August Diedrich Quaades aabenbart opvakte Søn. Kammerherren tog den 13-aari-

Malet af Sønnen
G. J. Quaade

Miniature

Hos Fru Malin de Berg
f. Cederschiöld

Generalinde Quaade med Dattersønnen
George Louis Cederschiöld
Fotograf

George Joachim Quaade
1813—1880

Cordelic Quaade
1815—1900

ge Peter Friedrich i Huset og sørgede for privat Undervisning til ham, og 1796 fik han ham anbragt som Volontør ved Feltjægerkorpset, hvis Chef Oberst, senere Generalmajor JACOB LUDVIG VON BINZER¹⁵ sørgede for hans Videreuddannelse i Matematik, Militær- og Forstvidenskab. 16. Marts 1798 udnævntes han til Fændrik af Infanteriet med Tilladelse til foreløbig i tre Aar at blive i Kiel for at studere Matematik, og 30. April 1798 blev han immatrikuleret ved Christian-Albrecht Universitetet som matematisk Studerende.¹⁶

Ved Krigsudbrudet i 1801 fik Quaade Ordre til at begive sig til sit Regiment — søndenfjeldske Infanteriregiment — som da garnisonerede i Frederikshald. Kort efter hans Ankomst til Norge blev Regimentet lagt i Kantonement i Grevskabet Laurvig, og 15. April udnævntes Quaade til Sekondløjtnant. Studieaarene i Kiel havde aabenbart ikke været spildte, thi da Quaade fremstillede sig for Regimentschefen, Generalmajor og Kommandant paa Frederiksten FRIEDRICH VON MANSBACH¹⁷, overdrog denne ham »at forfærdige à coup d'oeil et militairt Chort over endel af Grevskabets Kyst, hvilket Arbeide erholdt Generalens Bifald«¹². Efter Fredsslutningen (Oktober 1801) vendte Regimentet tilbage til Frederikshald, hvor Quaade derpaa forrettede Garnisonstjeneste indtil Efteraaret 1802, da han rejste paa Besøg i Danmark og herunder ogsaa besøgte Forældrene, som nu havde en lille Parcel i Gelting Sogn. Han vendte vel tilbage til Frederikshald det følgende Foraar (1803), men da Antallet af Officersstillinger ved Ingeniørkorpset blev øget fra 25 til 37 ved den nye Hærorganisation af 8. Juni 1803, rejste Quaade paany til København for at søge Forsættelse til Ingeniørerne. Det lykkedes ogsaa; 20. April 1804 blev han udnævnt til virkelig Ingeniørsekondløjtnant med Anciennitet fra 15. April 1801 og med den beskedne Gage af 198 Rdlr. aarlig.¹⁸

Under Ingeniørkorpsets Lærer Major STEFFENS¹⁹ fortsatte Quaade nu sine Studier i København, idet han særligt helligede sig Matematik og Fortifikationslære, og i Foraaret 1805 absolverede han Ingeniøreksamen, som afholdtes af en dertil nedsat Eksamenskommission. I Dagene fra 4. til 29. Marts 1805 besvarede han sammen med de andre Kandidater

Kammerherre Rudolf Cederschiöld
1806—1892 1867

Kammerherreinde Louise Cederschiöld f. Quaade
1817—1893

23 skriftlige Opgaver. Desværre synes Eksamenskommissionens Indstilling, der blev afgivet til Kronprinsen 18. April 1805²⁰, ikke bevaret, saa man er uden Oplysning om det endelige Resultat, men at dette har været særdeles godt, fremgaar dels af Voteringerne paa de enkelte Eksamensopgaver, som er bevarede²¹, dels af at hans paafølgende Indstilling til Premierløjtnant var ledsaget af en Anbefalingsskrivelse, hvis Ordlyd desværre heller ikke længere kendes.²² Som nævnt var hans Sekondløjtnantsgage knapt 200 Rdlr. aarlig, og det kneb naturligvis for ham at klare sig, da han i omtrent et Aar opholdt sig i Hovedstaden for at tage Eksamen; han ansøgte derfor 25. Januar 1806 Kronprinsen om et Laan paa 150 Rdlr.²³ Ansøgningen, der anbefaledes af hans Chef, Generalmajor GEDDE²⁴, blev vel ikke bevilget, men Quaade fik i Stedet en Gratifikation paa 100 Rdlr.²⁵

13. April 1805 blev Quaade detacheret til Nyborg, hvorved han fik tillagt 30 Rdlr. i Rejsegodtgørelse,²⁶ og samme Dag indstilledes han til Premierløjtnant²⁷, hvortil han udnævntes 19. April, dog først med Anciennitet fra 22. Juni. Hans Gage steg derved til 282 Rdlr. om Aaret.²⁸ 2. Maj fulgte hans Udnævnelse som Ingeniør ved Nyborg og Korsør Fæstninger, i hvilken Stilling han forblev indtil 22. Maj 1810.

Quaade maa allerede paa dette Tidspunkt — han var nu 27 Aar — have lagt sit ikke almindelige Ingenium for Ingeniørvirksomheden for Dagen, thi i 1806 blev det overdraget ham at varetage Inspektionen over Kystdefensionsværkerne overalt i Danmark, hvad der naturligvis medførte talrige Rejser i de følgende Par Aar. Da Krigen med England brød ud 1807, vendte han imidlertid tilbage til Nyborg og udarbejdede detaillerede Planer til Forsvaret af Nyborg Fæstning og Havn; Planerne blev approberede og det følgende Aar bragt til Udførelse under Quaades Ledelse, hvorfor Kongen baade ved en Audiens og gennem Korpsets Chef tilkendegav ham sin allerhøjeste Tilfredshed. 23. Juni 1808 avancerede han til virkelig Kaptajn, hvad der betød en følelig Forbedring af hans økonomiske Forhold; han steg derved fra 282 til 756 Rdlr. om Aaret.²⁸

I Foraaret 1810 fik Quaade Ordre til fremtidig at forrette Tjeneste i Frederikstad; han

Augusta Quaade
1820—1866

1862

forlod Nyborg i Slutningen af Maj for over København at rejse til Norge, men da han kom til Hovedstaden, var der imidlertid truffet anden Bestemmelse. Han fik nu Ordre til i Stedet at begive sig til Helsingør for at afløse Major d'AU-BERT²⁹ som Ingeniør ved Kronborg Fæstning (19. Juni), og 20. Juni tiltraadte han en Post, som gennem de næste 20 Aar skulde være hans Virkefelt.

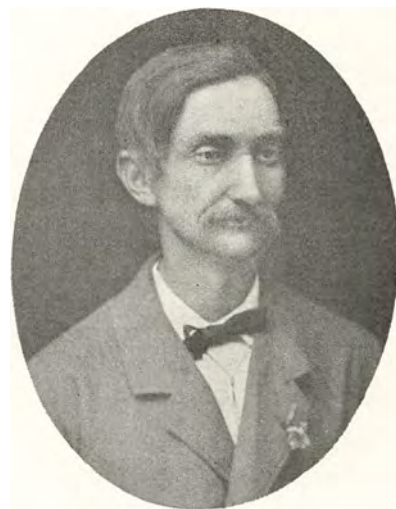
Om hans Arbejde i Helsingør er der ikke bevaret Oplysninger i større Omfang — fra hans Selvbiografi ved vi dog, at han ledede Istandsættelsen af Stenglaciset paa Kronborg efter en Plan, der allerede var udarbejdet af hans Forgænger. Det er tvivlsomt, om det er dette Arbejde, der i en Udtalelse fra Sommeren 1812 fra Ingeniørkorpset kaldes Quaades Plan til Befæstningen af Kronborg³⁰, til hvis endelige Behandling Kongen 25. August 1812 nedsatte en Kommission bestaaende af Kronborgs Kommandant MORITZ SCHEEL, Oberst KRAG, Professor HANSEN og Quaade selv³¹. Planen, som gik ud paa Kronborgs Omdannelse til en egentlig Fæstning, er vel næppe kommet til Udførelse alle-

rede samme Aar, thi 31. December maatte Quaade indberette om den ikke ringe Skade, der var sket paa Befæstningen under en voldsom Storm³²; derimod tør det antages, at Arbejderne har været i fuld Gang i det følgende Foraar, da der brevveksledes om Anskaffelsen af Materialer til Befæstningen³³.

Quaade beretter endvidere, at han udarbejdede en Plan for Ændringen af det nordlige Stenglacis, der havde lidt alvorlig Skade under Stormen 16. Januar 1818, og endelig at Underværkerne blev ændrede og Revetementsmurene istandsatte under hans Ledelse først i 20'erne. Ogsaa ved Tilendebbringelsen af disse Arbejder udtrykte Kong Frederik VI saavel mundtligt som skriftligt sin Tilfredshed med Quaades Ledelse. 25. Maj 1826 gav dette sig synligt Udtryk i, at man tildelte ham Dannebrogordenens Ridderkors.

1827 fik Quaade 3. Februar Majors Karakter, og samme Aar deltog han i Arbejderne paa Udvidelsen og Uddybelsen af Helsingør Havn, hvilket Anlæg først fuldførtes 1831, efter at Quaade var forflyttet. 12. Juni 1829 udnævntes han til virkelig Major med en aarlig Gage af 900 Rdlr.³⁴

Man tør vel antage, at det var hans Arbejde med Planerne til Helsingør Havns Udvidelse, der medførte, at han fik Sæde i den Kommission, som blev nedsat angaaende Frederikshavns Havn. I Forening med Kaptajnløjtnant C. A. LETH³⁵ udarbejdede han en Plan til et udvidet Havneanlæg ved Frederikshavn, som fik kongelig Approbation 23. Februar 1830; ved samme Resolution overdroges det Quaade at føre Overopsynet med Arbejdets Udførelse. De omfattende Arbejder, som forvandlede den lille Baadehavn paa kun ca. 0,6 ha. og med en Dybde af 1,9 m., til et virkeligt Havneanlæg med et Flademaal af 1,2 ha. og

Louis Quaade
1825—1906

Dybder, der varierede fra 2,5 til 4,4 m., var først fuldførte 1841.

Quaades Kronborg Tid var imidlertid til Ende, og han har utvivlsomt efterladt mange Venner ved sin Forflyttelse fra Fødebyen. Ved sin Afsked modtog han fra Helsingør By en Sølvthepotte med Inskription. 30. April 1830 blev han udnævnt til Ingeniør ved Citadellet Frederikshavn, og Resten af hans Arbejde var nu knyttet til Hovedstaden. I Tiden fra 25. April til 18. Juli 1831 gjorde han tillige midlertidig Tjeneste ved Københavns Fæstning. 17. Juli 1833 fik han Oberstløjtnants Karakter uden Anciennitet, og ved kongelig Resolution af 24. November s. A. ansattes han fra 1. Januar 1834 som dirigerende Stabsofficer for Fæstningstjenesten i København. Quaade blev fra 1. November 1834 RASMUS KRAGS Efterfølger som Højstkommanderende for Københavns Brandkorps. I Brandvæsenets Historie var det en rolig Periode, i hvilken Quaade stod som dets Chef. Krag havde 1818 faaet gennemført et nyt Reglement, der under hans kyndige Ledelse sikrede Brandkorpset et efter Forholdene meget højt Standpunkt³⁶. I Quaades første Aar fandt en Udvidelse af Brandkorpsets Virkefelt Sted, idet det 1838—39 blev gennemført, at Holmens og Kvæsthusets Sprøjter fremtidig blev betjent af Brandkorpset i Stedet for som hidtil af Holmens Mandskab. Ændringen skyldtes dog ikke Quaades Initiativ, men kom i Stand paa Forslag af Holmens Ekvipagemester³⁷.

Cordelie Quaade
1815—1900

Ved kongelig Resolution af 9. August 1835 udnævntes Quaade til virkelig Oberstløjtnant fra 1. Januar 1836; hans Gage steg derved til 1200 Rdlr.³⁸ Fra 28. December 1835 var han tillige Undervisningsdirektør ved den kongelige militære Højskole, hvilken Post han beklædte, indtil han, der 18. Oktober 1837 havde faaet tillagt Obersts Anciennitet, under 25. Juni 1841 udnævntes til virkelig Oberst og Chef for Ingeniørkorpset. Hans Gage som saadan var ifølge Gagereglementet af 1. Januar 1834 2000 Rdlr. om Aaret³⁸, men ved den nye Hærorganisation af 28. April 1842 udvidedes Korpsets Rammer, og Chefstillingen blev normeret med 3200 Rigsdaler aarlig.³⁹

Generalinde
Christiana Gustava Quaade
1792—1866

Allerede ved Vejforordningen for Hertugdømmerne af 1. Marts 1842 var det specielle Opsyn med og Vedligeholdelsen af Kunstvejene i Slesvig og Holsten blevet henlagt til Ingeniørkorpset, og ved den nye Hærorganisation blev der normeret særlige Ingeniørtropper, saaledes at Korpsets Opgaver fremtidig blev af dobbelt Art, nemlig baade Bygningstjeneste og Troppetjeneste.⁴⁰ Samtidig omordnedes Kommandoforholdene, saaledes at Korpsets Chef sorterede direkte under Kongen som Højstkommanderende, men dog

med det Forbehold, at de Afdelinger, der hidtil havde staaet under Generalkommandoen, ogsaa fremtidig i taktisk Henseende skulde høre under disse.⁴¹ Iøvrigt har P. F. Quaade naturligvis ogsaa tidligere beskæftiget sig med Vejbygningsvæsenet; det fortælles saaledes, at han under sit Ophold i Nyborg lod plante en Del Kirsebærtræer paa Landevejen til Odense.

Quaade udfoldede baade indenfor sit egentlige Felt — Fæstningsbygningskunsten — og udenfor dette en rig Virksomhed. Det laa i Sagens Natur, at han — under 7. Januar 1838 — blev Medlem af Defensionskommissionen og 25. April 1843 af Kommissionen til

Kammerherre Rudolf Cederschiöld	Kammer- herreinde Louise Cederschiöld	Fru Sophie Cederschiöld f. Montgomery	Frøken Cordelie Quaade
---------------------------------------	--	---	------------------------------

Rosenvik, Djurgaarden, 1891 eller 1892

at udkaste Regulativer for samtlige Fæstnings, Skandsers og Batteriers Armering m. v.; fjernere var det straks, at han 16. December 1835 havde faaet Sæde i den Kommission, der skulde drøfte Mulighederne af en Jernbaneforbindelse til Lettelse af Kommunikationen mellem Nord- og Østersøen — hvis Arbejde som bekendt resulterede i den 1844 aabnede Jernbane mellem Kiel og Altona — men Ingeniøruddannelsen var jo oprindeligt rent militært betinget. Det falder da ogsaa i Traad hermed, at man i 1845 afæskede ham en Erklæring angaaende Anlægget af en Jernbaneforbindelse mellem København og Klampenborg, og man tør vel formode, at han har været med ved Aabningen af denne Bane i 1847. Hans Erfaringer som Havnebygningsingeniør blev ogsaa taget i Brug ved en planlagt Udvidelse af Aarhus Havn og ved Drøftelser angaaende Sikringen af truede Kyststrækninger ved Høfdebygning. Det gentagne Gange drøftede Problem om Anlægget af en Havn ved Hirtshals fraraadede Quaade, idet han ansaa det for umuligt med de forhaandenværende

Materialer at bygge noget holdbart, ligesom han ansaa Tilsandingsproblemet for uløseligt. Den samme skeptiske Holdning indtog Quaade overfor Projekterne om Opførelsen af en fast Bro over Limfjorden mellem Aalborg og Nørresundby, idet han ansaa Bundforholdene for uegnede hertil.

Hans Udnævnelse til Medlem af Kommissionen angaaende Vandvæsenet 5. Juli 1841 skyldtes sikkert hans Egenskab af Brandkorpsets Chef, og det var vel ogsaa som saadan, at han 15. Februar 1840 fik Sæde i en Kommission angaaende Brolægningen af Kongens Nytorv. Det Forslag om Ordningen af det civile højere Undervisningsvæsen, som han fik Opfordring til at udarbejde, falder udenfor hans øvrige Virksomhed; det var formentlig hans Erfaringer som Leder af den militære Højskole, som man derved ønskede at drage Nytte af.

Quaade, der ved Hærororganisationen 1842 udnævntes til Generalmajor ved Resolution af 20. Maj pr. 1. Juli, var 1. August 1829 blevet Dannebrogsmænd, og 28. Oktober 1836 fik han Kommandørkorset af Dannebrog.

Peter Friedrich Quaade døde 1. Marts 1850 i København i en Alder af godt 71 Aar og blev begravet 6. Marts i sit Gravsted paa Garnisons Kirkegaard.

Kaptajn Louis de Tuxens Hus i Helsingør (længst tilhøjre), hvor hans Svigersøn, Kaptajn, senere Generalmajor Quaade, boede under sin Tjenestetid i Helsingør
 Maleri, malet af George Joachim Quaade, hos Sekretær Poul Quaade, der har faaet det til sit Bryllup den 10. Maj 1924 af Grosserer George Louis Cederschiöld

4. December 1812 ansøgte Quaade om den for Hærens Officerer nødvendige Vielses-tilladelse⁴², og efter at have gjort Indskud i Enkekassen⁴³ blev han Juledag — 25. December — 1812 viet i Huset i Helsingør St. Mariæ Sogn til

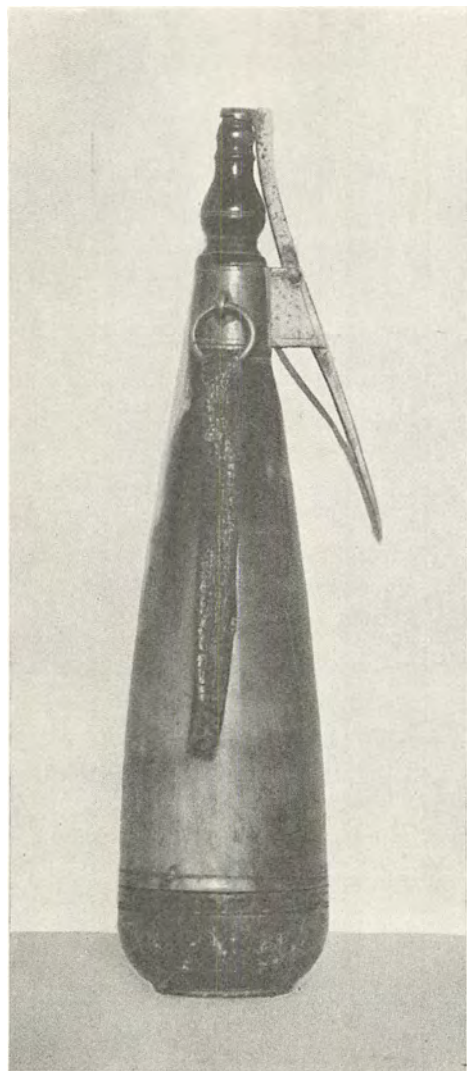
8/6

CHRISTIANA GUSTAVA DE TUXEN

der var født 29. September 1792 i Helsingør som Datter af Admiralitetskommissær, Inspektør ved Øresunds Toldkammer, Kaptajn LOUIS DE TUXEN i hans første Ægteskab med CHARLOTTE ELISABETH KLINGFELDT.

Hun blev døbt 5. November i St. Mariæ Kirke og baaret til Daaben af Fru GODENIUS, medens Fru FALBE, født MØLLER (16/16) stod hos, Mandsfadderne var Kammerherre LÜTTICHAU, Kammerherre HAUCH, Guvernør DAVID BROWN (32/3), Justitsraad LÜTKEN, Kaptajn LØNBORG, Kaptajn BRØER, Konsul THALBITZER, Kommissær VAN ALLER, Købmændene BELFOUR, GOOD, DISTON og DUNCAN, Sekretær BÄHR, Dr. STRÆTT og Translatør SPRUNCK, samt Herrerne GRADMANN og BRYAN — altsaa en meget talrig Forsamling. Sine Navne fik Christiana Gustava de Tuxen dels efter Farmoderen CHRISTIANE ELISABETH DE TUXEN, født JØRGENSEN, dels sikkert efter Mosteren GUSTAVA MARIA (MÄRTA) KLINGFELDT, der just var blevet Enke efter Kaptajn HANS GEORG BOIJE AF GENNÄS og mange Aar senere ægtede LOUIS DE TUXEN.

Ægteparret blev, som det vil være fremgaaet af det foregaaende, boende i Helsingør lige til 1830, og her er da alle deres Børn født. Fadderne ved George Joachim Quaades Daab er allerede omtalt andetsteds (se nærværende Bind S. 79), uden for Familien optraadte ved

General Quaades Krudthorn
Tidligere hos Grosserer George Louis Cederschiöld,
nu paa Langesø

denne Lejlighed kun Kammerherre WEDDERKOP, Generalmajor MORITZ SCHEEL, den senere Generalkrigskommissær WILHELM LUCAS MØLLER og den senere Generalmajor ADAM TOBIAS VON LÜTZOW. 1815 blev Datteren Cordelia baaret af Mosteren CHARLOTTE ELISABETH DE TUXEN, der da var gift med Major VON DUDDEN, medens Frøken VON WEDDERKOP holdt Huen; iøvrigt var tilstede Major HANSEN, Politimester MARIBOE, Kammerraad TOP og Dr. STRÆTT. 1817 var Fadderne for Louise Quaade Kaptajn FREDERIK GRODTSCHILLING, der var Broder til Moderens afdøde Svoger Premierløjtnant GEORG JOACHIM GRODTSCHILLING, den senere Kommandørkaptajn CLAUS HARTVIG HENNE, Premierløjtnant SCHLEGEL af Ingeniørerne, Mosteren Fru ROTHE, der bar Barnet, og Frøken HORNEMANN, som holdt Huen. Ved Augusta Quaades Daab i 1820 var Fadderne udelukkende hentet fra Familien Wedderkops Kreds, idet nemlig Barnet blev baaret af »Baronesse Cederskjold« fra Sverige — det er formentlig CORDELIA MARIA CHARLOTTA VON BOIJE, som var skilt fra Kammerherre MAGNUS VON WEDDERKOP og nu var gift med Professor PER GUSTAF CEDERSCHIÖLD, der vistnok ogsaa var med, idet han maa antages at være identisk med den Professor »Frederik von Cederskjold«, der opføres blandt Fadderne. Forbindelsen mellem Familierne Quaade og Cederschiöld, som har været vedligeholdt lige til Nutiden, kan saaledes føres tilbage til P. F. Quaades Optagelse i Kammerherre von Wedderkops Hus. Professor P. G. Cederschiöld var Broder til den Grosserer STAFFAN HENRIK CEDERSCHIÖLD, hvis Søn

Kammerherre RUDOLF CEDERSCHIÖLD ægtede Louise Quaade. De øvrige Faddere var Stiftsdame i Preetz Frøken ADELE VON WEDDERKOP og Studiosus THEODOR VON WEDDERKOP⁴⁴, om hvis Forbindelse med Familien den andetsteds (S. 109) gengivne lille Billet til George Quaade fra omtrent ved samme Tid (1820) vidner.

1830 blev Quaade som før nævnt forflyttet til København, og Familien havde nu Bolig i Kastellet (Fortunestok 1), indtil Quaade 1841 blev Chef for Ingeniørerne, saa flyttede de til Embedsboligen i Materialgaarden i Frederiksholms Kanal. Efter Generalens Død førte Generalinde Quaade en noget omflakkende Tilværelse, idet hun saa at sige flyttede hvert eller hvert andet Aar. 1852 boede hun paa Købmagergade Nr. 80, men Aaret efter i

General Quaades Solvthepotte skænket ham af Helsingør By
Hos Herredshovding Pehr Cederschiöld i Eksjö

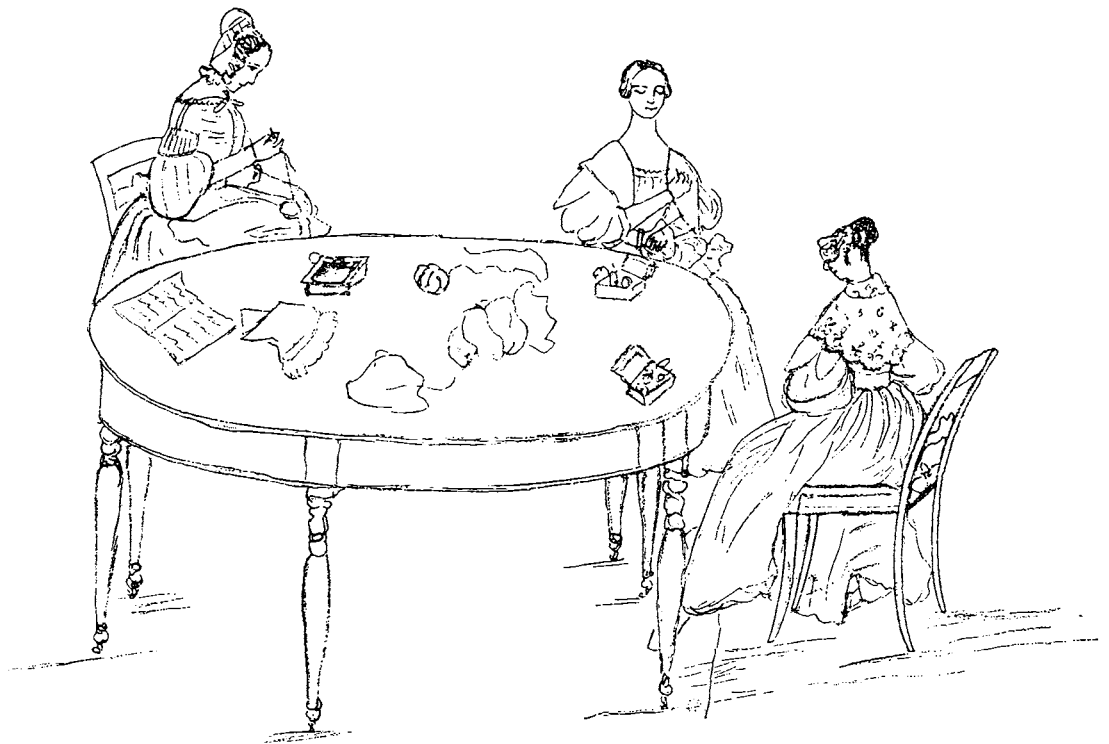
Stormgade 206, 1855 i Gothersgade 3 og det følgende Aar i Store Kongensgade 42 B, hvor hun blev til 1859. 1860 boede hun i Borgergade Nr. 142, 1862 i Krystalgade 18, 1864 i Store Kongensgade 9 og 1866 i Akademigade 7. Hun boede sammen med sine to ugifte Døtre Cordelia og Augusta Quaade.

Om Familiens Liv iøvrigt er kun sparsomme Oplysninger bevaret. Generalen var i store Afsnit af sit Liv paa stadige Rejser paa Embeds Vegne — de iøvrigt ikke særligt talrige og lidet oplysende Breve, der er bevaret i Familien, bærer saaledes Vidne om stadige Besøg i Hertugdømmerne. Om Udenlandsrejser har der næppe været Tale i større Omfang; dog maa det formodes, at Familien har været paa Besøg hos de svenske Slægtninge, og af Brevene fremgaar det, at Quaade ydede sin Datter LOUISE CEDERSCHIÖLD et fast økonomisk Tilskud, ligesom han jævnligt kunde glæde dem — og sig selv — med Bidrag til deres Københavnsrejser. En enkelt Prøve paa Quaades Brevskrivning meddeles i Bilagene.

Generalinden overlevede sin Mand i 16 Aar. Hun døde 28. Maj 1866 i København i en Alder af knapt 74 Aar og blev 4. Juni begravet paa Garnisons Kirkegaard.

General og Generalinde Quaades Gravsted paa Garnisons Kirkegaard i København, hvor ogsaa deres Sønnesøn, Kammerherre Christian Quaade, og dennes Enke er begravede

Den 30 September 1837
Generalinde Quaaade med Døtrene Louise & Correlie.

I Ægteskabet var der følgende Børn:

1. GEORGE JOACHIM QUAADE, * Helsingør 30. August 1813, hjemmedøbt, fremst. i St. Mariæ K. 30. August 1814, † 7. April 1889 i København, begr. Garnisons Kirkegaard 12. April.

Gesandt, Kammerherre, Gehejmekonferensraad. — SK af Dbg., DM. pp.

~ 1° København, Garnisons Kirke, 14. November 1851 med CAROLINE AMALIA Baronesse SELBY (F: Gesandt, Gehejmekonferensraad CHARLES BORRE BARON SELBY til Ourupgaard og Det friherrelige Selby'ske Forlods og CHRISTIANE GEORGINE LOUISE FALBE), * Bruxelles 18. Oktober 1824, døbt der, Evangelisk-luthersk Kirke, 19. November, † Berlin 5. Oktober 1862, begr. København, Garnisons Kirkegaard 28. Juli 1863.

~ 2° København, Garnisons Kirke, 16. Oktober 1863 med CAROLINE Baronesse SELBY (Tvillingsøster til 1. Hustru), * Bruxelles 18. Oktober 1824, døbt der, Evangelisk-luthersk Kirke, 19. November, † København 13. Juni 1906, begravet Garnisons Kirkegaard 19. Juni.

Se 4/3 og 4/4.

*Høiskolen d. 7 October 1841
Generalinde Quaae med 2 Døtre*

2. CORDELIA AUGUSTA LOVISE MAGDALENE CHARLOTTE QUADE, * Helsingør 3. August 1815, døbt St. Mariæ Kirke 24. Oktober, † Stockholm 15. Juli 1900, begravet paa Solna Kgd. 23. Juli.

Ugift.

3. LOUISE GUSTAVA ADELHEID QUADE, * Helsingør 26. Juni 1817, døbt St. Mariæ Kirke 29. Juli, † Stockholm 19. Oktober 1893, bisat i Solna Kirke 21. Oktober, begravet paa Solna Kgd. 22. Oktober.

~ København, Garnisons Kirke, 7. September 1842 med Kammerraad i Det svenske kongelige Kammerkollegium, Kammerherre RUDOLF URANIUS CEDERSCHIÖLD (F: Grosserer i Malmö STAFFAN HENRIK CEDERSCHIÖLD og ANNA CHRISTINA CATHARINA EFVERMAN), * Malmö 11. Juli 1806, døbt der 21. Juli, † Stockholm 24. August 1892, begravet paa Solna Kirkegaard 31. August. — 4 Børn:

- A. GUSTAVA (GUSTI) ANNA JULIE FREDRICA GABRIELLA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 23. September 1843, † sst. 19. April 1884, begravet paa Solna Kgd. 24. April.

Landskabsmalerinde. — Ugift.

- B. ELISA MATILDA CORDELIA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 22. April 1845, † sst. 9. Maj s. A.

- C. STAFFAN FREDRIK ROBERT PEHR CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 28. Januar 1847, † sst. 9. Januar 1927, begravet paa Solna Kgd. 14. Januar.

Svensk-norsk Generalkonsul i København, senere Generaltolddirektør, Chef for det svenske Toldvæsen, Kammerherre. — K. af Dbg.

*Trøskov
Amalie Top.*

*Løjtnant
Sten Top.*

*Cecilia
Larsen*

*Christiane
Larsen*

*Auguste
Larsen*

*Fru
Top.*

*Amiøhl
Bille.*

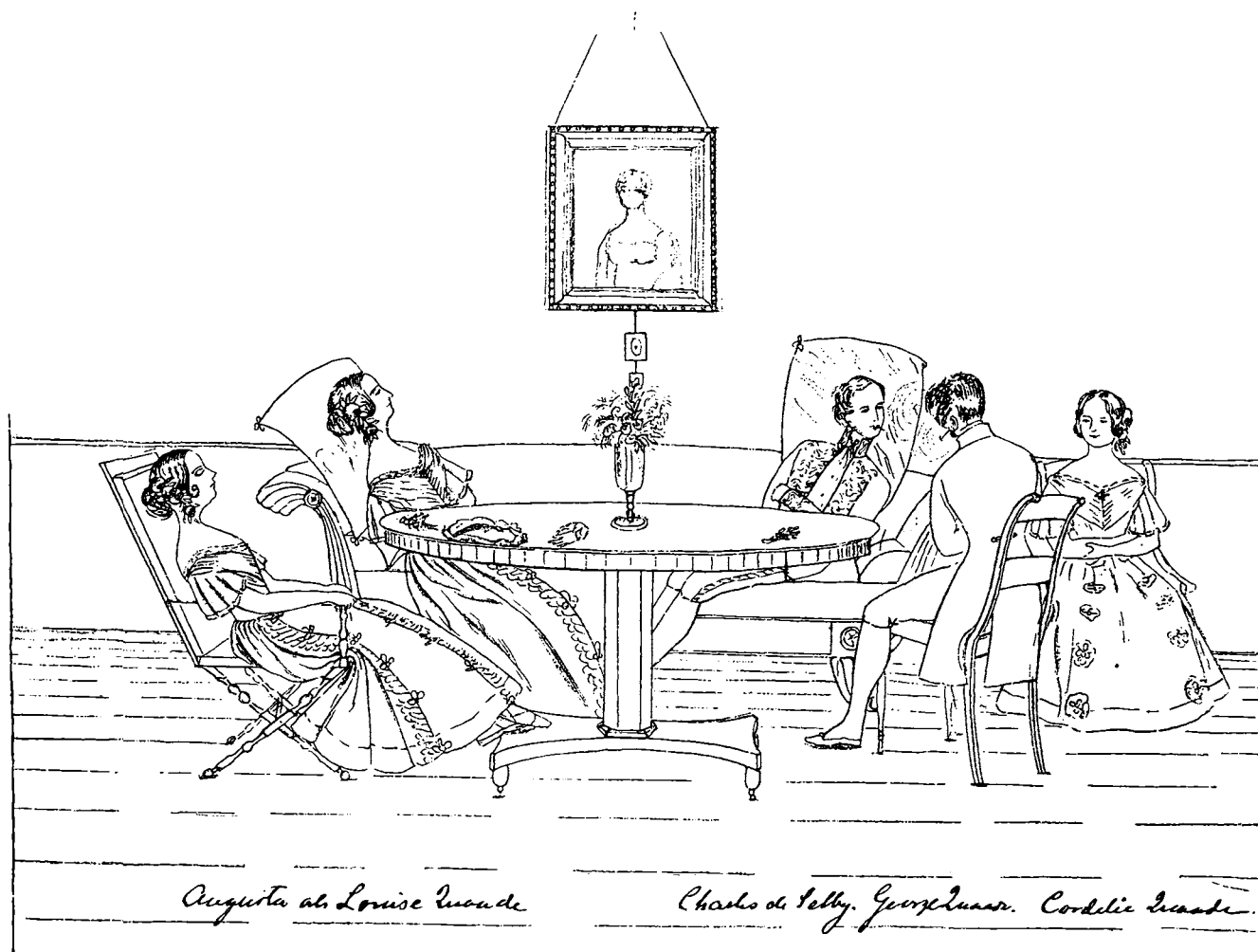
~ Stockholm 18. November 1873 med SOPHIE MONTGOMERY (F: Godsejer ROBERT NILS GERMUND MONTGOMERY-CEDERHJELM til Fideikommisgodset Segersjö og CECILIA NORDENFELDT), * paa Segersjö, Lännäs Sogn, 13. Juli 1853, † Stockholm 22. September 1925, begravet paa Solna Kgd. 26. September. — 8 Børn:

- a. STEFANA SOFIA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 27. December 1874, døbt Hedvig Eleonora förs. 24. Januar 1875. [Stockholm].
- b. CECILIA LOUISA CEDERSCHIÖLD, * paa Segersjö 22. Juli 1876, † Stockholm 22. Oktober 1877, begravet paa Solna Kgd.
- c. HUGO MONTGOMERY CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 25. September 1878. Generalmajor, Chef for H. K. H. Kronprinsens Stab; fh. Kommandant i Stockholm. — K¹ af Dbg.

~ Hyby Kirke 15. Oktober 1908 med INGEBORG MARGARETA BARBARA Friherreinde WRANGEL VON BREHMER (F: Øverstekammerjunker JOHAN WOLMER Friherre WRANGEL VON BREHMER til Hyby og HENRIETTA ELEONORA INGEBORG Grevinde EHRENSVÄRD), * paa Hyby 5. Januar 1888. [Stockholm]. — 4 Børn:

- a. GUSTAF HUGO WOLMER CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 15. Januar 1910, hjemmedøbt 17. Februar. Lantbruksbitræde. [Tosterup, Svenstorp].
- β. GUSTAF ADOLF HUGO STEFAN CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 7. November 1915, hjemmedøbt 17. December. Kaptajn ved Svea Livgarde.

~ Stockholm, Jacobs Kirke, 4. Maj 1944 med ELIN ELIZABETH LAURIN (F: Direktør THORSTEN OLOF LAURIN og 2. Hustru KERSTIN HUSBERG), * paa Villa Ekarna, Djurgården 16. Marts 1923, hjemmedøbt 29. April. [Stockholm]. — 2 Sønner:

1880 Talent

- 1) CARL HUGO THORSTEN CEDERSCHIÖLD, * paa Villa Ekarna, Djurgården 17. Maj 1945, hjemmedøbt i Stockholm 16. September.
- 2) GUSTAF HUGO CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 6. Juni 1948.
- γ. INGEBORG MARGARETA LOUISE CECILIA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 11. Marts 1921, hjemmedøbt 17. April.
 - ~ Stockholm, Seglora Kirke, 20. September 1944 med Løjtnant ved den svenske Flaade FOLKE ELOF FROMHOLD ULRIK KNUT VON CELSING (F: Kaptajn ELOF FREDRIK VON CELSING til Fideikommissgodset Biby og EBBA ULRIKA (ULLA) Friherreinde VON ESSEN), * paa Biby, Gillberga Sogn, 26. Marts 1919. [Stockholm]. — 1 Søn:
 - 1) LARS HUGO ELOF VON CELSING, * Karlskrona 16. Juli 1946, hjemmedøbt 10. November i Stockholm (Skeppsholmens förs.).
- δ. INGEBORG MARGARETA SOPHIE CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 23. December 1923.
 - ~ Stockholm, Storkyrkan, 15. September 1948 med Vicedirektør for Lessjöfors A. B., Løjtnant LARS GUSTAF GERARD DE GEER AF FINSPÅNG (F.: Bergsingenjör, Disponent JOHAN GUSTAF GERARD DE GEER og KARIN HÄGGLÖF), * paa Nyhammars bruk, Grangärde sokn, 3. September 1922. [Lessjöfors.]
- d. MARGARETA CORDELIA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 31. December 1879, døbt Hedvig Eleonora förs. 26. Januar 1880. [Stockholm].

Julaften 1839
Generalinde Quade med Børn

e. LOUISE ELISABETH CEDERSCHIÖLD, * paa Djursholm Slot 27. Juni 1881.

~ Stockholm, Hedvig Eleonora Kirke, 28. Maj 1904 med Generalløjtnant, fh. Inspektør for Infanteriet CARL AUGUST PONTUS AXELSSON SJÖGREEN (F: Ritmester AXEL PONTUS SJÖGREEN og HILDA AUGUSTA ELISABETH (af) BURÉN), * paa Ryssebo, Ingatorps Sogn, 27. December 1868, døbt der 9. Januar 1869. [Stockholm]. — 4 Børn:

a. CARIN AUGUSTA CECILIA SJÖGREEN, * Stockholm 8. Juni 1905, døbt Engelbrekts förs. 30. Juni.

Kasserer i Livsforsikrings A. B. »De Förenade«.

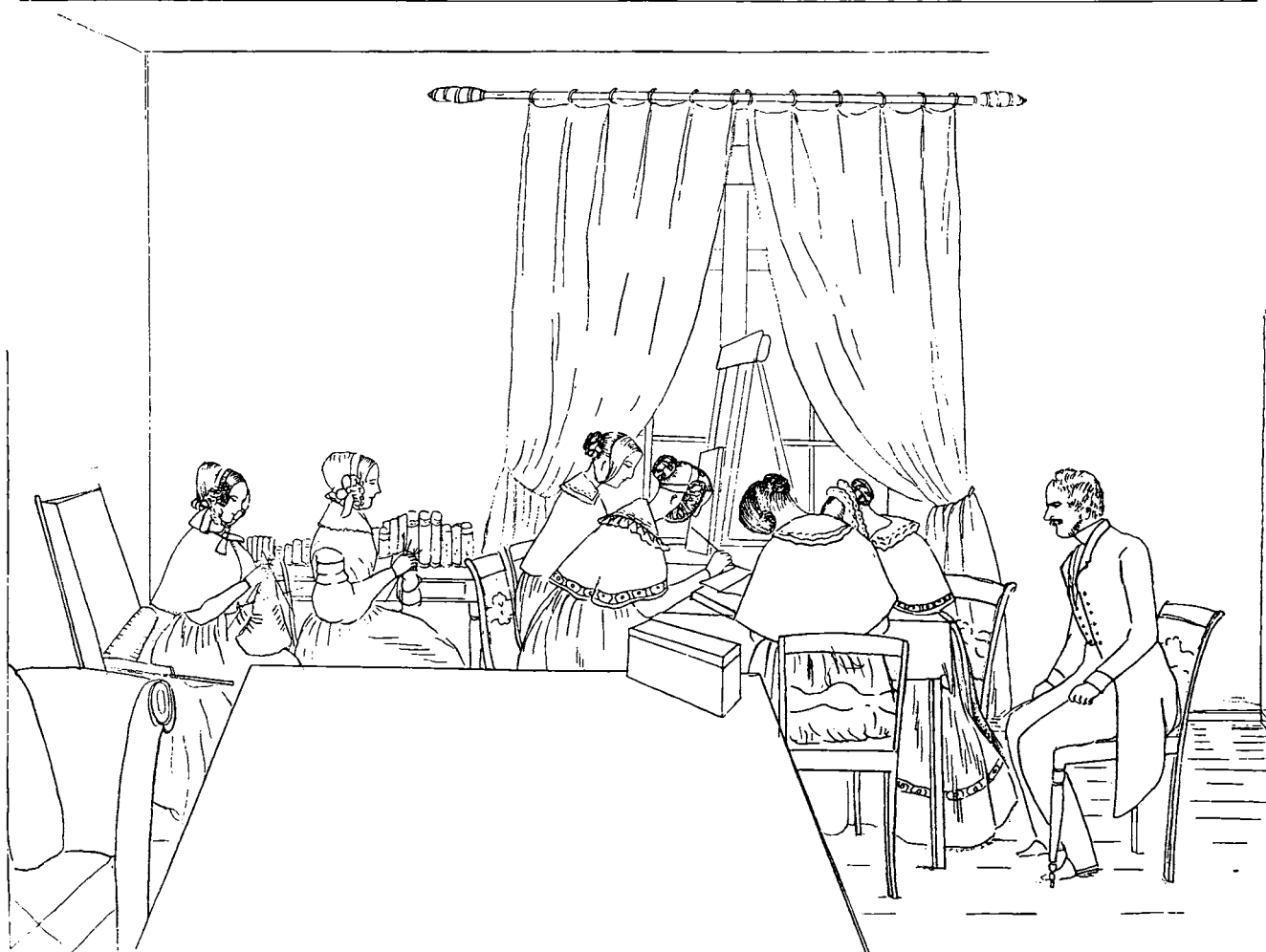
β. BRITA SOFIA SJÖGREEN, * Stockholm 5. Januar 1908, døbt i Engelbrekts förs. 9. Februar.

Fil. kand., ekstraordinær Amanuensis i Nationalmuseet.

~ 9. April 1941 i Stockholm, Seglora Kirke, med Sekretær i Vepe Bokindustri GUSTAF MAGNUS LUNDQUIST (F: Bruksägare JOHN MAGNUS LUNDQUIST og KARIN ALMQVIST), * 19. Februar 1898 paa Brunne, Gudmundrå Sogn i Ångermanland, døbt der 17. Marts. [Stockholm].

γ. CARL ERIK AXEL SJÖGREEN, * Stockholm 25. November 1910, døbt Hedvig Eleonora förs. 8. Januar 1911.

Kaptajn ved Kungl. Norra Skånska Infanteriregementet.

~ Värmdö Kirke 1. Oktober 1937 med fil. kand. ANNA BRITA ENGBERG (F: Direktør NILS ENGBERG og MARIA GÖRANSSON), * Kristianstad 3. December 1912. [Uppsala]. — 3 Børn:

- 1) CARL NILS PATRICK SJÖGREEN, * Kristianstad 14. September 1938, døbt der 27. Oktober.
- 2) ULLA ANNA ELISABETH SJÖGREEN, * Kristianstad 11. August 1941, døbt der 24. November.
- 3) EVA BRITA LOUISE SJÖGREEN, * Kristianstad 15. Maj 1944, døbt der 4. Juni.

8. STAFFAN RICHARD PONTUS SJÖGREEN, * Stockholm 24. Februar 1917, døbt Hedvig Eleonora förs. 15. April.

Jur. kand., Første Bureusekretær i Kungl. Pensionsstyrelsen, Løjtnant i Trængens Reserve.

~ Uppsala, Helga Trefoldighets Kirke, 23. Maj 1942 med GUNILLA CHARLOTTA JUANITA WERSÄLL (F: Kaptajn ERIK GUSTAF WERSÄLL og KERSTIN MARIA SAHLIN), * Sollefteå 12. Maj 1918. [Lidingö]. — 2 Børn:

- 1) CARIN SIGNE MATHILDE SJÖGREEN, * Uppsala 23. December 1942, døbt der 18. April 1943.
- 2) CARL JONAS RICHARD SJÖGREEN, * Uppsala 30. Januar 1946, døbt 7. April i Stockholm.

f. PEHR STAFFAN ROBERT RUDOLF CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 24. Juni 1883, hjemmedøbt 16. Juli (Hedvig Eleonora förs.).

Jur. utr. kand., fh. Medlem af Tribuneaux mixtes i Ægypten, Herredshøvding.

~ Stockholm, Gustaf Vasa Kirke, 10. August 1910 med MARGARETA ADELBORG (F: Kaptajn CARL HUGO ADELBORG og GÖREL MARGARETA Friherreinde LEIJONHUFVUD), * paa Södertuna, Frustuna Sogn, 30. Oktober 1885. [Eksjö]. — 4 Børn:

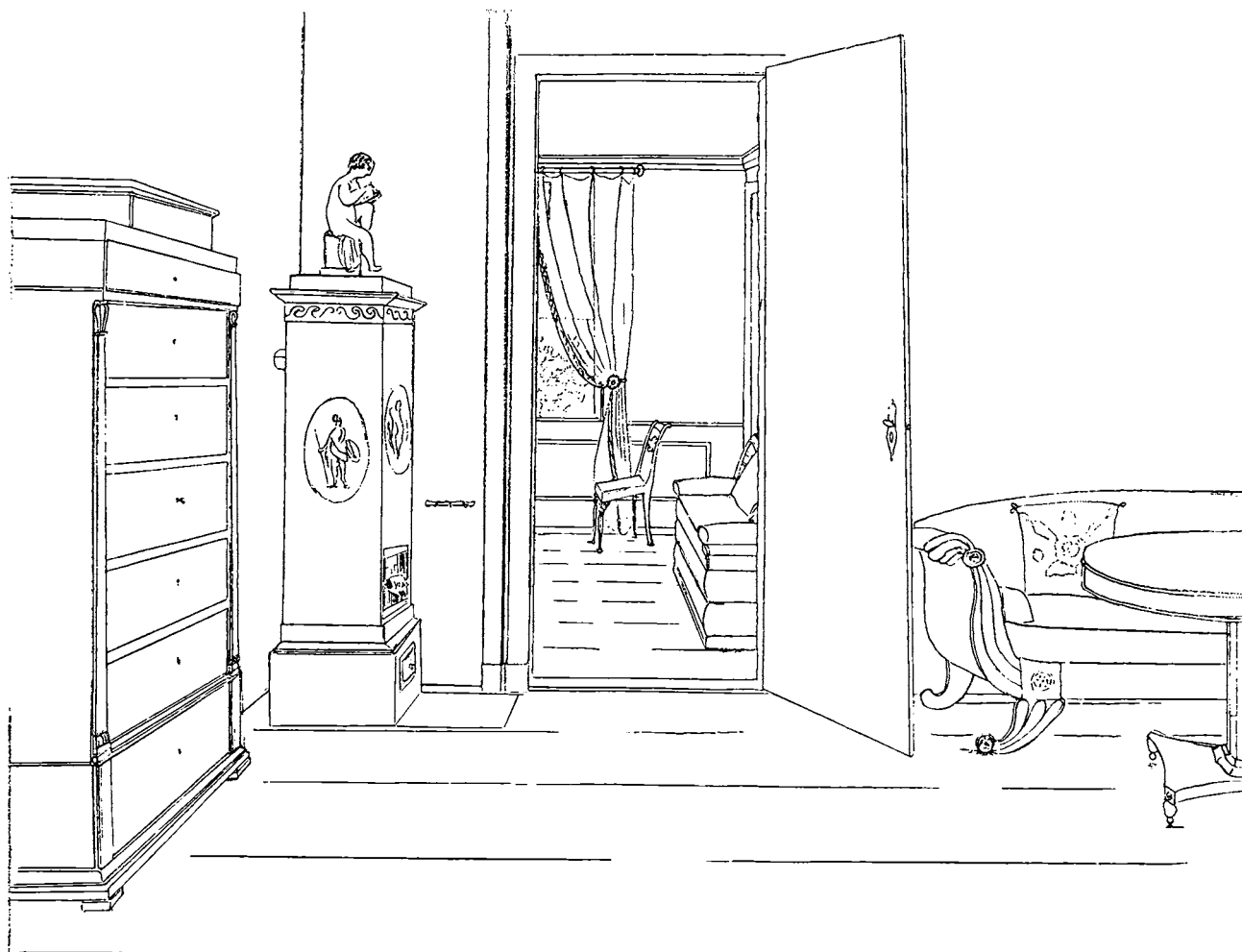
a. HILLEVI CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 10. Februar 1912, † sst. 15. Februar s. A., begravet paa Solna Kgd.

β. GÖREL SOFIA MARGARETA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 26. April 1913. (Kungl. Svea Artilleri Reg:ts förs.).

Kunstmalerinde.

~ Solna Kirke 13. April 1940 med Ombudsman i Sveriges fastighetsägareförbund, Kaptajn CLAËS JARL EDGAR CLAËSSON BREITHOLTZ (F: Byrådirektør CLAËS GUSTAF ERHARD BREITHOLTZ og IDA ELLEN EMILIA EDLING), * Stockholm 7. Juni 1911. [Stockholm].

γ. LOUISE CECILIA MARGARETA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 11. Februar 1918. (Oscars förs.).

Interiør fra General Anstalts Hjem.

Fil. kand., ekstraordinær Amanuensis ved Statens Historiska Museum.

δ. BEATRICE EMILIE MARGARETA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 8. Oktober 1925. (Oscars förs.).

~ Eksjö 29. November 1947 med Fønrik ved Kungl. Svea Livgarde LARS HUGO ADELBORG (F: Oberstløjtnant CARL HUGO ADELBORG og HEDVIG HELFRID ELISABETH Friherreinde RAPPE), * Stockholm 15. April 1924. [Stockholm].

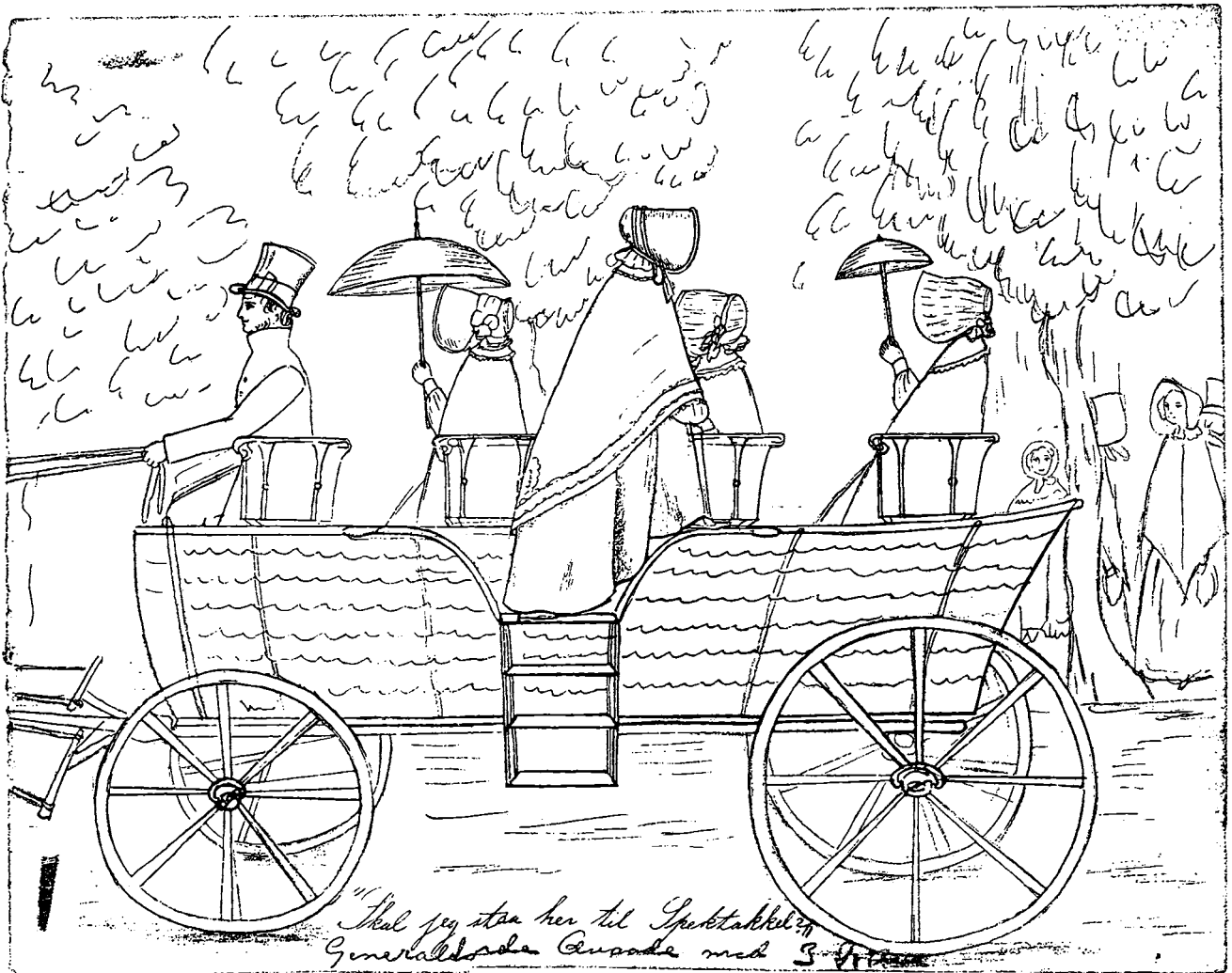
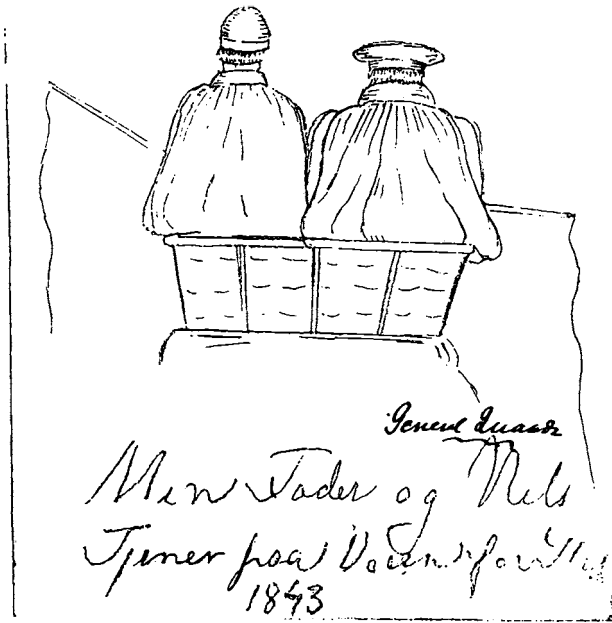
g. HELENA CECILIA GUSTAVA CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 24. Februar 1885, † sst. 26. Februar s. A., begravet paa Solna Kgd.

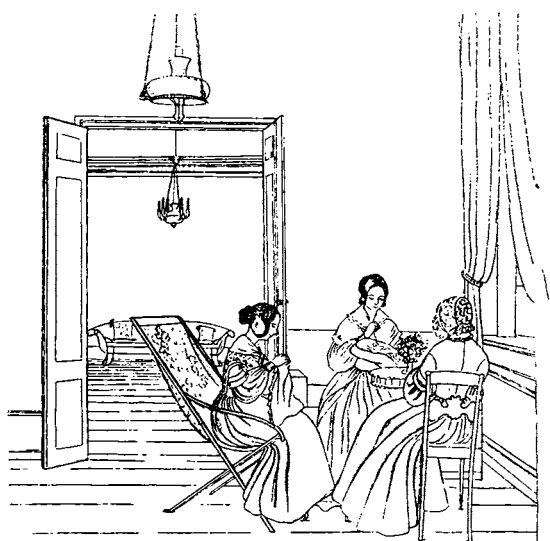
h. OLOF GÖRAN CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 12. Januar 1887 (Hedvig Eleonora förs.), † sst. 20. September 1904, begravet paa Solna Kgd.
Søkadet.

D. GEORGE LOUIS CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 10. Juli 1852, døbt 28. Juli, † paa Segersjö 21. December 1931, begravet paa Solna Kgd. 30. December.

Jur. fil. kand., Grosserer i Stockholm.

~ Stockholm 28. November 1886 med MARIA CATHARINA LOUISA NORDSTRÖM (F: Grosserer CARL LEONHARD SEVERUS NORDSTRÖM og MATHILDA

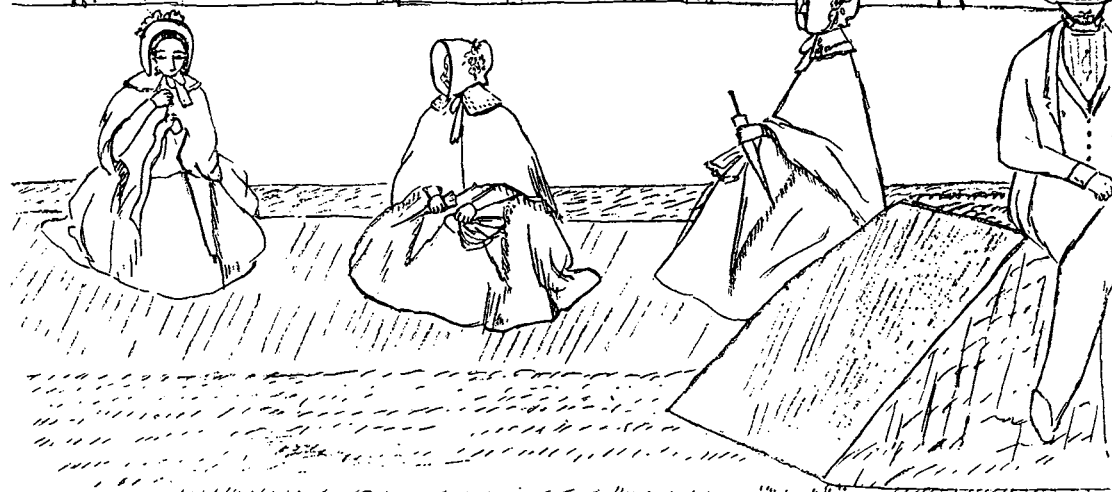
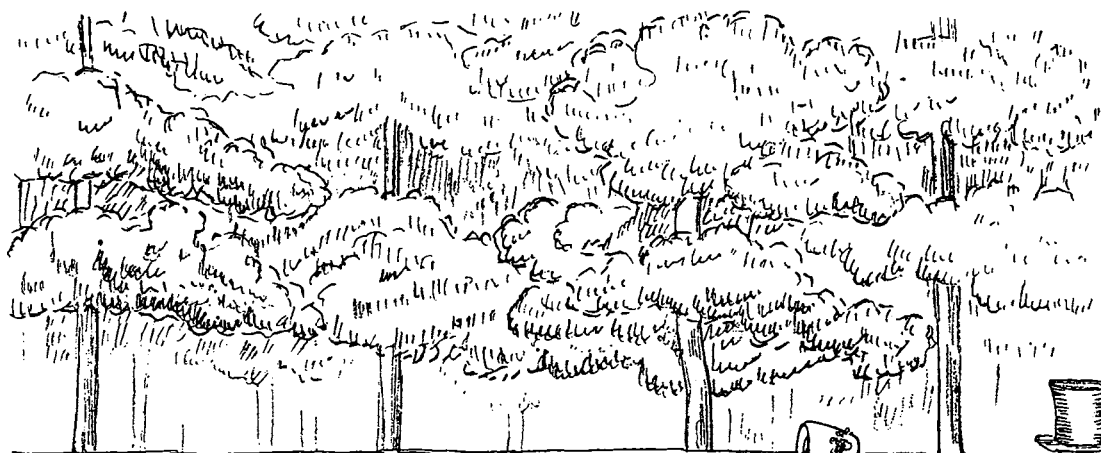

Generalinde Ansaade med Døtrene Lene og Corinna

Troisies på General Ansaades Hjem

Generalinden Ansaade med Døtre.

EMILIA LEHMAN), * Göteborg 15. November 1855, hjemmedøbt (Kristine förs.) 4. December, † Stockholm 20. November 1918, begravet paa Solna Kgd. 25. November. — 1 Datter:

a. MALIN LOUISE MATHILDA GUSTI CORDELIE CEDERSCHIÖLD, * Stockholm 15. Januar 1888, døbt der 26. Februar (Hedvig Eleonora förs.).

~ Stockholm, Gustaf Adolfs Kirke, 6. April 1909 med Ritmester CHRISTIAN FREDRIK AXEL DE BERG (F: Intendant FREDRIK ADOLF DE BERG og SIGRID SOFIA HAMMER), * Stockholm 10. Oktober 1883, døbt 17. November (Adolf Frederiks förs.). [Stockholm]. — 2 Sønner:

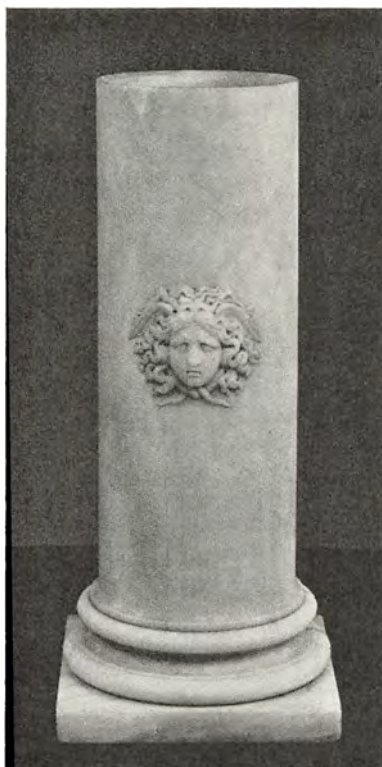
α. CHRISTIAN FREDRIK STIG DE BERG, * Stockholm 15. Maj 1910, døbt 17. Juni (Maria förs.).

Kaptajn ved Ingeniørtropperne. [Boden].

β. GEORGE FREDRIK STEN DE BERG, * Stockholm 21. Maj 1913, døbt 15. Juni (Maria förs.), † ved Furusund (Stockholms Skärgård) 10. August 1922, begravet Stockholms Norra Kgd. 15. August.

4. AUGUSTA CAROLINE ADOLPHINE QUAADE, * Helsingør 13. Juli 1820, døbt St. Mariæ K. 20. September, † i Rom i Oktober 1866, begravet der. — Ugift.

5. LOUIS MAGNUS JOHAN CHRISTIAN CARL QUAADE, * Helsingør 7. Marts 1825, døbt St. Mariæ K. 10. Maj, † paa Oringe 13. September 1906, begravet i Vordingborg. Kaptajn. — Ugift.

1 af 2 Alabast Vaser, som General Hansen gav General Quaade til dennes Bryllup
Hos Arkitekt Ebbe Berner

GENERALMAJOR PETER QUADES SELVBIOGRAFI TIL ORDENSKAPITULET

Optegnelse af de vigtigste Begivenheder af mit hidtilværende Levnetsløb, i Anledning af min Udnævnelse til Ridder af Dannebrog.

Jeg er født den 16de Januarii 1779 paa Pommerby i Hertugdømmet Slesvig i Landskabet Angeln. Indtil mit 13de Aar blev jeg i min Faders Huus. Da min Fader, som dengang var Forpagter af det adelige Gods Dollroth i Angeln, havde en talrig Familie at forsørge, saa føjede han sig i at anbetroe min videre Opdragelse til den i Aaret 1825 i Eutin afdøde Kongelig dansk Landraad og Kongelig svensk Kammerherre VON WÆDDERKOP, Stamherre til det anførte Gods Dollroth. I denne Velgjørers Huus nød jeg Underviisning i de almindelige Skolevidenskaber. I mit 17de Aar blev jeg ansat som Vollandair i det Kongelige Feldjæger Corps og studerede under Oberst VON BINTZER, Corpsets Chef, Matematik, Militair- og Forstvidenskab. 1798 blev jeg Officer og ansat som Fændrik i det søndenfjeldske Infanterie-Regiment med Tiladelse at blive 3 Aar i Kiel for at studere Matematik. Da Krigen med England 1801 brød ud, fik jeg Ordre til at begive mig til mit Regiment, som garnisonerede i Frederichshald. Efter min Ankomst dertil, fulgte jeg Regimentet, som cantonerede i Grevskabet Laurvig og blev Second-Lieutenant. Strax efter at have meldt mig hos min Chef, den commanderende General VON MANSBACH, fik jeg Ordre at forfærdige à coup d'oeil et militairt Chort over endel af Grevskabets Kyst, hvilket Arbeide erholdt Generalens Bifald. Da Freden med England var sluttet, rykkede Regimentet i sit Standquarteer Frederichshald, hvor jeg indtil efter Exerceertiden 1802 forrettede Garnisonstjeneste. Jeg reiste nu til Dannemark og Holsteen. I Foraaret 1803 indfandt jeg mig igjen ved Regimentet, men blev kun i Frederichshald til efter Exerceertiden, da jeg igjen reiste til Dannemark for at søge om at blive forsat til Ingenieur Corpset, som havde faaet en nye Organisation. I Aaret 1804 blev jeg foreløbig ansat i Corpset. Jeg studerede nu i Kiøbenhavn under Major VON STEFFENS, Lærer ved Corpset, Matematik, Fortification og de dermed beslægtede Videnskaber. I Foraaret 1805 tog jeg den allernaadigst befalede Ingenieur Examen. Jeg avancerede nu til Premier-Lieutenant i Corpset og blev ansat som Ingenieur ved Nyborg og Corsøer Fæstning. I Aaret 1806 fik jeg tillige Inspection over Kystdefensionsværkerne i Dannemark. I Anledning heraf gjorde jeg i Aarene 1806 og 1807 adskjellige Reiser i Jylland indtil Fladstrand. Ved Krigen Udbrud med England 1807 indfandt jeg mig i Nyborg. Jeg indsendte Projecterne til denne Fæstning og dens Havns Forsvar, bleve af mig udførte i Aaret 1808. Hans Majestæt Kongen havde den Naade mundlig at tilkjendegive mig Sin Allerhøjeste Tilfredshed med de udførte Arbeider, hvilken Allerhøjeste Ytring og skriftlig blev mig med-

*Alle 7 de Byer i Slesvig, og
Gud vil mig den Gode og gode vilde
med jer min Gud: den samme.*

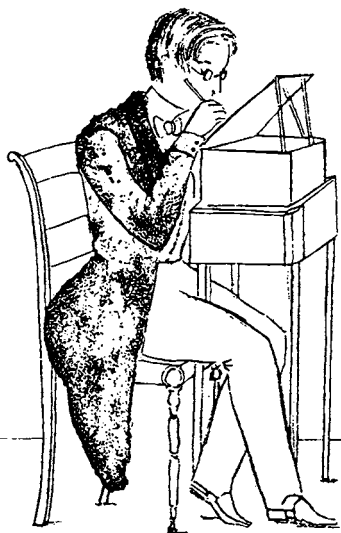
Hugo Cederschiöld
Quade

Brev af 31. Marts 1844
Hos Generalmajor Hugo Cederschiöld, Stockholm

delt gennem det Kongelige Ingenieur Corps. Den 23de Juni 1808 var jeg bleven virkelig Ingenieur Capitain. Jeg blev i Nyborg til Foraaret 1810, da jeg fik Ordre til at begive mig som Ingenieur til Frederichstad i Norge. Paa Reisen derhen blev min Bestemmelse forandret, thi jeg fik i Kiøbenhavn Ordre at afløse Major d'AUBERT som Ingenieur ved Kronborg Fæstning. Den 20de Juni 1810 overtog jeg min nye Post, som jeg nu har forestaaet i 16 Aar. De vigtigste i dette Tidsrum ved Kronborg Fæstning ud-

*de meget iordte Tilnæmning til
Ejgen fatall eders Tilbringer,
der er forfalden adskillige, og
Vilhelmine skal jeg vilde
og for Nils Adil hjertelig
den: Moder Christiane Quade*

Brev af 27. August 1839
Hos Generalmajor Hugo Cederschiöld, Stockholm

George Quaade.

Louise Quaade

førte Arbejder ere: Steenglaciets Istandsættelse efter den forefundne Plan, det nordlige Steenglacis Forandring efter den af mig efter Stormskaden den 16de Januar 1818 udkastede Plan, Underværkernes Forandring af mig foreslaaet og Revetementsmurenes Istandsættelse. Hans Majestæt Kongens Allerhøieste Tilfredshed med Udførelsen af disse Arbejder er bleven mig af Allerhøiestsamme Selv tilkjendegivet og skriftlig meddelt gennem det Kongelige Ingenieur Corps. I December 1812 ægtede jeg min nuværende Kone CHRISTIANE GUSTAVE, en Datter af Admiralitets Commissair og første Inspecteur ved Øresunds Told LOUIS DE TUXEN. I Aaret 1825 erhold jeg ifølge Hans Majestæts Ordre Directionen over det under Arbeid værende nye Havneanlæg ved Helsingør. Den 25de Mai dette Aar behagede det Hans Majestæt at udnævne mig til Ridder af Dannebrogordenens 4de Klasse.

Allerunderdanigst

Helsingør den 31te Juli 1826.

Egenhændig Konzept, tilhører Generalmajor Hugo Cederschiöld, Stockholm.

P. F. QUAADES TAKKEBREV TIL KRONPRINSEN

Gnädigster Kronprinz,

Nyborg d. 2te Marti 1806.

Ew. Königl. Hoheit habe ich die Gnade zu melden, dass mir auf Höchstderoselben gnädigstem Befehl ein Gratial von 100 r. ausgezahlt worden ist.

Ew. Königl. Hoheit durch Worte meine Dankbarkeit auszudrücken, würde mir unmöglich seyn. Es giebt auch eine würdigere und weniger trüglicher Art, nemlich durch Fleiss und unablässiges Bestreben, mich in meinem Fache geschickter und zum Dienste des Königs fähiger zu machen. Dadurch hoffe ich einst zu zeigen, dass ich Ew. Königl. Hoheit Gnade nicht ganz unwürdig bin.

Es ist meine unterthanigste Pflicht, Ew. Königl. Hoheit zugleich zu melden, dass ich auf Höchst derselben Befehl von Königl. Ingenieur Corps beordert worden bin, die Inspection über die Kysten Defensions Werke im Norder Jutland zu übernehmen. Ich bin dem zufolge mit dem Capitain von GEDDE in Fredericia gewesen, und habe von ihm die nöthige Instruxion in Rücksicht der von ihm angefangenen Reparation der See Batteries unter der Citadelle erhalten.

... (Resten af Brevet omhandler Vandskade ved Strib).

Unterthanigster

Quaade.

Den Højstkommanderendes Arkiv. Bilag til Ekstraktprotokol 1806, Nr. 2, Sag 215. (R.A.).

BREV FRA GENERALMAJOR PETER QUADE TIL BØRNENE

Mine kjære Børn.

Kjøbenhavn den 28. Jan. 1844.

Allerede forrige Søndag vilde ieg have sendt Eder nogle Linier for at takke Eder for Eders kjærlige Lykønskning i Anledning af min Geburtsdag, men ieg havde ikke sagt Moder, at ieg ogsaa vilde skrive, derfor blev hendes Brev forsejlet og sendt paa Posten, uden at ieg vidste det. Idag skriver hverken Moder eller Augusta, de ere formodentlig for trætte efter det vældige Slag, som blev leveret igaar Aftes her i Huset, og som saa længe har været i Vente; det er naturligt, at de er udmattede af saa megen Anstrængelse og derfor ikke ere istand med den postende Leilighed at skildre alle Enkeltheder af denne sjældne Begivenhed, de maa have Tid til at samle sig og følgelig er det blevet besluttet at udsætte Svaret paa de igaar fra Eder modtagne kjære Breve og den udførlige Beretning om den store Tildragelse igaar Aftes til næste Postdag. Men jeg er ikke træt, ikke udmattet og kunde derfor gjerne i det mindste delvis fortælle alt, hvad der er passeret, men det vilde være urigtigt at berøve dem denne Fornøielse, og derfor indskrænker ieg mig til at skrive kun nogle Ord for af mit inderste Hjærte at takke Eder for Eders Lykønskning i Anledning af den 16. Januar. At I altid med Kjærlighed og de.ømmeste Følelser tænker paa mig, det veed ieg, ligesom I ved, at mine Tanker daglig ere beskjeftiget med Eder, og de vare det vist især paa denne Dag, som ieg saa gjerne havde tilbragt i Eders Selskab, men det kunde jo ikke være, og uvist er det, om det nogensinde igjen vil være Tilfældet, at vi alle paa denne Dag ere samlede; dog vi har Haabet, at vi kunne samles til andre Tider, og med dette Haab, som der er saa megen Sandsynlighed for endnu ofte kan blive realiseret, ville vi være tilfredse. Det har ret glædet mig, at vores kjære Adele var hos Eder paa min Geburtsdag, naar jeg fraregner Eder, Eeders Moder og Sødskende, er der vist ingen, der holder saa meget af mig, som hun og Theodor.

den 1. Febr.

Jeg sender vedlagt 25e Rgd., nemlig 20e som sædvanligt — af de 5 betaales Porto for dette Brev, thi det gaaer sikkrere, naar det ikke er frankeret — for Resten kunne I gjøre Eder en Smule tilgode med Chokolade &c. — Da Brevene gaaer sikkrere, naar de ikke franqueres, saa franquere ieg i Fremtiden ikke vores Breve, Portoens skal ieg nok ved Leilighed erstatte Eder.

Den gamle alsvenske (?) Konge skal jo nu være farlig syg, nogle her holde ham allerede for død, men efter hvad ieg kunde dømme, havde han endnu megen Livskraft; bringer næst Post ikke Dødsbudskabet, troer ieg, han kommer sig.

Adieu mine kjære Børn. — Hils hjærtelig vor kjære Rudolf, Roberts, Adele og Eugenie fra Eders hengivne og troe

Fader
Q.

Original hos Generalmajor Hugo Cederschiöld, Stockholm.

BILLET FRA THEODOR WEDDERKOP TIL G. J. QUADE

Paa Kuverten staar:

Heri et Brev fra Theodor Wederkop til min Fader, skrevet ca. 1820, faaet af Tante Cordelie Quaade 22. Marts 1893.

L. Berner Schilden Holsten f. Quaade.

Mon cher petit ami.

C'est avec un plaisir sensible, que j'ai reçu ta jolie petite lettre, et j'espère, que cela ne sera pas la dernière, que tu m'adresseras. Continues, mon enfant, à être bien diligent, et bien docile, et tu mettras un jour le comble au bonheur de tes parents. Salues Cordelie et Louise, et reponds bientôt à ton ami.

Opbevares paa Holstenshuus.

Theodore.

FORTEGNELSE OVER EFFEKTER FRA GENERAL QUAADES HJEM

Hos Generalmajor Peter Fredrik Quaades och hans makas, född de Tuxen nedanstående ättlingar finnas här nedan angifna möbler m. m. från deras hem:

Hos Stefana Cederschiöld (dottersonsdotter):

Taburett (Tant Corras), Generalskan Quaades skrifbord (Tant Corras), Gungstol med träsits, Gungpall (Louis Tuxens, Generalskans Faders) Gung-stol (Tant Corras) Karmstol med inläggningar i ryggen (Tant Corras).

Hos Margareta Cederschiöld (dottersonsdotter):

Liten chifonnier (Tant Corras) Broderad länstol (d. s. k. »Prinstolen«, anledningen till namnet ledsamt nog forgäten) med lösa rygg-sits-dynor.

Hos Elisabeth Sjögren, född Cederschiöld, (dottersonsdotter) gift med Generalmajor Carl Sjögren: Generalmajor Quaades chifonnier, mahogni, Rundt hörnskåp, mahogni, Bordstudsare (Ur) med mahogni-fodral, Oval spegel (mahogni), Rundt cederträsbord.

Hos Øfverste Hugo Cederschiöld (dottersonsson):

Klaffbord af rosenträ (Tant Corras) Kristallvas med, så vidt jag minnes, Danska Riksvapnet, skall hava tillhört Louis [skal være Lorentz] Tuxen (Fredrik III s tid)

Amiral Rothe, brun gipsbyst.

Hos Häradshövding Pehr Cederschiöld (dottersonsson):

Urna från Helsingör.

Hos Malin de Berg, född Cederschiöld (dottersonsdotter) gift med Ryttmästare Christian de Berg): Sofa, mahogni, rundt hörnskåp, mahogni, liten fätölj utan armstöd.

Hos undertecknad (dotterson):

Generalskans länstol, mindre fyrkantigt bord, skifvan har antagits vara af cederträ, men anses af snickare vara af en *Juniperus communis*, (om jag minnes det latinska namnet rätt).

Segersjö, Lennäs d. 27. Febr. 1931

G. L. Cederschiöld.

Som Tilføjelse til det ovenstaaende skriver Herredshøvding i Eksjö, Pehr Cederschiöld:

Foruden de av Onkel George nævnte Genstande kan jeg yderligere nævne:

Hos Elisabeth Sjögren, f. Cederschiöld:

Syebord av Mahogni

Hos Pehr Cederschiöld:

Generalmajor Quaades Dokumentskab av mahogni;

Thepotte av sølv (»Helsingør Bye«),

Samovar av rødakeret Kupper.

Eksjö den 27. Dec. 1947.

Pehr Cederschiöld.

Paa den nævnte Sølvthepotte (afbildet Side 94) staar der paa det nederste af Foden: Helsingørs Bye. Der er 4 Mærker alle anbragte to Gange paa Thepotten. Under det københavnske Sølvmærke staar der tydeligt 30, saa den er altsaa lavet i 1830, netop det Aar, da Generalen modtog den ved sin Forflyttelse fra Helsingør. Det andet Mærke — F — er slaaet af Guardeinen Jacob Gregorius Graah Fabritius, det tredie indeholder en Bueskytte, som viser, at Thepotten er fremstillet mellem 23. Nov. og 21. December. Mærket L.D. viser hen til Levin Dyrkopf, født ca. 1790, Borgerskab i København 27. Marts 1821, død 1843 (Bøje 941).

Om Samovaren skriver Herredshøvdingen i Brev af 7. Januar 1948, at den er af Kobber og delvis rødakeret, og paa Forsiden har den et Skjold, sandsynligvis af Sølv, med 4 Stempler, deriblandt et med en Løve. Herredshøvdingen skriver: »... Den måste komma från Generalens hem, men om den tillhört Louis Tuxen, är någet jag ej med säkerhet vet. Vi ha tänkt oss, att den är rysk, och medförts av Louis Tuxen från Ryssland; men typen är kanske icke så ovanlig i Danmark... (Det är ej densamma som paa Billedet Sid. 13 i Korrekt.)« [Side 97 i denne Bog].

AFSKEDSSANG TIL OBERSTLIEUTENANT V. QVAADE

Naar gamle Venner maae skilles ad,
 Har Afskedsstunden sin Alvorstanke;
 Farvel da bliver det Stambogsblad,
 Som nær og fjernet skal med os vanke,
 Som skal os følge
 Paa Tidens Bølge,
 Og atter minde og aldrig dølgje,
 Hvad kom og gik.

Naar gamle Venner sig skille maae,
 Bevarer Tanken det kjere Billed,
 Og alle Træk, der for Sjelen staae,
 Sig ved et enkelt har tidt fremstillet,
 Naar dette Ene
 Kan smukt forene
 Den klare Kildes talrige Grene
 Til Alt i Eet.

Der læses Idrætter paa Dit Skjold,
 Og Fødelandet Din Virken skatter;
 Men al Din Gjerning bag denne Vold
 I Mindet nu vi gjenkalde atter.
 Saa modtag Bladet
 Med Afskedskvadet,
 I Druers Offerskaal blier det badet
 Med Tak til Dig.

Ja, hænger ogsaa Dit Billed ej
 I Dagligstuen ved Arnestedet,
 Det svæver dog paa vor Tankes Vej,
 Og vorder elsket og vorder fredet;
 Thi hvor vi bygge
 Vor sande Lykke,
 Det glædet ret Dig at kunne smykke
 Et lille Hjem.

Som Huusalf kom Du, hvor ringe Kaar
 Har alt sit Held inden fire Vægge,
 Hvor Mand og Kone og Glutter staaer,
 Du kjerligt Armodens Spor lod dække,
 Og mens dem fryder
 Alt, hvad der pryder,
 En Hyldest sendes, hver Gang de nyder;
 Glæd Dig ved den!

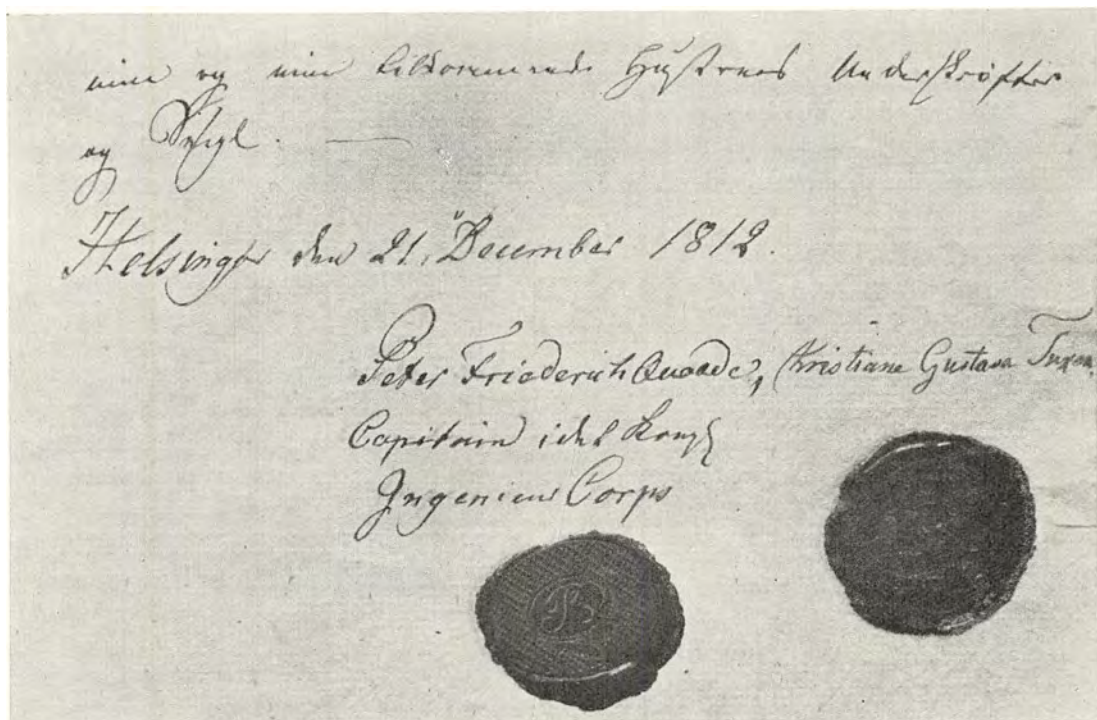
Vi kan ej glemme Din Vandringsgang,
 Saa glem Du heller ej os herinde!
 Den Vej var smuk, som gjør Barmen trang,
 Naar den betrædes af Savn og Minde!
 Ja, mens vi sjunger,
 Det trindt om runger
 Af mange smaa og af store Tunger
 Om Held for Dig!

Nikolaj Krossing.

Sangen er formentlig skrevet i 1841, da Quaade fraflyttede sin Bolig i Kastellet, ved hvis Kirke Krossing var Kantor.

1 af 2 Lysstager fra General Quaades Hjem
 Hos Sekretær Poul Quaade

Indskrivning i Enkekassen
Tilhører Herredshovding Pehr Cederschiöld i Eksjö

SKØDE PAA GENERAL QUAADES GRAVSTED

Litr. K. F.

K-2-14 No. . . 24 . . .

Begravelses Brev.

Paa Garnisons Kirkegaarden uden Østerport er overladt Fru Generalmajorinde Christiane Gustave von Quaade, et Gravsted som indtager en Plads af 4 Alen i Længden, hvorfor efter Forordningen er betalt for 20 Aar 16 Rigbdl. — ß, hvilke sexten Rigsbankdaler i indeværende Aars Regnskab føres Kirken til Indtægt, og er det Fru Gen. von Quaade tilladt paa egen Bekostning at lade dette Gravsted indrette, dog er med Jerngitter, Monument eller Liigsteen forinden til Kirken er betalt, hvad Forordningen bestemmer, alt saaledes, at samme hverken nu eller herefter bliver Kirken eller Kirkegaarden til nogen Udgift eller Bekostning og skal dette Gravsted tilhøre

Fru Generalmajorinde C. G. von Quaade og hendes Arvinger,

i 20 Aar, dog paa Vilkaar at hvergang Liig nedsættes, samme skeer med Kirkeværgens Samtykke og derfor erlægges de Rettigheder, som Kirken tilkommer overensstemmende med de nugjeldende Bestemmelser eller med de, som herefter maatte komme.

Dersom dette Gravsted ikke efter 20 Aars Forløb igjen fornyes, er samme hjemfaldet til Kirken, og dens Værge være berettiget at lade andre Liig nedsætte.

Dette til Bekræftelse under min Haand og Kirkens Segl.

Kjöbenhavn den 6te Marts, Aar 1850

L. Petersen
Segl

Samme Dag nedsattes Herr
Generalmajor von Quaade i Gravstedet.

Hartmann.

d. 11te October 1850 betalt 4 Rbdlr.
for at lægge en Liigsteen.

Hartmann.

[Nederst paa Siden staar der:]

Begravelses Brev

for

Fru Generalmajorinde C: G: von Quaade og hendes Arvinger, paa 20 Aar fra 6te Marts Aar 1850 til s. D., Aar 1870.

A. 192.

[Paa næste Side (Side 2) staar der:]

1866 den 4 Iuni nedsat Generalinde Christiane Gustave Quaade. Fornylsen betalt med 12 Rd. 4 $\frac{1}{2}$ 13 $\frac{1}{2}$.

H. Tronier
for C. Hansen
Klokker.

Gravstedet endvidere kjøbt paa 20 Aar, betalt med 16rd, saaledes hjemfalder det først til Kirken d 6te Marts 1906.

C. Hansen

1906, den 24d September er Gravstedet fornyet for 20 Aar til 6t Marts 1926 (udensogns); herfor samt for Monumentret i 36 Aar til 6te Marts 1906 er betalt 124 Kr. 80 Øre. For Skødets Paategning er betalt 2 Kr.

Oluf Hansen

1913, den 8' Juli er Gravstedet — 6.25 m² stort — fornyet for 7 Aar til 6' Marts 1933; herfor betalt 35 Kr. (udensogns). Samme Dag nedsat Departementssekretær Christian Fritz Charles Peter Quaade, 60 Aar gl.

Oluf Hansen

1926, den 8. Januar nedsat Fru Regina Laura Maja Ernesta Quade, 67 Aar gl. Gravstedet fornyet for 13 Aar til 6' Marts 1946, herfor betalt efter udensogns Takst Kr. 81,25. Protokol 2 Kr.

P. K. V.
Lorenzen,
Inspektør.

1947, den 31. Maj er Gravstedet fornyet for 10 Aar til 31. December 1955; herfor er betalt efter udensogns Takst Kr. 125.—. Protokol 2 Kr.

P. K. V.
Lorenzen,
Inspektør.

Ejes af Sekretær Poul Quaade.

UDDRAG AF FOLKETÆLLINGERNE

1840

CITADELLET FREDERIKSHAVN

P. F. QUADE	61	gift	Oberstlieutenant i Det kgl. Ingenieurcorps
CHRISTIANE GUSTAVA	47	-	hans Kone
GEORGE	26	ugift	hans Søn, Cancellist i Departementet for de udenlandske Sager
CORDELIA	24	-	hans Datter
LOUISE	22	-	ligeledes
AUGUSTA	19	-	ligeledes
LOUIS	14	-	hans Søn
NIELS HANSEN VALSØLILLE	33	ugift	hans Tjener
MAREN KNUTHSDATTER	28	ugift	hans Tjenestepige
NIELS SINE ØRSTEDT	36	-	ligeledes

1850

VESTER KVARTER, FREDERIKSHOLMS KANAL BRYGHUSGADE 246

P. F. QUAADE.....	71	Gift	Pommerby	i Angeln Huusfader Generalmajor Chef for Ing. Corpset
CHRISTIANE GUSTAVA QUAADE, født de TUXEN	67	Gift	Helsingør	forestaaendes Kone
GEORGE QUAADE.....	36	Ugift	Helsingør	forestaaendes Søn, Kammerjunker og Expeditionssecretair i Ministeriet for de udenlandske Sager.
CORDELIA QUAADE.....	34	ugift	Helsingør	Generalmajor Quaades Datter
AUGUSTA QUAADE.....	29	-	-	ligeledes
CHRISTIANE FRANDSEN	24	ugift	Kiøbenhavn	Stuepige hos forestaaende
MARIA CHRISTINE ANDERSEN	25	Ugift	Viborg	Kokkepige hos Generalmajor Quaade
JOHAN LOUIS QUAADE.....	24	ugift	Helsingør	Premierlieutenant i 6te Bat: udcom- manderet.

1855

ST. ANNÆ VESTER KVARTER NR. 3 GOTHERSGADE.

CHRISTIANE GUSTAVA QUAADE	58	Enke	Helsingør	Pensionist Huusmoder
CORDELIA LOUISE AUGUSTA CHARLOTTE MARGRETHE QUAADE	36	Ugift	Helsingør	} Generalinde Quaades Døtre
AUGUSTA CAROLINE ADOLPHINE	31	Ugift	Helsingør	
MARGRETE CATHRINE ALBINUS	27	ugift	Assens	

1860

ST ANNÆ VESTER KVARTER NR. 504 D 3. BORGERGADEN 142 1 SAL t. h.

Generalinde QUADE	64	Enke	Helsingør	Luth
CORDELIA QUADE	35	ugift	do	do
AUGUSTA QUADE	30	ugift	do	do
MARIA JENSEN	25	do	Jylland	Tjenestepige do

Det bemærkes, at Aldersangivelserne i Folketællingerne afviger en Del fra det rigtige.

General Quaades Guldur paa dets oprindelige Underlag
af Broderi med Perler
tidligere hos Grosserer G. L. Cederschöld,
nu paa Langesø

KILDER

1. Gelting Kirkebog 1763—95 (hos Præsten i Gelting).
1779. N[atus] 16' Jan. B[aptisatus] 20. PETER FRIDRICH QUADE, Sohn des Pensionairs auf Pommerby
AUGUST DIEDRICH QUADE und MARGARETHA MAGDALENA, geb. MORT[H]O[R]ST. Gevat. PETER TRAMSEN aus Bienbek, Secret. JACOB FRIDRICH GODBERSEN, Demois. MARGARETHA ELISABETH BEHLING.
2. Garnisons Kirkes Begravelsesprotokol. Mænd 1841—50 (L.A.)
[Død] 1/3 [1850] af Kræft, [Begr.] 6/3 PETER FREDERIK VON QUADE, gift, Generalmajor, Chef for Ingenieur[orpset]. C. og D.M., Bryghusgade 246, 71 Aar. Garn. Assist. Ejendomsgrav Litra K. 24.
Berlingske Tidende 1850, Nr. 54. Onsdag Morgen den 6. Marts Tillæg:
At min elskede Mand, General-Major QUADE, Chef for det kgl. Ingenieurkorps, Commandeur af Dannebrog og Dannebrogsmænd, ved Døden er mig berøvet den 1ste d. M. i en Alder af 71 Aar, bekendtgjøres herved sørgeligst.
Christiane Gustava Quaade
født Tuxen.
3. General Quaades Bo blev 25. Marts 1850 ekstraderet de ekstraordinære Skiftekommissarier, Konferensraad Bræstrup og Etatsraad Steinfeldt. (Kbh. Skifter. Ekstraktprotokol 1850—51, S. 5).
4. Paa Gravstedet findes en Sten med en hvid Marmorplade, der bærer følgende Inskription:
Peter Friederich
Quaade
Chef for det kgl. Ingenieurcorps
† den 1ste Marts 1850
og
hans Hustru
Christiane Gustava
født Tuxen
† den 28de Mai 1866
5. Helsingør St. Mariæ Kirkebog 1733—1814. (L.A.)
1812
Med kongelig Bevil- Ingenieur Capitain PETER
ling ere af Hr. Pastor FRIDERICH v. QUADE og Frø-
Sandal viede hjemme i ken CHRISTIANA GUSTAVA DE
Huset d. 25de Dec. TUXEN
1812. Forlovere.
Kammerherre WEDDEKOP.
Adm. Com. DE TUXEN.
6. Helsingør St. Mariæ Kirkebog 1733—1814 (L.A.)
Getauffte 1792
Novembr. 5 CHRISTIANE GUSTAVA var vorher zu
Hause getauft.
Parent. Hr. LOUIS DE TUXEN und Frau CHARLOTTE
ELISABETH geborhne KLINGFELDT.
Gev.. Die Frau GODENIUS, die Frau Capitainen
FALBE, der Hr. Kammerherr v. LÜTTICHAU, Kam-
merherr v. HAUCH, Justitsr. LÜTKEN, Gouverneur
BROWN, Capt. v. LØNBORG, Capt. v. BRØER, Con-
sul THALBITZER, Commisair VAN ALLER, Kauffmann
BELFOUR, do GOOD, do DISTON, Hr. DUNCAN, Sec-
retair BÄHR, Dr. STRÆTT, Translateur SPRUNCK,
Sr. GRADMANN, Hr. BRYAN.
7. Garnisons Kirkes Begravelsesprotokol. Kvinder 1864—75. (L.A.)
[Død] 28/5 1866 af Brystbetændelse, [begr.] 4/6 CHRISTIANA GUSTAVA QUADE, Enke efter Generalmajor QUADE, Akademigade 7, 73 Aar. Garn. Assist. Ejendoms Grav K. 24.
Berlingske Tidende 1866, Nr. 136, Fredagen den 1. Juni. Tillæg:
At Generalinde Christiane Gustava Quaade, født Tuxen, Enke efter tidligere afdøde Generalmajor Quaade, den 28de f. M. efter et kort Sygeleie er afgaaet ved Døden bekendtgjøres herved af hendes Efterladte.
Begravelsen er bestemt til Mandagen den 4de ds. fra Garnisonskirken.
Kjøbenhavn, den 1ste Juni 1866.
8. Boet blev 6. Juni 1866 overtaget til privat Skifte. (Kbh. Skifter. Hvidebog Nr. 34, S. 471).
9. Se ovenfor under 4.
10. General Quaade ses ikke at have ført noget Vaaben. Hans Signet, der er meget almindeligt i Tiden, indeholder kun Initialerne: P.Q. Det tilhører nu Sekretær Poul Quaade.
Familien Tuxens Vaaben fastsattes ved Patent af 31. Marts 1749. Skjoldet tværdelt ved en Sølvbjælke af rødt, hvori en Krone, og grønt. Paa den firetrallede Hjelm en naturligtfarvet Skansekurv med en opvoksende Guld-Løve til højre og en opvoksende Sølvmynde med Guld Halsbaand til venstre. Skjoldholderne: to tilbageseende Sølv Mynder med Guld Halsbaand.
11. Om Slægten Quaade se Henviisning S. 82.
Slægten Tuxen: Danmarks Adels Aarvog LI, 1934, S. 257—61. A. P. Tuxen: Slægten Tuxen 1550—1800, Kbh. 1928.
12. Se S. 107. Koncepten tilhører Generalmajor Hugo Cederschiöld, Stockholm.
13. Carl Anton Frederik Qvade: Den danske Quade-, Quade- Qvadeslægt, S. 83.
14. MAGNUS VON WEDDERKOP, 1758—1825, svensk Kammerherre, g. 1790 med CORDELIA MARIA CHARLOTTA VON BOYE, 1774—1841, skilt (hun g. 2° m. Professor PER GUSTAF CEDERSCHÖLD, 1782—1848).
15. JACOB LUDVIG VON BINZER (1746—1811), se Hirsch.
16. Gundlach: Album der Christian-Albrecht Universität zu Kiel, 1665—1865, 1915, S. 163.
17. (JOHAN) FRIEDRICH VON MANSBACH til Mansbach (1744—1803), se Hirsch.
18. V. E. Tychsen: Fortificationsetaterne og Ingenieurkorpsset 1684—1884, 1884, S. 44 f.

19. JACOB (JOHAN) HANSEN STEFFENS (1771—1815), se Hirsch.
20. Den højstkommanderendes Arkiv. Indkomne Sager. Ekstraktprotokol I, 1805, Nr. 721. (R.A.) Pakken med Bilag er desværre bortkommet.
21. De originale Ekskensbesvarelser med paategnede Vota findes i Ingeniørkorpsets Arkiv. Etater: Ekskensopgaver. (Hærens Arkiv). De er oprindelig fremsendt 23. April 1805 til den højstkommanderende (se Ekstraktprotokol I, 1805, Nr. 725), men er altsaa tilbageleveret Ingeniørkorpset.
22. Den højstkommanderendes Arkiv. Indkomne Sager. Ekstraktprotokol I, 1805, Nr. 674. Jfr. ovenfor under 20.
23. Samme: Indkomne Sager, Ekstraktprotokol II, 1806, Nr. 138.
24. Samme Nr. 180. HANS CHRISTOPHER GEDDE (1738—1817), se D.B.L., VII, 1935, S. 633 f.
25. Samme Nr. 215, jfr. S. 108.
26. Samme: Ekstraktprotokol I, 1805, Nr. 673.
27. Samme Nr. 674.
28. Tychsen: anf. Arb. S. 44 f.
29. senere norsk Generalmajor BENOIT D'AUBERT (1768—1832), blev 1810 forflyttet som Ingeniør-Major til Norge, se Hirsch.
30. Den højstkommanderendes Arkiv. Indkomne Sager 1812, Nr. 1577 a.
31. Samme 1812, Nr. 1592a. — Kommissionens Medlemmer var foruden Quaade den senere Generalløjtnant MORITZ SCHEEL (1753—1832), den senere Chef for Ingeniørkorpset og Generalløjtnant RASMUS KRAG og Arkitekten CHRISTIAN FREDERIK HANSEN (1756—1845), jfr. Meddelelser fra Krigsarkiverne V, 1892, S. 341.
32. Den højstkommanderendes Arkiv Indkomne Sager 1813, Nr. 1 a.
33. samme 1813, Nr. 421 a.
34. Tychsen: anf. Arb., S. 51.
35. Den senere Kaptajn, Generalkrigskommissær, Fyrinspektør CHRISTOPHER ADOLPH LETH (1796—1868) var 1825 tilknyttet Havne- og Fyrinspektoratet. — I Brev af 13. Juni 1829 til Statsminister J. S. MØSTING takker Quaade for den ham betroede Opgave. (Møstings Arkiv, R.A.)
36. D.B.L. XIII, 1938, S. 241.
37. Arthur G. Hassø: Kjøbenhavns Brandvæsens Historie, 1931, S. 291.
38. Tychsen: anf. Arb., S. 51.
39. samme S. 74.
40. samme S. 71.
41. samme S. 72.
42. Den højstkommanderendes Arkiv. Indkomne Sager 1812, Nr. 2332 a.
43. Enkekassen 17350.
44. Allgemeine Deutsche Biographic, XLI, 1896, S. 390.

NOTER TIL BILLEDERNE

Side 85. Uddrag af Brev af 17/11 1947 fra Sekretær Poul Quaade til Lehnbaron Berner Schilden Holsten, Langesø.

.....

Maleriet af Generalmajor P. F. Quaade er malet — fmdl. i Vinteren 1847—48 — af Maleren August Heinrich Georg Schiøtt, som har signeret det, dog med Udeladelse af Fornavnet Georg og med Efternavnet uden det andet »te. Paa Maleriet findes intet Aarstal, men udskaaret i selve Rammens Underkant staar der:

d. 16. Marts 1798

d. 16. Marts 1848

Billedet blev malet i Anledning af den portrætteredes 50 Aars Officersjubilæum, idet han d. 16/3 1798 udnævntes til Fændrik af Infanteriet. Det var en Sæmnskudsgave fra Ingeniørregimentets Officerskorps.

I denne Forbindelse kan jeg lide at foretage et Sidespring. I Aaret 1912 stiftede jeg Bekendtskab med daværende Premierløjtnant i Artilleriet Hans Wenck og kom ret ofte hos hans Forældre, Oberstløjtnant Wenck og Hustru. I Oberstløjtnantens Dagligstue hang det Litografi af Generalen, som vi alle kender. Jeg maa have stirret meget paa det, for Oberstløjtnanten sagde pludselig. Hvorfor interesserer De Dem saa meget for General Schegel? Jeg svarede naturligvis, at det ikke var General Schlegel, men min egen Oldefar. Hvorfor jeg mente det? Bl. a. fordi vi havde Maleriet hjemme. Dette kunde Sønnen

bekræfte, og den gamle blev meget glad ved at faa sin Vildfarelse berigtiget og fortalte mig yderligere, at hans Fader, Generalmajor Wenck af Ingeniørkorpset, i sin Ungdom havde været Adjudant hos General Quaade og havde været en af Bidragyderne til Maleriet. Og da jeg kom hjem og fortalte min Oplevelse, sagde Fader, at han vidste fra sin Bedstemoder, at hver af Bidragyderne havde faaet et Litografi, og derfor findes der saa mange. Da gamle Wenck var død, spurgte jeg min Ven — som nu er i Udenrigsministeriet — om jeg kunde købe Litografiet til min Datter, og saa forærede han hende det. Saaledes har baade Claus og Ulla Litografi af deres Tipoldefader, for Claus har selvfølgelig det, jeg havde (og Fader havde), inden vi fik Maleriet.

[Et Eksemplar af Litografiet har H. B. S. H. i sin Tid faaet af Baron Christopher Zytphen Adler.]

Maleriets Dimensioner er 64 cm i Højden, 51,5 cm i Bredden. Generalen har graa Øjne med en Nuance i Brunt.

Generalinde Quaades Portræt er et Fotografi, hvoraf der findes nogle Stykker i Familien.

- Side 87. De to Segl er fra Forskrivning af 21. December 1812 fra Kaptajn P. F. Quaade til Enkekassen. Blandt Papirerne, der tilhører Ægteparrets Dattersønneson, Herredshövding Pehr Cederschiöld.
- Side 87. Lille Maleri af General Quaade ca. 13 × ca. 11 cm. Graablaa Øjne, mørkt Haar, lyst Overskæg.

- Bagpaa Billedet har hans Dattersøn, Grosserer George Louis Cederschiöld, skrevet:
Generalmajor Peter Friedrich Quaade, Chef for det Danske Ingeniørcorps, fader til Fru Louise Cederschiöld, fødd Quaade, gift med Kammerherre R. U. Cederschiöld. Malet af Sønnen G. J. Quaade.
- Tilhører Fru Malin de Berg født Cederschiöld, har tilhørt hendes Fader.
- Paa Billedet af Generalinden er hun fotograferet med Dattersønnen, G. L. Cederschiöld.
- Side 91. Det her gengivne Fotografi af Tante Corra har jeg (H. B. S. H.) haft, siden jeg var ganske ung.
- Side 93. Bag paa Billedet af Kaptain Tuxens Hus i Helsingør staar der:
Kaptan Louis Tuxens hus i Helsingør (det røde till höger), der hans ena svärson Kaptan, sedermera Generalmajor Quaade äfven bodde under sin tjenstgöring i Helsingør — Kronborg —, och der alle dess senare barn, således äfven Fru Louise Cederschiöld, föddes.
- Figuren under trädet är en hindu, som Kaptan Tuxen haft med hem från sina sjöfärder och behållt som tjänare. Han kallades »sorte Peter».
- Tafian är i hans ungdom målad af Generalmajor Quaades äldste son, George Ioachim Grothschilling Quaade, på v. t. dansk envoye i Berlin under ett tjugotal år
Stockholm d. 24. Aug. 1903.
G. L. Cederschiöld.
- Side 96 til 105 og Side 108. Alle de her gengivne Tegninger ejes af Generalinde Elisabeth Sjögreen født Cederschiöld, og Generalindens Datter, Frøken Carin Sjögreen, skriver om dem i Brev af 22. November 1947:
»..... Syster Brita var just hemma den dagen jag fick Ditt brev, och hon som familjens museimänniska rådfrågades betr. de klicheer, Du talade om från Generalens hem. På Museet skulle dom betecknas som penn-teckningar. De äro tecknade av Tante Augusta Quaade och tidpunkten måste vara någon gång under 1830-talet, förmodligen senare delen.....»
- Paa Tinghuset i Eksjö hos Herredshøvding Pehr Cederschiöld staar ett rundt Bord, der meget ligner det paa Side 96 afbildede Bord.
- Side 99. Paa Billedet sidder i Familiekredsen Baron Charles Selby, f. 1813 † 1843, i Legationssekretærs Uniform. Han var fjærnt beslægtet med George Quaade, idet to af deres Oldefædre var Brødre. Efter Charles Selbys Død i 1843 arvede George Quaade hans Diplomat Uniform. George Quaade har — som det ses af dette Billede — tidligt haft Forbindelse med Familien Selby. I 1851 ægtede han en af Charles Selbys Søstre.
- Foruden de her i Bogen gengivne Pennetegninger, som alle tilhører Generalinde Sjögreen født Cederschiöld, ejes en Del tilsvarende af Generalindens kødelige Kusine, Fru Malin de Berg født Cederschiöld, Datter af Grosserer George Louis Cederschiöld, der havde stor Interesse for sin Familie og dennes Ejendele, som det vil fremgaa af det i disse Noter anførte. Om de Tegninger, der tilhører Fru de Berg, skriver Fruens Søn,
- Kaptain Stig de Berg i Brev af 6. August 1945 til H. B. S. H.:
- »Jag har i dag gått igenom någre av Morfars efterlämnade papper.
- De av Augusta Quaade gjorde blyertsteckningarna, som jag vid ett tidigare tillfälle omnämnt, äro — ehuro som tidsbilder lustiga — knappast av ett sådant utförande, att de lämpa sig för tryckning i Din släktbok. Jag har framför mig några gruppbilder, där personerna äro namngivna. Jag skall här beskriva dem, eftersom jag tror, at namnen i några fall kan intressera Dig.
- 1) En odaterad teckning återger högläsning kring aftenlampan. Personerna äro Frøken Emilie Top, Løjtnant Steen Top (läser), Cordelie Quaade, Christiane Quaade, Augusta Quaade, Fru Top, Admiral Bille.
 - 2) En annan teckning återger likaså en krets kring ett bord med lampa. Den betecknas »Nyhavn i Kjöbenhavn 1836 hos Admiralinde Rothe». Personerna äro Etatsraad Stampe, Fru Rosine Stampe, Admiralinde Rothe, Cordelie Quaade, Louise Quaade, Augusta Quaade, Christiane Quaade.
 - 3) Så kommer jag till en teckning, kallad »Chocolade-Selskab hos Majorinde Quaade i Castellet i Kjöbenhavn sidst i trediverne». Personer: Louise Quaade, Hanina Falbe, Christiane Quaade, Ida Falbe, Augusta Quaade, Cordelie Quaade, Frøken W. Beichman.
 - 4) På en grupp bild stå alla personerna samlade kring en dam, sittande i vilstol. Ingen datering. Den sittande damen är Cordelie Quaade. Stående äro Christiane Quaade, Doktor Manza, George Quaade, Augusta Quaade, Louise Quaade.
 - 5) På en spång ser man Louise och Cordelie Quaade samt Captain Bonnet och simmande hunden Hector. Odaterad.
 - 6) på en odaterad teckning ser man en grupp personer i ytterkläder bryta upp från en teaterföreställning, konsert eller bjudning. Namngivna äro Frøken Bardenfleth, Kammerjunker Oelenschläger, Louise, Cordelie och Christiane Quaade samt Niels Tjener. Den sistnämnde förekommer på flera teckningar, och måtte ha varit General Quaade's betjänt.
 - 7) En ganska omsorgsfullt gjord teckning bär på skriften »Gratulationsvisiter paa Materialgaarden i Kjöbenhavn i Anledning af Louise Quaades Forlovelse 1842 i Marts». Man ser där Capitain Falbe, Lieutenant Arenholtz, Baron Haxthausen Frøken Haxthausen, Baronesse Haxthausen, Frøken Owen, Grosshandlare Owen, Cordelie Quaade, Louise Quaade, General Bardenfleth, Kammerjunker Halling, Frøken Ewald, Christiane Quaade, Frøken Hansen, Fru Steenstrup, Frøken Steenstrup.
 - 8) På en liten skiss, odaterad, ser man Louis Quaade och Niels Tjener.
 - 9) På en liten teckning från 1836 ser man Louis Quaade i Castellet, matande duvor vid ett duvslag.
 - 10) En lustig teckning återger Louise, Cordelie, Augusta och Christiane Quaade fly för en råtta.

Christiane Quaade söker via en stol sin tillflykt till ett bord.

11) Fru Top, Fru Bille och Cordelie Quaade synas 1838 i ivrigt samspråk.

12) Cordelie och Louise Quaade hälsa utomhus vid obekant tidpunkt på Prins Ferdinand och Prinsesse Caroline, vilka de nu voro.

Videre skriver Kaptain De Berg i samme Brev: Ett exemplar av »Nationaltidende» Mandag Aften den 8. April 1889, Nr. 4652, innehåller som första och ledande artikel en utrikespolitisk karakteristik om Georg Joachim Quaade — såväl kritisk som erkänsam. [trykt i Gesandten's Biografi Side 75—76].

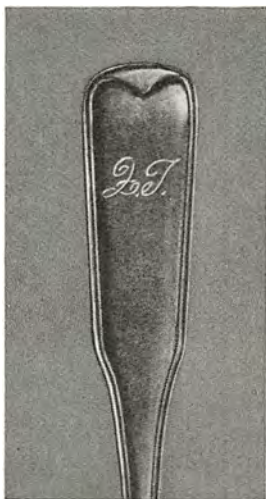
En längre bläckskriven avskrift av en »Gjenpart hvad min Tante Admiralinde Louise Müller har opskrevet angaaende vor Familie» av Louise Müller, f. Tuxen, Enke efter Admiral J. Müller, daterad Christiania 1868, innehåller många in-

tressanta upplysningar om Generalkrigscommissair Christian Tuxen och hans närmaste i upp- och nedstigande led. Jag känner emellertid igen det mesta och föreställer mig, att originaltexten finnes hos Dig eller Onkel Poul.

[Det er sandsynligvis de samme Oplysninger, som indeholdes i en Afskrift paa Langesø med Overskrift: »Copier efter nogle Papirer, som tilhøre Stiftsdame, Frøken Hanina Falbe«, og som ender saaledes: Christiania 1868 Louise Müller født Tuxen.]

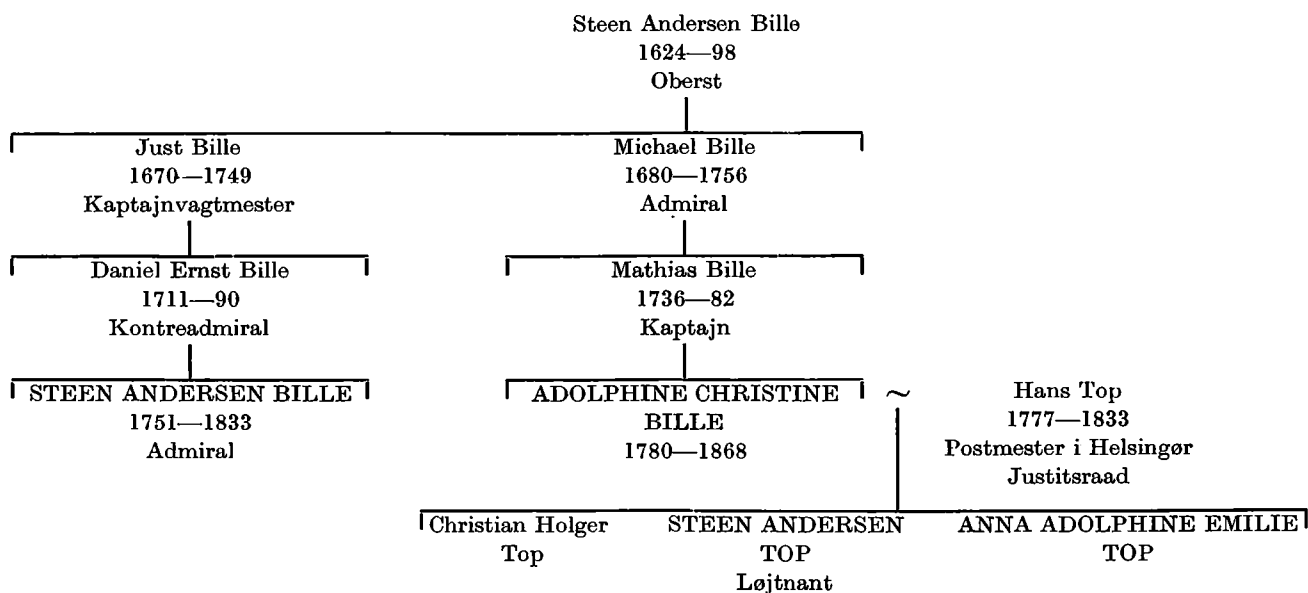
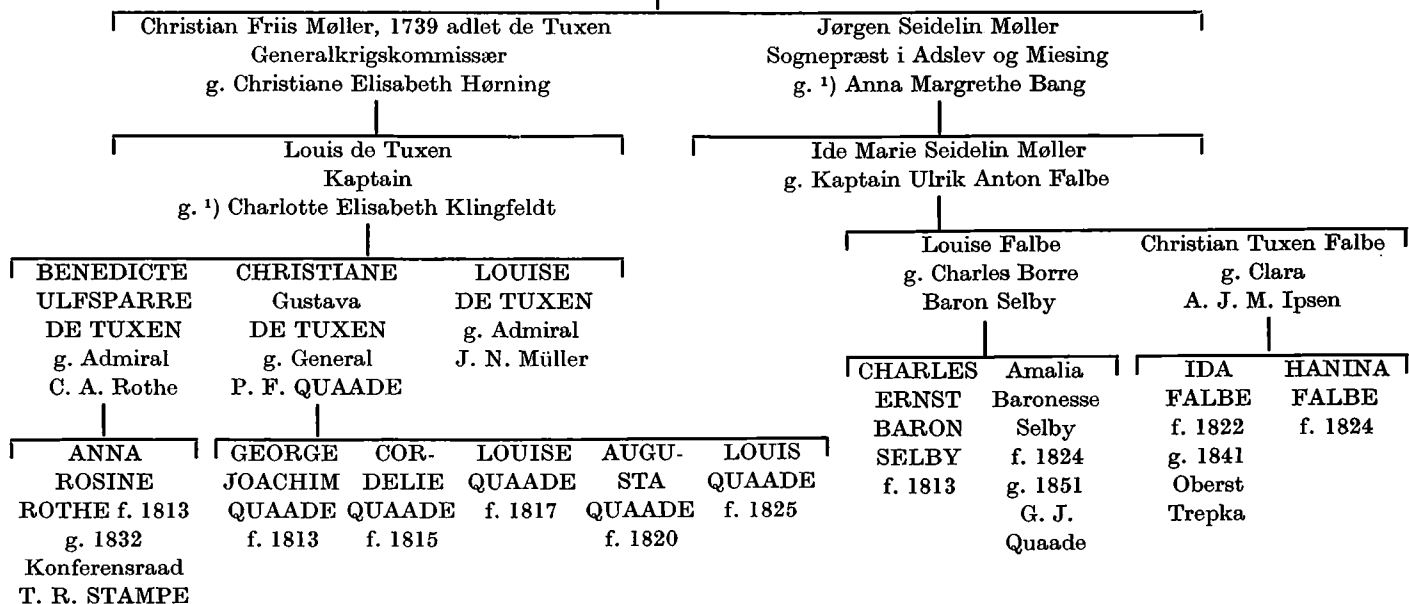
Samme handling innehåller en »Afskrift af Pastor Seidelins Optegnelser angaaende Familieme Tuxen og Seidelin.»

Slutligen fick jag tag i den av Morfar ofta citerade tillfällighetsdikt, som här betecknas »Christian Quaades vers till sin Faders äldste Søster Cordelies Fødselsdag d. 3. August 1896«. Den är så pass rolig, att jag medsänder den i avskrift.»

Theste med Bogstaverne Q T
— Quaade-Tuxen.
Tidligere hos Grosserer George
Louis Cederschiöld, nu paa
Langesø

Ide Nicolsdatter Seidelin
f. 1690 † 1737
g. 1709 Palle Lasson, kaldet Møller
Ejer af Møllersdal i Bryrup Sogn
f. 1677 † 1757

Ovenstaaende Oversigter er tilføjede for at illustrere Slægtskabet mellem en Del af de paa de gengivne eller omtalte Pennetegninger forekommende Personer. De paagældendes Navne er fremhævet.

Om de to ovenfor gengivne Billeder skrives i et af Fru Malin de Berg født Cederschiöld underskrevet Brev:
BIFOGADE FÄRGTRYCK:

1) »Helsingør, seet fra Bakkerne mellem Strand- og Kongeveien« samt

2) »Erindring fra dansk Soldaterliv,

II Citadellet Frederikshavn«

hava båda, så långt jag kan minnas, hängt framme i glas och ram i mina föräldrars hem. Senast have de hängt i min faders rum på Segersjö, Lennäs.

Efter min faders bortgång den 21. 12. 1931 hava de övergått i min ägo och av mig tagits ur sina ramar och förvarats i mitt hem i Stockholm.

Den av mig å baksidan av nr. 1 i år gjorda påskriften i blyerts »Present till Louise Cederschiöld på 1840-talet av hennes syster Augusta Quaade« stod å ramens baksida.

Beträffanda nr. 2 så har min fader flera gånger pekat på ett av husen, jag minns ej vilket, och därvid yttrat ungefär: »Här bodde mina morföräldrar (sedermera generalmajor Peter Friedrich Quaade och hans fru, född Tuxen)«

Färgtrycken hava alltid hängt som pendants bredvid varandra och i samma glas och ramar.

De överlämnas härmed i min sysling Hans Berner Schilden Holstens ägo.

Stockholm den 31. oktober 1932

Malin de Berg
född Cederschiöld.

I Brev af 29. 11. 32 skriver Fru de Berg, at hendes Kusine, Fröken Stefana Cederschiöld »ansåg, att det måste vara det med flaggan, »kommendantbostaden«, som hon sade, som beboddes av Pappas morföräldrar«.

CHARLES BORRE BARON SELBY
OG
CHRISTIANE GEORGINE LOUISE FALBE

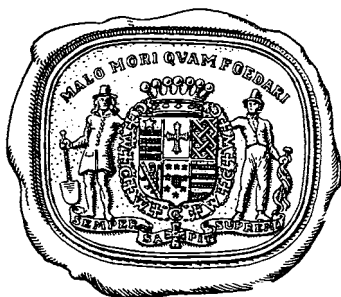
Pastel, malet 1802 af Darbès

Pastel, malet 1806 af Darbès

Hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby
født Fønss

CHARLES BORRE BARON SELBY

er født i København 31. August 1778 som ældste Søn af den senere Kammerherre CHARLES JOSEPH Baron SELBY og hans første Hustru BIRGITTE KIRSTINE BORRE. Navnet Charles fik han efter sin Fader, Borre var jo Moderens Efternavn. Ved Daaben i Vor Frelsers Kirke 22. September samme Aar blev han baaret af sin Moster Fru ANNA ELISABETH BAGGER, Huen holdtes af Jom-

fru WØLDIKE. Som Faddere blev indskrevet Justitsraad, Borgmester JOHAN PETER SUHR, der var gift med Moderens Morfaders, Oluf Hansen Aagaards Datter, Bedstefaderen, Agent, senere Etatsraad PETER BORRE og Provst PETER ANDREAS AAGAARD. Fadderne tilhørte saaledes alle Moderens Familiekreds.

Takket være C. B. Selbys til forskellig Tid nedskrevne Erindringer^{1,2}, haves der nu et fyldigt Billede af hans Liv i de første Aar og af hans Uddannelse, der formede sig efter engelsk Mønster. I Slutningen af 1782 eller Begyndelsen af 1783 blev den kun godt fireaarige Dreng sat i Pension hos en Franskmand, M. LAMOTTE, som da lige havde nedsat sig i København, og hos hvem han forblev i 2 ½ Aar, indtil Franskmanden rejste tilbage til sit Føde-

Malet 1842 af v. d. Hulst

Malet 1842 af v. d. Hulst.

Hos Enkegrevinde Maurice de Lannoy, Belgien

land. Drengen kom derefter i tysk Skole hos en Sieur KLIMM, hvor han forblev, indtil Faderen i Foraaret 1786 fulgte ham til »collège des Bénédictins Anglais« i Douai i fransk Flandern, hvor Faderen selv og hans fire Brødre alle var blevet opdraget. Charles Joseph Selby overlod her sin Søn til sin yngre Broder JOHN SELBY, der, efter at have forladt Militærtjenesten, nu havde slaaet sig ned hos Benedictinerne — uden dog dengang at træde ind i Ordenen — for at studere Theologi¹³. John Selby har med Omhu taget sig af sin lille Brodersøn og fulgte ham siden paa de lange Rejser. Charles Borre Selby følte sig paa sin Side stærkt knyttet til sin Onkel, betragtede ham næsten som en Fader og omtalte ham stedse siden i de varmeste Udtryk, som den, der »med en siælden Godhed, Taalmodighed og Udholdenhed har søgt at danne mit Hoved og mit Hjerte«¹⁴. John Selby indsatte ved sit Testamente af 19. December 1810 sin Brodersøn til Eksekutor og Universalarving, og synes saaledes paa sin Side at have gengældt C. B. Selbys Følelser¹⁵.

Under Opholdet i Douai overværede C. B. Selby den franske Revolutions Udbrud og blev — som han udtaler — »témoin de plusieurs abominations qui lui inspirèrent de bonne heure cette horreur pour les révolutions, qui ne le quittera qu'avec la vie«¹³. Efter at Louis XVI i Juni 1791 var blevet standset i Varennes paa sin Flugt fra Paris, antog Forholdene en saadan Karakter, at John Selby mente det bedst at forlade Frankrig. Helt uden Besværligheder slap de dog ikke ud af Landet. Skønt deres Pas var i Orden, blev de arresterede i en lille Flække, Orchies, imellem Douai og Tournai, i hvis Arrest de maatte tilbringe nogle Timer. 14 Dage senere passerede de Grænsen og rejste over Dunkerque og Furnes til Brygge, hvorfra de drog til Bruxelles, hvor John Selby anbragte Brodersønnen i en Latinskole. Opholdet her blev imidlertid af kort Varighed, idet John Selby ikke var tilfreds med Udbyttet af Undervisningen; C. B. Selby blev derefter sat i Pension i »collège des Ex-Jesuites« i Liege. Her blev han til Januar 1792, da han i Bruxelles skulde mødes med sin Fader, der da var paa Forretningsrejse. Da C. B. Selby var ked af at være hos Jesuitterne, sørgede Faderen for at faa ham overflyttet til de engelske Dominikanere i Bornhem i Nærheden af Bruxelles, hvor John Selby nu tog fast Ophold for ikke at være for langt borte fra ham. Efter at den franske Nordhær var faldet ind i Nederlandene, ansaa John Selby det paany for klogest at fortrække, og i Slutningen af Oktober eller i Begyndelsen af November rejste de fra Bruxelles. I Nærheden af Anvers blev de Vidne til Befolkningens Ophidselse og for at undgaa yderligere Uroligheder lagde de Vejen udenom Anvers og Lierre, og kom over Hoogstraeten, Moordijk og Dordrecht til Rotterdam, hvorfra de sejlede til Helvoetshuys. Det Skib, hvormed de herfra skulde have været til England, var imidlertid saa overfyldt af Flygtninge, at de maatte leje en Fiskerbaad, der satte dem over til Ramsgate.

I London overlod John Selby Omsorgen for Brodersønnen til en af de andre Brødre, der gav C. B. Selby en fransk Abbed til Præceptor. Opholdet i London varede til April 1793, og Charles B. Selby vendte saa efter syv Aars Udlændighed tilbage til sine Forældre i København.

Faderen anbragte ham nu paa sit Kontor i Overensstemmelse med det Ønske, han nærede om, at Charles B. Selby en Gang i Tiden skulde videreføre den ikke ubetydelige Forretning. Som det vil blive omtalt andetsteds, trak Charles Joseph Selby sig tilbage fra sin Forretningsvirksomhed fra 1. Januar 1796, og ordnede Forholdene saaledes, at hans Sønner CHARLES B. SELBY og NICOLAS TUTE SELBY fortsatte Virksomheden i Kompagniskab med THOMAS THER BORCH. Paa Grund af Brødrenes Alder var deres Chefstitler naturligvis kun nominelle, og andet blev de aldrig, da det viste sig, at ingen af dem havde Interesse for Forretningslivet, og ydermere, da Firmaet — som ligeledes udførligere omtalt andetsteds — 1799 maatte

Miniature, malet ca.
1806 af Hornemann

Hos Sekretær
Poul Quaade

Miniature
kop. af G. J. Quaade efter
Original af Hornemann
fra ca. 1805

Hos Arkitekt
Ebbe Berner,
Holstenshuus

gøre Opbud. Charles B. Selby passede sit Arbejde paa Kontoret til Juni 1796, da han sammen med Forældrene og John Selby, der imidlertid var kommet paa Besøg i Danmark, tog Ophold paa Bækkeskov¹³.

Det var nu Faderens Mening, at Charles Borre Selby sammen med sin Onkel skulde rejse til Østrig, Italien, Schweiz, Frankrig, England, Norge og Sverige for saa ved sin Hjemkomst at blive erklæret myndig, og derpaa i Slutningen af 1801 ved Udløbet af den med Ther Borch sluttede Kontrakt at overtage Handelen alene. Rejsen, der paabegyndtes i Juli 1796¹⁴, blev imidlertid ikke gennemført efter Planen, hvad der dels skyldtes Krigsbegivenhederne i Europa, dels »quelques particularités dans le caractère de l'oncle«¹³. De opholdt sig i Wien til Foraaret 1798 og rejste derfra til Salzburg for at tilbringe nogle Maaneder sammen med C. B. Selbys Broder Nicolas Tuite Selby. Herfra rejste de gennem Mähren, Galicien og Rusland til Odessa, hvorfra de sejlede til Konstantinopel. Det havde været Meningen herfra at tage til Lilleasien, eventuelt til Ægypten, og i hvert Fald til Grækenland, Malta, Sicilien og Italien for »at besøge de i Oldtidens Aarbøger navnkjendigste Lande«¹⁴, men ogsaa disse Planer blev forstyrrede, dels af Krigen mellem Frankrig og Tyrkiet — Napoleon stod jo paa denne Tid i Ægypten — dels af den Pest, der hærgede Smyrna og hele Kysten af Anatolien. De blev derfor tvunget tilbage gennem Rumelien, Vallakiet, Transsylvanien og Ungarn, for ad denne Vej at naa Italien. Imidlertid havde de for at skaffe sig de nødvendige Pas skrevet til Gesandten i Wien, der havde lovet, at Passene — om muligt — skulde ligge til dem i Pesth, men da de kom hertil, laa der et Brev med Besked, om de vilde komme til Pressburg; her traf de atter Nicolas Tuite Selby, der var paa Rejse med sin Præceptor. I Wien meddelte Gesandten dem, at de østrigske Myndigheder kun vilde tillade dem at rejse til Adige. De besluttede derfor at tilbringe Vinteren 1798-99 i Dresden. Deres Planer om derefter at foretage en Rejse i Tyskland i den følgende Sommer, blev paany kuldcastede,

denne Gang af Breve, der traf John Selby i Leipzig i Aaret 1799, hvorefter Rejsen i Midten af Maj Maaned blev afbrudt¹³.

Under Samværet i Pressburg og Wien var Charles B. og Nicolas T. Selby blevet enige om, hvorledes de skulde forholde sig overfor Faderens Hensigter med Hensyn til deres Fremtid. Faderen nærede, som anført, Ønske om, at den ældste Søn skulde fortsætte Handelen, den yngste vilde han gerne have ind i diplomatisk Tjeneste. Nicolas Tuite Selby havde imidlertid brændende Ønsker om at gaa Militærvejen — han blev ogsaa senere en udmærket og tapper Officer i østrigsk Tjeneste — medens Charles Selby næppe nærede særlige Ønsker med Hensyn til sin Fremtid, naar han blot ikke blev bundet til Forretningslivet. Han tilbød derfor Broderen i hans Sted at træde ind i Diplomatiets, medens Nicolas T. Selby til Gengæld skulde opfylde Faderens Ønsker ved at gaa ind i Handelen, i Haab om, at Faderen senere skulde kunne bevæges til at lade ham faa sine Ønsker opfyldt¹³.

Det faldt saaledes fortrinligt i Traad hermed, at den danske Gesandt i Sachsen, Grev FERDINAND AHLEFELDT¹⁶, kort efter at C. B. Selby var ankommet til Dresden, tilbød ham Ansættelse ved Legationen som Sekretær. Grev Ahlefeldt paatog sig at skaffe Charles Joseph Selbys Samtykke, der ogsaa blev opnaaet¹³.

Under Opholdet i Dresden forefaldt der, som C. B. Selby siger i sine Souvenirs »un incident, en apparence fort insignifiant, mais dont il est opportun de faire mention, attendu qu'il influa essentiellement sur ses succès dans la carrière«¹³. Under Grev Ahlefeldts Fravær i Leipzig, ankom Fru VARINKA ROSENKRANTZ til Dresden paa Rejse til sin Mand, Gesandten i Berlin, NIELS ROSENKRANTZ¹⁷, der midlertidig var ved Kongressen i Rastadt; det havde været umuligt for hende at faa det fornødne Pas i Berlin, men det lykkedes nu Selby at bringe hende ud af Forlegenheden. C. B. Selby fører den Velvilje, han senere mødte hos Niels Rosenkrantz, tilbage til denne Sag¹³.

C. B. Selby blev udnævnt til Kammerjunker og 8. Juni 1799 blev han Attaché i Stockholm hos Grev Bourke. EDMUND BOURKE¹⁸ var Søn af den Planter, senere Justitsraad THEOBALD BOURKE, der i sin Tid havde været i Kompagniskab om Sukkerraffinaderiet sammen med ROBERT TUITE, MAC EVOY og CHARLES JOSEPH SELBY, og JANE SKERRIT, som var Søster til Charles Joseph Selbys Mormoder ANN SKERRIT (64/52)¹⁹. Opholdet i Stockholm blev meget lærerigt for C. B. Selby, der takkede Bourke — hvem han betragtede som værende »d'une habilité consommée«¹³ — »for den første Grundvold til min diplomatiske Opdragelse«¹⁴.

I August 1800 blev Charles B. Selby sendt som Kurer til St. Petersborg med Depecher fra København i Anledning af Fregatten Freyas Opbringelse i Kanalen. I St. Petersborg blev han modtaget af Oberst JOHAN THEOPHILUS VON FURSMANN²⁰, hvem han kendte fra tidligere Tid, og af hvem han fik mange gode Raad. Oberst v. Fursmann omtalte ham for Niels Rosenkrantz, der siden Maj 1800 havde været ved det russiske Hof, og denne modtog ham med stor Hjertelighed. Selby beretter, at Rosenkrantz »lui prit sur le champ les mains, en lui disant, qu'il n'avait pas perdu de mémoire le service (en vérité tres-chétif) qu'il avait rendu l'année précédente à son epouse & qu'il saisirait avec empressement toute occasion de lui en prouver sa reconnaissance, parole qui fut religieusement tenue«¹³. Rosenkrantz tilbød Selby, der imidlertid var vendt tilbage til Stockholm, Ansættelse i St. Petersborg, hvad Selby efter sit eget Udsagn kun højst ugerne tog imod paa Grund af sin Uvilje mod Rusland og Czar Paul. I Oktober rejste han da paa ny til St. Petersborg, og kort efter blev Oberst v. Fursmann, der havde gjort Tjeneste som Legationssekretær, affærdiget som Kurer

til København. Det var i en travl Tid, Selby var kommet til Rusland, og han havde som Sekretær ikke ringe Arbejde i Anledning af de vigtige Forhandlinger, der førte til Afslutning af Neutralitetstraktaten af 16. December 1800. Dette Arbejde interesserede ham meget, og han blev mere og mere tilfreds med alligevel at have taget imod det. I denne Tid var han ude for det uheldige Tilfælde, at Legationens Kode blev stjålet, uden at der dog kunde rettes nogen Bebrejdelse for Pligtforsømmelse imod ham¹³.

Opholdet i Rusland fik en brat Afslutning, idet Czar Paul, der dels synes at have næret personlig Uvilje mod Rosenkrantz og hans russiskfødte Hustru, dels og navnlig var blevet stærkt ophidset over Danmark-Norges Holdning under Forhandlingerne og i sin Lunefuldhed svingede fra den ene Side til den anden, 1. Januar 1801 lod Generalguvernøren i St. Petersborg, Grev PETER VON PAHLEN meddele Rosenkrantz Ordre til omgaaende at rejse med hele det øvrige Gesandtskabspersonale. Den 1. Januar maatte Rosenkrantz da over Hals og Hoved forlade St. Petersborg efter i Hast at have brændt den Del af Gesandtskabsarkivet, han ikke kunde føre med sig, og da de var kommet til Memel, sendte han Selby afsted til København med Beretning om det forefaldne²¹. Rosenkrantz udtalte ved Afskeden sin Tilfredshed med ham og lovede at gøre, hvad han kunde, for atter at faa ham udnævnt til Legationssekretær hos sig, naar han igen kom i aktiv Tjeneste¹³. At Rosenkrantz ikke blot til Selby selv udtrykte sin Tilfredshed, fremgaar af, at han i den Depeche, Baron Selby bragte til København med Beretning om det forefaldne, skrev: »J'espère que le Baron de Selby, pourra être expédié demain dans la journée. Sa bonne volonté & son zèle m'ont été aussi utiles que consolans à l'époque de notre départ & durant le pénible voyage que nous avons fait ensemble«²².

Baron Selby tilbragte nu nogle Uger i København og blev derpaa 13. Marts 1801 udnævnt til Sekretær ved Legationen i Berlin, hvor Rigs greve CARL LUDVIG VON BAUDISSIN²³ gjorde Tjeneste som overordentlig Gesandt. Grev Baudissin behandlede Selby med megen Velvilje og fortalte ham, at Udenrigsministeren, Grev CHRISTIAN GÜNTHER BERNSTORFF²⁴, da han havde meddelt Baudissin Selbys Udnævnelse, havde tilføjet, »qu'il lui donnait tout ce que la jeune diplomatie Danoise avait de meilleur«¹³. I Aarene 1801, 1802 og 1803 fungerede Charles B. Selby en Tid som Chargé d'affaires. I Foraaret 1802 blev Rosenkrantz paany akkrediteret ved Hoffet i St. Petersborg, og han foranledigede nu, som han havde lovet, at Selby blev forflyttet dertil. Selby bad sig imidlertid fritaget, som han siger, grundet paa »un differend qui s'était élevé entr'eux«¹³. I Mellemtiden var J. G. RIST²⁵ blevet udset til at remplacere ham i Berlin²⁶, men Baudissin opnaaede dog, at han alligevel fik Lov til at blive der.

Baron Selby undgik imidlertid ikke endnu en Gang at komme til Rusland. 8. Juli 1803 blev han under Rosenkrantz's Congé akkrediteret i St. Petersborg, og herfra blev han først tilbagekaldt 10. Februar 1804; han forblev dog i den russiske Hovedstad, indtil Lehns greve OTTO BLOME²⁷ ud paa Efteraaret tiltraadte sin Post der¹³.

Saavidt det kan ses, er Baron Selby derefter rejst til København, hvor han i Aaret 1805 »quasi-authentiques« erfarede, at Regeringen var tilfreds med ham, og havde i Sinde at sende ham til Lissabon som Envoyé extraordinaire, hvad der dog »par raisons singulières« ikke blev til noget. Da Baron Selby imidlertid nu ikke længere regnede med at indtræde i nogen underordnet Stilling, bestemte han sig til at slaa sig ned paa Landet og friede til Frøken Falbe¹³.

Han vilde dog ikke have Udseende af at surmule (de boudier), og søgte derfor at blive

ansat som Volontør i Udenrigsdepartementet, og i Oktober 1805 ankom han til Hovedkvarteret i Kiel, hvor han foreløbig skulde gøre Tjeneste, og her forblev han i otte Maaneder¹³.

Under Opholdet i Kiel følte Selby sig tilsidesat af Grev Bernstorff. Han blev klar over, skriver han, at Grev Bernstorff ikke vilde ham det vel, og ikke vilde lade ham avancere. Han indgav derfor sin Afskedsbegæring, men Ministeren bevægede ham samme Dag til at trække den tilbage, og lod ham gennem en af sine Venner forsikre om, at alt beroede paa Misforstaaelse, en Forsikring, skriver Selby, »qui néanmains reçut plus tard un démenti de fait«¹³.

Hvormeget der i Realiteten ligger bagved, er vanskeligt at afgøre, Baron Selby var vistnok let til at blive stødt over virkelige eller indbildte Tilsidesættelser, og han havde — som det senere gav sig tydelige Udslag — overordentligt svært ved at glemme Krænkelser.

Paa Grund af sin Forbindelse med Grev Baudissin kunde han imidlertid ikke afslaa Grevens Anmodning om midlertidig at forvalte Embedet i Berlin under hans Fravær. Selby betingede sig dog, at det ikke drejede sig om længere Tid end tre Maaneder, og efter 1. Juli 1806 at have ægtet sin Forlovede, rejste han derved.

Det var i en for Preussen saare ulykkelig og bevæget Tid, Charles B. Selby kom til Berlin. Napoleon fik i Midten af Juli Rhinforbundet dannet, og den tyske Kejser nedlagde Kronen. Preussen var i Krig med Sverige og England og stod i et meget spændt Forhold til Rusland, samtidig med at det kun tilsyneladende sluttede sig til Frankrig. Da Grev Baudissin ikke kunde vende tilbage til sin Post til den aftalte Tid, indsaa Baron Selby, at han under saadanne Omstændigheder naturligvis ikke kunde forlade Posten; han lovede følgelig at blive i Berlin endnu nogle Uger, men fremførte, at han af Hensyn til sine private Sager nødvendigvis maatte være i København i Slutningen af Aaret¹³.

Da Rejsetilladelsen stadig udeblev, maatte han imidlertid tilsidst formelt søge om Rappel, idet han henviste til sine paatrængende Familieanliggender, og til at han nu havde været to Maaneder længere i Berlin, end han havde lovet; han blev derefter 11. December kaldt tilbage¹³.

Da han paa Hjemrejsen gjorde Ophold i Kiel, blev han — som han skriver — saare forbavset over, at Grev Bernstorff forhørte sig om de reelle Motiver til hans Ønske om at komme bort fra Berlin. Da Baron Selby hertil maatte svare, at hans Motiver var de anførte, kom det til en Scene imellem dem. Grev Bernstorff, der blev alvorlig vred, og — ifølge Selbys Fremstilling — lod Hidsigheden løbe af med sig, sagde, at Selby havde kompromitteret ham; han havde regnet med Baronens Iver i Tjenesten og havde derfor forsikret Kronprinsen om, at der maatte være en eller anden højst vigtig Meddelelse, som Selby ikke vilde betro Papiret, men kun vilde overbringe mundtlig¹³.

Har Grev Bernstorff paa Forhaand været mindre venlig stemt overfor Baron Selby, skulde dennes lidet forsigtige Adfærd i dette Tilfælde ikke gøre Forholdet bedre. Baron Selby noterer da ogsaa, at Bernstorff fra det Øjeblik ikke undlod at vise ham sin »mauvais vouloir«, og navnlig i 1807 tog paa Veje, da Selby — omend under sin Faders Sekretær, F. H. BJORNSSENS Navn — lod udgive en lille Piece med Titlen »Observations sur la Declaration de S. M. Britannique, publiée en Septembre 1807«, hvori han tog det Standpunkt, man maatte vente af den Mand, hvis Fader, skønt født i England, dog gav betydelige Bidrag til den danske Flaades Genrejsning. Havde Charles B. Selby blot været Privatmand, kunde der ikke med Rette have været anket over, at han gav Luft for den Harme, der fyldte hans Bryst — selvom Piecen var skrevet i et lidenskabeligt Sprog og undertiden overskred Grænsen for det sømelige²⁸ — men som han stod, lige vendt hjem fra den vigtige Post i Berlin — og ganske

vist i Øjeblikket uden Ansættelse — dog med en saadan i Udsigt, tør man vist betegne dette Skridt som uforsigtigt. Anonymiteten lod sig i hvert Fald ikke bevare; Baron Selby havde ogsaa forinden Offentliggørelsen vist den til de to Mænd, han følte sig nærmest knyttet til, og paa hvis Velvilje han formentlig kunde gøre Regning, Oberst von Fursmann og Niels Rosenkrantz. Selby forsvarer sig i sin franske Selvbiografi med, at han kun havde redigeret dette lille Arbejde for at udfylde ledige Stunder, og at Rosenkrantz og v. Fursmann begge havde overtalt ham til at lade det gaa i Trykken¹³.

C. B. Selby var nu ledig i nogen Tid, han opholdt sig i København fra sin Hjemkomst fra Berlin og overværede saaledes Bombardementet; om han har søgt Ansættelse ses ikke, men sandsynligt er det næppe. Rosenkrantz tabte ham dog ikke af Syne, og Baron Selby ansaa det endog for troligt, at Rosenkrantz har ment at skylde ham nogen Erstatning, fordi han var blevet daarligt behandlet efter at have fulgt hans Raad. Da Rosenkrantz i 1809 blev udset til at føre Underhandlingerne fra dansk Side om Fredsslutningen med Sverige, opfordrede han derfor Baron Selby til at søge Posten som Sekretær, og da Selby, trods Løfte fra Bernstorff, alligevel ikke blev sat paa Listen, raadede Rosenkrantz ham til at gaa lige til Kongen, hvad der ogsaa viste sig at hjælpe. Han blev derpaa udnævnt, hvad Chr. Günther Bernstorff og hans Broder, Direktøren i Udenrigsdepartementet, Grev Joachim Frederik Bernstorff 4. November meddelte ham²⁹. Der bevilgedes ham 400 Rdlr. Specier i Ekviperingspenge, og 8. November forlod han København. Sammen med Rosenkrantz ankom han til Jönköping, hvor Kongressen samledes, og 10. December overværede han Underskrivelsen af Traktaten¹³. Han blev straks sendt til København, hvortil han ankom 13. December og fik øjeblikkelig Foretræde hos Kongen³⁰, der belønnede ham med Kammerherrenøglen³¹. Baron Selby undlader ikke en Bemærkning om, at Udnævnelsen til Kammerherre skete »malgré les rémontrances, que fit le Comte de Bernstorff pour la contrecarrer«¹³. Baron Selby blev derefter ufortøvet sendt tilbage til Jönköping med Ratificationsakten, og bragte derpaa den af den svenske Konge ratificerede Traktat til København¹³.

28. April 1810 nedlagde Grev Bernstorff Udenrigsministerposten, og Kongen tog nu Niels Rosenkrantz i hans Sted. Denne var imidlertid paa dette Tidspunkt i Paris i Anledning af Napoleons Bryllup, og Bernstorff vedblev derfor at fungere, indtil Rosenkrantz henimod Midten af Juli vendte tilbage til København og overtog sin Post.

Det Spørgsmaal, der mere end noget andet trængte sig paa i dette Øjeblik, var det svenske Tronfølgervalg. Det er ikke Stedet her at gaa nærmere ind paa Frederik VI's Holdning i denne Sag³²; det maa være tilstrækkeligt at minde om, at Grev MAGNUS VON DERNATH³³ som Gesandt i Stockholm virkede ivrigt for Frederik VI's Kandidatur, og da Rosenkrantz overtog sin Post, foreslog han Kongen ogsaa paa anden Maade at bearbejde Stemningen. 12. Juli kunde Rosenkrantz meddele von Dernath, at det var Kongens Hensigt at sende Baron Selby paa en Rejse gennem Sverige, for at han kunde virke for Unionen³⁴. Selby oplyser, at der kun var forløbet 24 Timer fra Rosenkrantz's Tiltrædelse til hans Udnævnelse, et Vidnesbyrd om den Velvilje og Tillid, Rosenkrantz nærrede til ham¹³; Tilliden var dog vistnok ikke almindelig. Den svenske Gesandt i København, Baron CARL GUSTAV OXENSTIERNA³⁵ kunde 14. Juli underrette sin Regering om Selbys Sendelse, og han udtalte sin Forbavelse over, at man havde valgt denne Person. Dersom dette — skrev han — var Rosenkrantz's Debut som Udenrigsminister, var det en beklagelig slet Debut. Det er dog karakteristisk, at Oxenstierna ved denne Lejlighed som ogsaa senere anbefalede sin Regering at have et vaagent Øje med Skaaningerne³⁶.

Grev von Dernath havde indstændigt fraraadet den danske Regering at benytte Bestik- kelser for at opnaa sine Ønsker. Der burde derimod ikke spares paa Løfter, og man kunde ogsaa nu og da understøtte disse ved »petites largesses«, til hvilket Formaal Rosenkrantz bemyndigede von Dernath til at anvende 10.000 Rdlr. svensk Banco. Baron Selby fik dog betydelig større Summer med sig; der foreligger et Brev af 13. Juli fra Kongen til Finans- ministeren, Grev SCHIMMELMANN, om en hemmelig Udbetaling af 100.000 Rdlr. og vistnok 14. Juli afrejste Baron Selby til Sverige³⁷, officielt for at varetage sin Faders økonomiske Interesser³⁸.

Baron Selby lagde Vejen over Helsingborg, hvor han først havde en Konference med den svenske Grev RUTH³⁹, der ansaas for Tilhænger af Unionstanken, men som dog ikke viste nogen synderlig Iver; i hvert Fald forlod Baron Selby Skaane uden store Forhaabnin- ger. Undervejs talte han med Bønder og Præster for at sondere Stemningen hos Menigmand, og derefter besøgte han Grev POSSE⁴⁰ i Nærheden af Norrköping. Torsdag Morgen 19. Juli ankom han til Stockholm⁴¹, og i Breve til København af 20. Juli gav baade Grev von Der- nath og han Udtryk for den ringe Tillid, de havde til et heldigt Udfald. De var enige om, at kun Hoffet kunde paavirke Rigsdagen, og mente ikke, at der kunde opnaas det ringeste uden kraftig Støtte fra Napoleon⁴².

Søndag Aften 22. Juli rejste de begge til Örebro, hvor Rigsdagen skulde aabnes den 23. Mandag Eftermiddag ankom de til Arboga, hvor von Dernath overnattede, medens Selby rejste videre og ud paa Aftenen naaede Örebro, hvor han meddelte den svenske Udenrigs- minister ENGESTRÖM⁴³, at han og von Dernath kom som Overbringere af et Brev fra Kong Frederik til Kong Karl. De kunde da ikke afvises, skønt det stred imod svensk Skik, at fremmede Diplomater opholdt sig i den By, hvor Rigsdagen var samlet. Tirsdag Formiddag ankom von Dernath, og efter Samtaler med Engeström, kom de i Audiens hos Kongen. Ved derefter at drøfte Sagerne med ENGESTRÖM, Hofkansler WETTERSTEDT⁴⁴ og ADLER- CREUTZ⁴⁵ fik de to danske Diplomater det Indtryk, at i hvert Fald Udenrigsministeren ikke stillede sig helt afvisende overfor de danske Tilnærmelser, og den følgende Dag, Onsdag 25. Juli, forlod de Örebro med Haabet om, at det dog var ved at lysne for Udsigterne til Fre- derik VI's Valg⁴⁶.

Selby forblev en halv Snes Dage i Stockholm⁴⁷, og rejste derpaa tilbage til København, hvor han ikke lagde Skjul paa sine nu ringe Forhaabninger⁴⁸; Resultatet blev som bekendt ogsaa, at Rigsdagen valgte Fyrsten af PONTE CORVO, Marskal BERNADOTTE, den 21. August.

Dette for Frederik VI uheldige Udfald bevirkede intet Omslag i Stemningen overfor Baron Selby, og det kunde jo heller ikke lægges ham til Last, at Resultatet blev saa kum- merligt. Tværtimod var Baronen — som det synes ikke med Urette — overbevist om Kon- gens Tilfredshed med hans Arbejde⁴⁹.

I November 1810 meddelte den franske Minister Niels Rosenkrantz, at den vestfalske Minister, Statssekretær Grev FÜRSTENSTEIN 9. November havde tilskrevet ham, at Kong Jerome havde udnævnt General, Greve HAMMERSTEIN⁴⁹ til Gesandt i København. Danmark maatte da naturligvis gøre Gengæld, og Udenrigsministeren indstillede derfor den 22. No- vember, at en Gesandt snarest blev akkrediteret ved Hoffet i Hessen-Cassel. Til Posten foreslog Rosenkrantz at udnævne enten Kammerherre Grev CARL MOLTKE⁵⁰, Kammerherre, Baron Selby, Kammerjunker, Grev LUCKNER⁵¹ eller Kammerjunker LEVETZAU⁵². Om Baron Selby skrev han i sin Indstilling, at denne »ved Gesandtskabsposter i mere end 10 Aar, og især i Berlin og Petersborg som Chargé d'Affaires (har) aflagt Prøver paa Duelighed,

Klogskab og Tienstiver; og i afvigte Sommer ved Sendelsen til Sverrig tildrog han sig Deres Majestæts allerhøieste Bifald«. Ved sine Samtaler med Kongen har Rosenkrantz formentlig ogsaa arbejdet for Baron Selby, og 28. November bifaldt Kongen Rosenkrantz's Indstilling og udnævnte samtidig Baron Selby til Gesandt⁵³.

Charles B. Selby synes ikke selv at have regnet med en Rival i Moltke, der Aaret i Forvejen var blevet sendt som Gesandt til Haag, derimod tilskrev han det udelukkende Nødvendigheden af en hurtig Afgørelse, at han blev foretrukket for HANS KRABBE (CHARISIUS)⁵⁴, der den Gang var Sekretær i St. Petersborg, og som var forud for ham i Anciennitet¹³.

Paa Udenrigsdepartementets Forestilling af 30. November 1810 tillagdes der ham ved Resolution af 11. December en aarlig Gage af 6000 Rdlr. og til Rejsepenge bevilgede man ham 1000 Rdlr. at udbetale i Specier efter Kurs 133¹/₃⁵⁵.

I Begyndelsen af Aaret 1811 rejste Baron Selby til Cassel, og 10. Februar overrakte han ved en »audience particulaire«, ved hvilken kun Grev Fürstenstein var tilstede, Kong Jerome sine Akkreditiver⁵⁶.

I Efteraaret 1811 sendtes han til Carlsruhe for i Henhold til Resolution af 11. September at overbringe Storhertugen af Baden Elefantordenens Insignier⁵⁷. Efter sin Tilbagekomst fra denne Rejse, skrev han en Indberetning om Tilstanden i denne Del af Tyskland¹³; han tilskrev denne en ikke uvæsentlig Andel i, at han paa Kongens Fødselsdag — 28. Januar 1812 — udnævntes til Ridder af Dannebrog⁵⁸.

Under Napoleons Felttog mod Rusland, da Begivenhedernes Centrum saaledes blev flyttet østpaa, fik Baron Selby Tilladelse til at rejse hjem paa Besøg, men i Februar 1813 fik han pludselig Ordre til inden otte Dage at vende tilbage til sin Post. Man bød ham samtidig være parat til naar som helst at vende tilbage til Danmark, dersom de russiske og preussiske Armeers Fremtrængen skulde tvinge Kong Jerome til at forlade sin Residens¹³.

1. Juli 1813 indberettede Baron Selby, at den afsatte Kong Gustav IV Adolph var ankommet til Cassel den foregaaende Eftermiddag, medens Selby havde været til Diner paa Landet. Han var dog straks ilet til Byen for at modtage Fyrsten⁵⁹, hvem han havde tilbudt Bolig hos sig, idet han — som han siger i sine Souvenirs — havde ment, at det vilde være ubehageligt for den ulykkelige Fyrste at bo i et daarligt Herberg, omgivet af vestfalske og franske Gendarmere og Politispioner¹³. Fyrsten opholdt sig i godt tre Uger hos Baron Selby — han rejste først 25. Juli videre til Frankfurt⁶⁰ — og i denne Tid erfarede Baronen — som han siger — adskillige interessante og lidet kendte Detailler til sin berømte Gæsts Historie¹³; dette Materiale samlede han i sine »Bidrag til Gustav IV Adolfs Historie«⁶¹.

Imidlertid skiftede de politiske Forhold jo Karakter i Løbet af Sommeren 1813, og Selby gjorde derfor sin Regering opmærksom paa, at Grundlaget for hans Instruktion ikke længere var det samme. Ifølge Selbys Fremstilling paalagde Regeringen ham derpaa at følge Kong Jerome, hvis Krigsbegivenhederne skulde tvinge ham til at forlade Cassel. Det fremgaar af et Brev fra Niels Rosenkrantz, at denne 11. September havde tilskrevet Baronen, at han, dersom Hoffet gik tilbage over Rhinen, ikke kunde staa sig ved at blive i Cassel eller vende tilbage til Danmark, da han i saa Tilfælde maatte rejse gennem Egne, der var besat af fjendtlige Tropper. Rosenkrantz udtaler, at han havde ventet, at Kong Jerome vilde tilbyde Gesandten at følge med Hoffet⁶².

Ifølge Selbys Souvenirs skal han hertil have svaret, at det ikke ahang af ham at følge denne sidste Ordre, og at han i Tilfælde af, at det gjordes ham umuligt, vilde foreslaa i paa-kommende Tilfælde at holde sig sin oprindelige Instruks efterrettelig, altsaa søge at naa

tilbage til Danmark, medmindre Regeringen udtrykkelig paalagde ham det modsatte, og yderligere stillede tilstrækkelige Midler til hans Disposition, ikke blot til at gøre sine Forberedelser til at rejse, hvad Øjeblik det skulde være, men ogsaa til at imødegaa Udgifter i et vist Tidsrum, saafremt Forbindelsen med Fædrelandet, der allerede nu var vanskelig, skulde blive helt afbrudt paa Grund af de allieredes Herredømme i Nordtyskland. Herpaa svarede Rosenkrantz ham ikke¹³.

Det varede ikke ret længe, førend dette Spørgsmaal blev brændende. I Slutningen af September viste den russiske General Tzernitscheff sig en tidlig Morgen foran Byen, og Kong Jerome brød nu straks op med sit Hof. Baron Selby, der imidlertid »en tems opportunt« havde meddelt den vestfalske Minister Indholdet af sin Instruks, havde af denne opnaaet det Løfte, »qu'il serait pourvu à lui fournir les moyens de partir aussi«, men i Forvirringen var det ikke muligt for ham at opnaa Foretræde, hverken hos Udenrigsministeren eller hos den franske Gesandt, og Heste var heller ikke til at opdrive. At forlade sin Familie i et saadant Øjeblik, vilde — skriver Baron Selby — være at udsætte den for Ubehageligheder. Da ydermere hans Meddelelser til Regeringen var forblevet uden Svar, troede han at kunne undlade at følge sine Kollegers Eksempel. Disse — af hvilke Flertallet ikke var gifte eller havde en mindre talrig Familie — havde nemlig straks forladt Byen. Han lykønskede sig da ogsaa til den Beslutning, han havde taget, da han modtog — den ganske vist, som det viste sig, forhastede — Meddelelse, at de alle var blevet standsede (interceptés).¹³

Russerne trak sig straks tilbage, men kom to Dage efter igen og kastede nogle Bomber ind over Byen. Cassel var fuldstændig berøvet Forsvarsmidler, og General ALLIX, der havde den højeste Kommando, saa ikke anden Udvej end at hejse den hvide Fane. Baron Selby opsøgte ham, og opnaaede, at der i Kapitulationsbestemmelserne blev indføjet en Klausul, i Kraft af hvilken Medlemmerne af corps diplomatique skulde forsynes med Pas, for at de kunde vende tilbage til deres respektive Lande¹³.

Forholdene i Nordtyskland var paa dette Tidspunkt højst urolige. Den 10. Juli 1813 var der blevet afsluttet en Traktat mellem Danmark og Frankrig, ifølge hvilken Frederik VI skulde stille et Hjælpekorps til Raadighed for Napoleons Operationer i Nordtyskland. Auxiliærkorpset, der lededes af Prins FREDERIK AF HESSEN, Kong Frederiks Svoger, skulde stilles til Raadighed for det 13. franske Armékorps, der lededes af Marskal DAVOUT. Napoleons Forhaabninger om, at Davout i Forbindelse med General OUDINOT skulde angribe Berlin, blev forpurret ved Oudinots Nederlag ved Gross Beeren, inden Foreningen havde kunnet finde Sted, og Davout stod saaledes alene overfor det Korps, som KARL JOHAN som Chef for Nordhæren, sendte imod ham under General WALLMODEN. I August lykkedes det Davout at rykke frem til Schwerin. Da han 1. September fik Underretning om Oudinots Nederlag, bestemte han sig til for at sikre i hvert Fald Hamburg og Holsten, at gaa tilbage til Linien Lübeck-Ratzeburg-Lauenburg⁶³. Det kom til Stadighed til Smaaafægtninger, saaledes sendtes 17. Oktober et Par Afdelinger ud paa Recognoscering imod Valluhn og Zarrinten, hvor der Dagen efter fandt en Træfning Sted. Den ene af Afdelingerne, der lededes af General ROMME, kom imidlertid ikke til at deltage, idet Marskal Davout i sidste Øjeblik slog kontra⁶⁴. Aarsagen hertil gik tilbage til Baron Selby.

Da denne havde forladt Cassel, var han paa sin Vej kommet gennem Egne, der var opfyldt af fjendtlige Tropper, og — efter en af Fremstillingerne⁶⁵ — skal han da være traadt i Forbindelse med dem. 12. Oktober var han i Altona, hvorfra han skrev til Rosenkrantz for at meddele sin og sin Families lykkelige Ankomst trods mange Besværligheder. Det vestfalske Hof havde overladt Gesandterne, med Undtagelse af den franske, til deres egen Skæbne.

Han meddelte, at han nu agtede at begive sig til Fyen, og spurgte, om det var ham tilladt at fremstille sig i København. Han tog imidlertid hurtigt anden Bestemmelse. Rosenkrantz havde 15. Oktober meddelt Kongen Indholdet af Baron Selbys Skrivelse af 12. Oktober, og allerede Dagen efter kunde han indberette, at han nu havde modtaget to Privatbreve fra Baron Selby, ifølge hvilke denne nu agtede sig til Gùldenstein⁶⁶. Den 16. Oktober ankom Baron Selby til Eutin, og ved Samtale med Kommandanten her, Major LINARD, meddelte han denne, at det var den svenske Tronfølgers Hensigt den 19. Oktober at foretage et Hovedfremstød mod Davouts Stilling. Samtidig lagde han ikke Skjul paa, at han ansaa det for givet, at Auxiliærkorpset vilde blive tvunget ud af Stillingen ved Ratzeburg, og han skjulte heller ikke, at han ansaa Auxiliærkorpset for svagt, uøvede som Tropperne efter hans Formening var⁶⁷.

Major Linard sendte naturligvis straks fuldstændig Rapport herom til Marskal Davout, der da, som nævnt, handlede derefter.

Davout sendte derpaa en Afskrift af Linards Indberetning til Prins Frederik af Hessen, der straks lod den gaa videre til Kong Frederik. Prinsen paapegede, at saadanne Udtalelser kun kunde udbrede Frygt og Ængstelse, fordi alle, saavel Fornemme som Ringe, maatte fæste Lid til, hvad en Mand i en saa fremtrædende Stilling udtalte. Prinsen undlod naturligt nok ikke — selv krænket over Selbys nedsættende Udtalelser om det Korps, han kommanderede — at referere, hvad han havde sagt om Auxiliærkorpset, og dette var utvivlsomt at tage Kongen paa det ømmeste Punkt⁶⁷.

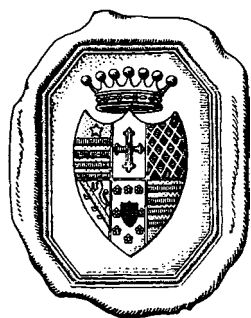
24. Oktober skrev Kongen til Niels Rosenkrantz, at det havde været ham ubehageligt at erfare, at en ellers saa duelig Embedsmand ved Uklogskab havde frembragt Rygter, og at øjeblikkelige Tildragelser havde nedrevet hans Mod. Det var Kongens Vilje, at Baron Selby øjeblikkelig skulde tilbagekaldes fra sin Post, og en anden udnævnes til Gesandt i hans Sted⁶⁸.

26. Oktober kunde Rosenkrantz meddele Kongen, at Selby egentlig kun havde fortalt videre, hvad fjendtlige Officerer havde meddelt ham i Cassel. Dog var der — skrev Rosenkrantz — Bemærkninger, som vilde stride imod hans Pligt og Sandheden, dersom Selby vedgik dem⁶⁹. Samme Dag skrev Kongen til Prins Christian Frederik, at Baron Selby havde talt med Uforsigtighed⁷⁰.

Helt stemmer dette ikke overens med den Beretning, Baron Selby har givet i sin Selvbiografi, der er nedskrevet en Snes Aar senere. Selby kom — efter hvad han siger her — til Altona, og erfarede Franskmandenes slette Stilling i Østtyskland, og skønt han var meget forsigtig i sine Udtalelser («quoiqu'il fut fort circonspect dans ses discours»), mente han dog at burde sige den rene Sandhed til de franske Autoriteter, der afæskede ham hans Mening. Han formoder, at det er Davout, der har forlangt ham afskediget, og han modtog derfor straks Breve med Rappel og med Forbud mod, at han fremstillede sig i Hovedstaden. Selby ansaa det ogsaa for sandsynligt, at det var Davout, der i forskellige Aviser havde ladet meddele, at Kongen havde erklæret Baron Selby uværdig til at gøre Tjeneste, en fuldkommen falsk Paastand, der havde smertet ham dybt¹³.

Han havde — skriver han — gjort sig det til en ufravigelig Pligt altid i sine Rapporter at sige det, som efter hans Overbevisning var Sandhed, hvorledes hans Regering end stillede sig, og uanset dennes øjeblikkelige (éphémères) Lidenskaber. Hvis dette var en Fejl, saa maatte han indrømme, at han navnlig i 1813 ofte havde gjort sig Skyld i den¹³.

Utvivlsomt har Baron Selby baaret sig meget uforsigtigt ad i hele denne Sag. Det var dog rimeligt, at han meddelte Davout — direkte eller indirekte — hvad han havde erfaret,

Baron Selby
Professor Storcks Seglsamling,
R. A.

for at Karl Johans eventuelle Angreb ikke skulde finde denne uforberedt, men det var uklogt af ham saa stærkt at fremhæve de allierede Troppers Overlegenhed, og hans Syn paa Auxiliærkorpset var til med ikke rigtigt. Det var udenfor al Tvivl hans Udtalelser herom, der bragte Prinsen af Hessen og Kongen i Harnisk.

Gemytterne faldt dog snart til Ro. 29. Oktober indgav Rosenkrantz en Forestilling i Anledning af den kongelige Skrivelse af 24. Oktober, om at Baron Selby skulde tilbagekaldes fra det vestfalske Hof, uden at Skrivelsen oplyste, om det var Kongens Vilje, at Baron Selby paa anden Maade skulde benyttes i den kongelige Tjeneste. Niels Rosenkrantz forelagde to forskellige Rappelskrivelser, en i hvilken det angaves, at hans Rappel var foraarsaget af hans Ansættelse paa anden Maade i den kongelige Tjeneste, og en anden, i hvilken denne Passus var udeladt⁷¹.

Rosenkrantz henstillede til Kongens Afgørelse, om Departementet skulde meddele Baron Selby den i Reskriptet anførte Anledning, som han ved sine Udtalelser til den kejserlig franske Kommandant i Eutin havde givet til den befalede Rappel, samt om der under Navn af Vartpenge eller Pension maatte tillægges ham 1500 Rdlr. aarlig⁷¹.

Kongen underskrev den af Skrivelserne, hvori Baron Selbys Tilbagekaldelse motiveredes med anden Ansættelse. Han bemyndigede endvidere Udenrigsdepartementet til at meddele Baron den i Reskriptet angivne virkelige Aarsag, samt til at korrespondere med Finanskollegiet angaaende Vartpengene⁷¹.

Det var saaledes Kongens Mening, at Baron Selby kun uofficielt skulde erfare, at hans Handlemaade havde vakt Kongens Mishag. Spørgsmaalet om Vartpengene har Kongen ikke paa dette Tidspunkt ønsket at tage Stilling til; det blev dog afgjort ved et kongeligt Reskript af 15. Januar 1814 saaledes, at der tillagdes ham 1500 Rdlr. i Vartpenge fra 29. April samme Aar⁷².

Efter at Baron Selby i nogle Maaneder forgæves havde ventet paa Tilladelse til at komme til København, tog han i April 1814 fra Guldstein til Falster. Her modtog han officiel Underretning om, at det kun ahang af ham selv at vise sig ved Hoffet, hvor han vilde blive godt modtaget. Hans Venner opfordrede ham alle til uden Tøven at indfinde sig i København, og han blev da ogsaa naadigt modtaget baade ved denne og andre Lejligheder. Det gjorde imidlertid ingen Forandring i hans Stilling, og han mente sig endog daarligt behandlet i økonomisk Henseende¹³.

Han udbreder sig i sin Selvbiografi over de store Summer, Opholdet i Cassel havde kostet ham. Der herskede stor Luksus ved det lille Hof — en ubestridelig Kendsgerning — og alt var forfærdeligt dyrt. Der var Mangel paa Lejligheder, og Priserne var følgerig enorme. Yderligere havde han været nødt til at møblere fuldstændigt, fordi Transporten af Møbler fra København var upraktisk. Alene Møblerne havde kostet ham over 12.000 Mark Banco¹³.

Baron Selby kan dog ikke siges helt at have haft Grund til sine Beklagelser i saa Henseende. Ved Reskript af 10. September 1811 havde Kongen bevilget Selby et Forskud paa 5.000 Rdlr., der skulde tilbagebetales i Løbet af fire Aar med $\frac{1}{16}$ hvert Kvartal¹³. Aaret efter anførte Baron den, at Gagen var utilstrækkelig, og ikke svarede til, hvad de andre Magters Gesandter i Cassel var lønnet med. Rosenkrantz foreslog derfor 4. December 1812 Kongen, at Gesandtgerne i Cassel, Berlin og Dresden blev forhøjet med 2000 eller 1500 Rdlr. Specier; den kongelige Resolution af 8. December gav vel ingen Afgørelse herpaa, men bemyndigede blot Udenrigsdepartementet til at korrespondere herom med Finanskollegiet⁷⁴, men

samme Dato bevilgede Kongen, at Baron Selby fik Udsættelse i to Aar med Tilbagebetalingen af de 4.062 Rdlr. 48 β sl.-holst. Cour., han endnu skyldte paa de 5000 Rdlr., han havde faaet i Forskud⁷⁵.

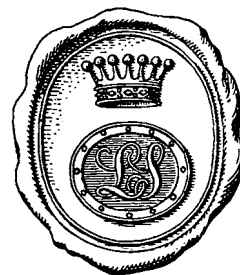
Da Resolutionen af 29. Oktober 1813 var blevet tilkendegivet Baron Selby, ansøgte han om at faa tilstaaet seks Maaneders Gage i Betragtning af det Tab, han havde lidt ved den pludselige Afrejse fra Cassel. De Sager, han havde efterladt der, kunde under de nuværende Forhold ikke sendes til ham, og da de heller ikke kunde realiseres til taalelige Priser, maatte han leje et Sted, hvor de kunde opbevares. Ydermere var Afrejsen sket umiddelbart efter Udløbet af den Opsigelsesfrist, der gjaldt for hans Bolig. Han ønskede, saafremt dette eller (eventuelt og) Vartpenge blev ham tilstaaet, at opholde sig i Holsten paa Grund af sine Familieforhold, uden at det dog derved maatte blive ham forment at begive sig til en anden Del af Riget; det var navnlig Falster, han her havde i Tankerne. Ved Resolution af 1. December bevilgede Kongen hans Andragende, og bestemte, at de Vartpenge, der vilde blive ham tillagt, skulde udbetales i Rigsbankdaler Sølvværdi⁷⁵.

Samtidig indleverede Baron Selby to Regninger over Rejseudgifter. Den ene angik Legationssekretær Koss, der havde været nødt til at rejse sammen med Selby, da Postheste ikke kunde opdrives. Han havde allerede ved Resolution af 27. December 1813 faaet Dækning for de Udgifter, han havde afholdt af sin egen Lomme, og Erstatning for det Tab, han havde lidt ved den pludselige Afrejse⁷⁶. Den anden Regning omfattede Baronens Udgifter for sig og Familie fra Cassel til Guldstein. Ogsaa han anførte at det havde været umuligt at opdrive Postheste, hvorfor han havde været nødt til selv at købe otte Heste. Efter Departementets Indstilling af 3. December, bevilgede Kongen 23. Januar 1814 det af Selby forlangte Beløb, Banco Mark 2.706,10.⁷⁷

Senere meddelte Baron Selby, at de seks Maaneders Gage, der var ham bevilget, udløb i April 1814, og da Vartpengene blev ham udbetalt i Sølvværdi, havde han været nødt til at opgive sin Plan om at bo i Holsten, og vilde derfor begive sig til Kongeriget, som han ogsaa ansaa for sin egentlige Hjemstavn. Rejsen fra Guldstein var forbundet med Udgifter, som han ikke specielt kunde opgive, men hvis samlede Beløb udgjorde for Rejsen fra Guldstein til Assens 489 Rbdl. i Sølv, og 656 Rbdl. 48 β Navneværdi for Rejsen gennem Fyen og Sjælland til Falster, hvilke Beløb han haabede at faa refunderet; det blev bevilget ved Resolution af 22. Maj 1816 efter Rosenkrantz's Indstilling af 14. s.M.⁷⁸.

Naar det saaledes ses, Regeringen under hans Ophold i Cassel bevilgede ham omtrent et Aars Gage i rentefrit Forskud paa lempelige Afdragsvilkaar og ydermere senere gav ham to Aars Dilation med Afdragene, at han fik fuld Dækning for sine Rejseudgifter efter sine egne Opgørelser, og endelig ikke blot fik tillagt Vartpenge, men endog et halvt Aars Gage efter Rapellen, tør man dog vist sige, at det ikke var helt med Rette, at han paastod at være blevet mindre godt behandlet. At Pengekrisen havde forringet hans Formue var jo dette uvedkommende, og her maatte han dele Skæbne med Landets øvrige Borgere.

I 1815 havde man forsikret ham om, at han snart vilde blive ansat paany, formodentlig har Rosenkrantz underrettet ham om, at han havde i Sinde at indstille ham til Posten i Haag. 15. September 1815 indgav Rosenkrantz en Forestilling om Genoprettelse af Gesandtskabet her, idet Generalløjtnant WALTERSDORFF⁷⁹ havde tiltraadt sin Plads i Paris, og det ikke kunde antages, at hans provisoriske Ansættelse i Nederlandene længere kunde

Louise Baronesse Selby
født Falbe
Segl paa Brev af 10/10 1840

tilfredsstillte Hoffet her. Rosenkrantz nævnede som Emner Grev CARL MOLTKE, der som nævnt tidligere havde været i Haag, men som var vendt hjem, da Holland i 1810 blev indlemmet i Frankrig. Endvidere Kammerherre Grev VON DERNATH, der som omtalt havde været i Stockholm, og senere til Efteraaret 1813 havde været i Sachsen, og endelig Baron Selby, der som Rosenkrantz skrev i Indstillingen, 1810 var blevet Gesandt ved det vestfalske Hof, »hvilken Post han med Nidkjærhed for den kongelige Tjeneste forestod, indtil Kongen af Vestphalen i Aaret 1813 blev fordrevet fra sin Residens, hvorpaa Baron Selby begav sig til Holsten og i den Anledning blev ifølge allerhøieste Befaling til Departementet, tilbagekaldt fra den ham anbettede Post, hvorpaa ham ved Resolution af 29. Oktober 1813 blev tillagt 1500 Rbdr. under Navn af Vartpenge«. Departementet nærrede ikke Tvivl om, at enhver af de tre nævnte vilde vise sig skikket til at forestaa Posten, og da de alle var paa Vartpenge, indstillede man Grev Moltke, der længst havde været ledig. Denne Indstilling fulgte Kongen ved Resolutionen, der faldt 16. September⁸⁰.

Det var ikke den eneste Gang, Baron Selby blev skuffet i sine Forhaabninger, og til Slut tabte han da Taalmodigheden og meddelte i 1818 Rosenkrantz, at han nu ikke agtede at søge oftere; dersom man havde Brug for hans Tjeneste, saa boede han nu paa Ourupgaard, hvor han havde boet siden April 1814¹³.

Og her blev han boende til Foraaret 1821. Opholdet paa Ourupgaard varede saaledes syv Aar, og blev — som han skriver — kun sjældent afbrudt af nogle faa Dages Ophold i København¹³.

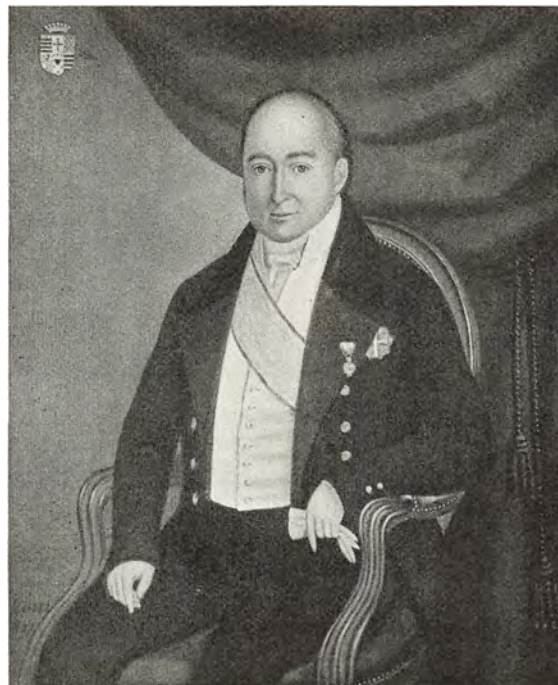
I Slutningen af 1820 blev han af flere, ogsaa af Udenrigsministeren, opfordret til at søge til Haag, idet Grev Moltke blev forflyttet til London. Ifølge sin egen Beretning, forblev han imidlertid tro imod sin Beslutning og afslog at gøre noget Skridt, og han havde sluttelig den Tilfredsstillelse, at man — omend sent — ydede ham Retfærdighed; han blev 28. November 1820 udnævnt uden at have meldt sig, hverken direkte eller indirekte⁸¹. Gagen androg 11.250 Rbdlr. rede Sølv aarlig, til Rejsepenge bevilgede man ham 4.000 Rbdlr.⁸². Han følte dog, at man vilde bebrejde ham hans Modstand, og dette skete da ogsaa.

Faa Maaneder før hans Udnævnelse kom paa Tale, havde han sammen med sin Fader truffet forskellige Arrangementer, for at han stedse kunde blive boende paa Landet — man kan gætte paa, at der har været Tale om paa en eller anden Maade at overlade ham Ourupgaard — og da man havde paabegyndt Udførelsen af disse Planer, skrev hans Fader til ham, at det var hans Ønske, at han nu ikke rejste bort. Hertil svarede Charles B. Selby, at han var parat til at give Afkald paa Gesandtskabsposten, men efter at han havde tilbragt syv Aar i Pengetrang (pénurie) og i en Stilling, der i flere Henseender var ubehagelig, ansaa han det for sin Pligt at sikre sig selv og sine Børn en uafhængig og taalelig Fremtid. Han vilde derfor kun give Afkald paa Kongens Tjeneste, hvis man vilde sikre ham en Indkomst, der svarede til blot $\frac{1}{3}$ af hans faste Gage, og at idetmindste en Kapital, der svarede hertil en Gang tilfaldt ham eller hans Familie. Herpaa fik han intet Svar, men han var dog klar over, at hans Fader betragtede hans Brev som et Afslag eller maaske »comme quelque choses de pis«. Andre — siger han — arbejdede paa at forværre Spørgsmaalet, og han havde Anledning til at mene, at dette var blevet til Skade for ham, skønt Forbindelsen mellem ham og Faderen vedblev at være den mest venskabelige¹³.

Formentlig ientyder Charles B. Selby her til sin Søster, til hvem Forholdet — i hvert Fald ved Faderens Død — viste sig at være alt andet end venskabeligt; og aabenbart mener han, at hans Svar har bevirket den Forurettelse, han selv hævdede, der overgik ham ved Faderens testamentariske Dispositioner.

sign. G. Raedel 1839

sign. G. Raedel 1839

Hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby, født Fønss

I Juni 1821 ankom Baron Selby til Haag, hvor han synes at have befundet sig godt i den lange Tid, han virkede her. Aaret efter lykkedes det ham at ordne en Sag, der var foranlediget ved en Klage fra Asiatisk Kompagni, til alle Parters Tilfredshed, han undlader ikke en Bemærkning om, at hans Forgængere intet havde udrettet ved denne Sag, og samme Aar noterer han, at Prins Christian(VIII) Frederik havde besøgt ham, og givet ham Beviser paa sin Velvilje¹³.

I 1823 var han i Anledning af Faderens Død paa Besøg i Danmark, og baade Kongen og Rosenkrantz udtrykte da deres Tilfredshed med hans Holdning. Udenrigsministeren lovede ham, at den Forfremmelse, hvorpaa han længe havde haft berettiget Krav, vilde han faa ved Prinsesse WILHELMINES Konfirmation. Rosenkrantz døde imidlertid 6. Januar 1824, og Dagen efter Prinsessens Konfirmation lod man Baron Selby vide, at saafremt han ønskede noget Bevis paa Kongens Velvilje, maatte han ansøge om det. Herpaa vilde han imidlertid ikke indlade sig, men sluttelig bekvemmede han sig dog til at gaa til Grev SCHIMMELMANN⁸³, der var blevet Rosenkrantz' Efterfølger, og sagde til ham — »sortant pour cette fois de son caractère & agissant en opposition de ce dont il s'était d'ailleurs fait une règle« — at Rosenkrantz havde ladet ham haabe, for ikke at sige, at han positivt havde lovet ham, at indstille ham ved næste Udnævnelse¹³. Han opnaaede da 16. Maj at faa Kommandørkorset⁸⁴ »à son grand contentement, parce qu'il sortait ainsi de la classe des chevaliers de l'ordre du Dannebrog«¹³. 25. Maj 1826 blev han — til sin store Overraskelse — udnævnt til Storkorsridder⁸⁴. Hans Valgsprog var: Malo mori quam foedari.

En Del af Aarene 1827 og 1828 tilbragte han atter paa Besøg hjemme¹³, og 1. November 1828 fik han Sølvkorset⁸⁴.

Fra Barnsben af, skriver Selby, idet han i 1834 ser tilbage paa sit Arbejde i Holland, havde han været vænnet til at behandle de Sager tilbunds, som han beskæftigede sig med, og han havde altid arbejdet meget, særlig fra 1829, da de Bevægelser tog Fart, som førte

Det gamle Ourupgaard Maleri tidligere paa Krogerup

til Belgiens Uafhængighed i 1830, og i den bevægede Tid fra August 1830 til August 1832, og han smigrer sig med bedre end mange andre at kende de hollandske og belgiske Spørgsmaal, hvorom han — ikke med Urette — siger, at han har skrevet »des volumes«⁸⁵. Hoffet synes imidlertid ikke at have skattet hans Anstrengelser i saa Henseende. Dermed mente Selby dog ikke, at det ikke havde givet ham Beviser paa den Pris, det satte paa hans Flid, i den Retning havde han intet at ønske, men han havde med

Smerte set, at Regeringen havde lyttet til Raad fra Mænd, som ikke havde Kendskab til Forholdene. Han mente dog at kunne smigre sig med, at han havde været til nogen Nytte for det Hof, hos hvilket han havde været akkrediteret¹³.

I sidste Halvdel af 1832 havde han taget Congé, og denne var blevet forlænget af Sygdom hos tre af hans Børn. Under Opholdet paa Ourupgaard fik han Besøg af Kongen, og han benyttede da Anledningen til at bede Kongen om at blive udnævnt til Hofjægermester, idet han ønskede at bære denne Uniform, der efter hans Mening var »beaucoup plus économique & plus séant à son age, que celui du Département des affaires étrangères«¹³. Udnævnelsen faldt 12. Juni 1833⁸⁶.

28. Oktober 1836 udnævntes Baron Selby til Gehejmekonferensraad med Rang i I. Klasse Nr. 13⁸⁶.

Han forblev i Haag til 1. Juli 1842 og tog derefter Ophold i København. Ved Afskeden blev han 27. Juni dekoreret med Storkorset af den nederlandske Egekroneorden⁸⁶.

Ved sit Testamente af 3. Juli 1822⁸⁷ bestemte Charles Joseph Selby, at Charles B. Selby skulde have Ourupgaard paa Falster, hvor han, som allerede omtalt, havde levet i Tiden fra 1814-21, og hvor han boede under sine Besøg i Danmark. Faderens store Interesse for Landbruget havde han næppe arvet, selvom en lille Piece fra 1839 »Anviisning til Dyrrkingen af en Husmandslod paa 3 Tønder Land« og flere Manuskripter fra hans Haand dog giver Vidnesbyrd om, at han har beskæftiget sig hermed. Det kan i denne Forbindelse anføres, at der omkring 1830 verserede en Historie om, at Baron Selby havde indelukket en Husmandsfamilie paa sin Gaard i en Uge for at erfare, hvor meget Gødning de kunde producere⁸⁸, og vist er det i hvert Fald, at dette Spørgsmaal ogsaa blev behandlet i den nævnte Piece.

Men Interessen var dog ikke saa stor, at han ikke foretrak at sælge Ourupgaard, da han i 1840 fik et rimeligt Bud paa den.

Charles Joseph Selby havde endvidere i sit Testamente bestemt, at Guldstein skulde tilfalde hans Sønnedatter, ERNESTINE SELBY, og at Datteren ELEANOR SELBY skulde have

100.000 Rdlr. rede Sølv. Resten af hans Bo skulde tilfalde Charles B. Selby, navnlig hele hans Bibliotek, Kortsamlingen, Regnskaber og Korrespondance.

Disse Bestemmelser forekom imidlertid Charles B. Selby saa ugunstige — han og Broderdatteren maatte tilsammen af med 27.000 Rdlr., for at Fru Bülow f. Selby kunde faa de hende tillagte 100.000 Rdlr. — at han havde under Overvejelse at søge Faderens Testamente omstødt, hvad han dog afstod fra, da Fru Bülow gik ind paa at give Afkald paa en Del af sin Arv til Fordel for ham. Imidlertid beklagede Baron Selby, at han ikke havde faaet dette skriftligt eller i Vidners Overværelse, thi da det kom til Stykket stod Fru Bülow paa sin Ret¹³.

Nicolas Tuite Selby havde ved sin Død i 1815 efterladt sig en Datter paa to Aar, ERNESTINE, der var opkaldt efter Farfaderens anden Hustru, Baronesse ANNA ERNESTINE BROCKDORFF. Hun blev opdraget paa Güldenstein og ved den gamle Barons Død, tog Charles B. Selby sig af sin da ti-aarige Broderdatter, som han — efter sit Udsagn — elskede og behandlede som sine egne Børn. Hun betalte imidlertid ham og Baronessen, der i ti Aar havde været som en Moder for hende, med den sorteste Utaknemmelighed, som han udtrykker sig¹³.

Charles B. Selby tillægger aabenbart sin Søster Andel heri og afgiver saaledes et nyt Vidnesbyrd om, hvor daarligt Forholdet var imellem dem. Ogsaa Formynderregnskaberne gav Anledning til Stridigheder¹³.

I Forholdet til Broderdatteren viste det sig, at Baron Selby havde meget svært ved at tilgive den Uret, han maatte have lidt. Det er naturligvis umuligt nu at have noget Skøn om, hvor Fejlen laa, da Udtalelser fra anden Side ikke haves, og paa Baron Selbys lidenskabelige Ytringer tør intet bygges. I Juni 1844 nedskrev Charles B. Selby, der fra dette Tidspunkt og indtil sin Død fem Aar senere, daglig ventede Afslutningen, et Farvel til sine Børn, som han endeligt afsluttede i Oktober 1846⁸⁹. Ogsaa her kommer han ind paa Forholdet til Broderdatteren, over hvem han i sin Hustrus og eget Navn lyser Velsignelse, men ganske vist i saadanne Vendinger, at der synes skellig Grund til at tvivle paa, at det var hans oprigtige Mening.

Under den store Rejse i Slutningen af 1790'erne havde man indirekte foreslaaet Baron Selby et Ægteskab, der tiltalte ham meget, da det dels var fordelagtigt med Hensyn til Formue, og da dels den unge Dames »qualités eminemment aimables & de la beauté de la jeune personne« var ham til Behag. Sagen kom saa vidt, at han fik sin Faders Tilladelse til Forbindelsen, der dog

Storkorsskjold

saa alligevel ikke blev til noget »par des raisons qu'il est inutile de détailler ici«. Hendes Navn nævner han ikke¹³.

Antagelig i Sommeren 1805 forlovede Baronnen sig med

8/8

CHRISTIANE GEORGINE LOUISE FALBE

til hvem han 1. Juli 1806, lige før Afrejsen til Berlin, blev viet i Dreslette Kirke fra Frederiksgave.

Louise Falbe, der tidligere havde været forlovet med den kendte Kammerherre BERNT ANKER⁹⁰, var Datter af Kaptajn og Inspektør ved Øresunds Toldkammer ULRICH ANTON FALBE og IDE MARIE SEIDELIN MØLLER, og fødtes i Helsingør 15. April 1786. Hun blev døbt 26. April s. A. i St. Mariæ Kirke. Fadderne var Grev SPARRE⁹¹, Kaptajn LOUIS DE TUXEN, Magister HANSEN, Kammerherre UNDAHL⁹², Løjtnant BLUHME, Sekretær BAHR, Justitsraad LÜTKEN, Assessor SCHOU, Generalkonsul GLOERFELDT, Kommissær VAN DEURS, Dr. STRÆTT, Fru SALHOLDT, Fru GODENIUS og Fru IDE PALLENE WEILBYE.

Om Baronesse Louise Selby er der ikke bevaret ret mange Oplysninger. Ved hendes Død holdt Præsten ved Garnisons Kirke Professor CHRISTIAN FREDERIK BRORSON⁹⁶ en Mindetale, der trykt er bevaret til Nutiden, men — holdt som den er i de almindeligste, blomstrende Vendinger — yder den intet Bidrag af Værdi. Der tales om hendes Kærlighed til Mand og Børn, hendes »fromme, religiøse Sind og levende Følelse for de hellige Moderpligter, de ædle, kvindelige Dyder, hvormed du velsignede det lykkelige Hjem«.

De bevarede Breve yder heller ikke mange Oplysninger⁹⁷, men af Udtalelser i Baron Selbys Farvel, hvor han omtaler sin forklarede Louise i de varmeste Udtryk, og af hans hele aandelige Tilstand i Aarene efter hendes Død, tør man vistnok slutte, at Ægteskabet har været lykkeligt, og at Baronessen har forstaaet med et mildt Sind at afbøde sin Ægtefælles Ilterhed.

I sine sidste Aar — Baronessen døde 11. November 1843 i København af Brystsyge, 57 ½ Aar gammel, og blev 18. November begravet fra Garnisons Kirke paa Assistentens Kirkegaard — var hun meget svagelig. Omkring 1830 blev hendes Øjne angrebne af en Inflammation, og hendes Syn var siden den Tid svagt.⁹⁸ Hun fødte Baron Selby ti Børn, tre Sønner og syv Døtre, men den megen Sygdom, der hærgede deres Hjem, maa utvivlsomt have taget stærkt paa hende. Den ældste af Sønnerne, CARL FERDINAND JOHAN SELBY, døde kun et halvt Aar gammel, og den yngste Søn var dødfødt. Af Døtrene døde ANGELIQUE SELBY ikke fyldt 17 Aar i Haag den 21. April 1836, og hendes to Aar ældre Søster, NANCY, døde ligeledes i Haag i Maj 1838, kun godt tyve Aar; begge døde af Brystsyge, og havde været syge i Aarevis, som det blandt andet fremgaar af Baron Selbys ovenfor nævnte Udtalelser om, at hans Congé i 1832 var blevet forlænget i Anledning af Børnenes Sygdom.

Den eneste af Sønnerne, der blev voksen, og til hvem Forældrene naturligt knyttede store Forhaabninger, var ligeledes angrebet af Tuberkulose og døde efter svære Lidelser i Zwolle 1843. CHARLES ERNST ALEXANDER VILHELM VALENTIN NIELS ROBERT SELBY, som hans fulde Navn lyder, blev født i Cassel 23. August 1813 og døbt i den evangelisk lutherske Kirke 19. September. Hans Kaldenavn var Charles, som han kaldtes efter sin Farfader, Ernst blev han kaldt efter sin Stedbedstemoder, Baronesse ANNA ERNESTINE (NANCY) SELBY, født BROCKDORFF, efter hvem ogsaa den ene af Charles B. Selbys Døtre, Nancy, blev opkaldt, og som ved Moderen som Stedfortræder stod Fadder for ham. Af de andre Navne er Robert

formentlig Opkaldelse efter en af Faderens Onkler, Niels efter NIELS ROSENKRANTZ, i hvis Sted Legationssekretær VON KOSS mødte som Fadder.

Det var Baron Selbys Ønske, at Sønnen skulde ind i Diplomati, og 10. Maj 1836 blev han attacheret Legationen i Haag, hvor han 14. Maj 1841 blev Legationssekretær⁹⁹.

De store Forhaabninger, Forældrene knyttede til ham, blev ikke opfyldt. Forholdet mellem Fader og Søn blev med Tiden mindre godt, idet Charles Ernst Selby, som det fremgaar af den bevarede Korrespondance mellem Fader og Søn, og mellem Broder og Søstre, synes at have haft et vist ungdommeligt Mod paa Livet — utvivlsomt forstærket ved den Sygdom, der tærede paa ham — og brugte en anelig Sum Penge. Det er ganske utvivlsomt, at Sønnens Død, hvorved det tillige var givet — eller i hvert Fald overvejende sandsynligt — at Familien Selby i Danmark vilde uddø med ham selv, har smertet Charles B. Selby dybt — hans Udstregninger og Tilføjelser paa Arvefølgedokumentet taler med den rystende Haandskrift tydeligt om hans Bevægelse.*) Sammen med Regnskabsopgørelser har Baron Selby pakket Sønnens Breve fra Sommeren 1842, da han selv forlod Haag, og til Maj 1843 i et Omslag, paa hvis Inderside han har skrevet:

»Min afdøde Søns Breve fra vor Afrejse fra Holland i Sommeren 1842 til hans Endelige.....

Hans sidste Skrivelse af 3. Maj 1843 fra Zwolle, siden dicerede han d. 15. May en Afskeed til sin Moder og til mig; til begge henholder jeg mig i Særdeleshed«. ¹⁰⁰

Kort før sin Afrejse fra Holland havde Charles B. Selby laant sin Søn 5.000 fl., for hvilke Sønnen 19. Juni udstedte en lovformelig Obligation med 5% Rente¹⁰². Charles Ernst Selby fik imidlertid hverken betalt Afdrag eller Renter før sin Død, trods Faderens gentagne Formaninger¹⁰³. Officielt fragik Baron C. B. Selby Arv og Gæld efter sin Søn, men det skal dog bemærkes, at han købte alle hans Efterladenskaber — deriblandt Ting, der egentlig tilhørte ham selv — for det dobbelte af den Sum, hvortil de var vurderede, og endelig ogsaa, at han betalte de Fordringer, der efter hans Anskuelse viste sig »som rettelige«. Sønnens Bo — forsaavidt det kom ind under Skifte i København — blev dog sluttelig ekstraderet Baron Selby, da han vedtog at udbetale den paahvilende Gæld. Det kom til at koste ham ialt 27.358 Rbdlr. 2 $\frac{1}{2}$ 3 β , et Beløb Baron Selby lod henstaa uafgjort i sin Hovedbog, med den Motivering, at det burde kunne ses, hvorledes hans Penge var anvendt, og hvor hans en Gang hafte Formue var blevet af¹⁰⁴.

I Marts 1843 — et Par Maaneder før sin Død — forlovede Charles Ernst Selby sig med sin Faders Kusine, NICOLAS SELBYS yngste Datter ELEANOR, til hvem der blev sendt et Ma-

Lille Billede

Hos Sekretær P. Quaade

*) Paa Arvefølgedokumentet har Baron Selby overstreget Bestemmelserne om 1. Linie, og om de nye Linier, der efter de substituerede Liniers Uddøen paany skulde substitueres af hans Sønnedøtres Linie. Det første Sted har han tilføjet: »døde i Haag uden at have inldadt sig i Ægteskab d. 25. May 1843, er nedsat i den Grevelig van der Duynske Begravelse paa Kirkegaarden i Dynerne ved Haag hos sine to forangegangene Søstre, R. I. P., Selby«, og det andet Sted har han skrevet: »Kan ei blive til, da Stifterens eeneste Søn døde den 25. May 1843 uden at efterlade sig Afkom«. ¹⁰¹

Lille Tegning,
tegnat af
Sosteren,
Johanne Falbe

Hos Grevinde
Elisabeth Knuth, f.
Baronesse Bille Brahe,
Flintholm

leri af C. E. Selby, som endnu i 1913 fandtes paa Biddlestone. Hendes Fader var Broder til Charles Joseph Selby. Det fremgaar af Breve vedrørende denne Forlovelse, at Familien i England var katolsk, og Charles Ernst Selby tilhørte formentlig ogsaa — ligesom sin Fader — den katolske Tro; han skrev i hvert Fald til Faderen, at han ønskede sine Børn opdraget som Katolikker. Ægteskabet kom jo imidlertid ikke i Stand¹⁰⁵.

Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Baron Selby allerede tidligere søgte at fastholde Forbindelsen med Slægtens oprindelige Hjemstavn. 1828 var han optaget af Spørgsmaalet om, hvorvidt hans Fader ved i sin Tid at modtage Adelskab i Danmark, og ved at lade ham selv indtræde i dansk diplomatisk Tjeneste havde mistet sine Rettigheder som engelsk Undersaat, og navnlig om han derved havde forskertset sin Successionsret til Biddlestone. Han bad da den engelske Ambassadør i Nederlandene, Sir CHARLES BAGOT om at skaffe ham den engelske Konges Tilladelse til at forblive i dansk Tjeneste, og ligeledes

Tilladelse for Charles Ernst Selby til med Tiden at indtræde i den danske Konges Tjeneste, samt til at de begge bevarede deres i Danmark erhvervede Titler uden derved at miste nogle af deres Rettigheder som britiske Undersaat¹⁰⁷.

Nogen saadan officiel Tilladelse opnaaede han imidlertid ikke. Sagen gik gennem Lord ABERDEEN til Sir ROBERT PEEL, der 3. November 1828 svarede, at han ikke kunde se, at Regeringen kunde foretage noget Skridt i den ønskede Retning. Hvis det var, som han formodede, at Baron Selbys Fader var født i England, var han og hans Søn jo fødte engelske Undersaat¹⁰⁷. De kunde derfor ikke frigøre sig for deres Lydighedspligt og maatte saaledes, naar de tog Tjeneste hos en udenlandsk Magt, paase, at de ikke kom til at handle i Strid med denne Lydighedspligt og Englands Love. Naar dette blev iagttaget, saa han ikke, at der var forspildt nogen af deres Rettigheder¹⁰⁷.

Forholdet mellem Charles B. Selby og hans Døtre synes at have været godt. Den ældste af dem, Baronesse ELLA SELBY, der 1845 ægtede Baron FREDERIK LUDVIG GOTTLIEB WEDDELL-WEDDELLSBORG, styrede Huset efter Moderens Død¹⁰⁸. Det gælder om hende, som navnlig om den ældste af Tvillingsøstrene, Baronesse CAROLINE SELBY, at hun havde arvet Faderens iltre Temperament, og med Charles B. Selbys Trang til at fæstne alt til Papiret — hans »Skrivomani«, som det kaldtes i Familien — kan det ikke undgaas, at Vidnesbyrd om Smaakævlery er overleveret til Nutiden. Den næstældste Datter, Baronesse IDA SELBY, der 1836 blev gift med nederlandsk Kammerherre, Baron THIERRY VAN BRIENEN, gav ogsaa med sit nervøse Temperament Anledning til Uro, ydermere da hendes Ægteskab synes at have været mindre lykkeligt. Hendes udprægede Skinsyge bidrog ogsaa sit til hendes Uligevægt, der yderligere forøgedes stærkt ved hendes næsten sygelige Angst for at dø i Barselseng¹⁰⁹. Intet Under, at Baronesse Louise Selby undertiden underskriver sine Breve til Datteren, Grevinde ROMA BILLE-BRAHE »din dybt nedbøiede Moder«¹¹⁰. Denne Datter, JEROMIA CATHRINE SELBY havde 1838 ægtet Grev HENRIK BILLE-BRAHE;

hun synes at have været en mere rolig Natur, hvad baade Faderens og hendes Søskendes Breve bærer Vidne om. Navnlig Charles Ernst Selby synes at have holdt sig til hende, naar Bølgerne gik højt, og han trængte til en Søsters Fortrolighed; det samme gælder saavel Ella Selby som begge de yngste Døtre, Caroline og Amalia (4/4) Selby. Ogsaa Faderens Breve til hende vidner om det gode Forhold, overfor hende kunde endnu Lunet komme frem, som da Baronen 25. Februar 1840 skrev til hende fra Haag, at »Vi Carolus II etc« vilde ankomme til Kiel omkring den 5. April. Morsomt nok, meddeler han hende i det samme Brev, at alle er forstemte over Ourupgaards Salg, som dog Fornuften bød¹¹¹.

Af Børnene var de tre ældste født i København, Ella 1807, Carl F. J. 1808 og Ida 1809. De to næste, Roma og Charles Ernst, blev født under Opholdet i Cassel henholdsvis 1812 og 1813. Nogle Dage efter Datteren Romas Fødsel, 3. Februar 1812, fortalte Baron Selby i en Indberetning, hvorledes Kong Jerome Dagen i Forvejen havde forhørt sig om Madame de Selbys Befindende, om Barnet var døbt, og om Baronen havde Faddere. Da Daaben jo endnu ikke havde fundet Sted, tilbød Kongen at staa Fadder sammen med Dronningen, »voulant, disoit Elle [Sa Majesté] donner par là une preuve toute particulière de son amitié pour mon très-gracieux Souverain & me marquer à moi individuellement qu'Elle m'honorait de sa haute approbation & de sa bienveillance«¹¹². Ugedagen efter, 9. Februar, blev Barnet døbt i den evangelisk-lutherske Kirke, ved Daaben repræsenteredes Kongen af Ministeren, Grev FÜRSTENSTEIN, og Dronningen af sin første Dame, Grevinde BOCHHOLTZ¹¹³. Efter Daabshandlingen blev Baron Selby ført til Slottet i en af Hoffets Ekvipager, for at Barnet kunde blive præsenteret for sine høje Faddere, og nogle Timer senere overbragte Grev Fürstenstein Kongens Faddergave, det graa-emaillerede Uhr, som er omtalt andetsteds¹¹⁴.

Ved Charles Ernst Selbys Daab 19. September 1813 var Fadderne¹¹³ Barnets Stedbedstemoder, Baronesse SELBY født BROCKDORFF, der repræsenteredes af Moderen, og NICOLAS TUITES SELBYS Hustru, Baronesse WILHELMINE SELBY, født KNEISCHEL. Mandsfadderne var foruden Faderen, den danske Udenrigsminister, NIELS ROSENKRANTZ, i hvis Sted Legationssekretær VON KOSS mødte, Konferensraad FRANZ FALBE, Grev FÜRSTENSTEIN, den vestfalske Krigsminister, Grev VON HOENE, Fyrst ERNST AF HESSEN-PHILIPSTHAL, den franske Gesandt, Baron VON REINHARD, bayersk Kammerherre, Greve W. VON RECHBERG, den sachsiske Gesandt, Greve VON SCHÖNBERG-PENIG, den hessiske Gesandt Generalmajor, Baron VON MORANVILLE, vestfalsk Statsraad, Ritter VON MARTENS og den vestfalske Generalprokurør, Ritter VON GOSSLER.

Af de øvrige Børn fødtes en dødfødt Dreng 1816, Nancy 1817 og Angelique 1819 paa Ourupgaard. NANCY, der blev hjemmedøbt 11. Januar 1818 og 16. Juni blev fremstillet i Idstrup Kirke, havde til Faddere, Etatsraadinde RYBERG og Jomfru MARIE SMITH fra Korse-litze, Stiftamtmand JESSEN¹¹⁵ og Amtsprovsterne STEENSTRUP¹¹⁶ og GRUNDTVIG¹¹⁷. ANGELIQUE SELBY blev hjemmedøbt 10. Juni 1819 og fremstilledes 15. August i Kirken. Hun blev baaret

Lithografi

sign. G. Raedel 1839
Af de to fuldstændig ens Portrætter findes det ene hos Baronesse
G. Schaffalitzky de Muckadel og det andet hos Baronessens Søster,
Kommandørinde M. A. v. Lowzow

sign. G. Raedel 1839
Hos Baronesse G. Schaffalitzky de Muckadel

til Daaben af Stiftamtmandinde **JESSEN**¹¹⁵, medens Jomfru **CHARLOTTE STEENSTRUP** fra Karleby holdt Huen. Mandsfadderne var Gehejmekonferensraad, Grev **HARDENBERG-REVENTLOW**¹¹⁸, Kammerherre, Ritmester Grev **HARALD HOLCK**^{118a} og Konferensraad, Justitiarius **CARL VIGANT FALBE**¹¹⁹.

Tvillingerne **CAROLINE** og **CAROLINE AMALIA** (4/4) **SELBY** fødtes 18. Oktober 1824 i Brüssel, hvor det nederlandske Hof jo residerede en Del af Aaret. Paa Baron Selbys Anmodning lovede Prins **CHRISTIAN (VIII) FREDERIK** og Prinsesse **CAROLINE AMALIE** at staa Fadder for det ene af Børnene. Som det ses af den andetsteds gengivne Sværskrivelse fra Prinsen, repræsenteredes denne af Faderen, medens Baronesse **ELLA SELBY** mødte for Prinsessen¹²⁰.

I Faddergave fra Prinsen fik hver af de smaa Piger et Sølvbæger, hvoraf det ene nu ejes af Sekretær **POUL QUADE**, det andet af Baron **GODSKE BERNER SCHILDEN HOLSTEN**. Prinseparret skænkede endvidere Baronesse Selby et Ur og en Naal besat med Perler.

Da Prinsesse **CAROLINE** erfarede, at Prins Christian Frederik og hans Gemalinde skulde staa Fadder til Caroline Amalia Selby tilbød hun at være Fadder for Tvillingsøsteren og Prins **VILHELM AF HESSEN-PHILIPSTHAL** paatog sig ligeledes Hvervet; i deres Sted mødte henholdsvis den nederlandske Udenrigsminister Grev **DE REEDE** og Baronesse **D'ESTORFF**.

Da Baron Charles Selby i Sommeren 1842 vendte tilbage til Danmark for at blive her Resten af sit Liv, købte han ved Skøde af 24. August 1842 for 27.408 Rbdl. Gaarden St. Annæ Plads Nr. 5 (St. Annæ Øster Kvarter, Matr. Nr. 109)¹²¹ Gaarden, der 1796 var blevet opført af Stadskonduktør **RAWERT**¹²² solgtes 1799 af denne til Grev **JOACHIM FREDERIK BERNSTORFF**, der Aaret efter blev Direktør i Udenrigsdepartementet¹²³. Han solgte den 1812 videre til Gehejmekonferensraad Greve **CHRISTIAN H. A. VON HARDENBERG-REWENTLOW**¹¹⁸, efter hvis Død den paa Auktion købtes af Creditkassen for Husejerne, der videresolgte til Baron Selby¹²⁴.

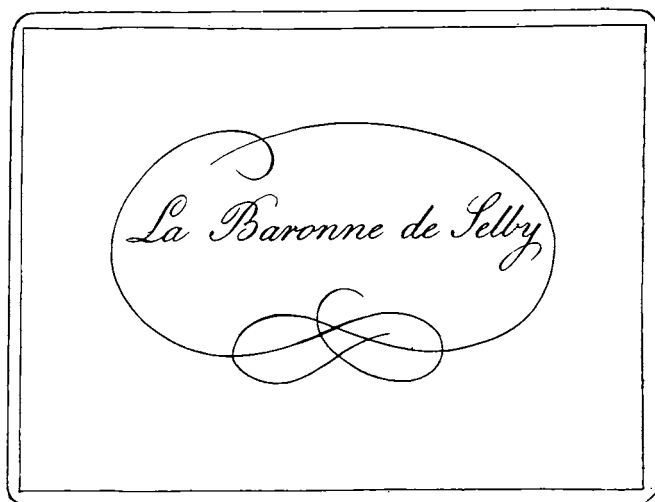
Af Folketællingen 1845¹²⁵ fremgaar det, at Baronen selv lagde Beslag paa 1. og 2. Salen, medens Stueetagen var udlejet til Gehejmekonferensraad CHRISTIAN COLBJØRNSSENS Enke, ENGELKE MARGRETHE COLBJØRNSSEN født FALBE, der tidligere havde boet i anden Etage¹²⁶. Fru Colbjørnsen var Datter af Zahlkasserer, Etatsraad JOHAN CHRISTIAN FALBE og var saaledes kødelig Kusine til Baronesse Selby. Husstanden var, som naturligt, da Baronen førte et stort Hus, betydelig. Foruden Baronen selv boede Baronesserne Ella, Caroline og Caroline Amalia Selby her. De havde desuden ti Tjenestefolk, nemlig tre Tjenere, af hvilke den ene var Hollænder, to Kuske og en Gaardskarl; en Stuepige, en Kokkepige og to Kammerjomfruer, af hvilke den ene var Jomfru BAHNSEN (Brahma), der siden var i Huset hos Baronesse ELLA WEDELL-WEDELLSBORG, derefter paa Hindsgavl hos hendes Datter, Kammerherreinde MARIE LOUISE CHARLOTTE VILHELMINE FØNSS, og endelig paa Steensgaard hos hendes Datter Lehnsgravinde ELLEN BILLE-BRAHE-SELBY. Brahma, der døde 1909, 90 Aar gammel paa Steensgaard, fortjener at nævnes her som en trofast Bærer af den Selby'ske Familietradition.

Den nævnte Folketælling afgiver iøvrigt et nyt Bevis paa Baron Selbys Omhyggelighed med Smaating, den der kan spores tilbage til hans Mormoders Fader OLUF HANSEN AAGAARD (64/55); den er dateret »Kjøbenhavn den 1. Februar 1845 Klokken 12

om Middagen«. Om Livet her fra Baronessens Død i 1843 til Baronens Død omtrent seks Aar senere giver den bevarede Korrespondance mange Oplysninger. Det var, som nævnt, Baronesse Ella Selby, der forestod Huset, ogsaa efter at hun i 1845 havde ægtet Baron Wedell.

Brevene til Grevinde Roma Bille Brahe giver et levende Indtryk af, hvorledes navnlig de to unge Piger deltog i Hoffester, Baller og Soiréer, og ogsaa hjemme hos Baronen selv afholdtes der lejlighedsvis store Fester. Saaledes fortæller eksempelvis Baronesse ELLA WEDELL i et Brev af 6. Februar 1846 sin Søster Grevinde Roma om en Soirée, Baronen afholdt Tirsdag Aften (3. Februar); der var indbudt 308 Gæster, af hvilke der kom saa mange, at de ialt var 194 Mennesker samlet; blandt Gæsterne var Kronprinsen, Arveprins FERDINAND og Prinsesse CAROLINE, foruden hele den landgrevelige Familie¹²⁷.

Brevene, hvori de unge Piger beskriver Hofballerne, er meget levende og udførlige i Skildringen. Som Prøve kan nævnes et Brev, hvori Baronesse Caroline Selby fortæller sin Søster om en Kostumefest 18. Februar 1846, der var smukke Optog, brillante Dragter og Kronprinsen gjorde Lykke som Hertugen af Bourgogne. Efter Menuetten — skriver Baronesse Selby — kom »Maurene«, som nær var blevet aflyst, da en af de otte Damer trak sig tilbage, men den blev alligevel gennemført, fordi Baronesse HOLSTEN (8/4) var saa god at lade sin Datter Lenchen (4/2) træde ind i Stedet. De otte Damer var derefter Frøken THYRA HAFNER, den senere Grevinde Krag-Juel-Vind-Frijs, Baronesse SOPHIE MAGDALENE HOLSTEN (4/2), Baronesse AMALIA SELBY (4/4) og Frøken SKOUW, disse fire gik forud og efterfulgtes af Frøken L. TUTEIN, Frøken AUGUSTA LAGERHEIM, senere Gehejmekonferensraadinde LØVENSKIOLD, Frøken ALBINIA HAGEMANN, senere Baronesse SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL og Baronesse CAROLINE SELBY. De otte Herrer var i samme Orden Løjtnant KAAS, Kammer-

Miniature

Tidligere Steensgaard
nu Langese

junker SICK, NICOLAS FENWICK og Grev F. LERCHE, og derefter Hofjunker KRIEGER, WILLIAM BERNER, Baron SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL og Kammerjunker KRIEGER¹²⁸.

Medens Døtrenes Breve saaledes navnlig er fyldt med Oplysninger om Fornøjelserne, og med Meddelelser om, at Fader i Dag havde det lidt bedre eller daarligere end sidst, er det hyppigt Helbredet, hvormod alting drejer sig i Baron Selbys Breve. Det synes som om Tabet af hans Hustru har taget ogsaa rent fysisk paa ham, og alt som Aarene gik, sank han dybere og dybere ind i Reflektioner over sin Sundhedstilstand; han følte, som allerede nævnt, næsten daglig i fem Aar Døden nærme sig. Lægen, som han naturligvis ofte konsulterede, forsikrede ham Gang paa Gang om, at hans Tilstand ikke var saa alvorlig, men da Baron selv havde paabudt ham at udtale sig optimistisk lige til det sidste, siger det sig selv, at dette ikke havde meget at betyde. Professor FENGER¹²⁹ synes dog at have faaet sat igennem, at Baron næsten daglig foretog en Ridetur paa en

Timestid, skønt han var øm over sine Heste¹³⁰, og dette oplivede ham, ligesom de aarlige Sommerophold paa Landet synes at have virket meget opmuntrende paa hans Humør. Der skulde imidlertid ikke mange Fortrædeligheder til, før hans Humør atter dalede, og saa følte han Kræfterne svinde i sin Arm, saa han næppe kunde skrive, og forudsaa, at han snart var ganske lam.

I Sommeren 1844 var han fem Uger paa Frederikslund og Svanholm, men han havde ikke været ret længe hjemme, før han fik Feberanfald, det var i September. En Maaned senere, 23. Oktober, følte han sig ganske vist i det Hele bedre, men nu var Fordøjelsen i Uorden; 19. November noterede han, at han var ganske apatisk, og 6. December sagde han, ligesom sin »uforglemmelige Louise«, at han havde en indvortes Skavank¹³¹. Disse Prøver maa være nok. De vidner om en til Sygelighed grænsende Selvoptagethed, der tog mere og mere Overhaand, og undertiden kan komme grelt frem, som f. Eks. i et Brev af 9. December 1845 i Anledning af, at Grevinde Bille-Brahe 28. November havde mistet sin lille Datter¹³².

Brevene fra disse Aar karakteriserer Baron Selby som en gammel Mand, skønt han ikke var mere end i 60'erne. Hans Hæftighed, der naturligvis maatte tiltage, jo mere han følte sig syg, fik ham til at udtale sig i skarpe Vendinger om Folk, han ikke satte Pris paa, eller som paa den ene eller den anden Maade, ved en uoverlagt Ytring eller ved ikke ofte nok at besøge ham, havde paadraget sig hans Mishag. Han viser sig tillige her som en Mand, der i høj Grad lagde Vægt paa Ordholdenhed i stort som i smaat, og paa nøje Iagttagelse af alle Former.

Naar hans Helbred tillod det, syslede han med sine Bøger, eller skrev. Hans efterladte Manuskriptsamling vidner om hans uhyre Flid ved Skrivebordet. Det var fortrinsvis politisk Historie, der sysselsatte ham, Manuskripternes Titler vidner tilstrækkelig herom; her skal blot nævnes som Prøver: »Om den hemmelige Sendelse til Sverige«, »Revolutionen i Sverige 1809«, »Bidrag til Gustav IV Adolphs Historie«, »Nederlandenes Politik«, »Arvefølgen i Slesvig«, »Sundtolden«; de fleste af disse Arbejder var saare naturlige for ham, der selv havde

Dodsmaske

Langeso

haft Del i, eller paa nogenlunde nært Hold havde kunnet følge disse Begivenheder. Af rent historiske Arbejder er der endvidere bevaret elleve Numre fransk, russisk, engelsk og tyrkisk Historie; hans Interesser for Geografi og Statistik har givet sig Udslag i 24 Manuskripter om saadanne Emner, desuden har han skrevet om de Ufris Stilling i de danske Kolonier, Indførelsen af Provinsialstænder, om Konstitutionens Væsen, om Angrebet paa København 1807 — den Piece der ovenfor er omtalt nærmere — og om Værnepligten (1846). Foruden landøkonomiske og tekniske Spørgsmaal har han endelig ogsaa behandlet saavidt forskellige Emner som Sparekassen i København og »Den Halbyske Komets Bane«¹³³.

Historien var imidlertid afgjort hans Hovedinteresse, og har vel været det fra hans unge Dage, da han ønskede at besøge »de i Oldtidens Aarbøger navnkjendige Lande«¹⁴; det var da ogsaa naturligt, at han i 1842 indmeldte sig i Historisk Forening¹³⁴ og fra 1844 ses han at have staaet i nogenlunde stadig Korrespondance med MOLBECH¹³⁵.

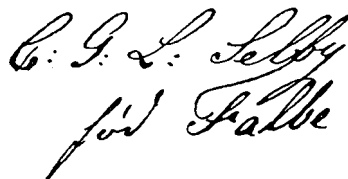
Saaledes skriver han 13. Marts 1844 til denne om Ordningen af sit Bibliotek¹³⁶, som Molbech havde lovet at være ham behjælpelig med, saaledes som han i 1820 havde ordnet Biblioteket paa Guldstein for Baron Charles Joseph Selby.

Brevene drejer sig iøvrigt navnlig om historiske Emner, snart saadanne, som Molbech havde behandlet i Tidsskriftet, snart hvad Baron Selby selv syslede med, og endelig ogsaa Øjeblikkets brændende politiske Spørgsmaal, som da Baron Selby 15. December 1846 i Anledning af en preussisk Forfatters [Hubers] Udtalelser om det aabne Brev, som han kaldte en Usurpation, spørger »med hvilken, om det saa blot var, Skingrund«. Baron mente iøvrigt, at der i Brevet var taget for lidt Hensyn til Granskningen af det i 1806 forefaldne, hvad Holsten angik, og til Wiener Kongres Akten af 1815 baade for Slesvigs og Holstens Vedkommende¹³⁷.

Hans eget politiske Standpunkt giver sig tilkende i Anledning af en anonym fransk Piece, der efter hvad han havde ladet sig fortælle, var blevet uddelt gratis til Medlemmerne af Deputeretkammeret som Agitationsskrift for Hertugen af Augustenborg. Baron Selby mente at kunne gætte sig til, hvem Forfatteren var, men var langt fra enig med ham. Navnlig kunde han ikke tilgive ham en Ytring om, at Delingen ikke vilde ændre noget i den europæiske Ligevægt, hvis den ikke i væsentlig Grad ændrede den Tingenes Tilstand, der var skabt ved Traktaterne af 1814 og 1815, og forudsat at Stormagterne ikke blandede sig deri. »Jeg forestiller mig tvertimod« — skriver Baron Selby — »at Traktaterne af 1814 & 1815 havde meget mindre Opretholdelsen af equilibre entre les grandes Puissances end Betyggelse af de svagere imod de mægtigere til Formaal, og et Sprog som det ovenanførte føres i selvsamme Øjeblik,

hvor der gjøres saa meget Væsen og Støj angaaende det elendige Krakau, af hvis Indlemmelse i det østrigske Monarchie jeg dog paa ingen Maade indseer Nødvendigheden, *desaarsag**) ei heller vil forsvare«. Forfatteren er sikkert en forhenværende Legitimist, i hvert Fald Under- saat og Tjener af Louis Philippe, som sidder paa Tronen, eller besteg den »du droit des pa- vés«¹³⁸.

Overfor Frankrig er hans Følelser i det hele taget ikke blide; et Sted skriver han saaledes, at Franskændene ikke tager i Betragtning at forvanske Sandheden, alias lyve, og det har de kunnet fra Richelieus og Louis XIV's Tid og til og med Talleyrand og le Roi Citoyen, »Napo- leon, hiin Corsicaner ei at forglemme, quibus prima lex mentiri«¹³⁹.

Et andet Spørgsmaal, som ogsaa synes at have haft den største Interesse for Baron Selby var Kongehusets Arvefølge¹⁴⁰. Hans Interesse herfor var jo naturlig paa en Tid, hvor dette Spørgsmaal var aktuelt, men skyldes maaske ogsaa den ikke helt almindelige Arvefølge, han selv havde opstillet i Erektionsbrevet for det Selby'ske Forlods.

Gennem mange Aar havde det været Baron Selbys Ønske at oprette et Fideikommiss. Han var ikke i Tvivl om, at det ligefrem var en Pligt, »der formeentlig alt paalaae min Fader for- medelst følgende Udtrykke i det ham under 2.de December 1796 meddeelte Patent som Baron: »jure tamen majoratus, qualis *Baronum*, privilegiis sancitus est, æternum observato«¹⁴¹. Det ses, at Baron Selby allerede 1833 paatænkte at belægge Ourupgaard med fideikommissarisk Baand¹⁴², men da Godset ikke syntes ham stort nok, og han ikke kunde anbringe Kapital i Udvidelser, velsagtens ogsaa fordi hans Interesse for Landbruget kun var minimal, besluttede han sig da til at sælge det. Købekontrakten mellem Baron Selby og E. TÆSDORPH blev under- skrevet 8. Maj 1840¹⁴³. Godset, der da var paa ialt 7.220 Td. Land, indbragte ham 330.000 Rdlr. Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Gùldenstein, i hvis Administration C. B. Selby deltog indtil 1831, omtrent samtidig blev solgt for 440.000, skønt det med sine 2.836 Td. Land var væsentlig mindre end Ourupgaard¹⁴⁴.

16. Januar 1841 indgik Baronen med et foreløbigt Forslag til Oprettelsen af det friherlige Selby'ske Forlods¹⁴⁵. Det endelige Erektionsbrev er dateret 14. Januar 1843 og konfirmeredes 4. Februar¹⁴⁶. Baronens gennem tre Aar udarbejdede omfangsrige Forarbejder er der ikke Grund til at gaa nærmere ind paa her, det skal blot fremhæves, at de vidner om den Grundig- hed, hvormed han gik til Værks, en Grundighed, der har nedfældet sig i Erektionsbrevets om- fattende og dybt i Detailler gaaende Bestemmelser; Baronen har paa Forhaand nøje over- vejjet, hvilke mulige Tilfælde, der kunde indtræde, og har taget sine Bestemmelser derefter¹⁴⁷.

Det var Baronens Vilje, at Forlodset kun skulde arves af Mænd, men da Stifterens Søn døde uden Livsarvinger, kom Betingelserne om Kvindelinerne straks til at træde i Kraft. Efter at have indsat sin eneste Søn, Charles Ernst Selby og hans ægtefødte mandlige Agnater efter Primogenituren som 1. Linie, substitueredes de fem næste Linier af Baronens dalevende fem Døtre, der personlig og for deres Sønners mandlige Agnater fik Successionsret. Efter disse seks Hovedlinier substitueredes VII Linie udgaaende fra JOHN SELBY, Søn af CHARLES JOSEPH

*) udhævet her.

SELBYS Broder ROBERT SELBY i London, VIII fra WALTHER SELBY til Biddlestone, der var ældste Søn af Erektors Fætter, WALTHER SELBY til Biddlestone, IX fra THOMAS SELBY, en yngre Broder til WALTHER SELBY d. y., X fra Baron JOHAN CHRISTIAN BILLE-BRAHE, der var Søn af Grev PREBEN BILLE-BRAHE til Brahesminde og Erektors Svigerinde JOHANNE CAROLINE FALBE, XI fra Erektors Svoger ANTHON ULRICH FALBE, XII fra dennes Broder, Generalkrigskommissær CHRISTIAN TUXEN FALBE, og XIII Linie endelig fra CARL JOHAN von BÜLOW, der var yngre Søn af Erektors Søster, ELEONORA SOPHIE BÜLOW, født Baronesse SELBY. Først naar alle disse Linier var uddøde, skulde Successionen overgaa til Linier, der substitueredes af Erektors Sønnedøtre.

Baron Selby har i et Brev til Datteren, Grevinde Roma Bille Brahe omtalt Erektionen udførligt. Han paapegede, at han selv gjorde betydelig Opofrelse ved straks at give Afkald paa fri Raadighed over mere end det halve af sin Formue. Baronessens Opofrelse, skrev han, var ikke mindre, eftersom hun jo, hvis hun blev Enke, vilde have haft Krav paa Halvdelen af hans Bo, foruden en Broderlod af den anden Halvdel. Da Fideikommisset maatte grundlægges med en betydelig Kapital, hvis det skulde være til nogen Gavn, vilde jo ogsaa de af hans Børn, der ikke kom til at succedere, lide Afsavn. Han følte sig dog overbevist om, at Grevinde Bille-Brahe ikke vilde gøre Indsigelse¹⁴⁸.

Baronesse Louise Selby havde givet sit Samtykke paa Betingelse af, at der hendes Levetid sikredes hende Renterne af de Obligationer, Baronen i Stedet for at gøre Indskud i Enkekassen havde deponeret for hende, og af hvad hans Bo i sin Tid maatte udbringe mere end fl. 372.000, efter at de deponerede Obligationer, Fideikommiskapitalens og Alimentationsfondens oprindelige Beløb var fradraget. »Charles indvilger naturligvis ubetinget i mit Forslag«, tilføjede han derpaa¹⁴⁸.

Dette gjorde Charles Ernst Selby naturligvis ogsaa, men dog først efter at have søgt at bevæge Faderen til at lade sine Sønnedøtre gaa forud for de under Nr. VII til XIII substituerede Collaterallinier¹⁴⁹, hvad der ogsaa maatte synes naturligst, men herom vilde Baron Selby ikke høre Tale.

Baronesse Ella Selby sagde, at hun kun vilde samtykke under den Betingelse, at Søsteren Idas Børn, der jo var Hollændere, blev udelukket fra Succession, en Tanke, som Baron Selby fandt højst upassende, og ikke havde til Hensigt at gaa ind paa. Da Baronesse Ella Selby jo selv i Kraft af sin Alder gik forud for Ida van Brienens, var det aabenbart Hensynet til de to yngste Døtre, der fik hende til at fremsætte dette Ønske¹⁴⁸.

Baronesse Ida van Brienens selv samtykkede; hvad Baron Thierry van Brienens vilde, vidste Baron Selby derimod paa dette Tidspunkt ikke, og endelig havde Grev Preben Bille-Brahe lovet at tiltræde Forslaget som Værge for de to yngste Døtre¹⁴⁸.

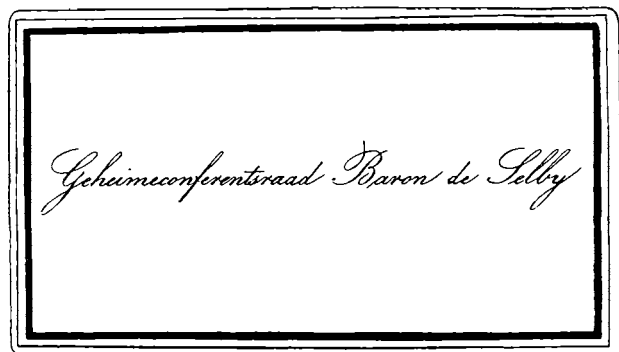
Forlodset blev oprettet med en Kapital paa fl. 200.000, svarende til 148.000 Rbdl. rede

Beslag og Hank paa en Kasse
Findes hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby, f. Fonss

Sølv, hvad der skulde give Besidderen en aarlig Indkomst af 7.400 Rbdl. r. S. Tillige substitueredes en Alimentationskapital paa fl. 10.000, der skulde forøges ved aarlige Tilskud å 500 fl. (eller omtrent 370 Rbdl.) fra Forlodsbesidderen, der uden Vederlag skulde bestyre denne Kapital. Foruden denne Ydelse, der i Tilfælde af eventuel Rentenedsættelse, skulde nedsættes tilsvarende, idet den ingensinde maatte overstige $\frac{1}{20}$ af Forlodsbesidderens Indtægt, skulde han udrede indtil 1500 fl. i Enkepensioner. Der tillagdes den ældste Enke 1000 fl. og den anden Enke 500, saaledes at Pensionen nedsattes med Halvdelen i Tilfælde af nyt Giftermaal¹⁴⁶.

Af Alimentationskapitalen skulde der intet udredes til Erektors Børn, da disse ved Forældrenes Død vilde faa en tilstrækkelig stor Kapital til fri Raadighed. I anden Generation skulde $\frac{2}{3}$ af Renterne deles mellem Besidderens Søskende og $\frac{1}{3}$ skulde oplægges. Først naar Alimentationskapitalen var vokset til fl. 200.000, eller det dertil svarende danske Beløb, kunde hele Renten uddeles, dog maatte der ingensinde tillægges nogen mandlig Rentenyder mere end 2500 fl., og ingen Kvinde mere end Halvdelen heraf¹⁴⁶.

Under Forlodset lagdes endvidere alt det Sølvtoj, Baronens maatte efterlade sig paa Betingelse af, at hans øvrige Bo udbragte mindst fl. 146.000, endvidere et Familiearkiv, der skulde bestaa af Erektionspatentet, Friherrepententet af 1796, den samme Aar i England udfærdigede Stamtavle med tilhørende Bilag, en af Erektor selv forfattet Stamtavle over den danske Linie af Familien, Baronens efterladte Manuskripter etc. Endelig skulde ogsaa Familieportrætterne, hvoriblandt det Billede af Baron Charles Joseph Selby, som Erektors Søster, Fru von Bülow, havde givet ham paa Betingelse af, at det blev belagt med fideikommissarisk Baand, tilhøre Forlodset, ligesom det paalagdes enhver Besidder at lade sig portrætter og indlemme Maleriet i denne Samling. Endelig indlemmedes ogsaa den Jernkasse, Baronens havde anskaffet til at opbevare Kapitalen i, i Forlodset¹⁴⁶.

Det paabødes enhver Besidder af Forlodset, saafremt han stammede fra en af Baron Selbys Døtre — det samme maatte vel i Analogi hermed, som iøvrigt i Kraft af Friherreprivilegierne af 1671 gælde ogsaa de øvrige substituerede Linier — at antage Familien Selbys Navn og Vaaben i Forbindelse med sit eget. Hvis den successionsberettigede var Udlænding, paahvilede det ham videre inden seks Maaneder at søge Indfødsret under Fortabelse for sig og sin Linie af Successionsretten, en Bestemmelse, der utvivlsomt i første Række tog Sigte paa Baroness Ida van Briens Linie, og ogsaa kom til Anvendelse, da Forlodset ved Baroness Ella Wedell-Wedellsborgs Død 1867 blev vacant.

Endelig forudsaa Baronens, at alle de af ham substituerede Linier, saavel som de, der skulde substitueres udfra hans Sønnedøtres Sønner, en Gang i Tiden kunde uddø; Kapitalen skulde i saa Fald tilfalde Sindsygeanstalterne i henholdsvis Slesvig og Bidstrup og anvendes til Fordel for Patienter fra Guldstein og Falster.

Disse Stiftelsers Bestyrelser skulde uden Vederlag forvalte Kapitalen, og dersom de forbrød sig herimod skulde de straks have fortabt Retten; en noget mærkelig Bestemmelse, der dog mere synes at ramme de syge, end de der havde forbrudt sig. Kapitalen skulde i saa Tilfælde overgives til »Staden Kjøbenhavn og anvendes til Forbedring af dens Gaders

og Torves, især Kongens Nytorvs, Belysning om Aftenen og om Natten«. Som man ser fornægter Baron Selby sig ikke selv i et saa højtideligt Dokument¹⁴⁶.

Ved nogle Tillægsartikler af 9. Januar 1845, der ved deres Gaaen i Detailler ikke staa tilbage for Erektionspatentet, inkorporerede Baron Charles B. Selby den ham tilhørende Gaard paa St. Annæ Plads i København i Forlodset. I dette indlemmedes endvidere »efter min for-
evigede Kones Ønske — som Børnene kender« den Solitaire og Diamant Brystnaal, som Charles Ernst Selby havde arvet ifølge sin Farfaders Testamente¹⁵⁰.

Som berørt ovenfor kom Bestemmelserne om, at Forlodsbesidderen skulde have dansk Indfødsrets til Anvendelse. Forlodset tiltraadtes jo ved Erektors Død af den ældste Datter, Baronesse ELLA WEDELL-WEDELLSBORG, der døde i April 1867 uden at efterlade sig mandlig Efterslægt. Den nærmeste successionsberettigede var da Baronesse IDA VAN BRIENENS Søn ARNAUD NICOLAS JUSTINUS MARIE Baron VAN BRIENEN. Denne søgte nu i Henhold til Erektionspatentets Bestemmelser 31. Maj 1867 Tilladelse til at føre Familien Selbys Navn og Vaaben, og 21. September samme Aar ansøgte han om Indfødsret. Indenrigsministeriet tilkendegav ham derpaa, at han efter at have taget Ophold her i Landet maatte gentage sin Ansøgning; man vilde da søge udvirket en Lov om hans Indfødsret, mod at han inden et Aar fra denne Lovs Dato godtgjorde, at han var løst fra sit Undersaatsforhold til en fremmed Stat. Da Baronen imidlertid ikke ønskede at rette sig efter disse Bestemmelser — der jo var i Overensstemmelse med dansk Sædvane — anlagde han Sag mod Justitsministeriet¹⁵¹. Dette udstedte derefter 4. Januar 1868 et Kommissorium for Kammerherre, Major F. L. G. Baron WEDELL-WEDELLSBORG og Højesteretsadvokat G. E. BROCK til midlertidig at administrere Forlodset¹⁵². Ved Baron Wedells Død i 1869 beskikkede Justitsministeriet derefter Vekselmægler DEEGEN til at indtræde i hans Sted¹⁵³. 26. September 1870 blev Justitsministeren frikendt ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten¹⁵⁴, og da Baron van Brienens derefter appellerede til Højesteret, stadfæstede denne 18. Juni 1872 Landsrettens Kendelse. Sagens Omkostninger for begge Retter hævdedes¹⁵⁵. Justitsministeriet lod derefter Baron van Brienens yngre Broder Baron WILLEM VAN BRIENEN tilkendegive, at Ministeriet vilde søge udvirket en Lov om Indfødsret for ham paa samme Maade¹⁵⁶, men da han ikke ønskede at gøre Brug heraf, meddelte Ministeriet 26. Februar 1873, at det anerkendte Greve PREBEN CHARLES BILLE-BRAHE som Besidder af Forlodset med Forbehold af Baron W. van Brienens mulige Ret¹⁵⁷.

Signet med det Selby'ske
Helmtegn — et Saracener-
hoved — hos Enkelehnsgrev-
inde Bille Brahe Selby f. Fønss

Om Baron Selbys personlige Forhold staa endnu tilbage at nævne, at han var en meget religiøs Mand. Det fremgaar med al Tydelighed af hans »Farvel«, at han er sikker i Troen paa et Gensyn med sin »forklarede Louise«, med hvem han i Aanden stedse i det hinsidige vil omsvæve sine Børn. Derimod er det uvist, om han har lagt Vægt paa Konfessionen. Der kan ikke være Tvivl om, at han var Katolik, det fremgaar dels af hans egen Konfessionsangivelse¹⁵⁸, dels af det R. I. P., der — sikkert efter hans eget Ønske — er anbragt paa hans Gravsten, og som han selv lejlighedsvis anbragte efter en afdøds Navn¹⁵⁹; endelig ogsaa af en Fastedispensation for ham selv, Hustru og Søn, som han 1827 forskaffede sig fra Rom¹⁶⁰. Det stemmer ogsaa med, at Familien Selby i England i nyere Tid er katolsk, og som det er paavist ovenfor, ogsaa var det omkring 1843¹⁶¹. Alligevel er det mærkeligt, at Baron Selby selv var døbt, viet og begravet efter evangelisk luthersk Ritual, ligesom ogsaa hans Børn

Akvarel i Friederike Bruns Album

Bonne Espérance

Bakkehusmusæet

blev døbt efter dette. Det kan endvidere nævnes, at Baron Selby først 1823 søgte og 9. December d. A. fik Bevilling for sig og Familien til at lade sig betjene af uvedkommende Præst, og dermed er det jo endda ikke givet, at det var begrundet i, at han ønskede at søge en katolsk Præst¹⁶². Under Besøgene paa Ourupgaard senere synes det, som om Baronen har hørt Pastor KREBS¹⁶³, med hvem han i 1839 havde en Kontrovers, der dog endte med, at Freden mellem dem blev sluttet, men saaledes at Pastoren ikke oftere inviteredes til Middag¹⁶⁴.

Baron Selby døde omtrent 71 Aar gammel 30. Juli 1849 paa Bonne Espérance paa Strandvejen, hvor han denne Sommer laa paa Landet. Som Dødsarsag er angivet en Nyresygdom. Han blev 3. August begravet i Familiegravstedet paa Assistents Kirkegaard fra Garnisons Kirke.

8. April 1807 oprettede Baron C. B. Selby og hans Hustru et gensidigt Testamente, der sikrede den længstlevende Ret til at sidde i uskiftet Bo, dersom der kom Børn i Ægteskabet; forblev dette barnløst, skulde Ægtefællerne være hinandens Universalarvinger¹⁶⁵.

Efter Erektionen af Forlodset oprettede Baron Selby et Testamente, dateret: »Kjøbenhavn i Amalie Gade No. 115 Mandag Middag d. 15. May 1843«, hvori han stadfæstede sine Dagen før opsatte Bestemmelser angaaende hans Jordefærd. Som Executores testamenti indsatte han sin mangeaarige Ven, Overpræsident, Gehejmekonferensraad ANDREAS CHRISTIAN KJERULFF¹⁶⁶ og sin juridiske Konsulent, Højesteretsadvokat OTTO CARL BLECHINGBERG¹⁶⁷, og for det Tilfælde, at nogen af dem skulde dø, før han selv, indsatte han i deres Sted, Deputeret i Danske Kancelli, Konferensraad MICHAEL LANGE¹⁶⁸, Politidirektør, Etatsraad BRÆ-

STRUP¹⁶⁹, Etatsraad GARLIEB¹⁷⁰, Kammerjunker KØEFOED og Kammerjunker LOUIS ROTHE. Da Baronesse Selby, i Tilfælde af at hun blev Enke, ønskede Overpræsident Kjerulff som Laugværge, skulde denne ogsaa overtage Formynderskabet for de to yngste Døtre. Foruden at Baronen tillod enhver af sine Børn at udtage en eller anden Ting af Boet, som han havde benyttet i det daglige Liv, bestemte han, at hans Svigersøn, Grev Henrik Bille-Brahe skulde have det Skrivebord, ved hvilket Baronen nu i 22 Aar havde arbejdet, og den anden Svigersøn, Baron Thierry van Brienen skulde have de af hans Bøger, der omhandlede Napoleon Bonaparte¹⁷².

Ved en Codicil af 9. Juni 1843 efter Sønnens Død, bestemte Baron Selby, at Baronessen, ifald hun blev Enke, forlods skulde have $\frac{1}{6}$ af hans Bo til fri Raadighed¹⁷².

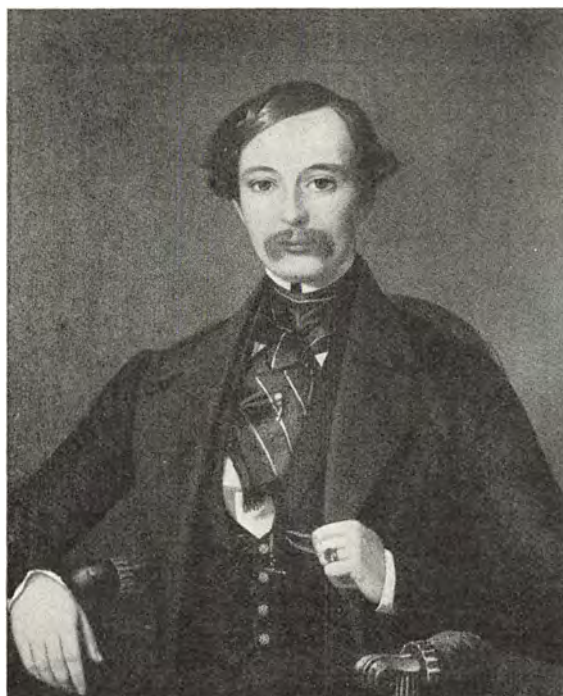
13. Januar 1844 fik Baron Selby Bevilling til at sidde i uskiftet Bo og 29. August 1845 føjede han en ny Codicil til Testamentet, hvori han bestemte, at de ugifte Døtre, Baronesserne Caroline og Caroline Amalia Selby hver skulde have 2.000 Rdlr. til Udstyr forlods af hans Bo, idet en saadan Sum var blevet anvendt ved de tre gifte Døtres Bryllupper. Tillige bestemte han, at hans Svoger, Artillerikaptajn Falbe eller dennes Søn Anton skulde have hans »gamle forslidte Udgave af Vegas Logarithmer, Wien 1783«, og Søkadet STEEN ANDERSEN BILLE, der var Søn af Baron Selbys Søsterdatter CAROLINE CHRISTIANE SOPHIE FREDERIKKE BÜLOW, skulde have hans matematiske Bestik¹⁷².

Da Overpræsident Kierulff døde 1846, blev det saaledes Konferensraad MICHAEL LANGE, der sammen med Højesteretsadvokat O. C. BLECHINGBERG kom til at forrette Skiftet efter Baron Selby; deres Bestalling er dateret 4. August 1849¹⁷³.

Skifteforretningen paabegyndtes 8. August. Baronens Allodialformue udgjorde efter den endelige Opgørelse 162.678 Rdlr. 2 $\frac{1}{2}$ 15 β , hvorfra gik Passiver til et Beløb af 5.752-2-11, altsaa ialt 156.926-0-4. Herfra gik yderligere Skifteomkostninger og Stempelafgifter med 3.919-2-8, forskellige Legater med 1.432-1-0 og endelig Arveafgiften med 757-5-4, saaledes at der ialt udkom 150.816 Rdlr. 3 $\frac{1}{2}$ 8 β , der deltes mellem de tre levende Døtre, Baronesserne WEDELL-WEDELLSBORG, CAROLINE og AMALIA SELBY, og Børnene af de to afdøde Døtre, Baronesse IDA VAN BRIENEN og Grevinde ROMA BILLE-BRAHE; der tilfaldt saaledes hver Part 30.163 Rdlr. 1 $\frac{1}{2}$ og 14 $\frac{2}{5}$ β ¹⁷⁴.

Baron Charles Borre Selby's og Baronesse Louise Selby f. Falbe's Gravsted
paa Assistens Kirkegaard i København

Frederik (Fritz) Baron Wedell Wedellsborg
1819—1869

sign. N. P. H. 1846

Eleonora (Ella) Baronesse Wedell Wedellsborg f. Baronesse Selby
1807—1867

sign. N. P. H. 1846

Malerier 1846 af N. P. Holbech. Hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby, f. Fønss

BARON CHARLES BORRE SELBYS OG BARONESSE LOUISE SELBY, FØDT FALBES DESCENDENS

1. a. **ELEONORA (ELLA) IDA CHRISTINE FREDERIKKE Baronesse SELBY** til Det friherrelige Selby'ske Forlods, * København 20. April 1807, døbt Garnisons Kirke, † København 12. April 1867, begravet paa Garnisons Kirkegaard.
~ København, Garnisons Kirke, 30. Juni 1845 med Oberst, Kammerherre **FREDERIK (FRITZ) LUDVIG GOTTLIEB Baron WEDELL-WEDELLSBORG** (F: **HANNIBAL WILHELM Greve WEDELL** til Wedellsborg og 2. Hustru **MARIE ERNESTINE AMALIE VON ROSEN**), * paa Wedellsborg 4. November 1819, døbt Husby Kirke, † Kreuznach 17. August 1869, begravet København, Garnisons Kirkegaard. — 2 Børn: Andet Slægtled I, Nr. 11—12.
2. b. **CARL BERNDT JOHAN FERDINAND FRANTZ Baron SELBY**, * København 23. August 1808, døbt Garnisons Kirke, † København 7. Marts 1809, begravet paa Assistents Kirkegaard.
3. c. **IDA CHARLOTTE NICOLETTE Baronesse SELBY**, * København 25. November 1809, døbt Garnisons Kirke, † Haag 16. Februar 1845, begravet Wassenaar.
~ Haag 19. Oktober 1836 med nederlandsk Kammerherre **GUILLAUME THIERRY ARNAUD MARIE Baron VAN BRIENEN VAN DE GROOTE LINDT** til Dordsmond, Stadt van het Haringvliet og Oosterbek (F: Kammerherre **ARNAUD GUILLAUME Baron VAN BRIENEN VAN DE GROOTE LINDT** til Dordsmond, Stadt van het Haringvliet og Clingendaal og I. Hustru **ANGELIQUE LOUISE Baronesse VAN WIJKERSLOTH VAN GREVENMACHEN**), * Amsterdam 5. Marts 1814,¹ † Haag 9. April 1863, begravet Wassenaar. (Han ~ 2° Utrecht 5. August 1847 med

Frederik (Fritz) Baron Wedell Wedellsborg
1819—1869

Fotografi 1866

Eleonora (Ella) Baronesse Wedell Wedellsborg f. Baronesse Selby
1807—1867

Fotografi

ADRIENNE MARIE Baronesse VAN ZUYLEN VAN NIJVELT, * Haarlem 18. Februar 1819, † Haag 13. Januar 1892 (hun ~ 2° Haag 17. November 1870 med PHILIP JACOB Baron VAN PALLANDT-DUINRELL)). — 4 Børn: Andet Slægtled II, Nr. 13—16.

4. d. JEROMIA (ROMA) CATHRINE Baronesse SELBY, * Kassel 24. Januar 1812, døbt Evangelisk-luthersk Kirke, † Penzing ved Wien 14. September 1848, begravet i Kapellet paa Horne Kirkegaard.

~ Idestrup 13. Oktober 1838 med Gehejmekonferensraad, Kammerherre, Gesandt HENRIK Greve BILLE BRAHE til Grevskabet Brahesminde (F: Gehejmekonferensraad, Kammerherre PREBEN Greve BILLE BRAHE til Grevskabet Brahesminde, Egeskov og Svanholm og 1. Hustru ELEONORE SOPHIE Baronesse RANTZAU), * København 21. Januar 1798, døbt Garnisons Kirke, † København 7. April 1875, begravet Horne Kirke (Han ~ 2° Berlin 14.(15.) November 1851 med LOVISA (LOUISE) FREDRIKA GUSTAVA HOCHSCHILD, * København 18. April 1830, † København 4. November 1910, Overhofmesterinde). — 3 Børn: Andet Slægtled III, Nr. 17—19.

5. e. CHARLES ERNST ALEXANDER VILHELM VALENTIN NIELS ROBERT Baron SELBY, * Kassel 23. August 1813, døbt Evangelisk-luthersk Kirke, † Zwolle 25. Maj 1843, begravet i Haag.

Legationssekretær. — Ugift.

6. f. Dødfødt Søn 26. Maj 1816, begravet i Idestrup.

7. g. ANNA (NANCY) ERNESTINE ANGELIQUE ELISABETH Baronesse SELBY, * paa Ourupgaard 26. December 1817, døbt Idestrup Kirke, † Haag 11. Maj 1838, begravet der.

Thierry Baron van Brien
1814—1863
Miniatur
sign. Othon 1836

Ida Baronesse van Brien f. Baronesse Selby
1809—1845
Miniatur
sign. Othon

Tidligere paa Stoensgaard

8. h. ANGELIQUE LOUISE JOHANNE CHRISTIANE ANTOINETTE Baronesse SELBY, * paa Ourupgaard 25. Maj 1819, døbt Idestrup Kirke, † Haag 21. April 1836, begravet der.
9. i. CAROLINE Baronesse SELBY, * Bruxelles 18. Oktober 1824, døbt Evangelisk-luthersk Kirke (Tvilling), † København 13. Juni 1906, begravet paa Garnisons Kirkegaard.
~ København, Garnisons Kirke, 16. Oktober 1863 med Gesandt, Gehejmekonferensraad, Kammerherre GEORGE JOACHIM QUADE (F: Generalmajor PETER FRIEDRICH QUADE og CHRISTIANA GUSTAVA DE TUXEN), * Helsingør 30. August 1813, døbt St. Mariæ Kirke, † København 7. April 1889, begravet paa Garnisons Kirkegaard (Han ~ 1° se nedenfor.)
10. k. CAROLINE AMALIA Baronesse SELBY, * Bruxelles 18. Oktober 1824, døbt Evangelisk-luthersk Kirke (Tvilling), † Berlin 5. Oktober 1862, begravet København, Garnisons Kirkegaard.
~ København, Garnisons Kirke, 14. November 1851 med Gesandt, Gehejmekonferensraad, Kammerherre GEORGE QUADE, 1813—1889, se ovenfor.
Se 4/3 og 4/4.

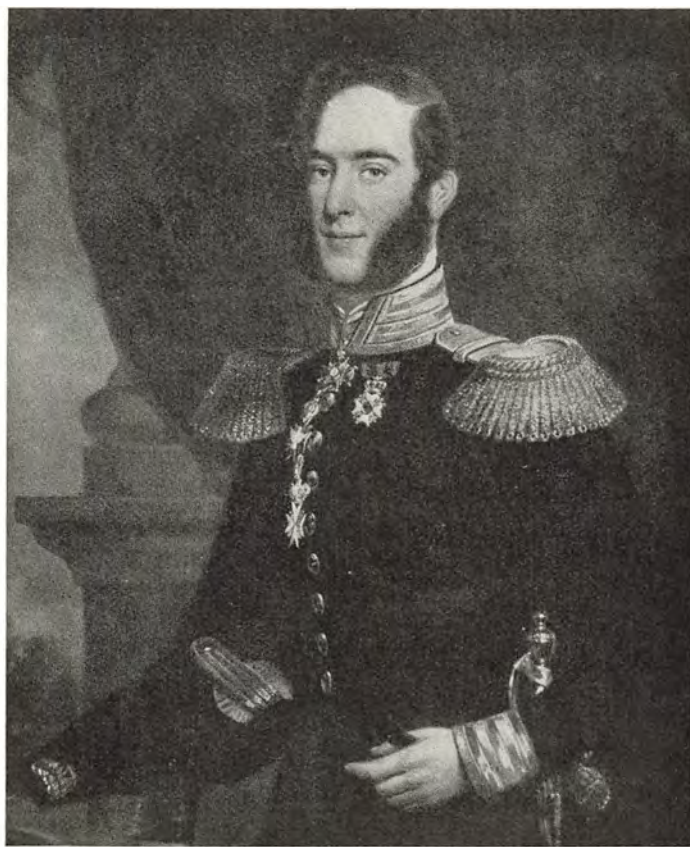
ANDET SLÆGTLED

I ELLA BARONESSE SELBYS BØRN MED OBERST, KAMMERHERRE FRITZ BARON WEDELL-WEDELLSBORG (SE NR. 1):

11. a. Dødfødt Søn 9. November 1846.
12. b. MARIE LOUISE CHARLOTTE VILHELMINE Baronesse WEDELL-WEDELLSBORG, * København 9. Juni 1848, døbt Garnisons Kirke, † paa Hindsgavl 13. Oktober 1876, begravet Kauslunde.

Ida Baronesse van Brienen f. Baronesse Selby
1809—1845
Clingendaal

Malet 1860 af
Piedeman
Thierry Baron van Brienen
1814—1863
Clingendaal

~ 22. September 1871 med Kammerherre, Hofjægermester NIELS BASSE FØNSS til Stamhuset Hindsgavl (F: Kammerherre NIELS BASSE FØNSS til Stamhuset Hindsgavl og LOUISE DOROTHEA FREDERIKKE WEDEL-HEINEN), * paa Hindsgavl 9. Maj 1827, døbt Middelfart, † paa Hindsgavl 30. December 1907. (Han ~ 1° 22. Oktober 1856 med FANNY MANON GEORGINE VON LOWZOW, 1837—1870). — 2 Børn: Tredje Slægtled I, Nr. 20-21.

II IDA BARONESSE SELBYS BØRN MED THIERRY BARON VAN BRIENEN (SE NR. 3):

13. a. LOUISE CAROLINE WILHELMINE ARNOLDINE IDA Baronesse VAN BRIENEN, * Haag 27. Oktober 1837, † Paris 31. Maj 1880.

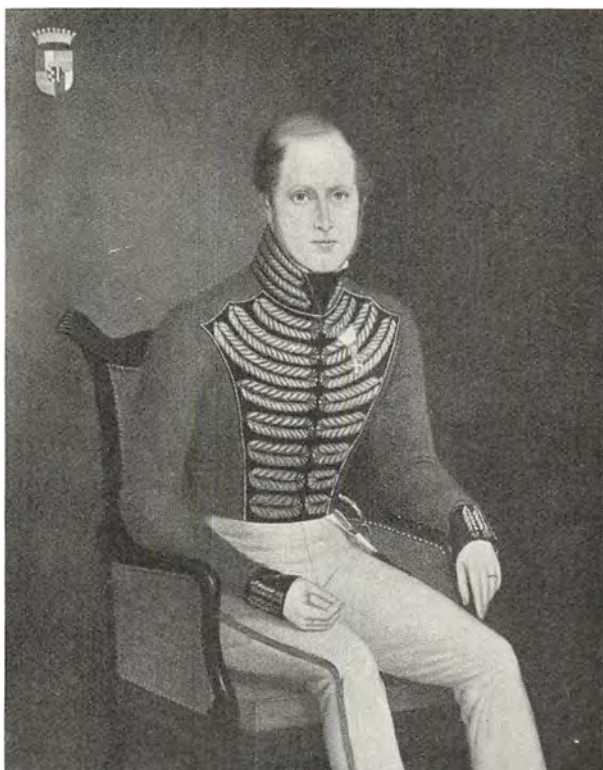
~ 1° Haag 26. Juli 1860 med FERDINAND CHARLES JOSEPH Vicomte DE SPOELBERCH (F: JEAN BAPTISTE LOUIS CHARLES Vicomte DE SPOELBERCH og HENRIETTE CAROLINE JOSEPHINE DE BROUCKHOVEN DE BERGEYCK), * Bruxelles 6. April 1829, † St.-Troud 29. Marts 1876.

~ 2° 1877 med Dr. med. ANDRÉ CHAMPRIGAUD, † Beauregard l'Evêque 7. Januar 1930. — 1 Barn: Tredje Slægtled II, Nr. 22.

14. b. ARNAUD NICOLAS JUSTIN MARIE Baron VAN BRIENEN VAN DE GROOTE LINDT til Dordsmond, Stadt van het Haringvliet, Clingendaal og Oosterbek —, * Haag 18. Juli 1839, † paa Rejse fra Neapel til Port Said 4. Januar 1903.

Medlem af Formynderskabsraadet for Hds. Majestæt Dronning Wilhelmine 1890—98. Kammerherre.

~ 1° Haag 7. August 1862 med JUSTINA WILHELMINA ADRIANIA Baronesse VON BURMANIA RENGERS VAN WARMENHUIZEN (F: EDZARD HOBBE Baron

Henrik Greve Bille Brahe
1798—1875
Sign. G. Raedel
1839
Hos Kommandorinde M. A. von Lowzow

Jeromia (Roma) Grevinde Bille Brahe f. Baronesse Selby
1812—1848
Sign. G. Raedel
1839
Hos Baronesse G. Schaffalitzky de Muckadell

VON BURMANIA RENGERS VAN WARMENHUIZEN og ARNOLDINE WILHELMINE CORNELIE Baronesse VAN PALLANDT-KEPPEL), * Haag 28. Januar 1841, † Haag 10. Juli 1863.

~ 2° Haag 16. November 1865 med MARIE LOUISE OTTELINE NIAGARA Baronesse VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (F: VINCENT GILDEMEESTER Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN og CHARLOTTE HENRIETTE MANSFIELD), * Niagarafalls 25. Juli 1847, † paa Clingendaal 18. August 1903. — 5 Børn: Tredje Slægtled III, Nr. 23—27.

15. c. HENRIETTE ALEXANDRINE JOSEPHINE Baronesse VAN BRIENEN, * Haag 16. Januar 1841, † Haag 10. Maj 1844.

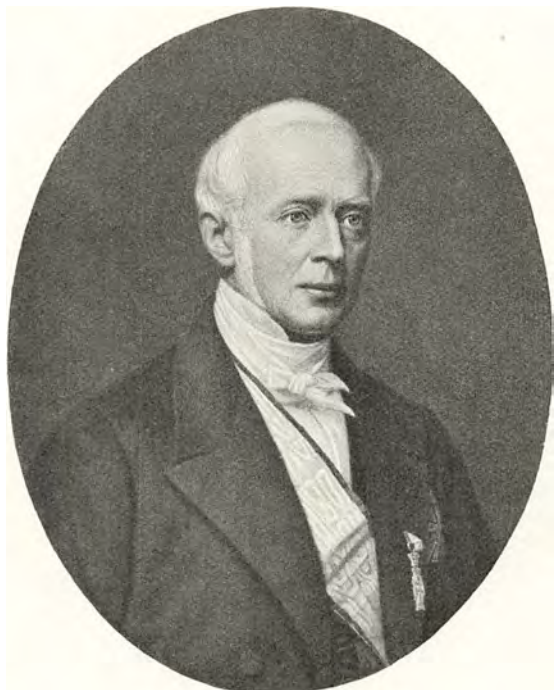
16. d. GUILLAUME (WILLEM) LOUIS CHARLES MARIA Baron VAN BRIENEN, * Haag 15. Januar 1843, † Haag 4. Marts 1873.
Attaché i Paris. — Ugift.

III ROMA BARONESSE SELBYS BØRN MED GEHEJMEKONFERENSRAAD, KAMMERHERRE, GESANDT HENRIK LEHNSGREVE BILLE BRAHE (SE NR. 4):

17. a. PREBEN CHARLES Greve BILLE BRAHE SELBY til Grevskabet Brahesminde, Det friherrelige Selbyske Forlods og Rønningesøgaard —, * Haag 14. November 1842, † Svendborg 9. Juli 1918, begravet i Horne.

Kammerherre, Hofjægermester.

~ Ørsted 12. Maj 1865 med ANTOINETTE BEATE AUGUSTA Comtesse RANTZAU (F: CARL FREDERIK Greve RANTZAU til Frederikslund, Brahesholm og Søholm og CAROLINE WORSAAE), * Nørre Bjert 25. Februar 1843, døbt i Eltang, † paa Hvedholm 9. Marts 1919, begravet i Horne. — 8 Børn: Tredje Slægtled IV, Nr. 28—35.

Henrik Greve Bille Brahe
1798—1875
Malet 1864 af Aug. Schiott

Rønningesogaard

Jeromia (Roma) Grevinde Bille Brahe f. Baronesse Selby
1812—1848
Sign. N. P. H. 1845
Malet af N. P. Holbech
Hos Baronesse G. Schaffalitzky de Muckadell

18. b. LOUISE ELEONORE BIRGITTE CHARLOTTE FREDERIKKE Comtesse BILLE BRAHE,
* Haag 29. August 1844, † Huyères 28. November 1845.
19. c. VILHELM MORITZ Baron BILLE BRAHE, * Penzing ved Wien 23. August 1848,
† Wien 31. Januar 1849.

TREDJE SLÆGTLED

I MARIE BARONESSE WEDELL-WEDELLSBORGS BØRN MED KAMMERHERRE,
HOFJÆGERMESTER NIELS BASSE FØNSS (SE NR. 12):

20. a. Dødfødt Søn 7. November 1873, begravet i Kauslunde.
21. b. ELLEN BASSE FØNSS, * paa Hindsgavl 27. September 1876, døbt i Middelfart.
~ Middelfart 20. Oktober 1896 med Kammerherre Hendrik Lehnsgreve Bille
Brahe Selby, 1870—1938, se Nr. 30. [Bassebo, Tisvildeleje] — 3 Døtre: Fjerde
Slægtled I, Nr. 36—38.

II LOUISE BARONESSE VAN BRIENENS SØN (SE NR. 13)

af 1. Ægteskab med Ferdinand Vicomte de Spoelberch:

22. a. LOUIS THIERRY HENRI MARIE Vicomte DE SPOELBERCH, * Haag 1. Juli 1861, †
Bruxelles 7. Januar 1926, begravet i Grez-Doiceau.
~ Bruxelles 20. Maj 1885 med FRANÇOISE (FANCHETTE) MARIE GHISLAINE
PHILIPPINE JOSEPHINE Baronesse DE WOELMONT til Laurensart (F: HENRI JO-
SEPH CONSTANT Baron DE WOELMONT og CÉCILE MARIE JOSÈPHE PATRICIENNE
DE BAILLET), * Soiron 24. Juni 1861, † paa Laurensart 13. Juli 1934, begravet i
Grez-Doiceau. — 2 Børn: Fjerde Slægtled II, Nr. 39—40.

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

Miniatur

Tidligere Steensgaard,
nu Langsø

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

Sepia, malet 1831
af Danouroff

Langsø

III KAMMERHERRE ARNAUD VAN BRIENENS BØRN (SE NR. 14)

af 1. Ægteskab med Adriaania von Burmania Rengers van Warmenhuizen:

23. a. **IDA MARIE CORNELIA ADRIANE** Baronesse VAN BRIENEN, Vrouwe van de groote Lindt, * Haag 20. Juni 1863, † Haag 8. Juni 1913, begravet i Wassenaar.
~ Haag 12. Maj 1881 med Vicepræsident i Generalstaternes 2. Kammer, Generalsekretær ved den faste Voldgiftsret **LOUIS PAUL MARIE HUBERT** Baron **MICHIELS VAN VERDUYNEN** (F: **FERDINAND GÉRARD HUBERT HILAIRE ARNOLD** Baron **MICHIELS VAN VERDUYNEN** og **JOSEPHINE REGINE HENDRICA DE SCHAETZEN**), * Ruremonde 23. August 1855, † Monte Carlo 4. Februar 1929, begravet i Monaco. — 3 Børn: Fjerde Slægtled III, Nr. 41—43.

af andet Ægteskab med Marie Louise Otteline Niagara Baronesse van Tuyl:

24. b. **CHARLOTTE MARIE LOUISE (LILY)** Baronesse VAN BRIENEN, * Haag 14. December 1866, † 29. Juni 1948 paa Datchworth Court, Knebworth, Hertshire.
~ London 14. November 1905 med Major **CECIL EDMUND BANBURY** (F: **GEORGE BANBURY** og **NINA BEALE**), * London 26. Marts 1878.
25. c. **HÉLÈNE ELEONORE LOUISE** Baronesse VAN BRIENEN, * Haag 29. Januar 1869, † Paris 25. Marts 1931, begravet i Boulémont, Neufchâteau, Vosges.
~ Wassenaar 29.(31.) Juli 1886 med Maire i Coudrai au Perche **PHILIPPE CHARLES LOUIS** Greve d'ALSACE d'HÉNIN LIÉTARD til Montgraham, Souancé, Eure & Loire (F: **SIMON GÉRARD LOUIS** Prince d'HÉNIN, Greve d'ALSACE d'HÉNIN LIÉTARD og **ANGÉLIQUE ADELAIDE LOUISE** Baronesse VAN BRIENEN VAN DE GROOTE LINDT), * paa Montgraham 28. Juli 1856, † Souancé, Seine & Marne, 16. Oktober 1914, begravet i Boulémont. — 4 Børn: Fjerde Slægtled IV, Nr. 44—47.

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

26. d. MARGUÉRITE (DAISY) MARY Baronesse VAN BRIENEN til Clingendaal og Oosterbek, * Haag 11. Marts 1871, † paa Clingendaal 22. November 1939, begravet paa Clingendaal.

27. e. IRÈNE BLANCHE NICOLETTE Baronesse VAN BRIENEN,* London 5. November 1883.

~ 1° St.-Peter Pimlico, Middlesex, 14. April 1904 med Kaptajn i den britiske Marine, honourable CECIL AUGUSTUS WARD, M. V. O., A. D. C. (5. Søn af WILLIAM HUMBLE WARD, 1. Earl of DUDLEY og GEORGINA ELIZABETH MONCRIFFE), * Dudley House, London, 31. Januar 1876, † Nairobi, Kenya, i Februar 1930, begravet der.

~ 2° 6. December 1934 med Viceadmiral, honourable CHARLES ARTHUR STRUTT (2. Søn af Nobelpristageren JOHN WILLIAM STRUTT, 3. Baron RAYLEIGH og EVELYN GEORGINA MARY BALFOUR), * Chelmsford 2. Oktober 1878. [Hodges Barn, Shipton-Moyne, Tetbury, Glos. og London.] — 3 Børn: Fjerde Slægtled V, Nr. 48—50.

IV KAMMERHERRE, HOFJÆGERMESTER PREBEN LEHNSGREVE BILLE BRAHE SELBYS BØRN
MED ANTOINETTE COMTESSE RANTZAU (SE NR. 17):

28. a. JEROMIA (ROMA) CAROLINE Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * paa Søholm 27. Maj 1866, døbt Kjøng Kirke, † 16. April 1945 i København, begr. i Krogsbølle.

~ Horne 18. Februar 1887 med Kammerherre CHRISTIAN ALEXANDER Greve PETERSDORFF til Grevskabet Roepstorff (F: Hofjægermester GREGERS CHRISTIAN FREDERIK Greve PETERSDORFF til Grevskabet Roepstorff og LOUISE NICOLINE SCHOUBOE), * paa Einsiedelsborg 26. Juni 1832, døbt i Krogsbølle, † paa Einsiedelsborg 12. August 1915, begravet i Krogsbølle. — Uden Børn.

Angelique Baronesse Selby
1819—1836
Malet 1836 af Jan B. van der Hulst
Hos Enkelehngrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss

Anna Ernestine (Nancy) Baronesse Selby
1817—1838
Malet 1838 af Jan B. van der Hulst

29. b. **CAROLINE LOUISE** Comtesse **BILLE BRAHE SELBY** til Dalkildegaard og Hammerdalgaard —, * paa Søholm 26. Juli 1867, døbt Kjøng, † 9. December 1947 paa Dalkildegaard, begr. i Svanninge.
30. c. **HENDRIK** Lehnsgreve **BILLE BRAHE SELBY** til Hvedholm og Steensgaard m. m. (det tidl. Grevskab Brahesminde) —, * paa Søholm 24. August 1870, døbt Kjøng, † paa Skodsborg Sanatorium 7. Maj 1938, begr. i Horne.
Kammerherre.
~ Middelfart 20. Oktober 1896 med **ELLEN** Basse **FØNSS**, f. 1876, se Nr. 21.
— 3 Døtre: Fjerde Slægtled VI, Nr. 51—53.
31. d. **PREBEN CHARLES** Baron **BILLE BRAHE SELBY**, * paa Søholm 8. September 1872, døbt Kjøng, † Kolding 8. September 1931, begravet Nørre Bjert. — Ugift.
32. e. **CARL FREDERIK DANIEL** Baron **BILLE BRAHE SELBY**, * paa Søholm 7. April 1874, døbt Kjøng, † Honnef am Rh. 28. Januar 1915, begravet der.
Cand. mag.
~ Honnef am Rh. 5. September 1910 med **GERDA BLAD** (F: Grosserer **ALBERT VALDEMAR BLAD** og **CHRISTENCE POULINE ERSLEV**), * København 19. Juli 1871, døbt Holmens Kirke. [Hellerup.] — 1 Søn: Fjerde Slægtled VII, Nr. 54.
33. f. **ANTOINETTE** Comtesse **BILLE BRAHE SELBY**, * paa Hvedholm 28. Maj 1876, døbt Horne.
~ Horne 15. Maj 1897 med Hofjægermester, Kammerjunker **HARALD PETER JØRGEN VALDEMAR OXHOLM** (F: Kammerherre, Hofjægermester **ALEXANDER GEORG TULLY OXHOLM** til Taarnholm og **ANNA CHRISTIANE VILHELMINE JULIANE** Comtesse **SCHEEL**), * paa Taarnholm 16. Januar 1872, døbt Taarnborg, † København 7. Oktober 1925, begravet i Taarnborg. [Sophienberg ved Nyborg.] — 3 Børn: Fjerde Slægtled VIII, Nr. 55—57.

Caroline Baronesse Selby
1824—1906

Akvarel, malet af
Albinia Hagemann

tidligere Holstenshuus
nu Langesø

Caroline Amalia Baronesse Selby
1824—1862

Akvarel, malet af
Albinia Hagemann

tidligere Holstenshuus
nu Langesø

34. g. DANIEL Baron BILLE BRAHE SELBY til Rønningesøgaard og Stenagergaard —,
* paa Hvedholm 16. Juni 1878, døbt Horne.

Kammerherre, Hofjægermester, Premierløjtnant, Patron for Odense adelige Jomfrukloster (R*, pp.).

~ 16. Oktober 1908 i København, Vor Frue Kirke, med INGEBORG HELGA SIGRID BLECHINGBERG (F: Grosserer OTTO CARL FREDERIK BLECHINGBERG og SIGRID HILDA SOPHIE WEBER), * Helsingør 2. Oktober 1888, døbt St. Mariæ Kirke. [Rønningesøgaard ved Ullerslev.] — 3 Børn: Fjerde Slægtled IX, Nr. 58-60.

35. h. ELEONORE SOPHIA Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * paa Hvedholm 12. September 1880, døbt Horne Kirke.

~ Horne 15. Marts 1904 med Kammerherre, Hofjægermester, cand. phil. FREDERIK PREBEN Greve AHLEFELDT-LAURVIG-BILLE til Egeskov og Fjellebro (F: Kammerherre, Hofjægermester JULIUS LUDVIG Greve AHLEFELDT-LAURVIG-BILLE til Skovsbo og Fjellebro og JESSY CAMILLE Baronesse BILLE BRAHE til Stamhuset Egeskov), * paa Skovsbo 30. September 1880, døbt Rynkeby, † 26. April 1946 i Sverige, begravet i Kværndrup. [Egeskov ved Kværndrup.] — 1 Søn: Fjerde Slægtled X, Nr. 61.

FJERDE SLÆGTLED

I ELLEN BASSE FØNSS' DØTRE MED KAMMERHERRE HENDRIK LEHNSGREVE BILLE BRAHE SELBY (SE NR. 21):

36. a. GUDRUN Comtesse BILLE BRAHE SELBY til Dalkildegaarden, * paa Steensgaard 16. November 1897, hjemmedøbt, fremstillet i Svanninge.

Marie Baronesse Wedell Wedellsborg
 Malet 1853 1848—1871
 af A. Schiøtt
 Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby, f. Fønss

~ 1° Svanninge 28. September 1915 med PETER ANTON JACOBÆUS til Ny Klingstrup (F: Rektor ERIK JACOBÆUS og ANNA ELISABETH SØLLING), * Horsens 5. Juni 1885, † Ægteskabet opløst 1919.

~ 2° paa Steensgaard 16. November 1920 med HENNING EMIL Baron SCHAF-FALITZKY DE MUCKADELL (F: LUDVIG SOPHUS VILHELM Baron SCHAFFA-LITZKY DE MUCKADELL til Rødkilde og Margrethesminde og EMMA MARGRETHE HANSEN), * paa Rødkilde 17. Maj 1895, døbt Ulbølle. [Dalkildegaarden, pr. Mil-linge.] — 3 Børn: Femte Slægtled I, Nr. 62—64.

37. b. MARIE ANTOINETTE Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * paa Steensgaard 30. August 1899, døbt Svanninge.

Cand. phil. (Fi.r.K. 3).

~ paa Steensgaard 25. August 1923 med Kommandør i Marinen KNUD KRIE-GER VON LOWZOW (K², DM, HTS, Mf. D. R., pp) (F: Hofjægermester ERNST FREDERIK GEORG VON LOWZOW og JOHANNE VILHELMINE CORNELIA KRIEGER), * paa Faurgaard ved Odder 28. Marts 1889. [K.] — 2 Sønner: Femte Slægtled II, Nr. 65—66.

38. c. ELLA JEROMIA Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * paa Steensgaard 30. Juni 1904, døbt Svanninge.

Overordentlig Stiftsdame i Vallø. [Faaborg.]

Louise Baronesse van Brienen
1837—1880
Henriette Baronesse van Brienen
1841—1844
v. d. Hulst del. 1843
A. C. A. Valois ft. 1843

Arnaud Baron van Brienen
1839—1903
v. d. Hulst del. 1843
A. C. A. Valois ft. 1843
Hos Enkelelmsgrevinde Bille Brahe Selby, f. Fønss

II LOUIS VICOMTE DE SPOELBERCHS BØRN MED FANCHETTE BARONESSE DE WOELMONT (SE NR. 22):

39. a. THIERRY ADOLPHE JOSEPH MARIE GHISLAIN Vicomte DE SPOELBERCH til Laurensart —, * Bruxelles 8. Maj 1886.

~ Bruxelles 26. April 1919 med ISABELLE JULIETTE MARIE GHISLAINE Comtesse d'OULTREMONT (F: ADRIEN HYACINTHE Greve d'OULTREMONT, Comte du St. Empire, til Château de Drunen ved Nieuwerkerck og CLOTHILDE MARIE GHISLAINE ALEXANDRINE GERTRUDE HENRIETTE Baronesse DE WOELMONT til château de Bossesteyn), * paa Sterrebeck 27. Maj 1889. [Laurensart par Gastuche.] — 3 Døtre: Femte Slægtled III, Nr. 67—69.

40. b. LOUISE MARIE GHISLAINE ANDRÉE CHARLOTTE Vicomtesse DE SPOELBERCH, * Cortil-Wodon 12. Juli 1888.

~ Doiceau 11. August 1910 med Oberstløjtnant MAURICE MARIE JOSEPH ANTOINE FRANÇOIS Greve DE LANNOY (F: CHARLES MAXIMILIEN JOSEPH Greve DE LANNOY til château d'Anvaing og EMMA PAULINE ANNA Vicomtesse DU PARC), * paa Anvaing 7. Juni 1884, † Woluwe-St.-Pierre 27. April 1942. [Woluwe-St.-Pierre, Belgien.] — 11 Børn: Femte Slægtled IV, Nr. 70—80.

III IDA BARONESSE VAN BRIENENS BØRN MED VICEPRÆSIDENT LOUIS BARON MICHIELS VAN VERDUYNEN (SE NR. 23):

41. a. LOUIS Baron MICHIELS VAN VERDUYNEN, * Juni 1882, † 8—9 Maaneder gammel 1883.

42. b. FERDINAND EDGAR MARIE HUBERT Baron MICHIELS VAN VERDUYNEN, * Haag 29. Maj 1884.

Gesandt, Kammerherre. — Ugift. [Haag.]

Louise Baronesse van Brienen
 Malet 1839 1837—1880
 af G. Raedel
 Hos Baronesse G. Schaffalitzky de Muckadell

43. c. EDGAR FRÉDÉRIC MARIE JUSTIN Jonkheer MICHIELS VAN VERDUYNEN, * Haag 2. December 1885.

Nederlandsk Ambassadør i London.

~ Haag 24. November 1917 med HENRIETTE ELIZABETH JOCHEMS (F: JOACHIM JOCHEMS og CATHÉRINE MARIE CHRISTINE ALIDA MARGUÉRITE BROUWER), * Bruxelles 24. Juli 1882 (~ 1° Haag 16. Oktober 1902 med ERNST LOUIS LEOPOLD Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, skilt 7. November 1916). [Clingendaal ved Haag og London.]

IV HÉLÈNE BARONESSE VAN BRIENENS BØRN MED PHILIPPE GREVE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARD (SE NR. 25):

44. a. GÉRARD FRANÇOIS JOSEPH SIMON D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARD, * Paris i Februar 1888, † Juni s. A.
45. b. HEDVIGE MARIE MADELEINE LOUISE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARD, * Paris 2. Maj 1889. — Tidligere Maire i Missillac.
 ~ Paris 9. Juli 1914 med Maire i Missillac, Conseiller général i Herbignac HUBERT AUGUSTIN PIERRE ANNE MARIE JOSEPH Greve DE MONTAIGU til La Breteche, Missillac, Loire Inf. (F: Sénateur PIERRE AUGUSTIN MARIE Marquis DE MONTAIGU og CAROLINE DE WENDEL), * Missillac 27. November 1877. [Paris.] — 1 Søn: Femte Slægtled V, Nr. 81.
46. c. MARGUÉRITE MARIE CAROLINE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARD, * Versailles 16. August 1890.
 ~ Paris 2. Maj 1918 med Løjtnant MAURICE MARIE AUGUSTE FERDINAND Greve DE LEUSSE til Anet, Eure & Loire (F: GUY Greve DE LEUSSE og MARIE MOREAU), * Paris 17. Maj 1890, † myrdet i Tchabetcha, Ætiopien, 24. December

Louise Vicomtesse de Spoelberch f. Baronesse van Brienen
Malet 1863 1837—1880
af A. Robert
Hos Enkegrevinde Maurice de Lannoy, Belgien

1921, begravet i Anet. [Château de Montgraham, Souancé-au-Perche, Eure & Loire og Paris.] — 1 Datter: Femte Slægtled VI, Nr. 82.

47. d. NICOLE MARIE HÉLÈNE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARD, * Versailles 17. August 1892.

~ Paris 27. November 1917 med Opdagelsesrejsende, Commandant JACQUES FERNAND DE ROHAN CHABOT Greve DE JARNAC til Condé-s-Illon (F: AUGUSTE DE ROHAN CHABOT, Greve DE JARNAC og FÉLICIE OLRÉY), * Paris 5. Marts 1889. [Paris.] — 3 Børn: Femte Slægtled VII, Nr. 83—85.

V IRÈNE BARONESSE VAN BRIENENS BØRN (SE NR. 27)

af 1. Ægteskab med Kaptajn, honourable Cyril Ward:

48. a. MARGARET (PEGGY) HÉLÈNE EDITH WARD, * London 11. Januar 1905.

~ London 10. December 1929 med Løjtnant PAUL ALEXANDER WILLIAM Greve ZU MÜNSTER, Friherre VON GROTHAUS (F: ALEXANDER 2. Fyrst MÜNSTER VON DERNEBURG og Lady MURIEL HAY af Huset Earls of KINNOUL), * paa Maresfield Park 27. November 1898 (Han ~ 1° Waldfried, Bezirk Wiesbaden, 25. August 1921 med WERA MAUD HELENE KATHARINA VON WEINBERG, * Frankfurt am M. 29. Oktober 1897, skilt 2. Januar 1929.). [Bampton, Oxon.] — 3 Børn: Femte Slægtled VIII, Nr. 86—88.

49. b. HELEN ELIZABETH WARD, * London 28. December 1907 (Tvilling).

~ London i April 1931 med EDWARD HENRY (HARRY) CHARLES JAMES FOX-STRANGWAYS, Lord STAVORDALE (ældste Søn af GILES STEPHEN HOLLAND FOX-STRANGWAYS, 6. Earl of ILCHESTER, og Lady HELEN MARY THERESA VANE-TEM-

Arnaud Baron van Brienen
dennes Son Thierry Baron van Brienen med sin anden Hustru Adrienne, f. Baronesse van Zuylen,
Datteren Louise og Sønerne Arnaud og Willem af første Ægteskab, samt Sønnen Frederik af
andet Ægteskab

Malet 1851 af David Bles

Hos Enkegrevinde Maurice de Lannoy, Belgien

PEST-STEWART, eneste Datter af Charles Stewart, 5. Marquess of Londonderry),
* London 1. Oktober 1905. [Evershott, Dorchester, Dorsetshire.] — 3 Børn:
Femte Slægtled IX, Nr. 89—91.

50. c. NICOLETTE (NICOLE) JOAN WARD, * London 28. December 1907 (Tvilling).
~ London 15. December 1928 med Meddirektør for W. H. Smith & Co. MICHAEL
CHARLES ST. JOHN HORNBY (F: CHARLES HENRY ST. JOHN HORNBY og CICELY
BARCLAY), * London 2. Januar 1899. [Pusey House, Farringdon, Berkshire.] — 3
Børn: Femte Slægtled X, Nr. 92—94.

VI KAMMERHERRE HENDRIK LEHNSGREVE BILLE BRAHE SELBYS DØTRE MED
ELLEN BASSE FØNSS (SE NR. 30):

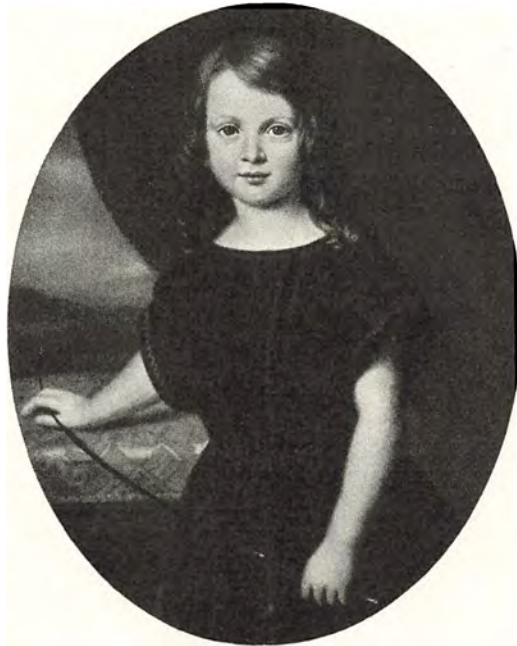
51. a. GUDRUN Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * 1897. ~ 1° med PETER JACOBÆUS, skilt;
2° med HENNING Baron SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, se Nr. 36. — 3 Børn:
Femte Slægtled XI, Nr. 95—97.
52. b. MARIE ANTOINETTE Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * 1899. ~ med KNUD VON LOWZOW,
se Nr. 37. — 2 Sønner: Femte Slægtled XII, Nr. 98—99.
53. c. ELLA Comtesse BILLE BRAHE SELBY, * 1904, se Nr. 38.

VII CAND. MAG. CARL BARON BILLE BRAHE SELBYS SØN MED GERDA BLAD (SE NR. 32):

54. a. JON CARL PREBEN Lehnsgreve BILLE BRAHE SELBY, * Honnef am Rh. 17. Maj
1912.

Nyder af Grevskabet Brahesmindes og Det friherrelige Selbyske Forlods' Succes-
sorfonds.

~ Rønninge Kirke 13. Marts 1939 med MARGRETHE ANTOINETTE Baronesse
BILLE BRAHE SELBY, * 1909, skilt 1942, se Nr. 58. [Hellerup.]

Preben Greve Bille Brahe
 Malet 1848 af 1842—1918
 J. B. van der Hulst
 Tidligere Steensgaard, nu Rønningesogaard

VIII ANTOINETTE COMTESSE BILLE BRAHE SELBYS BØRN MED HOFJÆGERMESTER
 HARALD OXHOLM (SE NR. 33):

55. a. ALEXANDER OXHOLM til Langeskov —, * København 30. Marts 1898, døbt St. Jacobs Kirke.
 Hofjægermester.
 ~ København, Holmens Kirke, 16. November 1923 med KIRSTEN MARIE EWALD (F: Direktør, Kaptajn i Flaaden HERMAN EWALD og ELSE SOPHIE MARIE Comtesse SCHEEL), * København 20. Juli 1904, døbt Holmens Kirke. [Langeskov ved Steenstrup.] — 4 Børn: Femte Slægtled XIII, Nr. 100—103.
56. b. ERIK OXHOLM, * København 11. Oktober 1900, døbt St. Jacobs Kirke.
 Vognmand.
 ~ Søllested 21. November 1933 med BERTHA RASMUSSEN (F: Møller RASMUS RASMUSSEN og MARTINE født RASMUSSEN), * Søllested 28. April 1905. [Odense.] — 1 Datter: Femte Slægtled XIV, Nr. 104.
57. c. ANNA MARGRETHE OXHOLM, * Fredensborg 9. September 1904, døbt Asminde-rød, † paa Sopianberg 22. December 1945, begr. Taarnborg Kgd.
 ~ Vindinge 28. Juni 1934 med ARMAND LE FÈVRE HONORÉ (F: Sygehus-inspektør JOHANNES LE FÈVRE HONORÉ og BERTHA BERTHELSSEN), * Fredericia 13. Marts 1912. Skilt (Han ~ 2° . . .). [København.] — 1 Søn: Femte Slægtled XV, Nr. 105.

IX KAMMERHERRE, HOFJÆGERMESTER DANIEL BARON BILLE BRAHE SELBYS BØRN
 MED INGEBORG BLECHINGBERG (SE NR. 34):

58. a. MARGRETHE ANTOINETTE Baronesse BILLE BRAHE SELBY, * København 13. August 1909, døbt Vor Frue Kirke.
 ~ Rønninge Kirke 13. Marts 1939 med JON Lehnsgreve BILLE BRAHE SELBY, * 1912, skilt 1942, se Nr. 54. [K.]

59. b. TOVE BIRGITTE Baronesse BILLE BRAHE SELBY, * Frederiksberg 23. Oktober 1915, døbt i Rønninge.
 ~ Rønninge 12. Juli 1940 med Sekondløjtnant ULRIK GUSTAV ADAM Greve KNUTH (F: Hofjægermester, Kaptajn KRISTIAN FREDERIK Greve KNUTH til Liendal og ANTOINETTE SOPHIE Rigsgravinde SPONNECK), * paa Østergaard 27. Januar 1911, døbt Mern. [Stenagergaard, pr. Mesinge.] — 2 Børn: Femte Slægtled XVI, Nr. 106—107.
60. c. BENT DANIEL Baron BILLE BRAHE SELBY, * København 9. Februar 1919, døbt Rønninge.
 Kornet i Livgarden, Forpagter. [Taarupgaard, pr. Aarup.]

X ELEONORE COMTESSE BILLE BRAHE SELBYS SØN MED KAMMERHERRE HOFJÆGERMESTER, CAND. PHIL. PREBEN GREVE AHLEFELDT-LAURVIG-BILLE (SE NR. 35)

61. a. PREBEN JULIUS GREGERS Greve AHLEFELDT-LAURVIG-BILLE til Egeskov og Fjellebro, * 14. Februar 1905 paa Skovsbo, døbt Rynkeby.
 Hofjægermester, Overjagtkonsulent for Danmark.
 ~ København, Trinitatis Kirke, 11. April 1930 med ELLEN MARGRETHE (NONNI) LASSEN (F: Administrator CHRISTIAN LASSEN og GUDRUN ZAHLE), * København 29. September 1909, døbt Vor Frue Kirke. [Fjellebro ved Rudme.] — 2 Børn: Femte Slægtled XVII, Nr. 108—109.

FEMTE SLÆGTLED

I GUDRUN COMTESSE BILLE BRAHE SELBYS BØRN (SE NR. 36):

af 1. Ægteskab med Peter Jacobæus:

62. a. Dødfødt Søn, f. i København Foraaret 1916, begr. i København.
63. b. ANNE LISBETH JACOBÆUS, adopteret SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, * paa Ny Klingstrup 6. Januar 1918, døbt Skaarup.
 ~ 1° Odense, St. Knuds Kirke, 25. April 1942 med Premierløjtnant i Livgarden KARL Baron WEDELL-WEDELLSBORG, * 29. December 1915 † paa Frederiksberg Hospital 25. Marts 1945.
 ~ 2° Svanninge Kirke 21. August 1948 med Styrmand i Østasiatisk Kompagni EINAR JOHN PRAUSE (F: Kasserer i Skattedirektoratet GUSTAV EUGEN PRAUSE og ELIDA NØRREGAARD JOHNSEN), * København 24. April 1921, døbt Garnisons Kirke. [Dalkildegaard, pr. Millinge].

af 2. Ægteskab med Henning Baron Schaffalitzky de Muckadell:

64. c. STEEN EILER Baron SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, * paa Horne Møllegaard 27. August 1921, døbt Horne.
 Løjtnant i Fodfolket.
 ~ 1° København 17. Maj 1944 med EDITH VALBORG WAAGE PETERSEN (F: Grosserer HANS WAAGE PETERSEN og EVA LARSEN), * København 25. Maj 1922, skilt 16. Maj 1948. [K.]
 ~ 2° Svanninge Kirke 13. August 1948 med JYTTE HARPØTH BANG (F: Hotel-ejer HOLGER SCHELDE BANG og ERNA JOHANNE SIDONIA MARIE NIELSEN), * København 2. September 1925, døbt Helligaands Kirke. [Dalkildegaard, pr. Millinge.] — 1 Søn: Sjette Slægtled I, Nr. 110.

II MARIE ANTOINETTE COMTESSE BILLE BRAHE SELBYS SØNNER MED KOMMANDØR
KNUD VON LOWZOW (SE NR. 37):

65. a. LENNART von LOWZOW, * København 23. Maj 1927, døbt Holmens Kirke.
Søkadet.
66. b. OLUF von LOWZOW til Estruplund og Tørslevgaard —, * København 17. Juni
1931, døbt Christiansborg Slotskirke.

III THIERRY VICOMTE DE SPOELBERCHS DØTRE MED ISABELLE COMTESSE
D'OULTREMONT (SE NR. 39):

67. a. MARIE BERNADETTE CLOTILDE THÉRÈSE MARIE GHISLAINE Vicomtesse DE
SPOELBERCH, * paa Laurensart 25. Juli 1920.
~ Doiceau, Eglise St. Pierre, 15. Maj 1946 med GÉRARD RASSE ARTHUR MARIE
JOSEPH Greve DE LIEDEKERKE (F: PIERRE CHARLES MARIE JOSEPH Greve DE
LIEDEKERKE og MARIE THÉRÈSE CAROLINE ALDEGONDE Comtesse DE HEMRICOURT
DE GRUNNE), * Jehay, Bodegnée, 9. Oktober 1912. [Château d'Oudoumont, Ver-
laine] — 1 Datter: 6. Slægtled II, Nr. 111.
68. b. NADINE FRANÇOISE JEANNE MARIE GHISLAINE Vicomtesse DE SPOELBERCH, *
paa Laurensart 19. Oktober 1922.
69. c. RÉGINE CÉCILE ANDRÉE MARIE GHISLAINE Vicomtesse DE SPOELBERCH, * paa
Laurensart 10. Juli 1925.
~ Doiceau, Eglise St. Pierre, 9. Oktober 1947 med CHRISTIAN MARIE GER-
MAIN FRANÇOIS GÉRARD JOSEPH GHISLAIN Greve DU CHASTEL de la HOWAR-
DERIE (F: JACQUES EMMANUEL GUSTA MARIE OCTAVE Greve DU CHASTEL DE LA
HOWARDERIE og MARIE ANNE LOUISE LAURENCE MADELEINE RHINGARDE AL-
PHONSINE FRANÇOISE Comtesse DE COSSÉ-BRISSAC), * Prusly sur Ource 14. Fe-
bruar 1921. [Château de Wez par Velvain, Hainaut.] — 1 Søn: Sjette Slægtled
III, Nr. 112.

IV LOUISE VICOMTESSE DE SPOELBERCHS BØRN MED OBERSTLØJTNANT
MAURICE GREVE DE LANNOY (SE NR. 40):

70. a. GHISLAINE MARIE FRANÇOISE EMMA Comtesse DE LANNOY, * Uccle 30. August
1911.
~ Woluwe-St. Pierre, Eglise St. Paul, 19. November 1935 med HENRI MARIE
JOSEPH JULES MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT (F: GONZAGUE MARIE JO-
SEPH LUDOVIC Greve MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT og ELIZA MARIE JOSE-
PHINE ALBÉRTINE MORETUS PLANTIN), * Hoboken, Anvers, 23. September 1905.
[Château de Klaverblad, Wilryck.] — 4 Børn: Sjette Slægtled IV, Nr. 113—116.
71. b. ANTOINE MAURICE MARIE GHISLAIN Greve DE LANNOY, * Bruxelles 29. Maj 1913.
Pater i Jesuiterordenen. [Collège des Jésuites, Arlon.]
72. c. MARIE (MIMI) GHISLAINE MICHELLE ALINE ANDRÉE Comtesse DE LANNOY, * Bru-
xelles 1. Oktober 1914.
~ Woluwe-St. Pierre, Eglise St. Paul, 16. Juli 1935 med PHILIPPE MARIE
GHISLAIN ARNOLD JOSEPH CAMILLE Baron d'HUART (F: FRÉDÉRIC MARIE FERDI-
NAND FRANÇOIS XAVIER GHISLAIN Baron d'HUART og VALENTINE MARIE JOSE-
PHINE GHISLAINE JULIENNE Baronesse DE WOELMONT), * Voneche 4. Juni 1908.
[Tervueren.] — 3 Børn: Sjette Slægtled V, Nr. 117—119.

73. d. MONIQUE HÉLÈNE MARIE GHISLAINE Comtesse DE LANNOY, * Hampstead, London, 11. November 1915.
 ~ Woluwe-St. Pierre, Eglise St. Paul, 17. Juni 1937 med WOLFGANG LEO ELIE MARIE JOSEPH Greve d'URSEL (F: WOLFGANG PIE BENOIT MARIE JOSEPH GABRIEL Greve d'URSEL og ZOÉ MARIE JACQUELINE Comtesse DE NÉVERLÉE), * Paris 9. Marts 1915. [Etterbeek.] — 8 Børn: Sjette Slægtled VI, Nr. 120—127.
74. e. GÉRARD ANTOINE GABRIEL MARIE JOSEPH GHISLAIN Greve DE LANNOY, * Neuilly-sur-Seine, Frankrig, 6. Juli 1917.
 Løjtnant i Artilleriet.
 ~ Bruxelles, Eglise Notre Dame du Sacre-Coeur, 20. Marts 1948 med ISABELLE MARIE LOUISE JEANNE GHISLAINE RENELDE DE MENTEN DE HORNE (F: Major HENRY DE MENTEN DE HORNE og CAROLINE MARIE GHISLAINE RENELDE DUMONT DE CHASSART), * Bruxelles 19. Juni 1926. [Woluwe-St. Pierre.] — 1 Søn: Sjette Slægtled VII Nr. 128.
75. f. GABRIELLE CHRISTIANE MAGDELEINE JOSÈPHE MARIE GHISLAINE Comtesse DE LANNOY, * Bruxelles 9. Oktober 1919.
 ~ Woluwe-St. Pierre, Eglise St. Paul, 23. Oktober 1945 med JACQUES CHARLES ARTHUR MARIE JOSEPH ROBERT GHISLAIN Baron VAN DER STRATEN WAILLET (F: ALPHONSE HENRI CHARLES AUGUSTIN JOSEPH Baron VAN DER STRATEN WAILLET og IRÉNE COLETTE LOUISE MARIE JOSEPHINE GHISLAINE BOSSCHAERT DE BOUWEL), * Anvers 30. April 1914. [Westmeerbeek.] — 2 Døtre: Sjette Slægtled VIII, Nr. 129—130.
76. g. MAGDELEINE GABRIELLE MARIE GHISLAINE Comtesse DE LANNOY, * Bruxelles 15. Oktober 1921.
 ~ Woluwe-St.-Pierre, Eglise St. Paul, 7. April 1942 med CHARLES ALBERT GONTRAN PIERRE MARIE GHISLAIN Greve DE LICHTERVELDE (F: PIERRE VICTOR CHARLES MARIE GHISLAIN Greve DE LICHTERVELDE og ELISABETH CLOTILDE ALBERTINE LOUISE ANGELIQUE CHARLOTTE JEANNE GENDEBIEN), * Ecaussines 28. September 1915. [Château de la Follie, Ecaussines.] — 2 Børn: Sjette Slægtled IX, Nr. 131—132.
77. h. SUZANNE ANTOINETTE GHISLAINE MARIE JOSÈPHE Comtesse DE LANNOY, * Woluwe-St. Pierre 11. Maj 1925.
 ~ Woluwe-St.-Pierre, Eglise St. Paul, 23. Oktober 1945 med HÉRVÉ MARIE LUDOVIC VALENTIN VAN DE WERVE d'IMMERSEEL (F: GAETAN ANTOINE PHILIPPE MARIE JOSEPH Vicomte VAN DE WERVE d'IMMERSEEL og YVONNE MARIE CONSTANCE ZOÉ COLETTE GEELHAND DE LA BISTRATE), * Anvers 29. Januar 1921. [Château de Pulle.] — 3 Børn: Sjette Slægtled X, Nr. 133—135.
78. i. LÉOPOLD IGNACE GHISLAIN MARIE JOSÉPH Greve DE LANNOY, * Woluwe-St.-Pierre 10. November 1926 (Tvilling).
79. k. CHARLES ALBERT IGNACE GHISLAIN MARIE JOSÉPH Greve DE LANNOY, * Woluwe-St.-Pierre 10. November 1926 (Tvilling).
80. l. FRANÇOISE MARIE JOSEPHE GHISLAINE Comtesse DE LANNOY, * Woluwe-St.-Pierre 20. Marts 1929.

V HEDVIGE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARDS SØN MED MAIRE HUBERT GREVE
DE MONTAIGU (SE NR. 45):

81. a. PHILIPPE PIERRE ANNE MARIE JOSEPH FRANÇOIS Greve DE MONTAIGU, * Paris 27. Maj 1915.
~ Dax, Landes, 17. Juni 1939 med JACQUELINE BOULARD (F: DANIEL BOULARD og MARCELLE ACHARD), * Bordeaux 8. Januar 1916. [Château de la Bretèche, Missillac, Loire Inf.] — 1 Søn: Sjette Slægtled XI, Nr. 136.

VI MARGUÉRITE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARDS DATTER MED LØJTNANT
MAURICE GREVE DE LEUSSE (SE NR. 46):

82. a. LAURETTE MARIE ANNE HEDVIGE DE LEUSSE til Anet, * Paris 17. Februar 1921.
~ paa Montgraham, Souancé-au-Perche, 23. April 1942 med CHARLES FRANÇOIS XAVIER DE YTURBE (F: MIGUEL DE YTURBE og MARIE THÉRÈSE LIMANTOUR), * Paris 23. Marts 1914. [Château d'Anet, Anet, Eure & Loire og Paris.] — 3 Børn: Sjette Slægtled XII, Nr. 137—139.

VII NICOLE D'ALSACE D'HÉNIN LIÉTARDS BØRN MED KAPTAJN JACQUES DE ROHAN
CHABOT, GREVE DE JARNAC (SE NR. 47):

83. a. HÉLÈNE ANNE MARIE LÉONIE DE ROHAN CHABOT, * Paris 26. Juli 1920.
~ Paris 20. April 1940 med THIERRY JEAN MARIE AMÉDÉ Greve DE CLERMONT TONNERRE (F: Kommandant LOUIS Greve DE CLERMONT TONNERRE og JEANNE DE KERGORLAY), * Paris 10. Januar 1913. [Paris.] — 1 Søn: Sjette Slægtled XIII, Nr. 140.
84. b. GUY ALDONCE FRANÇOIS THIERRY Greve DE ROHAN CHABOT til château de Bourlémont —, * Paris 1. Juli 1921. [Château de Bourlémont, par Neufchâteau, Vosges.]
~ Paris 19. Januar 1949 med ALIX MARIE LOUISE MARGUERITE Comtesse de LUPPÉ (F: JEAN BERTRAND MARIE ODON Greve DE LUPPÉ og SARAH CLARCK BEECHIE), * Paris 29. Juni 1925.
85. c. CHARLES MAURICE Greve DE ROHAN CHABOT, * Paris 1. Juli 1925. [Paris.]

VIII PEGGY WARDS BØRN MED PAUL GREVE ZU MÜNSTER,
FRIHERRE VON GROTHAUS (SE NR. 48):

86. a. PETER CYRIL ALEXANDER Greve ZU MÜNSTER, * London 7. Januar 1931. [Eton.]
87. b. MARTIN VALENTIN Greve ZU MÜNSTER, * London 14. Februar 1934, † Ascot 14. Juli 1935.
88. c. IVAN Greve ZU MÜNSTER, * London 5. Februar 1937.

IX HELEN WARDS BØRN MED HARRY FOX-STRANGWAYS,
LORD STAVORDALE (SE NR. 49):

89. a. TERESA JANE FOX-STRANGWAYS, * London 12. August 1932.
90. b. GILES HENRY HOLLAND FOX-STRANGWAYS, * London 7. Maj 1934, † i Juli 1937.
91. c. CHARLES STEPHEN FOX-STRANGWAYS, * London 6. Maj 1938.

X NICOLE WARDS BØRN MED DIREKTØR MICHAEL HORNBY (SE NR. 50):

92. a. SUSAN MARY HORNBY, * London 19. Oktober 1929.
93. b. SIMON MICHAEL HORNBY, * London 29. December 1934.
94. c. CHARLES HORNBY, * London 17. Maj 1939.

XI GUDRUN COMTESSE BILLE BRAHE SELBYS BØRN (SE NR. 51)

af 1. Ægteskab med Peter Jacobæus:

95. a. Dødfødt Søn, * 1916, se Nr. 62.
 96. b. ANNE LISBETH JACOBÆUS, * 1918, ~ 1° med KARL Baron WEDELL-WEDELLSBORG, 1915—45, 2° 1948 med EINAR JOHN PRAUSE, * 1921, se Nr. 63.

af 2. Ægteskab med Henning Baron Schaffalitzky de Muckadell:

97. c. STEEN EILER Baron SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, * 1921, ~ 1° 1944 med EDITH VALBORG WAAGE PETERSEN, * 1922, skilt; 2° 1948 med JYTTE HARPØTH BANG, * 1925, se Nr. 64. — 1 Søn: Sjette Slægtled XIV, Nr. 141.

XII MARIE ANTOINETTE COMTESSE BILLE BRAHE SELBYS SØNNER MED KOMMANDØR KNUD VON LOWZOW (SE NR. 52):

98. a. LENNART VON LOWZOW, * 1927, se Nr. 65.
 99. b. OLUF VON LOWZOW, * 1931, se Nr. 66.

XIII HOFJÆGERMESTER ALEXANDER OXHOLMS BØRN MED KIRSTEN EWALD (SE NR. 53):

100. a. HARALD JØRGEN LORENTZ OXHOLM, * Svendborg 20. Maj 1926, døbt Hundstrup. Landvæsenselev. [Alslevgaarden.]
 101. b. TORBEN ALEXANDER OXHOLM, * paa Langeskov 12. April 1932, døbt Hundstrup.
 102. c. ELISABETH MARIE ANTOINETTE OXHOLM, * paa Langeskov 21. April 1935, døbt Hundstrup. (Vallø).
 103. d. PETER OTTO HERMAN OXHOLM, * Svendborg 31. Oktober 1940, døbt Hundstrup.

XIV ERIK OXHOLMS DATTER MED BERTHA RASMUSSEN (SE NR. 56):

104. a. GERD ANTOINETTE OXHOLM, * Odense 5. September 1945, døbt Graabrødre Hospitals Kirke. (Vallø).

XV ANNA MARGRETHE OXHOLMS SØN MED ARMAND LE FÈVRE HONORÉ (SE NR. 57):

105. a. PIERRE LE FÈVRE HONORÉ, * Frederiksberg 28. Maj 1935, døbt Lindevangs Kirken. [Sophienberg.]

XVI TOVE BARONESSE BILLE BRAHE SELBYS BØRN MED ULRIK GREVE KNUTH (SE NR. 59):

106. a. BIRGIT ELISABETH Comtesse KNUTH, * Odense 20. November 1941, døbt Mesinge.
 107. b. CHRISTIAN GUSTAV Greve KNUTH, * paa Stenagergaard 23. November 1942, døbt Mesinge.

XVII HOFJÆGERMESTER GREGERS GREVE AHLEFELDT-LAURVIG-BILLES BØRN MED NONNI LASSEN (SE NR. 61):

108. a. CLAUS CHRISTIAN PREBEN Greve AHLEFELDT-LAURVIG-BILLE, * København 6. Marts 1932, døbt Herringe. [Sorø.]
 109. b. SUZANNE JESSIE DORTHE Comtesse AHLEFELDT-LAURVIG-BILLE, * København 28. Maj 1936, døbt Herringe. Konventualinde i Odense adelige Jomfrukloster.

SJETTE SLÆGTLED

I STEEN EILER BARON SCHAFFALITZKY DE MUCKADELLS SØN (SE NR. 64)

af 1. Ægteskab med Edith Valborg Waage Petersen:

110. a. MICHAEL Baron SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, * København 17. Januar 1945.

II BERNADETTE VICOMTESSE DE SPOELBERCHS DATTER MED GÉRARD GREVE DE LIEDEKERKE (SE NR. 67):

111. a. ASTRID MARIE THÉRÈSE THIERRY GHISLAINE Comtesse DE LIEDEKERKE, * i Etterbeek 16. December 1947.

III RÉGINE VICOMTESSE DE SPOELBERCHS SØN MED CHRISTIAN GREVE DU CHASTEL DE LA HOWARDERIE (se Nr. 69):

112. a. PHILIPPE MARIE GERMAIN JAQUES THIERRY JOSEPH GHISLAIN Greve DU CHASTEL DE LA HOWARDERIE, * paa Laurensart, Grez-Doiceau, 10. Juli 1948.

IV GHISLAINE COMTESSE DE LANNOYS BØRN MED HENRI MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT (SE NR. 70):

113. a. JEAN MARIE LOUIS GHISLAIN MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT, * Woluwe-St.-Pierre 13. Januar 1940.
 114. b. REYNALD MARIE MAURICE GHISLAIN MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT, * Wilryck, Anvers, 18. Oktober 1941,
 115. c. GEOFFROY MARIE CHARLES GHISLAIN MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT, * Wilryck, Anvers, 22. Juni 1945.
 116. d. DANIELE MARIE GHISLAINE MORETUS PLANTIN DE BOUCHOUT, * paa Château de Klaverblad, Wilryck, 17. Juli 1947.

V MARIE COMTESSE DE LANNOYS BØRN MED PHILIPPE BARON D'HUART (SE NR. 72):

117. a. ALAIN MARIE GHISLAIN FRÉDÉRIC LOUIS Baron D'HUART, * Bruxelles 19. Maj 1936.
 118. b. NICOLE MARIE GHISLAINE Baronesse D'HUART, * Crainhem 2. Juni 1939.
 119. c. GUY MARIE GHISLAIN Baron D'HUART, * Bruxelles 11. Maj 1943.

VI MONIQUE COMTESSE DE LANNOYS BØRN MED ELIE GREVE D'URSEL (SE NR. 73):

120. a. ROBERT MARIE GHISLAIN Greve D'URSEL, * Schaerbeek, Bruxelles, 13. Marts 1939.
 121. b. GENEVIÈVE MARIE JOSÈPHE Comtesse D'URSEL, * paa Anvaing 16. Maj 1940.
 122. c. ODETTE MARIE LOUISE JACQUELINE GHISLAINE Comtesse D'URSEL, * Etterbeek, Bruxelles, 20. Maj 1942.
 123. d. ERIC HENRI MARIE GHISLAIN Greve D'URSEL, * Louvain 1. December 1943.
 124. e. NADINE BERNADETTE MARIE HENRIETTE GHISLAINE Comtesse D'URSEL, * Louvain 10. Februar 1945.
 125. f. YOLANDE JEANNE NICOLE MARIE GHISLAINE Comtesse D'URSEL, * Louvain 24. April 1946.
 126. g. THÉRÈSE MARIE FRANÇOISE Comtesse D'URSEL, * Louvain 16. August 1947.
 127. h. BRUNO CHARLES MARIE GHISLAIN Greve D'URSEL, * Louvain 15. Februar 1949.

VII GÉRARD GREVE DE LANNOYS SØN MED ISABELLE DE MENTEN DE HORNE
(SE NR. 74):

128. a. THIERRY MAURICE LOUIS HENRI MARIE GHISLAIN Greve DE LANNOY, * Etterbeek 11. Januar 1949.

VIII CHRISTIANE COMTESSE DE LANNOYS DØTRE MED JACQUES BARON VAN DER STRATEN-WAILLET (SE NR. 75):

129. a. BEATRICE-MARIE JOSÉPHE GHISLAINE LOUISE ALPHONSE Baronesse VAN DER STRATEN-WAILLET, * paa Westmeerbeek 6. Oktober 1947.
130. b. SABINE MARIE JOSÉPHE IRÈNE LÉOPOLDINE GHISLAINE Baronesse VAN DER STRATEN-WAILLET, * paa Westmeerbeek 5. November 1948.

IX MAGDELEINE COMTESSE DE LANNOYS SØN MED CHARLES ALBERT GREVE DE LICHTERVELDE (SE NR. 76):

131. a. EMMANUEL PIERRE CHRISTIAN MARIE GHISLAIN Greve DE LICHTERVELDE, * Bruxelles 9. December 1943.
132. b. NATHALIE ELIZABETH GÉRARDINE MARIE GHISLAINE Comtesse DE LICHTERVELDE, * Bruxelles 5. August 1946.

X SUZANNE COMTESSE DE LANNOYS BØRN MED HERVÉ VAN DE WERVE D'IMMERSEEL (SE NR. 77):

133. a. ANNE ROSE ISABELLE MARIE JOSÉPHE GHISLAINE VAN DE WERVE D'IMMERSEEL, * Woluwe-St. Pierre 29. Juli 1946.
134. b. OLIVIER ALAIN JOSEPH MARIE GHISLAIN VAN DE WERVE D'IMMERSEEL, * Woluwe-St. Pierre 26. Juni 1947.
135. c. GAËTAN CHARLES YVES JOSEPH MARIE GHISLAIN VAN DE WERVE D'IMMERSEEL, * Woluwe-St. Pierre 15. September 1948.

XI PHILIPPE DE MONTAIGUS SØN MED JACQUELINE BOULARD (SE NR. 81):

136. a. ALAIN HUBERT PIERRE ANNE MARIE JOSEPH DE MONTAIGU, * paa La Bretèche, Missillac, 30. November 1941.

XII LAURETTE DE LEUSSES BØRN MED CHARLES DE YTURBE (SE NR. 82):

137. a. ISABELLE MARGUÉRITE MARIE DE YTURBE, * Paris 8. Maj 1943.
138. b. PHILIPPE MARIE GUY DE YTURBE, * Paris 20. Januar 1945.
139. c. JEAN CHARLES MARIE FERDINAND DE YTURBE, * Paris 6. Februar 1947.

XIII HÉLÈNE DE ROHAN CHABOTS SØN MED THIERRY GREVE DE CLERMONT TONNERRE
(SE NR. 83):

140. a. ANTOINE MARIE GUY Greve DE CLERMONT TONNERRE, * Lyon 18. Juni 1941.

XIV STEEN EILER BARON SCHAFFALITZKY DE MUCKADELLS SØN (SE NR. 97)

af 1. Ægteskab med Edith Valborg Waage Petersen:

141. a. MICHAEL BARON SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, * 1945, se Nr. 110.

INDSKRIFTER PAA GRAVMÆLERNE OVER
BARON C. B. SELBY OG BARONESSE C. G. L. SELBY, FØDT FALBE

HER HVILER
GEHEIMECONFERENTSRAAD, KAMMERHERRE
BARON
CHARLES BORRE DE SELBY
STORKORS AF DANNEBROGE
OG DANNEBROGSMAND
FØDT DEN 31. AUGUST 1778
DØD DEN 30. JULI 1849
HAN LEVEDE I HENVED 38 AAR I ÆGTESKAB
MED HEDENGANGNE
CHRISTIANE GEORGINE LOUISE FØD FALBE
AF 10 BØRN BEGRÆDE 3 DØTTRE HAM
HANS PERSONLIGE VALGSPROG VAR
»MALO MORI QUAM FOEDARI«
»R. I. P.«

HER HVILER
CHRISTIANE GEORGINE LOUISE
DE SELBY FØD FALBE
HENDES ØJE AABNEDES FOR LIVET
DEN 15. APRIL 1786
DET LUKKEDES I DØDEN
DEN 11. NOVEMBER 1843
FRA 1. JULI 1806 I LYGELIGT(!) ÆGTESKAB
MED BARON
CHARLES BORRE DE SELBY
GEHEIMECOMFERENTSRAAD (!)
STORKORS AF DANNEBROGE
BLEV HUN MODER TIL 10 BØRN

DE FEM AF DISSE MODTAGE
HENDE I LYSETS EGNE

RELIGIONEN GAV LYS OG KRAFT
I LIVET, TRØST I DØDEN.

TIL MINDE

om

Baronesse, Geheimeconferenzraadinde
 LOUISE CHRISTIANA GEORGINE de SELBY
 fød Falbe

i Garnisons Kirken den 18de November 1843

af

CHRISTIAN BRORSON,
 Professor, Sognepræst ved Garnisons Menighed, Ridder af
 Dannebrog, Dannebrogsmænd.

KJØBENHAVN

Trykt hos Bianco Luno.

†

I dit Tempel, evige Fader! søge vi Lys og
 Trøst, Send Troens og Haabets milde Roe
 til dem, der sørge og ere bedrøvede!

Nu er den endt, den lange, tunge Kamp, den haardt angrebne Kraft er udtømt; see Dødens Engel har lukt det hulde Øie, der saa venligen smilede os imøde; endte ere de tunge Dage og Nætter. Her har hun fundet Hvile, hvor Støv til Støv skal blive; men den lyse, fromme Aand har hævet sig til Lysets og Fredens Egne, hvor Haab er Vished, hvor de hedengangne, her begrædte Børn have modtaget den forklarede Moder med de Ord: her fældes ingen Taarer, her lyder ingen Klage; her er Fred den eneste Hilsen, Kjerlighed, det eneste Baand.

Barnlig og ægteskabelig Kjerlighed omsvævede den lidende Hustrue og Moder; i Forening med Lægens Kunst og Omhue; forgjæves! Døden havde lagt sin Spire i dette Bryst, og da den elskede Søn blegnede, da blødede det kjerlige Moderhjerter; Spiren udviklede sig og dens Frugt var Døden.

Slummer sødt, du gode, gode Moder, sig taknemlige Børn, din Haand ledede vore første Skridt, dit Øie vaagede over os, dit Hjerter elskede os, indtil dets sidste Slag. Hvad du var for os, har den evige Kjerlighed skrevet i sin Bog, som det staaer præget i dine Børns Hjerter.

Farvel siger Manden, i sin stille dybe Sorg, Farvel i Jesu Navn, LOUISE! du mit Livs tro 37 Aars Led-sagerinde, hos dig fandt jeg stedse opmuntrende Trøst, venlig Deeltagelse, Kraft til ny Virksomhed. Den Kreds, hvori du virkede, er her; men Aanden, som oplivede, Kjerlighed, som glædede den — er forsvunden. Den er nu saa stille; saa bittert Savn; men naar smertelig Længsel overvælder Dem, saa samle De de moderløse Børn om dem, og leve med og for dem!

Fred med dit Støv, siger Enhver, der saae og agtede dig, som i den store Verden, omgiven af dens Glands og henrivende Forlystelser stedse bevarede det fromme, religiøse Sind, og levende Følelse for de hellige Moderpligter, de ædle, qvindelige Dyder, hvormed du velsignede det lykkelige Hjem.

Held os ved Troen paa en bedre Verden, der føre til højere Arbejder og renere Glæder, end denne Jord med sine Smerter og Taarer kan give, end dette Støvet Legeme kan bære. Fra hine Egne skuer hun ned til dem, der sørge ved hendes Bortgang, hører de Klager der lyde, tæller de Taarer, der fældes for hende i Dødeligheds Land og siger med en Engels Stemme: Hvi see I saa bedrøvede ud? see Fredens Palme i min Haand og Sejerskrandsen om min Tinding! Ja, ja, vi see den Forklarede; tie og tilbede den evige Viisdom, hvis Veje ere ubegribelige; dog ere de Viisdom og Naade. Vi sørge men ei uden Haab, vi skue med Tro og Haab mod hiin Verden, hvor Troen lyser, Haabet glæder og Kjerlighed atter forener dem, der her trofast elskede hverandre.

Salig, salig den, hvis indre Have
 Bar en sjælden Frugt af Kjerlighed
 Hviler Støvet end i Dødens Grave,
 Den kan ej i Jorden sænkes ned.
 Derfor var Du rolig selv i Døden
 Derfor er Du salig nu i Morgenrøden.
 Kjerlighedens Engle paa din Grav
 Slynge Blomster om din Vandrestav.

Efter Jordpaakastelsen:

Vi sees igjen, hvor al vor Kummer svinder
 Hvor ingen Grav adskiller Ven fra Ven.
 Vi sees igjen, hvor ingen Taare rinder,
 I Aanders lyse Hjem, vi sees igjen!

*

OPTEGELSE

af de mig i mit forbigangne Levnetsløb vigtigst
 forekommende Begivenheder.
 Indsendt til det Kongelige Ordners Capitel i Følge
 Befaling af 29. Januari 1812.

Jeg fødtes paa Christianshavn d. 31. Augusti 1778, og forbigaaer aldeles min tidligere Ungdom.

I Juli Maaned 1796 forlod jeg mit Fædreland, ledsaget af min ærværdige Farbroder, der, fra mit ottende Aar af, ikke alene har viist sig som en Fader imod mig, men, med en siælden Godhed, Taalmodighed og Udholdenhed har søgt at danne mit Hoved og mit Hjerte.

Da Tids Omstændighederne forhindrede Udførelsen af en Reise-Plan igjennem Schweitz og Italien, toge vi fra Wien, hvor vi i nogen Tid havde opholdt os, i Foraaret 1798, og begave os igjennem Gallicien og de sydlige Provinser af Rusland, over det sorte Hav, til Constantinople, hvorfra vi agtede os til Levanten, det gamle Grækenland, Malta, Sicilien og Italien. Den imellem Tyrkiet og de Franske udbrudte Krig, og den i Smyrna herskende Pest, forbøde os saa at foretage denne sidste Rejse, og vendte vi altsaa tilbage til Tydskland igjennem Romelien, Bulgarien, Vallachiet, Siebenbürgen og Ungarn.

Saaledes skuffede i vort Ønske at besøge de i Oldtidens Aarbøger navnkundigste Lande, ankom vi til Dresden, hvor jeg, dertil opfordret af den derværende Gesandt, Gehejmeraad, Hofjægermester Grev Ahlefeldt ansøgte i Begyndelsen af 1799, om Ansættelse i Hans Majestæts Tjeneste, i den udenlandske Carrière, hvilket allernaadigst blev mig bevilliget og tiltraadte jeg, som Gesandtskabet tilforordnet, en Legations Sekretærs Forretninger, under bemeldte Grev Ahlefeldts Vejledning.

Alt imod Slutningen af den paafølgende April Maaned, forlod jeg imidlertid Dresden, da jeg attraaede at erholde nogen Embeds Dannelse under min almindelig agtede Paarørende Kammerherre Edmund Bourke, Hans Majestæts Gesandt ved det for Danmark vigtigere Svenske Hof, og denne har jeg at takke for den første Grundvold til min diplomatiske Opdragelse. I August 1800 sendtes jeg af min Foresatte til Petersburg med Depecher fra Kjøbenhavn, i Anledning af Fregatten Freyas Opbringelse af de Engleske, og her var jeg saa lykkelig at vinde Bifald og Yndest hos Gesandten nuværende Gehejme-Stats-Minister N. Rosenkrantz, der siden denne Tidspunkt stedse har viist sig min Beskytter og Velynder. Efter 8 Dage vendte jeg tilbage til Stockholm med Depecher.

Forretningerne ved det russiske Hof vare mange og vigtige; dette foranledigede Ministeren til at forestille Nødvendigheden af at forøge Gesandtskabets Personale med et eller andet ungt Menneske, der var vant til at afskrive: det blev min Lod hertil at vorde udseet, og Kammerherre Bourke modtog Befaling atter at sende mig med Depecher til Petersburg, hvor jeg ankom i October Maaned, og hvorfra den Gesandtskabs Sekretærs Tjeneste egentlig forestaaende Oberst v. Fursmann kort derefter blev affærdiget som Coureer til Kjøbenhavn, hvilken Omstændighed var Aarsag i, at jeg d. 16. Decbr. 1800 bivaanede Underskrivningen af Conventionen for den armerede Neutralitet.

Ikke kan jeg nævne den værdige Oberst v. Fursmann uden at gjenkalde i min Erindring, hvor meget han har bidraget til min Dannelse, han behandlede mig i alle Henseender som en sand Ven, meddelende mig sine mangfoldige Erfaringer, lærende mig at gjøre mig dem til Nytte og anførende mig til den Fliid og Agtpaagivenhed, jeg tør sige til den Virksomhed, der egentlig vakte i mig en Arbejds Lyst, som siden har været mig saa gavnlige, og uden hvilken man ikke kan opfylde sine Embeds Pligter. Stedse skal jeg derfor regne ham blandt mine Velgjørere, tillige med min Farbroder, Kammerherre Bourke og Gehejme-Stats-Minister Rosenkrantz. Med denne sidste forlod jeg Petersburg d. 2. Januari 1801, da Kejser Paul bortfjernede det kongelige danske Gesandtskab fra sit Hof; og blev jeg af Ministeren fra Memel afsendt som Coureer til Kjøbenhavn med udførlig Beretning om det forefaldne.

Efter nogle Ugers Ophold i Fædrelandet ansattes jeg ved Gesandtskabet i Berlin, hvor jeg ankom til lige med Gesandten Grev Baudissin, der ogsaa stedse har haft megen Godhed for mig; og da han i August

samme Aar erholdt Tilladelse til at begive sig til Holstein, blev det mig paalagt at besørge, i hans Fraværelse, Hans Majestæts Anliggender ved det preussiske Hof, som chargé d'affaires. I denne Egenskab betroedes mig Gesandtskabets Forretninger atter i nogle Maaneder i det følgende Aar og for 3die Gang i 1803, indtil jeg, efter kort Tid, deri afløstes i September Maaned ved Oberst v. Fursmann, da det var blevet mig befalet at begive mig til Petersburg ligeledes som chargé d'affaires i Ministerens Fraværelse. Efter næste[n] 1 ½ Aars Ophold i Ruslands Hovedstad, blev det mig forundt at vende hjem, da Gesandten Kammerherre Blome, havde ved sin Ankomst gjort min længere Nærværelse unødvendig, og fulgte jeg i Efteraaret 1805 Stats Ministeren Grev C. Bernstorff til vor nu regjerende Konges Hoved Qvarter i Kiel, for der at arbejde som Sekretær under Hans Excellence. I Sommeren 1806 udnævntes jeg til Chargé d'Affaires ved Hoffet i Berlin, men førend jeg begav mig til denne min Bestemmelse, modtog jeg paa Frederiksgave d. 1. Juli [1806] min elskværdige Hustrus, Frøken C. G. L. Falbes Haand, og fulgte hun med mig til min Post, hvor jeg befandt mig i det vigtige Øjeblik, i hvilket Preussen sank fra sin Magt og Højde, og de Franskes store Kejser gjorde sit Indtog i Frederik Vilhelms Hovedstad. — Adskillige Omstændigheder og Familie Forhold formaaede mig til at anholde om Tilbagekaldelse fra et Sted, hvor jeg ikke længere troede at kunne være til nogen Nytte, og da min allerunderdanigste Ansøgning blev mig bevilget, ankom jeg til Kjøbenhavn førend Slutningen af 1806 og der forblev jeg, deelende mine Medborgeres Skjæbne i Bombardementets rædselsfulde Dage, indtil Efteraaret 1809, i hvilket Aars Juni Maaned jeg havde den Ulykke at miste den bedste, ømmeste Moder og det foregaaende Foraar en Søn, der døde i spæd Alder. Freden med Naboriget skulde sluttet, og alt var min uophørlige Velgjører, Gehejme-Stats-Minister Rosenkrantz, udnævnt til at fuldføre denne vigtige Forretning. Opmuntret ved Hans Excellences Forsikring, at det vilde være ham behageligt at se mig ansat hos sig som Sekretær ved Underhandlingerne, vovede jeg derom at ansøge Hans Majestæt Kongen, som havde den Naade at bønne mig og at betro mig dette Embede. Jeg forlod Kjøbenhavn d. 8. November, den følgende Dag gik vi over Sundet og indtraf d. 12. i Jønkøping, der var blevet udset til Congressens Sæde. D. 10. Decbr. undertegnedes Forsonings Traktaten, med hvilken jeg strax afsendtes til Kjøbenhavn, hvor jeg af Hans Majestæt modtog Kammerherre Nøglen, hvilken han overgav mig med de naadigste Udtryk af sin Tilfredshed; jeg affærdige[de]s ufortøvet igjen til Jønkøping med Ratifications Akten; denne udvexledes og blev det mig paalagt at bringe den svenske Konges til Dannemarks Hovedstad.

I Sommeren 1810 behagede det Hans Majestæt at befale mig at gjøre en Rejse til Sverrig; i paafølgende Novb. Maaned udnævntes jeg til overordentlig Gesandt ved det kongelige Westphalske Hof, hvor jeg ankom d. 5. Febr. 1811; d. 16. overleverede jeg mit Creditiv og et Par Maaneder senere havde jeg den Ære at overgive til Hans Majestæt Kongen af Westphalen Elefant-Ordenens Insignier, hvilket jeg i October Maaned ogsaa overbragte til Stor-Hertugen af Baden og d. 28. Januari indeværende Aar be-naadedes jeg med Dannebrog-Ordenens Riddertegn.

Saaledes hædret af min allernaadigste Konge i alle Henseender over mine Fortjenester, betroet en Post der dagligen giver mig Lejlighed til at fremvise min Iver for Hans Majestæts Tjeneste, og min Lyst til at være mit Fædreland og mine Medborgere nyttig maatte det tillades mig at slutte denne Optegnelse med Yttringer af min Taknemmelighed imod Forsynet, der stedse har havt mig i sin særdeles Vare-tægt og Beskyttelse, og den jeg skylder en Lykke, som er bleven ikkun faa af mine Medmenneskers Lod. — Lykkelig i min offentlige Stilling som Embedsmand, lykkelig i mit private og huuslige Forhold, som Søn, Mand, Fader og Broder, ja, jeg tør sige som Borger, har jeg ikkun lidet eller intet i denne Verden at ønske, uden, at jeg aldrig maa mangle Ævner til at opfylde mine Pligter til at virke, til at gavne, og at jeg aldrig maa vise mig uværdig til den Naade, som jeg nyder.

Cassel d. 26. Marti 1812.

Underdanigst
Charles Borre Baron af Selby
Hans Kongelige Majestæts, min
allernaadigste Herres Kammerherre og
overordentlige Gesandt ved det Kongelige
Westphalske Hof, Ridder af Dannebrogen

Copieret af Louise Selby.

(Afskrift med Baronesse Louise Selbys Haand paa Langesø. Den gengives her uden Hensyntagen til Baronessens Ortografi, der sine Stedor, men ikke overalt, er rettet af Baron Selby; dog er Tilføjelsær af enkelte Bogstaver angivet ved Klammer).

UDDRAG AF C. B. SELBYS »SOUVENIRS«

Il croit devoir ajouter que de son épouse Christiane Georgine LOUISE, née le 15. avril 1786, il a eu 10 enfans dont deux garçons sont morts en bas age: voici les noms & la date de la naissance des autres huit qui vivent encore:

ELENOR Christine Ida Frederique,	née à Copenhague le 20. Avril	1807.
IDA Charlotte Nicolette,	- - - - -	25. Novembre 1809.
* JEROMIA Catherine	- - Cassel	- 24. Janvier 1812.
CHARLES Alexandre Erneste &c.	- - - - -	- 23. Août 1813.
ANNE Ernestine Angelique Elizabeth	- - Ourupgaard	- 27. Decembre 1817.
ANGELIQUE Louise Johanne Christiane Antoinette	- - - - -	- 25. Mai 1819.
** CAROLINE	} Jumelles	- - Bruxelles - 18. Octobre 1824.
*** Caroline AMÉLIE		

* à leur demande expresse, Jerome Napoléon, Roi de Westphalie, & la Reine son épouse, représentés par le Comte de Furstenstein & la Comtesse de Bochholz tinrent Jeromia sur les fonts baptismaux.

** La Princesse Caroline de Dannemarck, & le Prince Guillaume de Hesse, époux de la Princesse Julie de Dannemarck, furent parrains de CAROLINE & furent représentés par le Comte de Reede, Ministre des aff. étrangères du Roi des pays-Bas & la Bne. d'Estorff, 1ère Dame du Palais de la Reine.

*** Caroline AMÉLIE eut pour parrains le Prince & la Princesse Christian de Dannemarck, représenté par son père & sa soeur ainée.
(Om Kilden, se Henvisning 11).

BARON OG BARONESSE SELBYS TESTAMENTE

I Betragtning af de menneskelige Tings Forgængelighed have vi undertegnede, udi Ægteskab forenede, Charles de Selby og Christiana Georgina Louisa de Selby f. Falbe, besluttet at oprette et fælleds Testament, hvilket vi herved fuldføre, idet vi bestemme og for vor sidste Vilje erklære, at den længst levende af os skal alene arve, og som fuldkommen Eyendom besidde og beholde Alt, hvad vi nu besidde eller herefter maatte vorde Besiddere af, det være sig hvad Navn det være maae, hvorfra ene undtages det Tilfælde, at der til Gunst for den eene af os blev oprettet et Fidei-commis, eller Stamme-Gods, i hvilken Henseende Stifternes Bestemmelser skulle nøye iagttages. Hvorimod den længstlevende af os skal være pligtig til at sørge for den Afdødes Begravelse og at regulere alle vor fælleds Boe tilhørende eller angaaende Gjenstande.

Skulde vi udi vort Ægteskab avle Børn, saa skal disse efter den længst levende af os hans Bestemmelse, være vore Arvinger, men dog skal de ingen Ret dertil, eller Fordring derpaa, have at gjøre, saalænge een af os endnu er i levende Liv, da det udtrykkelig herved fastsættes, at den længstlevende af os skal være beføyet til at sidde udi uskiftet Boe, og skal være eneste Formynder for vore tilsammen avlede Børn.

Dets til Bekræftelse, og i Haab at Hans Kongelige Majestæt vilde allernaadigst confirmere og stadfæste denne vor sidste Villje, have vi samme underskrevet og med vort Segl forsynet; Kiøbenhavn d. 8. April 1807.

Charl. Selby
L. S.

C. G. L. Selby
fød Falbe.

Til Vitterlighed
P. Seydler.
J. Blom.

Vedlægges mit Testament d. d. Haag d. 12te August 1841

Selby.

og nu mit ændelige Testament, Khavn. d. [Dato ej anført].

Undertegnede Christian Tuxen Falbe, Commandeur Capitain og Generalkrigscommissair og Undertegnede Anton Ulrik Falbe Artillerie-Kapitain, Brødre af den nu afdøde Frue Christiane Georgine Louise Baronesse de Selby født Falbe bevidne herved og ere rede til under Lovens Eed at bekræfte dette vort

Vidnesbyrd, at det er den os velbekiendte egenhændige Underskrift, hvormed det, paa foranstaaende Side, i Kiøbenhavn under 8de April 1807, mellem hende og hendes Ægtefælle Charles Baron de Selby oprettede fælleds Testament, er forsynet.

Kiøbenhavn den 12te November 1843

Chr. Falbe
boende i Bredgaden No. 174 B.

A. U. Falbe.
Nye Artillerie Caserne

Kongelig — formentlig ufornøden — Confirmation, til hvilken Højesterets Avocat Blechingberg holdt for at nærværende Testamente burde indstilles, blev af det danske Cancellie nægtet efter min Kones dødelige Afgang i Novber 1843 [rettet fra 1844].

Selby.

Fremlagt i afg. Gehejmekonferentsraad Baron de Selby' Stervboe d. 8. Aug. 1849.
M. Lange. Blechingberg.

(Original i Hof- og Stadsrettens Eksekutor og Kommissarieskifter Fort. 20 Nr. 4. L. A.)

DET SELBYSKE ARVEFØLGEDOKUMENT

Paa Steensgaard opbevaredes en med Baron Charles B. Selbys Haand opstillet Stamtavle, der viser Arvefølgen til det Selbyske Forlods.

Som Stamforældre er opstillet Erektor og hans Hustru, ved hvis Navn Baronen har tilføjet: »i Live 1841, døde den 11. November 1843. Nedsat i Familie Begravelsen paa Assistance Kirkegaard.«

Derunder er i Tavleform opstillet Erektors Børn og deres — tildels hypotetisk markerede — Descendens:

II Linie: Eleonore C. Ida Fr., lever 1841, ægtede den 30. Juni 1845 Kmhr. Baron F. L. G. W [edell].

III Linie: Ida Charl. Nicolette, lever 1841, døde i Febr. 1845.

III 2 Arnold N. J. M. v. Brienens, f. 18. Juli 1839 lever 1841*).

*) foruden den ovenmældte Arnold har Stammemoderen for denne Linie efterladt sig end en Søn, Willem van Brienens, fød i November 1843.

III 3—5 hypotetisk Efterslægt.

III 6 Willem v. Brienens født i Haag den 15. Nov. 1843.

III 7—11 hypotetisk Efterslægt.

III 11 forestiller den sidst levende Representant af Linien, i hvilken som helst Green eller Generation af den. Ved hans Død overgaaer Forlodset til Representanten af den ældste Green af den paafølgende Linie hypotetisk antaget: den IV.

IV Linie: Jeromia Catherine, lever 1841, døde Pensing ved Wien den 14. September 1848.

IV 2 Preben Carl Bille Brahe født i Haag d. 14. November 1842.

IV 3—7 hypotetisk Efterslægt

IV 7 ligesom III 11, for denne IV antages *hypotetisk* af dem arveberettiget er Representanten af den ældste tilværende Gren af Vte Linie.

Wilhelm Moritz Bille Brahe født i Pensing ved Wien den 23. Aug. 1848
† 1849.

I Linie: Charles Ernst Alexander Wilhelm Valentin Niels Baron de Selby, Kammerjunker og f. T. Attaché ved Kongens Gesandtskab i Nederlandene, født den 23de August 1813, ugift 1841.

[Dette foregaaende Stykke atter overstreget]
døde i Haag uden at have indladt sig i Ægteskab d. 25. Maj 1843, er nedsat i den grevelige van der Duynske Begravelse paa Kirkegaarden i Dynerne ved Haag hos sine to forangangene Søstre, R. I. P. Selby.

I 2—17 hypotetisk Efterslægt, [disse Angivelser alle overstregede].

Fra Datteren, hvis nogen er, kan udgaae den subsidiære Substitution dersom ogsaa de 7 collateral Linier B VII a XIII uddøe.

I 17 forestiller den sidst levende Representant [for?] denne Linie, i hvilken som helst af sine Greene, Mand af Mand, fra den Rod. Ved hans Død tilfalder Forlods den da levende Representant af den *ældste* tilværende Linie; som saadan *antages hypotetisk* den Ilden.

Kan ikke blive til

Linierne ere sammendragne for at vise, at der kunne være en Representant af enhver især af dem; naturligvis ogsaa flere. Kan ej blive til.

Extinct ved min Søns dødelig Afgang uden at efterlade sig Afkom.

Tvilling-Søstre:

V Linie: Caroline Besse de Selby indtraadt i Ægteskab [senere Tilføjelse] 16. Okt. 1863 f. 18. Okt. 1824, ugift 1841.

VI Linie: Caroline Amalia i Ægteskab den f. 18. Oct. 1824 ugift 1841 [senere tilføjet] død d. 5. Oct. 1862.

[Herunder senere tilføjet]

Chr., Louise, Elisabeth

Er ingen Representant af denne VI *directe* Linie, Mand af Mand, undtagen i *allerførste Leed* fra Stifteren selv, tilfalder Forlods Representanten af den *ældste* da eksisterende Green af den *collaterale* Linie, som nærmest følger paa de 6 *directe*. Her *antages hypotetisk*, at det bliver af den *første* af de *collaterale*, anført under No. VII i Arvefølgen.

A De første VI Linier i Arvefølgen til det friherlige Forlods udgaae fra Stifterens Charles Borre Friherre de Selbys i sit Ægteskab med C. G. L., født Falbe avlede, i 1841 levende Børn.

Uddøe samtlige disse 6 Linier paa Sværdsiden, tilfalder Forlods:

B

B VII Collateral Linier No. VII a XIII, som substituerer hinanden i samme Orden, som det respective Hoved for enhver især af dem henedenfor vil blive anført.

Udslukkes ogsaa disse Linier, Mand af Mand, kaldes Descendentere, Mand af Mand, undtagen i *allerførste Leed*, fra Stifterens eneste Søn — Hovedet for Linie No I — ved sine Døttre.

Han døde uden Afkom d. 25' May 1843

Selby.

Ere ingen saadanne Descendentere, overgaaer Forlods Indtægterne i lige Deele til de 2de melde[sic] Stiftelser, i hvilke Beboere af Øen Falster og af Godset Guldstein i Holsteen re[s]pective optages til Pleye og Behandling.

De substituerede collateral Liniers Representanter 1841:

VII Linie: John SELBY, eneste Søn af afdøde Robr. Selby, boer i London, 1841.

VIII Linie: Walter SELBY, Herre til Stamhuset Biddlestone i England mindreaarig 1841.

IX Linie: Thomas SELBY, Walter Selbys yngre Broder, mindreaarig 1841.

[efter hver af disse tre Linier er angivet en tænkt Descendens]

Nr. 10 i hver af disse Linier forestiller den længst levende Representant, Mand af Mand, i hvilken som helst af Under-Afdelingerne; efterlader *han* sig ingen Livsarving af *Mand-kjønnet*, overgaaer Forlods til Repres[ent]anten Mand af Mand, af den *ældste* eksisterende Under-Afdeling af den allernæst efter hans, følgende Linie.

X Linie, 4de Collat: Johan Christian Baron Bille Brahe, ugift 1841.

XI Linie, 5te Collat: Anton Ulrik Falbe, Capt. i den Danske Artillerie 1841.

XII Linie, 6te Collat: Christian Tuxen Falbe, dansk General-Krigs-Commiss. &c. 1841.

[her er ligeledes angivet tænkt Descendens]

og saaledes videre i disse 3 Linier saaledes som ovenstaaende Anmærkning viser efter Erections Patentet.

XIII Linie, 7. Collat: Carl Johann v. Bülow, yngre Søn af Stifterens eneste Søster, er givt 1841.

[efter Angivelse af tænkt Descendens tilføjes:]

For denne Linie, ligesom for de foregaaende; uddør ogsaa den paa Sværdsiden dannes den nye Substitution, nedstammende fra Stifteren ved hans Sønnedøttre, Linien No. I.

Ny Substitution

XIV z. En ny Substitution dannes i saa mange Linier, som der findes Representantere af Mandkjønnet, *Mand af Mand undtagen i allerførste Leed*, nedstammende fra Stifterens eneste Søn — Linie I — ved hans Datter eller Døttre. Gives ingen saadanne Representantere, eller uddøe, i Tidens Længde, ogsaa de fra dem udgaaende Linier: da og i saa Fald, skal Forlods i Forsættelse bestaa som mild Stiftelse.

[det foregaaende atter overstreget, hvorefter tilføjet]

Kan ei blive til, dan[sic] Stifterens eeneste Søn døde den 25de May 1843 uden at efterlade sig Afkom.

Endelig Overgang.

I Brist af Successionsberettiget Arving overgaae Forlods og Alimentations Capitalernes aarlige Renter under Benævnelsen det Selbyske Legat, til *lige Deeling* imellem den Stiftelse, i hvilken Sindssvage og Afsindige fra Øen Falster modtages til Pleye og Behandling og Afsindige Beboere af Godset Gùldenstein i Holsteen.

Haag i April 1841.

UDDRAG AF BARON CHARLES B. SELBYS DEPECHER

Hessen-Cassel: 3. Februar 1812

Af en Samtale med Kong Jerome, »hier matin au cercle diplomatique«:

Sa Majesté s'informa alors de la santé de Madame de Selby, si l'enfant, dont celle-ci est nouvellement accouchée était déjà batisé & si j'avois des parrains pour lui?, le tout de la manière la plus gracieuse. Elle ajouta que ce seroit Elle & son auguste Epouse qui se chargeroient de tenir cette petite sur les fonts de Baptême voulant, disoit Elle, donner par là une preuve toute particulière de son amitié pour mon tres-gracieux Souverain & me marquer a moi individuellement qu'Elle m'honoroit de sa haute approbation & de sa bienveillance. J'étois trop pénétré de l'extrême bonté de Sa Majesté pour pouvoir repondre autrement que par quelques mots de remercimens & je m'empresse de rendre compte a Votre Excellence de ce qui s'est passé en cette occasion, afin que le Roi puisse par là juger des sentimens, qui lui porte le Monarque aupres duquel j'ai l'honneur d'être accredité.

Hessen-Cassel: 10. Februar 1812

..... Hier Mr. le Comte de Fürstenstein et Madame la Comtesse de Bocholtz, Grande Maitresse de la Maison de la Reine ont eu l'honneur de représenter Leurs Majestés au baptême de ma petite fille, qui fut nommée Jeromia Catherine. La cérémonie finie je fus conduit dans une voiture de la Cour au Palais ou Leurs Majestés Se firent présenter l'enfant qu'Elles venait de prendre sous Leur protection spéciale, et quelques heures après Mr. le Comte de Fürstenstein vint remettre à Madame de Selby de la part de ses Augustes Souverains un beau cadeau d'une montre enrichie de 13 gros diamans & suspendue a un cordon de perles & d'un schal Turc:

Hessen-Cassel: 9. Juli 1813

..... Le Roi désirant voir notre petite fille qu'Il a daigné tenir sur les fonts de baptême, fit venir avanthier Madame de Selby à Napoleonshoehe. Sa Majesté voulut bien faire plusieurs questions toutes autant de preuves de l'interêt qu'Elle veut bien y prendre sur le compte de notre illustre hôte et Elle saisit cette occasion pour exprimer qu'Elle Se flattoit de la commission dont Elle l'avoit chargé de me rendre l'organe aupres de Son Altesse. Le Roi voulut bien aussi dire qu'Il avoit le plus grand espoir que la paix se feroit et que tout le monde et nommément le Roi notre Auguste Maitre auroit lieu d'en être content.

(Dept. f. u. A.: Hessen-Cassel: Depecher, de anførte Datoer).

KORRESPONDANCE

i Anledning af Baron C. B. Selbys Forespørgsel gennem den engelske Chargé d'Affaires i Nederlandene Sir Charles Bagot om den danske Linie af Familien Selbys eventuelle Ret til at arve den substituerede Familieejendom i England.

a. KONCEPT TIL BARON C. B. SELBYS BREV til Sir Charles Bagot brækket Folio. Paa Forsidens venstre Side: »Sir Charles Bagot, British Ambassadør & Brussels the 15th of Octr. 1828« [dette med fremmed Haand, Resten egenhændigt]. »NB. Sir Roberts Peels Svar nedlagt i Stamtavle Kassen, Bilag til 16 Ca af Udkastet til Erections Patentet tillige med Bil. til Art 16 Cb Advocat Ironside, videtur.«*) Koncepten til Brevet [egenhændigt]:

»Awaiting myself of your Excellency's kind permission, I make free to lay the following circumstances before you & to sollicit in my favour whatever interest you may command.

My deceased father, Charles Joseph Selby, was third son of Thomas Selby of Biddlestone near Alnwick[?] in the county of Northumberland.

At an early period in life he was established at Copenhagen by his maternal grandfather, Nicholas Tuite, who had considerable property in the Danish Islands of St. Croix in the Westindies; he married a Danish lady, Bridget Borre, my mother, and was later aggregated to the Danish nobility, with the title of Baron.

I judge it necessary to enter into these details in order to show my identity with the person, whose name is inserted in a pedigree made out in the year 1796 by the then Norroy King at arms and duely registered at the Heralds office in London.

It certainly never was my late father's intension to give up his right as a Brittish subject, the less so, at the estate of Biddlestone was entailed upon him & continues to be reversible to me in case of extinction of my eldest uncles male lineage. This estate has several centuries been & is still in the possession of the family; it belongs at the present moment to my cousin german, Walter Selby, a son of my father's eldest brother Thomas Selby, grandson — as I am myself — of Thomas Selby aforesaid.

I am however ignorant if my father had or not obtained the King's permission to accept a foreign title, nor do I know whether it was under His Majesty's pleasure that he placed me in the Danish diplomattick service; indeed it was but lately that I learnt that such permission might possibly, with regard to me, be considered necessary.

This information leads me to entreat your Excellency obligingly to take such steps as you may judge most proper for to obtain His Brittanick Majesty's most gracious leave & permission

1. for me to continue in the service of the King of Denmark, in whose dominions I am born.
2. for my son, Charles &c. de Selby, who likewise is a born Dane, to enter the service of the King of Denmark, when he attains the proper age for such purpose; and for both of us to keep & maintain the title of Danish Barons, without forfeiting any whatever of our rights as Brittish liege & loyal subjects.

I am led by some particular personal motivs to beg, that this present affair may, as far as possible, be kept secret, at last untill it is ultimately settled, in my favour as well as my sons, as I dare to flatter me.

I remain most respectfully
 Yours Excellency's
 most obedient . . . Serv. . .
 Charles Borre Selby
 of the family of Selby of Biddlestone
 in the county of Northumberland
 & Danish Baron, chamberlain
 to the King of Denmark & his
 Envoy extraordinary to the court
 of the Netherlands; Knt. G. C.
 of the order of Dannebrog.

*) I det endelige Erektionspatent Art. 13 B. bestemmer Erektor, at der skal dannes et Familiearkiv, hvori den originale engelske Stamtavle, Skrivelsen fra Robert Peel, og et videtur fra Advokat Froude i London, som godtgør den danske Linies Arveret til Biddlestone, skal indgaa.

b. ROBERT PEEL TIL LORD ABERDEEN.

Whitehall.

Nov. 3d. 1828.

My dear Aberdeen.

I return to you the enclosed letters from Mr. Charles Bagot and from Baron Selby, the Danish Minister at the Court of the Netherlands.

It does not appear to me that the Crown can with propriety be advised to interfere in the matter referred to in Baron Selby's letter, nor is there probably any necessity for the intervention of the Crown.

I presume that Baron Selby's father was born in England. In that case Baron Selby and his son are natural born subjects to the King of England though born out of the King's dominions.

They cannot divest themselves of the obligations of allegiance, and must take care that by entering into any foreign service they do not contract engagements incompatible with that allegiance — or with the Laws of England.

Such care being taken — their Rights as British subjects are, I apprehend, unprejudiced.

I am, my dear Aberdeen,
Your most faithfull friend
Robert Peel.

the Earl of Aberdeen.

c. LORD ABERDEEN TIL SIR CHARLES BAGOT.

Foreign Office

Nov. 4. 1828.

Dear Bagot.

I do not know if the answer which I inclosed from Peel upon the subject of Baron Selby's application may be thought satisfactory, but it is such as I expected to receive.

Believe me yours most sinc/
Aberdeen.

d. SIR CHARLES BAGOT TIL BARON SELBY.

Brussel, Novbr. 6. 1828.

My dear Baron.

The mail has just arrived from England and brought me the inclosed letter from Lord Aberdeen transmitting to me one which He had received from the Secretary of State for the Home Departements upon your business.

Mr. Peel's opinion is I fear not quite as satisfactory as I could have wished but it seems so clear and distinct that there remains, I should think, nothing more which I can do in the matter. If however you think otherwise I need not tell you how much I am at your orders.

I have the honor to be, my dear Baron, with great regard and consideration

your most truly
and faithful
Charles Bagot

P. S. You are liberty to keep the inclosed papers if you have any wish to do so.

C. B.

(Originaler i det Selby'ske Familiearkiv, Grovskabet Brahesminde Arkiv Pk. 83, L. A. O.).

DAABSATTESTER

for Jeromia Cathrine og Charles Ernst Selby.
Udtog af Daabsprotokollen for den evangelisk-
lutherske Kirke i Cassel.

I

Am neunten Februar 1812 wurde getauft:

Fräulein JEROMIA CATHARINA

geboren in Cassel am vierundzwanzigsten Januar 1812 Abends um 7 $\frac{3}{4}$ Uhr.

Die Eltern sind Se. Excellenz Freiherr Charles de Selby, Sr. Königlichen Majestät zu Dännemark und Norwegen Kammerherr und ausserordentlicher Gesandter am Königlich Westphälischen Hofe, Ritter des Dannebrog-Ordens, und dessen Gemalin Frau Christiane Georgine Louise de Selby, geborne Falbe.

Die TAUFFATHEN sind Ihre Königlichen Majestäten der König und die Königin von Westphalen, vorgestellt durch Se. Exzellenz den Herrn Grafen von Fürstenstein, Minister Staatssecretair in der auswärtigen Verhältnisse p. p. und Ihre Exzellenz die Frau Gräfin von Boholz [Bochholtz], Grosshofmeisterin Ihrer Majestät der Königin.

Ausgezogen Cassel am zwölften Februar 1812

Für die Treue des Auszugs

Georg Friederich Götz

L. S.

Doctor der Theologie und erster Pfarrer
an der ev: lutherischen Kirche in Cassel.

Vu pour Légalisation de la Signature du Sr. Götz, premier Curé de l'église Luthérienne à Cassel.
Cassel, le 5. Avril 1812

Le Ministre Secrétaire d'Etat et des Relations Extérieures
Comte de Fürstenstein
Pour le Ministre

Le Secrétaire Général du Ministère

Hugot[?]

At ovenstaaende Attest er egenhandig [sic] undertegnet af H. E. Grev Furstenstein Kongl. Vestphalsk Minister for de udenlandske Sager, det bevidnes herved

Cassel d. 6. April 1812

Charles Baron de Selby

L. S.

Kammerherre, Ridder af Dannebrogen
og overordentlig Gesandt ved det Kongl.
Vestphalske Hof.

Am neunzehnten September Achtzehnhundert dreizehn wurde getauft:

Charles, Erneste, Alexandre, Wilhelm, Valentin, Niels

geboren den drei und zwanzigsten August Achtzehnhundert dreizehn.

Die ELTERN sind: Sr. Excellenz, der Herr Charles Baron von Selby, Ritter des Dannebrog-Ordens, Sr. Königl. Majestät zu Dänemark und Norwegen Kammerherr und ausserordentlicher Gesandter am Königl. Westphälischen Hofe, und dessen Gemahlin, Frau Christiane Georgine Louise Baronin von Selby, geborne Falbe.

Die PATHEN-Stellen vertreten: die Frau Baronin von Selby, geborne von Brockdorff zu Gündenstein, vorgestellt durch die Mutter des Kindes, die Frau Baronin Wilhelmine von Selby geborne von Kneischel.

1. Sr. Excellenz der Kön. Dänische Staatsminister von Rosenkrantz vertreten durch den Herrn Legationssecretair, Kammerjunker von Koss.
2. der Kön. Dänische Kammerherr, Baron von Selby.
3. der Kön. Dänische Präses im Hof- und Stadtgericht auch Over-Landgericht zu Kopenhagen, Herr Conferenzzrath Franz von Falbe, Ritter des Dannebrog-Ordens.
4. Sr. Excell. der Kön. Westphälische Minister Staatssecretair Herr Graf von Fürstenstein.
5. Sr. Excell. der Kön. Westphälische Kriegsminister Herr Graf von Hoene.
6. Sr. Durchlaut. der Kön. Westphälische Oberkammerherr Fürst Ernst zu Hessen-Philipsthal.

7. Sr. Excell. der Kaiserl. Französische ausserordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Herr Baron von Reinhard.
8. Sr. Exc. Herr Graf W. v. Rechberg, Kön. Baierscher Kammerherr, ausserordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister am Kön. Württembergischen Hofe.
9. Sr. Excell. der Kön. Sächsische ausserordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister, Herr Graf von Schönburg Penig.
10. Sr. Excell. der Grossherzogl. hessische ausserordentliche Gesandte und bevollmächtigte Minister General-Major und General-Adjutant, Herr Baron von Moranville.
11. der Kön. Westphälische Staatsrath, Herr Ritter von Martens.
12. der Kön. Westphälische General-Procureur und Regurten-Meister Herr Ritter von Gossler.

Für die Treue des Auszugs

L. S.

Johann Nicolaus Ruppertsberg, erster
Prediger der Evangl. Lutherischen Gemeine und erster Director des von Frankenbergischen Armen- und Waisenhauses zu Cassel

Cassel den 20. Sept.

1813.

Endvidere forsynet med Attester af Grev Fürstenstein og Baron Selby ligesom den foregaaende.
(Originaler i det Selbyske Familiearkiv, Pk. 76. Grevskabet Brahesmindes Arkiv, O. L. A.).

PAVELIG DISPENSATION

Beatissimo Padre

Carlo Barone de Selby Ministro di S. M. il Re di Danimarca a Bruselles e la di Lui Consorte Luisa Baronessa de Selby nata de Falbé, et i Loro Figli supplicano con tutto l'ossequio La Santita Vostra per La facolta di potersi cibare di cibi grassi in tutti i giorni eccettuati dalle Leggi ecclesiastiche che &c.

Die Sabati 17 Februarii 1827 S S mus [Sanctissimus] D. N. D. Leo Div. Prov. Papa XII in particulari andientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita remisit preces arbitrio Oratorum Confessarii, Servata tamen lege jejunii, et dummodo ad evitanda scandala profiteantur in mensa Se esse a S. Sede dispensatos: Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. S.
[en Oblat]

Nicolaus Soldini S. Dan. per Unlis Ing Not.s [Notarius]
Paa Omslaget, hvori dette Papir ligger, staar der bl. a.
En Tilladelse fra — Rom

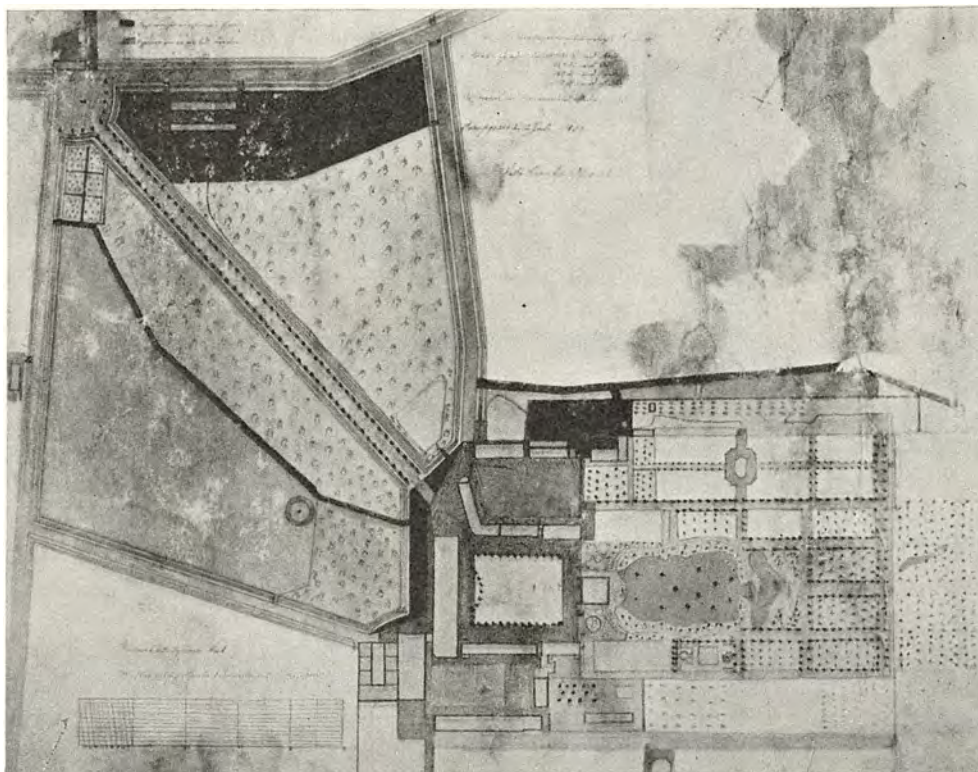
Det Selbyske Arkiv. Landsarkivet i Odense, Pakke 76.

OVERSÆTTELSE

HELLIGE FADER

Baron Carl de Selby, H. M. Kongen af Danmarks Minister i Bryssel og dennes Ægtefælle Baronesse Luisa de Selby født de Falbé og deres Børn bønfalder allerunderdanigst Deres Høllighed om Tilladelse til at spise Kød paa alle de Dage, som er undtaget i Kirkens Love.
At etc.

Velvilligst oversat af italiensk Translatrice Fru Landsarkivar BAGGE i Odense.

Plan af Orupgaard og dets nærmeste Omgivelser.

Findes paa Orupgaard

En Strækning af omtrent 590 Al. imod Nord

-	-	-	-	480	-	-	Vest
-	-	-	-	183	-	-	Sønder
-	-	-	-	150	-	-	Øster

alt regnet fra Borggaardens Middelpunkt

Orupgaard, 12. Juli 1839

BREV FRA CHARLES BORRE BARON SELBY TIL DATTEREN ROMA GREVINDE BILLE BRAHE

Bedste Roma.

Haag d/ 7de August 1840

Det har længe været dig bekjendt, at jeg anseer det som en Slags Pligt at stifte et Familie-Fideicommis under Navn af *friherligt Forlods*, en Pligt, der formeentlig alt paalaae min Fader, formedelst følgende Udtrykke i det ham under 2de December 1796 meddeelte Patent som Baron: »jure tamen majoratus, qualis *Baronum* privilegiis sancitus est, æternum observato», hvilke Ord din Mand nok er saa god at oversætte for dig, du veed endviidere, at en af de Grunde, der formaaede mig til at sælge Ourupgaard, var, at dette Gods ei havde det til et Baronie lovbefalede Hartkorn, og at jeg ingen anden Capital eyedede, ved hvis Anvendelse Godset kunde være bleven forstørret; paa den anden Side er det mig vitterligt, at du har yttret det Ønske, at jeg vilde oprette et Fidei Commis af den omgjældende Beskaffenhed.

At jeg gjør en betydelig Opoftrelse, idet jeg, for at naae Øyemeedet, *strax* frasiger mig fri Raadighed over meer end det Halve af min Formue, er indlysende, ligesom det er umiskjendeligt, at der maa ligesledes være en saadan fra din Moders Side, thi da vi have fælleds Boe, vilde hende, i Tingenes sædvanlige Gang, dersom hun overlever mig, tilkomme Halvdeelen af det, jeg efterlader mig, og desforuden en saakaldet Broderpart i den anden halve Part.

Det er fremdeles klart, at, hvis Fidei-Commisset skal være nogenledes klækkeligt, maae de af mine Børn, som ei kommer i Besiddelse af samme, lide Aftræk i deres dem efter min og din Moders dødelige Afgang tilfaldende Arvepart i Deeling efter Loven, for hvilket Afsavn ethvert af dem især har eventuel Erstatning i den Udsigt, der aabnes for det, at det selv eller dets Descendenter kan komme til at erholde det friherlige Forlods.

Ved din Mand er du bleven underrettet om, at jeg forberedede mig paa at foretage det Fornødne for at naae mit Maal, og hans Svar, som jeg behørig paaskiønner, forvisser mig om, at Udførelsen af min Plan ingen Indsigelse vil møde, enten fra din eller fra hans Side.

Uagtet jeg saaledes indhentede din og hans Meening, forestillede jeg mig alligevel ikke, at det vilde blive mig paalagt at indhænte mine samtlige Børns Erklæring angaaende mit Forehavende.

At dette er mig befalet, vil du erfare af den i Gjenpart vedlagte Skrivelse fra det danske Cancellie, hvorved jeg anlediges til at forelægge dig verificeret Afskrift af den Ansøgning, jeg har indgivet om Til-ladelse til at oprette det tilsigtede *Friherlige Forlods*.

Din Erklæring, for eller imod, vilde du være af den Godhed at paaføre Ansøgningens Gjenpart og for-maae din Mand til at underskrive den som Laugværge, samt til dernæst at indsende den til Etatsraad, General Fiskal TRESCHOU¹⁷⁵ i Kjøbenhavn med Anmodning om dermed at handle i Medhold af, hvad jeg i saa Henseende imidlertid vil have tilskrevet ham.

Mig vilde du summarisk meddeele Indholdet af din Betænkning.

Din Moders bliver samtykkende med Forbehold, at Deeling først skal finde Sted, efter at ogsaa hun har ombyttet det Timelige med det Evige, og at hun imidlertid skal nyde Renterne:

- a. af de Obligationer, som for hende ere deponerede i Stædet for Indskud i Enke-Kassen.
- b. af det, som ved min dødelige Afgang maatte overstige Beløbet af fl.372000, efterat fra denne Summa bliver draget Anslags Værdien af hine Obligationer og fl.210000 for Fidei-Commis Capitalen, samt for Alimentations Fondens *oprindelige* Beløb.

Charles indvilger naturligtvis ubetinget i mit Forslag.

Ella *siger*, at hun ikke vil samtykke uden under den Betingelse, at Idas Børn aldeles udelukkes af Arvefølgen eller i det Allermindste sættes efter samtlige andre Sædskendes Afkom, til denne, i mine Tan-ker høyst upassende, Clausul, vil næppe blive taget Hensyn, da jeg bestemt ikke vil rette mig efter den¹⁷⁶.

Ida ytrer, at hun vil erklære sig til Gunst for Forslaget, hvad hendes høje Gemal vil, veed jeg ikke, thi jeg har ikke været og er ikkun sjældnen saa lykkelig at faae ham i Tale, hjemme er han aldrig at træffe, hvad han meener er iøvrigt ligegyldigt, efterdi uindskrænket Raadighed over sit eget er hende formelig forbeholdt.

Som Værge paa mødrene Side for dine 2 yngste Søstre har din Svigerfader¹⁷⁷ lovet mig at optræde ved denne Leilighed; jeg har al Aarsag til at formode, at han paa deres Vegne vil være Forslaget gunstig.

Dette sagt, har jeg at tilføye den heele Families venlig kiærlige Hilsen til dig og din Mand, samt at vi alle, inclusive Ida's Børn, er vel.

Gud være med Eder, holde sin Haand over Eder og lade sin bedste Velsignelse i mange, mange Aar tilflyde Eder.

Selby.

(Grevskabet Brahesmindes Arkiv: Indkomne Breve til Lehns greve Henrik Bille Brahe og Grevinde Jeromia f. Selby 1812—71. B: Ch. B. Selby til Grevinden (O. L. A.)).

UDDRAG AF BREVE FRA CHARLES BORRE BARON SELBY TIL DATTEREN ROMA GREVINDE BILLE BRAHE

1.

Kjøbenhavn den 28^e og 29^e September 1845.

Jeg fælte mig ikke stærk nok til at tage Afskeed med Dig, min Roma, og FENGER¹⁷⁸ meente, at den turde angribe Dig meer, end Du i det Øyeblik kunde taale; desaaarsag fiernede jeg mig efter at have overdraget ELLA at meddeele Eder min Velsignelse. Gud lade den yttre sin fuldkommeneste Virkning efter Forjættelsen i 4de Bud, som Du saa troelig har opfyldt.

..... Maatte Dit forestaaende Ophold i Hyères have den forønskede tilsigtede gode Virkning.

Ved vor Ankomst til Svanholm fandt vi din Svigerfader¹⁷⁷ særdeles vel, og imedens vi vare der, gjorde hans Helbreds Tilstand dagelige Fremskridt, uagtet han langt fra ikke var forsigtig, men det modsatte i nogle Henseender, iblandt andre i sin Diæt.

Mandag Formiddag. Formedelst den stærke Blæst havde IDA BILLE¹⁷⁹ en meget maadelig Overfart, og naaede først om Eftermiddagen Kl. 4 hertil, rask og vel, samt øyensynlig forskjønned. Hun gik i Morges viidere til Svanholm. Norma blev i Aftes fortrinlig givet. Orchestret, for stærk besat i Forhold til Thea-trets Størrelse, vel støyende i Ouverture og Chorer, men udmærket modereret i Recitativ, Arier, Duetter,

&c. JENNY LINDS Stemme har større Omfang end HENRIETTE SONNTAGS¹⁸⁰, er nok ogsaa stærkere. Den er særdeles reen, navnlig i de høye Toner. Derhos er hun meget god Actrice, og ELLA meente, at hun tog Rollen anderledes, men bedre, med meer Værdighed end nogen af de andre Skuespillerinder, hun har seet i den. At din gamle Fader vovede at bivaane Forestillingen, vil Du af de foregaaende Linier have sluttet; jeg kan paa ingen Maade sige, at Vovestykket har bekommet mig ilde, dog gjentager jeg neppe et lignende.....

2.

*Kjøbenhavn, begyndt Tirsdag d. 21. October 1845
afsendt Fredag d. 24.*

..... JENNY LIND er da reist over Kiel til Berlin, hvor hun har Engagement. Dronningen skal ikke have været tilfreds med hendes Sang.

3.

Kjøbenhavn den 17/21 November 1845.

..... Dine Unger, som jeg beder Dig velsigne paa mine Vegne, kom sig, haaber jeg, hurtig og have siden været vel. — Af Erfaring veed jeg, at det ikke altid beroer paa den nervesvage at tilintetgjøre hos sig den physiske Virkning af Sindsbevægelse, end ikke at beherske den, og derfor begriber jeg, at Du stundom ikke befinder Dig saa godt som ellers; imidlertid er det netop imod Sindsbevægelse man ved Fornuftens Hielp maa arbeide, navnlig ikke lade den faae Overhaand, naar der egentlig ingen, eller ikkun ringe, Grund er til den. Skade, at Dine Øynes Tilstand ei tillade Dig at anvende Beskjæftigelse, som er det allerfortrinligste Middel til at hindre Tankerne fra at udskeide, dog troer jeg, Du vil finde, at Dit Syn angribes langt mindre ved at skrive end ved at læse, brodere, sye &c; om Strikning vil jeg ikke tale, da den ikke kræver nogen stadig Opmærksomhed. Den, der ene og alene skriver for at holde Tankerne fængslede, er ikke bunden til noget særeget Æmne; Erindringer af enhver Art, Reise Beskrivelser, fingerede eller sande, Romaner, Noveller, med et Ord, hvad det skal være, kan være Gjenstand for Behandling, Indbildnings Kraften kan gives frit Løb, alt under den eneste Betingelse, at det, der skrives, skal flyde umiddelbar fra Hjernen igiennem Pennen paa Papiiret, uden at man tillader sig at tage Bog, Landkaart eller tidligere Haandskrift til Hjælp, thi Læsning angriber Øynene, Copiering end meer. — Iøvrigt er det mig kiært, at Dit stundom mindre Velbefindende udelukkende tilskrives Dine Nerver, at de ere svage, er beklageligt, men dermed kan man leve i mange Aar.

Det vil alt være Dig bekjendt, at Din gode Mand har gjort det første Skridt til at kunne atter forene sig med Dig, dog hidtil uden bestemt at yttre sig om Tidspunctet for sin Afreise fra Haag

Jeg var naaet næsten hertil, da Maleren Hr. HOLBEK¹⁸¹ besøgte mig i det Ærinde at sige mig, at de Portraiten, han for Eder har i Arbeid nu, ere nu færdige, at een eller 2 Copier skulle paa Fredag afgaae med Pakkeposten til Hvedholm, og at de øvrige Stykker ville blive leverede hos mig, for at jeg enten selv kan expedere dem, eller overdrage dette til Hr. HOSKJÆR¹⁸². Komme de inden Fredag Eftermiddag, skal Du erfare det.

4.

Kjøbenhavn, den 9de December 1845.

.... Jeg skal flittig hilse fra Lady Abbess, fra JOHN¹⁸³ og Kone og SEARLES. WALTER¹⁸⁴ har handlet som brav Mand og contant afbetalt hvad resterede paa hans Faders Gjæld, til Anerkjendelse have Creditorerne foræret ham en Sølvpilade (Shield kalder John den), hvorpaa de havde ladet gravere vor Forfader, Sir WALTER SELBYS Heltedaad ved Forsvaret af Liddel Castle, imod Kong David af Scotland i 1342, skriver John, men efter Lindgards Engelske Historie, i 1345, hvor Fæstningen hedder: the pyle of Liddel og efter hvilken Beretning, Kong David lod Gouverneuren halshugge. At denne Befalingsmand var hiin Sir Walter, er uomtvistelig; indtil jeg læste Lindgard — IV Bind pag. 59 — troede jeg, at den tappre Helt var bleven *hængt*, og at det var formedelst hans Dødsart, at vi indtil vore Tider føre et Reeb under Sarazener Hovedet, som i alt Fald er til Mindet af en Hædersdaad, derom har man stedse været enig, Du har vel alt erfaret, at Tivoli-CARSTENSEN¹⁸⁵ har kjøbt KRABBES Gaard og Have, hvor han vil indrette en Vinter-Tivoli eller Casino; Arbeidet paa Bygningen paa Have-Grunden er alt begyndt. DU-JARDIN bor, indtil Paaske, paa 1^e og 2^{den} Sal i Gaarden.

Carstensen vil ogsaa opføre et stort Hotel de l'Union, hvortil han staaer i Underhandling om den store Gaard paa Garnisons Pladsen ligeoverfor Amalie Gade og 2de tilstødende faldefærdige Rønner. Det er ubegribeligt, at han kan finde Actionairer for over Rbd. 300000 i disse Foretagender, da det er almeen vitterligt, at han selv har gjort temmelig mange Penge af Tivoli, hvorimod Actionairerne liden eller ingen Dividende haver faaet, og Gjælden er bleven forøget med Rbd. 12000.

Gud med Dig og holde sin Haand over Dig og Dine.

S.

5.

Kjøbenhavn, $\frac{\text{Torsdag Aften}}{\text{den 18de December}}$ 1845.

..... Om Du end ellers fandt Dig vel i Hyères, vilde det alligevel være naturligt, at Du, efter det smertelig haarde Slag, som der har rammet Dig, at Du ønskede Dig jo før jo hellere derfra¹⁸⁶. Men tag Exempel af Din forklarede Gud hengivne Moder, hun mistede sin ældste Søn her, den yngste paa Ourupgaard, Dine to elskelige udviklede Søstre i Haag, og forlangte end ikke ud af de Bøeliger, med Hensyn til ANGÆLIKE ikke ud af det identiske Værelse, i hvilke hun havde lidt ethvert især af de store Tab. Lad mig see, min Roma, at Du med samme Kraft og Resignation bærer de Prøvelser, Forsynet paalægger Dig. — Jeg omtvivler ingenlunde, at Din brave Mand jo vil opfylde Dit Ønske om at forlade Dit nuværende Opholdssted; neppe vilde Du under den indtrufne sørgelige Omstændighed have Nytte af at forblive der, mindst hvis Din Søn ei hurtig kommer sig. B. B. er maaskee allerede hos sig [dvs. Dig], i alt Fald vel inden nærværende naaer Dig eller meget snart derefter, om han end afventer MORGENS[TIERNES]¹⁸⁷ Ankomst til Haag. Denne afreiste Torsdag d. 11e, og hverken kan det lægges Departementet til Last, at den nølede med Expeditionen, eller ham, at han tøvede for længe med at tage herfra, hvor Konen er bleven tilbage indtil Foraaret.

6.

Kjøbenhavn, Mandag d. 19de Januar 1846.

..... Du maa ikke indbilde Dig, at jeg havde til Hensigt at indbyde Dig hertil; det skulde gjøre mig Ondt, hvis Du omtvivlede, at Du vilde være mig en kjær og velkommen Gjæst, baade for Sommer og for Vinter, naar Du blot vil tage tiltakke med Huusets Leilighed, som Du jo kjender, men jeg ønskede at være underrettet om Dine Planer for at rette mig efter dem med Hensyn til Leyen af et større eller mindre Landstæd; til Løsningen af dette Spørgsmaal er det endnu ikke kommet, kommer maaskee slet ikke, da *intet* frembyder sig, som i nogen Maade kan anstaae mig. Dog har Mr. Secretary PETER BROWNE givet mig Haab om i nogle Dage at paavise mig et, hvormed vi kunne være tiente, saa mange vi ere eller blive. Hvad Dig angaaer, maa jeg imidlertid, imod min egen Interesse, tilstaae, at Du efter min Mening gjør klogere i at holde Dig meer imod Sonden, hvor langt, forstaaer jeg ikke at bedømme. At jeg ikke tager til Udlandet er af flere Grunde afgjort; FÆNGER, som tilføyer, at [han] ikke vil absolut fraraade det, tilraader det heller ikke, og meener, at det aldeles til ingen Nytte vil være mig.

Meget forbunden er jeg Dig for den mig tiltænkte Opmærksomhed med Hensyn til Dine Børns Maleri; for Tiden kan ikke tænkes paa at lade det copiere, da HOLBEK, som desuden er syg, har saa meget at bestille, saa han ikke kan befatte sig med dette Arbeid, og Gud veed, hvad i Mellemtiden kan forefalde. Tilladelsen kan, synes mig, ligesaa godt gjælde Daguerotyping, og dette vil jeg lade foretage, for at Billedet kan blive hurtigt færdigt. Du kan ikke forestille Dig, hvor godt din Mands Portrait, som Fritz har, er lykkedes.

7.

Kjøbenhavn, den 12/13 Februarii 1846.

..... Anstalter til Tegning af vor søde lille LOUISE's Portrait ere, forsaavidt det stod til os, føyede; den vil nok med det første blive paabegyndt.

Det bedste er godt nok, desaaarsag, og da Du endelig vil have det, modtager jeg Dit gjentagne Tilbud af en Copie ved HOLBEK — i Olie Farve — af Dine Børns Portraiter; Daguerotyper have rigtig nok altid noget sørgeligt ved sig.

Her er udkommen [en] Novelle: En Jøde¹⁸⁸, som vel ikke finder udeelt Bifald, ei heller mit i alle Henseender, men dog er interessant, fordi deri skildres Mosaiternes indre og religieuse Liv og forklares mig adskilligt, som jeg tidligere ikke fattede. — Etstæds i den finder jeg det afskyeligste Beviis paa Mishandling, jeg nogensinde har havt: En polsk Magnat — Starost — syntes om en fattig Jødes Kone, lod ham ved Magt transportere til Kirken og døbe (en herlig Præst, der gjorde det, ikke sandt?), tog da Konen fra ham og til sig, foregivende, formodentlig med Præstens Understøttelse, at en Christen ei kunde have en Jødinde til Ægtefælle. Saa utroelig Fortællingen monne være, anlediges dog, ved mit Kjendskab til de polske Adelsmænd og deres almindelige Adfærd, til at holde Historien for sandfærdig.

8.

Kjøbenhavn den $\frac{30te\ April}{4\ May}$ 1846.

..... JOSEPH CRIMINIL¹⁸⁹ skal atter være Kongl. Commissair ved Stænderne i Hertugdømmerne, lidet til Opbyggelse for Publicum her; ØRSTED¹⁹⁰ har man derimod smurgt om Munden ved at sætte ham afveyen og udnævne Etatsraad BANG¹⁹¹ til Kongl. Commissair ved de danske Stænder, een i mine Tanker god Forandring.

Grev CHR. DANNEKJOLD¹⁹² er i Dag afreist til Paris for at overbringe Elephanten; jeg vilde gjerne overtale mig til at troe, at den sendes til LOUIS EGALITÉ som Tak, fordi han er gunstig stemt i Arvefølge Sagen. Kherre v. D. MAAS¹⁹³ ledsager Greven, blot for Selskabs Skyld, hedder det.

9.

Kjøbenhavn den $\frac{28\ May}{1\ Junii}$ 1846.

..... Siig til Din Mand, at man endelig er bleven enig om Handels Traktaten med Preussen; den undertegnes nok i Dag, i alt Fald i disse Dage: at GUIZOT¹⁹⁴ efter al Sandsynlighed faaer Elephanten og Kong LEOPOLD formodentlig ligeledes: at Kongen af Sverrig kommer hertil den 12te Julii, om Dronningen ledsager ham, vidstes endnu ikke i Aftes.

Fredag den 29. LEHMANN og 2 andre¹⁹⁵, der havde holdt oprørske Taler ved det store Studenter-Møde i Fior, ere blevne frifundene ved Høyesteret, ham dog paalagt Processens Omkostninger. Meninger i Retten maae have været meget deelte, thi Voteringen optog næsten 5 Timer.

Naar han ellers talte, herskede en beundrende Taushed, almindelig Applaus paafulgte; i disse Dage er han derimod bleven hysset i 2 Actionnair Forsamlinger, i hvilke han havde taget Ordet, i den ene som Rets-Consulent, i den anden med eget Forslag.

..... Med Baron SCHOULTZES Gaards Forvandling til et Hotel de l'Union bliver nok Intet, da man ikke troer Herr CARSTENSEN, der nok vanskelig faaer sit Casino i Stand, fordi han nu dertil vil have 300000 Rbd., imedens han ved Subscriptionen havde erklæret, at 200000 vilde være meer end tilstrækkelige. — Tivoli er bleven aabnet for Saisonen, men har en mægtig Medbeiler i Alleenberg i Frederiksberg Allee.

10.

Ryegaard, den 16/for den 18. Junii 1846.

..... Det var Eders Moder, ikke jeg, der pleyede at sige: Fanden er gammel; de 2 1/2 seeneste Aaringer have hos mig hævet enhver Tvivl om, at jeg jo ogsaa er det: men ligemeget. Kue deraf lader jeg mig sandelig ikke.

11.

Ryegaard, Mandag den 13' Julii 1846.

..... Endelig er da i Løverdags — desværre et Aar eller 2 for seent — bekendtgjort et kongeligt aabent Brev, angaaende Arvefølgen; Indholdet finder jeg naturligviis fortræffeligt, fordi det aldeles stemmer med mine Anskuelse, og ønsker jeg, at Lykken ret snart maa krone de ommeldte Bestræbelser for at sikkre Monarkiets fuldstændige og uforanderlige Integritæt. Dette vigtige Aktstykke vil upaatvivlelig blive bekendtgjort i mangfoldige fremmede Aviser, og altsaa har jeg ingen Grund til viidere at omtale det.

UDDRAG AF ET BREV FRA ELLA BARONESSE WEDELL WEDELLSBORG
TIL SØSTEREN ROMA GREVINDE BILLE BRAHE

Kjøbenhavn den 9. Januari [1846].

..... Nytaars Aften tilbragte vi med Fritz, Mimi og Christian B. B., mine Tanker vare deelte og en stor Deel af dem i Hyères, jeg haaber Din gode Mand var med Dig, min Roma. Herren give i sin Naade, at, som Du siger til Fader, 1846 maae begynde en Række af gode Aar, som 36 begyndte en af haarde Prøvelser, oh, naar jeg tænker, hvilke Forandringer i de 10 Aar, og hvormange af vore Kjære, der have forladt os — Gud holde sin Haand over os Alle, og især tillade Han i Sin Naade, at vores stakels haardt prøvede gamle Fader ikke skal prøves oftere.

I Tilslutning hertil skal meddeles en Oversigt over de Dødsfald, hvortil der hentydes i ovenstaaende, suppleret op til Baronens egen Død i 1849:

- 1836, 21. April døde i Haag Angelique Selby, knapt 17 Aar.
 1838, 11. Maj døde i Haag Nancy Selby, godt 20 Aar.
 1842, 9. Febr. døde i Kjøbenhavn Nelly Bülow, født Selby, godt 56 Aar.
 1843, 25. Maj døde i Haag Charles Ernst Selby, knapt 30 Aar.
 11. Novbr. døde i Kjøbenhavn Louise Selby, født Falbe, 57 ½ Aar.
 1844, 12 Marts døde i Kjøbenhavn Frantz Bülow, godt 76 Aar.
 1845, 16. Febr. døde i Haag Ida van Brienen, født Selby, godt 35 Aar.
 28. Novbr. døde i Huyères Louise Bille Brahe, næsten 1 ¼ Aar.
 1846, 9. Novbr. fødte Ella Wedell en dødfødt Dreng.
 1848, 14. Septbr. døde i Penzing ved Wien Roma Bille Brahe, født Selby, 36 ½ Aar.
 1849, 31. Jan. døde i Wien Vilhelm Moritz Bille Brahe, godt 5 Maaneder.
 19. Juli døde i Kjøbenhavn Christian Tuxen Falbe, godt 58 Aar.
 30. Juli døde paa Bonne Esperance ved Kjøbenhavn Charles Borre Selby, knapt 71 Aar.

DIVERSE BREVE

1.

NIELS ROSENKRANTZ TIL BARON C. B. SELBY.

à Coph. ce 28. Novb. 1820.

En vous faisant part, mon cher Baron, de votre nomination, j'aime à vous exprimer tout le plaisir que j'éprouve d'avoir été à même de vous faire rentrer en activité.

J'espère vous voir bientôt ici afin de pouvoir concerter avec vous ce qui regarde le départ pour votre poste.

Je n'ai que le tems de vous assurer de limvariable[sic] attachement de votre devoué

N. Rosenkrantz.

Udskrift:

à Monsieur

Monsr. le Baron de Selby
Chevalier, Chambellan,
Ministre du Roi à la Cour
du Roi des Pays-Bas &c.

à Ourupgaard
dans l'Isle de Falster

(Original i det Selby'ske Familiearkiv Pk. 76, Grevskabet Brahesmindes Arkiv, L. A. O.)

2.

PRINS CHRISTIAN (VIII) FREDERIK TIL BARON C. B. SELBY

Hr. Kammerherre Selby. Med særdeles Deeltagelse har jeg og min Gemalinde erfaret Deres Frues lykkelige Forløsning med tvende Døtre. Gud ske lov, at Moder og Børn befinde sig vel, uagtet de forlængede Lidelser, som denne dobbelte Velsignelse have forvoldet.

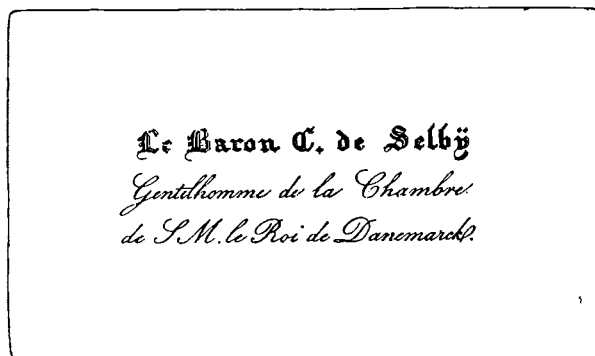
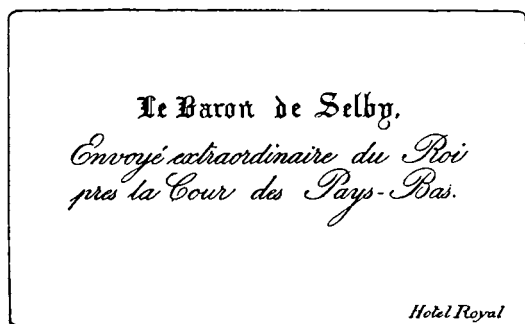
Vi modtage med Forbindtlighed den Opmærksomhed, De vil have at give een af disse Smaa Navnet Carolina Amalia og at regne os blandt Deres Faddere, De selv Hr. Kammerherre, og Frøken Ella vil nok møde paa vore Vegne. Den lille Navne kan altid regne paa, min Kones særdeles Deeltagelse, og jeg behøver ikke at forsikre Dem om samme Sindelag fra min Side, saavel for Barnets som for dets Forældres Skyld.

Det glæder mig, at De har kunnet meddele mig bedre Tidender om Charles Helbred. Efter hvad De skriver, turde jeg raade Dem og Deres Frue hellere at besøge ham, end at lade ham besøge Dem.

Jeg veed ikke, om jeg skal lykønske Dem til Gr. H. BILLES Tilbagekomst til den nederlandske Legation.

MORGENSTIERNE arbejder meget paa at komme derhen for Konens Skyld.

KLAUSWITZ¹⁹⁶ vil meget længe ikke kunde vende tilbage fra Orienten, hvor han endnu ikke er et Skridt videre.

Gud ske Lov, at den nye Konge i Frankrig har begyndt saa moderat og constitutionsmæssig, som det synes, vinder han stor Popularitet, og Partierne ere ej saa fiendtligsindede som fordem. En Ministerieforandring er vel at vente.

Jeg slutter med de bedste Ønsker for Deres Frues Helbredelse og beder meget at hilse, ogsaa paa min Kones Vegne og stedse at troe mig

Deres
forbundne og velvilligste
Christian Frederik.

Kiøbenhavn. 30 Oct. 1824.

Baron Selbys Paaskrift:

Prinds Christian Frederiks Antagelse paa egne og Gemalindes Vegne, af vor Ansøgning at holde vores Datter Carolina Amalia over Daaben.

21. Nov. 1824.

(Original tilhører Sekretær Poul Quaade).

3.

ARVEPRINSESSE CAROLINE TIL BARONESSE SELBY

Kjøbh: d 30de Nov. 1824.

Deres Brev, kjere Frue Selby fra 21de denne Maaned, modtog jeg igaar, og iler strax at takke Dem, derfor, som især for, at De har villet opkalde Deres Lille efter mig. — Maaden paa hvilken denne høitidelige Handling har været indrettet, var jo overmaade kjøn, og jeg kan kuns føie min oprigtige Tak til, fordi De og Baronon saa godhedsfuld ved denne for Dem saa vigtige Leilighed have tænkt paa mig. —

Lev vel, gode Frue Selby, hils Deres Mand, og troe Bøge, at jeg stedse vidst tager den oprigtigste Deel i Alt, hvad Dem og Deres Kreds angaaer. —

Caroline

H. K. Høyhed Kronprindsessens bifaldende Svar paa min Kones Anmeldelse om, at hun havde la-
de[t] H. K. H. forestille ved Frøken Esdorff, som Fadder for min Datter Caroline.

[skrevet øverst paa Papiret af Baron C. B. Selby]

Opbevares paa Langesø blandt Frøken Elisabeth Quaades Papirer.

4.

PRINS WILHELM AF HESSEN-PHILIPSTHAL TIL BARON C. B. SELBY

Prindsen af Hessen Philipsthals Svar paa min Anmældelse om, at Græv Reede havde forestilt H. D. som Fadder for min Datter Caroline.

[skrevet øverst paa Papiret af Baron C. B. Selby].

Ew. Hochwohlgebohren

Verbindliches Schreiben vom 20ten November habe ich gestern mit vielem Vergnügen empfangen, und ich bin sehr dankbar für die Nachrichten, welche Ew: Hochwohlgebohren mir in Hinsicht der Taufe, Ihrer ältesten Zwillings-Tochter, bey welcher mir Ew: Hochwohlgebohren die Ehre erzeigt haben, mich zu Gevatter zu bitten, gütigst mittheilen wollten.

Empfangen Sie, verehrtester Herr Baron meine aufrichtigste Versicherung, daß ich die Pathenstelle bey der Neugebohrnen mir dem innigsten Vergnügen übernommen habe, und nichts herzlicher wünsche als mich jemahls im Stande zu sehen, der Familie Ew: Hochwohlgebohren nützlich seyn zu können!

Dem gütigen Andenken Ihrer Frau Gemahlin bitte ich mich auf das angelegentlichste zu empfehlen; ich hoffe, daß sie nun vollkommen wieder hergestellt ist, und daß sich auch die beyden kleine Zwillinge recht wohl befinden.

Meine Gemahlin, die den lebhaftesten Antheil an dießem frohen Ereignisse genommen hat, empfiehlt sich Ihnen und der Baronesse verbindlichst und hofft recht bald günstige Nachrichten von letzterer zu empfangen.

Indem ich Sie ersuche, von meiner vollkomenen Hochachtung überzeugt zu seyn, habe ich die Ehre mich zu nennen

Ew: Hochwohlgebohren
gehorsamer
Wilhelm P.z Hessen Philippsthal

Copenhagen
den 30^t Novbr.
1824

Opbevares paa Langesø blandt Frøken Elisabeth Quaades Papirer.

5.

KONG FREDERIK VI TIL BARON C. B. SELBY

I Anledning af Din allerunderdanigste Skrivelse af 13de d. M. ville Vi allernaadigst have dig tilkjendegivet, at vi Intet vide, der kunde være til Hinder for, at Du ved Din Datters forestaaende Giftermaal iagttager, hvad de nederlandske Love i saa Henseende foreskrive, ligesom Vi tillige lykønske Dig til bemeldte Din Datters ægteskabelige Forbindelse.

Befalende Dig Gud.

Givet i Vor Resentsstad Kjøbenhavn, d. 24de Septbr. 1836

Frederik R.

Til

Os elskelige Kammerherre, Hofjægermester, Storkors af Dannebrogen, Baron Selby, Dannebrogsmænd, — Vor Gesandt ved det Kongelig Nederlandske Hof

(Original i det Selbyske Familiearkiv Pk. 76, Grevskabet Brahesmindes Arkiv, L.A.O.)

6.

PRINSESSE JULIANE TIL BARONESSE LOUISE SELBY

Freitag Morgen.

Gode Louise! Jeg maae dog endelig skriftlig bevidne dig min inderlige Deeltagelse i din Sorg i Anledning af din kiere Søns Død, troe mig jeg føler dybt dit store Tab og er tillige saa bekymret, at din Helbred skal lide under det, jeg vilde ønske, at jeg inden min Reise, kunde see dig et Øjeblik, men naar du er for svag dertil, vil jeg hellere renoncere derpaa, du maae heller ikke svare mig skriftlig, derom beder

jeg dig. Gud give dig Kraft til at bære den Sorg, Vor Herre har paalagt dig, og skaane dig jo ret for din Mand og Børn og os alle, som har dig kier, gode Louise. Mange Hilsener til dine Døttre fra din ret af Hier-
tet deeltagende

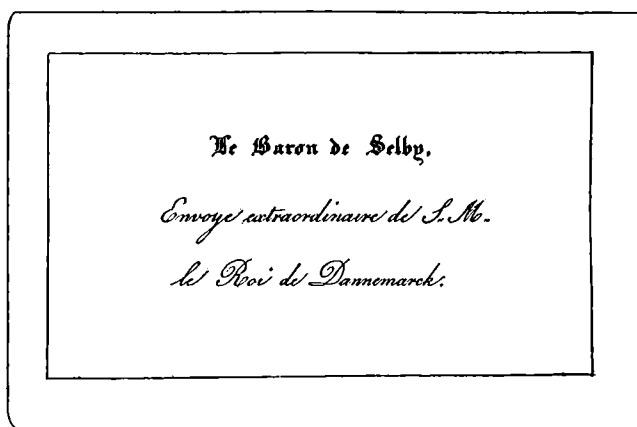
Juliane

Lille Brev med smal, sort Rand blandt Frøken Elisabeth Quaades Papirer paa Langesø.

7.

KONG CHRISTIAN VIII TIL BARONESSE LOUISE SELBY

Gode Frue Selby! Ved Modtagelsen af Sørgebudskabet om Deres kiere Søns alt for tidlige Død føler jeg dybt alt, hvad Moderhertet maae lide. Det er ikke de sønderbrudte Forhaabninger alleene, som De og Deres Mand maae beklage, det er det Savn, som intet kan erstatte, og som et saadant Tab efterlader i ømme Forældres Hierter, det er det Moderhertet føler fremfor alt. At ville trøste dette i saadant Øjeblik, vilde

være forgieves, men Gud skee Lov at man i sig selv ved Religionens Bistand har den bedste Trøst, i den Overbeviisning at Herrens Veje, om vi end ej fatte dem, ere de bedste, og derhos er Haabet om Giensyn hisset tilbage, hvor den elskede Charles, ej eene, men i Foreening med tvende forudgaaede Søstre engang, gid seent, vil modtage sin ømme Moders forklarede Aand og berede Hende ufattelige Glæder i de Saliges Boliger.

Gid disse Linier, som det sandeste Venskab have indgivet mig, maatte tiene til at mildne Deres Hierte-Sorg og forvisse Dem om den inderlige og oprigtige Deeltagelse i Deres Sorg, som ydes Dem, kiere Frue Selby, af Deres

uforanderlig hengivne
Christian R.

Brev med smal, sort Rand blandt Frøken Elisabeth Quaades Papirer paa Langesø.

8.

LANDGREVINDE CHARLOTTE AF HESSEN-CASSEL TIL BARONESSE LOUISE SELBY

Jeg kan ikke fornegte min Følelse gode Louise ved disse Linier at bevidne Dem min inderligste Deeltagelse ved Deres grenseløse Sorg. Hvor kan jeg føle med Dem, thi intet paa Jorden er tungere end at miste kjere Børn, og især naar man ikke har den Trøst, at man til det sidste Øjeblik har kundet vere med dem.

Fraværelsen er i et sligt Øjeblik det haareste [!] man kan tænke sig. Der gives ingen Trøst uden den Ouverbevisning, at Forsynet styrer alt til det bedste, og at de kjere Vesener, som Gud i Sin Visdom berøver os her paa Jorden, sikkert engang igjen Samles med os i Himmelen for ald[r]ig at blive skilt fra os. Men der hører Tid og Kraft til at berolige sig. Gud give, at Deres Helbred blot kunde blive stærket en Slig Sorg kan kuns gjøre det bedre. Jeg haaber, at naar nogen Tid er gaaet, at De kunde blive saa vel, at De kunde gjøre en Reise til Deres Døttre og Børnebørn, det vilde sikkert vere den bedste Couer for Dem. Landgre-

ven [og] mine Døttre har paalagt mig at Sige Dem, hvor uendelig de føler for Dem og Deres gode Mann og Børn. Naar jeg hører, at det gaar dem lidt bedre, at jeg ikke plager Dem med mit Besøg, saa haaber jeg, at De tillader mig, at jeg tør komme for ret af Hjertet at bevidne Dem min inderligste Deeltagelse. Deres oprigtige

Charlotte Land. af Hessen

den 2. Juni

1843

Udskrift:

à Madame

Madame la Baronne de Selbye

Opbevares paa Langesø blandt Frøken Elisabeth Quaades Papirer.

Vaabenerne Spoelberch og van Brien
 Vicomtesse Louise de Spoelberch f. Baronesse van Brien.
 Broderi paa et Lommetørklæde
 Tidligere Holstenshuus — nu Langesø

ALBERTA, DEN STORE DUKKE

Det var den første Maj 1800 og nogle og tredive, Solen skinnede varmt og smilende ned over den pyntelige Hof- og Residensstad Haag, over det klare Vand i Fiskeparken og det mindre klare Vand i Kanalerne, over de frodige Træer paa Lange Vorhaut i dets lysegrønne Foraarsdragt og Markedsteltene imellem de slanke Stammer. Den 1ste Maj, den første Markedsdag, var altid en Festdag for Datidens Haag, men dette Aar var Markedet ualmindelig stort og fornøjeligt. Helt ind til »Plein« paa den anden Side af »Mauritz Huis«, Musæet, der bader sine Fundamenter i Fiskeparkens Vand, strakte det sig; her fandtes et Cirkustelt og derindenfor traadte to Smaapiger deres fjerlette Dans; de bar et Navn, der har en god Klang i dansk Kunst, et Navn, der nævnes og bæres af den nulevende Generation med Beundring og Stolthed — Navnet »Price«. — Her havde ogsaa Mr. Martin — Martin blev, efter Hagenbecks Udsagn, den første Direktør for den zoologiske Have i Rotterdam, hans Menageri dannede Grundlaget for Havens Dyrebestand — rejst sit prægtige Menageri og fremviste sine udmærkede dresserede Dyr, fremfor alt de to mægtige Løver, den skikkelige »Nero«, der var saa godmodig, at Haag's unge Dandy'er, der var gode Venner med Mr. Martin, havde Lov til at klappe den, naar den blot lystrede dem og henholdsvis lagde og rejste sig, naar de sagde »coucher« eller »lève toi«, og »Cobourg«, med Braksnuden, der viste Tænder som en Bulbider; den hadede Mr. Martin, og engang vovede den endog at bide sin Herre og Mester i Benet, men stærke Mr. Martins Staalnæve ramte dens Næseben, saa det splintredes som Glas, og tvang den saaledes til at slippe sit Bytte; men siden den Tid bar »Cobourg« Mærket af at have truffet sin Overmand, og den Rædselsgysen, der gik igennem Publikum, var ikke nær saa stærk, naar Mr. Martin lagde sit Hoved i »Nero's Gab, som naar han lod »Cobourg« springe igennem Tøndebaand.

Det var dog især paa Lange Vorhaut, at Markedsgæsterne koncentrerede sig; her syntes alle Hollands Provinser at have sat hinanden Stævne, Bønderfolk og Fiskere i deres maleriske Dragter, Borgere og Beaumonden i Datidens løjrlige, men ikke uklædelige Dragter. Af Fiskerbefolkningen var det især Kørnerne fra Scheveningen, der dominerede; dengang, ligesom nu, med de mærkeligste Hatte plantede ovenpaa deres kønne Hovedtøjer, saa man knapt kunde se de fine Udsyninger og de ofte ret kostbare Smykkenaale. Ogsaa i en anden Retning mødtes de forskellige Dele af Landet, nemlig paa Honningkagernes Omraade; her var, foruden mange andre, baade Deventer Kook og Haarlemmer Heckerches, Haagscher Beskuyter og hine henrivende Pufferties, der tilberedtes paa Stedet, og som man spiste med Fingrene, medens Fedtet drev ned ad de sorte Mitainer. — Blandt de mange spadserende var der især en Familie, der tiltrak sig Publikums Opmærksomhed; det var den danske Gesandt, der med sin Hustru, sine mange Døtre og nogle

tilfældige Gæster fornøjede sig paa Markedet; man vidste, at deres Hjem var det mest gæstfri Hus i Haag, at der færdedes saavel Ind- som Udlændinge, som var de hjemme. Tyskland ydede sine Kunstnere og Videnskabsmænd, England sine Statsmænd og Politikere, og Naboerne mod Syd disse urolige Hoveder, der maatte vende Fædrelandet Ryggen for en Tidlang; her mødtes den landflygtige Carlist med sin Landsmand, Dronning Christines Repræsentant, der med de selvbevidste Ord: »je sers mon pays« trykkede sin landsforviste Landsmands Haand. — Her saas, som en landflygtig Døgnflue, hin franske Marquis, der som politisk Flygtning forfulgtes af Politiet, og da han mødte disse Lovens Haandhævere paa Trappen i sit Hotel, og de, uden at genkende ham, spurgte om Marquis B. var til Stede, havde Aandsnærværelse nok til at svare: »il y était il y a un instant«, for derpaa over Rotterdam, at opsøge det gæstfri England. — Her søgte en stakkels »guet-apens«, ham med de »onde Øjne«, hen for at trøste sig for Folkets Haan og Rædsel, endskønt hans Vanskæbne ogsaa forfulgte ham herhen, og det f. Eks. regnede ind netop det Sted, hvor han sad, da han var med Familien i Circus; og da han en anden Gang bød Lærerinden Armen for at føre hende ud fra en Forsamling, gik Trappen i Stykker, netop som de to satte Foden derpaa. Mindet om dette enestaaende Hjem med sin storslaaede Gæstfrihed bevares endnu med hollandsk Trofasthed i Erindring af den nulevende Generation i Haag. Det var dog ikke alene ved deres Talrighed, at Gesandtens Damer hin Markedsdag i Haag tiltrak sig Folks Opmærksomhed, men ogsaa ved deres paafaldende Skønhed; alle var de lige smukke, lige fra den statelige Matrone med Raceansigtet til de sirlige Tvillinger, der løb i Forvejen i lyse Gingangs Kjoler med Falbelader over de lange Mamelukker, Bandeler Sko og store Straahatte; men skulde en af dem have baaret Prisen, saa var det vel nok den halvvoksne Pige med de rige, mørke Fletninger og de store bløde, brune Øjne, der gik saa ærbart ved Siden af sin Moder; det fandt vist ogsaa den unge Mand, der gik paa Moderens anden Side med det blonde Werther Hoved og de sværmeriske blaa Øjne, i det mindste bøjede han sig, saa ofte han kunde, frem og betragtede, forbi Moderen, det yndige Ungpigeansigt; Pigebarnet morede sig med at se paa de mange virkelig smukke Sager, der fandtes; men pludselig lyste de dejlige Øjne med dobbelt Glans, hun havde faaet Øje paa en mægtig Dukke i sribet Jakonets Kjole, sort Silkemantille, gule Bandelersko, stor Kalesche Hat, med papier-maché Hoved, malet, sort Haar og stikkende sorte Øjne, og hun bad nu med sagte Stemme sin Moder om Lov til at købe »la grosse poupée«, men hun fik til Svar, at naar man var 15 Aar, købte man ikke store Dukker; bedrøvet bøjede hun det smukke Hoved, og forgæves søgte Hatteskyggen at skjule de store Taarer, der perlede i de lange Øjenhaar; men den unge Mand med Wertherhovedet havde set og forstaaet alt, og hans Beslutning var hurtig fattet. Da han lidt efter havde fulgt Familien til Vogns, vendte han tilbage til Markedet og opsøgte det Telt, hvor den store Dukke fandtes.

Det var samme Dags Aften, og Gæsterne begyndte at samle sig i Spanische Hof, det store Hus i Vest-einde, hvor det danske Gesandtskab den Gang havde til Huse, og hvor siden den Tid den engelske Legation findes. — Solen var ikke endnu gaaet ned, Diplomaternes Tider var dengang ikke saa sene som nu, og deres Aftensammenkomster begyndte omtrent paa samme Tid, som deres Middagsselskaber nu finder Sted; endnu havde kun ganske faa Gæster indfundet sig og hjalp Familien med de sidste Forberedelser; to af Døtrene prøvede ved det taffelformede Klaver halvhøjt den Sang, de om lidt skulde udføre sammen med deres berømte Veninde; Husets eneste Søn ordnede Kortene paa Spillebordene. Han var lige saa smuk som Søstrene, men i Aften havde han et fraværende Udtryk, hans Tanker var vel hos hans fjerne, engelske Brud, hende han aldrig skulde hjemføre som sin Hustru, for paa hans Pande havde Døden allerede sat sit usynlige Stempel. — Nu begyndte Klokkespillet paa Domkirken lige over for at lyde, Moderen og den ældste Datter saa smilende paa hinanden, de vidste, at i dette Øjeblik rejste en af deres gode Venner sig hende i sin Klub, gik ud paa Gangen, hvor Tjeneren stod parat med Hat og Stok, satte langsomt Hatten paa for derefter, Aften efter Aften, i samme Tempo, med de samme afmaalte Skridt at begive sig hen til det danske Gesandtskab og træde ind i Salonen i det samme den sidste Tone af Klokkespillet lød. — Men dette var endnu ikke halvt spillet ud, da Døren pludselig gik op og en aldeles uventet Gæst traadte ind i Stuen, det var den store Dukke fra Markedet, der, ført af Tjeneren, der holdt hende i Bæltet, gik hen imod den smukke unge Pige med de brune Fletninger; hun forstod straks, at den var til hende, greb den og løftede den op til sig. Som hun stod der, med den store Dukke i sine Arme, lignede hun nærmest en yndig ung Moder; de søgende Blikke lod hun glide rundt i den lille Forsamling for at gætte fra hvem, Dukken kom, og hurtigt havde hun fundet Giveren, der naturligvis havde været blandt de første Gæster i Aften for at være Vidne til hendes Glæde. »Den er fra Dem, Grev Albrecht, jeg kan se det,« udbrød hun og greb hans Haand med sin frie højre, »aa, hvor jeg er glad. Tak! Tak! — og den skal hedde Alberta

efter Dem!» Hendes Moder havde nogle banale Talemaader paa Læben om, hvor han forkælede Barnet og sligt, men pludselig forstummede hun, hun havde set det Blik, hvormed han betragtede den unge Pige, hun havde set Barnet rødme under dette Blik og sænke sine brune Øjne, og hun forstod, at her var ingen Talemaader paa Plads; i Skæret af den synkende Sol derude i Haven, til Klokkespillet's spinkle Lyd, saa hun deres unge Kærlighed gry — men hvorfor blev hun dog saa underlig vemodig stemt? Det var jo dog kun idel Glæde altsammen. — Da lød den sidste Tone af Klokkespillet, Døren gik op, og samtidig med den metodiske Ven traadte en Dame over Tærskelen, med Rosenkransen paa det buklede Haar, med det røde Langshawl over de slanke Skuldre i Pufærmerne, saaledes som man endnu kan se hende paa Maleriet, der findes paa en af vore Herregaarde, hun der var alle Festers Dronning ligesom hun var Kunstens og Skønhedens Dronning, den sardinske Gesandt Grev Rossis's henrivende Gemalinde — Henriette Sontag!

Et Aar derpaa laa en ung Pige svøbt i hvide Lin paa sit hvide Leje. Baghaaret havde de klippet af hende, men ikke desto mindre laa det brune Haar fra Tindingerne i to brede Fletninger ned paa hver Side af det blege, unge Ansigt. Grædende sad de smukke Søstre ved det tavse Leje, og Tvillingerne i sorte Kjoler over Mamelukkerne, med sorte Baand i de smaa stive Fletninger, stod der ogsaa Haand i Haand, forskræmte og forundrede; det var første Gang de mærkede Livets Alvor, første Gang de saa Døden i Øje — Døden, der siden saa ofte og ubønhørligt skulde stirre paa dem.

Men langt derfra, i sit tyske Fædreland, stod den unge Mand med Wertherhovedet og knugede bedrøvet det Brev, der havde bragt ham Efterretningen om den unge Piges Død, og den første dybe Sorg i hans Liv. Aldrig mere skulde han se de store brune Øjne, hverken taarefyldte eller glædesstraalende, aldrig mere den bløde Mund hverken smile eller sukke. »Adieu petite«, hviskede han uvilkaarligt, ligesom alle, der behersker flere Tungemaal, fortsættende sin Tankegang i det Sprog, han nys havde læst, — »Adieu, pour toujours!« —

Hun var den første, der gik bort af de smukke Søstre, blandt hvilke Døden holdt saa tidlig og rig en Høst, men hendes Dukke findes endnu og holdes højt i Ære af Slægten som et synligt Minde om et Hjem, der var værd at have kendt, om en Tid der var værd at have oplevet. — Kaleschehatten og den sorte Silkemantille er gaaet al Kødets Gang, men de gule Bandelersko er der ligesom den sribede Jakonets Kjole, og de stive, sorte Øjne stirrer lige uforfærdede ud i Livet som dengang hun, ført af Tjeneren, holdt sit Indtog i den store Sal i Spanische Hof.

Ovenstaaende Novelle, som skildrer en Episode i Baron Selbys Hjem i Haag, er skrevet af hans Datterdatter, Frøken Elisabeth Quaade, efter de Beretninger, hun havde hørt om Livet i sine Bedsteforældres Hjem.

Novellen blev, sammen med nogle andre, udgivet i 1927 efter Frøken Quaades Død.

Den i Novellen omtalte Dukke Alberta, opbevarede af en af de i Novellen omtalte Tvillingsøstre, Gehejmerraaende Caroline Quaade født Baronesse Selby, der testamenterede den til sin Søstersøns Sønnedatter, Fru Marie Antoinette v. Lowzow, født Comtesse Bille Brahe Selby, der har skænket Dukken til Nationalmuseet, hvor den nu findes.

NICOLINE BAHNSEN kaldet BRAHMA
sign. D. Kauffmann 97 Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby, født Fønss

HVAD BRAHMA FORTALTE

Af Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss.

Foran mig ligger en gammel Skudsmaalsbog. Den er udstedt den 26. Marts 1833 for Nicoline Bahnsen, bosiddende i »Staden Nyekjøbing paa Falster«. Tidens Tand har gulnet Bladene og afbleget Skriften, men med lidt Anstrengelse er denne dog læselig.

Den daværende Sognepræst, Pastor Neess, har indført, at den unge Pige er født 27. Maj 1819 og af ham den 14. April 1833 konfirmeret, og, tilføjer han, at hun under Konfirmationsforberedelserne har udvist en stadig Flid og et godt Forhold.

Endvidere viser Skudsmaalsbogen, at Nicoline Bahnsen siden sin Konfirmation og indtil Aaret 1838 har været hjemme hos sine Forældre, og at der om hende er intet andet end godt bekendt.

Min Oldefader, Baron Charles Borre Selby, opholdt sig i Efteraaret 1838 med sin Familie paa Ourupgaard, og i dette Tidsrum var det, at Nicoline Bahnsens Skæbne førte hende ind i den Selbyske Husholdning som Medhjælp ved Syning og Pasning af Baronessens og de unge Døtters Tøj.

Min Bedstemoder, den Gang Baronesse Ella Selby, skriver i Skudsmaalsbogen, at Nicoline Bahnsen fra den 22. November 1838, hvor hun tiltraadte sin Tjeneste, bestandig har haft en særdeles god Opførsel, at hun er villig og fredelig, syer, skrædrer, vasker og stryger meget godt.

Af denne Udtalelse kan man skønne, at Nicoline Bahnsens Foresatte var meget tilfredse med hendes Opførsel og hendes Arbejde, og den Venlighed, der af denne Grund blev vist hende, bevirkede, at den unge Pige, der da kun var 19 Aar, i høj Grad følte sig knyttet til sit Herskab.

Min Oldefader, der paa det Tidspunkt var dansk Gesandt i Holland, forlagde hurtigt efter, at Nicoline Bahnsen havde tiltraadt sin Plads, sin Residens til Haag, og ikke saa faa Gange har hun med Hest og Vogn sammen med Familien foretaget Turen fra Ourupgaard til Haag og fra Haag til Kjøbenhavn eller Ourupgaard. Jeg husker, at jeg har set den lille Lædervadsæk, som det var hende forundt at tage med paa Rejsen, den var ikke stor.

Da min Bedstemoder blev gift med Baron Frederik L. G. Wedell fulgte hun efter min Oldemoders og Bedstemoders indtrængende Opfordring med denne til Kjøbenhavn og blev hos hende til min Bedstemoders Død, hvorefter hun med det trofaste Sind, hun havde, og med den inderlige Kærlighed, hun nærrede

til Slægten, fulgte min Moder og blev hos hende, da hun i 1871 giftede sig med min Fader, Kammerherre Niels Basse Fønss til Hindsgaul.

Min Moder døde kort efter at have bragt mig til Verden, og hendes sidste Ord var henvendt til Nicoline Bahnsen, der dybt nedbøjet stod ved hendes Leje: »Bahnsen — hviskede hun — vogt mit Barn«. Og Slægtens tro Tjenerinde, trofast gennem 3 Generationer, tog den tunge Gerning op, som her blev lagt paa hendes Skuldre.

Hun gik til min Fader og sagde ham, at hvis hun fik Lov til at blive hos den lille Pige, vilde hun fra den Stund aldrig modtage en Øre i Løn.

Det blev, som hun ønskede. Hun traadte mig i Moders Sted, og da jeg blev gift, fulgte hun mig til Steensgaard og døde hos mig, 90 Aar gammel.

Jeg hang jo ved hende med hele mit Hjerte, og der er blevet mig fortalt, at et af de første Ord, jeg kunde sammensætte, var »Brahma«, et Substitut for det meget vanskeligere Bahnsen, og ved dette Navn kaldte jeg hende altid, og dette Navn indeslutter endnu for mig alt, hvad der er godt, trofast og pligt-opfyldende.

Da jeg voksede til, begyndte Brahma at fortælle mig om min Moders Slægt, og da var det det Selbyske Hjem saavel paa Ourupgaard, i Haag samt paa St. Annæ Plads Nr. 5 i Kjøbenhavn, som hun havde mest at berette om. Naar jeg om Aftenen sad i Barnekammeret sammen med Brahma, og Petroleumslampen kastede sit matte Skær ud i Stuen, tog de Personer, hun fortalte om, Form og blev levende for mig. Jeg saa min Oldemoder, køn og fin og fornåm hendes milde, elskværdige og kærlige Sind, der dog var ubøjeligt, hvor der var Tale om at gøre sin Pligt.

— I Begyndelsen, sagde Brahma, var jeg lidt bange for hende, jeg var jo saa ung og uerfaren. Og en Gang kom jeg galt af Sted: Din Oldemoder sagde, jeg skulde se at faa en Lampe til at brænde lidt bedre. Uden at tænke mig om tog jeg fat paa det glohede Lampeglas. Hvor jeg dog brændte mig. Men Din Oldemoder stod der, saa jeg turde ikke slippe det. Jeg pudsede Vægen og satte Glasset paa igen uden at kny. Mine Fingre hang fast ved Glasset, men jeg rev til, da sad de i det blodige Kød. Din Oldemoder lagde Mærke til det, og hun var omhyggeligere imod mig, end min egen Moder kunde have været. —

Vi, der var i Baronessens Tjeneste, saa ikke meget til Husets Herre, men vi havde alle megen Respekt for ham.

I Haag førtes der stort Hus. Der kom mange kendte Mænd og Kvinder, og vi stod og kiggede ned over Trappegelænderet efter de fine Gæster, som mødte op til Baronessens Modtagelser.

Baronessen og hendes Døtre var meget afholdte i Haag. Din Bedstemoder var den ældste, hun var nu ikke saa ung, da jeg kom til Dine Oldeforældre, for hun var 31 Aar den Gang og blev først 7 Aar efter gift med Din Bedstefader, Baron Wedell. Hun var en Del ældre end Baronen. Han var en prægtig Mand, og hvor var han køn i sin Hestgarderuniform. Man kunde maaske tro, at Aldersforskellen senere i Livet havde ført dem fra hinanden, men det gik dog godt, og Din Bedstemoder var meget lykkelig for sin Mand.

Jeg husker ogsaa, at Brahma berettede om mine

Bedsteforældre, da de som nygifte besøgte min Olde-moder, Grevinde Wedell, f. Rosen:

— Din Bedstefaders Moder, Enkegrevinde Wedell, boede i Pløn i en lille Havepavillon, som hørte til Slottet. Jeg var med den første Gang, da Din Bedstemoder skulde præsenteres for sin Svigermoder. Jeg forstod paa det hele, at Din Bedstemoder var meget benovet, jeg kunde se det paa hendes Udtryk. Da Kareten holdt foran Indgangen, sprang Din Bedstefader let og elegant ud af Vognen og hjalp Din Bedstemoder op ad Trappen. Grevinden stod paa det øverste Trin og smilede ned til dem. Jeg fulgte lige bag efter med Haandtaskerne. Din Bedstefader tog Din Bedstemoder ved Haanden og sagde: — Moder, her bringer jeg Dig Din Datter! — Du kan tro, at Benovelsen forsvandt, da Din Bedstemoder blev omfavnet af to kærlige Arme. Saa vendte Baronen sig om mod mig og sagde: — Og her er vor trofaste Bahnsen. — Dette, at Baronen saa venligt trak mig ind i Kredsen, var jeg inderligt taknemmelig for, det forstaar Du nok.

Før jeg kom til Dine Oldeforældre, var den næstældste Datter, Baronesse Ida, blevet gift med Baron van Brien. Hun og hendes Mand kom ofte til Gesandtskabet, og der var altid Glæde, naar deres Besøg blev anmeldt.

Saa var der Baronesse Jeromia, der i det Aar, jeg kom i Huset hos Baronens, blev gift med Grev Bille Brahe fra Hvedholm. Hun var meget køn og havde saa skraa Skuldre, at hendes Mand morede sig med at lægge sit sammenrullede Lommetørklæde oppe ved hendes Hals, saa trillede det ganske langsomt ned. Om hun var rigtig lykkelig, ved jeg ikke, hun saa saa tungsindig ud, som havde hun en Forudelse om sin tidlige Død. Det var nok Svindsot, hun led af ligesom hendes to yngre Søstre, Nancy og Angelika. De var døde, før jeg tiltraadte min Plads. De laa begravede paa den nye Kirkegaard i Haag, og jeg har mange Gange fulgt Din Bedstemoder ud til deres Gravsted.

Jeg kan huske, at jeg sagde: — fortæl mig saa noget om de andre Søskende! Jo, svarede Brahma, der var Tvillingerne, Baronesserne Caroline og Amalie. De var 14 Aar, da Baronesse Selby fæstede mig. De var saa livlige og søde og altid oplagt til Spilopper. Senere boede Baronesse Caroline i længere Tid hos Dine Bedsteforældre paa St. Annæ Plads.

En Aften spurgte jeg, om mine Oldeforældre da ingen Sønner havde haft. Det var, som om Brahma var mere fæstnet ved det kvindelige Element i Familien. Jo, svarede hun, der var Sønner. To var døde som ganske smaa, langt før min Tid. Men saa var der Baron Charles Selby. Ham vilde Brahma aldrig fortælle noget videre om, kun at han døde to Aar, før min Bedstemoder blev gift. Og, tilføjede hun, det var en stor Sorg for Baronens. Du forstaar jo, at nu var der ingen mandlig Arving, hverken til Navnet eller til Formuen. Men Din Oldefader fik det ordnet saaledes, at Din Bedstemoder skulde arve Fideikommisset, som Dine Oldeforældre havde oprettet. Men det maatte kun en Gang gaa til Spindesiden, senere skulde det gaa over til den ældste Søn af den ældste af Din Bedstemoders Søstre, saa Din kære Moder fik det ikke.

Da Din Bedstemoder gik bort, var der en af van Brienens, der var den nærmeste Arving, men han vilde ikke rette sig efter, hvad der fordredes, og der blev Proces, og saa gik Fideikommisset til Baronesse Jeromias Søn, Greven fra Hvedholm.

En Aften gik Brahma hen til et gammelt Chatol, som hun havde arvet efter min Bedstemoder. Deri havde hun fundet en Bog og et lille Hefte med Tegninger. Her skal Du se, sagde hun, og kiggede over sine Brillen paa mig, denne Bog har tilhørt Din kære Moders Tante Angelika. Den er paa engelsk, saa jeg

har aldrig kunnet læse den. Og i Heftet er der Tegninger, nogle forestiller de unge Baronesser. Og saa tilføjede Brahma: — Du maa gerne have Bogen og Tegningerne.

Jeg har bevaret saavel Bogen som Heftet som et Minde om alt det, Brahma fortalte mig. Bogen er skrevet paa engelsk, og jeg er endnu den Dag i Dag glad over at eje den, for af dens Indhold har jeg øst megen Livsvisdom. Dens Titel er: *The oeconomy of Human Life, translated from an Indian Manuscript, written by an ancient Bramin*, og er udgivet i London 1795. I Indledningen staar der: »Bow down your heads unto the dust, O ye inhabitants of earth! Be silent and receive with reverence instruction from on high«. — Bogen har tilhørt Angelika Selby, og hun har skrevet foran i den: »Reçu de ma tante Ruberg le 21 Novembre 1833.

Naal, som har tilhørt Baronesse Louise Selby f. Falbe. Hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby f. Fønss

Angelique de Selby«.

I Heftet er der mange forskellige Tegninger. Tre fanger fortrinsvis min Interesse. Den ene forestiller en smuk Kvinde, hvorunder der staar: »Roma, dessiné par Monsieur Dameto, la Haye 1836«, under den anden staar der: »Ella, dessiné par Monsieur Dameto, La Haye, 1836«. Den tredie, som ogsaa stammer fra Monsieur Dametos Haand, er ligeledes udført i 1836, og forestiller Baron F. de Brien.

I det Hele taget kan man af disse smaa Tegninger slutte, at Mr. Dameto var en hyppig Gæst i det Selbyske Hjem i Haag, for hans Bidrag fylder en Del af Hæftets Sider.

Endvidere finder jeg Tegninger af Mr. H. M. Mollerus og Mr. de Leykam, der efter alt at dømme ogsaa maa have været nære Venner af Familien.

En anden Gang fortalte Brahma mig om det Selbyske og Wedellske Hjem paa St. Annæ Plads Nr. 5, hvorledes min Bedstemoder efter Oldemoders Død styrede Huset for sin Fader. Og Brahma berettede bl. a. om

min Oldefaders Passion for Æg, at min Bedstemoder altid var ængstelig, naar der stod Kørvelsuppe med pocherede Æg paa Menuen. — Baronon maa jo serveres først, sagde hun til sin fortrolige Bahnsen, og saa tager han de fleste Æg, saa der bliver ikke nok til os andre. — Men saa foreslog Brahma, at man skulde supplere det sædvanlige Antal med, hvad Oldefar almindeligvis kunde konsumere, og saa blev alle tilfredse.

I det Wedellske Ægteskab fødtes først en Søn. Grundet paa sin Alder var min Bedstemoder mere end ængstelig for sin Nedkomst. Drengen var dødfødt. Men 1848 fødtes min Moder, en sund og rask lille Pige, som blev Forældrenes eneste Barn.

At der har bestaaet et godt Forhold i Familien tyder smaa, beskrevne Sedler om, som Brahma pietetsfuldt opbevarede. Jeg gengiver kun to af dem. Til min Bedstemoders 52 aarige Fødselsdag forærede den lille Marie Wedell sin Moder en højrrød Geranium med følgende lille Dedikation: »Kjære Moder, modtag dette Træ, hvis Blomster ere røde som det uskyldige Blod. Plei det med den Kjærlighed, Dit bløde Hjerte hver Dag lægger for Dagen. Der ønskes Dig af Din Datter et langt Liv fuld af Lykke og Glæde, men ingen Sorger.«

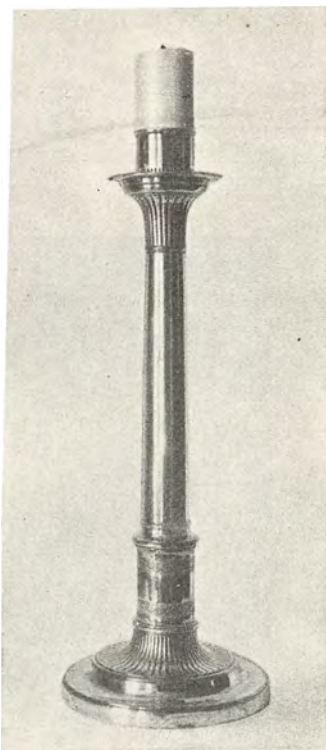
Ogsaa Familien Wedells elskede Hund Tob maatte den Dag gratulere sin Herskerinde, og da den ikke selv kunde fremføre sine Lykønskninger, forfattede min Moder en Skrivelse fra den: »Tob, hedder det, gratulerer Moder i Anledning af den 20. April og ønsker hende alt muligt godt i hendes nye Aar. Et godt Helbred især ønskes hende fra Tob.«

Tob maa have været af en meget spendabel Natur, for der er til denne Hilsen anvendt fint, udhugget Papir.

I 1865 fejrede mine Bedsteforældre deres 20 Aars Bryllupsdag. En ikke navngiven Ven af Familien skrev da:

1 af 2 Ørenringe, som har tilhørt Baronesse Louise Selby f. Falbe. Hos Stiftamtmandinde Berner, Aalborg

1 af 2 Solv Alterstager. Antagelig fra Biddlestone. Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss

»Ægteskabets Baand jer binder
nu alt i 20 lange Aar
Kjærlighed I hos hinanden finder.
Blide oftest vare Eders Kaar
Gud lad os nu længe sammen være
og altid Ham i vore Hjerter bære
Saa en Gang i Hans Himmel vi kan bo
i Kjærlighed i Haab! og Troe!

Til Den 30. Juni, 1865.

En anden Aften fortalte Brahma mig, at hun ofte for min Bedstemoder maatte gaa med Ordre til en Modebutik, som indehavdes af Jomfru Louise Rasmussen, den senere Grevinde Danner. I Vinduet var udstillet en drejende Dukke, iklædt de sidste hjemkomne Pariserklæder. — Jeg tog mig altid lidt mere Tid end nødvendigt, sagde Brahma, blot for at staa og se paa Dukken. En Gang skulde jeg bestille et nyt Korset til Din Bedstemoder; det var selve Jomfru Rasmussen, der tog imod Beskeden. Da det kom hjem, passede det imidlertid ikke, og Din Bedstemoder forfattede da et Vers til Jomfru Rasmussen:

Blanchetten den maa synke
For ellers faar Hagen Stød.
Vil De mig ikke ynke
I denne min svare Nød!

Din Bedstemoder var dygtig til at brodere, hun syede bl. a. et skønt Gobelin: — Det faar Du senere, jeg har bevaret det til Dig. — Brahma tog en vel indpakket Rulle ud af en Kiste. Gobelinet forestillede en italiensk Vinhøst: En Mand staar lænet op mod en Søjle og underholder tre Kvinder, hvoraf den ene sidder ved Siden af en Kurv, fyldt med de dejligste Druer. Hun har en lille Pige paa Skødet og holder smilende en Druerklase op for hende. Barnet rækker begærligt efter Druerne. Til venstre for Beskueren, nederst paa Siden staar indsyet: Ella Wedell, født Selby. 1845.

Brahma lo lidt, da hun saa paa det ualmindelig smukke Arbejde. Saa sagde hun: — Jeg ved godt, hvorfor Din Bedstemoder tog fat paa det Arbejde, for hun fortalte mig selv, at hun helt havde forelsket sig i Mandens Næse. Dette Minde om min Bedstemoders Flid hænger nu smukt restaureret over Kaminen i min Spisestue, og hver Gang jeg ser paa det, tænker jeg: — ja, min Bedstemoder havde nu Ret, Mandens Næse er virkelig meget køn! —

I en stor Blikkasse, der stod velforvaret i et Vægskab, gemtes min Moders til mig efterladte Smykker. Det var bestemt, at jeg skulde have dem udleveret, naar jeg blev konfirmeret. Naturligvis var jeg nysgerrig efter at erfare, hvad Blikkassen indeholdt, og Brahma forklarede. Den første Genstand, hun nævnede og beskrev for mig, var en Ring. Nogle af Baron Selbys Forfædre, sagde hun, havde nok været Riddere af Hosebaandsordenen, og der stammede den vel fra. Paa Guldringen var anbragt et lille Spænde med Diamanter; dette Spænde var til at aabne, saa Ringen indeholdt en lille Kapsel. Rundt om stod en Inskription, der hørte Ordenen til, men Ordene kunde Brahma ikke huske, det var ogsaa et fremmed Sprog. Nu sidder jeg med Ringen i min Haand og ser de emailerede Bogstaver tydeligt. Der staar: »Honi soit qui mal y pense«. Ringen gør Indtryk af at være meget gammel, men om den virkelig stammer fra de Selbyske Aner, som paa vor Stamtavle betegnes som Hosebaandsordenens Bærere, nemlig Thomas Mowbray, Duke of Norfolk, eller John Mowbray, Duke of Norfolk, turde dog være et stort Spørgsmaal.

Der var andre Ting, Brahma fremtryllede for min Fantasi: et Pilekogger

Sølvske

»E S.« betyder sandsynligvis Eleonor Selby (f. Tuite, f. 1732 † 1809).
»Ellen« betyder Ellen Fønss (f. 1876). Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss

af Diamanter, som min Oldemoder havde faaet af en, hun havde været forlovet med, før hun traf min Oldefader. Endvidere to Sølvalterstager, som min Oldefader havde arvet efter sin Fader. De havde i sin Tid, mente Brahma, hørt hjemme i det lille katolske Kapel paa Biddlestone. Saa beskrev Brahma en Ring med en stor Rubin, omgivet af Diamanter, som min Bedstefader, Baron Wedell, havde faaet af den russiske Kejser, Alexander II. En Sølvske, mærket E. S. 1769 [Eleanor Selby] havde Brahma faaet foræret af min Bedstemoder, og paa den havde hun ladet indgravere: Ellen, 1876. Den gav hun mig i Daabs-gave, ligefra min Barndom har jeg spist med den, og jeg bruger den endnu.

Om mine Bedsteforældres Død kunde Brahma ikke lide at tale. Sorgen over de Bortgangne følte vel endnu. Kun nævnede hun, at min Moder, ung som hun var, ved min Bedstemoders Død mest var overladt til hendes Omsorg. Min Bedstefader havde nok at gøre udenfor Hjemmet, da han ved Prins Christians Tronbestigelse var blevet hans Afløser som Chef for Hestgarden. Ved Kong Frederik den VII's Begravelse førte han det smukke Regimente. Det var et slibrigt Føre og min Bedstefader styrtede med Hesten. Efter dette Fald kom han sig aldrig rigtigt. Min Moder og Brahma fulgte ham til Badestedet Kreuznach, hvor han søgte Lindring for de Rygsmerter, han siden Uheldet bestandig led af, og her indhentede Døden ham. I det fremmede stod Brahma alene ved Siden af en ung Pige, som vanskeligt kunde ordne alt det, Myndighederne forlangte. Hun telegraferede da til min Bedstefaders Halvbroder paa Wedellsborg, og han kom hende saa hurtigt, som det var muligt, til Hjælp, og, sagde Brahma, det skal jeg aldrig glemme Lehnsgreven.

Min Bedstefader sagde, da han indførte Nicoline Bahnsen i sin Moders Hjem: »Trofaste Bahnsen«, og naar jeg nu maa slutte denne lille Beretning, fordi det, hvad jeg her har fortalt, er, hvad jeg endnu kan erindre af det, Brahma berettede for mig, vil jeg gerne til Minde om et ærligt og godt Menneske gentage hans Ord, om end med min egen Betegnelse:

Slægtens Trofaste Brahma.

Om den ovenfor omtalte Hosebaandsring har Ingeniør HOLGER S. HENDRIKSEN venligst foretaget Undersøgelser med det Resultat, at Ringen, der ikke nøjagtig kan tidsfæstes, maa antages at stamme fra Tiden omkring 1800. Fra Guldsmedemester HOLGER JACOBSEN har Ingeniøren modtaget følgende Udtalelse af 3. Marts 1948:

Hr. Ing. Hendriksen:

Dags Dato har jeg undersøgt en mig forelagt Ring i Form som et Hosebaand, og med Ordenens Devise indgraveret, Skinnen er bølgeformet og langs Kanten er paa hver Side en Stribe af sort Emaille, som dog delvis er sprængt. Spændet er besat med 14 Roser (Diamanter), hvoraf dog 2 mangler. De er fattede i Sølv. Det danner Laag for et lille Gemme, som formentlig har været beregnet til en Stump flettet Haar ell. lign.

Om Ringens Alder tør jeg ikke sige noget positivt, da der ikke er egentlige Stilmomenter, og Rosernes Slibning ikke siger meget. Som mit umiddelbare Indtryk vilde jeg regne »Victorian«, vel nærmest »Early Victorian«, hvis den er engelsk, og »Chr. VIII«, hvis den er dansk. Dog er der i og for sig intet til Hinder for, at den *kan* gaa ned i 1700 Tallet.

H. Jacobsen

Guldsmedemester Havneg. 21^a tv.

Fingerring af Guld formet som Hosebaandsordenen med dennes Devise indgraveret. Spændet, der er besat med Diamanter, danner Laaget for et lille Gemme antageligt beregnet til Opbevaring af en Stump flettet Haar, da Ringens Alder, som efter Eksperters Udsagn kan sættes til c. 1800, ikke gør det rimeligt, at det er tænkt som Opbevaring for Gift. Tilhører Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss. Her gengivet i dobbelt Størrelse

Baron Selby
Messingplade vistnok fra Jæger Bandolér
Langesø

Baron Selby og Falbe
I Messing paa et Stykke mørkt Læder
stammer maaske fra en Vogn
Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss

STAMBØGER OG ALBUMMER FRA DEN SELBYSKE FAMILIEKREDS

AF

H. BERNER SCHILDEN HOLSTEN

Paa Langesø opbevares nogle gamle Albummer og Kapsler, i hvilke jeg har skrevet:
Fandtes blandt Tante Eses Sager i Marts 1926.

Den nævnte Tante Ese var min Moster, Frøken Elisabeth Quaade, som døde i København den 11. Januar 1926.

Min Moster har beholdt disse Sager efter sin Stedmoders Død den 13. Juni 1906. Som den længstlevende af den ret store Selbyske Børneflokk har min Bedstemoder vel overtaget disse Minder fra hendes Ungdomshjem i Haag.

Annette van der Duijn La Haye 1838

Ella Selbys Album

Caroline Selbys Album

Raedel reçu ce 25 Fevrier 1839

Tegningen forestiller antagelig Ida Selby, der 21. Februar 1839 fra Ourupgaard skriver til Søsteren Roma. Raedel malede i Vinteren 1839 paa Ourupgaard flere Malerier af Familien Selbys Medlemmer, saa det er meget sandsynligt, at han har tegnet Ida Selby under hendes Ophold paa Ourupgaard

Foran i det Album, der var Bedstemoders personlige Stambog, har Tante Ese skrevet, at »disse Smaabilleder [ere] udførte i Begyndelsen og Slutningen af Midten af det 19de Aarhundrede. De fleste i Haag i Gesandtskabsboligen (Westeinde) Spanische Hof, nu engelsk Legation, af Aftenens Gjæster, mange paa Visitkort, som Folk, baade Kunstnere & Dilettanter tog i Visitkortskaalen & dekorerede i Samtalens Løb. — de usignerede mindedes Moder ikke hvem havde lavet. — Bogen tilhørte Caroline Selby [min Stedbedstemoder]. Disse Bemærkninger gjælder ogsaa de andre Stambøger & Albummer den store røde tilhørte Amalia Selby [min Bedstemoder] de med de løse Blade de andre Søstre.«

Foruden de to nævnte Bøger, der er i Læderbind med Guldtryk, og uden paa hvilke der med Guldbogstaver staar Album, er der en ret stor grøn Læderkapsel med Guldtryk og Bogstaverne I. S. [Ida Selby] paa Ryggen, og to lidt mindre Kapsler i mørkviolet og lyserødt Silkebind med paaklistret Guldlister, hver for sig i graamarmorert Pap Omslag og Pap Futeral, der sandsynligvis har tilhørt de ugifte Søstre Nancy og Angélique Selby. Endelig er der en ganske lille rød Kapsel med Guldtryk, paa hvis Ryg der kun staar: Souvenir.

Paa første Side i det store røde Album, der efter min Tantes Notat har tilhørt Amalia Selby, staar der: Ella de Selby. La Haye ce 5 Decembre 1835, saa, hvis min Tantes Udsagn har været rigtigt, maa Amalia Selby have overtaget sin ældste Søsters Album.

Bøgerne og Kapslerne indeholder Billeder af meget forskellig Art og Udførelse og forestillende Huse, Landskaber, Gadebilleder, Mennesker, Genrebilleder, Dyr og Blomster, dels Blyantstegninger, dels Akvareller eller kolorerede Billeder. De fleste er smukt tegnede og meget fint udførte, og man forbavses over, at Dilettanter har kunnet præstere noget saa smagfuldt og korrekt baade i Streg og Perspektiv.

De Personer der har leveret de fleste Bidrag er A. van der Duijn, der bl. a. har signeret et Blyantslandskab med en And og en Hund i Farver, bag paa hvilket Billede der med Blæk er anført Annette van der Duijn La Haye 1838, og et koloreret Bjerglandskab med Flod og Træer, bag paa hvilket der staar: Reçu d'Annette v d Duijn La Haye ce 4 Juin 1838.

Desuden er hendes Navn anført ved fire yndige smaa Akvareller af en Nasturtie og antagelig en Vinka og af to andre Blomster, der er malede paa smaa Kort med presset og udtunget Rand, ved en Fugl, overmaade fint malet paa Silkepapir, og ved flere andre Billeder.

Ella Selbys Album
Mr Dametto
le 24 Novembre 1837
Ida de Selby

Ella Selbys Album
le 17 Decembre 1837
Roma de Selby
par Mr Dametto

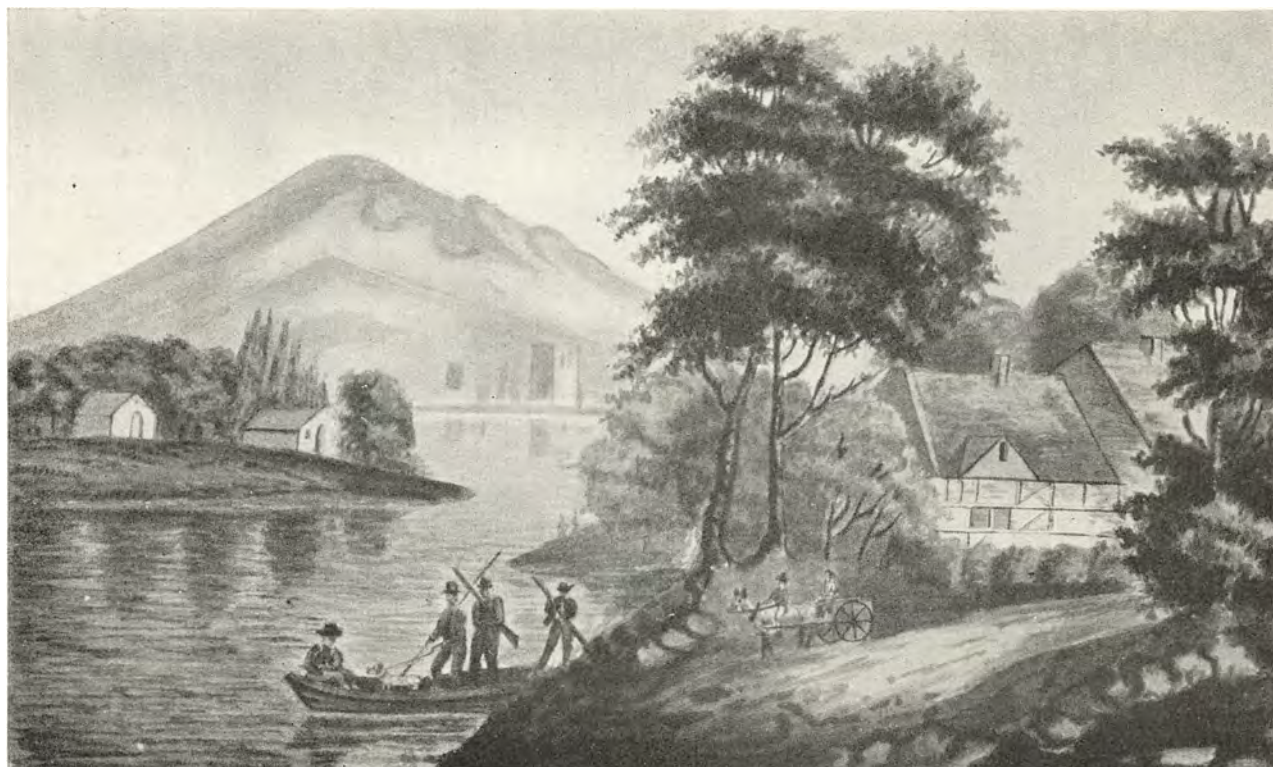
I. Dametto

Ella Selbys Album

Under Billedet staar: Ourupgaard af Rædel.
 Bagpaa staar: Dessiné par Peter Smidth et reçu à Ourupgaard ce 17 Janvier 1838

Ella Selbys Album

A. van der Stral
 9 Septembre 1830

Ida Selbys Kapsel

Endvidere I. Dametto, der bl. a. er repræsenteret af to store Hestehoveder i Blyant og kolorerede Billeder af Køretøj, Skibe og Danserinde og et lille Rytterbillede, der er signeret IRD.

Der er en Blyantstegning, under hvilken min Moster — naturligvis efter Bedstemoders Anvisning — har skrevet: Ida de Selby. Dette er tegnet paa Bagsiden af et Visitkort tilhørende La Baronne van Slingelandt Née Van der Dussen; under dette Navn er der skrevet med Blyant: Dessiné par Mr Dameto La Haye ce 24 Novembre 1837. Et tilsvarende Billede, der angives at forestille Roma de Selby, er tegnet paa den russiske Gesandt Baron de Maltitz's Visitkort, og her staar med Blyant: Dessiné par Mr Dameto La Haye ce 17 Decembre 1837. Paa den engelske Gesandt, Sir Edward Cromwell Disbrowe's Visitkort er der den 11. December 1837 ogsaa af Dameto tegnet en lille Dreng med en Hund. Der angives ikke, hvem det er; det kan ikke være Arnaud van Brienen, da han først fødtes 1839. Der er et Digt, »Le Cheval« paa 4 Sider, signeret I. R. D. og med 4 Oblater med et D under en Baronkrone. Agnes van Stralen har leveret nogle meget smukke Blyantstegninger, bl. a. af en skægget Mand og af en ung Mand. Paa to smaa Tegninger staar der: Souvenir d'Agnés v (van) Stralen 1837.

Af v. d. Berg eller Bergh er der nogle nydelige smaa kulørte Billeder fra Haag og Scheveningen, nogle af dem indrammet af en meget flot, gennembrudt Papirskant.

Peter Smidth har med Blyant tegnet nogle Billeder. Det ene forestiller et Sejlskib, og bag paa staar der: Dessiné par Peter Smidth Ourupgaard Decembre 1833. Og i Sepia har han tegnet Ourupgaard Hovedbygning og Avlsgaard. Bag paa dette staar der: Dessiné par Peter Smidth et reçu à Ourupgaard ce 17 janvier 1838; under Billedet staar der: Ourupgaard af Rædel, saa det er maaske Maleren Raedel, der har foræret Billedet til Ella Selby, i hvis Bog det findes. Af Raedel er der to Tegninger, hvoraf den ene er modtaget den 25. Februar 1839. Det var netop i de første Maaneder af 1839, at Raedel paa Ourupgaard malede Familien Selby.

v. d. Bergh: Lange Vorhout La Haye

Ella Selbys Album

Eline Smidth har signeret en Akvarel af en Stedmoderblomst og en Arve, og der er Blyantstegninger af P. eller S. Siberg og Lisberg.

Af de øvrige Navne kan nævnes Nordahl Grove, P. L. C. Band, Henriette og Marie Vollenhoven i 1831, Vincent de Tuijl og Prins Alphonse Chimay.

I en lille rød Kapsel med nogle Tegninger og Vers m. m. ligger der en lille Seddel med følgende Vers:

En quittant une amie, qu'on estime et qu'on aime
La peine est infinie et la douleur extrême
Mais le destin l'ordonne, il faut lui obéir,
Et garder l'une et l'autre un tendre souvenir.

Souvenez vous de votre sincère

AMIE

La Haye ce
15 Mai 1831

C: Huyssen de Kattendyke

Paa Forespørgsel oplyser den tidligere hollandske Gesandt i København, Minister Huyssen de Kattendyke, at Verset sandsynligvis er skrevet af en af hans Bedstefaders Søstre, der begge havde Fornavne, der begyndte med C. De var i 1831 henholdsvis 19 og 14 Aar og har maaske faaet Hjælp til at skrive Verset af deres Fader, idet Minister Kattendyke genkender sin Oldefaders Stil i Verset. Ministeren ejer nemlig nogle Vers, skrevet af den nævnte Oldefader.

Bag paa et Sepia Landskab staar der: Reçu de Mr. de Hochschild — La Haye ce 10 Avril 1837.

To malede Genrebilleder er signerede Albinia, henholdsvis 1848 og 1849, og et meget fint Billede af en Dame og en lille Pige er signeret Albinia Hagemann 1850. Det er denne Dame, der har malet de to Akvareller af mine Bedstemødre, som nu efter min Moders Bestemmelse tilhører mig. Under en lyserød Rose staar der Hilda Oxholm, og under en meget broget Sommerfugl Blanche Huygens.

Nordal Grove

Ida Trepka, f. Falbe

Caroline Selbys Album

Hanina Falbe

Caroline Selbys Album

Agnes van Stralen

Caroline Selbys Album

Albinia Hagemann
1850

Caroline Selbys Album

Caroline Selbys Album
Clara Rothe, f. Falbe

Af Familiekredsen angives Ida Selby at have tegnet et Bukkehoved, Hanina Falbe et Kystlandskab og lyserøde Fuchsiaer, Clara Rothe f. Falbe to kulørte Blomsterbilleder, Ida Trepka f. Falbe tre Billeder, hvoraf en tegnet Danserinde er signeret Ida Falbe. Caroline og Amalia Selby har 19. December 1831 — 7 Aar gamle — leveret nogle meget barnlige smaa Blyants Tegninger, og en Landskabs Tegning er signeret C. S. fecit, og derunder staar Charles Selby, hvad der ogsaa staar under en anden Tegning.

Baron F. Wedell Wedellsborg er anført ved et lille Rytterbillede, og ved en lille presset Blomst i Ella Selbys Album staar der: fra Preben [Bille Brahe født 1842] Wiesbaden den 16. April 1847 modtaget i Kjøbenhavn den 22 April 1847. L. Q. (Louise Quaade) har i Bedstemoders Album signeret en Tegning af et Hus 17/4 og 18/4 67 og E. Q. (Elisabeth Quaade) har signeret en Tegning af et Hus 13/6 1873.

Af den nyere Generation er der et Billede, hvorpaa der staar: Tegnet af Ellen Fønss 13 Aar gammel 1889, og pressede Blomster fra mig til Bedstemoder 10/6 85 og i Marts 1890 og fra min Broder Jørgen 26/2 90, og Tegninger udførte af to af mine Børn, Sophie Magdalene og Godske.

Endelig er der noget presset hvid Lyng, ved hvilken Bedstemoder har skrevet: Denne hvide Lyng blev plukket af Adam og Leuse paa en Ridetur i Gjørup Skov den 1. September 1890. — Der var et bestemt Sted i Gjørup Skov, hvor mine Forældre hvert Aar plejede at finde hvid Lyng.

Paa et Papir er der en Del pressede Blomster og Blade, og her har Bedstemoder skrevet: »Disse Grene og Blade har jeg taget af de Bouquetter jeg fik ved Afskeden paa Berlins Banegaard den 5/4 84«.

Saa godt som alle Billederne er — som ovenfor anført — saa smukt og dygtigt udførte, at man uvilkaarlig maa tro, at i hvert Fald mange af dem skyldes en virkelig Kunstner. For at faa denne Formodning bekræftet skrev jeg til den hollandske Professor van Rijnberk, som jeg har kendt i en Aarrække, og spurgte om Dameto, Annette van der Duijn, v. d. Berg og Agnes van Stralen var kendte i Holland, og jeg har fra Professoren faaet følgende Svar:

»Quant aux personnages dont Vous me demandez des informations voici le peu que j'ai pu apprendre, au Musée Municipal d'Art à la Haye et au Bureau pour la Documentation de l'Histoire de l'art de l'Etat, aussi à la Haye.

S. [I]. (R) *Dametto*. — Il existe un artiste, graveur, le gentilhomme Majorcain Antonio Dameto y Saneda de San Marti, au XVIIIe Siècle. Peut-être Votre S. (R) est fils ou parent.

Agnes van Stralen ou *Straten*. — Il a existé un ou une M. A. van Straaten, lithographe, auteur d'une collection: Les Pays Bas en Miniatures, publiée précisément dans la première moitié du XIXe S.

v. d. Berg. Il a existé un graveur Arnold v. d. Berg. Il a travaillé autour de l'année 1833.

Annette v. d. Duyn. Point d'artiste de ce nom.

Voilà une récolte bien maigre. Ce résultat rend presque certaine la supposition qu'il s'agit, non d'artistes de profession, mais de personnes

sign.: C S fecit

Charles Selby

Ella Selbys Album

de la »Society« qui étaient dilettantes dans l'art du dessin. — ...»

At de fleste af Billederne skyldes Omgangskredsen og ikke Kunstnere bestyrkes af den Omstændighed, at min Moster har skrevet Ordet *Kunstner* under eet af van den Bergs Billeder, under en Tegning af en Dame af Raedel og under det ene af de to særlig fine Faarebilleder, der er signerede P. G. van Os. f. 1838. Det er ganske afgjort Bedstemoder, der har oplyst, hvilke Billeder, der skyldtes Kunstnere. P. G. van Os er Pieter Gerardus van Os, født 1776 i Haag og død i samme By 1839, i Henhold til Oplysninger, som Ingeniør H. S. Hendriksen velvilligst har fremskaffet fra Museumsinspektør ved Kobberstiksamlingen Aksel Rode, der yderligere skriver om denne Kunstner:

»Velkendt som Dyremaler i Samtiden. Deltog som frivillig (Hauptmann) i Belejringen af Naarden og har udført en Del Soldaterbilleder. Nagler's Künstler-Lexicon Bd. 10, p. 387 (1841) oplyser, at Os Tegninger er højt betalte. Han levede en Række Aar i Dorfe Graveland i Goorland, senere i Hilversum og endelig i Haag; v. Os var Medl. af Akademierne i Amsterdam og Antwerpen. Han har raderet mange Blade, deraf flere med Monogram som paa omstaaende« [et Aftryk af det her gengivne Billede af to Faar].

Blandt Fotografier, som stammer fra min Moster, er der et Dameportræt fra 1878 optaget i Haag, bag paa hvilket min Bedstemoder har skrevet Comtesse G. van der Duyn. Der er en hollandsk grevelig Familie af det Navn, og det er muligt, at Annette van der Duijn har hørt til denne. At Familien Selby har staaet Familien van der Duijn meget nær, fremgaar af følgende Udtalelse i Skifteprotokol i Baron Selbys Bo, Nr. 29 i Landsarkivet i Odense, at Charles Ernst Selby og hans to tidligere afdøde Søstre er: »jordnet i det murede Gravsted paa Staden Haags Kirkegaard i de hollandske Dyner, som min Familie der eier i Fælledsskab med den Grevelige van der Duyn van Maasdam'ske Slægt.«

Familier af Navnet van Stralen stammer baade fra Geldern, Haag og Antwerpen.

Ella Selbys Album

Eline Schmidth

P. G. van Os f. 1838

Caroline Selbys Album

PORTRÆTTER OG LØSØRE

AF

H. BERNER SCHILDEN HOLSTEN

De bedste Portrætter af Baron og Baronesse Selby fandtes hos det længstlevende af deres Børn, Gehejmraadinde Caroline Quaade, først i hendes Hjem i Berlin, senere i Hjemmet i Store Kongensgade 66 i København.

De anseligste var to meget smukke ovale Pasteller ca. 58 × 45 cm., signerede henholdsvis:

Darbès pinx. 1802 og

Darbes pinx. 1806.

Bagpaa staar der:

»Charles Borre Baron de Selby født den 31. August 1778 malet i August 1802«.

»Christiane Georgine Louise Falbe Baronesse de Selby født den 15. April 1786 — malet i October 1806.«

Man ser heraf, at Baronessen er blevet malet kort efter Brylluppet den 1. Juli 1806. Baronen er i rød Diplomatuniform, har lyst Haar — ikke Paryk — og graabrune Øjne. Baronessen er i nedringet lys Empire Silkekjole, har ret højt opsat brunt Haar og brune Øjne.

Gehejmraadinde Quaade bestemte i sit Testamente, at disse Pasteller efter hendes Død skulde tilfalde det Selby'ske Forlods. De hænger nu hos Lehnsgravinde Bille Brahe Selby f. Fønss i Bassebo, Tisvildeleje.

Kopier af disse, udførte i Pastel af Hr. Heinrich Møller, tilhører Sekretær Poul Quaade.

To andre Malerier var en Del mindre, ca. 31 × 23,5 cm. De var i Olie, halv Figur, med henholdsvis det samlede Selby'ske Vaaben og Alliancevaabenet Selby-Falbe under en Baronkrone i Hjørnerne.

Baronen er i rød Diplomatuniform med Storkorsbaand og Stjerne og Sølvkorset. Haaret er lyst, Øjnene graa.

Baronessen er i nedringet grønblaa Kjole med Turban, hvis Spidser falder ned paa Siderne af Hovedet, store Ørenringe, dobbelt Perlerad over Panden. Det brune Haar er sat op med Bukler og Fletninger ved Siderne, og Øjnene er brune.

Bag paa Malerierne staar der:

»Cha[r]les Borre Baron de Selby

i sit 64de Aars Alder«

»C. G. Louise Falbe

Baronesse de Selby

født 1786«

De er begge signerede: v. d. Hulst F. 1842.

Saavidt erindres har disse to Billeder tilhørt Vicomtesse Louise de Spoelberch, f. Baronesse van Brien, de afmaledes Datterdatter, efter hvis Død hendes anden Mand, M. Champrigaud, bestemte, at de skulde tilfalde den sidste levende af de Selby'ske Børn.

Gehejmraadinde Quaade skriver om disse i sit Testamente:

»Olieportræterne af mine Forældre skal tilbagesendes Grev Spoelberck i Bryssel, da de tilhøre ham.«

De fandtes endnu i Maj 1935 i den Lejlighed i Bryssel, som havde været beboet af Enkevicomtesse F. de Spoelberch, der døde den 13. Juli 1934.

Nu hænger de hos dennes Datter, Enkegrevinde Louise de Lannoy, i hendes Hjem i Nærheden af Bryssel.

Paa Langesø og hos Sekretær Quaade hænger Kopier af disse Billeder, udførte af Lehnsbaronesse Berner Schilden Holsten f. Quaade. Bagpaa Malerierne paa Langesø har Lehnsbaron A. C. Berner Schilden Holsten skrevet: Copi efter Professor van der Hulst. — Denne Malers Navn genfindes paa Malerierne af Baronesserne Nancy og Angelique Selby, der er signerede I. B. van der Hulst f. 1838 og 1836, paa et Barneportræt paa Rønningesøgaard af Grev Preben Bille Brahe, malet 1848, og paa Billeder fra 1843 af de van Brienens'ske Børn.

Hos Baronesse Gudrun Schaffalitzky de Muckadell f. Comtesse Bille Brahe Selby paa Dalkildegaard hænger der et Oliemaleri af Baron C. B. Selby og et af hans Hustru. Begge er ca. 50 × 40 cm. og signerede G. Raedel 1839.

Baronen er i rød Diplomatumuniform med hvide Bukser, Storkorsbaand og Stjerne, Sølvkors. Meget smaa Hænder. Graasprængt Haar, blaa Øjne, smaa Bakkenbarter. Bagpaa Navn etc. og : i sin Alders 61de Aar 1839.

Baronessen er i marineblaa Fløjls Kjole med Kniplingskrave og Kniplingsshawl. Klare Chiffons Ærmer. Isabellafarvet Turban. Brune Sidekrøller, brune Øjne. Meget smaa Hænder. Bagpaa Navn etc. og : i sin Alders 53de Aar 1839.

Baronesse Schaffalitzky har endnu et ganske tilsvarende Maleri af Baron Selby, ogsaa signeret G. Raedel 1839, og Baronesse Schaffalitzky's Søster, Kommandørinde M. A. v. Lowzow i København, har et Maleri af Baronesse Selby, fuldstændig Mage til det ovennævnte, hvorpaa der ogsaa staar: i sin Alders 53de Aar 1839. Det er signeret G. Raedel 1839, og Størrelsen er 50 × 41 cm.

Maaske har disse to Par Portrætter i sin Tid tilhørt Søstre Ella og Jeromia Selby, der begge er Oldemødre til de to Søstre, der nu har Billederne.

To af Malerierne har været gengivne i D. A. A. XXI, og efter et af Baronessens Billeder er der af P. Gemzøe udført et Lithografi, trykt af Em. Bærentzen og Co. (Strunk Nr. 2674, Westergaard Nr. 10929).

Som Pendant til Baronessens Lithografi har Lehnsbaronesse Berner Schilden Holsten f. Quaade af sin Morfader udført en Tegning, der findes paa Holstenshuus.

Endnu to Malerier af Ægteparret er signerede G. Raedel 1839. Størrelsen er 50 × 40 cm.; de hænger hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby og er noget forskellige fra de sidst omtalte. Baronen er i sort Kjole med Ordener, Baronessen i sort med Kniplinger og lyst Hovedtøj.

Ogsaa bag paa disse Billeder staar der: »i sin Alders 61de Aar 1839« og »i sin Alders 53de Aar 1839«.

Med Hensyn til de nævnte Malerier af Raedel kan det have Interesse at se, hvad Familien skriver om dem i Breve, der findes i Selbyarkivet i Odense. Baronesse Louise Selby skriver til Datteren, Jeromia Bille Brahe:

Ourupgaard d. 21. Martz u. A. (1839).

»..... Nu er Faders Portrait færdigt, han sidder i en Stue paa en gothisk Stoel; det er overmaade godt malet og ligner meget godt. —«

Videre staar der i samme Brev om det Maleri, 50 × 40 cm. stort, af Barnebarnet, Louise van Brienens, som er signeret G. Raedel 1839 og ligeledes findes hos Baronesse G. Schaffalitzky:

»I Morgen bliver lille Louises Portrait færdigt, som jeg ogsaa finder meget godt, hun sidder paa et Schall, mit gamle Tunesiske, i en Have, et kjøndt Landskab; dette ligner næsten endnu bedre end Fatters. — Saa kommer nok Touren til Ella, dersom hendes Forkjølelse, nemlig Snue, er bedre. Jeg for min Part føler mig saa nerveuse i denne Tid, saa jeg nødig vil sidde;«

Den 7. April 1839 skriver Baron Selby fra Ourupgaard til Datteren, Jeromia Bille Brahe:

»..... Hendes (Louise van Brienens) Billede er færdigt og ret kjønt; Accessoiresne dog i mine Tanker noget blege. Ogsaa mit Portrait er færdigt; smukt malet, og saaledes, saa de fleeste ville kunne kjende det uden Hielp af den meget omhyggelig udførte Uniform. Din Moders bliver færdigt idag eller imorgen, det ligner unægtelig, men da jeg sidst saae det, var Udtrykket for haardt.....«

Endelig skriver Sønnen Charles Ernst Selby den 19. April 1839 fra Ourupgaard til Søsteren Jeromia Bille Brahe:

»..... Faders, Moders og lille Louises Portraiter af Raedel ere af en frappant Lighed, og tillige, uden at være flaterede, af en meget heldig Liighed; Ella's derimod, ogsaa meget ligt, er noget for ungdommeligt, men dog hellere dette end det modsatte. De ere alle tillige meget smukke Malerier, som udmærke sig især-

deleshed ved det Fuldendte deri. Paa Mandag begynder han paa mig i min diplomatiske Uniform, som jeg derfor har medbragt. —«

Man ser af ovenstaaende Uddrag, at Familien gennemgaaende har været uhyre tilfreds med de Raedelske Portrætter, som altsaa maa have lignet særdeles godt, siden der endogsaa tales om »en frappant Lighed«.

Det er vist sjældent, man er saa heldig om gamle Familieportrætter at have saa mange og saa umiskendelige Udtalelser af den allernærmeste Familierekreds.

Som det fremgaar af de citerede Breve, malede Raedel endvidere i 1839 Baronesse Eilla Selby, hvis Maleri ejes af Fru M. A. v. Lowzow, og Baron Charles Ernst Selby i Diplomatumiform. Begge disse Malerier har været gengivet i D. A. A. XXI.

Endelig malede Raedel ogsaa samme Aar Grevinde Jeromia Bille Brahe f. Selby i hendes 28de Aars Alder og de to Tvillingsøstre sammen paa eet Billede i 15de Aars Alderen. Begge disse Malerier hænger hos Baronesse Gudrun Schaffalitzky. — Desuden, ligeledes i 1839, et hos Fru M. A. v. Lowzow værende Maleri af Grev Henrik Bille Brahe.

Raedel har altsaa i det ene Aar malet 3 Billeder af hver af Forældrene Selby, 1 Billede af hver af de 3 af Børnene, 1 Dobbeltbillede af de to yngste Døtre, 1 af Barnebarnet og 1 af den ene Svigersøn, ialt 12 Malerier.

Sekretær Poul Quaade har en Miniatur af Baron C. B. Selby som ung i Legationssekretærs Galauniform. Bagpaa staar:

»Charles Borre Baron de Selby
i sit 28de Aar

Originalen, malet af Hornemann —

Copien af Fränckel givet min Datter Ida Brien 1836, efter at min Kone i over 20 havde haft den.«
Helt foroven staar der »A. S.« (Amalia Selby) og derunder:

»C. F. Quaade efter min Moder Amalia Quaade
født Baronesse de Selby. Faaet 1864.

Den 12/3 68 Roskilde«.

Sekretær Quaade har en Pendant til denne Miniatur, forestillende Baronessen, men Maleren af dette Billede kendes ikke. Ogsaa bagpaa dette Portræt har Sekretærens Fader skrevet, at han har faaet det 1864. Han fik dem til sit Værelse, da han gik i Skole i Roskilde.

En tilsvarende Miniatur af Baronessen findes paa Holstenshuus og ejes nu af Arkitekt Ebbe Berner. Bagpaa har Baron C. B. Selby skrevet:

»Christiane Georgine Louise Falbe —
Baronesse de Selby

Originalen, malet i hendes 19. Aar
af Hornemann —

givet hendes Datter Ida van Brien 1836 —

efter at jeg i over 20 Aar havde ejet det —

Denne Copie er af Kjker. v. Quaade.«

Da Louise Falbe er født 15. April 1786 har Hornemann altsaa malet hende ca. 1804—05, før hun 1. Juli 1806 blev gift.

Det er ikke lykkedes at opspore de til Baronesse Ida van Brien givne Portrætter ved Forespørgsel hos Slægtninge i Holland og Belgien; men da der faktisk i den danske Efterslægt findes to Miniaturer af Baronesse Selby, kunde man fristes til at tro, at det ene af disse er det, der i 1836 er givet til den i Holland gifte Datter, og at hendes Arvinger har overladt det til hendes Søster Amalia, der senere ægtede Kammerherre Quaade. Dette er imidlertid udelukket, da Sekretær Quaades Miniatur ikke er god nok til at kunne være malet af Hornemann.

Baron Vilhelm Bille Brahe ejede en lille Tegning, der forestiller Baronessen som ganske ung. Bagpaa Tegningen staar:

»Christiane
som meget ung tegnet
af Søsteren Johanne Falbe«

Denne Johanne Falbe var Baron Vilhelm Bille Brahes Farmoder. Efter Baronens Død ejes Tegningen nu af hans Datter, Grevinde Elisabeth Knuth paa Flintholm.

Naar der paa denne Tegning staar Christiane i Stedet for Louise, som Baronessen ellers kaldes, skyldes det, at hun som ung kaldtes Christiane. Med dette Navn benævnes hun ogsaa paa et Papir fra 1803, hvorpaa der staar:

»Levereregler for Christiane«

Hos Gehejmerraadinde Quaade fandtes et lille ovalt Profilbillede af hendes Moder, der nu ejes af Sekretær Quaade. Det viser en meget smuk Profil med en fin buet Næse og et stort, lidt fremstaaende Øje. Haaret er samlet i en Knude i Nakken, og flere Fletninger ligger over Pande og Isse.

Et ganske tilsvarende lille Billede fandtes paa Steensgaard, hvor der ogsaa var en Miniatur af Baronessen, set en face, bagpaa hvilken Grev Preben Bille Brahe Selby har skrevet, at den forestiller Baronesse Selby f. Falbe. Disse er nu begge paa Langesø.

Sluttelig skal nævnes, at Baronessens Dødsmaske fandtes blandt Gehejmerraadinde Quaades og senere blandt Frøken Elisabeth Quaades Efterladenskaber; den findes nu paa Langesø.

Af Ægteparrets Børn kendes følgende Portrætter:

Af den ældste Datter, Ella, og af hendes Mand, Baron Fritz Wedell Wedellsborg, findes hos de paagældendes Datterdatter, Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby f. Fønss, to Malerier af Holbech, sign. N. P. H. 1846. Grevinden har ogsaa en Miniatur af sin Morfader i Hestgardens Uniform.

Desuden findes hos Kommandørinde M. A. von Lowzow det allerede omtalte Maleri i Knæstykke med Valløbaand af Baronesse Ella Selby, malet 1839 af Raedel. Det i D. A. A. XXV gengivne Billede af hendes Mand er efter et Fotografi. Der findes endvidere nogle Fotografier af Baronen og Baronessen.

Af Baronesse Ida Selby og hendes Mand, Baron Thierry van Brien, fandtes paa Steensgaard de smaa Billeder, der har været gengivne i D. A. A. XXIII. Baronens Billede er signeret af Othon 1836, Baronessens er signeret Othon. Begge disse Miniaturer solgtes til en Kommissionær paa Steensgaard Auktionen i Oktober 1938. Af Baronessen fandtes hos Baronesse Marguerite van Brien paa Clingendaal ved Haag en ganske tilsvarende Miniatur, 13 × 10 cm., ligeledes signeret Othon. Paa Clingendaal findes endvidere to Oliemalerier af Ægteparret. Baronen er malet 1860 af Piedeman, Baronessens Maleri er ikke signeret. Hos Gehejmerraadinde Quaade hang to Billeder af hendes Søster Ida. Det ene var et nu paa Langesø værende Fotografi, der er fotograferet efter et Maleri, der nu findes hos hendes Sønnefatterson, Ambassadør Michiels van Verduynen i London. Det andet var et mindre Brystbillede, hvormed Gehejmerraadinden i sit Testamente skriver:

»Akvarelbilledet af min Søster Ida van Brien skjænker jeg som Erindring Baronesse Michaëls van Verduynen, født Baronesse van Brien, boende i Haag.« Det tilhører nu Baronessens ældste Søn, Baron Ferdinand Michiels van Verduynen.

Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby har to smaa kulørte Billeder af Baronesse Ida van Brienens Børn. Det ene forestiller efter Lehns greve Preben Bille Brahe Selby's Paategning paa Bagsiden Louise og Henriette van Brien og det andet Arnaud van Brien.

Paa dem begge staar der:

V. D. Hulst del. 1843

A. C. A. Valois ft. 1843.

Malerier, Mage til disse, men i langt større Format, findes hos de paagældendes Descendens.

Oliemaleriet af de to smaa Piger hang i Maj 1935 i den Lejlighed i Bryssel, der beboedes af den i 1934

Frederik (Fritz) Baron Wedell Wedellsborg
1819—1869
Miniature. Hos Enkelehnsgravinde Bille
Brahe Selby f. Fønss

Elconora (Ella) Baronesse Selby
1807—1867

g. m. Frederik (Fritz) Baron Wedell Wedellsborg
Hos Kommandørinde M. A. Lowzow

Frederik (Fritz) Baron Wedell Wedellsborg
1810—1860

Fotografi 1863.

Eleonora (Ella) Baronesse Wedell Wedellsborg
f. Baronesse Selby
1807—1867

med Datteren Marie Baronesse Wedell Wedellsborg
1848—1876

afdøde Vicomtesse de Spoelberch, hvis Mand var Søn af den ældste af de afmalede smaa Piger. Maleriet er $111 \times 88,5$ cm., og hverken Navne eller Signatur kan opdages. Louise van Brienen har brune Øjne, Henriette van Brienen blaa. Maleriet er nu hos Vicomte de Spoelberchs Datter, Enkegrevinde Louise de Lannoy.

Billedet af den lille Dreng findes hos den afbildedes Datterdatter, Grevinde Marguerite de Leusse f. d'Alsace, paa hendes Landsted Montgraham i Frankrig.

De tre Børn fyldte i 1843 henholdsvis 6, 2 og 4 Aar, medens deres yngste Broder, Willem, der er født 15. Januar 1843, vel har været for lille til at blive malet.

Man tør sikkert regne med, at Ægteparret van Brienen har sendt smaa Kopier af disse store Billeder som Gave til Børnenes Bedsteforældre, og man har vel Lov til at formode, at v. d. Hulst har malet de to Originaler.

Af Baronesse Jeromia Selby hang der en lille Akvarel hos Gehejmraadinde Quaade, der i sine Dispositioner skriver:

»Henrik; sin Bedstemoders, min Søster Romas Brystbillede.« Det er antagelig den tidligere paa Steensgaard værende Akvarel. En tilsvarende Akvarel fandtes paa Holstenshuus og er nu paa Langesø.

Hos Baronesse G. Schaffalitzky findes to Malerier af Grevinde Jeromia Bille Brahe f. Selby, et større, sign. G. Raedel 1839, der allerede er omtalt, og et mindre, malet af Holbech, sign. N. P. H. 1845. Dette har været gengivet i D. A. A. XXIX.

Fru v. Lowzow har det omtalte af Raedel 1839 signerede Maleri af Grev Henrik Bille Brahe, af hvem Schiøtt i 1864 har malet det tidligere paa Steensgaard og nu paa Rønningesøgaard hængende Billede, der har været gengivet i D. A. A. XXIX.

Af Baron Charles Ernst Selby gav Gehejmraadinde Quaade mig en Akvarel $13,2 \times 11,2$ cm. i en bred, gammel, forgyldt Ramme. Den er signeret F? élicité Lagurenne del. 30 octobre 1823 og viser en smuk lyshaaret Dreng med et fint Ansigt, høj Pande, lige Næse og graalige Øjne, i en blaa Dragt med mange forgyldte Knapper, vistnok en Skoledragt, maaske fra Eton.

Dette Billede har hængt i hans Moders Soveværelse og findes nu paa Langesø.

Sammesteds hænger en Sepia Tegning af Charles Selby, $25,2 \times 18$ cm., signeret I. D. La Haye 20. Mars 1831, forefundet efter Gehejmraadinde Quaades Død. Bagpaa er anbragt et Papir, der oprindeligt sad under Billedet, og hvorpaa der staar:

»peint par Danouroff, Secrétaire de la legation de Russie à la Haye.«

Paa Holstenshuus hang en paa Elfenben af G. J. Quaade malet Miniatur af C. E. Selby, som nu efter Enkelehnsbaronesse Berner Schilden Holstens Bestemmelse tilhører Stiftamtmand Berner, og Herr Ebbe Berner har en ganske lille, vist i Gehejmeraad Quaades Malerkasse fundet Miniatur, bagpaa hvilken er klistret Lapper, hvorpaa Baron C. B. Selby har skrevet:

»forefandtes efter min Kones Død d. 11. Nov. 1843.

Charles de Selby Anno Ætat. ca. ? 25

† i Haag d. 25. May 1843

Anno Ætat. ca. ? 30

malet af George Quaade

1838 ell. 1839.«

Paa Steensgaard fandtes en lille nu paa Langesø værende Miniatur af C. E. Selby, der tidligere har været hos Baronesse Ella Wedell, og hos Sekretær Quaade en lille oval Tegning, der tidligere har været ejet af Gehejmeraadinde Quaade og Frøken Elisabeth Quaade.

Begge disse Billeder viser en meget smuk, men svagt udseende ung Mand.

Det har hidtil ikke kunnet oplyses, hvor det i D. A. A. XXI gengivne Maleri i Knæstykke i Legationssekretærs Uniform nu findes. Efter Notat paa Frederiksborg Musæet er det malet 1838 af G. C. C. Raedel; men det er antagelig en Fejlskrift for 1839, da C. E. Selby i dette Aar nævner, at Raedel skal male ham.

Paa Biddlestone hang der i 1913 et Maleri af C. E. Selby, der havde været forlovet med en engelsk Slægtning, Miss Eleanor Selby, hvad der forklarer, at Billedet fandtes i Familiens engelske Hjem.

I et Brev af 3. Marts 1913 fra Præsten i Biddlestone til Miss Gladys Selby, der sendte Meddelelsen videre til Danmark, hedder det:

». . . . It may interest your Danish correspondent to know, that there is a portrait of a young soldier (also in the dining room on west wall) and on the back thereof is written »Carolus Ernestus, liber Baro de Selby, anno aetatis XXVI«

Dette Maleri er, som de andre Familiebilleder, kommet bort fra Biddlestone. Det har, trods Forespørgsler, ikke været muligt at opdage, hvor det er kommet hen.

Af Baronesserne Nancy og Angelique Selby findes Malerier i $\frac{3}{4}$ Figur hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby. De er begge signerede I. B. van der Hulst f., henholdsvis 1838 og 1836, og bagpaa begge staar der:

»Malet efter Døden.«

Gengivne i D. A. A. XXI.

De ældste Billeder, der kendes af Tvillingsøstrene Amalia og Caroline Selby, er et Par Silhouetter, daterede Haag 1. Juli 1831, som Frøken E. Quaade har givet til Hr. Ebbe Berner.

Det næste Billede er Raedels Maleri fra 1839, 50 × 40 cm. stort, der findes hos Baronesse Gudrun Schaffalitzky de Muckadell. Man ser to purunge Piger, med brune Øjne og brunt Haar, i hvide Kjoler med røde, smalle Schærf og Skuldersløjfer. De har sorte Halvhandsker, Pil i Haaret, aflange Guld Ørenringe og et lille Kors om Halsen. Maleriet er signeret G. Raedel 1839, og bagpaa staar der:

Ida Baronesse van Brienon
f. Baronesse Selby
1809—1845

Fotografi paa Langesø efter Maleri, der nu tilhører
Ambassadør Edgar Michiels van Verduynen, London

Ida Baronesse van Brienon f. Baronesse Selby
Akvarel
1809—1845
Hos Baron Ferdinand Michiels van Verduynen

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

Lille Tegning

Hos Sekretær P. Quaade

Caroline og
Caroline Amalia
Baronesse
de Selby
i deres Alders 15de Aar 1839.

Paa Holstenshuus hang to smukke, ca. 24 × 20 cm. store, Akvareller af de to Søstre, malede af deres Veninde, Frøken Albinia Hagemann, Datter af Generallieutenant Hagemann og 1852 gift med Amtsforvalter Baron V. G. H. Schaffalitzky de Muckadell.

Baronesse Caroline er i sort udskaaret Kjole, og Baronesse Amalia er i lys nedringet Kjole og holder en lille Hund paa Skødet. Ifølge Enkelehnsbaronesse Berner Schilden Holstens Bestemmelse tilhører de nu mig og hænger paa Langesø.

Frøken Albinia Hagemann har ogsaa malet det Gouache Maleri af Tvillingerne i et Stueinteriør, der ifølge Frøken E. Quaades Testamente nu ejes af Stiftamtmand Berner. Billedet er signeret A. H. 1846. Det er sandsynligt, at Søstrene er malede i en Stue paa St. Annæ Plads Nr. 5. Det vides ikke, om nogle af de afmalede Møbler eller Genstande endnu er bevarede.

Paa en Stol staar der en lille hvid og brun Hund (vist en King Charles Spaniel, der hed Prins).

To større ovale Oliemalerier, 64 × 50 cm., af de 2 Søstre, malede af Georg E. Hansen, hænger paa Holstenshuus i Henhold til testamentarisk Bestemmelse af den længstlevende af Søstrene, Gehejmerraadinde Quaade.

To ganske tilsvarende Malerier, men noget mindre, 34 × 26 cm., findes hos Fru M. A. v. Lowzow f. Comtesse Bille Brahe Selby. De fandtes tidligere paa Hindsgavl.

Endelig hænger paa Langesø et særdeles vellignende Maleri, 39 × 31 cm., af Gehejmerraadinde Quaade, 71 ½ Aar gammel, malet af Frøken Ludovica Thornam, der var kommet meget i mit Hjem og malede det til mig til min Konfirmation i 1896.

Af begge Søstrene findes desuden en Del Fotografier.

Af Gehejmerraad Quaade findes talrige Fotografier. Paa Langesø hænger et af Lehnsbaronesse Berner Schilden Holsten i Sommeren 1889 malet Billede af hendes den 7de April nævnte Aar afdøde Fader. Maleriet er 35 × 28 cm.

Sekretær Poul Quaade har et større Maleri af sin Far-fader i halv Figur, malet efter Fotografi i 1934 af A. Rolstad.

Registreringen efter Baronens Død i 1849 er indført i Skifteprotokollen,¹⁾ der opbevares i det Selby'ske Arkiv i Landsarkivet i Odense.

Heri anføres blandt andet følgende Genstande:

Guld og Sølv m. m.

1 Solitaire og en Brystnaal med Brillianter	200 Rdl.
1 Gulduhr med Signet, Nøgle og Ring, forfærdiget ved Breqvet i Paris	80
1 Guld Repeteeruhr med Do. Kjæde og Finger-ring med Vaaben (forfærdiget af Urban Jürgensen)	100 -
1 Do. Repeteeruhr	50 -
1 Gulduhr	35 -
1 Do.	20 -
1 Guld Snuusdaase	90 -

Jeromia (Roma) Grevinde Bille Brahe
f. Baronesse Selby
1812—1848

Akvarel

Tidligere Steensgaard

Solitairen findes hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby f. Fønss, og Brystnaalen med Brillianter er af Grevinden givet til hendes yngste Datter, Comtesse Ella Bille Brahe Selby.

De to førstnævnte Ure var af Baronen bestemte for to af hans Dattersønner, hvad der fremgaar af følgende Indførsel i Skifteprotokollen:²⁾

»I Henhold til den Afdødes Skrivelse af 15. October 1846, udleverede Executorerne til Kammerherre Baron Bille Brahe (Broder til Baronesse Jeromia Selbys Ægtefælle), tvende forefundne Guldure med den Afdødes Navn paa Ciffre-Pladen, det ene forfærdiget af Breguet i Paris, vurderet til 80 Rbd., og skjænket til den Afdødes Dattersøn, Arnaud van Brien, — det andet forfærdiget af Urban Jürgensen, vurderet til 100 Rbd., og skjænket til Arveladerens Dattersøn, Preben Bille Brahe«

Det til Baron Arnaud van Brien skænkede Ur ejedes af dennes Datter, nu afdøde Baronesse Margue-

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

Miniature malet 1838 eller 1839 af G. J.
Quaade. Hos Arkitekt Ebbe Berner

*forfaet af en
2000 No. 311 Nov. 1843*
Charles Ernst Selby
anno Nat. v. 25 -
+ Nov 25 May 1843
anno Nat. v. 30. -
malet af George Quaade
1838 eller 1839

Inskription paa Bagsiden af hosstaaende Billede

rite van Brien paa Clingendaal ved Haag, der meddelte mig, da jeg besøgte hende ca. 1936, at Uret var blevet stjålet.

Indenfor Urets Guldkapsel saas Navnet Breguet og N. 609, foruden en Del Stempler og Tallet 698. Urskiven var af hvid Emaile og havde Navnet CHARLES SELBY anbragt i Stedet for Tal.

Angaaende dette Ur er der fra Urmagerfirmaet Breguet i Paris, der er oprettet 1783, under 6. August 1935 fremskaffet nedenstaaende Oplysninger:

»Monsieur le Baron.

En réponse à votre lettre du 3 Août, nous sommes heureux de vous faire connaître que la montre ancienne BREGUET No 609 (numéro de boîte 698) a été vendue à Monsieur ELRIEUX le 13 Mars 1814, pour le prix de frs: 1,000.

Cette montre nous a été apportée pour la dernière fois en Février 1903, par Mademoiselle Brienner.

Nous regrettons de ne pouvoir vous donner d'autres renseignements que ceux-ci, et nous vous prions d'agréer, Monsieur le Baron, l'assurance de notre considération distinguée.

G. Brown.

P.-S. Nous ne savons si vous vous servez encore aujourd'hui de cette montre, mais nous vous signalons que, si elle n'a pas été abîmée par de mauvais horlogers, elle doit être encore en état de marcher fort bien.«

I Brev af 13. August 1935 meddeler Firmaet, at ifølge dets gamle Reparations Bøger har dette Ur været indleveret i 1852 og 1860. Der anføres blandt andet:

»480 XXII. — du 7 Juillet 1852.

Mr. le Baron de Brien, rue Richelieu, hôtel de Paris, no I de l'appartement.

Sa montre simple, boîte d'or guillochée à rayons, no 609 d'ici, cadran d'émail éclaté presque partout, cuvette dorée, cordon noir et clé d'or simple.

Pour réparer; écrire les frais de suite.

Écrit le 9 Juillet 1852.

Cette montre vendue il y a 38 ans n'est jamais revenue chez nous et a été très abîmée par des mains inhabiles Rendu le 18 Septembre 1852

Reçu 70 Francs.»

Paa Urets Skive ses paa et beskadiget Sted Bogstaverne T ET FILS. Der har sandsynligvis staaet: Breguet et fils.

Den M. Elrieux, til hvem Uret den 13. Marts 1814 er solgt for den meget høje Pris af 1.000 Francs, har maaske været en Kommissionær, der har skaffet Uret til Baron Charles Selby. Om det er Faderen eller Sønnen af dette Navn, der har erhvervet Uret, lader sig desværre ikke afgøre. Imidlertid nævnes iblandt den ældre Baron Selbys Værdigenstande »eine kleine goldene Uhr, mit goldener Kette und 2 Pettschaften«³⁾ og denne Beskrivelse svarer saa meget til Beskrivelsen af Breguet-Uret i 1849, hvor der staaer: »1 Gulduhr

Set i sin Uret d. 27 April 1840 leveret til Excellencen selv. Charles Selby
135 Species
Betalt gennem Hrr: Mægler Hoskjær
d. 18 Juni 1840 med 270 Rigsbankdaler
12. 11. 1852

Fra Firmaet Urban Jürgensen og Sønners Eftf.'s Salgsbog

med Signet, Nøgle og Ring« (der eventuelt er en Signetring), at man kan tænke sig, at det er det samme Ur, der nævnes begge Gange, og i saa Fald er det Baron C. J. Selby, der har anskaffet Uret fra Breguet.

Da der forelaa den Mulighed, at Urets Køber, Hr. Elrieux, var en i Hamborg bosat Kommissionær, er der foretaget Undersøgelser, der imidlertid har givet det Resultat, at der ikke i Hamborg har levet nogen af dette Navn. Hamborgs Adressebøger og Fremmedlisterne i Altona er forgæves eftersete.⁴⁾

Det til Grev Preben Bille Brahe skænkede Ur stammer fra 1840 og er rimeligvis lavet af Urban Jürgensens Søn Jules.

I Firmaets Salgsbog, hvor Uret har Nr. 820, er det omtalt saaledes:

Grønt Etui med Reserve Glas Friisk Olie liggende 1 ¼ Omg. hængende 1 1/6. (Jules).

Udvendig Diameter 1 7/8 Tomme; Tykkelse 3/8 Tomme. Med Glas. Guillocheret Guld Repeteer Lomme Uhr med fri Anker Echappement. NB: Taber naar Olien bliver tyk. Løftninger og Udløsning af Rubin, 6 Steenhuller Compensator. Forgyldt Messingkapsel mk. Urban Jürgensens Søner Kiøbenhavn Excentrisk mat Sølvuhrskive med springende Timer, og istedet for Tal ved hver femte Minut et Bogstav saaledes CHARLES SELBY. Secunder. poussoir couronné

d. 27 April 1840 leveret til Excellencen selv. Charles Selby.

135 Species. Betalt gennem Hrr: Mægler Hoskjær d. 18 Juni 1840 med 270 Rigsbankdaler.

Dette Ur er gaaet i Arv fra Lehns greve Preben Bille Brahe Selby til dennes ældste Søn, Lehns greve Hendrik Bille Brahe Selby, og fandtes paa Steensgaard, hvor det havde sin Plads paa Bordet ved Siden af Grevens Seng. Nu er det hos Grevens Enke.

Det er et Repeterur med Sølvskive og med Navnet CHARLES SELBY i Stedet for Tal. Baade paa Skiven og indenfor Kapselen staaer der: »Urban Jürgensens Søner Kiøbenhavn«; derimod er der intet Aarstal eller Nummer.

Desuden staaer der indeni bl. a. »6 Steenhuller samt Løftninger og Udløsning af Rubin«; da dette ganske svarer til Notaterne i Salgsbogen, kan der ikke være Tvivl om de to Ures Identitet.

Uret ligger i et gammelt Etui med grønt Saffian udenpaa og rødt Fløjl indeni. Ved Siden af Uret er der et Rum, hvori der ligger to Reserveglas, og et lille rundt Rum er beregnet til en Reservefjeder.

Som Tegn paa, at Familien Selby har sørget for at skaffe sig Ure fra Tidens allerbedste og mest ansete Urmagere, kan anføres, at der i Professor Alfred Chapuis' Bog om Urban Jürgensen anføres:⁵⁾

»I 1923 blev i Anledning af Hundredaarsfesten for Abraham Louis Breguet en af denne store Mesters mest glimrende Elevers, Urban Jürgensens, Navn ofte nævnt.«

Abraham Breguet var Medlem af Videnskabernes Selskab i Paris, og Urban Jürgensen var Medlem af det kongelige Videnskabernes Selskab i København, hvoraf man ser, at begge de berømte Urmagere har været i høj Grad ærede af deres Samtid.

Det tredie i Registreringen nævnte Ur vurderedes til 50 Rdl. og er et Repeterur, der antagelig er det, der i Listen over nogle af Baron Charles Ernst Selby's Efterladenskaber af dennes Fader betegnes paa følgende Maade:

»Et gammeldags Slag-Guld-Lommeuhr, forfærdiget her i Kjøbenhavn omtrent midt i det forrige Aarhundrede, efter Bestilling giort af min da levende Morfader, Etatsraad Peter Borre, ved hvis Død det kom til min Fader; af ham foræredes det min, her omgjørdende Søn, for at det skulde forblive i Familien. I den i Haag foretagne Vurderings Forretning over hans Efterladenskaber er det ansat til 50 Gylden = omtrent Rbd. 38.—«⁶⁾

Dette Ur fra Peter Borres Tid er desværre uden Tvivl sammen med to andre Guldure solgte paa Boets Auktion den 18. September 1849 og følgende Dage, da de første 3 Numre i Katalogen er: et Guld Repeteeruhr, et Gulduhr og et do.⁷⁾

Af de to sidstnævnte Guldure, vurderede til henholdsvis 35 og 20 Rdl., har man Lov til at formode, at det ene er det i Baron C. J. Selbys Testamente omtalte Guldur fra Urban Jürgensen »med min Navn paa Quadrantet«, der i Baronens Bo omtales saaledes: »Eine goldene eingehäusige (eenkapslet) Uhr von Urban Jürgensen, mit goldener Kette, 2 Pettschaften und einem Uhrschlüssel.

Da dieselbe in dem Testamente dem Sohne des Herrn Kammerherrn von Selby legirt ist, so ward sie demselben für seinen Sohn sofort überliefert.«³⁾

Baron C. B. Selby beskriver Uret saaledes i den ovennævnte Liste: »Et Guld-Lommeuhr (altsaa ikke et Repeterur), med Sølv eller Platin Skive (Note: hvorpaa Navnet Charles Selby istæden for Tal til Klokkeslettets Betegning), forfærdiget i 1819 her i Kjøbenhavn af senere afdøde Uhr- og Chronometer Mager, Dannebrogsmænd Urban Jørgensen, til min Fader, efter hvis testamentariske Bestemmelse bemeldte min Søn blev Eyer af det; Værdie Ansættelsen i ovenanførte Vurderings Forretning er fl. 50, eller omtrent Rbd. 38.«⁶⁾

Som det synes, er dette Ur solgt paa Auktionen efter Baron C. B. Selby's Død; men der er Grund til at formode, at det er købt af en af Familien — dog ikke af Baronens to yngste Døtre, da der haves en Liste over disses Indkøb ved Auktionen.

Sekretær Poul Quaade ejer nemlig et Guldur — uden Slagværk — med Navnet Charles Selby i Stedet for Tal paa Skiven, der er af Platin eller Sølv, og hvorpaa findes Navnet Urban Jürgensen. Dette Ur, der har Nr. 547, blev i 1860'erne foræret Kammerherre Christian Quaade som Skoleur og ejes nu altsaa af hans Søn.

Uret har været forevist Firmaet Urban Jürgensen og Sønners Eff., der under 11. September 1935 venligst har meddelt følgende:

»Herr Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten,

Langesø pr. Langesø.

Idet vi takker for Forespørgslen angaaende et Guld Herre Lommeuhr mrk. Urban Jürgensen No. 547 (paa Skiven Navnet Charles Selby istedet for Tal), kan vi oplyse, at den ældste Fortegnelse over Uhre

Guldur Nr. 820 fra Urban Jürgensens Sonner
Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby
f. Fønss

Guldur, solgt af
Breguet i Paris 1814
Tidligere
Clingendaal

Guldur Nr. 547
fra Urban Jürgensen.
Hos Sekretær P. Quaade

Guldur Nr. 820
fra Urban Jürgensens
Sønner
Købt 1840 af
Baron C. B. Selby

Hos Enkelehnsgrevinde Bille Brahe Selby f. Fønss

udgaaet fra vort Firma først begynder med No. 689 solgt Aar 1830.

Men ved Beregning af Antallet af fremstillede og solgte Uhre er vi kommet til Resultatet, at Uhr No. 547 (i Sekretær Quaades Besiddelse) er fremstillet af Urban Jürgensen omkring Aar 1819.

Med Højagtelse
Urban Jürgensen og Sønners Eftf.
E. Bjerring«.

Paa Forespørgsler til Direktør Heuer, Firmaet Jules Jürgensen i Bienne i Schweiz, er der under 30. August 1935 indgaaet følgende Svar:

»Monsieur le Baron,

Nous sommes en possession de votre lettre du 26 août écoulé au sujet de votre montre Urbain Jürgensen No. 547.

Nos livres de fabrication ainsi que les livres de vente de Mr. Urbain Jürgensen qui sont en notre possession ne nous donnent pas de précisions sur la montre que vous possédez« og under 24. September s. A. skriver Direktør Heuer: » . . . Comme nous vous l'avons déjà écrit le 30 août écoulé, nous ne pouvons tracer la pièce dans nos documents d'après le numéro, vu que les montres faites par Urbain Jürgensen portent des numéros très différents et ne se rapportent, en général, pas du tout à l'année de fabrication.«

Selvom man efter Direktør Heuers her anførte Udtalelser ikke tør bygge for meget paa Numrene, er det dog muligt, at Sekretær Quaades Ur er identisk med det i 1819 af Urban Jürgensen til Baron C. J. Selby fremstillede.

Ovenfor er der nu gjort Rede for fire af de i Registreringen nævnte Guldure, og der er saaledes kun eet af disse, om hvilket der intet vides.

Efter Guldurene følger i Registreringen en Guld Snusdaase til 90 Rdl., der udtoges til Kammerherre Baron van Brienens yngste Søn,⁸⁾ men mærkeligt nok nævnes i Auktionskatalogen lige efter de tre Ure paa samme Plads som i Registreringen: »En Guld Snusdaase«; denne Uoverensstemmelse er besynderlig, da det øjensynligt er den samme Daase, det drejer sig om.

Det fremgaar imidlertid af en Fortegnelse⁹⁾ vedrørende Førlovspenge og andre Afgifter, at denne Daase ikke er blevet ført ud af Landet, saa de van Brienens'ske Arvinger maa have foretrukket at lade den komme paa Auktion. Paa den nævnte Fortegnelse nævnes andre Sager, der skulde til Udlandet, f. Eks. Uret paa Clingendaal og nogle Bøger, der senere skal omtales.

Det næste Nummer i Registreringen er 2 Par Guld »Ærmelokker« (skal vel være Berlokker), vurderede til 5 Rdl., der sammen med to gamle Lænestole, to smaa Pæretres Borde og en Bisquit Christus Figur udtoges af Baronens to Tvillingdøtre.⁸⁾ Denne Christus Figur havde staaet ved deres Forældres Ligkister.

Dernæst følger: »1 Guldsignet med Carniol, hvori Vaaben, 15 Rdl.« og »1 mindre Do. med Do. Do. 5 Rdl.«, sandsynligvis overtagne af Svigersønnen, Baron Fritz Wedell Wedellsborg, der udtog »nogle Signeter« efter Vurdering til ialt 20 Rdl., foruden en Dragkiste og en Sofa.

Om disse to Genstande tilkendegav Baronen, »at hans Kone efter Vurdering ønsker at udtage den til 12 Rbd. vurderede Dragkiste, der har tilhørt hendes afdøde Moder fra dennes Confirmation, og den til 15 Rbd. vurderede Sopha med Broderi af hendes Moders Arbejder.«¹⁰⁾

De følgende i Registreringen nævnte 4 Numre, 2 Guldknapper, Lorgnet i Guldindfatning, Skildpade Snusdaase med Portrait, vurderet til 10 Rdl., og Kaarde med Sølvgreb opføres alle i Auktions Katalogen.

Daasen med Portræt kan ikke være den paa Frederiksborg værende Daase med Baron C. J. Selbys Billede, da denne er af Elfenben, og den her nævnte af Skildpadde.

I Baronens Testamente anføres: »XV Til min Svigersøn, Kammerherre Greve Hendrik Bille Brahe, testamenterer jeg det Skriverbord, ved hvilket jeg nu i 22 Aar har arbejdet.

XVI. Min Svigersøn Kongel. Nederlandske Kammerherre Baron Thiery van Brienens, ville til Erindring

Brevtvinger af Bronze
givet Baron H. Berner Schilden Holsten af hans Bedstemoder, Gehejmerraadinde Caroline Quaade i Anledning af hendes 80 Aars Fødselsdag den 18. Oktober 1904

Kultegning af to Kosakker

Tegnet af Grev Orloff

Hos Arkitekt Ebbe Berner

Paa Auktionen i September 1849 købte Baronesserne Caroline og Caroline Amalia Selby for godt 385 Rdl.,¹⁵⁾ blandt andet en Del Dækketøj, nogle Møbler og to Papirtvingere med henholdsvis en Hest og en Hund af Bronze, der af den førstnævnte af de to Tvillingsøstre blev givne til hendes Steddatter, Lehnbaronesse Berner Schilden Holstens to ældste Sønner i Anledning af hendes 80 Aars Fødselsdag den 18. Oktober 1904. De to Søstre købte endvidere: »en Tegning (Kosakker)«, der nu som tilhørende Herr Ebbe Berner hænger paa Holstenshuus; den var testamenteret¹⁶⁾ til Baron A. C. Berner Schilden Holsten, der bag paa Billedet har skrevet følgende:

»Tegnet i den danske Gesandt Baron Selbys Salon i Haag af russisk Legations Secretair Grev Orloff med et Stykke Kul, han tog fra Kaminen. Da han var færdig udbød han: »il me manque du rouge«. Den franske Gesandts Frue gav ham sin Sminkedaase, af hvilken han benyttede Farven. Grev Orloff blev en af Ruslands berømteste Malere.

Dette meddeelt af Geheimeraadinde Quaade født Baronesse Selby.«

I Registreringen nævnes et stort Mahogni Arbejdsbord med Skuffer, vurderet til 40 Rdl., som antagelig er det Skrivebord, som Sekretær Quaade har arvet efter sin Fader, og som efter Familietraditionen har tilhørt Baron C. J. Selby.

Paa Steensgaard fandtes der overmaade meget Sølvtoj af forskellig Slags, ganske særligt Bordsølv samlet i store Mahogni Kasser. Sølvtojet er forsynet med det Selby'ske Saracenerhoved og stammer dels fra Baron C. J. Selby's, dels fra hans Søns Tid. En Del af Bordsølvet er dansk, saaledes af Pierre Frontin (Guardeinmærke Frederik Fabritius 1807), af Poul Resen Eggensen (Guardeinmærke Jacob Gregorius Graah Fabritius 1828) og af Conrad Christian Frederik Schrøder (Guardeinmærke P. R. Hinnerup 1844), men en stor Del bærer udenlandske, vistnok fortrinsvis engelske Mærker. De større Sølvgenstande stammer vistnok hovedsagelig fra Baron C. B. Selbys Tid; de har ligesom det nævnte Bordsølv tilhørt det Selby'ske Forlods og er nu fordelt blandt forskellige af Familiens Medlemmer, bl. a. findes en Del af Bordsølvet hos Lehngrevinde Margrethe Bille Brahe Selby, Grevinde Tove Knuth, Baron Bent Bille Brahe Selby og Baron Godske Berner Schilden Holsten.

Det er sandsynligt, at den i 1843 afdøde Baronesse Selbys Smykker er blevne fordelte mellem hendes Døtre inden deres Faders Død, saaledes at de ikke forefandtes i hans Bo.

af mig modtage de Bøger af mit Bibliothek, som ere førte i den Afdeling af Cataloget, der har Overskrift: »Bøger der omhandle Napoleon-Bonaparte.«¹¹⁾

Disse Bøger var vurderede til 125 Rdl. 4 Mk.⁹⁾ I et Antal af 52 fandtes disse Bøger endnu i Biblioteket paa Clingendaal ved Haag;¹²⁾ de er udvendig forsynede med et Stik af det store Selby'ske Vaaben, hvortil Kobberpladen endnu fandtes paa Steensgaard og nu er paa Langesø. Under Vaabenet staar der: Charles Baron de Selby, og Stikket har sikkert allerede været Ex libris for den ældre Baron Selby, da det fandtes paa et gammelt fransk-engelsk Leksikon af den Slags, der i det 18. Aarhundrede brugtes af de engelske Katolikker, der gik i Skole i Douai i Frankrig, og som uden Tvivl har været brugt af Baron C. J. Selby, da det har været nedarvet til dennes Oldebarn, Kammerherre Frantz Bille.¹³⁾ Blandt sine testamentariske Bestemmelser har Baron C. B. Selby skrevet:¹⁴⁾

»Min Svoger, Artilleri Kaptain v. Falbe, har jeg til sig eller til sin Søn Anton, lovet min gamle forslidte Udgave af Vegas Logarithmer, Wien 1783, — og nuværende Søe-Kadet, Steen Andersen Bille, en Søn af min Søsterdatter, født Bülow, mit matematiske Bestik« Den nævnte Kadet Billes Søn, Hr. Josias Bille, kan ikke give Oplysninger om det til hans Fader testamenterede Bestik, der altsaa næppe mere er bevaret i Familien.

Da Kong Jerôme og Dronning Cathrine af Westphalen var Faddere til den efter dem opkaldte Jeromia Cathrine Selby, gav Kongen hendes Moder et Ur af graa Emaille med Brillanter, som fandtes hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby. Udenom selve Uret sidder der 12 Brillanter, der angiver de fulde Timer, og 12 Perler, der angiver de halve Timer, medens en med Diamanter besat Pil viser Klokkeslettet. Naar Kapselen aabnes, ses en almindelig lille Urskive med en Viser, derover ses paa et blaat Emaille Baand Ordene: *Donnée par le roi.*

Prins Christian og Prinsesse Caroline Amalie, det senere Kongepar, var Faddere til den ene af Baron Selbys Tvillingdøtre, der opkaldtes efter Prinsessen, og i denne Anledning gav Prinsen og Prinsessen Baronesse Selby et Ur og en Naal besatte med Perler, der som Arv er tilfaldne Enkelehnsbaronesse Berner Schilden Holsten født Quaade. Findes nu paa Langesø.

Prinsen gav endvidere hver af de smaa Piger i Daabsgave et Sølvbæger, hvoraf det ene nu ejes af Sekretær Quaade, medens Frøken Elisabeth Quaade har givet det andet til Baron Godske Ditlev Berner Schilden Holsten paa hans 10 Aars Fødselsdag den 7. Marts 1921.¹⁷⁾

En bred flad Guldring med en Turkis, der oprindeligt har været en Tommelfingerring, indeni hvilken der staar: Christiane Louise — har tilhørt Baronesse Selby og er af hendes Datterdatter, Lehnbaronesse Berner Schilden Holsten, givet dennes Sønnedatter, Regitze Berner.

I sin tidlige Ungdom var Frøken Falbe forlovet med Kammerherre Bernt Anker til Moss og Hakedals Jærnværker;¹⁸⁾ om ham skriver Litteratus Jens Johan Vangenstein i sin Dagbog:¹⁹⁾

»1805 April 21²⁰⁾ om Morgenen tidlig døde min Velynder Ridder Bernt Anker i Kjøbenhavn af Ærgrelse over en ved Hoffet udspredd Efterretning om hans forehavende Parti med Frøken Kirstine G. L. Falbe. Hun faaer en betydelig Gave. Boet bliver Fideicommis.«

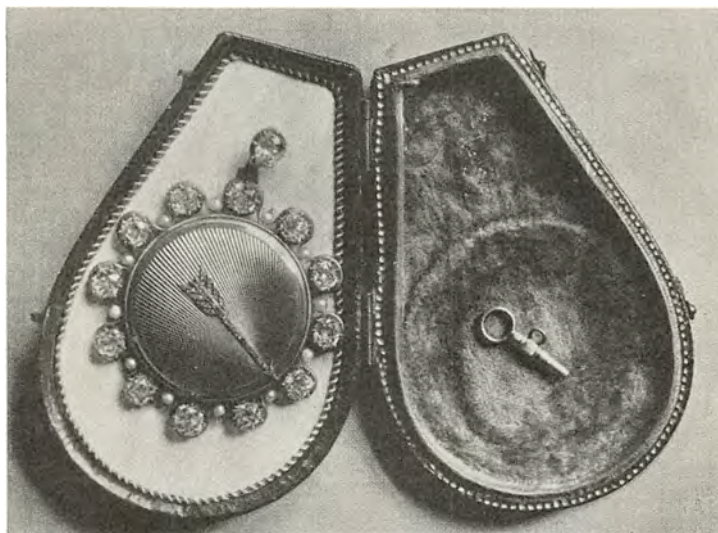
I Familien Selby har denne Forlovelse ikke været betragtet som nogen Hemmelighed. Paa Hvedholm har der været et Maleri, som mentes at forestille Kammerherre Anker, og paa Steensgaard fandtes et Miniaturbillede, der sagdes at være af ham, han vides desuden at have givet sin forlovede de to diamantbesatte Ørenringe i Form af Pilekoggere, som nu ejes af Stiftamtmand Berners Hustru i Henhold til Gehejmraadinde Quaades testamentariske Bestemmelse. Disse Ørenringes Længde er 4,2 cm., og Bredden 1,6 og 0,7 cm.

Et ganske lignende diamantbesat Pilekogger, men noget større, nemlig 8,5 og 2 og 1,6 cm., findes hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby. Det ligger i et blaat Fløjls Etui, hvori der staar:

Gustaf Möllenberg
Juvelerare
Stockholm

Da Möllenberg først blev Mester i Stockholm 1823,²¹⁾ kan sidstnævnte Smykke ikke have hørt med til Ankers Gave, saafremt det da er det oprindelige Etui, som det ligger i. Man kunde tænke sig, at Baron Selby, engang efter at have arvet sin i 1823 afdøde Fader, til sin Hustru har ladet dette Smykke lave svarende til Ørenringene.

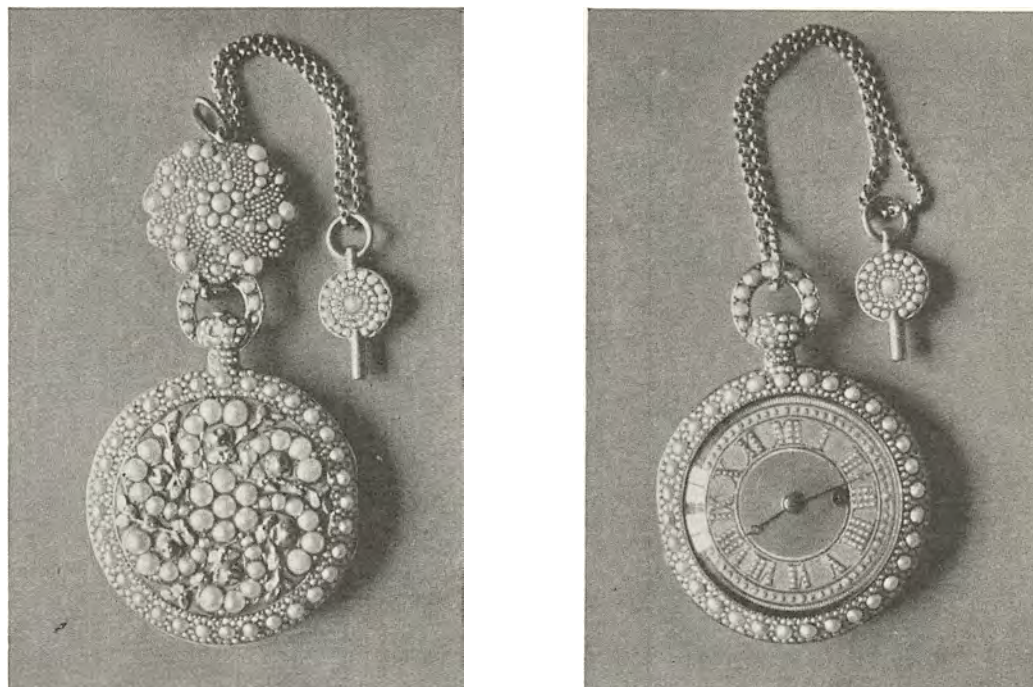
Hvad den i ovennævnte Dagbog omtalte betydelige Gave fra Kammerherre Anker angaar, bestod den ifølge Bogen: Familien Collett og Christianialiv i gamle Dage²²⁾ i et Gavebrev, hvorefter hans forlovede ved hans Død skulde faa 100.000 Rdl. og 6.000 Rdl. i aarlig Livrente. I denne Bog

Ur, skænket af Kong Jerôme af Westphalen til Baronesse Louise Selby. Tidligere hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby, f. Føns

Samme Ur aabent

Ur, skænket af Prins Christian Frederik og Prinsesse Caroline Amalie til Baronesse Louise Selby.
Tidligere Holstenshuus, nu Langesø

staar der, at han angrede Forlovelsen med den »unge feterede Skønhed« og hævede Forbindelsen. Det er meget muligt, at Baronessen har arvet en større Sum, selv om det ikke var saa meget som 100.000 Rdl., for i et Brev, dateret Haag 4. Juni 1841 til Datteren Roma omtaler hun »mine 50.000 R.«²³⁾ Efter Oplysninger af Overretssagfører H. N. Anker i Oslo i Brev af 21. Juli 1934 angaaende Bernt Ankers Testamente [Bernt Anker døde 22. April 1805] »fremkom frk. Falbe med en fordring på 100.000 Rdlr, idet hun foreviste et gavebrev av 1805 — forøvrig uten dato — hvorfor man antar, at Bernt A. hadde skrevet det på sin dødsseng. Ved kongelig Resolusjon av 19. dec. 1806 bestemtes der hende utbetalt 50.000 Rdlr. foruten en årlig inntekt av 2000 Rdlr.« (Jfr. Note 90, S. 246).

To meget smukke og kostbare Kniplingsbesætninger menes bestemt at have tilhørt Baronesse Selby f. Falbe.

Den ene, som var 10—12 Meter lang, brændte ved Holstenshuus's Brand den 29. December 1908.

Den anden Besætning var delt imellem Lehnsbaronesse Berner Schilden Holsten og Frøken Elisabeth Quaade.

Sidstnævnte skriver om denne i sit Testamente:²⁴⁾

»Den brede hvide Volant i Brysseler Kniplinger (Bruxelles Angleterre) med dertil hørende smalle, giver jeg til min Søster Lehnsbaronesse Berner Schilden Holsten, som skal efterlade den til den af hendes Svigerdøtre, der arver hendes 2 Volanter Mage til; de hører sammen.«

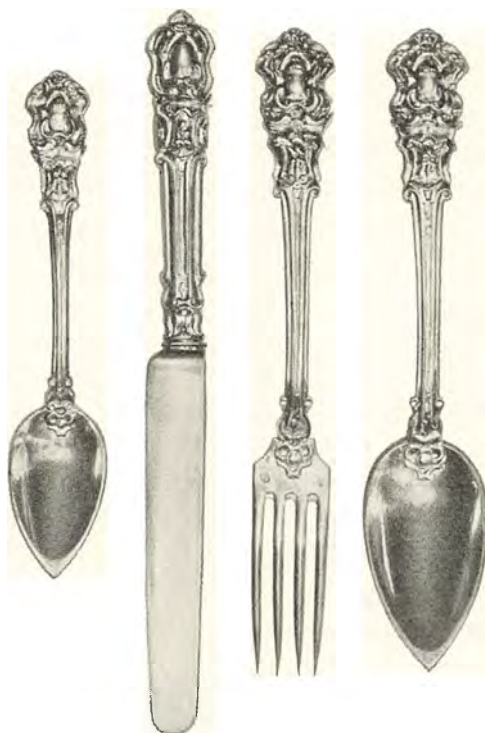
Kort efter at have arvet disse Kniplinger gav Lehnsbaronessen hele den meget store Kniplingsbesætning til sin ældste Søns Hustru.

Besætningen bestaar af ialt 21,63 Meter dels brede (ca. 13 ½ Meter ialt) og dels smalle Kniplinger, deriblandt en Barbe. Disse Kniplinger var i 1926 til Rensning og Reparation i et Béguinage i Gent, hvor man var begejstret for dem og udtalte, at de var uvurderlige, og at man ikke mere kunde lave den Slags Kniplinger.

Sekretær Quaade ejer en Bog: Les aventures de Télémaque par Messire François de Salignac de la Mothe-Fénélon, hvori der staar: Til Angelique fra C de Selby, Haag d. 10 July 1832.

I Baronens Descendens er der bevaret forskellige Selby'ske Signeter baade med det sammensatte Vaaben og med Slægtsvaabenet, og Stiftamtmandinde Louise Berner har af sin Svigermoder, der er opkaldt efter sin Mormoder, Baronesse Louise Selby, faaet dennes Signet med et L. eller L. F. med Baronkronen.

Det Signet med det sammensatte Selby'ske Vaaben, som ejedes af Gehejmraadinde Quaade og nu findes paa Langesø, har Baron Charles Ernst Selby forsegleet med i Haag den 19. Juni 1842.²⁵⁾

Sølvforyldt Dessertbestik mærket W S (Wedell-Selby).
 Stammer maaske fra Baron C. B. Selbys Hjem.
 Hos Enkelehnsgravinde Bille Brahe Selby, f. Fønss

To Guld Forlovelsesringe, der sandsynligvis har tilhørt Baron C. B. Selby og hans Hustru, ejes nu af Lehnsgravinde Margrethe Bille Brahe Selby.

Begge Ringene er meget smaa. Den ene er til at aabne i to Halvdele, og indeni den ene Halvdel staar der Charles Selby, men intet Aarstal. Den anden er bredere, og deri staar L. S.

Begge Ringe laa i et gammelt Rejseskrin, som Lehnsgravinde Margrethe Bille Brahe Selby har faaet af sin Faders to ældste Søstre, Lehnsgravinde Jeromia Petersdorff og Comtesse Caroline Bille Brahe Selby, der havde faaet det til deres Konfirmation.

Lehnsgravinde Ellen Bille Brahe Selby har i Juni Maaned 1947 sendt mig en lille Guldring med 3 Turkiser, inden i hvilken der er graveret L S [Louise Selby]. Den er nu paa Langesø.

Paa Holstenshuus opbevarede Enkelehnsbaronesse Berner Schilden Holsten, født Quaade, 3 Nodebøger fra hendes Morforældres Hjem.

De to er indbundne i grønt Læder og Papir, og uden paa den ene staar der med Guldbogstaver: Baron C. de Selby, og paa den anden: Baron C. de Selbu.

Sølvtoj fra det Selbyske Hjem
 Tidligere Steensgaard, nu Damsbo

I den sidstnævnte, som indeholder 3 Valse af Johan Strauss: Erinnerung an Berlin, Elisabeth Walzer og Gabrielen Walzer, staar der foran:

Données au Br. C. de Selby par S. A. R. Madame la Princesse Albert La Haye en 1835.

Den tredie Bog er indbundet i rødt Læder og Papir, og uden paa staar der med Guldbogstaver:
La Baronne de Selby.

Den rummer en Del Hæfter af l'Orphée: Nouveau journal de chant, dédié aux amateurs, og blandt Musikstykkerne er der Værker af Rossini, bl. a. fra Operaen Othello, af Beethoven og af Boieldieu og af C. M. von Weber, baade fra Operaen Der Freischütz og fra Euryanthe.

Paa Holstenshuus opbevaredes endvidere en nu paa Langesø værende: Evangelisk-kristelig Psalmebog, til Brug ved Kirke- og Huus-Andagt, Kjøbenhavn 1830. Den er i et smukt og meget velbevaret grønt Læderbind rigt forsynet med Guldtryk. Paa Forsiden af Bindet staar der N. S. med en Baronekrone, og paa Bagsiden staar der d. 14. April 1833. Det har antagelig været Nancy Sølvs Konfirmations Salmebog. Hun var i April 1833 15¹/₄ Aar.

Foran i Salmebogen staar der foroven Marie Wedell, og længere nede har Lehnsgravinde Ellen Bille Brahe Selby over sit grevekronede Monogram skrevet:

Til Lehnsbaronesse Louise Berner Schilden Holsten paa hendes firsindstyveaarige Fødselsdag fra EBBS.

Om de to i det foregaaende nævnte Malere, som har malet flere af den Sølvske Families Medlemmer, bringes her nogle biografiske Efterretninger.

I A. J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden anføres i Bind VIII 2, Side 1452:

Hulst (Jan Baptist van) Portræt og Historiemaler, født 2. Marts 1790 i Löwen.

Han slog sig ned i Haag, hvor Kong Wilhelm I gjorde ham til sin Maler. Han har malet et Portræt af Kong Wilhelm II, som har hængt i den japanske Kejsers Slot. Han var Medlem af det kongelige Akademi i Amsterdam. Efter Kong Wilhelm II's Død slog han sig atter ned i Belgien, hvor han døde i Juni 1862.

I Weilbach: Nyt dansk Kunstnerlexikon anføres i Bind II, Side 325:

Georg Carl Christian Raedel, Portrætmaler, var født den 11. November 1808 i Rendsborg, hvor hans Fader, Sigfred Samuel Raedel (f. 1780, d. 1808) boede som juridisk Embedsmand og var gift med Margrethe Henriette f. Zanders (f. 1779, d. 1864). Han kom først i sit 21. Aar som Malersvend til Kbhvn. for at uddanne sig til Maler hos J. L. Lund og ved Kunstakademiet, hvor han i 1838 vandt den mindre Sølvmedaille. Efter at have udstillet nogle Portræter og Genrebilleder i 1836 og 1837 levede han nogle Aar som Portrætmaler, idet han modtog Bestillinger fra Herregaardene og malede sine Portræter paa selve Stedet. Efter at han var blevet gift, levede han som Landmand, idet han ejede Bartoftegaard ved Nakskov, men da han led af Astma, flyttede han til Kbhvn., hvor han døde den 15. Januar 1870. Han blev den 3. Juli 1842 gift med Henriette Comtesse Raben (f. 1811 †1882). D. af Lehns greve Fr. Chr. Raben (f. 1769 †1838) til Christiansholm og Amalie Gregersine f. Juel (f. 1775 †1813).

To Sølvgaffer. Længde 19,6. København [180]6, F. = Frederik Fabritius, Guardein 1787-1823, P.F. = Pierre Frontin, f. 1758. Borge: skab ²⁰/₁₀₀, 1788, dod 1837. (Bøje 704). Maanedsmærke: Tyren ²⁰/₁₀₀, ²²/₁₀₀. Tidligere Steensgaard, nu Langesø

NOTER

1. Det Selby'ske Familiearkiv (Grevskabet Brahesmindes Arkiv, Odense L. A.) Pakke 29. Skifteprotokol i Baron Selby's Bo 1849—52, Registreringen S. 178 f.
2. sammesteds S. 152.
3. Familiearkivet Pakke 66, marmoreret Protokol S. 17.
4. Frau Hildegard von Marchtaler, Hamborg, til Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten, 24. Septbr. 1935.
5. Alfred Chapuis, Professor i Neufchatel: Urban Jürgensen og hans Fortsættelse, oversat af André Nicolet.
6. Familiearkivet, Pakke 79.
7. Et Eksempplar af Katalogen fandtes blandt Gehejmeraadinde Quaades Papirer og findes nu paa Langesø.
8. Familiearkivet Pakke 29, Skifteprotokol S. 548 f.
9. Hof- og Stadsretten, Executor- og Kommissarieskifter, Fort. 20, Nr. 4 L. A. Kbh. Bilag 171.
10. Familiearkivet Pakke 29, Skifteprotokol S. 148 f.
11. sammesteds S. 22 f.
12. Velvillig Meddelelse fra Baronesse M. van Brienens, Clingendaal ved Haag.
13. Velvillig Meddelelse fra Mrs. Elsa Riddell Blount f. Bille.
14. Hof- og Stadsrettens Executor- og Kommissarieskifter, 20/4. 2. Codicil til Baronens Testamente, dat. Kjøbenhavn 29. August 1845.
15. Opgørelse, underskrevet Kornerup, blandt Gehejmeraadinde Quaades Papirer, nu paa Langesø.
16. Gehejmeraadinde Quaades Testamente, Afskrift paa Langesø.
17. Paa dette Bæger er indgraveret:
Skænket af Prins Christian (Kong Christian VIII) til Caroline Selby ved hendes Daab 1824 og paa den anden Side:
E. M. Q. (Elisabeth Margrethe Quaade) d. 18. October 1862.
G. D. B. S. H. 7-3-1921.
18. Danmarks Adels Aarbog, V, S. 360.
19. Persh. Tidsskrift. 5. Rk. IV, S. 51.
20. Iflg. D. A. A., V, 360 og VI, 117 var det 22. April.
21. Gustaf Upmark: Guld och Silversmeder i Sverige 1520—1850, S. 201.
22. Familien Collett og Christianialiv i gamle Dage S. 145.
23. Brevet opbevaredes paa Steensgaard.
24. Frøken Elisabeth Quaades Testamente, Afskrift paa Langesø.
25. Familiearkivet Pakke 79.

Le Baron C. de Selby.

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

Akvarel. malet 1823 af Lagurenne

Langsø

BARON CHARLES ERNST SELBYS EFTERLADENSKABER

Af H. Berner Schilden Holsten.

I det i Odense Landsarkiv deponerede Selbyske Arkiv, Pakke 79, »Vedkommende Kammerjunker Charles de Selbys Dødsbo 1842—44« findes to af den afdødes Fader, Baron Charles Borre Selby, skrevne Koncepter vedrørende Sønnens Efterladenskaber.

Det ene er til Generaltoldkammeret og er fra 1843, antagelig i September eller Oktober, og lyder saaledes:

Fortegnelse over nogle Sager, der ville blive mig hidsendte formedelst min Søns, Kammerjunker Br. Charles Ernst de Selby's dødelige Afgang i Haag, hvor han i levende Live var ansat som Legations Secretair ved det derværende kongelige Danske Gesandtskab.

1. Et stort Mahogany Skriverbord eller Pult, i flere Stykker, forfærdiget tidligere end 1799, her i Kjøbenhavn, til min salig Fader, efter hvem det tilfaldt mig, og efterlodes min Søn til sin Afbenyttelse, med Forbeholdenhed af min Eyendoms Ret, da jeg i 1842 tilbagekaldtes fra min Gesandtpost ved det nederlandske Hof.

2. Et gammeldags Slag-Guld Lommeuhr, forfærdiget her i Kjøbenhavn omtrent midt i det forrige Aarhundrede, efter Bestilling giort af min da levende Morfader, Etatsraad Peter Borre, ved hvis Død det kom til min Fader; af ham foræredes det min her omgjødende Søn, for at det skulde forblive i Familien. I den i Haag foretagne Vurderings Forretning over hans Efterladenskaber er det ansat til 50 Gylden, = omtrent Rbd. 38.—

3. Et Guld-Lommeuhr, med Sølv eller Platina Skive, hvorpaa Navnet Charles Selby istæden for Tal til Klokkeslettets Betegning: er forfærdiget i 1819 her i Kjøbenhavn af senere afdøde Uhr- og Chronometer Mager, Dannebrogsmænd Urban Jørgensen, til min Fader, efter hvis testamentariske Bestemmelse bemeldte min Søn blev Ejer af det; Værdie Ansættelsen i ovenanførte Vurderings Forretning er fl. 50., eller omtrent Rbd. 38.

5. Tvende Guldringe og et Signet; saavidt vides, med mit Familie Vaaben; hvorfra de egentlig skriver sig, er mig ikke bestemt vitterligt, men jeg maatte tage Feil, hvis de ikke tidligere tilhørte mig i en Række af Aar. De staar i Vurderingsforretningen for fl. 12.— eller omtrent 9 rbd.

- 4. En lakeret Tobaksdaase — vurderet til fl. 2.— eller 1 rbd. 48 s.
- 6. En Guld Uhrkjæde, anslaaet efter Metallets Vægt til fl. 13 = c. 10rd 48^s.
- 7. a, 6 Spise Knive med Sølv Skaft — efter do. do. fl. 15.
- b, 6 Gaffler og Spise Skeer af Sølv efter do. do. 58.40
- c, 6 Theskeer af do. efter do. do. 8.00

M&CS.

Broderet Mappe, syet af Baron Charles Ernst Selbys Søstre

Taxationsværdie fl. 81.40 = ca. 61rd

De tvende af de til Bestikket hørende Sæt, lod jeg 1798 i Wien forfærdige til eget Brug i Anledning af min da forestaaende Reise til Constantinople; de øvrige 4 Sæt lod jeg ligeledes til eget Brug, giøre i 1806, husker jeg ret i Kjøbenhavn, men maaske i Kiel. Bestikket blev, ved vor Afreise fra Haag i 1842, egentlig *laant* min afdøde Søn, men alligevel har jeg ladet det henføre under hans Stervboes Masse, hvoraf er fulgt, at det blev medtaget til Vurdering.

8. En lille Mahogany Kasse, hvis Oprindelse jeg ikke kjender; anslags Priis fl. 3.00 2rd 24^s.

9. Nogle brugte Penge Punge og en Papiir Presser do. do. do. tilsammen vurderet til fl. 1 ½ = ca. 1rd 16.

10. Et Reise Necessair, med Balbeer-Knive o. s. v. — foræret den Afdøde af hans Farfaders Broder i London; taxeret til fl. 6 ... ca. 4rd 48^s.

Den hedenfarne har yttret Ønsket om, at nedenauførte *Smaating* maatte, til *Amindelse*, blive tilstillet hans herværende 3 Søstre, og nogle andre af ham betegnede Personer.

I. En brugt Guld Brystnaal, vurderet til fl. 6 = ca. 4rd 48^s.

II. En do. do. do. do. fl. 9 = ca. 6rd 72^s.

III. En do. do. do. do. med Perler, hvis Taxations Værdie er fl. 14 = ca. 10rd 48^s.

IV. En Æske med matematiske Instrumenter fl. 4 = ca. 3rd

V. En ikke meget brugt Legations Secretair Mundering, saavidt vides forfærdiget her i Kjøbenhavn, noget hvorfor jeg dog ikke bestemt tør indestaae; taxeret til fl. 25 = ca. 19rd

Gene. Told Kammeret d. 1843.

Foræret af Gehejmerraadinde Caroline Quaade, f. Baronesse Selby til Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten.

Langeso

Nogle af min Søns, Kammerjunker Br. Charles Ernst de Selby's Efterladenskaber, anførte paa hosfølgende Fortegnelse, ere bestemte til at hidføres fra Haag, hvor han var ansat som Kongl. Dansk Legations Secretair, og i afvigte Foraar omskiftede det tidige, med det evige Liv. —

Af Fortegnelsen vil det høy-Kongelige General Told Kammer og Commerce Collegium behagelig skjønne, baade at de omgjældende Sager have en ringe Taxations Værdie, og at alle de, der ere anslagen højest, ere af Dansk Oprindelse, samt for en Deel tilhøre mig, og ikkun vare den Afdøde laante til hans personlige Brug, da han ellers, formedelst Familiens Af-

reise, maatte have anskaffet sig lignende, og de for Øyeblikket kunde i vort Huus her undværes, imedens det af mig til min Løsøres Transport fragtede Fartøyet end ikke kunde rumme det under No 1 omskrevne Skriver Bord eller Pult.

Jeg tillader mig herved underdanig at adspørge, om jeg tør vente, at toldfrie Indførsel af de omgjældende Gjenstande vil blive mig tilstødet, i hvilket Tilfælde Ansøgning derom skal blive giort naar jeg bliver underrettet om Navnet af det Fartøyet, hvormed de fra Amsterdam bliver afskibet, og af den, det førende Skipper.

[Man undrer sig over, at ikke dengang — som nu — Diplomaters personlige Ejendele var toldfri, og at der maatte ansøges om, at en i Udlandet paa sin Post afdød Diplomats brugte Ejendele maatte føres hjem, uden at der skulde betaales Told deraf.]

Den anden Koncept er en »Liste til Skifte Retten«, dateret 10. Sepb. 1843, og deri staar bl. a.:

	Taxation	taget for
Guld Kjæde til Grevinde Bille Brahe	22.80	46
Brystnaal til Caroline Selby	6.00	12
do. til Amalie Selby	9.00	18
do. med Pennekniv, Arn[aud] v. B[rienen]	16.00	32
2 do. Tieneren Fr.	7.00	14
do. med Perler, Ella	14.00	28
Sølv Uhrkjæde, Louise v. Br.[ienen]	6.00	12
Sølv Tobaksdaase, H. B. B. [Henrik Bille Brahe]	8.00	16
Sølvforgydt do. Ida S. v. Br.[ienen]	6.00	12
Sølv Blyant, Henriette v. Br.[ienen]	4.00	8
Guldring med Vaaben, Eleanor Selby [antagelig den engelske Slægtning, med hvem Charles Ernst Selby havde været forlovet]	4.00	8
Brystnaal med 2 Perler, Thierry [antagelig van Brienen]	7.00	14
Uniform med Tilbehør, G. Quaade	25.00	50
Guld Uhr med Sølv Plade — Selby	50.00	125
do. Repeter med hvid do. do.	70.00	150
do. do. do.	50.00	125
2 Guldringe og et Signet do.	12.00	30
lakeret Tobaksdaase do.	2.00	4
Der nævnes nogle flere Genstande og Mennesker, og Sammentællingen udgør fl [florins].	353,80	774

og endvidere staar der: af Charles bestemt for.

Charles Ernst Baron Selby
1813—1843

Miniatur, malet af G. J. Quaade. Hos Stiftamtmand Jørgen Berner, Aalborg.

MINDER OM BARON OG BARONESSE SELBY

Paa Langesø opbevares forskellige trykte og skrevne Minder om Baron C. B. Selby og hans Familie. De ligger i en ret stor grøn Shirtings Mappe med trykte Guld Ornamenter langs Siderne. Midt paa Mappens Forside staar der med Guldbogstaver: Louize de Selby, og paa Bagsiden: La Haye 1831. Mappen med dens Indhold er sandsynligvis kommet til Langesø allerede efter Gehejmeraadinde Quaade født Baronesse Selbys Død i 1906.

Blandt de i Mappen opbevarede Sager kan nævnes:

Baron Selbys Levnedsløb indsendt til Ordenskapitlet, afskrevet af hans Hustru. (Trykt i denne Bog Side 179 f.).

»Første Udkast til Stamtavlen« over Slægten Selby særlig med Hønblik paa Arvefølgen til det friherrelige Selbyske Forlods.

3 Blomstertegninger, signerede Roma Selby den 10. September — uden Aar.

Primitiv Tegning af et Hus, signeret Ida Selby med meget barnlig Skrift.

Hæfte med Afskrifter af Vers. Foran i Hæftet staar der: Recueil de Poésies La Haye 1835 og Angélique de Selby, og efter det sidste Vers har Baron Selby skrevet: »Souvenir de mon Angélique...«, og at han har faaet Hæftet »le lendemain de sa mort.«

Nummer af Avisen Adressecomptoirs Efterretninger fra 21. November 1843 med Annonce om Baronesse Selbys Død.

Professor Brorsons Tale i Garnisons Kirke ved Baronessens Begravelse. (Trykt i denne Bog Side 178).

Baronens Farvel til hans Børn.

Trykt »Fortegnelse over et særdeles godt og smagfuldt Ind- og Udboe tilhørende Stevboet efter Baron de Selby« med indlagte Fortegnelse over, hvad de to Tvillingsøstre lod sig tilslaa paa Auktionen den 18. September 1849 og følgende Dage i Gaarden Nr. 109 paa Garnisonspladsen.

5 forskellige Fødselsdagsdigte til Baronen paa hans Fødselsdag den 31. August i Tiden 1844 til 1848, trykt i Berlingske Bogtrykkeri paa ensartet Maade, men med forskelligt Udstyr. De 3 er signerede I. eller J. G., det ene — fra 1847 — (Garbrecht), og det femte — fra 1848 —, der har 5 Vers i Modsætning til de 4 andres 3 Vers, (J. Garbrecht). Det er altsaa tydelig nok samme Mand, nemlig Oberstløjtnant ved det borgerlige Infanteri, Grosserer JOHAN GERHARD FREDERIK GARBRECHT, der har skrevet dem alle. De 3 er trykt paa Karton og de 2 paa Papir i henholdsvis lysegrønt og lyserødt Papirs Omslag. Af Digtet fra 1844 er der 2 Eksemplarer, det ene paa et lyserødt Karton med Sølvkant, det andet er med Guld og Sølv Bogstaver trykt paa en gennemsigtig grøn Flade, der ligner Celluloid, og er prydet med en udhugget Guldkant.

Digtet fra den 31te August 1844 lyder saaledes:

Atter stiger Solen over Vangen,
Hilse maa jeg Hjertets glade Fest —
Er end simpel, kunstløs Harpeklangen,
Sidder Troskabs Alf dog Hjertet næst;
REEN TAKNEMLIGHED er Glædens Krone
Dybt fra Brystet stiger Bønnens Ord;
ÆDLE SELBY! lyt til Sangens Tone,
Som for Dig mod Morgenskyen foer!

Nær Din Konge virked' Du med Ære,
Trindt om Dig var Aand og Vid og Glands,
Glad og ædel mellem Dine Kjære
Stod Du med den vundne Hæderskrands;
Danmarks Hjerter, Hollands stolte Løve
Skued mange Aar Din Hædersfærd,
Men Du stod i Smerten og Din Prøve;
ÆDLE OLDING! DU ER KRANDESEN VÆRD!

See om Dig, hvor Kjærligheden freder
Om Din lyse, milde Aftenstund!
Lyt, hvor glad Hengivenheden beder
For Dit Held mod Himlens Stjernelund!
Ærens Genius for Dig skal træde,
Ærefrygten vogte Dine Fjed,
LEV END MANGE AAR til Alles Glæde,
Signet høit af barnlig Kjærlighed!

Med Hengivenhed:

I. G.

De 2 sidste Vers i Fødselsdagsdigtet fra den 31. August 1848 lyder:

EN LILLE ENGEL, sendt fra Haabets Kyst,
Seer uskyldsfro paa »BEDSTEFADERS« Lokker
Og glade Børn velsigne fro det Bryst,
Hvorom saa mange Minder smukt sig flokker;
Og SELBYS Adelskjold sig støtter stolt
Til WEDELLS, — mildt af Kjærligheden holdt.

Guds bedste Løn om Livets Aftenstund,
Reen Glæde til DIT milde FADERHJERTE!
Engang vil Sandhed dybt i Mindets Lund
DIN ædle Daad oplære med sin Kjerte.
DU SANDE STORMAND! mange Aar endnu
BEUNDRET, HÆDRET, ELSKET smile DU!
(J. Garbrecht.)

I et sort Omslag er indklæbet efterfølgende ikke daterede Digt:

CHARLES BORRE, BARON DE SELBY,

Geheimeconferentsraad, Kammerherre og Hofjægermester, Storkors af Dannebrog
og af Egekrone-Ordenen, Dannebrogsmænd.

†

Nær CHARLOTTENLUND i tause Qvel
Lyder Nattergalens Veemodsklage,
Ak! til Lønnens Himmel foer tilbage
SELBYS lyse, elskelige Sjæl;
Løn den Ædle høster for sin Færd,
Løn for hver en Daad til Danmarks Ære
Og mod Sky skal SANDHED Vidne bære:
Han var vore bittre Taarer værd!

Mild i Høiheds Hal han stod og brav,
Mild var al hans Virken jo hernelen,
TROSKAB, ÆREFRYGT og KJÆRLIGHEDEN
Græde stille her ved Gubbens Grav;
Alderstegen var han — Ærens Krands
Snoede smukt sig om hans Sølvlokker,
Men hans Hædersminde Intet rokker,
SELBYS Navn staaer i en evig Glands.

Sov da sødt — DU ÆGTE ADELSMAND!
Drøm om Din forklarede LOUISE!
Barnlig Kjærlighed skal Eder prise,
Til et Gjensyn i et bedre Land;
Og naar i den tause Aftenstund
Lyrens Strenge sagte, sagte klinge —
Det er Ærefrygten, som vil bringe
TAK til DIG i Fredens Palmelund.

J. G.

Endvidere er der et lyserødt Karton, hvor der mellem to svævende Kvinder staar:

LOUISA — FESTEN
DEN 15. APRIL 1843.

derefter et fireliniet Vers af Goethe, og derefter 4 usignede Vers, der ender saaledes:

Tidlig alt jeg stod ved saltens Vove,
Tidlig alt min vilde Lyre klang,
Tidligt ridsed jeg i Sjølund's Skove
Navnene, jeg priste i min Sang;

»SELBY og LOUISA« har jeg skaaren
 Hist i Træet, under Danmarks Flag;
 — Blomster smykke dem og Dug af Taaren —
 GUD VELSIGNE DEM OG DENNE DAG!

Den 15. April var Baronesse Selbys Fødselsdag, og den 15. April 1843 var den sidste, hun oplevede, idet hun døde den 11. November 1843.

Der er et Mindedigt paa 7 Vers over Baronessen, trykt i Sølv paa sort Papir og i sort Omslag, og 4 Vers, trykt i Sølv paa sort Karton til Baronen og Baronessen »i Anledning af deres eneste Søns Død i Haag den 25. Mai 1843.« Det første Vers lyder:

Fra fremmed Kyst et Sørgebudskab lød:
 Din Søn, Din eneste, er tidlig bløget,
 Den bittre Smertenstaare stille flød,
 Nu Haabets Rose er i Vaaren segnet;
 Men trøst Dig, ædle Olding! Alle staae,
 Om Dig med Kummers Træk paa blege Kinder;
 Den bedste Løn, den Døde kunne faae,
 Er AFSKEDSTAAREN, som ustandset rinder.

De to sidstnævnte er ikke signerede, men der er Grund til at tro, at ogsaa disse skyldes den samme Garbrecht.

Endelig er der et ikke signeret Mindedigt over den afdøde FRANTZ CHRISTOPHER VON BÜLOW, General, Storkors af Dannebrog, der var Baron Selbys Svoger.

I samme grønne Mappe ligger der nogle andre Familie Minder, som ikke er tilknyttede Familien Selby, men som alligevel kan nævnes, da de er knyttede til Efterslægten.

Det er Salmerne fra Baron og Baronesse BERNER SCHILDEN HOLSTENS Vielse i Voldum Kirke den 6. November 1880 og to Sange fra samme Bryllup, den ene digtet af Pastorinde SØSTER AUGUSTA MÜLLER født GAD i Voldum, og den anden digtet af Brudgommens Søster, Baronesse SOFFI REEDTZ THOTT og Frøken LOUISE KAUFFMANN, den senere Lehnbaronesse HOLCK, der saa vidt erindres var en af Brudepigerne.

Desuden opbevares her Menuen fra Bryllupsmiddagen paa Clausholm, og da det kan have Interesse at se, hvad der serveredes ved en saadan Lejlighed for ca. 70 Aar siden, aftrykkes den her.

Under Monogrammet B S H med en Baronkrone staar der:

d. 6te Nobr. DINER 1880.

Ispunch	Skildpadde klar Suppe
Rødviin	Risoletter med Østers
Haute Sauterne	Lax sauce hollandaise
Ch Laroze	Oxefilet med Gemyse
Gl. Sherry	Timballe á la financière
	Hummer i Aspic
Champagne	Fasan Compote Salade
Gl. Portvin	Strasborger Leverpostei
Pajareta	Isfrugter Merengues
	Dessert

Endelig kan nævnes en Sang: Ved HANS HEINRICH BARON HOLSTENS Daab paa Holstenshuus den 6te Novbr. 1881. Den gaar paa Melodien: Vor gamle Karo holdt en Støj, da Vognen kom for Døren, og er digtet af en af Fadderne, Kammerherre OVE SEHESTEDT JUUL til Ravnholt, som var gift med Barnets Farmoders Søster. Sammen med Sangen ligger den Side 12 i denne Bogs første Bind omtalte, af Gehejmeraadinde Quaade skrevne Fortegnelse over Barnets Faddere.

H. B. S. H.

KILDER

1. København Vor Frelsers Kirkes Daabsprotokol:

»1778

den 22. Septembris

Velædle og Velbyrdige Hr. CHARLES AUGUST SELBYEN, Agent, og BIRGITTE KIRSTINE BORRE

CHARLES Fød: Fruen ANNA ELISABETH BAGGER BORRE og Jomf: WÖLDIKER. Hr. PETER SUHR, Borgemester og Justice Raad, Hr. Agent PEDER BORREN, Hr. PETER ANDREAS AAGAARD, Provsten.

2. København Garnisons Kirkes Begravelsesprotokol 1841—50, Mænd:

»1849, Juli (Dødsdag) 30te, af Nyresygdom, (Begravelsesdag) (August) d. 3. CHARLES BORRE DE SELBY, Enkemand, Baron, Kammerherre, Geheimeconferentsr. St. Annep. 109, 70 Aar, Garn. Nicol.

Berlingske Tidende, 3. August 1849, Nr. 181, Fredag:

At Geheimeconferentsraad, Kammerherre Baron DE SELBY, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd den 30te Juli er afgaaet ved Døden, bekendtgjøres af hans efterladte Børn.

3. Skifte i det Selby'ske Familiearkiv, Pk. 29, Grevskabet Brahesmindes Arkiv, L.A.O.

Endvidere i København: Hof- og Stadsrettens Eksekutor- og Kommissarieskifter, Fortegnelse 20, Nr. 4.

4. Gravmæle, se Side 177.

5. Dreslette Kirkebog 1801—09:

»1806

1ste Julii Tirsdagen copuleredes Baron, CARL SELBYE og Frøken CHRISTIANE FALBE, begge fra Kiøbenhavn, i Dræslette Kirke.

Samme: S. 177f.

»Anmærkes at den 1. Julii (180)6 ere Hr. Baron CHARLES DE SELBY og Frøken CHRISTIANE GEORGINE FALBE copulerede i Dræslette Kirke, uden at henhøre til dette Sogn copulerede [sic], da Geistligheden med flere efter Sogne Præstens Hr. M. THYE til Garnisons Kirke i Kiøbenhavn, hans Tilstaaelse af 26. Junii med flere var fornøjede, da Frøken Falbe henhørte til den Meenighed. Forlovere vare paa Brudgommens Side S. T. Hr. Baron DE SELBYE, hans Fader, og paa Brudens Side S. T. Hr. General Major FREDERIK WILHELM DE FALBE.

Kjøbenhavn, Garnisons Kirke, danske Menighed, Vielsesprotokol:

»1806, 1. Juli, Her Baron CHARLES V. SELBYE, Charge d'Affaires i Berlin, Frøken CHRISTIANE GEORGINE LOVISE V. FALBE, viede i Nyeborg [sic] i Fyen.

6. Helsingør St. Mariæ Kirke, Daabsprotokol:

»Baptizati 1786

April 26

CHRISTIANA GEORGINA LOVISA, Parent: Hr. Capitn. V. FALBE und Fr. IDE MARIA SEIDELIN

MØLLER. Gev: Graf SPARRE, Captn. TUXEN, Magister HANSEN, Kammerher UNDAHL, Lieutn. BLUHME, Hr. Secret. BAHR, J. R. LÜTKEN, Assessor SCHOU, Gen. Consul GLOERFELDT, Commissr. VAN DEURS, Dr. STRETT, Frau SALHOLDT, vice [sic] Frau GODENIUS und Madme IDE PALLENE WEILBYE.

7. København, Garnisons Kirke, Begravelsesprotokol 1837—49, Kvinder:

»1843

November

(Dødsdag) d. 11te af Brystsyge (Begravelsesdag) d/ 18de. CHRISTIANE GEORGINE LOUISE DE SELBY, født FALBE. Gift. Geheimeconferentsraad Baron de Selbyes Fruen. St. Anneplads 109. 57 Aar. Garn. Nicol. Kgd. efter foregaaende Bisættelse i Garnisons Kirke.

Adresseavisen, Tirsdag 21. November 1843, Nr. 274:

»Afkraftet ved en langvarig ulægelig Sygdom hensov Løverdagen den 11te dennes, om Morgenen tidligt, for at vaagne i det bedre Liv, min Kone, CHRISTIANE GEORGINE LOUISE, fød FALBE, i sin 58de Aars Alder, efterat hun i over 37 Aar havde været forenet med mig i Ægteskab. 3 Sønner og 2 Døtre gik hende foran i Evigheden. 5 efterlevende Døtre dele min Sorg over det uoprettelige Tab, vi have lidt.

Kjøbenhavn, d. 18de Nov. 1843

Baron DE SELBY

Geheime-Conferentsraad.

8. Baron Selby sad i uskiftet Bo i Henhold til reciprokt Testamente af 8. April 1807. Dødsfaldet blev anmeldt til Hof- og Stadsrettens Skiftekommission 11. November 1849 (Kbh. Skiftekommission, Hvidebog 1842—44, Fol. 520, Nr. 1574b) Originalbevilling af 9. Januar 1844, der nu opbevares i Baronens Skifte i Kbh., se ovenfor 3), blev forevist 19. Januar.

9. Gravmæle, se Side 177.

10. Baron Selbys Vaaben: to Gange delt og en Gang tværdelt. 1° syv Gange tværdelt af Guld og sort, i øverste Felt et femoddet blaat Sporehjul (det Bitegn, der i engelsk Heraldik betegner Majorats-besidderens tredje Søn); 2° et rødt Ankerkors i Sølv; 3° et liggende Sølvgitter i blaat; 4° en gaaende oprejst Guld-Løve i blaat, belagt med en fra øverste højre Hjørne udgaaende smal Guld-Skraabjælke (engl. Her: Bitegn for yngre Søns Linie); 5° et sort Skjold omgivet af otte røde Pentaphyllis-Blomster i Sølv; 6° syv Gange tværdelt af Guld og sort. — Friherrekronet Hjelm. — Hjelmtegn: et Saracener Brystbillede, iført et med en Knap paa højre Skulder ophæftet, rødt Gevandt, med et af sort og Guld flettet Bind om Hovedet, paa Halsen et femoddet blaat Sporehjul, fæstet til en af sort og Guld snoet Vulst. — Skjoldholdere: en engelsk Bonde med krøl-

let, pudret Haar, bredskygget sort Hat, rød- og grønstribet Vest, Sølv-Halsklæde, graa Kjole tilbageslaaet paa venstre Side, korte Guld-Benklæder, Sølv-Strømper og sorte Sko, holdende en nedadvendt Spade i højre Haand, og en Matros med rund smalskygget sort Hat, lange af blaat og Sølv stribede Benklæder, sort Troje, Sølv-Strømper og sorte Sko, holdende i venstre Haand et sammenfoldet Sølvstribet rødt Orlogsflag. Devise: SEMPER SAPIT SUPREMA.

Baron Charles Selby førte desuden i sit Signet sit personlige Valgsprog: MALO MORI QUAM FOEDARI.

Baron Selbys S. 191 gengivne Udtalelse om, at Familien fører et Reb under Saracenerhovedet som Minde om den hængte Forfader beror paa en Misopfattelse af Vulstens Karakter.

Louise Falbe anvendte det S. 123 gengivne Initialsignet. Familien førte et ved en Guld højre Skraabjælke delt Skjold: 1° en sort Gedebug i Sølv, 2° en Sølv Rose i blaat. Paa Hjelm en halv Gedebug.

11. Danmarks Adels Aarbog, V, 1888, S. 360.

Lengnicks Stamtavler: Falbe

Sofus Elvius og H. R. Hiort-Lorenzen: Patriciske Slægter, I, 1891, S. 96

Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XXI, 1941, S. 595f.

Th. Erslew: Forfatter Lexicon, 1814—40, III, 1853, S. 156 f. Suppl. III, 1868, S. 154.

Om Orupgaard, Idestrup Sogn, Falster Sønder Herred, Maribo Amt, se Trap: Danmark, 4. Udg. IV, 1923, S. 239

Danske Herregaarde ved 1920, II₂, 1923, S. 117—30.

Om Gaarden St. Anne Plads 109 i København: Skt. Annæ Plads Nr. 5, En Bygnings Historie, udgivet af DFOK (Det forenede Oliekompagni), Kbh. 1927.

12. Der findes i hvert Fald to Selvbiografier fra Baron C. B. Selbys Haand. Den ældste og mest kortfattede er den Biografi, Baron en i Anledning af sin Udnævnelse til Ridder af Dannebrog 1812 indsendte til Ordenskapitulet. Denne, der er dateret Cassel 26. Marts 1812, er bevaret i en — formentlig samtidig — Afskrift ved Baronesse Louise Selby, med Rettelser af ham selv. Den opbevares paa Langesø og er gengivet her S. 179 f.

Den anden Selvbiografi, »Souvenirs de Charles Borre, Baron de Selby«, der i Modsætning til den paa dansk og i første Person affattede Ridderbiografi, er skrevet paa Fransk og holdt i tredje Person, giver en temmelig detaljeret Fremstilling af hans Liv fra 1782 til 1834. Selve Biografien er udateret, men er øjensynlig forfattet i eet Stræk i 1834. Den indledes med en »Introduction«, der foruden Dateringen à la Haye ce 18. octobre 1834 bærer følgende Paaskrift: »Ce qui précède a été jeté sur le papier à la demande expresse d'un ami, afin de servir de complément ou plutôt d'introduction, aux feuilles qui lui ont été transmises il-y-a huit jours«. Den opbevares i egenhändig Kladde eller eventuelt Afskrift i Det Selby'ske Familiearkiv, Pk. 68 (Grevskabet Brahesmindes Arkiv, L. A. O.).

13. Souvenirs de Charles Borre, Baron de Selby.

14. Ridderbiografien.

15. Genpart af Testamentet findes i Det Selby'ske Familiearkiv Pk. 75. JOHN SELBY døde paa Frederiksberg 20. Maj 1821. Skiftet paabegyndtes s. D. og ekstraderedes 31. August Charles B. Selby. (Kbh. Amt Søndre Birk Skifteprotokol med tilhørende Dokumenter 1821). John Selby synes ikke begravet fra Frederiksberg Kirke.

16. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. I, 1933, S. 171f.

17. samme, 2. Udg. XX, 1941, S. 109—112.

18. samme, III, 1934, S. 523—525.

19. I Souvenirs, S. 49, skriver han om Bourke: »Né à Ste. Croix, colonie Danoise aux Antilles était oncle à la mode de Bretagne de mon père, dont la grand-mère maternelle, Madame Tuite, était soeur de sa mère. Jfr. Oversigten S. 250.

20. Hirsch: Danske og norske Officerer. (Kgl. Bibl.) Stampe: Udenrigsministeriets Personale og danske Gesandter. (utrykt, R. A.).

21. Edv. Holm: Danmark-Norges Historie 1720—1814, VII, 1, 1912, S. 35f. jfr. Dept. f. u. A.: Rusland, Depecher, 13 Januar 1801.

22. Dept. for u. A.: Rusland, Depecher, 13 Januar 1801, Nr. 96.

23. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. II, 1933, S. 237f.

24. Samme, II, 1933, S. 520—25.

25. Samme, XIX, 1940, S. 567—569.

26. Louis Bobé: Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekrede IV, 1900, S. 220.

27. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. III, 1934, S. 308 f.

28. Piecen foreligger saavel paa Fransk som i dansk Oversættelse ved RAHBEK. Oversætteren har — forstaaeligt nok — sine Steder taget Afstand fra Forfatterens Udtalelser, f. Eks. hvor Baron Selby taler om den engelske Udsending JACKSONS »crasse ignorance« og indblander hans Privatliv paa en lidet sømmelig Maade. Foruden Jackson var det navnlig den engelske Diplomat Sir BROOK TAILOR og Kaptajn SIR HOME POPHAM, det gik ud over. Den sidstnævnte, hvem Baron Selby stempler som »Søetatens Vanære«, var dog kendt for sin brutale Opførsel. (se Holm: anf. Arb. og Bind S. 345.).

Manuskriptet findes i Familiearkivet: Afhandlinger og Opsatser i Haandskrift.

29. Originalskrivelse i Det Selby'ske Familiearkiv, Pk. 76.

30. Kongen skrev 13. December 1809 til Hertug CHRISTIAN AUGUST, at han ventede Baron Selby samme Dag tilbage fra Jönköping, og senere paa Dagen skrev Kongen endnu et Brev til Hertugen med Meddelelse af Traktatens Ordlyd (Meddelelser fra Krigsarkiverne, udg. af Generalstaben, IV, 1890, S. 467).

31. Original Udnævnelse i Familiearkivet Pk. 76.

32. Aage Friis: Frederik VI og det andet svenske Tronfølgervalg — Historisk Tidsskrift, 7 Rk. I, 1897—99, S. 241—327 og 353—413.

33. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. V, 1934, S. 649 f.

34. Friis: anf. St. S. 293.

35. Gustav Elgenstierna: Den introducerade svenska adelns ättartavlor V, 1930, S. 52.

36. Friis: anf. St. S. 325. — Det paagældende Brev fra Oxenstierna til Engeström af 14. Juli 1810 findes i Kgl. Bibl., Sthlm.

37. samme S. 307—310.

38. samme S. 293.

39. GUSTAV ERIK Greve RUUTH (1769—1841), Elgenstierna: anf. Arb. VI, 1931, S. 617.
40. ARVID Greve POSSE (1749—1841) til Arnöberg, Elgenstierna: anf. Arb. VI, 1931, S. 12.
41. Friis: anf. St. S. 353—357.
42. Edv. Holm: Danmark-Norges Historie 1720—1814, VII, 2, 1912, S. 236.
43. LARS Greve VON ENGESTRÖM (1751—1826), Elgenstierna: anf. Arb. II, 1926, S. 581.
44. GUSTAF Greve AF WETTERSTEDT (1776—1837), samme VIII, 1934, S. 761.
45. CARL JOHAN Greve ADLERCREUTZ (1757—1815), samme I, 1925, S. 38.
46. Friis: anf. St. S. 362 f. og Holm: anf. St. S. 239 f.
47. Rosenkrantz følte sig overbevist om, »at Baron Selby holdes tilbage i Stockholm med beraad Hu for at hindre ham at reise omkring« (Dept. f. u. A.: 1810—24: Breve fra Udenrigsminister Niels Rosenkrantz til Kong Frederik VI, Læg: Juli-August 1810, 9. August.).
48. Friis: anf. St. S. 386.
49. HANS GEORG VON HAMMERSTEIN (1771—1841), se Carl Roos: En Napoleonsk General som Gesandt i Danmark — Personalhist. Tidsskr. 12. Rk. II, 1948, S. 87—105.
50. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XVI, 1939, S. 59.
51. NIKOLAUS FRIEDRICH Greve LUCKNER — D. A. A., LVIII, 1941, S. 51.
52. Den senere Overhofmarskal JOACHIM GODSKE LEVETZOW — Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg., XIV, 1938, S. 292—294.
53. Dept. f. u. A., Forestillingsprotokol 1810, Resolution 28. November.
54. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XIII, 1938, S. 198—201.
55. Dept. f. u. A., Forestillingsprotokol 1810, Resolution 11. December.
56. samme: Hessen-Cassel, Depecher, 11. Februar 1811.
57. samme: Forestillingsprotokol 1811, Resolution 11. September.
58. Original Udnævnelse i Familiearkivet Pk. 76.
59. Dept. f. u. A.: Hessen-Cassel, Depecher, 1. Juli 1813.
60. samme: Hessen-Cassel, Depecher, 26. Juli 1813.
61. Manuskript i Familiearkivet: Afhandlinger og Opsatser i Haandskrift.
62. Rosenkrantz til Kongen 11. September 1813. Meddelelser fra Krigsarkiverne, udg. af Generalstaben, VII, 1896, S. 382.
63. Holm: anf. Arb. VII, 2. 1912, S. 424—431.
64. Meddelelser fra Krigsarkiverne VII, 1896, S. 217.
65. Major Linards Rapport, sst. S. 218.
66. samme Sted S. 382.
67. samme Sted S. 218 f.
68. samme Sted, S. 418 f.
69. samme Sted, S. 382.
70. samme Sted, S. 446.
71. Dept. f. u. A., Forestillingsprotokol 1813, Resolution 29. Oktober.
72. Velvillig Meddelelse fra Arkivar E. Marquard.
73. Dept. f. u. A., Forestillingsprotokol 1812, Resolution 8. December, 3057.
74. samme: Forestillingsprotokol 1812, Resolution 8. December 3251.
75. samme: Forestillingsprotokol 1813, Resolution 1. December.
76. samme: Forestillingsprotokol 1813, Resolution 27. December.
77. samme: Forestillingsprotokol 1814, Resolution 23. Januar.
78. samme: Forestillingsprotokol 1816, Resolution 22. Maj.
79. ERNST FREDERIK Greve WALTERSTORFF — Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XXV, 1943, S. 90f.
80. Dept. f. u. A.: Forestillingsprotokol 1815, Resolution 16. September.
81. Rosenkrantz meddelte 28. November 1820 Baron Selby Udnævnelsen, se S. 194.
82. Original Udnævnelse af 28. November 1820 i Familiearkivet Pk. 76.
83. Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XXI, 1941, S. 131—138.
84. Original Udnævnelse i Familiearkivet Pk. 76.
85. Dels de fyldige Indberetninger, dels Manuskripter i Familiearkivet: Afhandlinger og Opsatser i Haandskrift.
86. Original Udnævnelse i Familiearkivet Pk. 76.
87. Testamentet vil blive gengivet i Baron Charles Joseph Selbys Biografi.
88. P. V. Jacobsens Dagbøger, Personalhist. Tidsskr. 4, II, 1899, S. 96.
89. Original paa Langesø.
90. Om LOUISE FALBES Forlovelse med BERNT ANKER fortæller Conradine B. Dunker (Gamle Dage, 1871, S. 168), at hun opholdt sig i sin Tante Fru Falbes Hus, hvor Anker traf hende. Da Fru Falbe bemærkede Ankers Interesse for Niccen, opmuntrede hun ham ved at berette, at Følelserne var gensidige, hvorefter Anker friede og fik ja. Han kom imidlertid snart under Vejr med, at hun elskede en ung Løjtnant af hans Familie, hvorfor han trak sig tilbage, skænkede hende 50000 Rdlr. og forenede hende med Elskeren. Maaske var det denne Sjælekamp, skriver Forfatterinden, der var Aarsag til, at man bemærkede nogen Sindsforvirring hos ham, da han kom tilbage.
- Noget mindre romantisk er Ludvig Daaes Version (Det gamle Christiania, 3. Udg. 1924, S. 259), som gaar ud paa, at Anker forlovede sig med Louise Falbe, da han 1804 var i København paa Hjemrejse fra England. Han følte sig imidlertid ikke lykkelig ved dette Skridt og søgte derfor at overtale CARSTEN ANKERS Søn ERIK (den senere Generalmajor) til at ægte Frøken Falbe, lovede at udstyre hende prægtigt og at skænke ham Herregården Sande i Smaalenene, men Erik Anker havde ikke Lyst til at entrere og lod sig end ikke bevæge ved 5 Timers Stuearrest. Derefter skal Bernt Anker selv have hævet Forlovelsen. Som Daae videre (S. 267) oplyser, fik Frøken Falbe ved de besværlige Forhandlinger om Ankers Testamente Aaret efter anerkendt et udateret Gavebrev paa 50000 Rdlr. og en Livrente paa 2000 Rdlr. aarlig. Jfr. S. 233 f.
91. Den paagældende er formentlig FREDRIK Greve SPARRE (1731—1803) se Elgenstierna, anf. Arb. VII, 1932, S. 399.
92. Oberstløjtnant, Kammerherre ANDREAS UNDALL (1738—95).

- 93—95. Oversprunget. — Om Slægtskabet mellem de blandt Fadderne nævnte Frue WELBYE og Magister HANSEN og Barnet kan, efter hvad Læge Mogens SEIDELIN, Odense, har været venlig at oplyse, meddeles den S. 250 givne Oversigt. — Det kan tilføjes, at man har et Vidnesbyrd om Louise Falbes Ophold hos Generalinde FRIDERICA ELISABETH FALBE, født CLÆSSEN (1748—1817) i de af hende nedskrevne »Leveregler for Christiane«, dat. 15. April 1803 — en i 16 Punkter opstillet Moralkodeks, som giver et ikke uinteressant Billede af Tidens Dannelsesideal. Originalen opbevares hos Lehnsgrevinde Ellen Bille Brahe Selby. — Hvorfor Louise Falbe har valgt dette Fornavn, naar hun som Barn har været kaldt Christiane, er ikke oplyst.
- Ved Folketællingen 1801 opføres hun som boende hos sin Farbroder, den senere Generalmajor FERDINAND WILHELM FALBE paa Kongens Nytorv Nr. 161. Senere (efter Forlovelsen med Anker?) er hun maaske kommet i Huset hos Familien RYBERG paa Frederiksgave, hvorfra hun blev gift i 1806. CHRISTIAN RYBERG, der var gift med Louise Falbes Kusine, ENGELKE FALBE (Datter af F. W. Falbe), boede 1801 hos sin Fader Konferensraad NIELS RYBERG i Store Kongensgade 36 og havde da Louise Falbes Søster JOHANNE WILHELMINE CAROLINE FALBE i Huset. — Lærer B. P. PEDERSEN, Torøhuse Skole ved Assens, som har interesseret sig stærkt for Familien Ryberg paa Frederiksgave, oplyser i et Brev af 5. Juni 1947, at JENS JUELS berømte Billede af Familien Ryberg — som nu tilhører Baronesse REGITZE LØVENSKIOLD, født Baronesse BILLE BRAHE — ved Auktionen over Fru Ryberg, født Falbes Løsøre i Assens 1825 var vurderet til 2 Rdlr. og solgtes for 20 [sic!].
96. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. IV, 1934, S. 176 f.
97. Breve fra Baronen til hans Børn og mellem Børnene indbyrdes findes dels paa Langesø, dels i Familiearkivet. Store Dele af Brevstoffet ejedes dog ogsaa af Lehnsgreve Hendrik Bille Brahe Selby og af Lehnsgrevinde Ellen Bille Brahe Selby, født Fønss, der begge med stor Beredvillighed har stillet Materialet til Raadighed.
98. Grevskabet Brahesmindes Arkiv. Indkomne Breve til Lehnsgreve H. Bille Brahe og Grevinde Jeromia Bille Brahe, født Selby. B: Breve til Grevinden: C. B. Selby udat, mellem 3. og 7. Januar 1840. Brevets Plads i Rækken, ligesom det sortrandede Papir, henviser det til Tiden lige efter Kong Frederik VI's Død.
99. Velvillig Meddelelse fra Arkivar E. Marquard, jfr. Otto Stampe: Udenrigsministeriets Personale og danske Gesandter. (utrykt, RA).
100. Breve fra Kammerjunker C. E. Selby, Familiearkivet Pk. 69.
101. Arvefølgedokumentet fandtes tidligere paa Steensgaard.
102. Original Obligation i Familiearkivet, Pk. 79.
103. Charles Ernst Selby til Greve H. Bille Brahe 1842 og 1843. Grevskabet Brahesmindes Arkiv, anf. Brevpakke.
104. se de forskellige Dokumenter og Koncepter vedr. Charles Ernst Selbys Skifte i Familiearkivet, Pk. 79 og Skifteprotokol i Baron C. B. Selbys Bo, S. 569, Familiearkivet Pk. 29.
105. Breve fra Charles Ernst Selby til Faderen 10. Marts og 7. April 1843. Familiearkivet, Pk. 69.
106. Oversprunget.
107. Korrespondancen herom, der opbevares i Familiearkivet Pk. 83, er gengivet S. 185 f.
108. Dette fremgaar saavel af Korrespondancen som af C. B. Selbys ovenomtalte »Farvel«.
109. Af Korrespondancen fremhæves eksempelvis et Brev fra Charles B. Selby med Paaskrift af Baronessen til Grevinde Roma Bille Brahe af 7. April 1839 og et andet af 12. Oktober s. A. (Grevskabet Brahesmindes Arkiv, Indkomne Breve).
110. F. Eks. det nævnte Brev af 7. April 1839.
111. C. B. Selby til Grevinde Bille Brahe 25. Februar 1840. (Grevskabets Arkiv, anf. Pakke).
112. Dept. f. u. A.: Hessen-Cassel, Depecher, 3. Februar 1812, jfr. S. 184.
113. se Daabsattesten S. 187.
114. Dept. f. u. A.: Hessen-Cassel, Depecher, 10. Februar 1812, jfr. S. 184. Det kan tilføjes, at Kongen senere ønskede at se Barnet og derfor indbød Baronesse Selby til Napoleonshoehe, hvor han residerede, se Depecher 9. Juli 1813 og her S. 184.
115. MATHIAS REINHOLD VON JESSEN (1780—1853) fra 1814 Stiftamtmand over Lolland-Falsters Stift. Han var gift med MARIE SOPHIE AMMITZBØLL, (1788—1824).
116. HANS RESEN STEENSTRUP (1770—1841), Provst, Sognepræst i Karleby, Horreby og Nørre Ørslev.
117. OTTO GRUNDTVIG (1772—1843), Provst, Sognepræst i Torkildstrup og Lillebrænde, senere i Gladsaxe og Herlev.
118. Fyrtst CHRISTIAN HEINRICH AUGUST HARDENBERG REVENTLOW til Grevskabet Hardenberg (1775—1840).
- 118a. Fyrtst Hardenbergs Svigersøn, senere Oberst HARALD GREVE HOLCK (1785—1839).
119. Idestrup Kirkebog.
120. Prins Christian Frederik til C. B. Selby 30. Oktober 1824. Original hos Sekretær Poul Quaade, se S. 194 f.
121. Familiearkivet, Pk. 23, jfr. Pk. 75.
122. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. XIX, 1940, S. 276 f.
123. samme, II, 1933, S. 525 f.
124. Skt. Annæ Plads Nr. 5, Kbh. 1927; jfr. Skøder i Familiearkivet Pk. 35 og 36.
125. Folketælling 1845, Kbh. St. Annæ Øster Kvarter Nr. 109.
126. samme 1834 og 1840.
127. Baronesse Ella Wedell til Grevinde Roma Bille Brahe 6. Februar 1846. (Grevskabet Brahesmindes Arkiv: Indkomne Breve).
128. Baronesse Caroline Selby til Grevinde Roma Bille Brahe 20. Februar 1846. (Hos Lehnsgrevinde Ellen Bille Brahe Selby).
129. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. VI, 1935, S. 635 f.
130. C. B. Selby til Chr. Molbech 8. April 1847 i Ny Kgl. Saml. 2336, 4to. I Breve til Molbech. (Kgl. Bibliotek).
131. Baron Selbys »Farvel«, Original paa Langesø.
132. C. B. Selby til Roma Bille Brahe (hos Lehnsgrevinde Ellen Bille Brahe Selby).

133. Familiearkivet: Afhandlinger og Opsatser i Haandskrift.
134. Historisk Tidsskrifts Medlemsfortegnelse 1843.
135. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. XVI, 1939, S. 1—9.
136. C. B. Selby til Molbech 13. Marts 1844, anf. Samling.
137. samme til samme 15. December 1846.
138. samme til samme 28. Marts 1847.
139. samme til samme 8. April 1847.
140. se f. Eks. Breve til Molbech 6., 15. og 17. December 1846.
141. C. B. Selby til Roma Bille Brahe 7. August 1840, se S. 189 f.
142. Familiearkivet Pk. 83 indeholder bl. a. Udkast til Erektionsbrev for Ourupgaard som Stamhus, dateret 23. Oktober 1833.
143. Papirer vedr. Ourupgaards Salg i Familiearkivet Pk. 82.
144. Rentekammeret: Partikulære Personer. C. B. Selby. (RA).
145. D. K. 4. Dept. Journal Q 1841, Nr. 203.
146. Til Grundlag for det følgende er benyttet en af Justitsministeriet i sin Tid til Departementssekretær, Kammerherre Christian Quaae udfærdiget Genpart af Erektionsbrevet, som er stillet til Raadighed af Sekretær Poul Quaae. Det originale Erektionsdokument opbevaredes paa Steensgaard.
147. D. K. 4. Dept. Journal P. 1840, Nr. 1079. Jfr. Familiearkivet Pk. 83.
148. C. B. Selby til Roma Bille Brahe 7. August 1840, se S. 189 f.
149. Charles Ernst Selby til Faderen 26. Januar 1843, Familiearkivet Pk. 69.
150. Tillægsartiklerne findes i Original sammen med Erektionsbrevet. Her er benyttet den ovenfor under 146 omtalte Genpart.
151. Højesteretstidende 1872, S. 196.
152. Originalt Kommissorium fandtes paa Steensgaard.
153. Skrivelse fra Justitsministeriet 12. Okt. 1869.
154. Udskrift af Landsretsdommen.
155. Udskrift af Højesteretsdommen.
156. Justitsministeriets Skrivelse af 4. Oktober 1872.
157. ligesaa af 26. Februar 1873.
158. Folketælling 1845. Kbh. St. Annæ Øster Kvarter Nr. 109.
159. f. Eks. paa Arvefølgedokumentet.
160. Original i Familiearkivet Pk. 76.
161. se Brevene fra C. E. Selby i Anledning af Forlovelsen.
162. Original i Familiearkivet Pk. 76.
163. JOHAN CHRISTOPHER AMBROSIUS KREBS (1776—1848), Sognepræst i Idestrup fra 1831.
164. Charles Ernst Selby til Roma Bille Brahe.
165. Original i Hof- og Stadsrettens Eksekutor- og Kommissarieskifter, Fortegnelse 20, Nr. 4.
166. C. Klitgaard: Kjerulfske Studier, 1914—18, S. 239 f.
167. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. III, 1934, S. 222 f.
168. M. LANGE (1788—1856) var Kierulffs Efterfølger som Overpræsident. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. XIII, 1938, S. 579—82.
169. COSMUS BRÆSTRUP (1789—1870), senere Overpræsident i København. Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. IV, 1934, S. 284—86.
170. Deputeret i General-Toldkammer og Kommercekollegiet GOTTFRIED GARLLEB (1787—1870), Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. VII, 1935, S. 620 f.
171. Den senere Viceguvernør i Vestindien, Kammerherre LOUIS ROTHE (1811—71), der var gift med CLARA JOHANNE ANGELIQUE FALBE, Baronesse Selbys Broderdatter.
172. Testamente i Hof- og Stadsrettens Eksekutor- og Kommissarieskifter, Fortegnelse 20, Nr. 4.
173. Originalbestalling i Hof- og Stadsretten, nævnte Skifte.
174. Repartitionen findes i Skifteprotokollen S. 546. Familiearkivet Pk. 29. — Ved Repartitionen fik Døtrene CAROLINE og CAROLINE AMALIA SELBY bl. a. hver udlagt 30.000 fl., som var indskrevet i Kongeriget Nederlandenes Hovedbog. Af Skifteprotokollen iøvrigt fremgaar det, at en Hr. van der Meulen i Holland havde ialt 180 Obligationer, hver paa 1000 fl. i sit Væрге; det var af et 4 pCt. Statslaan, kaldet Ost-Indische Losrenten. Efter van der Meulens Forslag vedtoges det at realisere Obligationerne, dog saaledes at 150.000 fl., eller 30.000 for hver af de fem Arvelinier, blev sikret ved Indskrivning i Hovedbogen.
- Det er utvivlsomt denne Kapital, der har givet Anledning til, at Lehnsbaronesse LOUISE BERNER SCHILDEN HOLSTEN, født QUAADÉ, Baronesse Caroline Amalia Selbys Datter, ligesom sin Moder altid og lige til kort før sin Død 1947 talte om sine »hollandske Penge«, skønt disse da forlængst var ombyttet med gode danske Kreditforeningsobligationer.
175. Højesteretsassessor, Gehejmekonferensraad VILJUM FREDERIK TRESCHOW (1786—1869). Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. XXIV, 1943, S. 251—54.
176. Grunden hertil var utvivlsomt Ella Selbys Modvilje mod, at Forlodset skulde kunne gaa ud af Landet.
177. Gehejmekonferensraad PREBEN GREVE BILLE BRAHE til Hvedholm (1773—1857), Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. III, 1934, S. 72 f.
178. Kirurgen, Professor CHRISTIAN FENGER (1773—1845), Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. VI, 1935, S. 635 f.
179. Comtesse IDA MARIE BILLE BRAHE (1822—1902), senere Overhofmesterinde, Søster til Greve Henrik Bille Brahe, blev 1844 gift med Gehejmekonferensraad, Kammerherre CHRISTIAN HØYER BILLE (1799—1853), se D. A. A., 1890, S. 97.
180. JENNY LIND (1820—87), g. m. Komponisten OTTO GOLDSCHMIDT, og HENRIETTE SONTAG (1806—54), g. m. den sardinske Gesandt i Haag Greve ROSSI — to af Tidens mest berømte Sangerinder.
181. Portrætmaleren NIELS PETER HOLBECH (1804—89), se Weilbachs Kunstnerleksikon, red. af Merete Boddelsen og Povl Engelstoft, I, 1947, S. 545.
182. Mægler FREDERIK HOSKLÆR (d. 1867, 77 Aar gl.).
183. C. B. Selbys Fætter JOHN THOMAS SELBY, Søn af ROBERT SELBY og THERESA TALBOT, var gift med ANNA MARIA SEARLE.
184. WALTER SELBY, C. B. Selbys Fætter og Søn af THOMAS SELBY, havde 1818 faaet Biddlestone efter den ugifte Broder THOMAS SELBY jr.s Død.
185. Agent GEORG CARSTENSEN (1812—57), Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. IV, 1934, S. 558—61.
186. 28. November havde Baronesse Bille Brahe mistet sin 1 ¼ Aar gamle Datter Louise.

187. Kammerherre og 1847—48 Chargé d'affaires i Haag
JACOB WILHELM VON MUNTHE AF MORGENSTIERNE
(1788—1859), D. A. A. 1915, S. 330.
188. Meir Goldschmidts En Jøde udkom 1845 under Pseudonymet Adolph Meyer.
189. Joseph CARL Greve REVENTLOW-CRIMINIL (1797—1850), Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XIX, 1940, S. 467—70.
190. ANDERS SANDØE ØRSTED (1778—1860), Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. XXVI, 1944, S. 554—69.
191. PETER GEORG BANG (1797—1861), Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. II, 1933, S. 111—119.
192. Lehns greve CHRISTIAN CONRAD SOPHUS DANNE-SKIOLD-SAMSØE (1800—86), D. A. A. 1929, S. 226 og Dansk Biografisk Leksikon, 2. Udg. V, 1934, S. 590 f.
193. Kammerherre FREDERIK HERMAN ROSTGAARD VON DER MAASE (1800—66), D. A. A. 1913, S. 395.
194. FRANÇOIS PIERRE GUILLAUME GUIZOT (1787—1874), fransk Statsmand og Historiker.
195. ORLA LEHMANN (1810—70), Dansk Biografisk Leksikon 2. Udg. XIV, 1938, S. 209—16, blev tiltalt for sin berømte Ridehustale 24. Juni 1845.
196. Legationsraad ANDERS CHRISTIAN CLAUSEWITZ (1781—1857), Louis Bobé: Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekrede V, 1902, S. 227.

NOTER TIL BILLEDERNE

En væsentlig Del af Billedstoffet er omtalt i Afsnittet Portrætter og Løsøre, hvortil henvises.

- Side 123. Segl med Selby Vaaben fra Skiftet i Landsarkivet i København. Segl med L. Baronesse LOUISE SELBY f. FALBES Signet. Tidligere tilhørende Lehnsbaronesse LOUISE BERNER SCHILDEN HOLSTEN, f. QUAADE, Baronesse LOUISE SELBYS Datterdatter, nu tilhørende Stiftamtmandinde LOUISE BERNER, Aalborg.
- Side 145, 150, 195, 197 og 237. Kobberpladerne til Visitkortene, der tidligere var paa Steensgaard, er nu paa Langesø.
- Side 148. Underskrifter paa Testamente af 8. April 1807 i Landsarkivet i København.

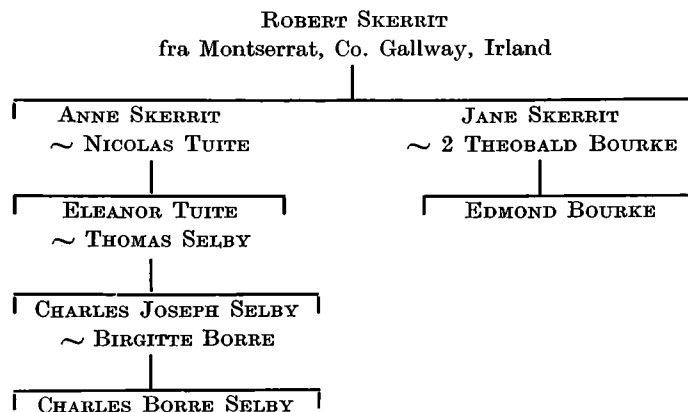
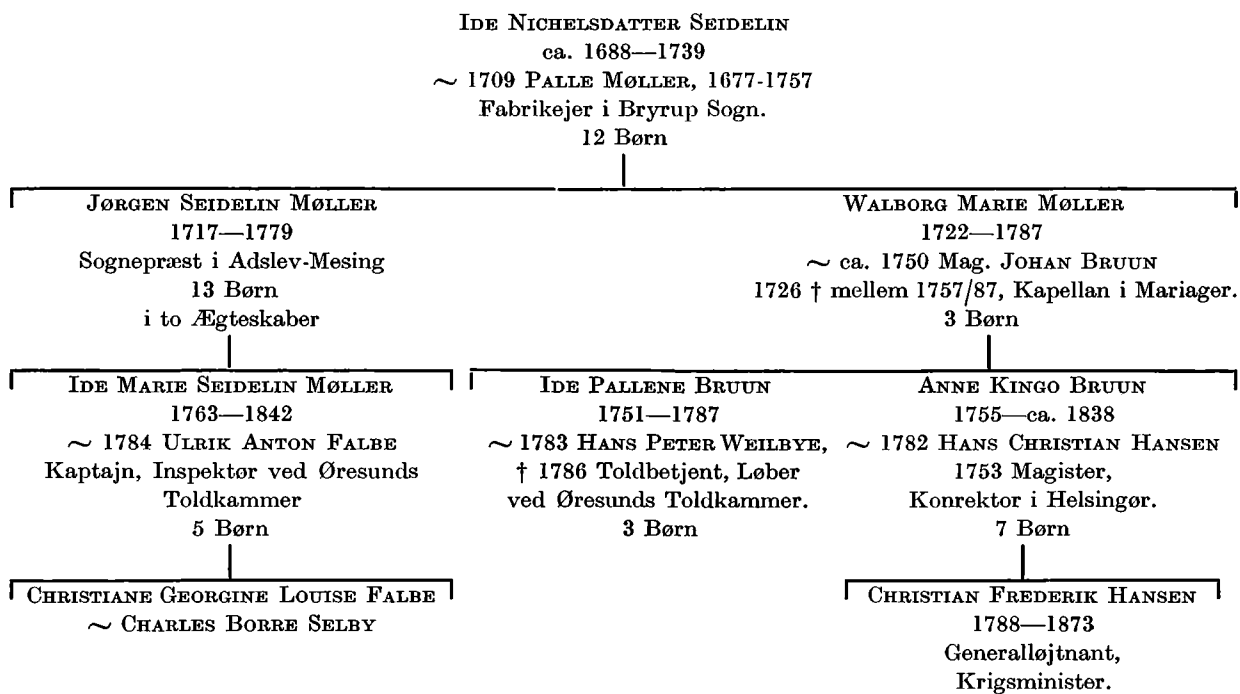
H. B. S. H.

Jeromia Selby som Barn.

Let koloreret Blyantstegning, i Oktober 1877 givet hendes Søn Lehns greve Preben Bille-Brahe-Selby af hans Moster Caroline Quaade, født Baronesse Selby. Tegningen blev 9. Oktober 1938 givet til Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten af Lehns grevinde Ellen Bille-Brahe-Selby, født Fønss

OVERSIGTER

Slægtskabsforholdet Selby — Bourke*Slægtskabsforholdet Falbe — Weilbye — Hansen.*

AUGUST DIDRICH QUADE
OG
MAGDALENE MARGARETHA MORTHORST